This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

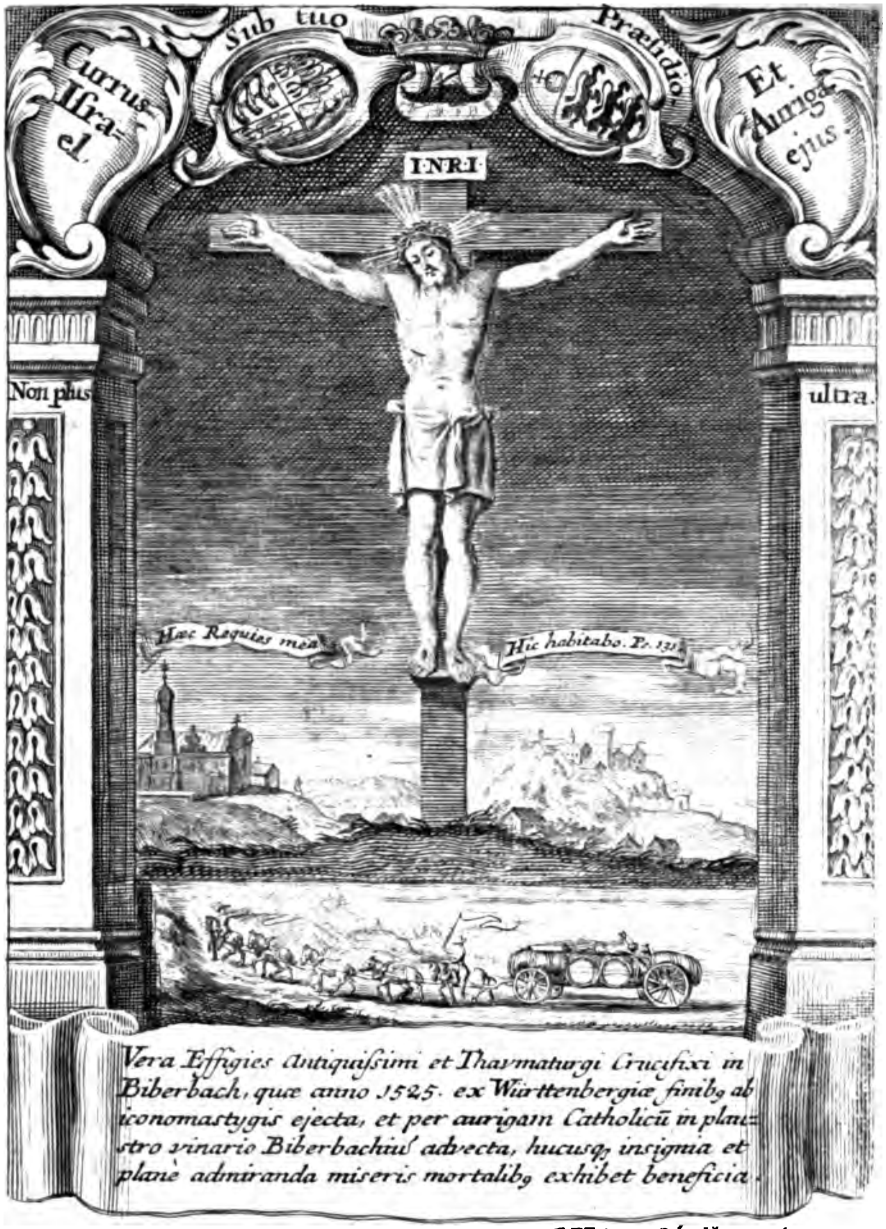
+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

1. d. 207.

BIBLIOTHECA BODLEIANA

Sub tuo Præſidio
Currus Iſra-el.
Et Auriga ejus.
I.N.R.I.
Non plus
ultra.
Hæc Requies mea
Hic habitabo. Ps. 131.
Vera Effigies Antiquiſsimi et Thaumaturgi Crucifixi in Biberbach, quæ anno 1525. ex Wirttenbergiæ finib9 ab iconomastygis ejecta, et per aurigam Catholicū in plauſtro vinario Biberbachiū advecta, hucusq; insignia et planè admiranda miseris mortalib9 exhibet beneficia.

CURRUS ISRAEL,

ET

AURIGA EJUS,

Ducens hominem Chriſtianum per vias rectas, & in Sacra Scriptura fundatas in cœlum.

Opus omnibus quidem Chriſtianis, ſed præſertim Sacerdotibus, & animarum curam gerentibus, ac Religioſis mentibus ad meditandum & prædicandum, ad plures annos perutile & accommodum.

PARS PRIMA
PRO DOMINICIS PER ANNUM.

Auctore

D. ANTONIO GINTHER, SS. Theologiæ Lic. Decano ac Parocho ad SS. Crucem in Biberbach.

EDITIO SEXTA correctior.

Acceſsit Index Concionatorius tum Rerum memorabilium, tum Figurarum ac Conceptuum plurimorum.

Cum Facultate Superiorum.

AUGUSTÆ VINDELICORUM,
Sumptibus Hæredum MARTINI HAPPACH, & Conſort.
ANNO MDCCXXXV.

CHRISTUS Salvator Mundi
ad diſcobolos Judæos. *Jo. 5. 39.*

Scrutamini Scripturas, quia vos putatis in ipſis vitam æternam habere: & illæ ſunt, quæ teſtimonium perhibent de me &c.

S. Hieronymus *Lib. 1. ſuper Iſaiam pag. 3. tom. 5.*

Ignoratio Scripturarum, Ignoratio Chriſti eſt.

BIBLIOTHECA · BODLEIANA

AD CHRISTUM JESUM
CRUCIFIXUM,
DEI, HOMINISQUE FILIUM,
Humilis Supplicatio Auctoris, & demiſſiſſima
DEDICATIO.

UMbram quæro, ſub qua inter tot rerum diſcrimina tutus poſſum vivere, & ſecurè mori. Adam poſt prævaricationem ſuam, ne à divina Nemeſi ad inſtar impiiſſimi Luciferi ad inferni præcipitaretur barathrum, ſempiternas ibidem daturus pœnas, ſine mora, ubi oculi ejus fuerunt aperti, ſub arboris vitæ umbram, velut ad tutiſsimum & ultimum calamitatis ſuæ aſylum confugit: *Abſcondit ſe Adam & uxor ejus à facie Domini DEI in medio li-* Gen. 3. v. 8.
gni paradyſi &c. Supra quod antiquiſsimus Origenes: *Impulſu quodam primos parentes ad arborem, tanquam ad aſylum ſe contuliſſe putandum eſt, ut ſignificaretur jam tunc unicum perfugium peccatorum in arbore crucis eſſe conſtitutum.*

Ad hanc ſalutiferam Dominicæ Crucis umbram & ego peccatorum miſerrimus, imitatus protoparentem meum, in vita & morte confugio, nulla enim hâc tutior umbra eſt. Elias Propheta, cùm ad necem quæreretur, ſub umbra Juniperi ſalutem invenit: *Projecit ſe, & obdormivit in umbra Juniperi &c.* Agar 3. Reg. 19. 5.
in deſerto ab omnibus deſerta, *abjecit puerum ſubter unam ar-* Gen. 21. 15.
borum, &c. & ſub illius umbra optatum à cœlo obtinuit auxilium. Arbor illa grandis Danielis omnis generis animalia ſub

Dan. 4. 7. umbra ſua protexit: *Subter eam habitabant animalia &c.* Et quid dico? Etiam umbra S. Petri Apoſtolorum Principis mirandos patravit effectus: Ita *ut in plateas ejicerent infirmos. Et ponerent in lectulis ac grabatis, ut veniente Petro, ſaltem umbra illius obumbraret quemquam illorum, & liberarentur ab infirmitatibus ſuis.* O pientiſsime JESU! & Redemptor animæ meæ pretioſiſsime! quid non poſſumus ſperare ſub umbra alarum tuarum, in cruce pro ſalute univerſorum expanſarum? Nunquid *ſub umbra tua vivemus?* O quàm benè Sanctus Auguſtinus tuus: *Inter brachia Salvatoris mei & vivere volo, & mori cupio.* Proinde

Act. 5. 12.

Thren. 4. 20.

Non invideo Jonæ Prophetæ ſuam umbram, dum contra urentis ſolis radios ſibi in monte conſtruxit umbraculum, ex quo Ninive civitatis poterat ſecurus ſpectare interitum: *Et fecit ſibimet umbraculum, & ſedebat ſubter illud in umbra, donec videret, quid accideret civitati.* Sed mox hæc Jonæ umbra evanuit, nam *paravit DEUS vermem aſcenſu diluculi in craſtinum, & percuſſit hederam, & exaruit.* Sic nimirum ſunt omnes hujus mundi immundi umbræ, ſub quibus nulla vera ſalus, nulla animæ quies, nullúmque firmum eſt ſperandum perfugium; ſola igitur ſacratiſsima Crux tua, ô Amor crucifixe! eſt nobis ſecuriſsima umbra, ſub qua tuti contra omnes adverſantium inſultus ſtamus, & dimicamus intrepidi.

Jonæ 4. 5.

Idcircò ad te, ô mitiſsime JESU! in arbore Crucis pro me & univerſo mundo diriſsimis ſuffixe clavis, me penitùs converto; ad te, tanquam ad Patrem meum amantiſsimum, revertor filius prodigus, ſervus inutilis, & peccatorum miſerrimus; Te, inquam, tuámque Sanctiſsimam Crucem, per quam redemiſti mundum, humiliter adoro, & ambobus amplector brachiis, cum Regio Pſalte demiſsiſsimo decantans animo: *Et in umbra alarum tuarum ſperabo, donec tranſeat iniquitas.* O gratiſsima umbra! ô quies deſiderata, poſſe cum dilectiſsima illa Sponſa

Pſal. 56. 2.

ſub

ſub umbra Crucifixi JESU & ſanguinum Sponſi commorari, illiúsque dulciſsimos paſsionis participare fructus: *Sub umbra illius, quem deſideraveram, ſedi, & fructus ejus dulcis gutturi meo &c.* Cant. 2. 3.

Accipe igitur, ô benigniſsime JESU! ô Amor crucifixe! hunc meum qualem qualem laborem, ac tenuiſsimum hoc Opuſculum meum, imò totum ex aſſe tuum. Et ſicut olim abjectum quoque paſſerculum dono tibi oblatum non recuſaſti; nec duo viliſsima minuta ab indigentiſsima Vidua in templo Solimæo præſentata aſpernatus es; Imò nec viliſsimos caprarum pilos in lege veteri tibi oblatos à tua benigniſsima facie rejeciſti: ſic quoque hoc minimum donum, & laborem meum, ob tui Sanctiſsimi Nominis gloriam & proximi ſalutem hactenùs impenſum non reſpuas, obſecro; ſed potiùs hoc modicum ſinapis granum ita creſcere ſinas, ut in cordibus audientium, ac legentium optatos animæ fructus in tempore ferat, & in æternitate. Ita animitùs peroptat, & impenſiſsimè precatur, in terra coram te humiliter proſtratus, ſervorum tuorum minimus, ac peccatorum maximus Levit. 14. 4. Luc. 21. 2. Exod. 25. 4. Matth. 13. 31.

Indigniſsimus Auctor

ANTONIUS GINTHER,
Decanus & Parochus ad SS. Crucem in Biberbach.

Cenſura Ordinarii.

CUm mentis elucubrationes etiam plurimum auctoritatis ſumant ab ipſomet Auctore, hinc in præſenti opere conſiderationum moralium in Dominicas & Feſta totius Anni diſpoſito nec ullum dubium occurrit mihi infrà ſcripto, quin eæ tam ratione fidei inculpatæ, quàm morum integerrimorum, inoffenſo pede decurri poſſint, ac ad laudem operis & commendationem præli ſatis ſit, quòd eas notiſſimus inter omnes Diœceſis noſtræ operarios, plurimùm Reverendus, Nob. ac perdoctus Dominus ANTONIUS GINTHER, SS. Theol. Licent. Parochus & Decanus ad S. Crucem in Biberbach, zelo pietatis, & ſcientiæ laude nulli ſecundus, compoſuerit. Auguſtæ Vindelicorum 19. Julii 1717.

Jo. Mich. Sembler,
SS. Theol. D. C. C. Librorum Cenſor.

Imprimatur H. S.
Ex Vicariatu Auguſtæ die
19. Julii 1717.
Joannes Jacobus Epiſcopus Pergamenſis, Suffraganeus, Vic. Gener. mpp.

PRÆ-

PRÆFATIO AD LECTOREM.

ECce, venio tertiò ad te, Lector amice; Præſentavi tibi non abs longè Tractatum de SS. Corde JESU, alterum de Doloroſa Matre ejus, & nunc tibi tertium offero, hoc eſt: *Currum Iſraël & Aurigam ejus.* Currum Iſraël dico, quia currus vehit, & Auriga regit; utrumque habes in præſenti Opuſculo, qui te regit, & qui te vehit cum Elia in cœlum, ſi ſalutaria illa monita, quæ hic liber continet, obſervaveris. Si meditari lubet, ecce materiam de Via Purgativa, Illuminativa & Unitiva copioſiſſimam. Si concionari oportet, en Conceptus rariſſimos ac plurimos ex ipſo Sacræ Scripturæ fonte hauſtos, & in plures annos ſubminiſtratos; poteris enim ex qualibet Conſideratione facili conatu tres, vel quatuor formare Conciones. Quod concernit modum & ſtylum, planus is eſt & facilis, & propriè ex Scripturæ theſauro petitus. Et quid, obſecro, melius ad movendos hominum animos quàm Sacra Scriptura, ſi bene applicatur, & cum auctoritate SS. Patrum explanatur? Quærant ergo alii quæ ſua ſunt, quæramus nos, Lector amice, quæ ſunt JEſu Chriſti, & quomodo vocationi noſtræ congruè reſpondeamus: *Ne fortè*, prout monet Apoſtolus, *cùm aliis prædicaverim, ipſe reprobus efficiar* (1. Cor. 9. 27.) Vive Deo, Tibi & proximo, & dum aliorum ſaluti vacas, vide, ut tuam non negligas. Vale.

P. S. Proximâ occaſione communicabitur benevolo Lectori Tractatus Quartus, cujus Titulus erit: UNUS PRO OMNIBUS, hoc eſt: Chriſtus JESUS, & hic Crucifixus, de quo S. Paulus Ap. *Nos prædicamus Chriſtum Crucifixum.*

Hiſtoria præmittitur de antiquiſſima & Thaumaturgâ Imagine Salvatoris noſtri Crucifixi in Biberbach, ex cujus occaſione huic libro præfixus eſt titulus:

Currus Iſraël & Auriga ejus.

BIberbachium celebris quædam Dynaſtia eſt, ſub ditione Illuſtriſſimorum & Excellentiſſimorum S.R.I. Comitum D.D. Fuggerorum ſita, quæ Auguſtam Vindelicorum inter, & civitatem Donavverdam in finibus Sueviæ non procul à Lyco flumine, tanquam pars media interjacet, continens ſub ſe inſigne quoddam caſtellum, Illuſtriſſimi Dynaſtæ ſedem, & ſex pagos circumjacentes. Olim hic locus ob bonam aëris temperiem ſubinde Regum, ſubinde Principum in æſtate ſedes extitit. Ita præter alios Exegeſi rerum Sueco-Auguſtanarum affirmante, quòd ipſa Sereniſſima Sueciæ Regina anno poſt reparatam à Chriſto Orbis melioris ſalutem 1632. in autumno hîc loci cum numeroſa aula ſedem ſuam fixerit. Placet hîc propria ejusdem Exegeſeos verba in medium afferre: *Ipſa*, inquit, *Regina muliebri curioſitate mota, Regem ex Suecia in Germaniam & Sueviam usque ſecuta fuit. Venit illa Biberbachium usque ad arcem Fuggaricæ Familiæ nobiliſſimam, duabus circiter leucis Auguſtâ diſtantem, quam ſi fortuna conſtans manſiſſet, Regina ſibi ſedem legerat. Exſpectabatur Auguſtæ cum magno civium deſiderio & apparatu ſed Rege vetante, neſcio quo conſilio, Auguſtam nunquam pervenit. Ducebat ſecum animi gratiâ ſimiam Capucini habitu veſtitam. Regem in Franconiam, quo eum fata ducebant, iterum moventem ſecuta fuit; mortuum vidit, & in Sueciam rediens, cladis ejus nuntia & teſtis eſſe potuit.*

Exegeſis Rerum Sueco-Auguſtanarum apud me fol. 26.

Hactenùs ex dicta Exegeſi Auguſtana. Ex quibus facilè rerum conſideranti patet, qualis jam illo temporum intervallo hîc loci rerum facies fuerit. Ab hoc verò tempore hæc toparchia Biberbacenſis ob SS. antiquiſſimam & thaumaturgam Crucifixi Effigiem, ac celeberrimam in Diœceſi Auguſtana Peregrinationem, ad quam ex omni Germaniæ parte fideles Chriſti confluunt, longè ſereniorem faciem induit, cujus Relationis hiſtoricæ Synopſin hîc paucis accipe.

§. I. Thau-

§. I.

Thaumaturga Imago SS. Crucifixi nunc Biberbacenſis in tumultu bellico ex Wirtenbergia finibus per Aurigam in curru Biberbachium transfertur.

ANno poſt Chriſtum natum 1525. teſte Joanne Cochlæo, & paſſim aliis, Germania noſtra omnium miſeriarum, hæreſium, rebellionum & bellorum theatrum extitit. Tunc enim temporis exortum eſt exitioſum illud & cruentiſſimum Ruſticorum bellum, in quo ultra centum hominum millia miſerè perierunt. Ibi nulla ampliùs vigebat pietas, religio neutra, aut nulla; unde paſſim templa & ſacra oratoria erant profanata, monaſteria everſa, leges conculcatæ, & ſacræ imagines Chriſti & Sanctorum ejus aut igni cedebant in prædam, aut à ſacrilegis Sectariorum manibus in fruſta concidebantur, aut certè extra Eccleſiam, prout plures Novatorum fecerunt urbes & pagi, projiciebantur. Unum ex ſexcentis in apricum proferamus exemplum, quod in hiſtorica Relatione de ortu & progreſſu hæreſum in Germania, ſimplici quidem, ſed fideli calamo exaratum invenimus, cujus tenor hic prudenti lectori ſubjicitur: *Baſilaa*, inquit libri illius Auctor, *magnum lignum Crucifixi fuit, ubi Oppidani ejusdem urbis aſcenderunt, & imaginem Salvatoris noſtri de ligno Crucis depoſuerunt, & exinde lictorem vocaverunt, qui juſſu illorum imaginem Salvatoris ad caudam equi innectat, & ſic confuſibiliter, quemadmodum latronem extra urbem eduxit in quadrageſima &c.* Taceo hîc conſulto plurium aliorum locorum iconoclaſtias, ubi novi Sectarii, hortatore maximè & promotore Caroloſtadio, in ſacras Crucifixi, Sanctorúmque imagines debacchati ſunt. *Joh. Cochlaus apud me fol. 220.* *Hiſt. de Ortu & Progreſſu hæreſ. f. 54.*

In hac ergo calamitoſa & rerum & temporum facie aderat quidam (uti per fidelem relationem, etiam juramento & teſtimonio majorum confirmatam habemus) pius quidam & Catholicus Auriga, qui veniens in Wirtembergiam, vini comparandi cauſâ, in illius finibus hanc devotam, antiquiſſimam & Thaumaturgam Crucifixi effigiem ab iconomaſtygis extra templum eliminatam, & aſſeri affixam, atque groſſo fune circa tempora loco coronæ ſpineæ ligatam & cinctam invenit, quam plauſtro ſuo vinario impoſuit, & ut potuit, ſub velo candido deſuper in curru prægrandi extenſo occultavit; ſicque feliciter Biberbachium uſque penetravit, ubi divinæ Bonitati placuit in hac rejecta, eliminata & conculcata Unigeniti ac Crucifixi Filii ſui ſtatua ſedem figere, & antiqua brachii ſui operari miracula; nam quod olim cum Arca Dei contigit dum à Philiſtinorum ſatrapis currui impoſita in terra Iſraël ultrò in agro Joſue Bethſamitæ cum vaccis eam trahentibus ſtetit: *Et plauſtrum* *Ex Relatione Germanica An. 1683. typis impreſſa, & approbata.* *1. Reg. 6. 14.*

ſtrum venit in agrum Joſua Bethſamitæ, & ſtetit ibi &c. Cui interim pro lemmate inſcribimus: *Immota in motu.* Hoc ferè idem cum hac noſtra myſtica Arca, hoc eſt: cum SS. antiquiſſima & miraculoſa Crucifixi imagine nunc Biberbacenſi accidit, dum in publica via in agro Fugarico (nunc Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi D.D. Joſephi Mariæ Fugger, S.R.I. Comitis de Kirchberg & Weiſſenhorn, Domini in Waſſerburg, Wöllenburg, Biberbach, Welden, Gablingen, & Rheinhartshauſen, Hypothecarii in Wald &c. propè Eccleſiam Parochialem S. Jacobi Ap. Majoris ultrò cum equis tam diu ſtetit immobilis, donec hoc ſacrum pignus de plauſtro vinario depoſitum prædictæ Eccleſiæ Biberbacenſi inferretur; ubi in columna in medio ſacræ domûs affixa, & in eodem aſſere, in quo reperta & huc transvecta eſt, publicæ fidelium venerationi expoſita eſt, jam tunc multis beneficiis & prodigiis illuſtris.

§. II.

Thaumaturga Imago SS. Crucifixi Biberbacenſis à Suecis militibus capitur, diripitur, proculcatur, & de novo extra Eccleſiam projicitur.

DE Arca Dei recenſent ulteriùs Regum libri, quòd in bello ab Iſraëlitis infeliciter geſto, à Philiſtæis hoſtibus infenſiſſimis capta, & in Azotum ab illis aſportata fuerit: Et *Arca Dei capta eſt;* cui pro lemmate affigimus: *Captam non capiunt.* Et ita factum eſt, dum dicti Philiſtæi mox propter hanc Arcam graviſſimè à Deo fuerunt caſtigati: *Aggravata eſt autem manus Domini ſuper Azotios, & demolitus eſt eos:* Captam non capiunt.

1. Reg. 4. 11.

Anno à partu Virgineo 1632. Guſtavus Adolphus Sueciæ Rex advocatus à Sectariis Germaniam intrat, & inter plures alias urbes Donavverdam expugnat ac diripit, indéque ad Lycum cum univerſo properat exercitu, & deditione Auguſtam Vindelicorum recipit. Interim Regina Suecorum Biberbachii adventat, & ſedem ſuam in eadem arce Fuggarica collocat. Sed mox illius Aulicis, Officialibus ac militibus, præſertim verò regio Præconi lapis offenſionis, & petra ſcandali fuit memorata antiquiſſima & miraculoſa Crucifixi imago multis anathematis, cereis, aliiſque fidelium donis votivis circumcincta, quam ſine mora velut idolum quoddam (ita hanc SS. Crucifixi iconem ſex pedibus & dimidio longam vocabant) de columna, ad quam in medio templo pendebat, deturbarunt, & extra ſacras ædes magno cum riſu, cachinnis & blaſphemiis in agrum, velut aliquem Priapum, ut avibus terrorem incuteret, eduxerunt, utroque Crucifixi brachio & omnibus illius digitis decuſſatis, ac ſiniſtro pede à reliquo corpore diſſoluto.

Hæc inter R. D. Udalricus Zuſemſchneider digniſſimus Biberbacenſium Parochus, qui non Mercenarii, ſed fideliſſimi Paſtoris poſt ſe reliquit

quit exemplum; ſub tectum Eccleſiæ in obſcuriſſimum angulum cum aliquot ſuorum parochianorum ſe recepit, in obſcuris illis latebris calamitati ſuæ quærens remedium, ſed à vertagis proditus, & à Suecis captus, varieque vexatus, tandem petulantis equi caudæ alligatus eſt, à quo per mediam horam miſerrimè ſuper terram raptatus propè ſacellum B. V. Mariæ in Eggelhoven, ubi nunc tres cruces ſunt erectæ, in odium orthodoxæ fidei à Suecis militibus ſclopetorum glandibus occiſus eſt, cæteris parochianis, percuſſo hoc ſuo Paſtore, aut fugâ dilapſis, aut hauſtu Suecico, ut vocant, usque ad necem vexatis, aut omnino in arbore & proximo ſtipite ſuſpenſis.

Recordor hîc illius vaticinii Davidici, dum Rex ille ſuperiore illuſtratus Spiritu Chriſtum patientem & Crucifixum noctuæ aſſimilare non dubitavit: *Factus ſum ſicut nicticorax in domicilio.* Et quare hoc? Obſerva: ſicut noctua vel nocticorax ſedens in aliqua oblonga pertica à cæteris avibus illudi, vellicari, & roſtro pungi ac deplumari aſſolet, quæ tamen garrulæ volucres ſibi potiùs ipſis quàm noctuæ illudunt, dum interim ab aucupe capiuntur viſco, unde lemma Areſii: Illudit illudentes. *Pſ. 101. 7.*

Ita quoque ſacrilegi illi iconomaſtigæ, ubi diu huic antiquiſſimo Crucifixo inſultârunt, ac demum illum in fimum projecerunt, temeritatis ſuæ pœnas dederunt, dum paulo poſt de nocte intempeſta Croatæ, gens ad bellum nata, Lycum trajicientes, Biberbachium venerunt, qui in quatuor pagi angulis ubi media nocte ſilentium tenebant omnia, quatuor tubicines, quaſi Hannibal ad portas ſtaret, ad terrorem Suecorum collocârunt, ad quorum tremendum & inſperatum ſonitum Sueci de ſomno excitati, dum vix caligis & induſiis induti fugam tremuli arripiunt, à Croatis capti, funibus ligati pars gladio membratim ſecti, pars in proximis arboribus ſuſpenſi, ſacrilegæ impietatis ſuæ juſtiſſimas ſolverunt pœnas. *Ita nimirum Altiſſimus eſt patiens redditor;* *& ſicut feci,* dicebat quondam impius Adonibezec, cùm ipſi ſummitates manuum ac pedum juſto Dei judiciô imputarentur, *ita reddidit mihi Deus.* O miſeri mortales! Nolite errare? *Deus non irridetur:* honor enim, aut vituperium imaginis non in lignum aut materiam, ſed in ipſum ſuum reſultat prototypum. *Eccl. 5. 5.* *Judic. 1. 7.* *Gal. 6. 7.*

§. III.

Effigies Chriſti Crucifixi Biberbacenſis ſub tectum parochialis Eccleſiæ à Parochianis rejicitur, & occultatur, donec ſuo tempore fulmine manifeſtetur.

DE Arca Domini occurrit ulteriùs, quòd in bello & captivitate Babylonica à Jeremia Propheta in monte Nebo in aliqua ſpelunca abſcondita fuerit, ne de novo in diſcrimen hoſtiúmque manus veniret:

2. Mach. 2. 5. *Et veniens ibi Jeremias invenit locum ſpeluncæ & tabernaculum & arcam & altare incenſi intulit illuc, & oſtium obſtruxit.*

Non abſimili modo hæc ſacra miraculoſi Crucifixi arca à parochianis Biberbacenſibus abſcondita fuit, qui de nocte è nemoribus, in quibus hactenus durante hoc bello Suecico ob timorem militũ ſeſe occultaverant, prorepentes illam prodigioſam Salvatoris ſtatuam cum decuſſatis membris repertam ſub obſcurum Eccleſiæ tectum traxerunt, ubi in angulo aranearum telis obducto ab anno 1632. usque ad annum 1655. ab omnibus deſerta delituit. Sic ſcilicet *tranſlata eſt gloria ab Iſraël, eò quod capta eſſet arca DEI &c.* (1. Reg. 4. 11.)

Hic iterum adimpleta fuit Regii Vatis prophetia, qui pretioſiſſimum Redemptorem noſtrum in cruce ſuffixum ſolitario paſſeri in tecto commoranti aſſimilavit: *Vigilavi, & factus ſum ſicut paſſer ſolitarius in tecto*, cui lemma adjicimus: *Solus in ſolitudine.* (Pſ. 101. 8.) Paſſer, ait le Blanc, avis eſt contemptibilis & penè odioſa, vocem querulam & gemitum habens, ac ferè continuò in recto clamans &c. Talis paſſer ſolitarius & Chriſtus crucifixus in hac ſua ſtatua in tecto & ſub tecto Eccleſiæ Biberbacenſis extitit, verè contemptibilis, neglectus & penè odioſus ſed tandem valido clamore ſuo, ac trino in Eccleſiam immiſſo fulmine (prout mox dicetur) negligentiores parochianos & non paucos in peccatis immerſos ad ſeriam excitavit pœnitentiam.

Ita eſt: Severè quondam juſtiſſimus DEUS incautos Bethſamitas ob contemptam arcam ſuam caſtigavit: *Percuſſit de populo ſeptuaginta viros, & quinquaginta millia plebis; luxitque populus, eò quòd Dominus percuſſiſſet plebem plagâ magnâ.* (1. Reg. 6. 19.) Cauſam hujus percuſſionis aſſignant SS. Patres, quòd Bethſamitæ arcam Domini ex Philiſtæa redeuntem, velamentis coopertam nudaverint, & irreverenter aſpexerint. Tanta nimirum fuit arcæ religio, quia quaſi ſedes & ſolium ipſius Dei æſtimabatur. Nec minori pœnâ Oza affectus eſt, qui cùm præſumptuosè & ſine ulla reverentia arcam Dei tetigiſſet, in eodem loco pœna mortis à divina Nemeſi mulctatus eſt: *Iratus eſt indignatione Dominus contra Ozam; & percuſſit eum ſuper temeritate, qui mortuus eſt juxta arcam DEI.* (2. Reg. 6. 7.) Unde lemma: *Noli me tangere. Amice lector!* Hactenus Thaumaturgam S. Crucifixi Biberbacenſis effigiem arcæ fœderis comparavimus, ita S. Damianus S. Crucem appellat: *Arcam, per quam à vitiis liberabimur &c.* (S. Damian. Opuſc. 60.) Quod ergo illic in figura, hic in figuratô accidit. Cùm enim recentiores Parochiani Biberbacenſes, finito bello Suecico, præteriti eventûs aut obliti, aut ignari idem antiquiſſimum & devotiſſimum Chriſti Crucifixi ſimulacrum pluribus annis, ſub memorato tecto ignominiosè ſinerent deliteſcere, & ſucceſſu temporis pueri petulantiores ſub tectum Eccleſiæ aſcendentes, eundem miraculoſum Crucifixum, velut equum Trojanum adhiberent, in quo equi-

equitare, variasque cum eo luſus ſolebant inſtituere; placuit tandem divinæ potentiæ circa Feſtum S. Jacobi Ap. Majoris, primarii hujus Eccleſiæ Patroni horrendum de cœlo fulmen in prætactam ſacram domum unâ & alterâ vice immittere, quod tamen fulmen ſine gravi Eccleſiæ nocumento mox in auras dilapſum eſt. Nimirum monſtrare hic ſe voluit S. Jacobus Ap. & Zebedæi filius, quòd non fruſtra hoc nomen *Boanerges, quod eſt filius tonitrui*, à Chriſto Domino acceperit &c. *Marc. 3. 17.*

Nec minore terrore S. Laurentius Martyr & hujus Eccleſiæ Biberbacenſis Patronus ſecundarius in negligentes Parochianos animadvertit, qui anno Chriſti 1655. in natali ſibi ſacro tempore Veſperarum de novo ignem de cœlo, & ardentes carbones ſuos vehementiùs ſuccendit, fulmenque horrificum in turrim, combuſtis ibidem ac confractis aliquibus ligneis trabibus, & poſt hæc in Eccleſiam injecit, tribus à mortifero illo fulmine exanimatis perſonis. Hic adimpletum fuit illud Vatis Regii: *Et intonuit de cælo Dominus, & Altiſſimus dedit vocem ſuam, grando & carbones ignis: fulgura multiplicavit, & conturbavit eos.* *Pſ. 17. 14. 15.*

§. IV.

Crucifixus Thaumaturgus Biberbacenſis in obſcuro tecti angulo quæritur. invenitur, & de novo in Eccleſia Parochiali fidelium venerationi exponitur.

ÆTernæ Veritatis effatum eſt, quòd nemo lucernam accendere, eámque ſub obſcuro modio collocare ſoleat, ſed potiùs ejusmodi accenſam lucernam ſuper candelabrum ponit, ut omnes, qui in domo ſunt lumen videant, & ad illius ſplendorem laborent ac operentur: *Neque*, ait Veritas, *accendunt lucernam, & ponunt eam ſub modio, ſed ſuper candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo ſunt, &c.* *Matth. 5. 15.*

Per hanc lucernam Magnus Auguſtinus Chriſtum JEſum, & hunc Crucifixum intelligit, qui priùs in privata vita ſua quaſi ſub obſcuro modio abſconditus fuit; at poſtquam tandem crucem aſcendit, publicè ſuper candelabrum collocatus eſt, ut ibi pendens etiam in mediis tenebris toti terrarum orbi, quaſi lucerna lucidiſſima, licèt moribunda præluceret: *Domus* inquit, *totus eſt mundus, lucerna accenſio Verbi eſt incarnatio, candelabrum autem crucis eſt lignum, lucerna in candelabro lucens Chriſtus in cruce &c.* Unde lemma: *Non ſub modio.* *S. Auguſt. ſerm. 29. de diverſis.*

Quid hic exſpectas, optime Lector? En benigniſſimus Redemptor tuus in hac ſacra & prodigioſa effigie ſua à tempore belli Suecici usque ad noſtra tempora, quaſi ſub obſcuro modio abſconditus latebat. Aſt tandem ipſe lucernam accendere voluit, dum trino fulmine Eccleſiam & turrim concuſſit, & iterato grandine hanc dynaſtiam Fuggaricam caſtigavit, donec à parochianis damno ſuo edoctis juſſu Illuſtriſſimi & Excel-

Excellentiſſimi Dynaſtæ Maximiliani Fuggeri Senioris, tunc temporum intervallo Viennæ in Auſtria in Aula Cæſarea commorantis, de tecto fuerit depoſita, & in tabulato ac ſummitate parietis Eccleſiæ Parochialis S. Jacobi & Laurentii ad latus dexterum versùs meridiem ad venerationem expoſitâ, quam primò paſſeres aliæque aviculæ cantu ſuo ſalutârunt, & inviſerunt, dum in concava dorſi illius parte ſibi

Pſ. 103. 4. nidum invenerunt, in quo pullos ſuos ſolebant fovere: *Et paſſer invenit ſibi, ubi ponat pullos ſuos.*

Non ſuffecit quondam Moyſi candelabrum aureum in tabernaculo in Auſtrali parte erexiſſe, ſed & illud cum lucernis ſuis in partem Borealem oppoſitam collocavit, ut menſam auream, in qua panes propoſitio-

Num. 8. 1. nis erant, undequaque ſuo illuſtraret fulgore: *Candelabrum in Auſtrali parte erigatur. Hos igitur præcipe, ut lucernæ contra Boream è regione reſpiciant ad menſam panum propoſitionis.* Cui candelabro aureo omnibus in menſa Domini lucem abundantiſſimam ſubminiſtranti lemma adjicio: *Ut luceat omnibus.*

Chriſtus crucifixus, prout diximus, lucerna ardens, & crux candela-

Theoph. Antioch. l. 1. Comment. in Evang. brum eſt. Ita Theophilus Patriarcha Antiochenus: *Candelabrum*, inquit, *Crux Chriſti eſt, qua totum mundum fulgore ſui luminis illuſtravit &c.* Diù hoc noſtrum myſticum candelabrum, S. Crucifixus Biberbacenſis, poſtquam de tecto repoſitus eſt in ſumo Eccleſiæ tabulato, hoc eſt: Ab anno 1655. usque ad annum Chriſti 1681. extra hominum conſpectum pependit, ſed demum divinæ Bonitati placuit, hoc candelabrum ſupra ipſam menſam Domini, in qua quotidie non panes propoſitionis, ſed & ipſe Panis vivus, qui de cœlo deſcendit, offertur, cum honore collocare.

In hunc finem ad honorem Crucifixi JEſu novum quoddam ſacellum, & in eo recens altare erectum eſt, in quo anno 1681. in feſto S. Andreæ Ap. prima vice ad honorem Crucifixi Redemptoris noſtri plura ſacra fuerunt oblata, & cum tanto, quod mirabile eſt, rerum ſucceſſu, ut ſub idem tempus ſeptuaginta perſonæ comparuerint, quæ ſub juramento coram teſtibus ad hunc actum requiſitis & præſentibus, fideliter depoſuerunt, ſe per merita & fidem firmam in Chriſtum JEſum & hunc Crucifixum à periculoſis corporum rupturis, doloroſis calculis, arenis & lapidibus, morbiſque graviſſimis, ſine adhibito alio medicamine humano, ſanitati ex integro fuiſſe reſtitutas. Quæ res ubi ad Reverendiſſimum ac Celſiſſimum S. R. I. Principem ac Dominum, Dominum Joannem Chriſtophorum Epiſcopum Auguſtanum &c. &c. delata fuit, ſua Celſitudo clementiſſimè mandavit, ut legitimum & authenticum inſtrumentum hac de re conficeretur, & totus actus cum aliis exhibitis beneficiis legitimè cum teſtibus & juratò examinatis, à Reverendiſſimo Officio Auguſtano revideretur, & pro majori robore propria Reve-

ren-

rendiſſimi D. D. Vicarii ſui Generalis manu confirmaretur, quod & factum, reviſum & approbatum eſt.

Hæc & ſimilia altè præfatum Reverendiſſimum ac Celſiſſimum S.R.I. Principem & Epiſcopum Auguſtanum permoverunt, ut ipſe ſæpiùs huc Biberbachium veniret, & Crucifixum Redemptorem ſuum in hac antiquiſſima & miraculoſa ſtatua devotiſſimè veneraretur, qui miram ſemper animi conſolationem in contemplanda hujus S. Crucifixi facie, quia ſingularem ſpirat devotionem & amorem, haurire viſus eſt. Unde etiam clementiſſimè ordinavit, ut deſuper pretioſum Baldachinum, ſeu thronus principalis ex villoſa purpura, aureis ornamentis intertextus, proprio ære conficeretur, ſub quo incruentum DEO T. O. M. ſacrificium ipſe ſæpiùs hic obtulit, & quòad vixit, devotionem & honorem S. Crucifixi & verbo, & exemplo in ſua ampliſſima Diœceſi promovit. Illuſtriſſimus verò & Excellentiſſimus S. R. I. Comes, ac Dominus, Dominus Antonius Joſephus Fuggerus, Comes in Kirchberg & Weiſſenhorn, Dominus in Waſſerburg, Biberbach, Wöllenburg, Gablingen, Welden, Röttenbach, Gottenau, Reinhartshauſen, Wald &c. S. C. M. Camerarius, non tantùm huic loco inſignem S. Crucis Dominicæ particulam in igne quondam illæſam cum Monſtrantia dono reliquit, ſed & in honorem Crucifixi JEſu pretioſam aram fieri curavit, & inſuper hanc Eccleſiam candelabris argenteis, aliiſque donis locupletavit. Atque hi duo fuerunt ille David & Obededom, *qui reduxerunt arcam DEI cum Benedictione.* *2. Reg. 6.*

§. V.

S. Crucifixus miraculoſus in Biberbach olim abjectus, nunc honoratus de die in diem majora miſeris mortalibus exhibet beneficia.

REctè Vates regius S. Crucem ligno fructifero juxta fluenta aquarum plantato comparavit: *Et erit tanquam lignum, quod plantatum eſt ſecùs decurſus aquarum, quod fructum dabit ſuum in tempore ſuo.* *Pſ. 1. 3.* Tale vitæ lignum eſt Crucifixus thaumaturgus Biberbacenſis ſecundùm nomen & omen, dum juxta decurſus aquarum plantatum in tempore oportuno dedit fructum ſuum, dum videlicet annis ſequentibus, ubi honor illius augeri cœpit, miris tum ſpiritualibus tum corporalibus beneficiis incepit clareſcere. Sic nimirum *DEus nos viſitat, prout illum colimus;* *S. Th. Aq. in hym. de S. Sacr.* quamdiù enim hic antiquiſſimus Crucifixus contemptus, neglectus & ignobilis permanſit, nullum mortalibus miſeris beneficium præſtitit. Verùm cum populus Chriſtianus ad hanc ſalutis arcam copioſior confluere cœpit, & pientiſſimum Redemptorem ſuum in hac effigie ſua majori cum devotione venerari, mirum dictu! quàm beneficum ac liberalem mitiſſi-

tiſſimus Salvator ab hoc tempore in elargiendis beneficiis hic ſe ſe exhibuit, & etiamnum exhibet.

Venerunt comprimis quamplurimi parvuli, & adhuc veniunt juxta
Marc. 10. 14. Chriſti monitum: *Sinite parvulos venire ad me*, à parentibus & manu & curru ad hunc cœleſtem Medicum adducti, ut in periculoſis corporum rupturis, ramicibus, faſcinationibus, aliiſque neceſſitatibus optatam medelam invenirent. Et ecce vix parentes votum ſuum ad pedes Crucifi-
Matt. 8. 13. xi perſolverunt: *Sanati ſunt pueri in illa hora.* Sic in veritate adimpletum
Pſal. 8. 3. fuit illud Davidis: *Ex ore infantium & lactantium perfeciſti laudem.*

Venerunt, & adhuc veniunt juvenes & virgines, viri & mulieres ex omni Germaniæ parte ad hunc divinum Medicum confluentes, qui ſimili corporis onere, vel cæcitate, epilepſia, paralyſi, ſurditate aurium, linguæ impedimento, aut aliis corporis laborabant infirmitatibus: & ecce dum vota ſua Crucifixo Servatori ſuo ſolvebant, auxiliatricem
Pſ. 106. 20. Dei manum mirabiliter experti ſunt: *Et Dominus ſanavit eos.*

Venerunt, & adhuc veniunt ſenes ac longævi ad hunc ſalutiferum gratiarum fontem, qui pluribus annis graviſſimis illum rupturis, diuturnis calculis & arenis, aliiſque inteſtinis cruciatibus, morbis, lepra, hydropyſi, Philtris, incantationibus, & maleficiis ſubjecti erant; & ecce, dum per veram exomologeſin mentem ſuam à peccatis exonerant,
Luc. 6. 18. fidémque vivam in Crucifixum JEſum excitant, ſubitò *ſanabantur à languoribus ſuis.*

Venerunt quoque Nobiles, & dignitatibus primariis, tum Eccleſiaſticis, tum ſæcularibus fulgentes, qui pluribus annis erant Enteroceli-ci, vel intolerabilibus calculi doloribus ſubjecti, aut aliis inteſtinis ve-
Luc. 6. 19. xati infirmitatibus &c. Et ecce, *virtus de illo exibat, & ſanabat omnes.*
Joh. 5. 3. Venit denique ad hanc ſalutiferam gratiarum piſcinam *multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum.* Et ecce, Angelus ille magni Conſilii, qui deſcendit de cœlo, ut ſalvum faceret genus humanum, dum movit hanc medentem & probaticam piſcinam, infirmus, *qui prior deſcendiſſet in piſcinam poſt motionem aquæ*, *ſanus fiebat, à quacunque detinebatur infirmitate.*

Luc. 19. 40. Et quid multis? *Et ſi homines tacuerint, lapides clamabunt*, dum templum recens ædificatum, & omnes parietes ejus pleni ſunt votivis tabulis, diverſis hiſtoriis ac beneficiis, inter quæ anathemata & multa ex argento elaborata in choro ſpectantur; quæ beneficia (NB. non vocamus miracula) adeò nunc hîc in genere tantùm perſtringimus, quia illa jam paucis abhinc annis ex Superiorum permiſſu in idiomate Germanico legitimè examinata, cenſa & approbata in typo cum emblematis evulgavimus.

Et quid dubitas, amice Lector, de virtute hujus SS. & Thaumaturgi Crucifixi? An non olim unicus attactus fimbriæ veſtimenti Chriſti mulier-

mulierculam à ſanguinis fluxu, quo duodecim laborabat annis, uno ſanavit momento: *Si tetigero tantùm veſtimentum ejus, ſalva ero?* An non ſudaria & ſemicinctia S. Pauli quoſcunque ſanabant ægros, & ab obſeſſis malignos ejiciebant ſpiritus: *Ita, ut etiam ſuper languidos deferrentur à corpore ejus ſudaria & ſemicinctia, & recedebant ab eis languores, & ſpiritus nequam egrediebantur?* An non umbra S. Petri (& quid vilius?) quoſcunque infirmos reſtituebat ſanitati? An non pallium Eliæ aquas Jordanis bis diviſit, & Prophetis viam ſiccam per undas ſtravit? *Tulitque Elias pallium ſuum, & involvit illud, & percuſſit aquas, quæ diviſa ſunt in utramque partem; & tranſierunt ambo per ſiccum?* An non Moyſes per virgam ſuam, tantorum prodigiorum operatricem, viam univerſo populo Iſraëlitico per mare rubrum in Palæſtinam ſtravit, & eâdem virgâ aquas ex duriſſima petra ſitienti populo produxit: *Percuſſit petram, & fluxerunt aquæ?* An non Eliſeus puero ſuo Giezi baculum ſuum commiſit, quem ſuper mortuum filium Sunamitidis poneret, & ſic illum ad vitam revocaret: *Et pones baculum meum ſuper faciem pueri &c.* An non denique oſſa arida Eliſei jam pridem defuncti alium mortuum in ſepulchro per ſolum attactum ad vitam revocârunt: *Quidam autem ſepelientes hominem, viderunt latrunculos, & projecerunt cadaver in ſepulchro Eliſei, quod cùm tetigiſſet oſſa Eliſei, revixit homo, & ſtetit ſuper pedes ſuos.*

Matth. 9. 21. *Act. 19. 12.* *Act. 5. 12.* *4. Reg. 4. 8.* *Exod. 14. 16.* *Pſal. 77. 20.* *4. Reg. 4. 29.* *4. Reg. 13. 21.*

Si hæc & tanta potuerunt efficere oſſa arida Prophetæ, virga Moyſis, baculus Eliſei, pallium Eliæ, umbra Petri, ſudaria Pauli, & fimbria veſtimenti Chriſti &c. Quid, obſecro virtutis non habebit SS. Crux Chriſti JEſu, proprio illius purpurata & ſanctificata ſanguine? De qua Eccleſia: *In qua ſalus mundi pependit, in qua Chriſtus triumphavit, & mors mortem ſuperavit in æternum?* Igitur & tu, qui hæc legis, cum fiducia magna ad Chriſtum JESUM, & hunc Crucifixum accede & experieris, ſi qua corporis aut animæ neceſſitate laboras, ab hoc Crucifixo Amore tuo in tempore auxilium oportunum; non enim impoſſibile eſt apud DEUM omne verbum, ſi tu verè es diſpoſitus.

§. VI.

Quodnam Beneficium ſit omnium maximum, quod Chriſtus Crucifixus thaumaturgus Biberbachii operari dignatur.

MUlta quidem Chriſtus olim in monte Golgothæo coram ingenti hominum multitudine pendens in cruce patravit miracula, de quibus ſacri Scriptores aliqua enumerant: Quòd tenebræ factæ ſint ſuper terram, velum templi ſciſſum, terra inſolito motu concuſſa, petræ diſruptæ, monimenta mortuorum aperta &c. Hæc & ſimilia prodigia multa facta ſunt in morte Chriſti. Sed quæres, quodnam inter tot ac tanta miracula ſit omnium maximum?

S. Chryſoſt. hom. de latrone. S. Chryſoſtomus: *Quòd latronis mentem perverſam voluerit commutare*, & hunc jam fumantem inferni titionem per veram peccatorum confeſſionem ac contritionem ab interitu revocare, & ſalvare: *Majus*, inquit S. Auguſtinus, *opus eſt, ex impio juſtum facere, quàm creare cœlum & terram*: & S. Gregorius Magnus: *Majus eſt miraculum peccatorem convertere, quàm carne mortuum ſuſcitare.*

S. Auguſt. tract. 72. in Joan.

S. Greg. l. 3. Mor. c. 17.

Nunc, ſi lubet, amice Lector! ad thaumaturgum noſtrum Crucifixum Biberbacenſem redeamus; de quo dico, quòd inter omnia beneficia, quæ hactenus DEus hîc miſeris & ægris mortalibus exhibuit, omnium ſummum, ac longè maximum ſit, quòd tot hominum millia ex unico pio ac devoto aſpectu hujus miraculoſi Crucifixi, ſingularem amorem & pietatem erga omnes ſpirantis, tam benignè, uti ſperamus, à peccatorum cœno ad meliorem frugem reduxerit, & ad ſe converterit, qui omnes & ſinguli unanimi ore & voce deprædicant, quàm benignum atque præſtabilem Deus & Homo Chriſtus, & hic Crucifixus, in hoc Sancto templo ſuo ſe peccatoribus pœnitentiam verè agentibus exhibere ſoleat. Accedit, quòd peregrini hîc adventantes quotidie plenarias poſſint lucrari indulgentias, prout nuper Clemens XI. Pont. Max. novâ bullâ hanc gratiam confirmavit.

Habac. 1. 14. Cæterùm videntur hîc mihi devoti Peregrini ſicut piſces maris: *Facies hominis quaſi piſces maris*, qui facili modo de nocte intempeſta ad accenſam in navi capiuntur lucernam, dum de latebris ſuis turmatim & coacervatim ad lumen exeuntes, piſcatoribus vigilantibus cedunt in prædam, unde lemma: *Veniunt ad lucem.* Lucerna, prout diximus, Chriſtus Crucifixus eſt, ad quam mundi lucem in candelabro crucis Biberbachii expoſitam, turmatim quoque homines in tenebris peccatorum & latebris, velut piſces maris latentes, confluere aſſolent, ut non tam lucem videant, quàm & gratiam ac miſericordiam à Deo conſequantur.

Sic ad Davidem quondam, cùm in ſpelunca Odolla moraretur, plurimi afflicti, & in anguſtiis conſtituti convenerunt, ut ab illo in ſuis miſeriis optatum ſolamen & opem reciperent oportunam: *Convenerunt ad eum omnes, qui erant in anguſtia conſtituti, & oppreſſi ære alieno, & amaro animo, & factus eſt eorum Princeps.* En genuinum typum Chriſti JEſu Crucifixi, ad quem afflicti & amaro corde, & qui ære alieno delictorum preſſi ſunt, coacervatim huc properant, ut ab hoc Filio Davidis, qui *benignus & miſericors eſt, patiens & multa miſericordia & præſtabilis ſuper malitia*, in amaritudine animæ ſuæ optatum ſolatium & debitorum obtineant remiſſionem.

1. Reg. 22. 2.

Joël. 2. 13.

O quàm multos vidimus in primo ingreſſu in hoc templum intra ſe ſuſpirantes, ac dicentes: *Quis revolvet nobis lapidem ab oſtio monimenti?* Et ecce, vix devoto & contrito animo hanc thaumaturgam Crucifixi

Marc. 16. 3.

Salva-

Salvatoris ſui aſpexerunt, & contemplati ſunt effigiem, ubi mox in alios ac meliores commutati ſunt, quibus accidit, quod Petro quondam in atrio ſummi Sacerdotis in ſimili ferè cauſa evenit: *Et converſus Dominus reſpexit Petrum, & egreſſus foras, flevit amarè.* unde lemma: *Ut aſpexit, erexit.* *Luc. 22. 61.*

In hunc finem ad excolendam hanc laborioſiſſimam vineam à Superioribus ordinati ſunt ſex Sacerdotes ſæculares: *Homines, qui tradiderunt animas ſuas pro nomine Domini noſtri JEſu Chriſti*; & qui pro gloria & exaltatione Crucifixi JEſu, ac ſalute animarum promovenda nulli parcunt labori, qui Venerandi Domini Petrini à Reverendiſſimo D. D. Ordinario omnes hac poteſtate donati ſunt, ut pœnitentes etiam à reſervatis poſſint caſibus abſolvere; ubi per anni ſpatium numerus confitentium & communicantium Peregrinorum ſupra quinquaginta & plura hominum millia ordinariè ſolet excurrere. *Act. 15. 26.*

Ex quibus prudenti rerum æſtimatori (*quia ſtultus non intelliget hæc*) facilè patet, quanto labore & ſtudio hîc locorum in cura animarum adminiſtranda ſit deſudandum; quibus Venerandis D. D. Sacerdotibus & Crucifixi ſervis pro ſolatio dico, quod quondam S. Dionyſius de animarum Curatoribus enuntiavit: *Omnium divinarum diviniſſima extat perfectio, Dei cooperatores eſſe in ſalute animarum ad ſuum Creatorem*, eundem enim finem & ſcopum talis Sacerdos pius, doctus ac zeloſus cum Unigenito Dei Filio habet, qui non ob aliam cauſam in mundum venit, quàm *quærere, & ſalvum facere, quod perierat.* Audi pro ſolatio S. Joannem Climacum: *Nullum*, inquit, *Deo munus à nobis gratius offerri poteſt, atque cùm animas illi ad pœnitentiam deductas conſecramus: non enim eſt tanti totus mundus, quàm pretium unius animæ, ille tranſit, hæc immortalis eſt & æterna.* *Pſ. 91. 7.* *S. Dionyſ. de Cæl. Hierarchia.* *Luc. 19. 10.* *S. Joan. Clim. ep. ad Paſtores; circa finem.*

§. VII.

Ad honorem Crucifixi Redemptoris noſtri Biberbachii magnificum templum exſtruitur.

DAvid Rex pro futura domo Dei ædificanda maximam & planè immenſam auri vim præparavit, quam filio ſuo Salomoni, ut hanc Domum ædificaret, in morte reliquit: *Ecce ego*, ait, *in paupertate mea præparavi impenſas domûs Domini, auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum, æris verò & ferri non eſt pondus; vincitur enim numerus magnitudine &c.* Pretioſa hæc erat paupertas, quam Rex David filio ſuo Salomoni ſucceſſori pro exſtruendo templo Jeroſolymitano reliquit, quæ omnia faciunt bis mille & quadringentos milliones aureorum, cui ingenti theſauro Salomon quoque de ſuo non minorem ſummam addidit; ſic opus hoc feliciter cœptum, & intra ſeptem annos ad optatum finem perductum eſt. *1. Par. 22.*

 Verùm

Verùm quid dico de templo Biberbachii ad honorem ſummi Dei & Crucifixi JEſu præparando, dum hîc locorum ab initio, dum fundamentum erat locandum, vix aliqui floreni aderant? Quid igitur conſilii? Audi bone Vir, & admirare ſtupendam Dei providentiam. De
Cæſar. lib. 9. cap. 8. apibus narrat Cæſarius, quòd ad honorem SS. Euchariſtiæ à fœmina in alveare projectæ, mirando quodam artificio elegans ſacellum cum oſtio, turri, tintinnabulis, feneſtris, cruce & altari ex cera conſtruxerint &c. En typum in erigenda Eccleſia SS. Crucifixi in Biberbach expletum; quod enim illic laborioſæ apes ad honorem Sacræ Euchariſtiæ fecerunt, hîc ad honorem Crucifixi Domini ſui devoti Peregrini & plerumque pauperes, ad hanc celeberrimam peregrinationem undi-
Marc. 12. 42. que confluentes, explerunt, qui ære ſuo minuto cum paupercula illà Vidua in gazophylacium miſſo, majori ex parte hanc inſignem Eccleſiam quodammodò à fundamentis erexerunt.

Primum lapidem in hac Baſilica poſuit die 16. Maji añô Chriſti 1684. Ipſe Reverendiſſimus ac Celſiſſimus S. R. I. Princeps ac Dominus, Dominus Joannes Chriſtophorus Dei & Apoſtolicæ Sedis gratiâ Epiſcopus Auguſtanus, cum Reverendiſſimo & Sereniſſimo Coadjutore ſuo D. D. Alexandro Sigismundo, Comite Palatino Rheni, Bavariæ, Juliæ, Cliviæ & Montium Duce &c. &c. Et Illuſtriſſimus ac Excellentiſſimus S. R. I. Comes, ac Dominus Dominus Antonius Joſephus Fuggerus, hujus loci Dominus ac Patronus temporalis, qui hunc pium conatum ſua liberalitate egregiè adjuvit. Supereſt modò, ut hanc myſticam noſtram arcam (SS. Crucifixum thaumaturgum) de humili ſacello in novum templum, & in Sanctum Sanctorum transferamus.

Cùm Salomon Rex ſapientiſſimus magnificentiſſimum templum ſuum compleſſet, & omnia neceſſaria ad ſolemniſſimam translationem Arcæ Fœderis præparâſſet, ut per manus Sacerdotum à Tabernaculo in monte Sion ædificato, in novum templum & in Sanctum Sanctorum cum ſolemni pompa transportaretur, ſic priùs eandem Dei Arcam jam
2. Par. 6. 41. in procinctu ſtantem allocutus eſt: *Nunc igitur conſurge, Domine Deus, in requiem tuam, tu & Arca fortitudinis tuæ, &c.* Quo ſermone completo, Sacerdotes Domini Arcam læti in humeros ſuſceperunt, illámque de civitate David maximo cum jubilo & totius populi lætitia in Sanctum Sanctorum intulerunt, ubi tandem ſedem ſtabilem invenit, quæ priùs ſub pellibus, tentoriis & papilionibus in deſerto, in bello & in omni itinere populi Iſraëlitici habitare debuit, juxta quam & urna aurea cum Manna collocata eſt.

Ad te nunc me verto, pientiſſime JEſu, quem in hac devotiſſima & miraculoſa Imagine humiliter veneror & adoro: *Honor enim imaginis in ſuum refertur prototypon;* Ad te, inquam, me verto, ô Amor Crucifixe! & iis-

& iisdem te verbis alloquor, quibus olim Salomon Arcam ſuam affatus eſt: *Nunc igitur conſurge, Domine Deus, in requiem tuam, & tu arca fortitudinis tua, &c.* Surge, inquam, mi Domine, de humili ſacello tuo & vili habitatione, hactenus cum Arca habitâſti in tentoriis & tabernaculis, imò ſub nudo cœlo, in agro, in horreo, in ſtabulo, in ſimo, & denique ſub obſcuriſſimo tecto, ab heterodoxis illuſus, ab inconomaſtygis rejectus, è regione expulſus, proſcriptus, proculcatus, & vix non omninò contritus, à pueris immorigeris, ut olim Eliſæus: *Aſcende calve*, ſub tecto ludibrio habitus, & ab omnibus quadraginta annis, & quid ultra derelictus: Nunc, nunc tempus eſt, mi Domine Deus! qui aliàs abjecta & infirma mundi ſoles eligere, ut & tu aliquando in hac tua ſacra effigie ſuperiùs aſcendas: *Amice, aſcende ſuperiùs*, & quò magis hactenus in hac ſtatua tua per varios caſus humiliatus es, eò nunc majori tibi erit gloriæ præterita humiliatio, ut videat Orbis univerſus, quod Ezechiel Propheta de SS. Cruce exaltanda vaticinatus eſt, hîc quoque Biberbachii ad literam & amuſſim eſſe adimpletum: *Quia ego Dominus exaltavi lignum aridum.*

4. Reg. 2. 23. — *Luc. 14. 10.* — *Ezech. 17. 24.*

Ita, ita, pie Lector! in veritate cum hoc humili ligno, hoc eſt, cum SS. & Miraculoſo Crucifixo factum eſt. Aſcendit tandem hæc Arca Domini Anno 1694. in feſto S. Andreæ Apoſtoli ab humili loco & ſacello ſuo in requiem ſuam, ubi à Sacerdotum corona cum jubilo ſpirituali & Eccleſiæ hymno: *Vexilla Regis prodeunt*; *Fulget crucis myſterium &c.* in Sanctum Sanctorum, hoc eſt: in principaliſſimum Eccleſiæ locum ſub cupulam in ſuperiori choro deauratam, & in hunc finem eleganter per varia Emblemata adornatam, translata eſt; ubi nunc ſub pretioſo throno ex villoſa purpura aureis ornamentis intertexto, in conſpectu totius populi reſidet, qui priùs ne quidem in abjecto angulo ſecuram ſedem ac quietem poterat invenire: *Sic nimirum honorabitur, quemcunque Rex voluerit honorare.* Et ſicut quondam juxta Arcam Fœderis Domini aurea urna cum Manna collocata fuit, ita ad hanc myſticam Arcam SS. Crucifixum thaumaturgum cœleſte Manna, id eſt: SS. Euchariſtia in aurea urna & in ſplendido tabernaculo, ut à populo Chriſtiano adoretur, repoſita eſt cum hac epigrapha: *Hic Deum adora.*

Eſth. 6. 9.

§. VIII.

De Solemni Conſecratione Templi SS. Crucis in Biberbach, & de Translatione SS. Quinque Martyrum Romanorum, Valentini, Ludovici, Fortunati, Laureati & Candidæ V. & M.

POſtquàm Rex Salomon Arcam Fœderis Domini, prout dictum eſt, in Sanctum Sanctorum intulit, & altare æneum ædificavit, in quo pacifica & holocauſta Deo offerret, ad ipſam denique magnificentiſſimi

templi

templi ſui inaugurationem deſcendit, quod plurimis mactatis & oblatis victimis Deo ſuo conſecravit, de qua dedicatione ita textus habet:

2. *Par.* 7. 5. *Mactavit igitur Rex Salomon hoſtias boum viginti duo millia, arietum centum viginti millia, & dedicavit domum Dei Rex & univerſus populus.* Quis hic non miretur, quod Rex ille ſapientiſſimus, juxta ac opulentiſſimus recens ædificatum templum ſuum non alio modo, quàm copioſo mundorum animalium ſanguine Deo ſupremo rerum omnium Domino voluerit eſſe dedicatum: Et quid tantus cruor ad hanc templi conſecrationem?

S. Auguſt. ſerm. de dedicat. Reſpondet ad quæſtionem S. Auguſtinus, quòd templum Salomonis figura fuerit veræ Eccleſiæ Dei, ſuper montem Sion, qui Chriſtus eſt, ædificatæ, quam Eccleſiam ſuam Deus non ſolùm per ſanguinem unigeniti Filii ſui, tanquam Agni immaculati, ſed & per copioſum SS. Martyrum cruorem voluit conſecrari.

Si parva licet componere magnis; Pari ferè modo & hæc Baſilica SS. Crucifixi in Biberbach Deo T. O. M. conſecrata & dedicata eſt, dum anno 1697. die verò 15. Septembris non duntaxat à Reverendiſſimo & Illuſtriſſimo D.D. Euſtachio Egolpho Epiſcopo Dioclenſi, libero Barone à Wöſternach, Reverendiſſimi ac Sereniſſimi Ducis & Epiſcopi Auguſtani in Pontificalibus Suffraganeo, & Cathed. Eccleſiæ Auguſtanæ ſummo Præpoſito &c. in præſentia Venerabilis Cleri & Capituli Wöſtendorffenſis, ac populi numeroſiſſimi in honorem SS. Crucifixi JESU conſecrata, ſed & pretioſo SS. Martyrum ſanguine irrigata & ſanctificata eſt, dum videlicet quinque corpora Sanctorum Chriſti Martyrum Valentini & Ludovici cum proprio nomine, item SS. Fortunati, Laureati & Candidæ V. ac Martyris cum proprio illorum ſanguine pro Chriſto quondam effuſo, & adhuc in præſentem diem rubicundo & congelato, cum aliis inſignibus viginti trium SS. Martyrum reliquiis ſolemni ritu & pompâ fuerunt illata, & in recens conſecratis marmoreis & deauratis altaribus (quorum picturas artificioſo penicillio elaboravit celeberrimus pictor D. Joannes Andreas Wolff Monacenſis) publicæ fidelium venerationi expoſita: quibus SS. Martyribus ipſe Rex Martyrum Chriſtus, & hic Crucifixus in principe altari ſub ſplendido & pretioſo throno præſidet cum inſcripto aureo titulo: Dominus regnavit à ligno.

Cæterum mihi videtur hîc Crucifixus Redemptor noſter, nunc poſt tam varios caſus in templo ſuo Biberbacenſi in throno purpureo exaltatus, ut quondam Rex Salomon in ſuo regio lectulo quieſcens, de quo

Cant. 3. 7. Sponſa: *En lectulum Salomonis ſexaginta fortes ambiunt ex fortiſſimis Iſraël, omnes*

S. Auguſt. tr. 118. *in* *tenentes gladios & ad bella doctiſſimi &c.* Per lectulum Sponſi Divus Auguſtinus S. Crucem intelligit, in qua Chriſtus quieſcit, & regnat in terris:

Dicite

Dicite in gentibus, quia Dominus regnavit à ligno. Sic hunc Pſalmum legunt *Joan.*
70. Interpretes, D. Auguſtinus, & cum eo ferè omnes SS. Patres, ubi *Pſ. 95. 10.*
perfidi Judæi has voculas: *A ligno*, nequiſſimè eraſerunt. Per ſexaginta fortes, qui hujus divini Salomonis purpureum crucis lectulum *Vide Tiri-*
ambiunt, SS. Angelos, qui in hac Eccleſia Biberbacenſi magno numero *num & alios*
cum inſtrumentis paſſionis Dominicæ videntur, & cum ſcutis, in qui- *hîc.*
bus diverſa adumbrata ſunt Emblemata, intellige; per cæteros verò fortiſſimos milites omnes tenentes gladios, & ad bella doctiſſimos, prætactos SS. Martyres adumbramus, qui omnes in veſtitu deaurato, gemmísque ornato, cum palmis in manibus eorum Regi Regum JEſu Chriſto, & huic Crucifixo, velut cuſtodiæ regiæ inſerviunt, & latus ejus ſtipant. Sic nimirum, qui olim ſocii erant paſſionum, hîc facti ſunt & ſocii conſolationum & honorum. Juvat hîc rurſus audire
S. Auguſtinum ad propoſitum noſtrum aptiſſimè loquentem: *Princi-* *S. Auguſt.*
paliter, inquit, *gratias agamus Domino Deo noſtro, à quo eſt omne datum opti-* *ſerm. 256.*
mum, & omne donum perfectum; & ejus bonitatem totâ cordis alacritate laude- *de Temp.*
mus, quoniam ad conſtruendam iſtam domum orationis, fidelium ſuorum viſitavit animum, excitavit affectum, ſurrogavit auxilium, inſpiravit nec dum volentibus, ut vellent; adjuvit bona voluntatis conatus, ut facerent: ac per hoc Deus, qui operatur in ſuis & velle & perficere pro bona voluntate, hac omnia ipſe fecit, ipſe perfecit: & quia opera bona in conſpectu ſuo nunquam eſſe permittit inania, fidelibus ſuis, quibus operantibus prabuit virtutis ſua favorem, tribuit dignam pro tanta operatione mercedem. Adhuc ampliùs agenda ſunt gratia Deo noſtro; hanc enim Eccleſiam, quam fecit nomini ſuo conſtrui, fecit etiam Sanctorum Martyrum reliquiis ampliùs honorari, &c.

Huc usque S. Auguſtinus, in omnibus ad noſtrum propoſitum, qui ſi nunc temporum vixiſſet, nihil aptius unquam de Eccleſia Biberbacenſi SS. Crucifixo ſacrâ potuiſſet afferre in medium, & luculentius de illius ædificatione dare teſtimonium, utpote quæ propriè ab ipſo Deo ex eleemoſyna piorum fidelium cœpta, ædificata & perfecta eſt, unde meritò pro inſcriptione illi debetur hoc Davidis: *A* *Pſ. 117. 23.*
Domino factum eſt iſtud, & eſt mirabile in oculis noſtris.

§. IX.

Ad honorem SS. Crucifixi miraculoſi in Biberbach celebris Congregatio inſtituitur, quàm Innocentius XI. Pontif. Max. perpetuis indulgentiarum theſauris condecoravit.

NOn immeritò in ſacris literis Chriſtus JEſus & hic Crucifixus, fonti publico comparatur; *In illa die erit fons patens Domui David &* *Zach. 13. 1.*
habitantibus in Jeruſalem. Sicut enim fons non ſibi, ſed aliis fluit in com-

modum: Sic & Crucifixus Dominus noſter, velut fons publicus, non ſibi, ſed toti orbi in bonum ex SS. Vulnerum canalibus ſaluberrimas gratiarum undas ſubminiſtrat, unde lemma: *Patet omnibus.*

Talis quoque fons publicus & patens omnibus eſt SS. Crucifixus Miraculoſus in Biberbach, cujus ſacra effigies, cùm ſanctiſſimo Domino noſtro divinâ providentiâ Papæ Innocentio XI. à ſervo quodam Crucifixi indigniſſimo ſummâ cum ſubmiſſione anno Chriſti 1685. menſe Aprili offerretur, non tantùm ſua Sanctitas hunc ſacrum Crucifixum ſpeciali privilegiato altari pro fidelibus in Chriſto defunctis feriâ 6. cujuslibet hebdomadis condecoravit, ſed & prænominata quinque SS. Martyrum corpora liberalitate verè paternâ & prorsùs inſigni ultro illi cum literis authenticis conceſſit, & inſuper Congregationem ſub titulo SS. Crucifixi inſtitui voluit, quam multis ac perpetuis indulgentiarum theſauris locupletavit. In quibus obtinendis gratiis Apoſtolicis prædictum Crucifixi indigniſſimum & inutilem ſervum ſingulariter in illa Aula Pontificia principali auctoritate ſua adjuvit altè præfatus Reverendiſſimus & Sereniſſimus Princeps ac Dominus, Dominus Alexand. Sigismundus tunc Romæ præſens (Tit.) quem Deus T. O. M. in multos conſervet annos incolumem, & beatum eum faciat in terra & in cœlo, &c.

Eſt autem hæc Congregatio ſub titulo SS. Crucifixi Salvatoris noſtri in ſubſtantia non alia, quàm quæ ante annos non multos in Belgio, & hactenus in aliis Chriſtiani Orbis provinciis erecta, ac magno animarum cum fructu & ſpirituali emolumento inſtituta fuit, ubi pii ac devoti Viri inter ſe hoc inierunt pactum, quòd ad impetrandam felicem mortem & ſortem has inter ſe velint conſervare pacti conditiones.

Prima eſt, ut qui particeps eſſe deſiderat ſpiritualium gratiarum, quotidie ſemiquadranguli ſpatium, ſeu per octavam horæ partem aliquod punctum & myſterium de Chriſto patiente aut Crucifixo meditetur, quo peracto, Deum enixè roget: ut Confœderatorum nomina in ſuis vulneribus deſcripta legere, atque protegere dignetur; in quem finem poſt conſiderationem precatiunculam illam mox ſequentem ex S. Auguſtino ſubjungat: *Manus tua Domine fecerunt nos &c.*

Secunda conditio eſt, ut, quos commodè poteſt, ad hujus piiſſimi ac verè fraterni pacti ſocietatem invitet. Et præter has conditiones NB. nulla alia eſt neceſſaria. Nec requiritur expreſſa admiſſio, aut nominis inſcriptio, ſufficit tua ſeria voluntas: VOLO. O amantiſſime
Pſal. 76. 11. Lector, quid moraris? quid dubitas? Dic cum Vate Regio: *Dixi, nunc cœpi;* & ſic eris particeps omnium bonorum Confœderatorum Chriſtum Crucifixum ſincerè amantium, colentium & pro poſſibili imi-
Luc. 10. 28. tantium: *Hoc igitur fac, & vives.*

ORA-

ORATIO PACTI.
Ex S. Auguſtini Soliloquiis.

us tuæ, Domine, fecerunt nos: Manus, inquam, illæ, quæ affixa clavis ſunt pro nobis: Opera manuum tuarum ne deſpicias: Vulnera manuum tuarum, precor, ut aſpicias. Ecce, in manibus tuis deſcripſiſti nos, Domine JESU, lege ipſam ſcripturam, & ſalva nos. O bone JESU exaudi eos. Intra vulnera tua abſconde nos: ne permittas nos unquam à te ſeparari. In hora mortis voca nos, ut cum Sanctis tuis miſericordias tuas in æternum cantare poſſimus. Amen.

I verò laicus, & inaſſuetus, ut ejusmodi breves meditationes de Chriſti paſſione facias, loco hujus pacti Quinque Pater & Ave in honorem Quinque SS. Vulnerum Chriſti quotidie (ſi commodè fieri poteſt, aut ſaltem in hebdomade ſemel feriâ 6.) elici morte obtinendâ recita, & inſuper piam quandam Crucifixi mptoris tui imaginem, tanquam publicum ſpeculum, in quod de u ſubinde, & domeſtici tui inſpiciant, in loco honorato in ædiuis colloca, ut ſic Crucifixus ſemper ante oculos corporis & is tuæ ad amandum, colendum & imitandum verſetur. En ſic m particeps factus es omnium Confœderatorum Chriſtum Crum timentium: *Particeps ego ſum omnium timentium te, & cuſtodien- mandata tua.* Pſ. 118. 63.

l hanc ergo Confraternitatem, quisquis es, pie Lector, te humi- & impensè invito, quæ dignitate & antiquitate cæteris omnibus è præſtantior eſt, quia ab illa omnes reliquæ Congregationes, uam ab inexhauſto gratiarum & meritorum fonte ſuam originem unt, dum ab ipſo pientiſſimo JEſu in Calvariæ monte fundata & rio ſanguine ſubſcripta ac confirmata eſt, cum hac infallibili pro-one, quam Redemptor tuus per os Iſaiæ Prophetæ edixit: *Nun- oblivisci poteſt Mulier infantem ſuum, ut non miſereatur filio uteri ſui? & ſi blita fuerit, ego tamen non obliviſcar tui; ecce, in manibus meis deſcripſi te.* Iſa. 49. 15.
mentum, quo nomen tuum in libro vitæ hujus SS. Confraterni- Deus tuus & Homo Chriſtus conſignavit, divinus cruor, & ca- s ferrei fuerunt clavi ac lancea, quibus te in ligno pendens Sal- r in manibus ſuis, imò & in corde inſcripſit, ut ſemper ante ocu- los tui haberet memoriam.

ima, quæ huic SS. Confraternitati ſub titulo Crucifixi JESU no- dedit, doloroſiſſima Virgo & Mater fuit: *Stabat autem juxta crucem JEſu* Joan. 19. 25.

S. Bonav. in JESU *mater ejus. Cogitare potes*, ait S. Bonaventura, *quòd ipſa prima fuit,*
vita Chriſti *qua crucem adoravit, &c.* Hanc Sanctiſſimam Dei Matrem longo ordi-
c. 83. ne ſecuti ſunt SS. Apoſtoli & Diſcipuli Domini, Martyrum myriades,
Confeſſorum agmina, Virginum chori, ac Sancti & Electi omnes,
qui univerſi ac ſinguli SS. Crucis Confratres & Conſorores fuerunt,
ſine qua nemo ad cœlum venit.

Moveat te prudens Lector, ut huic SS. Confraternitati nomen quo-
que ſubſcribas, quod olim Naamano Principi prædiviti & potenti, ſed
leproſo accidit; hic, cùm ex aliqua indignatione ſalutiferas Jordanis
aquas recuſâſſet, in quibus juxta Eliſei Prophetæ monitum ſepties ſe
deberet lavare, ut ſic à fœtoſa corporis lepra mundaretur, tandem à
4. Reg. 4. 14. famulis, ut in Jordanem deſcenderet, hiſce verbis perſuaſus eſt: *Pater,*
ſi rem grandem dixiſſet tibi Propheta, certè facere debueras, quantò magis, quia
nunc dixit tibi: Lavare & mundaberis? Quibus verbis Naaman permotus
ultrò in Jordanem deſcendit, in quo ſepties juxta ſermonem Prophetæ
ſe lavit: *& reſtituta eſt caro ejus ſicut pueri parvuli, & mundatus eſt.*

O anima Chriſtiana! ſi rem grandem ac difficilem à te poſtularem,
meritò excuſationem aliquam poſſes prætendere; ſed cùm rem parvu-
lam à te petam, ut intra 24. horas naturales ſolùs minimum & unicum
ſemiquadranguli ſpatium in meditando aliquo puncto de Paſſione Do-
minica & de Crucifixo Amore tuo impendas, jure te excuſare ampliùs
non potes, cùm nihil melius, nihil utilius, nihil ſanctius ſit, quàm ſcire
S. Auguſt. & amare JEſum, & hunc Crucifixum: *Nihil*, ait S. Auguſtinus, *tam ſalu-*
ſerm. 62. ad *tiferum nobis eſt, quàm quotidie cogitare, quanta pro nobis pertulit DEUS Homo.*
Frat. in erem O quàm dulce tunc erit tibi in morte, ſi inter amplexus & inter SS.
Vulnerum oſcula hujus tui Crucifixi Amoris poteris tradere ſpiritum.
Age igitur, quisquis es, & nunc cùm tempus eſt, maturè in rem tuam
Eccl. 9. 10. vigila. Audi Eccleſiaſten: *Quodcunque facere poteſt manus tua, inſtanter*
operare.

Atque hæc ſunt, optime Lector, quæ tibi de origine & progreſſu hu-
jus celeberrimæ Peregrinationis SS. antiquiſſimi & thaumaturgi Cru-
cifixi in Biberbaeh in Diœceſi Auguſtana hìc breviter inſinuare volui,
Iſa. 59. 1. ex quibus facilè colliges, *quòd non ſit abbreviata manus Domini, ut ſalvare*
nequeat, neque aggravata ſit auris ejus, ut non exaudiat, &c. Tu interim, qui
dexter ades Deus, etiam noſtris votis propitius aſpira & hos noſtros,
quales quales conatus & labores, pro majori tamen SS. Nominis tui
Gloria, atque pro ſalute animarum ſuſceptos, benigno oculo reſpice.
Ob quem finem ad te pro coronide cum Propheta regio humiliter
Pſ. 79. 16. ſuſpiro: *Deus virtutum, reſpice de cœlo. & vide, & viſita vineam iſtam, & per-*
fice eam, quam plantavit dextera tua, &c.

§. X.

§. X.

Sequuntur ſacra Emblemata, quæ in Eccleſia Biberbacenſi SS. Crucifixo ſacra, hinc & inde in ſuperiori & inferiori choro ſunt ſpectanda & conſideranda.

I.

Agnus occiſus ab origine mundi cum lemmate: *Unus pro omnibus.* Ap. 13. 8.

2. Agnus Abelis cum lemmate: *Primitiæ DEO & Agno.* Apoc. 14. 4.

3. Agnus Samuelis in ſumma neceſſitate DEO immolatus cum lemmate: *Deus non deſpicies.* 1. Reg. 7. 9.

4. Agnus Iſaiæ ſeptem portans peccata mortalia cum lemmate: *Languores noſtros ipſe tulit.* Iſa. 53. 4.

5. Agnus Jeremiæ ductus ad victimam cum lemmate: *Non eſt, qui redimat.* Jer. 11. 19.

6. Agnus Apocalypticus à 24. ſenibus humiliter adoratus cum lemmate: *Summo dignus honore.* Apoc. 5. 8.

7. Arbor vitæ in medio paradiſi cum lemmate: *Unde mors, inde vita.* Gen. 2. 9.

8. Arca Noëmica in mediis undis cum lemmate: *Nulla ſalus extra.* Gen. 6. 14. Sic extra crucem nulla mundo ſalus.

9. Columba Noëmi poſt diluvium ramum olivæ ferens cum lemmate: *Mundi melioris origo.* Gen. 8. 11.

10. Arcus Noëmo in nubibus cœli monſtratus cum lemmate: *In fœdera veni.* Geneſ. 9. 12.

11. Agar prolem ſub opacam arborem projiciens cum lemmate: *Hac tuta ſub umbra.* Geneſ. 21. 10.

12. Abraham filium ſuum DEO in holocauſtum immolans cum lemmate: *Affectu, non effectu.* Geneſ. 22. 10.

13. Scala Jacob, & per eam deſcendentes Angeli cum lemmate: *Hæc ſemita cœli.* Gen. 28. 12.

14. Jacob cum baculo ſuo Jordanem tranſiens cum lemmate: *Infirmum firmat.* Gen. 32. 10.

15. Rubus ardens, & incombuſtus cum lemmate: *Probatur, non læditur.* Exod. 3. 3.

16. Virga Moſaica mare rubrum dividens cum lemmate: *In virtute tua.* Exod. 7. 20.

17. Columna nubis & ignis cum lemmate: *Inumbrat & illuminat.* Exod. 13. 22.

18. Lignum amarum aquas amaras indulcorans cum lemmate: *A ligno dulceſcit amarum.* Exod. 15. 26.

19. Virga Aaronis ſicca & florens cum lemmate: *Germinans germinabit.* Num. 17. 7.

20. Moyſes expanſis & elevatis manibus victoriam obtinet cum lemmate: *Elevat, & diſſipat.* Exod. 17. 8.

21. Botrus à duobus viris in vecte portatus cum lemmate: *Dulce pondus ſuſtinet.* Num. 13. 24.

22. Petra à Moyſe percuſſa, & abundantes ſubminiſtrans aquas cum lemmate: *Dives in omnes.* Num. 20. 11.

23. Serpens æneus in palo exaltatus cum lemmate: *Aſpicientes vivent.* Num. 21. 8.

24. Scutum Joſue in pertica exaltatum, cum lemmate: *In hoc gloria & victoria.* Joſue 8. 26.

25. Funiculus coccineus Rahab de feneſtra ſuſpenſus cum lemmate: *In cocco una ſalus.* Joſue 2. 21.

26. Samſon leonem dilacerans cum lemmate: *Rugientem exanimat.* Jud. 14. 5.

27. Samſon duas æreas portas de Gaza aſportans in montem cum lemmate: *Infernum ſpoliat.* Judic. 16. 13.

28. Samſon duas columnas ſuper humeros in modum crucis portans cum lemmate: *Portantem portat.* Judic. 16. 29.

29. Samſon inter duas columnas mortuus cum lemmate: *Moriendo triumphat.* Judic. 16. 30.

30. David Deo victimas pacificas in bello & tempore peſtis offerens cum lemmate: *Hac victima placat.* 2. Reg. 24. 25.

31. Mulier Sarepthana duo ligna colligens cum lemmate: *Afflictis ſpes unica rebus.* 3. Reg. 17. 10.

32. Elias ſub junipero quieſcens ſecurè, cum lemmate: *Hæc mihi ſola quies.* 3. Reg. 19. 4.

33. Job toto corpore percuſſus ulcere peſſimo cum lemmate: *Sauciat & ſanat.* Job. 16. 15.

34. Viator Jerichuntinus, cui Samaritanus vino & oleo medetur cum lemmate: *Vulnus vulnere curat.* Luc. 10. 34.

35. Arbor Danielis diverſa ſub umbra ſua protegens animalia cum lemmate: *Non eſt hac tutior umbra.* Dan. 4. 7.

36. Ezechias ægrotans, & in ſolario Achaz ſolem ad gradum X. retrogredientem ſpectans cum lemmate: *In hoc ſigno ſalus & vita.* 4. Reg. 20. 11.

37. Jonas in mare miſſus, ne alii perirent cum lemmate: *Peream, dum vivant.* Jonæ 1. 14.

38. Fons Zachariæ patens omnibus cum lemmate: *Satis omnibus unus.* Zach. 13. 1.

39. Arca fœderis ab Oza temerè attacta cum lemmate: *Ne tange, peribis.* 2. Reg. 6. 7.

40. Cervus cæteris junioribus in undis prænatans cum lemmate: *In exemplum.* Joan. 13. 15.

41. Pelicanus enectos pullos ſuo proprio ſanguine vivificans cum lemmate: *Ut vitam habeant.* Joan. 10. 10.

42. Gallina pullos ſuos ſub alis fovens, & à milvo protegens cum lemmate: *Fovet, atque tuetur.* Matth. 23. 37.

43. Aquila cæteris per aëra prævolans cum lemmate: *Provocat ad volandum.* Deut. 32. 11.

44. Elephas, cui botrus expreſſus exhibetur cum lemmate: *Sanguis robur adauget.* 2. Mach. 6. 34.

45. Palma gravi molari depreſſa, & reſurgens cum lemmate: *Inclinata reſurgo.* Pſal. 91. 13.

46. Sol altiſſimus in meridie ad ſe trahens atomos cum lemmate: *Exaltatus traham.* Joan. 12. 32.

47. Piſcina probatica quinque habens porticus, &c. cum lemmate: *Omnibus una ſalus.* Joan. 5. 2.

48. Oves arietem per aquas ſequentes cum lemmate: *Mens omnibus una ſequendi.* Joan. 10. 4.

49. Malus granata arbor cum apertis quinque pomis & lemmate: *Sub arbore malo ſuſcitavi te.* Cant. 8. 5.

50. Solarium extra templum, in quo pictus eſt Chriſtus Crucifixus ſplendore circumdatus, de cujus corde proëminet cuſpis ferrea, monſtrans diei horas cum lemmate Eccleſiæ: *Fulget crucis myſterium.* Ita eſt: Fulget myſterium; quia *hoc ſignum crucis erit in cælo, cùm Dominus ad judicandum venerit.* Quid ergo conſilii? Nunc maturè fuge ad crucem, ut tandem poſſis venire ad lucem.

(o)

PARÆ-

PARÆNESIS

Ad Chriſtianum Lectorem, SS. Scripturæ & piorum librorum cultorem.

Scrutamini Scripturas, & illa ſunt, quæ teſtimonium perhibent de me. Joan. 5. 39.

I.

NIhil in hac terra Unigenitus DEI Filius & homo Chriſtus aut egit, aut paſſus eſt, quod prius in veteri teſtamento per umbras figurarum, aut vaticinia Prophetarum non voluit præſignari, ubi rerum ponderanti mira ſanè, ac ſtupenda utriusque teſtamenti patebit concordia, dum utrumque de Chriſto agit, & luculentum de illo perhibet teſtimonium, illud quidem de Chriſto *Act. 10. 43.* VELATO, hoc autem de REVELATO; unde S. Petrus: *Huic omnes Prophetæ teſtimonium perhibent, remiſſionem peccatorum accipere per nomen ejus omnes, qui credunt in eum.* Quam Scripturarum veritatem ac concordiam & ipſe melioris Orbis Reparator Chriſtus in prima ſua concione, quam Nazarethi in patria ſua concivibus in Synagoga habuit, miro *Luc. 4. 17.* ardore propoſuit, dum publicè ab eis Sacram Scripturam petiit: *Et traditus eſt illi liber Iſaiæ Prophetæ. Et revolvit librum, invenit locum, ubi ſcri-* *Iſa. 61. 1.* *ptum erat: Spiritus Domini ſuper me: Propter quod unxit me, evangelizare pauperibus miſit me, ſanare contritos corde; prædicare captivis remiſſionem, & cæcis viſum, dimittere confractos in remiſſionem, prædicare annum Domini acceptum, & diem retributionis. Et cùm plicuiſſet librum, reddidit miniſtro, & ſedit. Et omnium in Synagoga oculi erant intendentes in eum; Cœpit autem dicere ad illos: Quia hodie impleta eſt hac Scriptura in auribus veſtris.*

Hoc & mitiſſimus Dominus Diſcipulis, in villam Emaunthicam ſecum ambulantibus, inſinuavit, & quia Scripturæ teſtimoniis de Chriſto præſagientibus non plenâ fide crediderant, eos duriùs etiam ad doctri- *Luc. 24. 25.* nam noſtram increpare ſtatuit: *O ſtulti, & tardo corde ad credendum, in omnibus quæ locuti ſunt Prophetæ! Et incipiens à Moyſe, & omnibus Prophetis, interpretabatur illis in omnibus Scripturis, quæ de ipſo erant.* Quod & in alio loco Judæis *Joan. 5. 39.* incredulis & diſcobolis oſtendit: *Scrutamini Scripturas, & illa ſunt, quæ teſtimonium perhibent de me.* Quibus verbis Æterna Veritas ſine dubio nos

ad ſedulam SS. Scripturæ lectionem, ejusdémque prædicationem adhortari voluit, lucerna enim eſt illa ardens, quæ non ſub modio, ſed ſuper candelabrum collocata univerſæ præfulgere debet Eccleſiæ: *Nemo lucernam accendit, & in abſcondito ponit, neque ſub modio; ſed ſuper candelabrum, ut qui ingrediuntur, lumen videant.* *Matth. 5. 33.*

2. Olim ante tabernaculi fores expoſitum erat lucidiſſimum quoddam ſpeculum, in quo Sacerdotes ingredientes non tam maculas ſuas coram intueri, quàm & emendare poterant: *Fecit & labrum æneum cum baſi ſua de ſpeculis.* *Exod. 38. 8.* Speculum hoc nulli fallax ſacra Scriptura eſt, ita D. Gregorius Magnus: *Scriptura ſacra,* inquit, *mentis oculis quaſi quoddam ſpeculum opponitur, ut interna facies noſtra in ipſa videatur, ibi fœda, ibi pulchra noſtra cognoſcimus.* *S. Greg. lib. 2. Mor. c. 1.* In hoc pellucidum ſpeculum cùm S. Auguſtinus, tum temporis adhuc Manichæus, vel ſemel oculos conjecit, & caſu in illa Apoſtoli verba incidit: *Non in comeſſationibus & ebrietatibus & impudicitiis, non in contentione & æmulatione, ſed induimini Dominum JESUM Chriſtum &c.* *Rom. 13. 13.* repentè à vitiis, hæreſi & cœno carnis extractus, ac in virum optimum juxta ac ſanctiſſimum mutatus eſt. Tantum potuit unica ſacræ Scripturæ ſententia bene animo conſiderata.

Hæc ſacra Scriptura eſt turris illa David, quæ ex inſuperabilibus propugnaculis ſupra firmam petram eſt ædificata: *Et mille clypei pendent ex ea,* *Cant. 4. 4.* quibus ſcutis Eccleſia Dei contra omnes ſuos hoſtes, puta Gentiles, Paganos, Hæreticos & omnis generis Sectarios ſe ſe pro omni tempore defendit. Imò & ipſe Dominus, ait Juſtus Epiſcopus in Cantica, cùm in deſerto tentaretur, ex hac turri arma produxit, cùm diabolum prolatis ex ſacra Scriptura teſtimoniis usquequaque devicit: *Scriptum eſt: non tentabis Dominum DEUM tuum &c.* *Matth. 4. 7.*

Hæc ſacra Scriptura eſt theſaurus ille abſconditus in agro Eccleſiæ, pro quo omnia ſunt exponenda; *Matth. 13. 44.* unde SS. Martyres in primitiva Eccleſia potiùs vitam, ſanguinémque voluerunt exponere, quàm ut SS. Scripturam gentibus ad comburendum traderent, ita atteſtante Romano Martyrologio ſecundo die Januarii: *Romæ,* inquit, *commemoratio plurimorum SS. Martyrum, qui ſpreto Diocletiani Imperatoris edicto, quo Sacri Codices tradi jubebantur, potiùs corpora carnificibus, quàm ſancta dare canibus maluerunt.* *Martyrol. Rom. 2. Jan.* Unde etiam in Eccleſia primitiva hic ſanctiſſimus Codex ſtatim juxta latus SS. Euchariſtiæ aſſervabatur, ad demonſtrandum, quanto in honore divinus ille liber à Chriſtianis haberi debeat.

3. Hæc S. Scriptura eſt epiſtola digito Dei ad nos exarata, de qua cùm Aod Regi Eglon mentionem feciſſet: *Verbum Dei habeo ad te;* *Jud. 3. 20.* mox hic, licèt impius & crudelis tyrannus de throno ſuo venerabundus ſurrexit, ut condignâ reverentiâ & honore hoc verbum Domini exciperet;

S. Gregor. lib. 4. ep. 84. ad Theodor.

[illegible]et; audi rurſus S. Gregorium Magnum: *Imperator cœli*, ait, *Dominus Angelorum & hominum pro vita tua tibi epiſtolas ſuas tranſmittit, & tu illas ardenter legere negligis? Quid enim eſt Sacra Scriptura, niſi quædam epiſtola omnipotentis DEI ad ſuam creaturam?*

Hæc inſuper Sacra Scriptura quid aliud eſt, quam pharmacopolium abundans diverſis & optimis medicamentis, ac alexipharmacis pro quibusvis animæ morbis ac vulneribus curandis? Fons eſt, ex quo omnia cætera, & SS. Patrum volumina, ceu rivuli ſuam traxerunt originem. Aurifodina eſt pretioſiſſima pluribúsque auri venis inſtructa, ex quibus puriſſimum perfectionis Chriſtianæ aurum eruitur. Armamentarium denique eſt, in quo *omnis armatura fortium.* Juvat hîc audire S. Joannem Chryſoſtomum: *Magna*, inquit, *adversùs peccatum munitio eſt Scripturarum lectio; magnum præcipitium, profundum barathrum Scripturarum ignoratio, ea res vitam corruptam invexit, hoc ſurſum, deorſum miſcuit omnia: Omnium ſanè medicinarum theſaurus divina Scriptura ſunt.* O quàm benè hîc S. Chryſoſtomus! rem, ut opinor, acu tetigit. Loquatur, ut mittam alias orbis provincias ac regiones, ſolùm noſtra inclyta Germania, quare in tot, ac tam diverſas abierit ſectas, & è gremio Sanctæ Matris Eccleſiæ Catholicæ prioribus infauſtis duobus ſæculis magna ex parte ſeſe ſubtraxerit? Si prædicto S. Chryſoſtomo & propriæ credimus experientiæ, non alia hujus ac tanti præcipitii cauſa fuit, quàm *Scripturarum ignoratio; ea res vitam corruptam invexit, hoc ſurſum, deorſum miſcuit omnia.* Hinc factum eſt, prout olim incuriis Iſraëlitis accidit: *Ut, cùm veniſſent dies prælii, non fuerit inventus enſis & lancea &c.* O tempora verè miſera!

Cant. 4. 4.
S. Chryſoſt. conc. 3. de Lazaro.
1. Reg. 13. 22.

4. Audite hoc, quæſo, ô Clerici! ô Sacerdotes DEI, & verbi divini Prædicatores. Audite, inquam, & conſiderate, quomodo hic pernicioſus S. Scripturæ neglectus non minima cauſa fuerit tot hæreſium & ſectarum, quæ adhuc hodie ſanguineis non ſatis poſſunt defleri lachrymis. Et quid, obſecro, etiamnum hoc ævo hæretici magis clamitant quàm *Scriptura, Scriptura?* quaſi nonnullos Catholicorum paſtores per hoc velint inſigniter confundere, traducere, ac ſugillare, quòd aliqui rariùs in ſacris ſuis diſcurſibus Scripturâ, utpote omnium ſcientiarum Regina, utantur: *O Paſtor, & idolum!* quid juvat talis prædicatio Evangelii ſine Evangelio? quid concio ſine Scriptura? *Qui ad vera prædicationis verba ſe præparat*, ſubintrat hîc iterum S. Gregorius Magnus, *neceſſe eſt, ut cauſarum origines à ſacris paginis ſumat, ut omne quod loquitur, ad divinæ auctoritatis fundamentum revocet, atque in eo ædificium locutionis ſuæ firmet;* ſecùs fruſtra & incaſſum laborabit, quidquid extra S. Scripturam, aut genuinum ejus ſenſum in medium protulerit; concio enim ſine Sacra Scriptura, quantumvis docta, nervoſa & ad omnes eloquentiæ leges elabo-

Zach. 11. 17.
S. Gregor. l. 18. Mor. c. 14.

elaborata, quid aliud eſt, quàm palea ſine grano, cortex ſine nucleo, lampas ſine oleo, flos ſine fructu & corpus ſine anima? Aures dumtaxat ejusmodi titillat oratio, cor autem non movet. Igitur *ſcrutamini Scripturas.* ait Veritas Chriſtus, *& illa ſunt, quæ teſtimonium perhibent de me.* *Joan. 5. 39.*

Olim mandavit Deus, ut Sacerdos in pectore pretioſum rationale, gemmis auróque diſtinctum geſtaret: *Rationale quoque judicii facies opere polymito, hyacintho & purpurâ, coccóque bis tincto & byſſo retorta.* *Ex. 28. 15.* In quem finem, dices, hoc rationale in pectore Sacerdotis? ℞. S. Hieronymus: *Idcirco*, inquit, *in Sacerdotis pectore rationale eſt, & in rationali doctrina & veritas ponitur, ut diſcamus, Sacerdotem doctum eſſe debere, & præconem Dominicæ veritatis, potentem exhortari in doctrina ſana, & eos, qui contradicunt, arguere.* *S. Hier. in Malach.* Quæ omnia ſine ſingulari ſtudio & ſedula Scripturæ lectione & connotatione, quidquid digni in figuris, hiſtoriis, prophetiis & ſententiis illic occurrere poteſt, Sacerdos torpens, & ſæcularibus curis implicatus vix aut nunquam efficiet: non enim illi hîc cura de bobus & ovibus, de ſervis & ancillis, de agro & frumento præſcribitur, ſed ut ex ore ejus ſcientia ſacra, vera & ſolida poſſit requiri: *Labia Sacerdotis cuſtodient ſcientiam, & legem requirent ex ore ejus.* *Mal. 2. 7.* Proinde talis Sacerdos, qui in hoc ſummo negotio iners eſt, meritò timere debet illud fulmen: *Quia tu ſcientiam repuliſti, repellam te, ne Sacerdotio fungaris mihi, &c.* *Oſea 4. 6.*

5. Mirabilem quæſtionem Deus olim Job dilecto ſervo ſuo propoſuit ſolvendam, quisnam videlicet gallo gallinaceo tribuerit intellectum: *Quis dedit gallo intelligentiam?* *Job. 38. 36.* Et nunquid, mi Domine! tu ipſe hanc gallo indidiſti intelligentiam, ut optimè curſum temporis agnoſceret, & juſtâ ac determinatâ horâ de nocte intempeſta nunc fortiùs, nunc ſubmiſſiùs clamaret, atque in vigilia ultima noctis ad inſtar horologii domeſticos à ſomno excitaret, proinde canit Eccleſia: *Gallus jacentes excitat, & ſomnolentos increpat; gallus negantes arguit, gallo canente ſpes redit; & ſalus ægris refunditur?* ℞. S. Gregorius M. quòd per gallum clamantem *S. Greg. 3. p. Paſt. c. 5.* verbi Dei prædicator intelligi debeat, hic, ut peccatores inveteratos à periculoſo delictorum ſomno excitet, non ſolùm fortiter cum Apoſtolo clamare debet: *Hora eſt, jam nos de ſomno ſurgere*, *Rom. 13. 11.* ſed & inſuper intellectum habere debet; hoc eſt, oportet illum eſſe in S. Scriptura verſatum quæ ſola, quia à Spiritu Sancto dictata, intellectum illi acuit, & idoneum reddit verbi divini præconem, hinc Pſaltes ait: *Mirabilia teſtimonia tua, ideo ſcrutata eſt anima mea; declaratio ſermonum tuorum illuminat, & intellectum dat parvulis.* *Pſ. 118.* Imò nec intellectum tantummodò tribuit, ſed & ſpem firmam ægris ac miſeris mortalibus ad æternam ac beatam obtinendam vitam mirè accendit: *In ſacra Scriptura*, ait Hugo, *quidquid docetur, veritas; quidquid præcipitur, bonitas; quidquid promittitur, felicitas* *Hugo lib. 2. de anima.*

 eſt:

eſt: Nam DEUS veritas eſt, ſine fallacia, bonitas ſine malitia, felicitas ſine miſeria.

Interroga quæſtorem illum barbarum ac gentilem à Candace Æthiopum Regina Hieroſolymam ablegatum, quid ipſi profuerit lectio & meditatio ſacræ Scripturæ; & invenies in Actis, quòd unica ſententia bene animo ponderata illi lumen fidei & æternam procurarit animæ ſalutem. Legerat autem ille Quæſtor ex Propheta Iſaia:
Act. 8. 32. *Tanquam ovis ad occiſionem ductus eſt; & ſicut agnus coram tondente ſe, ſine voce, ſic non aperuit os ſuum.* Et ecce, dum attentiore mente hanc ſecum in curru revolvit ſententiam, interim meruit à Deo illuminari, qui ei S. Philippum per mirabilem raptum ſubmiſit, à quo in myſteriis fidei inſtructus ſacrum baptisma ſuſcepit. En mirandam virtutem, quæ ex ſeria ac ſedula Scripturæ lectione promanat: *In hac*, ait S. Chry-
Chryſoſt. ſup. ſoſtomus, *ignorans invenit, quid diſcat; contumax, quid timeat, laborans præ-*
Matth. c. 24. *mia; qui autem vulneratus eſt à diabolo, invenit ibi cibos medicinales & ſalutem per pœnitentiam.*

6. De Zacharia Propheta perhibetur, quòd aliquando volumen, ſeu librum convolubilem (in quo ſceleratorum peccata æquè ac ſupplicia illis pro merito infligenda erant conſcripta) in aëre, quaſi avem
Zach. 5. 1. grandem volantem conſpexerit: *Et ecce volumen volans.* Et cùm rogaretur ab Angelo, quidnam videret, reſpondit Vates ille divinus: *ego video volumen volans.* Et quid, obſecro, hoc volumen volans? ℟. S. Gre-
S. Gregor. gorius: *Quid eſt volumen volans, niſi Scriptura Sacra, quæ, dum de cœleſtibus*
l. 15. moral. *loquitur, ad ſuperiora mentis noſtræ levat intentionem.* Cui ſanctiſſimo Ponti-
c. 6. fici conſentit & Rupertus Abbas, per eundem librum volantem ſacram Scripturam ſubaudiens, in qua Dei conſcriptæ ſunt leges, & minæ ac pœnæ prævaricantibus legem Dei imminentes. Juvat hîc quo-
Chriſtoph. à que audire Chriſtophorum à Caſtro: Volumen, ait, volans dicitur,
Caſtro & 5. eò quòd ſupplicium ſemper immineat capiti ſceleratorum, ſemperque
in 12. Pro- in aëre pendeat, Dei tantùm præſtolans annutum, ut ſibi peccatores
phet. min. timeant, & caveant flagellum acerrimi vindicis. Hinc meritò docet
S. Auguſt. Magnus ille Aurelius Auguſtinus, quòd ille Chriſtianus, qui Sacram
conc. 1. in aſpernatur Scripturam, ipſum quoque Chriſtum contemnat, ac cruci-
Pſal. 48. figat: *Contempſit*, ait, *Judæus in ligno pendentem, contemnis tu in cœlo ſedentem; reſiſtis, quando divina ejus eloquia contemnis & ſic de novo illum crucifigis.* Faretúrque de ſe candidè prædictus Eccleſiæ Doctor, ſe millies in hoc ſæculo facturum fuiſſe animæ naufragium, niſi ex lectione SS. librorum ab interitu fuiſſet ſalvatus. Quod idem de ſe ait Pſaltes regius:
Pſal. 118. *Niſi quòd lex tua meditatio mea eſt; in æternum non obliviſcar juſtificationes tuas,*
92. *quia in ipſis vivificâſti me.*

Vis plura ejusmodi exempla? Antonium M. tibi propono. Venerat is fortè tunc adoleſcens quindecim annorum in templum, ubi ex ſacro Codice decimum nonum capitulum ex S. Matthæo à Diacono populo Chriſtiano prælegebatur; & cùm veniſſet legens, ad illa verba: *Si vis* Matt. 19.
perfectus eſſe, vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & habebis theſaurum 21.
in cœlo, quaſi cœleſti oraculo hoc ſibi dictum eſſet, ſtans ibidem ſuperio- *Vita S. Ant.*
ri lumine illuſtratus decrevit, ſe, quamprimùm liceret, mundum, di- *à S. Athana-*
vitias, ſæculi voluptates, rêsque omnes caducas deſerturum, unde do- *ſio conſcripta*
mum reverſus ſine mora opes pauperibus diſtribuit, vitámque ſanctiſſimam usque ad provectam ætatem in eremo ducens, theſaurum illum, de quo audierat, in cœlo invenit.

Simeon Stylita, cùm ex divina Scriptura hanc Chriſti audiret prælegi ſententiam: *Beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt regnum cœlorum,* Matt. 5. 3.
tanto mox Evangelicæ paupertatis amore ſuccenſus eſt, ut è veſtigio *Vita S. Sim.*
bonis omnibus ſe ſe exuerit, & in alta columna octoginta annos aſſi- *Styl. &c.*
duos eodem pede conſiſtens perdius & pernox ſacræ meditationi & orationi vacaverit, ut propter incredibilem ciborum & ſomni abſtinentiam angelus & non homo, imò & portentum Orbis diceretur. Tantùm profuit Antonio & Stylitæ unicam S. Scripturæ ſententiam bene animo ponderâſſe. Et nos quid facimus?

De Guerico famôſiſſimo, juxta ac pientiſſimo Doctore Pariſienſi re- *Annal.*
cenſent Annales ſacri Ordinis Prædicatorum, quòd cùm aliquando in *Præd. p. 1.*
Eccleſia legi audiret quintum Geneſeos capitulum, in quo S. Scriptura *l. 2. c. 69.*
liberos & poſteros Adami enumerat, & poſt ſingulos addit: *Et mortuus eſt; Et mortuus eſt:* adeò commotus ſit animo, ut eodem momento mundo valedixerit, & Deo pro viribus per reliquum vitæ curriculum inſervierit, altùm ſibi imprimens illud Sapientis: *Hoc eſt teſtamentum hujus mun-* Eccl. 14. 12.
di: Morte morietur. O chariſſime lector! obſervemus & nos hanc lectionem; hoc, inquam, & de me & de te brevi dicetur: *Vixit tot annos, & ecce, nunc mortuus eſt.* Ergo dum tempus habemus, operemur bonum.

7. Et dic, quæſo, ſodes, quale ſolatium olim habuerint inter tot calamitatum fluctus fortiſſimi illi Machabæi, dum invictâ virtute cunctis ſe hoſtibus tanquam validiſſimum oppoſuerunt murum? Audi ipſos loquentes: *Nos, cùm nullo horum indigeremus, habentes ſolatio ſanctos libros, qui* 1. Mach. 12.
ſunt in manibus noſtris &c. Ecce liber Moyſis & Prophetarum in rebus ar- 9.
ctiſſimis, ac ferè deſperatis viris illis generoſiſſimis ſummo ſemper erant ſolatio, imò & auxilio, ut in omni tempore tum pacis, tum belli DEO T.O.M. fideliſſimè inſervirent, mandata ejus exactè obſervarent, & alios homines auxiliatores non quærerent; proinde in cunctis tentationibus, perſecutionibus ac tribulationibus perſtiterunt impenetrabiles, fortiſſimum SS. Martyribus, in novo teſtamento ſecuturis,

præbentes exemplum, qualiter & ipſi pro fide, pro Chriſto & Sacræ Scripturæ veritate deberent pugnare. Lege Martyrologium Romanum, & pluribus in locis reperies, quomodo SS. Martyres mille potiùs voluerint ſubire neces, quàm ut ſanctas Scripturas gentilibus traderent diſcerpendas; ita die 11. Februarii: *In Numidia commemoratio plurimorum Sanctorum Martyrum, qui in eadem perſecutione* (Diocletiani) *comprehenſi, cùm juxta Imperatoris edictum divinas Scripturas tradere noluiſſent, graviſſimis excruciati ſuppliciis occiſi ſunt.* *Martyrol. Rom. 11. Febr.*

Eja igitur, Sacerdotes Catholici, macti eſtote hoc ſtudio: An non videtis, quòd Sectariorum noſtrorum omnis in hoc deſudet labor ac induſtria, ut in ſuis concionibus & diſcurſibus non niſi crepent Scripturas, quas tamen mille erroribus habent depravatas? Pudeat ergo Concionatorem Orthodoxum & paſtorem animarum, cæteroquin fervidum & zeloſum, ſi in hac ſcientia ſcientiarum minùs, quàm oportet, ſit verſatus, ut poſſit eorum blaſphema ex mutilis & corruptis Scripturæ textibus detegere deliria. Sed magnum, dices, hoc opus eſt & labor ingens, ſemper ex ſacro Scripturarum fonte ſua depromere argumenta; imò veró hoc viro ſtudioſo opus leve eſt ac perjucundum; quid enim dulcius quàm meditari in mandatis Domini? Audi Pſalten: *Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua, ſuper mel ori meo, &c.* *Pſal. 118. 103.*

S. Dominicus inclyti Ord. Prædicatorum Inſtitutor digniſſimus pretioſius nihil in vita habuit quàm divinam Scripturam, cujus vetus & novum teſtamentum aſſiduo verſabat, & publicè Romæ interpretatus eſt; hinc meritò primus ſacri Palatii Magiſter denominatus fuit, quæ dignitas in hodiernum usque diem S. Prædicatorum Ordini adhæſit. S. Vincentius Fererius, qui peragrans plures Europæ provincias plùs, quàm centum hominum millia ad Deum convertit, in omni hac peregrinatione ſua non alium circumferebat librum, quàm ſola Biblia, ex quibus ſuas formabat conciones, & Breviarium, ex quo orabat ad Deum. S. Carolus Borromæus quotidie unum capitulum ex S. Scriptura flexis genibus & detecto capite legere, ac meditari ſolitus erat, ex quo factum eſt, ut in tantum evaderet vitium, cujus merita & ſanctitatem omnis nunc terra veneratur. *Cornel. in Encomio S. Script. in Pent. f. 15.*

8. S. Paulus, ubi diſſeminando verbum Dei magnam Orbis partem peragrâſſet, & nunc Romæ ſub Nerone Imperatore morti vicinus in carcere detineretur, nonniſi in ſtudio S. Scripturæ immori voluit, unde ad chariſſimum Timotheum ſuum ſcripſit, ut ſibi pallium, quo ſe honeſtè tegeret, & veteris teſtamenti libros, ac membranas ſuas, ſeu libros recentiores à ſe conſcriptos transmitteret: *Penulam, quam reliqui Troade apud Carpum, veniens affer tecum, & libros, maximè autem membranas.* Ex quibus collige, quomodo S. Paulus etiam in carcere otium fugerit, & *2. Tim. 4. 13.*

quàm

quàm impenſè ſacrarum litterarum ſtudio fuerit deditus; unde & Timotheum ſummoperè commendavit, quòd pari ardore ad ſtudia divinarum litterarum incumberet: *Et quia*, inquit, *ab infantia Sacras litteras no-* [2. Tim. 3. 15.] *ſti, quæ te poſſunt inſtruere ad ſalutem, per fidem, quæ eſt in Chriſto JESU: Omnis Scriptura divinitùs inſpirata; utilis eſt ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in juſtitia*; quaſi diceret Paulus, ſubintrar hîc Cornelius: Ego [Cornel. hîc.] jam morior, & ad martyrium tendo, non ampliùs me Doctorem audies, ô Timothee! dolebis me ſublato, perinde ut doluit Eliſæus ſublato in cœlum Elia magiſtro; Sed age, animos reſume, vice mei ſacras Scripturas tibi relinquo, quaſi doctorem & conſultorem, ut in eis DEUM loquentem & docentem audias: *Cùm enim oramus*, ait D. Auguſtinus, *cum* [S. Auguſt. ſer. 112. de Temp. tom. 10.] *Deo loquimur; quando verò legimus Divinas Scripturas, DEUS loquitur nobiſcum.* Obſerva hoc, quiſquis es, ô mi Lector! & ſi legis Scripturam, dic cum Samuele: *Loquere, Domine, quia audit ſervus tuus.* [1. Reg. 3. 10.]

Sed dices mihi, Scriptura ſubinde valde obſcura & difficilis intellectu eſt, quod & S. Petrus ingenuè fatetur, quædam in ea captu eſſe difficilia, quæ indocti & inſtabiles depravant ad ſuam ipſorum perditionem. [2. Pet. 3. 16.] Sed neque hæc difficultas te à lectione & prædicatione S. Scripturæ deterreat, invoca gratiam Spiritûs Sancti, & dum lectionem auſpicaris, mentem ad Deum eleva, & dic cum Pſalte: *Revela oculos meos, & conſiderabo mirabilia de lege tua*; [Pſ. 118. 18.] & aderit ſine dubio benignus Deus & Homo Chriſtus, *qui aperuit Apoſtolis ſenſum, ut intelligerent Scripturas*, [Luc. 24. 45.] ut vel per ſeipſum, vel per interpretes, vel per Eccleſiam, quam in tanto negotio ſemper oportet conſulere, te abundè inſtruat; hinc nullo modo ſpiritui tuo privato confide, ſed ſemper authoritati & ſenſui Eccleſiæ te in omnib9 ſubmitte.

Et hæc ſunt, prudens Lector, quæ te in hac Paræneſi præmonere volui, ut majori cum guſtu hunc *Currum Iſraël & Aurigam ejus* pervolvas, quem potiſſimùm ex S. Scriptura pro tuo commodo & animarum promovenda ſalute collegi, & compoſui, rogans impenſiſſimè benigniſſimum Deum, ut & tibi, & aliis fiat verus *Currus Iſraël & Auriga ejus*, qui te ducat & vehat ad cœleſtem & æternam patriam, in qua miſericordias Domini in æternum decantabimus.

INDEX CONSIDERATIONUM.

CONSIDERATIO I.

DE Fine hominis, ad quem creatus eſt. Pag. 1.

CONSIDERATIO II.

De Brevitate & inconſtantia vitæ humanæ. 8

CONSIDERARIO III.

De Tempore ſalutis bene & rectè impendendo. 16

CON-

CONSIDERATIO IV.
De non differenda ſeria ad DEUM Converſione. 21
CONSIDERATIO V.
Inter miſericordiam & juſtitiam Dei ambulandum. 28
CONSIDERATIO VI.
De Gratia Dei anxiè à nobis quærenda. 35
CONSIDERATIO VII.
De certa menſura à Deo peccatoribus definita. 42
CONSIDERATIO VIII.
De peccato mortali conſiderato in ſuis effectibus. 50
CONSIDERATIO IX.
De peccato veniali in ſe, ſuisque effectibus conſiderato. 57
CONSIDERATIO X.
De Tepiditate & ſomnolentia mentis & corporis excutienda. 64
CONSIDERATIO XI.
Dæmon hominem paulatim ad majora peccata inducit. 71
CONSIDERATIO XII.
Emendatio vitæ procraſtinata in fine periculoſa. 78
CONSIDERATIO XIII.
Conſcientia remordens ad pœnitentiam nos ſtimulat. 87
CONSIDERATIO XIV.
De Cœcitate mundanorum & peccatorum. 94
CONSIDERATIO XV.
De morte peccatorum peſſima. 101
CONSIDERATIO XVI.
De judicio particulari animæ. 107
CONSIDERATIO XVII.
De ſempiternis inferni ſuppliciis. 114
CONSIDERATIO XVIII.
De exiguo ſalvandorum & Electorum numero. 121
CONSIDERATIO XIX.
De reditu animæ ad DEUM per Pœnitentiam & Confeſſionem. 127
CONSIDERATIO XX.
De debita præparatione ad SS. Communionem. 134
CONSIDERATIO XXI.
De reſurrectione Domini, & noſtra ſpirituali. 142
CONSIDERATIO XXII.
De cavendo relapſu in priſtina delicta. 149
CONSIDERATIO XXIII.
De præparatione animi contra tentationes. 157

CONSIDERATIO XXIV.
De occaſione peccandi pro poſſibili vitanda. 165
CONSIDERATIO XXV.
De bono Exemplo Paſtoris, & ſubditorum ſequela. 173
CONSIDERATIO XXVI.
Conſilium à Deo & Viro prudente petendum. 181
CONSIDERATIO XXVII.
De paterna & fraterna correctione proximi. 188
CONSIDERATIO XXVIII.
De Oratione Deo grata, & nobis ſummè neceſſaria. 196
CONSIDERATIO XXIX.
De aſcenſu in cœlum, per crucem ad lucem. 204
CONSIDERATIO XXX.
De vitando mendacio, & dicenda veritate in omnibus. 212
CONSIDERATIO XXXI.
Cur Spiritus Sanctus in figura ignis apparuit. 221
CONSIDERATIO XXXII.
De fide vera à Chriſtiano operibus demonſtranda. 229
CONSIDERATIO XXXIII.
Exemplo Chriſti magnæ nobis curæ ſit zelus animarum. 237
CONSIDERATIO XXXIV.
De Deo trino & uno ſummè colendo, & amando. 245
CONSIDERATIO XXXV.
De reverentia, quam debemus SS. Euchariſtiæ Sacramento. 254
CONSIDERATIO XXXVI.
In via virtutis non proficere, eſt deficere. 262
CONSIDERATIO XXXVII.
De verbo Dei audiendo, & opere exequendo. 270
CONSIDERATIO XXXVIII.
De dignitate & fructu SS. Miſſæ Sacrificii. 277
CONSIDERATIO XXXIX.
De virtute patientiæ & tolerantiæ. 285
CONSIDERATIO XL.
De vitanda hypocriſi, & falſa mundi politia. 293
CONSIDERATIO XLI.
De cavenda detractione & indiſcreto judicio. 301
CONSIDERATIO XLII.
De reverentia, quam Deo in templo debemus. 310
CONSIDERATIO XLIII.
Cur preces noſtræ ſæpè à Deo non exaudiantur. 318

CONSIDERATIO XLIV.
De recta intentione operibus noſtris præfigenda. 327
CONSIDERATIO XLV.
De vitanda malorum & perverſorum ſocietate. 335
CONSIDERATIO XLVI.
De gratitudine, quam Deo debemus. 343
CONSIDERATIO XLVII.
Major habenda cura animæ, quàm corporis. 351
CONSIDERATIO XLVIII.
Memoria mortis ſæpiùs nobis ingerenda. 359
CONSIDERATIO XLIX.
De humilitate animi, & ſui ipſius contemptu. 367
CONSIDERATIO L.
De diligendo Deo, & proximo propter Deum. 375
CONSIDERATIO LI.
De timore Dei ad ſalutem obtinendam neceſſario. 384
CONSIDERATIO LII.
Spera in DEum, ſi vis ſalvari. 392
CONSIDERATIO LIII.
Adverſa, quæ nos premunt, ad DEum ire compellunt. 400
CONSIDERATIO LIV.
De remittendis injuriis, & diligendis inimicis. 408
CONSIDERATIO LV.
Chriſtum imitari debet Chriſtianus, ſi vult eſſe Chriſtianus. 415
CONSIDERATIO LVI.
De perſeverantia, quæ ſola in cœptis coronatur. 422
CONSIDERATIO LVII.
Judicii finalis memoria omnibus ſuadetur Chriſtianis. 429

CONSIDERATIO I.

De Fine hominis, ad quem creatus eſt.

Pro Dominica 1. Adventûs.

Reſpicite, & levate capita veſtra, quoniam appropinquat Redemptio veſtra. Luc. 21. 28.

I.

NOn poſſum capere, quare ſapientiſſimus Eccleſiaſtes ita ſeriò nos admonere ſoleat, ut oculos noſtros in capite geramus: *Sapientis*, inquit, *oculi in capite ejus.* Et quis unquam mortalium, ô Regum prudentiſſime! oculos ſuos in manibus aut pedibus, in ventre, vel calcaneo habuit? Adverte anima Chriſtiana, non loquitur hîc Sapiens de oculis corporeis, & de capite corporali, cùm abundè conſtet, etiam hominem ſtultum ſuos in capite geſtare oculos, ſed loquitur hic Eccleſiaſtes, utpote ſuperiore lumine & ſpiritu illuſtratus, de oculis cognitionis, quos vir prudens & ſalutis ſuæ amans jugiter in capite ſuo, hoc eſt in DEO, & ſalvatore ſuo Chriſto JESU habeat, tanquam in ultimo ſuo fine, ad quem creatus eſt: *Omnis*, inquit Lactantius, *ſapientia hominis in uno eſt, ut Deum cognoſcat, & colat; hoc Chriſtianorum dogma; hæc ſententia eſt.*

Eccl. 2. 12.

Lact. Fir. lib. de falſa Sapientia c. 30.

Et hoc eſt, quod in ſacro Evangelio nobis hodie inſinuat ipſa Veritas Chriſtus, dum inter alia monet, ut reſpiciamus, & levemus capita noſtra in cælum, atque ibidem Regnantem, velut ultimum noſtrum finem, ad quem creati ſumus, mentis attentiore oculo intueamur: *Reſpicite, & levate capita veſtra, quoniam appropinquat redemptio veſtra.* Et in alio loco monet eadem Veritas: *Hæc eſt autem vita æterna, ut cognoſcamus te ſolum DEUM verum, & quem miſiſti JESUM Chriſtum.* O Chriſtiani! *Usquequò claudicabitis in duas partes? ſi Dominus eſt DEUS, quare non ſequimini eum?* Plura de hac veritate, ex qua omnium æterna pendet ſalus, in præſenti occurrunt tractanda: *Qui ex Deo eſt, verba Dei audit.*

Luc. 21. 28.

Joan. 17. 3.

3. Reg. 18. 21.

Joan. 8. 47.

Hebr. 13. 2. Rectè Apoſtolus: *Non habemus hic manentem civitatem, ſed futuram in-*
14. *quirimus.* Exul, quamdiu in exilio vivit, votis aſſiduis ad dulces patriæ la-
res aſpirat. Iſraëlitas conſule; in exilio quondam, & in captivitate Babylo-
nica per ſeptuaginta annos ſedentes, ac miſeram ſortem ſuam quotidie ama-
Pſ. 136. 1. ris deplorantes lacrymis: *Super flumina Babylonis illic ſedimus, & flevimus, dum*
recordaremur tui Sion. Et quare nos exules filii Evæ in hac lachrymarum valle
non pari affectu ad Deum, & cœleſtem illam Sion ſuſpiramus, quàm no-
bis Crucifixus JESUS immenſo Sanguinis ſui pretio reparavit? heu nos mi-
ſeros, quare in hoc mundo, ô quàm immundo! cum filio prodigo ven-
Luc. 15. 16 trem ac mentem inanibus replemus ſiliquis: *Et cupiebat implere ventrem ſuum de*
ſiliquis, quas porci manducabunt, & nemo illi dabat? Deus, Deus eſt finis noſter,
& quid plura requiris? Audi S. Ignatium Societatis JESU Fundatorem glo-
rioſiſſimum, juxta ac digniſſimum, quale fundamentum omni Chriſtiano
S. Ignat. in exercitanti poſuerit: *Creatus*, inquit, *eſt homo ad hunc finem, ut Dominum*
princip. SS. *Deum ſuum laudet, ac revereatur, eique ſerviens tandem ſalvus fiat.* O quàm ſubli-
Exercitior. mis, quàm nobilis, quàm pretioſus eſt ille finis! & nunquid infernus *para-*
Matt. 25. *tus eſt Diabolo & Angelis ejus?* ſed pro te, ô homo Chriſtiane! à Deo paratum
41. eſt cœlum, niſi tu ipſe tibi voluntariè pares infernum. O immenſa bonitas
Divina! quis talem ac tantum Dominum non æſtimet? non diligat non om-
nibus viribus illi inſerviat?

3. Diverſas quondam victimas de mundis animalibus ſibi Deus in Lege
Lev. 1. 1. immolari voluit, boves & oves, hœdos & vitulos, capras & columbas,
paſſeres & turtures, ſed noluit mitiſſimus Dominus, ut ſibi ab aliquo gallus
gallinaceus, ſeu gallus domeſticus in victimam & ſacrificium litaretur. Et
quare hoc, mi Domine? an non ipſe in diſputatione contra Elihu miram
Job. 38. galli operationem commendâſti: *Quis dedit gallo intelligentiam*, ut perinde,
36. ac ſi intellectu præditus foret, horas noctis diſtinguat? an non gallus jacen-
tes excitat, & ſomnolentos increpat? Petrum conſule ad galli cantum reſpi-
cientem, & admiſſum delictum amaris deplorantem lacrymis?

Joan. à S. Reſpondet Joannes à S. Geminiano, ideo gallum à ſacrificio rejectum,
Gem. l. 4. quia Symbolum eſſe ſolet hominis duplici corde præditi, qui Deo & Diabo-
53. lo, Chriſto & Belial, cœlo & mundo ſervire diſcupit, & finem ſuum non in
Matth. 6. ſolo Deo ponit: *Gallus*, inquit, *unum oculum inferiùs deprimit, & alterum in aëra*
24. *dirigit.* Apage cum ejuſmodi gallo, non enim Deo poſſumus ſervire & Mam-
Steph. Bar- monæ: *Unicum Regnum*, ait Stephanus Barrad. *Eſt in corde noſtro, unum tan-*
rad. l. 7. *tummodo Dominum habeat, unum Monarchum Deum*, ad quem, tanquam ad ul-
c. 27. *ſ.* 8. timum & unicum finem noſtrum creati ſumus: *Ego ſum A & Ω, principium &*
38. *finis, dicit Dominus*, extra quem non eſt alius Deus, nec alius finis.
Apoc. 1. 8.

4. Ad

4. Ad hunc ultimum & unicum finem ſuum etiam in mediis Aulæ deliciis peculiariter reſpexit pientiſſima Regina Eſther, quæ in hac mortali vita nihil aliud reſpiciebat, imò nil aliud inquirebat, quàm in ſolo Deo ſuo vivere, & lætari; *Tu ſcis Domine, neceſſitatem meam, quòd abominer ſignum ſuperbiæ & gloriæ meæ: quod eſt ſuper caput meum --- Et nunquam lætata ſit ancilla tua, ex quo huc tranſlata ſum usque in præſentem diem, niſi in te.* Hæreo attonitus, dum talem ac tantam virtutem in muliere fragili ac labili conſidero, dum jam tunc in umbra legali agnovit DEUM omnium bonorum eſſe Oceanum, & finem univerſorum, ad quem omnia referantur neceſſe eſt. Et nunquid conſideraſti, aut vidiſti aliquando providum, rerumque expertum Navarchum, qui priusquam in littore maris carinæ ſolvit vincula, nunc in peregrinas, ac remotiſſimas abiturus oras, relictis cæteris omnibus ſæculi negotiis, ſibi finem ac portum ſecurum ſtatuit, in quo tandem inter tot ventorum tempeſtatumque injurias navim ſecurus poſſit appellere, alioquin velut cæcus & inſanus in pelagi ſemita quaqua verſum oberrabit, & in varios ſcopulos, voragines, vorticoſos gurgites, certumque impinget, & incidet naufragium: *Non enim*, ait S. Auguſtinus, *rectè curritur, ſi quò currendum eſt, neſciatur.* Eſth. 14. 16.

Audis hoc, quisquis es, ô homo Chriſtiane! ſi in hoc mundo rectè vivere, ac tandem beatè mori deſideras, ante omnia neceſſe eſt, ut *à cognitione finis*, ad quem creatus es, initium ſumas; nolis, velis, *per mare magnum & ſpacioſum manibus* hujus mundi ambulandum tibi eſt; ne ergo in varias tentationum Charybdes, Syrtes & Scyllas, ac tandem in ipſum æternæ damnationis barathrum incidas, pari ratione neceſſe tibi eſt, ut ſecurum portum, finemque tutum tibi præfigas, ad quem omnia ſtudia, conatus, labores, & opera dirigas; ſed hic finis ultimus, ac unicus ſalutis tuæ portus, alius non eſt, niſi ſolus Deus, ſiquidem *Univerſa propter ſemetipſum operatus eſt Dominus.* Juvat hîc audire Alvarez de Paz. S. J. quàm profunda, ac ſapida contemplatione hanc veritatem explicet: *Tu Domine*, inquit, *es civitas, in quam tendimus; portus, in quem navigamus; lectus, in quo quieſcimus; baculus, quo ſuſtentamur: hedra arborem, qua ſuſtentatur, & in altum erigitur, mille ramis quaſi brachiis adſtringit, quia ſuam ab illa perfectionem & erectionem accipit. Ego igitur omni amore, quo poſſum, te amplecti volo, quoniam ſine te nec ad momentum ſubſiſto. Cùm igitur te meum ultimum finem poſſedero, tunc beatus ero.* O felix illa anima, quæ omnibus viribus eò allaborat, ut ad hunc finem tendat. Sed pergamus ulteriùs. Pſal. 103. 25. Prov. 16. 4. Alvarez de Paz. l. 3. part. 3. decad. 9. contemplat. 80

5. Ad hunc feliciſſimum obtinendum finem mandavit Deus & Homo Chriſtus quædam, ut fierent, alia autem, ne fierent, ſeverè prohibuit; imperavit cumprimis, ut mandata DEI exactè cuſtodiremus; unde illi adoleſcenti de ultimo hoc fine ſuo roganti: *Magiſter bone, quid boni faciam, ut* Matth. 19. 18.

 habeam

Joan. 8. *habeam vitam æternam?* Reſpondit: *Si vis ad vitam ingredi, ſerva mandata.* E-
34. contrariò prohibuit omne peccatum, quod ſolùm hominem ab hoc feliciſſi-
Gal. 5. 22. mo fine excludit: *Amen, dico vobis, quia omnis, qui facit peccatum, ſervus eſt*
peccati, ſervus autem non manet in domo in æternum, ſed cum canibus & impudi-
cis ejicietur foras: *Quoniam: qui talia agunt, Regnum Dei non conſequentur.*

Hîc, quisquis es, ô Viator! attende, ac delibera, quam impoſterum viam velis tenere, neceſſariò enim tibi unum eligendum eſt, ut vel ſub optimi Regis ac Ducis tui Chriſti JESU Crucifixi, vel ſub irati & juſtiſſimi tuorum ſcelerum vindicis imperio vivas; & ſi amor, atque infinita illa gloria, quæ te exſpectat, non te ad ſerviendum Deo trahit, trhat te ſaltem metus æternæ damnationis; juſtus enim eſt Deus, qui etiam dilectiſſimos amicos, ſi rebelles & rei læſæ Divinæ Majeſtatis fiant, ſine omni controverſia damna-
Luc. 21. bit. Agite igitur, ô mortales omnes: *Reſpicite, & levate capita veſtra, quo-*
28. *niam appropinquat redemptio veſtra*; aut Deo ſerviendum, aut æternum erit ardendum. Eligite, dum tempus eſt.

6. Et ut hanc veritatem, ex qua pendet una ſalus noſtra, magis animo valeamus imprimere, ad id, quæſo attendamus, quod nunc enarro: *In*
Gen. 1. 1. *principio*, ait Moyſes, NB. (non æternitatis, ſed temporis, hoc eſt primo die) *creavit Deus cœlum & terram*; & quid inde? Secundo die ex nihilo ſui produxit firmamentum; tertio mare & aridam cum herbis ac plantis; quarto ſolem & lunam, ſtellas ac planetas; quinto piſces maris & volucres pennatas; ſexto jumenta, reptilia, beſtias, ac tandem ipſum hominem, ubi
Gen. 1. 31. Scriptura ſubjungit: *Viditque Deus cuncta, quæ fecerat, & erant bona valde.* Et quomodo bona, haud immeritò ſubjunges, cùm ſolus Deus ſit bonus?

S. Hieron. in Pſalm. 148. 3. Reſpondet ad propoſitum D. Hieronymus: *In eo, quòd à ſuo officio & ſervitio non recedunt; ſervitium illorum laus Dei eſt*, ideo creaturæ iſtæ bonæ dicuntur, quoniam omnia ſerviunt Deo, faciuntque verbum ejus, atque ad finem ſuum, ad quem à Deo creatæ ſunt, magno impetu tendunt, & anhelant.

Solem, ſereniſſimum aſtrorum principem, ſi lubet, attende, de quo
Eccl. 1. 6. Eccleſiaſtes: *Oritur ſol, & occidit, & ad locum ſuum revertitur* &c. ubi pro *Tò revertitur* textus legit Hebraicus: *Anhelat*, hoc eſt, ſumma aviditate, concitatione rapidiſſima, & ardentiſſimo deſiderio fertur in illum finem; ad quem à Deo creatus eſt; aliàs non ſol, ſed monſtrum eſſet naturæ, ſi alium finem inquireret. Perpende luminare minus, ſeu lunam, quæ nunquam in ſuo curſu quieſcit, aut ferias agit, ſed diſtribuit annos & menſes, & illum finem, ad quem à Deo producta eſt, exactiſſimè adimplet. Intuere, & nu-
Baruch. 3. mera ſtellas, ſi potes, tum errantes, tum fixas, de quibus Baruch: *Stellæ au-*
34. *tem dederunt lumen in cuſtodiis ſuis, & lætatæ ſunt: vocatæ ſunt, & dixe-*
runt:

runt: Adſumus, & luxerunt ei cum jucunditate, qui fecit illas &c. En quomodo finem ſuum adimpleant orbes cœleſtes omnes.

Contemplare inſuper omnia elementa: *Ignem*, quanto impetu evolet ad ſphæram ſuam: *Aërem*, quàm mirâ agitatione à quatuor mundi plagis orbem perflet univerſum: *Terram*, ad ſuſtentandum hominem, & pecora univerſa enutrianda ſuos deſideratos progerminantem fructus; *Aquam* denique, quomodo omnia flumina à mari, ceu ex fonte ſuo promanare ſoleant, ac denuo illuc, tanquam ad finem ſuum revertantur: *Omnia flumina intrant* [*Eccl.* 1. 7.] *in mare, & mare non redundat; ad locum, unde exeunt flumina, revertuntur, ut iterum fluant.*

Ecce anima Chriſtiana, omnia obediunt, omnia ſerviunt Deo, omnia exactè faciunt verbum & voluntatem ejus, finemque attendunt, ad quem creata ſunt; & ſolus homo Deo, ac Redemptori ſuo Crucifixo fiat rebellis? *Incraſſatus eſt dilectus*, ait Moyſes, *& recalcitravit, ingraſſatus, impinguatus, dilatatus, dereliquit Deum factorem ſuum, & receſſit à Deo ſalutari ſuo.* [*Deut.* 32. 15.] O impudentiam! ô ingratitudinem intolerabilem! Ad quid, obſecro, ô mortalis homo! dedit tibi DEUS memoriam, niſi ut tantorum, quæ ab eo recepiſti, recordareris beneficiorum? Ad quid intellectum, niſi ut illum cognoſceres, quis, qualis, ac quantus ſit DEUS, & quàm dignus omni amore ac honore? Ad quid voluntatem, niſi ut eum amares, ac pro viribus ipſi inſervires? Ad quid creavit te ad imaginem & ſimilitudinem ſuam, niſi ut eam in te exprimeres? Ad quid tibi hactenus tot præſtitit beneficia, niſi ut te tanto benefactori exhiberes gratum? Ah quoties peccanti tibi pepercit, quoties ex inferni periculis eripuit, quoties te à toto cœlo errantem in viam ſalutis reduxit? Tantumne ergo benefactorem adhuc peccatis tuis offendes? ô execrandum ingratitudinis portentum! Vis iterum, ſi fortè curtæ es memoriæ, ut aures tibi vellicem: *Creatus es*, inquit S. Ignatius, *ad hunc finem, ut Dominum Deum* [*S. Ignat. in*] *tuum laudes, ac reverearis, eique ſerviens tandem ſalvus fias*; ſi hoc non facis, [*Exercit.*] actum eſt de te. [*ſpir. ab ini-*]

7. Miror, quare pretioſiſſimus orbis Salvator Chriſtus legem ſuam E- [*tio.*] vangelicam non ab alia re, aut materia, quàm ab æterna beatitudine inchoaverit: *Videns autem JESUS turbas, aſcendit in montem, & cùm ſediſſet acceſſerunt* [*Matt.* 5. 1.] *ad eum diſcipuli ejus, & aperiens os ſuum docebat eos, dicens: Beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt Regnum cœlorum* &c. Et quare non inchoavit Chriſtus prædicationem ſuam, ac legem Evangelicam de neceſſaria morum reformatione, peccatorum gravitate, pœnitentia non differenda, de morte & judicio, inferno & æternitate? &c. &c.

Ad hanc quæſtionem doctiſſimè reſpondet doctiſſimus Cajetanus, [*Cajetan. in*] aliàs vocatus Thomas de Vio, patria Cajetanus, S R.E. Cardinalis: *In actio-* [*c.* 5.] *nibus*, inquit, *primum principium eſt finis, quia finis eſt agendi ratio, & ex fine* [*Matt.*]

actionis ratio ſumitur; & propterea JESUS legem Evangelicam inchoat à beatitudine, quam conſtat actionum & laborum noſtrorum omnium finem eſſe. O anima Chriſtiana! vide ex his, atque conſidera, qualis ſit finis tuus, ad quem creata es, ut nimirum DEO tuo nunc in tempore pro viribus inſervias, ac tandem æternam conſequaris ſalutem & beatitudinem. O quàm ſanctus, quàm pretioſus, quàm inſignis eſt iſte finis! *Ad hoc*, ſubintrat hîc S. Laurentius Juſtinianus, *plaſmatus eſt homo, ut proprium agnoſcat Authorem; agnoſcendo diligat, atque diligendo ſic vivat, ut quandoque illo fruatur ipſiusque ineffabili fruitione beatus exiſtat.* O ſi mortales omnes hunc attenderent, & conſiderarent finem, quàm pauci æternum perirent. Sed eheu quàm multi etiamnum ſunt Chriſtiani (ne dicam Orthodoxi) qui ab hoc ſuo fine longiſſimè declinant, de quibus Vates Regius jam olim vaticinatus: *Corrupti ſunt, & abominabiles facti ſunt in iniquitatibus: non eſt, qui faciat bonum.* Cauſam ſubjungit idem Propheta Regius: *Non propoſuerunt DEUM ante conſpectum ſuum.* Ecce hîc rerum cardo volvitur, dum enim finem ultimum, ad quem creati ſumus, non agnoſcimus, ſed in rebus viliſſimis, ac tranſitoriis hujus mundi collocamus, à Deo deficiamus neceſſe eſt: *Genitus es*, ait S. Gregorius Niſſenus, *ut Deum videas, non ut pecudum voluptates conſecteris, ſed ut vitam cœleſtem agas.* Audis hoc?

S. Laurent. Juſt. l. de contempt. mundi c. 1.

Pſ. 52. 2.

S. Gregor. Niſſ. or. 2. in hom. procr.

8. Cæterum videntur mihi plures etiamnum mundani, ut quondam, filii illi Prophetarum, qui aliquando lamentabili ploratu, & ejulatu auras, & aures Eliſæi replebant: *Heu heu heu Domine mi!* Et quid vobis accidit triſte filioli mei? An fortaſſe totius orbis inſtat interitus? Non, reponunt, ſed *accidit, ut caderet ferrum ſecuris in aquam.* En miſeriam ac inſaniam hominum planè ridendam? & quid dico ridendam? corrigo me, planè lugendam, imò nec ſanguineis ſatis deplorandam lacrymis; ah nos miſeros! ſtulta, modica, tranſitoria, futilia ac puerilia plangimus, & finem animæ non inquirimus, ad quem à Deo creata eſt. O inſaniam! heu quot miſeris mortalibus etiamnum hodie accidit, ut olim viatori Jerichuntino, qui deſcendens ab Hieruſalem in Jericho, incidit in latrones. Quoties *videtur homini via juſta, noviſſima autem ejus deducunt ad mortem?* Et nunquid *via peccantium complanata lapidibus, & in fine illorum inferi & tenebræ & pœna?* Homo Chriſtiane: *Duc in altum;* creatus es ad cœleſtem Jeruſalem; & tu declinas in Jericho? Dedit tibi Deus animam nobiliſſimam, & tu hanc gemmam omnibus mundi theſauris pretioſiorem projicis ante porcos? Paulò minùs minoratus es ab Angelis, & tu fieri vis ſimilis beſtiis ac jumentis inſipientibus factus es, ut DEUM contempleris, & cum eo in æternum in cœlo regnes, & tu repis humi? *Quis alius*, ait S. Auguſtinus, *noſter eſt finis, niſi pervenire ad regnum, cujus nullus eſt finis?* & tu vaniſſimos alios tibi ponis fines voluptatum, honorum, divitiarum, commoditatum, ſtulti-

4. Reg 6. 5.

Luc. 10. 30.

Prov. 14. 12.

Eccl. 21. 11.

Luc. 5. 4.

S. Auguſt. de Civit. l. 22. c. 3.

ſtultitiarum? quare non quæris illud bonum, quod eſt omne BONUM? *Ego oſtendam omne bonum tibi*, quod ſolum poterit explere deſiderium tuum. O quàm bene citatus S. Antiſtes Hipponenſis: *Feciſti*, inquit, *nos Domine ad te, & inquietum eſt cor noſtrum, donec requieſcat in te* &c. Exod. 33. 19. S. Auguſt. Confeſſ. l. 1. c. 1.

9. Age igitur homo Chriſtiane, quicunque tandem es, dives aut pauper, Sacerdos, aut laicus, illuſtris, vel ignobilis, age, inquam, & mente attenta conſidera, quod pro coronide hujus Conſiderationis hîc tibi ſubjungo. Unus eſt DEUS tuus, qui te creavit, & hactenus conſervavit, ſi huic non inſervis, hoc ipſo Diaboli mancipium es. Unus eſt Redemptor tuus, DEUS & Homo CHRISTUS, & hic pro te crucifixus, ſi hunc non amas, non colis, non revereris, actum eſt de te; ô quàm flebiliter ridebit in interitu tuo, ſi Divinus ille Sanguis hujus mitiſſimi Agni toties pro te effuſus deſcenderit in corruptionem. Unus eſt Judex tuus, & quidem juſtiſſimus, qui, *cùm acceperit tempus, etiam juſtitias judicabit*, quantò magìs tua delicta? & ſi apud hunc Judicem causâ tuâ excideris, quò ibis miſer? ad quod judicium appellabis? Una eſt anima tua, & ſi hanc perdideris, quid tibi proderit in die ultionis, etſi univerſum mundum lucratus fueris? Una eſt mors tua, & ſi hæc mala fuerit, quia *mors peccatorum peſſima*, vah quanta calamitatum vorago te opprimet? Unum eſt cœlum, ac beatitudo æterna, quæ à Boëtio definitur: *Status bonorum omnium aggregatione perfectus ſine admixtione ullius mali*, à quo ſi excluſus fueris, ubi erit habitatio tua in æternum? Una erit ſententia, ſi non illa: *Venite benedicti*, tunc certò audienda erit (ô tremendum fulmen) *ite maledicti*. Una denique erit æternitas, aut felix, aut eheu nimium infelix; penès te nunc eſt, qualem velis eligere: Ecce, *appoſuit tibi DEUS ignem & aquam, ut ad quodcunque volueris, porrigas manum.* Ad quid moraris, anime mi? dic cum Pſalte: *Vias tuas Domine, demonſtra mihi, & ſemitas tuas doce me*; & in alio loco: *Dixi, nunc cœpi* &c. O bone JESU! ita fiat, ita fiat ob gloriam Sacroſancti Nominis tui: da mihi gratiam tuam; & ecce paratum cor meum: Dixi; nunc incipiam, aut non amplius vivam.

Pſ. 74. 3. Matth. 16. 26. Pſ. 33. 22. Matth 25. 34. Eccl. 15. 17. Pſ. 24. 4. Pſ. 76. 12.

CON-

CONSIDERATIO II.

De Brevitate & Inconſtatia Vitæ humanæ.

Pro Dominica 2. Adventûs.

Quid exiſtis in Deſertum videre? arundinem ventô agitatam? Matth. 11. 7.

1.

Sap. 11. 23. DIc homo Chriſtiane, quid eſt vita tua? Reſpondet Sapiens:
Gutta roris antelucani, quæ deſcendit in terram; heu quid vilius?
Jac. 4. 15. Quid eſt vita tua? Reſp. S. Jacobus in Epiſtola Catholica:
Vapor eſt ad modicum parens, & deinceps exterminabitur. Quid eſt
vita tua? Reſp. Jonathas: Paululum mellis felle miſti. *Guſtans guſtavi in*
1. Reg. 14. 43. *ſummitate virgæ paululum mellis, & ecce morior.* Quid eſt vita tua? Reſp.
Job. 8. 14. Job patiens: *Tela aranearum*, quæ, ubi magna ſolicitudine ac labore ab aranea contexta eſt, unius ancillæ ſcopâ momentò diſrumpitur, & annihilatur.
Quid eſt vita tua? Reſp. Ezechias Rex: Filum, quod citò præſcinditur:
Iſa. 38. 12. *Præciſa eſt velut à texente vita mea, dum adhuc ordirer, ſuccidit me.* Quid
eſt vita tua? Reſp. Jonas Propheta: Hædera citò quidem creſcens, ſed mox
Jona. 4. 16. decidens & areſcens: *Et lætatus eſt Jonas ſuper hædera lætitiâ magnâ; & paravit*
Deus vermem, & percuſſit hæderam, & exaruit. Quid eſt vita tua? Reſp. Iſaias
Iſa. 40. 6. Prophetarum Princeps: *Omnis caro fœnum, & omnis gloria ejus, quaſi flos agri,*
exſiccatum eſt fœnum, & cecidit flos. Quid denique eſt vita tua? Reſpondet
hodie ipſa Veritas Chriſtus: Arundo inſtabilis & labilis: *Quid exiſtis in deſer-*
Matt. 11. 7. *tum videre? arundinem ventô agitatam?* Supra quod Paulus de Palatio: *Omnes*
mortales, inquit, *qui ex Adam naſcimur, arundines ſumus, & ut Dei verbis utar,*
Iſa. 42. 3. *ſumus calamus quaſſatus* &c. O miſeram hominum ſortem! hodie homo eſt,
& cras non comparet; ſic nimirum tranſeunt dies ſalutis, & non eſt, qui recogitat corde; infantia tranſit inter crepundia, juventus inter levitates, & utinam non inter libidines, reliqua ætás inter vaniſſimas rerum curas. O mortales
Joan. 9. 4. omnes attendite: Ecce: *venit nox, quando nemo poterit operari*, & quid tum
Gal. 6. 10. temporis intervallô operabimur, quando cum tota æternitate nobis erit col-
[illegible]o. luctandum? *Ergo dum tempus habemus, operemur bonum*, quia *horâ, quâ non*
putatis,

putatis, Filius hominis veniet. Plura de hac veritate, ex qua nobis æterna ſalus pendet, in præſenti dilucidabimus. Aderit Deus ut congruenter loquar.

2. Vox prima recens nati infantis, non riſus, ſed ploratus eſt, ita Regum Sapientiſſimus: *Et ego, inquit, natus accepi communem aërem, & in ſimiliter factam decidi terram, & primam vocem ſimilem omnibus emiſi plorans.* Sap. 7. 3. Et cur plorans naſcitur infans? ſi Lyrano & aliis, imò & experientiis credimus, ſolent maſculi in nativitate ſua vagitum ab A. & fœmellæ ab E. auſpicari: *Clamant E. vel A. quotquot naſcuntur ab Eva?* S. Aug. lib. 21. de Civit. c. 14. Reſp. S. Auguſtinus, quia talis infans jam tunc in ortu ſuo præſentit, ac prævidet, ſibíque, licèt neſciens, prophetat, quàm breves ac vani ſint dies hominis, qualéſque ærumnæ impoſterùm in mundo ſibi ſint perferendæ; proinde non riſu, ſed fletu hanc lucem ſalutat, ut ſic mortalitati demonſtret humanæ, quàm miſerandus ac verè deplorandus ſit hominum ſtatus: *O cura hominum! quantum eſt in rebus inane?* Vis probam? Chriſtum pientiſſimum Redemptorem tuum conſidera, in amaras quondam lachrymas effuſum, cum Lazarum amicum ſuum nunc diſcuperet à morte revocare ad vitam: *Turbavit ſeipſum, & lacbrymatus eſt JEſus.* Joan. 11. 33. Econtra inſolito gaudio affuſus eſt, quando inaudiit, Lazarum eſſe hac mortali vitâ functum: *Lazarus mortuus eſt, & ego gaudeo.* Quid hoc eſt, mitiſſime JESU, quare gaudes in morte Lazari amici tui & doles in ejus reſuſcitatione? ô quàm paradoxa ſunt iſta! Reſp. Rupertus Abbas, quòd Chriſtus Dominus in reſuſcitatione Lazari rectè fleverit, eò quòd hunc amicum ſuum è limbo, hoc eſt, à portu & ſtatu quietis, ad ſalvandos alios paucos ipſum oportuerit denuò revocare ad vitam, & quidem vitam tam miſeram, tot animæ periculis, corporis infirmitatibus, ac millenis ærumnis, fallaciis, curis, laboribus repletam. Rup. Abb. lib. 10. in Joan. Econtrariò gaviſus eſt JEſus de Lazari morte, quia per hanc feliciter ad æternæ ſalutis portum appulit, ubi deinceps nullum ampliùs ipſi erat pertimeſcendum animæ naufragium: *Flevit JEſus*, ſubintrat hîc Dionyſius Carthuſianus, *Lazarum, non quia mortuus fuit, ſed quia ad hujus vitæ ærumnas, quæ ſine peccatis non agitur, fuerat revocandus.* Dyon. Carthuſ. in hunc loc. Quis ergo amet hanc vitam, fragilem, miſeram, fugacem, fallacem & evanidam? *Quid tantopere*, ait S. Ambroſius, *vitam iſtam deſideramus, in quo quantò diutiùs quis fuerit, tanto majore oneratur ſarcina peccatorum.* S. Ambroſ. de bono mort. c. 2.

3. Miror (candidè fateor) quoties *Pater noſter* dico, dum quartam petitionem in hac oratione Dominica conſidero: *Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie?* Luc. 11. 3. quid ais, ô Domine! *Da nobis hodie?* nunquid etiam craſtino die indigemus pane? nunquid etiam poſt menſem & annum? cur non addis in oratione: *Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie, & omni tempore vitæ?* Reſpondet ad propoſitum pulcherrimè Franciſcus Coſterus, ideo factum ut ſic Chriſtus brevitatem vitæ noſtræ, ejuſdémque inconſtantiam ac vanitatem ob oculos poneret, *hodie* enim petimus, quia cras fortè hac petitione non erit Franc. Coſt. S. J. in Exp. hujus loci.

erit opus. Et dic, obſecro, ſodes! quid de tempore vitæ [illegible] jam præteritæ
tibi adhuc ſupereſt, repones: *Nihil*, quia non eſt ampliùs, ſed fuit. Quid
de tempore futuro ſperas? nec annum, nec menſem, nec ſeptimanam, nec
diem, nec horam, imò nec unicum tibi quadrantem, & momentum poteris
Eccl. 5. 18. polliceri. Ergo unicum tantùm inſtans, quo nunc vivis, tuum eſt, hoc ſi
negligis, non ampliùs per omnem æternitatem redibit. Vide ergo, *ne impiè agas multum, & noli eſſe ſtultus, ne moriaris in tempore non tuo.* hoc eſt, prout
exponit à Lapide: *Sine gratia Dei &c.*

4. Progrediamur ulteriùs. David Iſraëlitarum Rex & Propheta, ubi
aliquando attentiore mente hanc brevem & inſtabilem mortalium vitam,
Pſ. 93. 3. ac incertum exitum conſideràſſet, hanc orbi quæſtionem propoſuit: *Uſquequò peccatores gloriabuntur?* Et poſt nonnulla interpoſita ſibi ipſi his Vates Regius reſpondet: *Donec fodiatur peccatori fovea.* Ita eſt, hic finis mundanorum eſt & ſimul interitus.

Dicite, uſquequò ſuperbi, & faſtu turgidi cum Amano gloriabuntur:
Eſth. 3. 2. *Cunctique ſervi Regis flectebant genua, & adorabant Aman?* & reſpondeo: *Donec fodiatur peccatori fovea.* Uſquequò potentes hujus ſæculi ambulabunt in mirabilibus ſuper ſe & uſquequò in Majeſtate & Gloria potentiæ ſuæ gloriabun-
Dan. 5. 15. tur cum Nabuchodonoſore: *Quis eſt Deus, qui eripiat vos de manu mea?* Et reſpondet Pſaltes: *Donec fodiatur peccatori fovea.* Uſquequò blaſphemi & per-
2. *Mach.* 15. 5. juri cum impiiſſimo Nicanore in cœlum ponent os ſuum: *Et ego potens ſum ſuper terram &c.*? Audi reſponſum? *Donec fodiatur peccatori fovea.* Uſquequò avari & injuſti ſuprimient pauperem, ut quondam fecit Rex Achab cum
3. *Reg.* 21. 22. innocentiſſimo Naboth: *Da mihi vineam tuam &c.* in promptu adeſt reſponſio: *Donec fodiatur peccatori fovea.* Uſquequò ebrioſi gurgites, & helluones
Luc. 16. 19. cum divite Epulone ventri ac gulæ vacabunt: *Et epulabuntur quotidie ſplendidè?* Redde reſponſum: *Donec fodiatur peccatori fovea.* Uſquequò mundani inhiabunt pecuniis, prædiis, frugibus, novis ædificandis domibus, horreis, cum illo divite Evangelico: *Hoc faciam, deſtruam horrea mea, & majora faciam?* O miſeri! quantùm à vero ſalutis tramite aberratis; audite, quid in utramque vobis aurem occinat Vates Jeſſæus; *Donec fodiatur peccatori fovea*; & ſi nondum huic
Iſa. 3. 16. Prophetæ plenam habetis fidem, audite ipſam Veritatem: *Stulte hac nocte animam tuam repetunt à te: quæ autem paràſti, cujus erunt?* Uſquequò mulierculæ, & filiæ Sion, ut cum Iſaia Propheta loquar, elevatæ erunt, & ambulabunt extento collo, & nutibus oculorum ibunt inſtar gruum & cygnorum, imò & baſilicorum, ut ſuo libidinoſo aſpectu & nutibus incautos interficiant vi-
4. *Reg.* 9. 30. ros, ut quondam fecit impia Jezabel depingendo oculos ſuos ſtibio, & ornando caput ſuum, & reſpiciendo per feneſtras &c. Reſp. *Donec fodiatur peccatori fovea.* Ite nunc mundani & mollicelli, qui *ducunt in bonis dies ſuos*; & quid ſe-
Job. 21. 13. quitur: *Et in puncto ad inferna deſcendunt.* Ite nunc libidinoſi de grege porci, &

cum

tum prodigo *vivendo luxurioſè* in turpiſſimo voluptatum cœno innatate, ac ſubſtantiam veſtram diſſipate. Ite invidi canes, irati leones, feroces tigres, pigri aſelli; ite, ite *genimina viperarum*, gentes adulteræ; ite delicatuli, ite comptuli, ite peccatores omnes, & vitia vitiis ſine rubore, ſine dolore accumulate; ſed uſquequò gloriabimini in iniquitatibus veſtris; uſquequò in Deum inſanietis? Ecce lata eſt ſententia: *Donec fodiatur peccatori fovea*, hîc peccatorum finis eſt, & poſtea infernus; O momentaneum, quod delectat! O æternum, quod cruciat! *Omnis conſummationis vidi finem.* *Luc.* 15. 13. *Luc.* 3. 7. *Pſ.* 118.

5. De Jordane Palæſtinæ celeberrimo flumine recenſent Sacræ Paginæ, quòd ad adventum arcæ fœderis in ſuo curſu, licèt aliàs rapidiſſimo attonitus & quietus ſteterit, ubi ex una parte ad inſtar montis intumeſcens liberum populo permiſit tranſitum, ex altera verò parte aquæ illius feſtino curſu decurrentes in mare mortuum effundebantur: *Quæ autem inferiores erant, in mare ſolitudinis (quod nunc vocatur mare mortuum) deſcenderunt, uſquequò omnino deficerent.* *Joſue* 3. 16.

En hîc curſum mortalium, finem & exitum hominum omnium; tandem, quid dico tandem? brevi; adhuc minùs, ô deplorandam noſtram ſortem! in ictu oculi venitur ad *mare mortuum*, quod omnes devorat, omnes conſumit, nullum reliquit: *Omnes morimur*, objectabat mulier illa ſapiens Regi Davidi in faciem: *Omnes morimur, & quaſi aqua dilabimur.* Audite in hanc rem Divum Gregorium, Magnum illum ac Moralem Eccleſiæ Doctorem, ita de hac veritate diſſerentem: *Ubi eſt*, inquit, *potentia Aſſueri, qui regnavit ſuper centum viginti ſeptem provincias? Ubi victoria & triumphi Alexandri Magni? Ubi divitiæ Crœſi, vel Salomonis? ubi laſcivia Cleopatræ, vel Amnon? ubi fortitudo Herculis, vel Hectoris? ubi pulchritudo Helenæ, vel Abſolonis? ubi gloria & magnificentia Julii Cæſaris, vel Auguſti? ubi fama ſapientia Ariſtoteles, Pythagoræ, Socratis, Platonis? ubi eloquentia Demoſthenis, vel Titi Livii, Tullii, & Maronis?* Tandem poſt pauca interjecta idem ſanctiſſimus Eccleſiæ Paſtor & Doctor tremendam illam ſubjungit ſententiam, quam olim Baruch Propheta in ejuſmodi vanos & mundanos fulminavit prævaricatores: *Exterminati ſunt, & ad inferos deſcenderunt, & alii locô eorum ſurrexerunt.* Ite nunc peccatores terræ, & Deum, juſtiſſimum veſtrum, juxta ac diſtrictiſſimum Judicem de novo peccatis veſtris ad vindictam provocate: *Et ſcitote, quod pro omnibus his adducet vos Deus in judicium.* 2. *Reg.* 14. 14. *S. Gregor. M. lib.* 14. *Moral.* *Baruch.* 3. 19. *Eccl.* 12. 9.

6. O ſi hanc veritatem agnoſcerent mortales omnes, abſque mora cum ſuperbo pavone, viſa pedum deformitate, ſtellatam caudam demitterent. Vide, & conſidera formoſam Reginam Eſther, quomodo perſpectâ hac veritate caput ſuum cum pretioſo unguento & pulvere odorifero, ſed cineribus & luto, velut optimis aromatibus perfundat: *Pro unguentis variis cinere, & ſtercore implevit caput, & corpus ſuum, humiliavit jejuniis.* Et quid noſtræ modernæ domicellæ? O, O! Vide, & intuere Juditham viduam longè ſpecioſiſſimam, quo- *Eſth.* 14. 2.

Judith. 9. modo locô ſtybii, ceruſſæ & purpuræ cineres & cilicium adhibeat. *Jud*
1. *greſſa eſt oratorium ſuum, & induens ſe ciliciô poſuit cinerem ſuper caput ſuu*
proſternens ſe Domino, clamabat ad Dominum &c.

Vide, ac perpende Sionidas illas, ante hac in croceis ac pretioſis d
enutritas, quomodo nunc tempore transmigrationis Babylonicæ nim
Thren. 2. nereo ſeſe perfundant, atque humilient: *Conſperſerunt cinere capita ſua*
10. Vide, & contemplare Regem Achab modo prorsùs inſolito ſeſe l
3. Reg. 21. liantem: *Scidit veſtimenta ſua & operuit cilicio carnem ſuam, jejunavitque, c*
mivit in ſacco, & ambulavit demiſſo capite &c.

Vide, & attende Regem Iſraël per murum civitatis in obſidione S
riæ tranſeuntem, quomodo præ animi amaritudine & vehementi cord
4. Reg. 6. lore ſua Regia ſcindat, ac dilaceret veſtimenta: *Vidítque omnis populus*
30. *um, quo veſtitus erat ad carnem intrinſecùs &c.*

Vide tandem, & animadverte, quomodo Philiſthæi arcam capt
cum votivis donariis per urbes circumducant, ac publica ſupplicatio
1. Reg. 5. veneratione honorent: *Circumducatur arca Dei Iſraël &c.* Et quare hæc o
8. Reſpondet Scriptura. *Fiebat enim pavor mortis in ſingulis urbibus.* Ecce
Pſal. 101. modo brevitas vitæ, & imminens mortis periculum homines philoſo
10. faciat. Davidem conſule, *qui cinerem tanquam panem manducabat*, &
hoc? Ut jugem, inquit Hugo, infirmitatis ſuæ, ac mortis brevi inſt
aut forte ex improviſo irruentis memoriam ante oculos haberet.

Exod. 32. De Moyſe Scriptura commemorat, quòd vitulum illum aureum
20. pulo prius in deſerto adoratum, in minutum pulverem contriverit,
contritum in aquam ſpargi juſſerit, quam aquam exinde, hoc pretioſ
ſam pulvere, populo potum præbuit: *Dedítque ex eo potum filiis Iſra*
Cur? Ut vel ex hoc, ait Angelus Pacciochellius, diſcerent ſapere, ac n
ſima providere, quòd homo, cum ſit pulvis & cinis, non contra Deu
ctorem ſuum recalcitrare debeat. O miſeri vaníque mortales! ut qu
gacibus inhiatis bonis, deliciis, voluptatibus, honoribus, ſtultitiis? qua
obſecro, eſt hæc dementia, tanto ardore & affectu inhærere terrenis &
S. Auguſt. perituris rebus? *Quid cunctamur*, ſubintrat hîc S. Auguſtinus, *relictâ ſpe*
Conf. l. 6. *conferre nos totos ad quærendum Deum, & vitam beatam?*
c. 16. 7. Pro confirmatione dictorum revocemus in memoriam, quomodo
Gen. 2. 7. primum hominem creaverit: *Formavit igitur Dominus Deus hominem d*
terra, & inſpiravit in faciem ejus ſpiraculum vitæ. Et cur (haud immeritò
bis) Deus primum hominem ex luto, & non ex auro, argento, gen
balſamo, & aromatibus, aut ex alia nobiliore materia formavit? & ad qu
ſpiravit in faciem ejus ſpiraculum vitæ? Reſp. Mellifluus, Procopius, &
ideo factum eſſe, ut homo hominem ſe eſſe meminiſſet, id eſt, de humo
Gen. 3. 9. ptum, & paulò poſt in terram, & ſepulchrum reverſurum. *Quia pulvis*

in pulverem reverteris. Quod autem in faciem hominis Deus inſpiraverit ſpiraculum vitæ, ſubjungit in hunc locum Procopius: *Spiraculum exiguo viget tempore, & deinde abit.* O vita humana planè miſera & inſtabilis! cujus principium mortis initium eſt, neque prius incipit augeri ætas noſtra, quàm minui: *Hæc vita*, ait memoratus Mellifluus, *quâ vivimus, magìs mors eſt, quàm vita, nec ſimpliciter vita, ſed vita mortalis.* Et Divus Hieronymus: *Facilè contemnit omnia, qui ſemper cogitat ſe eſſe moriturum.* *S. Bern. ſerm.* 17. *ſ.* 89.

8. Et hæc cauſa eſt, quòd Deus Jeremiam Prophetam in domum figuli amandaverit: *Surge, & deſcende in domum figuli*, ut ibidem & ſuam & omnium mortalium originem, vitæ finem, & mundi vanitatem præſens intueretur. Et ecce dum figulus ille vas primum confregiſſet, ſubjunxit DEUS: *Nunquid ſicut figulus iſte non potero vobis facere domus Iſrael?* *S. Hieron. ad Paulin. in Ep. Jer.* 18. 2.

Hoc tibi applica, quisquis es, ô homo Chriſtiane! ſicut enim figulus iſte vaſi à ſe formato non fecit injuriam, dum illud confregit diſſipavit, & in ignem miſit, ita nec DEUS tibi ullam poteſt facere injuriam, etiamſi te deſerat, gratiam ſuam ſubtrahat, confringat, diſſipet, aut omnino, tanquam vas inutile in gehennalem fornacem mittat; humiliare igitur ſub potenti manu Dei & *time eum, qui poteſt & animam & corpus perdere in gehennam.* Ita dico, hunc time. *Matth.* 10. 28.

9. Recordor hîc illius cæci nati, quem quondam pientiſſimus orbis Reparator Chriſtus mediante luto illuminavit: *Expuit in terram, & fecit lutum ſuper oculos ejus.* Ad quid, obſecro, ad illuminandum hunc cæcum mitiſſimus JEſus lutum adhibuit? An non lutum naturâ ſuâ potiùs obcœcat, quàm illuminat hominem? Et quid magìs contrarium oculis, quàm lutum, terra & pulvis? ſi unica arenula oculum hominis perturbat, quid ejusmodi luteum emplaſtrum? Lyſimachus ſtrenuiſſimus Belli-Dux ubi quondam in conſpectu Alexandri Magni cum leone in arenam deſcendit, pugno terrenum pulverem collectum in oculos leonis injecit, & ſic facili conatu optatam ab hoc obcæcato, licèt fortiſſimo beſtiarum Rege victoriam reportavit. Sic corvus, & aquila pulvere ex alis excuſſo cervi oculos obcæcare aſſolent, quem exinde in præceps ruentem facilè in prædam trahunt. His non obſtantibus Chriſtus lutum adhibere voluit, ut cæco nato viſum reſtitueret, & quare lutũ? *Joan.* 9. 6.

Obſerva anime mi cum pientiſſimo Huſſæo Principe: *Memento, quæſo, quòd ſicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me.* Ex luto, inquam, formatus es: *Memento*; ſed & lutum hoc, ſi conſideras, viſum tibi mentis debet reſtituere; ideo ſubintrat hîc Os aureum, ad reſtituendum cæco viſum Chriſtus luto uti voluit, ut non ſolùm viſum corporis, ſed & animæ daret: *Ut per lutum cernens omnia ejusmodi bona luta eſſe exiſtimaret.* Juvat hîc audire & Glosſam interlinearem. *Ecce Collyrium*, inquit, *quo ungitur genus humanum, ſcilicet cogitatio ſuæ vilitatis, quòd ex luto factum ſit, ut per eam ſuperbia, qua illud* *Job.* 10. 9. *S. Chryſoſt. hom.* 89. *in Joan.*

 excæ-

excæcavit, *curetur*, *juxta illud*: *Memento homo*, *quia pulvis es*, *& in pulverem reverteris.* Quid ergo ſuperba terra & cinis? hodie es in figura, cras in ſepultura; hodie cum Holoferne in deliciis, cras cum illo in ſuppliciis; hodie cum Rege Antiocho in gloria, cras pariter cum illo in gehenna; hodie cum Balthaſare in epulis, cras cum illo in pœnis ſempiternis. O brevis voluptas! ò longa æternitas! Cogitanti hæc vileſcunt omnia; & utinam ſeriò apud te, ô anime mi!

10. Finem huic conſiderationi imponant Iſraëlitæ, cum quibus Philiſthæi victores, ut eos ſub jugo ſuo, ne rebellare poſſent, diutiùs continerent, hoc quondam pactum iniêre, ut nullus Hebræorum in Regione ſua arma cude-
1 *Reg.* 13. ret, aut gladium, vel enſem, aut haſtam pararet: *Caverant enim Philiſthiim*,
19. *ne forte facerent Hebræi gladium aut lanceam.* Et tandem ſucceſſu temporis, & novi ingruentis belli quid accidit? *Cúmque veniſſent dies prælii, non eſt inventus enſis & lancea in manu totius populi.*

O anima Chriſtiana! imminet & tibi prælium, heu periculoſum nimis, ex quo æterna tua pendet ſalus; præliandum tibi erit, nolis, velis! cum morte, diabolo, peccato, inferno, imò cum tota æternitate! non poteris hîc
Hebr. 9. effugere: *Statutum eſt hominibus ſemel mori, poſt hoc autem judicium.* Quid ergo
27. conſilii in re tanti momenti? nunc ergo cùm tempus eſt; de armis ſpiritualibus tibi provide, & quænam illa? Fac Exercitia Ignatiana, ſi prudens es, & ſalutem tuam amas, & illa ſufficientia tibi ſubminiſtrabunt arma, utere ſæpiùs SS. Sacramentis, ora & labora &c. &c. homini prudenti ſcribo.

CONSIDERATIO III.

De Tempore Salutis benè, & rectè impendendo.

Pro Dominica 3. Adventûs.

Dirigite viam Domini &c. Joan. 1. 19.

I.

Eccl. 4. 23. RECte Siracides: *Fili conſerva tempus*, *& devita à malo*; ubi alii legunt: *Fili obſerva tempus*, tanquam cymelium & gemmam omnium pretioſiſſimam, quam perditam per omnem æternitatem non ampliùs recupe-
Epheſ. 5. rabis: *Videte fratres*, monet Prædicator orbis, *quomodo cautè ambuletis*,
15. *non quaſi inſipientes*, *ſed ut ſapientes*, *redimentes tempus*, *quoniam dies mali ſunt.* O quid darent damnati, ſi unicam adhuc horam (quemadmodum tu, ô mi Lector) ad faciendos dignos pœnitentiæ fructus haberent; ô quàm alacri, & lubenti

libenti animo omnia gehennæ uſque ad finem mundi ſubirent ſupplicia. Et tu, ô anime mi! quàm malè ſubinde applicas, & impendis tuæ ſalutis tempus? nunc, nunc dum tempus eſt, *theſauriza tibi theſauros in cœlo* ſtabiles, æternos & inamiſſibiles, qui nunquam veteraſcunt: *Quid patimur*, ſcribit ad hoc noſtrum propoſitum Juſtus Lipſius, *elabi tempus? ô theſaurum non ultra reperiendum! fluit aſſiduè, & nobis affluit, quod unum avarites habere debemus, & nulla merce, aut pretio permutare. Illic otio, illic aleâ, illic conviviolo perdimus, & quantum in valetudine aut ſomno?* Matth. 6. 20. Lipſ. Phyſiolog. Stoico diſſert. ult.

Audiamus hodie & magnum illum pientiſſimi Servatoris noſtri Præcurſorem, & verbo & exemplo nobis præeuntem, qui ut tempus ſalutis, ac vocationis ſuæ bene impenderet, non in virili aut perfecta vitæ ætate, ſed jam à primis teneræ vitæ ſuæ annis antra deſerti petiit, ut ab hominum conſortio remotus eò liberiùs ac ſecuriùs Deo T. O. M. inſerviret, proinde Legatos Hieroſolymitanos hodie ad ſe ſubmiſſos paternè monuit: *Dirigite viam Domini &c.* quaſi diceret: Saluti veſtræ, dum adhuc tempus gratiarum & remiſſionis eſt, maturè conſulite, quia venit tempus, in quo non ampliùs poteritis operari. Agite & vos, quicunque tandem eſtis mortales, agite, inquam: Dirigite & vos viam Domini, & rectas facite ſemitas ejus, *quia omnes dies*, ait Beda, *velut ultimus tractandus eſt.* Joan. 1. 19. Beda in ſuis proverbiis f. 149.

2. Miror ſanè, quare olim Deus populo ſuo electo tot ſacrificia, tot leges, tot ceremonias præſcripſerit? lege Pentateuchuum, & plura, quàm ſexcenta ejuſmodi legalia, ac moralia invenies præcepta. Ad quid, obſecro, tantum ac tam grave jugum, de quo S. Petrus: *Quod neque Patres noſtri, neque nos portare potuimus?* Adverte Anima Chriſtiana; populus ille Iſraëliticus, dum ejuſmodi à Deo recepit mandata, ſacrificia ac ceremonias legales obſervandas, erat tunc temporum intervallô in deſerto, atque in via ad terram deſiderabilem lacte, & melle manantem, quæ terra inſignis nobis erat typus cœleſtis illius patriæ ac terræ promiſſæ, quam Chriſtus ſuo labore & Sanguine nobis comparavit, & ad quam ardentiſſimo nos oportet aſpirare deſiderio. Voluit itaque clementiſſimus Deus per hoc demonſtrare, ut populus ille non tempus pretioſum otio ac luſu in deſerto per quadraginta illos annos conſumeret, ſed ſemper pro viribus Deo vacaret, atque tempus ſalutis ſuæ benè & fructuosè impenderet ita doctiſſimus Abulenſis: *Ut per occupationes variorum ſacrificiorum, & ceremonialium obſervationum otioſitas tolleretur, quæ multis malis incrementum tribuit & fomentum.* Audis hoc homo Chriſtiane? laborandum nunc eſt pro cœlo, & tempus ſalutis bene locandum: *Sic currite*, inquit Apoſtolus, *ut comprehendatis*, ſiſtere enim hìc in ſtadio virtutis, & non currere, eſt deficere & regredi: *Delicatus es miles*, ſubintrat hìc Orator Aureus, *ſi putas, te poſſe ſine pugna vincere, ſine certamine triumphare. Exſere vires; fortiter dimica, atrociter in prælio iſto concerta: Conſidera pactum, conditionem attende*, militiam noſce. Act. 15. 10. Abulenſ. in Levit. 1. Cor. 9. 24. S. Chryſoſt. ſerm. de Martyr. to. 3.

noſce: pactum, quod ſpopondiſti; conditionem, quâ acceſſiſti; militiam, cui nome dediſti.

3. De eodem populo Hebræo recenſent Sacræ Paginæ, quòd in abſenti
Exod. 32. 4. Moyſis opere fuſorio vitulum aureum ſibi conflârint, eumque in ara loca tum, ut Deum in deſerto latriæ cultu adorârint: *Dixerúntque: Hi ſunt D tui Iſraël, qui te eduxerunt de terra Ægypti &c.* O inſaniam ſtupendam; ô ca citatem inauditam! Et quomodo, obſecro, populus ille electus, & tantum Deo honoratus, ac amatus in tam abominandam potuit prolabi ingratitu dinem, ut Deum verum, Creatorem omnium, ac Benefactorem maximun à ſe abjiceret? Deum illum, qui hactenus tot eum cumulavit beneficiis Qui ab Ægyptiaca ſervitute eum tam miſericorditer liberavit? Qui per ma re rubrum illum ſicco pede traduxit? Qui manna cœleſti eum pavit &c
Pſal. 103. 20. O ſtulti! nunc *mutaverunt gloriam ſuam in ſimilitudinem vituli, comedentis fænum obliti ſunt Deum, qui ſalvavit eos, qui fecit magnalia in Ægypto, mirabilia in terr*
Exod. 32. 6. *Cham; terribilia in mari rubro &c.* & quid ſequitur? *Pro nihilo habuerunt terram deſiderabilem.* O dementiam nunquam hactenus viſam, nunquam auditam

Cauſam hujus abominandæ à Deo defectionis ſubjungit Scriptura: *Se dit populus manducare, & bibere, & ſurrexerunt ludere.* En quamprimum in de ſerto populus tempus malè incepit inſumere, mox & cœpit deficere, ac pr vitulo & cum vitulo vitulari. Vide hìc carnalium mortalium cæcitatem a miſeriam, ludunt, deludunt, illudunt, ſaltant & tripudiant, ſecuríque deli ciantur, & gloriantur in peccatis peſſimis, interim imminet eis vindicta Dei
Deut. 32. 15. & in puncto deſcendunt ad infernum: *Incraſſatus eſt dilectus*, ait Moyſes, *e recalcitravit; dereliquit Deum factorem ſuum, & receſſit à Deo ſalutari ſuo.* Col lige ex his pro te ſenſum moralem, Anima Chriſtiana, quantum malum ſi & jactura incomparabilis, tempus ſalutis, quod tibi nunc Divina indulge
Joan. 12. 35. miſeratio, malè & inutiliter perdere: *Ambulate*, inquit Veritas, *dum lucem habetis, ut non vos tenebræ comprehendant.* O quàm multi aliquando cum An nibale muſſitabunt: *Cum potui, nolui; cùm volo, non poſſum;* poterat enim hic ſtrenuiſſimus Belli-Dux facilè aliquando Romam orbis dominam ſub ju gum ſuum mittere, ſed occaſionem ignavè negligens, dum exinde voluit, oc cupandæ urbis occaſionem ampliùs non invenit. Sic in extremis vitæ tuæ momentis & tibi continget, anima peccatrix, ſi non maturè in rem, & ſalu tem tuam vigilaveris: *Cùm potui, nolui, cùm volo, non poſſum.*

4. Sed pergamus ulterius. Venerant aliquando ad Salomonis Regis ſa pientiſſimi judicium duæ mulieres de filio vivo, cujus eſſet, diſputantes, & acerrimè inter ſe dimicantes (una enim illarum dormiens in eodem lecto cum altera puerpera volvendo ſe ſuper infantem mole corporis ſui proprium ſuf
3. Reg. 3. 24. focaverat filium) quid ad hanc litem & contentionem ſapientiſſimus? *Afferte* inquit, *mihi gladium; cúmque attuliſſent gladium coram Rege: Dividite*, inquit, *in fantem vivum in duas partes, & date dimidiam partem alteri.* Abrumpo filum, non enim hìc litteram, ſed alium inquiro ſenſum. S. Gre

S. Gregorius Nazianzenus, & alii per veram illam ac fidelem matrem, cu-
jus omnia viſcera, cùm nunc filius eſſet dividendus, commota ſunt, miſericor-
diam Divinam, per falſam verò matrem Sathanæ aſtutiam, & per infantem
vivum diſſecandum tempus nobiliſſimum, ac pretioſiſſimum ſubaudiunt,
quod unicè pro ſalute animæ noſtræ oportet nos impendere, & nullatenus di-
videre. Vult ergo vera ac fidelis mater: *Non dividatur*, ſed Deo T. O. M.
& ſaluti animæ totum impendatur; econtra falſa mater inclamat: *Nec mihi,*
nec tibi, ſed dividatur. Vide hîc & conſidera diaboli fallacias, ſi enim hic to-
tum à nobis non poteſt obtinere; curat, ut ſaltem dividatur tempus, ita dictus
S. Gregorius Naz. *Dividatur, da mihi, quod nunc fluit temporis, futurum Deo;* *S. Greg.*
mihi ætatis florem, Deo ſenectutem &c. O verè deplorandus hominum ſtatus, *Naz. Orat.*
qui ita tempus dividunt, ut Deo quidem inſervire velint, ſed tamen ut Dia- 4. *de S. Jo.*
bolum non offendant, qui cum peccatoribus paciſcitur, ut hodiernus dies ſi- *Bapt.*
bi, craſtinus Deo tribuatur. *Et ſic*, ſubintrat hîc S. Antiochus, *dum lente ſci-* *S. Antioch.*
mus, & cunctamur, plenum paramus Diabolo gaudium. O Chriſtiani! totum *hom.* 7. *de*
tempus à vobis requirit Deus, dum etiam de omni momento, à vobis otioſè, *pœnit.*
aut inutiliter impenſo exactiſſimam requiret rationem: *Dico autem vobis,*
quoniam omne verbum otioſum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo *Matth.* 12.
in die judicii. Juvat hîc audire & S. Laurentium Juſtinianum: *O Domine De-* 36.
us, inquit, *vita mea quot tempora effluxerunt, in quibus ſine fructu vixi! coram te* *S. Laur.*
quomodo ſubſiſtam? quomodo ad te levare potero faciem meam in illo magno, & ter- *Juſt. de in-*
ribili examine, quando enumerare juſſeris omnes dies meos, quærens fructum in eis &c. *cend. div.*
O bone JEſu, & quid ego faciam? *am. c.* 6.

5. Prudens illa Thecuitis, ut ſuâ blandiloquentiâ iratum Davidis ani-
mum, quo Abſolonem filium ob perpetratam Amnonis cædem averſabatur,
amicè placaret, inter alias rationes etiam hanc objecit: *Omnes morimur, & quaſi* 2. *Reg.* 14.
aquæ dilabimur in terram, quæ non revertuntur. Ita eſt, vita hominum fluxa & 14.
evanida eſt, & aquæ fluenti, ac dilabenti non abſimilis, omnes enim dilabimur
& diffluimus in mortem, & quidem præcipiti curſu, velut flumen in mare
mortis, & ſepulchri properamus; ſtatque ſua cuique dies, breve ac irreparabi-
le tempus omnibus eſt vitæ, proinde rectè Ovidius:

Ipſa quoque aſſiduo labuntur tempora motu, *Ovid.* 15.
Non ſecus ac flumen; neque enim conſiſtere flumen *Met.*
Nec levis hora poteſt: ſed & unda impellitur undâ.
Urgetur eadem veniens, urgétque priorem.
Tempora ſic fugiunt pariter, paritérque ſequuntur.

Cur ergo, Anime mi, non meliùs in ſalutem tuam vigilas, dum quotidie,
imò momentis ſingulis magis, magiſque ad mare mortuum decurris? Num-

quid conſiderâſti aliquàndo amantiſſimum Redemptorem tuum in amaras ſolutum lachrymas, dum urbem Solymæam in Monte Olivario de longè a-
Luc. 19. 41. ſpexit: *Videns civitatem flevit ſuper illam?* Et quare, mitiſſime JEſu, tam largas profudiſti lachrymas, dum Hieroſolymam contemplatus es? Cauſam ipſe ſubjungit: *Eò quòd non cognoveris tempus viſitationis tuæ*: Erant nimirum ingrati illi Hebræi jam per triennium, & quid ampliùs à Chriſto in via ſalutis exculti, cernebant, ac ſtupebant, quæ patraverat ibidem miracula, ſed quia noluerunt tempus viſitationis, & ſalutis ſuæ cognoſcere, ideo juſtè cum ficulnea infru-ctuoſa à Deo deſerti, ab hoſte capti, vaſtati, occiſi & everſi ſunt. En typum tepide Chriſtiane! tui finis & exitûs, ſi tempus, quod ad ſalutem tuam tibi beni-
Jer. 8. 7. gnitas Dei indulget, pariter cum Judæis ſine fructu perdis: *Milvus*, ait Jeremi-as, *in cælo cognovit tempus ſuum; turtur & hirundo, & ciconia cuſtodiunt tempus ad-ventûs ſui populus autem meus non cognovit judicium Domini.* Et nunquid & tu,
Pſ. 94. 8. ô mi Lector! unus ex illis eris? Abſit à te, abſit: *Hodie ſi vocem Domini audiëris, noli obdurare cor tuum. Hodie*, inquam, quia fortaſſe craſtinum diem non ampliùs videbis. *Hodie*; dum adhuc tempus meriti, & miſericordiæ eſt, forſitan cras expirabit. *Hodie*, dum pulſat ad oſtium cordis tui ſanctiſſimis ſuis inſpirationibus divina miſeratio, fortè cras haud ampliùs redibit. *Hodie*, dum ſanus es, fortâſſe cras tibi infirmo, juxta mentem S. Auguſtini, & infirma, hoc eſt, nulla erit pœnitentia. *Hodie*, quia cras tempus fortè non erit ampli-ùs, ſed æternitas. O longa, longiſſima æternitas! & quàm pauci ſunt morta-lium, qui ſeriò te conſiderant; ſic tranſeunt dies ſalutis, & quis eſt, qui recogi-tat corde?

6. Hanc veritatem ô quàm innumeri ſunt experti; & etiamnum proh do-lor! quotidie perpetuo animæ cum damno experiuntur incauti mortales,
Rom. 2. 5. qui tempus ſalutis ſuæ de die in diem differentes, tandem *ſecundum duritiam & impœnitens cor theſaurizaut ſibi iram in die iræ, & revelationis juſti judicii Dei.* Pha-raonem Ægyptiorum Regem conſule, hominem induratum, & nec verbis, nec prodigijs flexum, qui, cùm nunc cum univerſo exercitu ſuo in medijs maris involveretur fluctibus, ſerio nimis jacturam temporis & Deum, tan-
Ex. 14. 25. quam juſtiſſimum ſcelerum ultorem agnovit: *Fugiamus Iſraëlem, Dominus e-nim pugnat pro eis contra nos.* Ecce nunc tandem Deum Dominum vocavit,
Exod. 5. 2. quem toties priùs per Moyſem monentem contempſerat: *Quis eſt Dominus, ut audiam vocem ejus, & dimittam Iſrael? neſcio Dominum, & Iſrael non dimittam.*

Talis fuit & Balthaſar Rex Perſarum, qui cùm tempus, edendo, potando, ſaltando, jocando & luxuriando conſumit, interim in pariete contra can-delabrum divinam manum conſpicatur ſupremam ſibi mortis, & interitûs
Dan. 2. 25. ſcribentem ſententiam: *Mane, Thecel, Phares*, ubi per *Tò Mane* ipſi mors per *Thecel* judicium, & per *Phares* infernus erat præſignatus, in quem eadem ad-

adhuc nocte præcipitatus eſt. O profundam foveam! cave ô peccator & procraſtinator, ne & tu pariter in illam incidas.

Et quid dico de Jezabel Regina? ſpeculatur iſta ſe ipſam in ſpeculo inſigni illuſionis Magiſtro, ornat ſe ſtibio & purpuriſsâ, nunc capillos aureos diſponit in circinum, nunc depingit genas minio, nunc oculos inungit ſtibio, nunc aptat monilia & armillas, inaures & gemmas, annulos & mitras, nunc currit ad feneſtram, ut videat, & videatur à prætereuntibus; interim adventat Jehu Regni Iſraëlitici æmulus cum armata manu, ex cujus juſſu maledicta illa per eandem feneſtram in ſubjectam præcipitatur plateam equorum ungulis conculcanda, & à canibus devoranda: *Et præcipitaverunt eam, aſperſusque eſt ſanguine paries, & equorum ungulæ conculcaverunt eam.* En! finem comptulorum & mundanorum, qui pretioſiſſimum ſalutis tempus ejusmodi ſtolidis conſumunt vanitatibus; ubi nunc eſt illa Jezabel? Itáne fortuna ſuas mutat vices? Priùs hæc erat in ſummæ gloriæ faſtigio, nunc in infimo ſordet ſterquilinio. Priùs Urbis decus, & pulchritudo, nunc ſquallor & fætor. Priùs Regni Domina, nunc canum eſca. Priùs à Regni Proceribus adorata, nunc equorum ungulis conculcata. Priùs terror Eliæ & Prophetarum, nunc ludibrium univerſæ terræ: Ah! *ſiccine ſeparat amara mors?* Nunc de illa verificatur illud Apocalipſeos: *Quantùm glorificavit ſe, & in deliciis fuit, tantum date ei tormentum.* Et visne tu ſequi, anima peccatrix, quæ ſine fræno mundi diligis vanitates? Ah miſera, revertere ad te ipſam: *Ut quid diligis vanitatem, & quæris mendacium?* Ecce nunc tempus acceptabile: Ecce nunc dies ſalutis: *Oſtium pœnitentiæ*, inquit S. Ephrem, *apertum eſt, feſtina peccator, antequam occludatur*, ne tibi aliquando contingat, quemadmodum illis fatuis Virginibus: *Clauſa eſt janua.* Ubi ſubintrat S. Leo: *Non enim dormientibus promiſit Regnum Cœlorum, ſed in mandatis Dei vigilantibus.*

4. *Reg.* 9. 33.
1. *Reg.* 15. 32.
Apoc. 18. 7
Pſ. 4. 3.
S. Ephrem. hom. de pœn.
Matth. 25. 10.
S. Leo ſer. 2. *Epiph.*

7. Mirabilem quondam viſionem Jeremias Propheta habuit, dum ad munus Prophetiæ à Deo deſtinatus eſt. Vidit is virgam in cœlo vigilantem, hoc eſt, minantem, & ad percutiendum paratam: *Virgam vigilantem ego video.* Paulò poſt vidit & ollam ſuccenſam, ac ferventem, ex qua ebulit furor, & flatus indignationis Domini: *Ollam ſuccenſam ego video.* Ad quid, obſecro, iſta virga vigilans & minitans? Et quid ſibi voluit olla illa igne ſuccenſa?

Jer. 1. 11.

Adverte Anime mi: Virga iſta vigilans celerem DEI ſignificat ultionem, DEUS enim non illuditur, ſed ad peccata tua diligentiſſimè excubat, ac vigilat, ut ea tandem ſeverè plectat, & puniat, ſi tempus ſalutis tuæ ab eo tibi præfixum nunc in via negligas, ſcriptum eſt enim: *Tempore accepto exaudivi te, & in die ſalutis adjuvi te.* Per ollam ſuccenſam mox poſt virgam Jeremiæ apparentem rectè inſinuatur ignis gehennalis, & inextinguibilis, in quem peccatores tempus ſalutis ſuæ inutiliter terentes, ac negligentes infal-

2. *Cor.* 6. 2.

libiliter mittentur, æternas ibidem pœnas daturi; ita S. Ambroſius, R
Corn. hic in tus Abb. & Origenes, quos citat, & ſequitur Cornelius: *Prius*, inqui
Jer. Deut. *us hîc pœnitentibus exhibet virgam correctionis, quam ſi nolint, impœnitentibu*
32. 22. *vat ollam gehenna*, quam veritatem & ipſe Deus per Moyſen confirn
Ignis ſuccenſus eſt in furore meo, & ardebit usque ad inferni noviſſima.

Ite nunc, qui tempus ad inſerviendum Deo deſtinatum, & ad b
acquirendam æternitatem conceſſum in jocis & luſibus, in comœdiis &
rilitatibus, in otiis, & voluptatibus, in ſtultiloquiis & corporis recre
bus, in tripudiis, & inordinatis deſideriis, in odiis & litibus, in cubil
impudicitiis, in crapulis & ebrietatibus prodigè conſumitis; ite, ite,
Luc. 7. 22. aliquando reſpondebitis ad illud diſtrictiſſimi Judicis veſtri: *Venie*
Gal. 6. 8. *quando deſiderabitis videre unum diem Filii hominis, & non videbitis?* Et nu
quæ ſeminaverit homo, hæc & metet? ſi ergo nunc in vita mera ſeminaſti
nia, quomodo in vitæ termino metetis triticum, quod ſolum in ho
Matth. 13. magni illius Patrisfamilias congregatur? *in tempore meſſis dicam meſſoribu*
30. *ligite primùm zizania, & alligate ea in faſciculos ad comburendum, triticum*
congregate in horreum meum.

8. Ad confirmandam hanc veritatem venit hîc mihi in mentem la
ſiſſimus Jacob, qui, ubi apud Labanum ſocerum quatuordecim an
vitutis, quibus ſe pro formoſa Rachele & Lia obligavit, explevit, m
re intellectu & judicio creſcente, & experientia magis edoctus ita ſecum
nari cœpit: Et quid eſt, ſi per omnem vitæ curſum Labano inſerviero,
rim meæ obliviſcar familiæ? uxores habeo, proles mihi ſunt numeroſa
Gen. 30. ut pater oportet ſuſtentare: *Juſtum eſt igitur, ut aliquando provideam etian*
30. *mea*; in quem finem rogo te, ô Labane, ut cum pace me dimittas revert
triam meam, & meæ ſaluti & rei domeſticæ, ac familiæ provideam: *Ju*
igitur, ut provideam etiam domui meæ.

Intellexiſti hoc, Lector prudens? ita & tu tecum rationare: *Ju*
igitur, ut provideam domui meæ, imò & animæ meæ, hactenus inſervii n
& quid mercedis recepi? non aliam, quàm Jacob, hoc eſt, lippientem
& quid impoſterùm remunerationis ab ingrato mundo ſperare pote
niſi miſeriam, contemptum, infirmitates, mortem, interitum, & tande
æternum, qui paratus eſt Diabolo, & Angelis ejus. Vade igitur, &
Iſa. 55. 6. munde immunde: *Tempus eſt, ut ſaluti animæ provideam*, quia temp
Matth. 3. ctura irreparabilis eſt; quæram igitur Dominum meum, dum adhuc i
10. poteſt; invocabo eum, dum propè eſt; & quia ſecuris jam ad radicem
ris poſita eſt, ut ab hoc mundo exſcindar, tempus vitæ modicum, q
vina indulget miſeratio, pro honore Dei mei, Summi Boni, infiniti B
pro animarum promovenda æterna ſalute pro viribus impendam, q

gnum Dei, atteſtante Mellifluo, *non dabitur otioſis, ſed in ſervitute Dei ſtudioſis; Regnum Dei non dabitur vagantibus, ſed pro Deo dignè laborantibus; Qui in bonis operibus ſunt pigri & tepidi, non habebunt locum in Regno Dei.* Audis hoc, anime mi? Et quid facis, & hoc in puncto te reſolvis? quid? *S. Bern. ſerm. 51. de modo bene vivendo.*

CONSIDERATIO IV.

De non differenda ſeria ad DEUM Converſione.

Pro Dominica 4. Adventûs.

Parate viam Domini, rectas facite ſemitas ejus. Luc. 3. 4.

I.

SOlent orbis Monarchæ, cùm in magnificam aliquam urbem ingreſſum parant, priùs præcurſorem præmittere, qui Magiſtratui, & civibus non tam Regis adventum annuntiet, quàm & neceſſaria, ac tanto Principe digna diſponat, ne exinde in loco illo inveniat, quod Regiæ Majeſtatis oculos poſſit offendere. Anima Christiana! Septimana hac ad te *veniet deſideratus cunctis gentibus*, imò ipſe Rex Regum, & Dominus univerſorum, in quem finem hodierna luce ablegavit Præcurſorem ſuum S. Joannem Baptiſtam Zachariæ filium, *ut pararet viam Domini, & rectas faceret ſemitas ejus.* Sed quam viam? Audi Evangelium: *Venit in omnem Regionem Jordanis prædicans Baptiſmum pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum.* Et hæc erat via, quam Præcurſor ille Domini omnibus aperuit hominibus: *Venit Joannes Baptiſta, prædicans in deſerto Judææ: Pœnitentiam agite, appropinquabit enim Regnum cœlorum.* Homo Chriſtiane! penes te nunc ſtat ſalus tua, vita & mors, paradiſus, aut infernus; Age, ſi non cum Sodoma & Gomorra, *quæ factæ ſunt in exemplum ignis æterni pœnam ſuſtinentes*, æternùm vis ardere, omninò neceſſe eſt, ut maturè ac ſeriò ad Deum te convertas, dignóſque pœnitentiæ fructus facias. Audi verbum Domini: *Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis.* O ſententiam cunctis mortalibus non tam formidandam, quàm & ſtylo ferreo intimis pectoris medullis inſcribendam, ad cujus auditum tinniant ambæ aures noſtræ; neminem hîc excipit, neminem excuſat veritas: *Aut pœnitendum, aut ardendum.* Plura de hac veritate in S. Th. Vil. præ-

Agg. 2. 8.
Luc. 3. 4.
Luc. 3. 3.
Matth. 3. 12.
Jud. v. 7.
Luc. 13. 3.

ſerm. 1. præſenti dilucidabimus; ſi ſalutem veſtram amatis, attendite; aderit Deus,
de judicio. ut benè & congruenter loquar.

2. Miror, quoties perpendo, quòd juſtiſſimus omnium arbiter Deus, cùm orbem peccatis immerſum per univerſalem cataclyſmum delere ſtatuit,
Gen. 7. 12. eum non uno momento, aut in ictu oculi, ſed ſenſim ſubverterit: *Facta eſt*
Cajet. hic. *pluvia ſuper terram quadraginta diebus, & quadraginta noctibus.* Ad quid tanta & tam longa mora? ℞. Cajetanus & alii, quòd benigniſſimus Deus per iſtam moram, & inducias miſeris mortalibus ſpatium adhuc dare voluerit faciendæ pœnitentiæ, verùm quia indurati iſti ſemper adhuc aliquam ſperabant cœli ſerenitatem: *Cras*, *cras* cœlum ſerenum erit: *Cras*, *cras* ceſſabunt pluviæ: *Cras*, *cras* Sol mundi oculus mitiorem induet faciem? *Cras*, *cras* inundantes in Oceanum decurrent aquæ: *Cras*, *cras* iratum Numen rurſus terræ fiet placabile &c. Sic miſeri iſti, inani ſpe ſe ipſos fallentes, tandem agglomeratis & intumeſcentibus undarum fluctibus, imò & ipſis cœli cataractis apertis, miſerandum in modum periêrunt, & extincti ſunt: *Conſumpta eſt omnis caro.* Ite nunc peccatores inveterati, quorum Deus converſionem non 40. diebus, ſed 40. & ampliùs fortâſſe annis jam expectavit; ite ſtolidi procraſtinatores; ite recidivi; ite comptuli & mollicelli, & cum corvis veſtrum *cras cras* ulteriùs crocitate: *Cras*, *cras* me ad Deum convertam, *cras*, *cras* ſeriam & efficacem agam pœnitentiam; *cras*, *cras* me ab hoc, aut illo expediam ſæculari negotio, ut ab eo liberiùs Deo meo poſſim inſervire &c. Credat hoc Judæus Apella, ego non credo, quia *per multum cras, cras, tandem dilabitur ætas.* Ite tandem peccatores omnes, & pudita iſtorum hominum cadavera poſt tam luctuoſam cataſtrophem in unam maſſam, & cumulum colligite, quibus hanc epigraphen ab Ore Veritatis mutuatam magnis affigo ca-
Luc. 13. 3. racteribus: Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis.

3. A diluvio ad Pharaonem Ægyptiorum Regem tranſeamus, qui, cùm varijs, horrendiſque plagis à Deo juſtiſſimo malorum vindice ob cordis duritiam caſtigaretur, & nunc tota regio à ranis innumeris, & magnitudine deformibus, & fœtore deterrimis devaſtaretur, eóuſque compulſus eſt, ut Moyſen & Aaronem impensè deprecaretur, quatenus ab hac univerſali plaga
Exod. 8. 8. Regnum per preces ſuas liberarent: *Orate Dominum, ut auferat ranas à me, & populo meo, & dimittam populum, ut ſacrificet Domino*: ad quem Moyſes: *Conſtitue*, inquit, *mihi, quando deprecer pro te?* Qui repoſuit: *Cras*, O inſaniam, quare non *hodie*? Cruciabant ranæ iſtæ, juxta Cornelium & alios, omnes hominis ſenſus: *Viſum* ſua deformitate: *Auditum* moleſtiſſima coaxatione; *Guſtum*, quia omnem Ægyptiorum cibum & potum conſpurcabant: *Odoratum* intolerabili fœtore, & *Tactum*, quia non in menſas duntaxat & ſedilia, lecticas & culinas, ſed & in ora comedentium proſiliebant; his tamen non obſtan-

obſtantibus voluit Rex induratus, ut Moyſes non ſtatim *hodie*, ſed *cras* ad Deum oraret: *Qui reſpondit*, *cras*: O inſaniam!

En faciem coſmophilorum & procraſtinatorum. Dicite Reverendi admodùm Domini (illos interpello Clericos, qui nec calidi, nec frigidi, ſed tepidi ac languidi ſunt) quando languorem veſtrum & teporem ſpiritualem excutietis, & Deo veſtro, cujus Miniſtri eſtis, ex tota cordis veſtri latitudine inſervietis? *Cras*, *cras*. Et vos Domini Nobiles, illuſtrior pars gregis, quando placebit faſtum & ambitionem temperare, obſervare in omnibus exactam juſtitiam, pauperum habere curam, hanc vel illam occaſionem declinare, & exemplo bono veſtris prælucere ſubditis? *Cras*, *cras*. Et quando vos Domini Judices, Doctores, Præfecti, Quæſtores, Cancellarij, Conſiliarij, Senatores, Syndici, Advocati, Referendarij, Secretarij, Procuratores, Scribæ & Cancelliſtæ leges juſtitiæ exactè obſervabitis, & munera ſuper innocentem non accipietis? *Cras*, *cras*. Quando vos Domini Mercatores & negotiatores, emptores & venditores ceſſabitis ab uſuris & lucris illicitis? *Cras*, *cras*. Quando vos generoſi Domini Milites & Officiales à perjurijs & blasphemijs, vos opifices à dolis & mendaciis, ruſtici à crapula & ebrietate, parentes à mala & ſcandaloſa prolium educatione, juvenes à libidine, & peccatores omnes ab inveterata ac peſſima peccandi deſiſtetis conſuetudine? Ah quando aliquando ceſſabitis *Cras*, *cras?* & quare non *hodie*? quare non hoc momento; ex quo (quis ſcit) fortè æterna pendet ſalus veſtra? O miſeri! nolite ampliùs obdurare corda veſtra, cras minùs ad pœnitentiam & ſeriam ad Deum converſionem expediti eritis: *Si non es hodie*, *cras minus aptus eris.* Juvat hîc audire Magnum Aurelium Auguſtinum: *Quando corripis?* inquit, *quando mutaris? cras*, *inquis*: *Ecce quoties dicis cras*, *cras*, *factus es corvus. Ecce dico tibi*, *cùm facis vocem corvinam*, *occurrit tibi ruina*, *nam ille corvus*, *cujus vocem imitaris*, *exiit de Arca*, *& non rediit.* Visne eſſe & tu talis corvus, qui non redit ad Dominum? *S. Auguſt. ſerm.* 164. *de Temp.*

4. Ad Abſolon venio, & quid video? ô Superi! ſpectaculum horrendum, crudele, lugendum, & quid accidit? Audi Scripturam: *Adhæſit caput ejus quercui*, *& illo ſuſpenſo inter cœlum & terram*, *mulus*, *cui inſederat*, *pertranſivit*: O Sereniſſime, ſed eheu nimium infelix Princeps, quid agis? quomodo tui ita obliviſci poteras, ut non te ipſum à tam luctuoſo & infami liberares interitu? & nunquid à ramo quercus, cui inhæſeras, mulo interim ſub pedibus tuis tranſeunte, te poteras expedire manibus, an non crines tuos diſſolvere, & nunquid gladio, quo eras ad latus ſtipatus, tuam poteras præſcindere cæſariem, ac tali modo te ipſum in optatam aſſerere libertatem? Neutrum fecit, neutrum potuit. Interim agitatis equis, curſûque celerrimo adventat Joab Archiſtrategus, qui ſine mora pectus Abſolonis tribus confodit lanceis (alij legunt tribus jaculis, *2. Reg.* 18. 9.

ſeu

ſeu ſpiculis) & animam Principis tam formoſi, tam bellicoſi in Tartarum mittit: *Tulit ergo tres lanceas in manu ſua, & infixit eas in corde Abſolon.* O Bonum Numen, quàm admirabilia ſunt judicia tua! Et nunquid tunc Princeps ille in tantis conſtitutus periculis doluit de peccatis ſuis? Nunquid ante obitum ad Deum ſe convertit, quia tempus pœnitendi adhuc habuit? Quid dico de ſeria hujus Principis ad Deum converſione? ſubintrat hîc S. Auguſtinus, nec animam, nec conſilium, nec rationem de Deo & æterna ſua cogitandi ſalute habuit, poterat quidem in arbore pendens ab initio ſe ipſum aut manibus, aut gladio capillos ramis quercûs implicitos diſſecando juvare, ſed juſto Dei judicio præ confuſione inſtantis judicij, mortis ſecundæ & æternæ damnationis, quam meruerat, nec hoc, nec alterum exequi potuit, ſed vulneribus oppreſſus infeliciſſimam animam in Orcum expuit. Et pergit
S. Auguſt. ſerm. 58. de Temp. S. Auguſtinus: *Juſtum eſt hoc Dei judicium, ut peccator, qui in vita oblitus eſt Dei, in morte obliviſcatur & ſui.* O peccator inveterate & refractarie! Visne & tu ſequi Abſolonem in infernum? Et placet adhuc ſeriam ad Deum differre converſionem? Nunquid qui in extremis tantùm divinam implorant miſericordiam, Deum magis irritant, quàm placant?

5. Vis hujus veritatis probam? Abner conſule Belli-ducem, qui propter Isboſeth Saulis filium, à ſe ad regale Solium ſublevatum, & per caſtra circumductum, graviſſimum quondam conflictum cum Joab, partes Davidis tenente, habuit. Demum veſpere cùm vidiſſet Abner, rem & ſalutem ſuam in anguſto eſſe, à Joab victore impenſiſſimè pacem flagitare cœpit:
2. Reg. 2. 26. *Num usque ad internecionem tuus mucro deſæviet?* Quid ad hoc Joab? jam, inquit, pacem rogas, cùm tempus elapſum ſit, & vires in te deficiant, priùs debuiſſes inquirere pacem, nunc ſerò nimis ſalus tua & res agitur: *Vivit Dominus, ſi locutus fuiſſes manè, receſſiſſet populus perſequens fratrem ſuum &c.* En hîc genuinum procraſtinatorum typum, qui tunc demum ad frugem & dignos pœnitentiæ fructus redire diſcupiunt, cùm de eorum vita & ſalute actum eſt: *Erit tempus*, ait citatus S. Antiſtes Hipponenſis, *in quo peccator velit pœnitere, ſed*
S. Aug. l. c. *non poterit, quia quando potuit, noluit, & propter malum velle, perdidit bonum poſſe.*

Et dicite, obſecro, cur olim Deus piſcem & cygnum à ſacrificio tanquam
Cornel. in Levit. 1. 2. immunda animalia rejecerit? ℞. Cornelius: In piſcibus hoc peculiare fuit, quòd vix viventes ad templum adduci, ideóque nec immolari potuiſſent: Piſces inſuper muti ſunt, Leo rugit, bos mugit, canis latrat, ovis balat, lupus ululat, equus hinnit, porcus grunit, columba gemit &c. ſolus piſcis mutus
Hab. 1. 14. eſt. En typum procraſtinatorum! *Facies hominis quaſi piſces maris*, qui dum in voluptatibus hujus ſæculi, velut piſces mari innatant, ad omnem inſpirationem divinam & ſeriam faciendam pœnitentiam muti ſunt, idcirco nec ad ſa-

crificium laudis Deo T.O.M. in animo verè contrito & humiliato, præſertim in ultima infirmitate & agone, perſolvendum apti ſunt. Apagite hos malos & fœtentes piſces: *Malos autem foras miſerunt.* Par ratio de cygno eſt, qui licèt ſit plumis candidiſſimis interiùs tamen nigerrimam tegit pellem, & *Matth.* 13. ſolùm in mortis articulo conſtitutus vocem levare, & cantum ciere aſſolet: 48. *Cygnus Cantor funeris ipſe ſui.* O Procraſtinatores! qui tunc demum in morte cum cygno illud Davidicum *Miſerere* cantare deſiderabitis, ſed timeo, ah malè timeo, ne hæc pœnitentia ſera vobis non ſit vera ac ſincera; Concluſio enim ſequitur naturam præmiſſarum, & ordinariâ viâ mors echo vitæ eſſe ſolet, ita atteſtante Poëta Chriſtiano:

Mors ſimilis vitæ, reſpondent ultima primis,
Vitáque qualis erat, mors quoque talis erit.

6. Perpendamus ad roborandam magis hanc veritatem aliquem conceptum Evangelicum. Arborem fici, inquit Veritas Chriſtus, habebat quidam *Luc.* 13. 6. plantatam in vinea ſua, & venit quærens fructum in ea, & non invenit; dixit autem ad cultorem vineæ: Ecce anni tres ſunt, ex quo venio, quærens fructum in ficulnea hac, & non inſunt: *Succidite ergo illam, ut quid etiam terram occupat?* O bone JESU! quid peccavit hæc ficulnea? Reſpondetur, quia fructum per triennium non tulit. Et quid hæc ficulnea aliud denotat quàm te, ô peccator obſtinate & tardator refractariè, qui non duntaxat per triennium, ſed fortè per omnem vitæ curſum nullum veræ pœnitentiæ fructum tuliſti? quoties te amantiſſimus JESUS vocavit ad pœnitentiam, & *tu deſpexiſti omne conſilium ejus?* Quoties per ſanctas & crebras inſpirationes *Prov.* 1. conſcientiam tuam oblatrantem monuit, ut non contra ſtimulum calcitrares; 25. *& tu renuiſti?* Quamdiu expectavit, ut hæc vinea (anima tua) faceret uvas, *& tu feciſti labruſcas?* Quid igitur in fine faciet diſtrictiſſimus Judex vineæ ſuæ? *Iſa.* 5. 24. Quid faciet ficulneæ tam infructuoſæ? Audi non me, ſed ipſam Veritatem per os Oſeæ Prophetæ ad te loquentem: *Perditio tua Iſraël, tantummodò in me auxilium.* *Oſe.* 13. 9. Juvare ego te volui, ſed noluiſti. Porrexi, & extendi in cruce manus meas, ſed tu noluiſti aſpicere. Deſpexiſti omne conſilium meum, & increpationes meas neglexiſti, ego quoque in interitu tuo ridebo, quapropter *ſuccidite arborem, ut quid etiam terram occupat?* O peccatores omnes, qui de die in diem veſtram differtis emendationem: *intelligite hæc, Pſal.* 79. *qui obliviſcimini Deum, ne quando rapiat, & non ſit, qui eripiat.* Audi in hanc 22. rem & Hugonem Cardinalem: *Tunc* (in agone,) inquit, *anguſtæ erunt Hugo Carviæ undique reprobis; Superiùs erit Judex iratus; ſubtus horrendum chaos, à dextris dinalis cipeccata accuſantia; à ſiniſtris infinita dæmonia ad ſupplicium trahentia; intus tatus à urens*

Cornelio in Pentat. f. 117. *urens conſcientia, foris mundus ardens. Miſer peccator deprehenſus quò effugies? latere erit impoſſibile; apparere intolerabile. Si quaris, quis te accuſabit: dico, quòd totus mundus, quia offenſo Creatore omnis creatura odio habeat offendentem, puta peccatorem &c.* O bone JESU! quis ſanæ mentis hanc conſiderans veritatem non totus cohorreſcat? quis ſe non emendet? quis ſuam adhuc differat converſionem? & ſi tu differs, qui hæc legis, credo, quòd actum ſit de te.

7. Obſervâſtine aliquando, prudens Lector, quare Virgines illæ fa-
Math. 25. 12. tuæ à cœleſtibus nuptiis fuerint repudiatæ: *Amen dico vobis, neſcio vos?*
O dura ſententia! ò tremendum fulmen! & nunquid, mi Domine, Vir-
gines illæ fatuæ pari caſtimoniæ dono, ac cæteræ ſapientes prædita erant?
Apoc. 14. 4. omnino. Et nunquid *Virgines ſequuntur Agnum in cælo, quocunque ierit?* &
hoc ſine dubio; quare ergo, reliquis in cœlum introëuntibus iſtæ ad tar-
tarum ablegantur? Obſervat Scriptura, quia nimis tardè de oleo, hoc eſt,
de charitate ſibi providebant: *Date nobis de oleo veſtro, quia lampades noſtra*
S. Hieron. in hunc loc. *extinguuntur*; ſupra quod S. Hieronymus: *Exceſſerat*, ait, *emendi tempus, nec adveniente die judicii locus erit pœnitentia*, proinde & Scriptura addit: *Noviſſimè verò veniunt & reliqua Virgines*: Advertè *Tò Noviſſimè*, ubi non amplius erat tempus merendi, aut pœnitendi. Heu quàm multi hîc ſe decipiunt, qui ſalutis ſuæ negotium (omnium negotiorum maximum) de die in diem, de menſe in menſem, imò & de anno in annos differunt, ah mi-
Act. 1. 7. ſeri! an ignoratis, quòd *Pater poſuit tempora in ſua*, & non in veſtra *pote-*
Rom. 9. 16. *ſtate*? Non enim eſt volentis, neque currentis, ſed miſerentis Dei: *Exhortamur*, ait Apoſtolus, *ne in vanum gratiam Dei recipiatis, ait enim, tempore ac-*
2. Cor. 6. 1. *cepto exaudivi te.* Et Iſaias Prophetarum Princeps: *In tempore placido audivi.*

Iſaia 49. 8. De herinacii fœmina recenſent illi, qui naturæ arcana ſcrutantur, quòd difficultatem non modicam in partu prolium ſuarum patiatur, proinde pro poſſibili hunc partum ſuum differre ſolet, formidans ſemper ſpinas & aculeos, quibus à fœtu ſuo transfigitur. Verùm enim verò quantum detrimenti, ſic meticuloſè differendo partum, ſibi inferat, abundè eventus demonſtrat, dum plerumque illa fœmina, cùm tandem fœtum in lucem enititur, propter aculeos prolis, jam ſatis maturos & intra uterum maternum obduratos, miſerè perire ſolet, unde lema: *Dum pario, pereo.*

En perelegans hieroglyphicum hominis peccatoris vitæ ſuæ emendationem procraſtinantis; ſolet quidem ejuſmodi dilator multa ac bona fovere propoſita totum ſe Deo dicandi & dignos pœnitentiæ fructus facien-
Luc. 15. 16. di, ingeminans cum illo prodigo: *Surgam, & ibo ad Patrem meum &c.* Ve-
rùm

rum quò diutiùs hanc ſuam differt intentionem, eò minus ad felicem par-
tum perveniet, unde Iſaias Propheta: *Venerunt filii uſque ad partum, & virtus* Iſa. 37. 3.
non eſt pariendi, quia tunc miſericordiæ divinæ indignus ille cenſetur, qui in
vita ſua ſæpiùs à Deo admonitus gratiæ divinæ excitanti aut obicem poſuit,
aut ſurdas ei aures præbuit: *Ambulate igitur, dum lucem habetis, ut non vos* Joan. 12.
tenebræ comprehendant. 35.

8. Coronidem huic noſtræ Conſiderationi imponat populus, Sena- Herodotus
tuſque Jonenſis, quorum civitatem Rex Cyrus valido quondam exercitu lib. 1.
obſederat, & ut ſanguini humano parceret, in urbem caduceatorem ſub-
miſit, qui Magiſtratui ac Civibus primò pacis olivam, aut ſi hanc detrecta-
rent, gladium offerret. Elegerunt hi poſtremum, & aliquantiſper genero-
ſo animo contra hoſtiles inſultus & aſſultus ſeſe defendebant. Tandem for-
tunâ mutante vices Cyrum jam jam in ſuburbio & militem victorem in
mœnibus ſtantem advertunt; tum demum Cives ea, quæ pacis ſunt, hu-
militer rogare cœperunt, quibus Rex Cyrus locò reſponſi tibicinem ad ri-
pam lacûs, in quo piſces ſervabantur, conſtituit cum hoc edicto, ut quan-
tocyùs ad ſonitum tibiæ omnes in lacu piſces ſaltarent. Verùm cùm nul-
lus eorum ad ſaltum ſe pararet, mox lacum incidi, & aquas per varios ca-
nales aliò dirigi mandavit. Et ecce dignum viſu & riſu ſpectaculum; dum
piſces nunc ſine aquis in arido verſantur, omnes proſilire, omnes tripudiare,
omnes ſaltare cœperunt, ad quos Cyrus per ironiam: Jam nimis ſerò res
& ſalus veſtra agitur; luſi & noluiſtis ſaltare, pacem meam & gratiam vo-
bis obtuli, ô cives! ſed eam protervè recuſâſtis, nunc perditio veſtra ex
vobis ipſis eſt; ito miles, & nec infanti, quem mater in utero geſtat, par-
ce. Dictum, factum, intra paucas horas urbs cum ſuis incolis funditùs fer-
ro & igne deleta eſt, exemplùmque orbi dedit, ne ſerò nimis cum Jonibus
& Phrygibus ſapiamus.

O corvini dilatores, ô irriſores Domini, quoties verbis præludit benig-
niſſimus DEUS per Verbi Divini præcones, Sacros Libros, Angelum Cuſto-
dem, Confeſſarios, bonas inſpirationes &c. & vos ſtatis otioſi? *Cantavimus* Luc. 7. 32.
vobis tibiis & non ſaltâſtis? Et quid erit in morte ac ſupremis anguſtiis? Au- Jo. 6. 36.
dite Verbum Domini: *Quæretis me, & non invenietis*: ſupra quod S. Grego- S. Gregor.
rius Magnus: *Veniam non inveniet, qui aptum veniæ tempus perdidit.* Antio- hom. 12.
chum Regem pro fine conſule, qui, cùm maximis viſcerum doloribus tor- in Evang.
queretur, & intolerabili fœtore vermes è toto corpore ſcaturirent, criminum
ſuorum immanitatem agnoſcens ad Deum humiliter confugit: *Juſtum eſt
ſubditum eſſe Deo &c.* Sed quid per hanc pœnitentiam meruit? Audi Scrip-
turam: *Orabat autem hic ſceleſtus Dominum, à quo non eſſet miſericordiam conſe-* 2. Mach.
cuturus. Enim verò orabitis & vos aliquando, ô peccatores inveterati, in mor- 9. 12.
tis agone conſtituti, ad Deum, ut vobis ignoſcat, & parcat, ſed ſerò nimis:

Joan. 7. 36. *quia in peccatis veſtris moriemini*; nunc, nunc cùm tempus ſalutis eſt in rem veſtram vigilate, fruſtra in morte remedium quæſituri, ah! fruſtra.

CONSIDERATIO V.

Inter Miſericordiam & Juſtitiam Dei ambulandum.

Pro Dominica infra Octavam Nativitatis.

Ecce, poſitus eſt hic in ruinam, & in reſurrectionem multorum in Iſraël. Luc. 2. 34.

I.

S. Auguſt. in Joan. tr. 36. DE Aquila recenſet Auguſtinus, quòd proles ſuas in facie ſolis ardentis probare & ungue ſuſpendere ſoleat; ſi fixo & irretorto oculo tremulos ac fulgurantes Phœbi radios intuentur, ut genuinas ac legitimas agnoſcit proles, ſi verò acie palpitaverint, tanquam filios adulterinos ab ungue demittit, & ad petram allidit; unde lemma: *Probat & reprobat.*

Deut. 32. 11. Aquila ſæpiùs in S. Scriptura Chriſti typus eſt, Moyſen conſule: *Sicut aquila*, inquit, *provocans ad volandum pullos ſuos, & ſuper eos volitans, expandit alas ſuas, & aſſumpſit eum, atque portavit in humeris ſuis.* In quo loco Propheta pulcherrimè alludit ad Chriſtum JESUM, & hunc Crucifixum, dum expanſis in cruce alis, ac brachiis ſuis, quaſi ſuper nos volitans omnia delictorum pondera in ſe ac humeros ſuos ſuſcepit expianda. Verùm enim verò hic obſerves, rogo, quòd hæc Aquila myſtica ac divina in cruce unam prolem in facie ſolis probaverit, & dignam cœlo invenerit, alteram verò cæcutientem, ac palpitantem à ſe velut indignam in tartarum rejecerit: *ipſa Crux*, ſunt verba Magni Aurelii Auguſtini (S. Aug. in Joan. tr. 31.), *ſi attendas, tribunal fuit, in medio enim Judice conſtituto, unus, qui credidit, liberatus, alter qui inſultavit, damnatus eſt.* Et probat & reprobat; Miſericors eſt, ſed & juſtus.

Luc. 2. 34. Et hoc eſt, quod hodie juſtus Simeon de Chriſto vaticinatus eſt: *Ecce, poſitus eſt hic in ruinam & in reſurrectionem multorum in Iſraël* Adverte: *In ruinam & reſurrectionem.* En juſtitiam & miſericordiam ejus! *Non eſt*, ait S. Ambroſius (S. Ambroſ. in Lucam hîc.), *quòd vobis tantùm per filii Dei, tanquam Salvatoris benignitatem abblandiamini*, ſed oportet, quoque illum ut diſtrictiſſimum conſiderare Judicem; & cau-

ſam

ſam ſubjungit: *Quia juſtorum iniquorúmque merita diſcernet, & pro noſtrorum qualitate factorum Judex verus & juſtus aut ſupplicia decernet, aut præmia.* Audi & Dionyſium Carthuſianum: *Veruntamen,* inquit, *non uniformiter venit, ſeu poſitus eſt in ruinam & reſurrectionem, quia in ruinam reproborum eſt poſitus occaſionaliter & indirectè, in reſurrectionem verò electorum cauſaliter & directè.* Et hoc eſt, quod in præſenti demonſtrare conabimur. Spiritûs ſancti gratia illuminet ſenſus & corda noſtra. *Dionyſ. Carthuſ. hic.*

2. De Ezechiele Propheta narrant SS. Paginæ, quòd Cherubinum viderit duas præſeferentem facies, unam hominis, alteram leonis: *Facies hominis, & facies leonis.* Bone DEUS, quàm admirabilia ſunt? & quomodo facies hominis, & facies leonis in hoc Cherubino in eadem ſede poterant morari? *Ezech. 1. 10.*

Adverte: Cherubinus hic volans Chriſtum JESUM adumbravit poſitum in ruinam & reſurrectionem multorum, qui pari ratione duas facies induit, unam hominis, alteram leonis; hominis, inquam, induit faciem, dum prout loquitur S. Auguſtinus, *paſſus eſt ſe teneri ut homo; non enim teneretur niſi homo, aut videretur niſi homo, aut crucifigeretur, aut moreretur, niſi homo,* in qua benigniſſima facie ſuſcepit Zachæum in ſicomoro, Matthæum in telonio, Magdalenam in convivio, latronem in patibulo, Thomam in cænaculo, Saulum in campo, adulteram in templi atrio. Econtrario faciem leonis oſtendit, dum profanatores templi flagellavit, ejecit, eliminavit, & urbi Solymææ excidium prædixit &c. *S. Auguſt. in Pſalm. 63.*

Penes te nunc eſt, amice lector, qualem aliquando faciem poſt obitum tuum in Chriſto Judice velis videre. Fide illi, & non fide; fide, inquam, & confide fortiter in immenſa illius miſericordia, *quia miſerationes ejus ſuper omnia opera ejus.* Verùm ne nimium fidas, & ſic te ipſum decipias, largiùs & impudentiùs in ipſius peccando miſericordiam, audi Pſalten: *Miſericors quidem* eſt & *Miſerator* Dominus, ſed *& Juſtus.* Proinde ſecuriſſimum eſt in medio & inter utrumque, hoc eſt, miſericordiam inter & juſtitiam ambulare, juxta exemplum & normam memorati Jeſſæi Vatis: *Miſericordiam & judicium cantabo tibi, Domine.* *Pſal. 144. 9. Pſal. 111. 4. Pſal. 100. 1.*

3. Verùm progrediamur ulteriùs. De ſapientiſſimo Regum recenſent Annales Regum, quòd miræ artis & elegantiæ thronum ſibi fieri curârit: *Fecit enim Rex Salomon thronum de ebore grandem, & veſtivit eum auro fulvo nimis,* quod Regium tribunal locô ſedis duabus manibus, intra ſe invicem implexis, adornavit: *Et duæ manus hinc atque inde tenentes ſedile.* Mirabilis thronus, ſed mirabilior in altis Dominus, qui etiam per hunc thronum & duas manus, hinc & inde Regis ſedile tenentes, ſingularem adumbrare voluit conceptum; & quid ſunt duæ iſtæ manus, quæ Salomonem judicium ferentem tenebant? *3. Reg. 10. 19.*

Matth. 12. Per hunc Salomonem Chriſtum JESUM ſubaudi: *Et ecce plus hic quàm*
24. *Salomon*; per duas manus hinc & inde ſedile tenentes, miſericordiam ejus &
Blanc in juſtitiam agnoſce: *Duæ verò manus*, inquit le Blanc, *hinc atque inde, duæ ſunt*
Pſal. 49. *tentores, hinc juſtitia, inde miſericordia.* Hinc attende, quisquis es, Chriſtiane
v. 6. Lector, vel Auditor! ecce Scriptura ubique miſericordiæ Dei juſtitiam adjungit ſociam; noli proinde de miſerationibus ejus nimium tibi abblandiri, & vitæ liberiori relaxare frænum, ne tibi contingat, de quo te monet
Eccl. 5. 6. Eccleſiaſticus: *Ne dicas, miſeratio Domini magna eſt, multitudinis peccatorum miſerebitur; miſericordia enim & ira ab illo citò proximant, & in peccatores reſpicit ira ejus.*

4. Deſideras plura ejusmodi argumenta & conceptus è S. Scriptura petitos? Dic, quare DEUS in veteri Lege ſuperiorem & inferiorem lapi-
Deut. 24. dem molarem oppignorari prohibuerit: *Non accipies locò pignoris inferiorem*
6. *& ſuperiorem molam?*

℟. Rabanus, quod per unam molam miſericordia, per alteram verò juſtitia Dei deſignetur; Sicut enim mola ſuperior & inferior ita ſibi neceſ-
Raban. l. 1. ſariò conjunguntur, ut una ſine altera inutiliter habeatur; *Ita*, ſubinfert ci-
in Eccl. 6. tatus Rabanus, *in pectore peccatoris inceſſanter debet ſpes & formido conjungi, quia*
19. *fruſtra miſericordiam ſperat, ſi non etiam juſtitiam timeat; fruſtra juſtitiam metuit, ſi non etiam de miſericordia confidit.*

Dic ulteriùs, quare dilecta illa Sponſa, cùm aliquando ſub ſalutiferâ crucifixi Amoris ſui umbra placidè quieverat, pedes Chriſti, ſanguinum
Cant. 5. Sponſi, ferreis clavis ſuffixos, columnis marmoreis aſſimilaverit: *Crura il-*
15. *lius columnæ marmoreæ, quæ fundatæ ſunt ſuper baſes aureas?*

℟. Rupertus Abbas, quòd hæc duo Chriſti crura miſericordiam & ju-
Rupert. ſtitiam deſignent: *Crura illius*, inquit, *viæ ſunt illius, ſcilicet miſericordia & ju-*
Abb. hic *dicium, ſive miſericordia & veritas*, ſicut ait Pſalmiſta: *Univerſæ viæ Domini mi-*
apud Cor- *ſericordia & veritas.*
nel. Hinc pœnitens Magdalena non unum, ſed ambos Chriſti pedes, & dextrum & ſiniſtrum amplexata eſt, eòsque amaris lacrymis, de intimo cordis ſinu ob offenſum Deum promanantibus, lavit, ac pretioſo nardi piſtici
Luc. 7. 38. unguento inunxit, ubi *in pede miſericordiæ* (ſunt verba S. Bernardi) *reperit*
Jo. 12. 3. *Magdalena ſalutem: Remittuntur tibi peccata, at poſt tantum beneficium acceptum*
S. Bern. *judicium inſtat, ne ob ingratitudinem pes miſericordiæ ipſius beneficii pondere ſuffocet*
ſerm. 6. *in* *peccatricem.*
Cant. 5. Et hæc cauſa eſt, quòd optimus ille Samaritanus oleum & vinum in vulnera Jerichuntini illius viatoris, à latronibus lethaliter ſauciati, infuderit:
Luc. 10. *infundens oleum & vinum*, ut per oleum & miſericordia, & per vinum juſtitia
34. Dei

Dei adumbraretur. Ita Simon Caſſianus. Collige ex hoc pro te ſenſum moralem, Anima Chriſtiana, ecce pedem utrumque pientiſſimi JESU pœnitens Magdalena, tanquam columnas marmoreas fortiter tenuit, & lacrymis ſuis abluit, non ſoli miſericordiæ Dei confidens, quin ſimul & timeret ejus juſtitiam; imitare & tu hoc pulcherrimum exemplum: *Si ſecuta es errantem, ſequere & pœnitentem*; Confide in divina miſericordia ex totis viribus, ſed & juſtitiæ illius noli oblviſci, miſericors enim eſt Dominus, ſed & juſtus, nunc quidem in vita miſericordia plerumque in peccatore ſupernatare ſolet, velut oleum ſuper cæteros liquores; hinc memoratus Samaritanus priùs oleum in plagas Jerichuntini infudit, ſed time, hoc oleum etiam flammam poterit concipere, & ſæpiùs tarditatem gravitate pœnæ recompenſat DEUS. *Simon Caſſ. l. 8. c. 38.* *S. Ambr. ad Theodoſ. Imp.*

Mirabilis erat illa viſio, quam quondam S. Joannes in inſula Pathmos habuiſſe legitur, ubi Deum T.O.M. in throno Regio reſidentem per oſtium in cœlo apertum conſpicatus eſt, cujus ſimilitudo & habitus erat jaſpideus & ſardinius: *Et qui ſedebat, ſimilis erat aſpectui lapidis jaſpidis & Sardinis.* Ad quid, obſecro, hic apparatus? ℟. Sylveira, quòd per virentem jaſpidem miſericordia Dei, & per ſardum rubeum, ſeu igneum juſtitia illius fuerit præſignata. In quem finem idem dilectus Chriſtus Diſcipulus in eadem viſione advertit, quòd thronum Dei pulcherrimus & tricolor arcus ambiret, de quo tamen throno horriſona tonitrua & fulgura procedebant: *Et iris erat in circuitu ſedis. -- Et de throno procedebant fulgura, & voces, & tonitrua.* Et quomodo conveniunt iris & fulgura? Audi: Iris divinæ clementiæ ſymbolum eſt, ambiens thronum Dei & hominis Chriſti in cœlo, per fulgura autem & tonitrua inde promanantia rectè ejus juſtitia denotatur; ita prædictus Sylveira. Juvat hîc audire & S. Cyprianum: *Sicut*, inquit, *reſpici debet divina clementia; ſic & reſpici debet divina cenſura; DEUS enim, ut eſt indulgens, ita eſt præceptorum ſuorum exactor, & quidem diligens. Paravit cœlum, ſed paravit & tartarum; paravit refrigeria, ſed paravit etiam æterna ſupplicia.* Quid vis? nunc elige. *Apoc. 4. 3.* *Apoc. 4. 5.* *S. Cyprian. epiſt. 31.*

6. Pulcherrimam figuram de hac veritate nobis exhibent Sacræ Paginæ; Joſephum innocentiſſimum Jacobi Patriarchæ filium conſideremus, qui, cùm in cuſtodia teneretur, & humiliarent compedes pedes ejus, inter pincernam & piſtorem medius uni eorum concaptivorum ſalutem, & alteri damnationem prædixit: *Reſtituítque* (ſcil. Rex Pharao) *alterum in locum ſuum, ut porrigeret ei poculum, alterum ſuſpendit in patibulo, ut conjectoris veritas probaretur.* *Gen. 40. 21.*

En hîc rursùs perelegantem typum in Chriſto explendum, & ſuo tempore expletum, dum in cruce in malefactores medius unum in gratiam recepit, alterum gehennæ reliquit; ſupra quod appoſitè Rupertus Abbas: *Quàm pulchrè*, inquit, *Joſeph duorum medius vinctorum in carcere, & utrique* *Rupert. Abb. l. 8.*

in Gen. 6. *que ſomnii ſui proferens interpretationem congruam ; in hoc quoque forma eſt vel*
38. *umbra Salvatoris noſtri, qui duorum medius latronum, in cruce utrique juxta fidem*
vel meritum ſuum dignam dedit ſententiam. Quantùm enim intereſt? Illic Pharao
de carcere mediante Joſeph, hic autem Deus de cruce mediante Chriſto, unum aſſumit,
& alium relinquit, &c. O anima Chriſtiana! roga impenſiùs Crucifixum Salvatorem tuum, ut te aſſumat, & non relinquat.

Ex quibus hactenus enarratis, ut credo, ſatis dilucidè intelliges illud de-
Iſaiæ 11. cantatum Iſaiæ, quod de Chriſto in carne venturo prænuntiavit: *Leo & ovis*
6. *ſimul morabuntur.* Et quid ove manſuetius? quid leone ferocius? quomodo
ergo ſimul in Chriſto poterant morari? Per ovem, animal manſuetiſſimum,
Chriſti miſericordiam, & per leonem ejus juſtitiam ſubaudi. De ove illa
Iſa. 53. 7. myſtica dicit Iſaias: *Sicut ovis ad occiſionem ducetur, & quaſi agnus coram tondente ſe obmuteſcet.* En immenſam hujus diviniſſimi Agni clementiam: *Ex-*
Iſa. 30. 18. *pectat Dominus*, ait Propheta, *ut miſereatur veſtri*, non enim mortem, ſed vi-
tam veſtram inquirit. Grandis eſt hæc ſine dubio Dei miſericordia; ſed
Amos 3. 8. aliquando tanquam *leo rugiet!* ô peccator! *& quis non timebit?* Si ergo illius deſideras miſericordiam, quare retines peccati miſeriam, ô quàm paradoxa ſunt illa, miſericordiam petere, & interim velle in vitiis ac prava peccandi conſuetudine manere! Verum eſt, ſubintrat hîc Richardus à S.
Rich. à S. Victore, *Chriſtus agnus eſt bonos redimendo, ſed & leo malos puniendo.* Botrus
Vict. l. 2. Cypri eſt, ſed & faſciculus myrrhæ; qui dulcius Cypri botro, & quid ama-
in Apoc. 3. rius myrrhæ faſciculo? Dominus eſt, qui vivificat, ſed & eſt, qui mortifi-
Cant. 1. cat; candidus eſt propter miſericordiam, ſed & rubicundus propter juſti-
12. tiam: *Sic timeat*, ait Cæſarius Arelatenſis, *peccator juſtitiam, ut quærat mi-*
Cæſar. Arelat. hom. *ſericordiam; Sic de miſericordia confidat, ut tamen juſtitiam contremiſcat.*

13. 7. Ad montem Taboræum te duco, Anime mi, ubi Chriſtus quon-
Matth. 17. dam transfiguratus eſt: *Et ecce, apparuerunt ei Moyſes & Elias cum eo loquentes.*
3. Obſervat hîc Origenes & alii, Moyſen cum tabulis Legis, & Eliam cum curru igneo apparuiſſe, inter quos medius videbatur Chriſtus loquens cum eis de exceſſu, quem completurus erat in Jeruſalem, hoc eſt, de inſtante Paſſione ſua & Morte crucis, ut Apoſtolis & nobis ſcandalum & horrorem crucis eximeret. Quæres hîc, prudens Lector, quare pretioſiſſimus orbis Servator Chriſtus inter duos Prophetas medius apparere, & transfigurari voluerit? Rationem aſſignat Petrus Bleſſenſis, quia Moyſes erat vir omnium manſuetiſſimus, & typus Chriſti ſummè miſericordis, pertranſiit enim benefaciendo omnibus. Econtra Elias vir erat zeloſiſſimus, ſeverus ac juſtus, & ſic typus extitit Chriſti, tanquam juſtiſſimi Judicis, qui etiam cùm acceperit tempus, juſtitias judicabit. Inter hos ergo Prophetarum Principes apparuit Chriſtus medius, ut miſericordiam & juſtitiam ſuam mun-

mundo demonſtraret; & quòd ſecuriſſima ad æternam obtinendam beatitudinem via ſit inter miſericordiam & juſtitiam, & inter ſpem & metum ambulare. Juvat hîc audire doctiſſimum Angelum Pacciochelium: *Plurimi hominum*, inquit, *in extremis verſantur, mediúmque deſerunt; aliqui ſolam miſericordiam ſperant, & penitus in illa confidunt, unde evenit, ut præſumptuosè cadant, & pereant; alii nimis timidi ſunt, & ſolùm juſtitiæ rigorem præ occulis habent, & ſic rediguntur in deſperationem, unde mediâ viâ, tanquam tutiſſimâ incedendum inter miſericordiam & juſtitiam Dei.* *Angel. Paccio. in Tract. in Jonam.*

Pari ratione idem mitiſſimus orbis Redemptor à S. Paulo petra appellatus eſt: *Petra autem erat Chriſtus.* Verùm adverte, & altiùs menti imprime, quod hîc obſervat Didacus ſtella: *Lapis*, inquit, *poſitus eſt in itinere, & oſtendit iter; tu ſi impignis in illum, tibi imputabitur, quia ex malitia tua, vel negligentia provenit.* Attende igitur, quisquis es; ne tibi Chriſtus ob miſericordiam ſuam toties tibi oblatam & toties à te rejectam, ac ſpretam aliquando in petram ſcandali, in laqueum & in ruinam fiat; petra enim, aut ſilex ignem non ſolet emittere niſi percuſſa, aut percuſſus; Ita & Divinæ Juſtitiæ ignis in hac petra myſtica (Chriſto) tam altè abſconditus eſt, ut nullam juſtitiæ flammam in te vibrare ſoleat, niſi à duritia cordis tui obſtinati, & toties in priſtina delicta recidivi fuerit provocata: *Quantumvis*, ait S. Auguſtinus, *multum præſumere debeamus de miſericordia Dei, non tamen negligenter debemus timere juſtitiam ejus, cum juſtitia enim te judicabit, qui cum miſericordia te redemit: nam quòd tempore peccamus, & parcit, non eſt negligentia, ſed patientia, non ille potentiam perdidit, ſed nos ad pœnitentiam reſervavit. Timeamus ergo juſtitiam, cujus miſericordiam deſideramus.* *1. Cor. 10. 4. Did. Stella in Luc. 2. S. Auguſt. hom. 30.*

8. In exemplum ulterioris confirmationis illam adduco adulteram, quam Phariſæi quondam in flagranti deprehenſam Chriſto in atrio templi docenti præſentárunt; rogantes, ut ſententiam ediceret, an ſecundùm legem Moyſis lapidibus obruenda, vel libera eſſet dimittenda: ſed quid ad hoc mitiſſimus JEſus? ſe inclinans deorſum digito aliquos caracteres in pavimento terræ pingebat dum ad accuſatores reæ converſis: *Qui*, inquiebat, *ſine peccato eſt veſtrûm, primus in illam lapidem mittat.* Res ſtupenda! Quid ais Domine? ergo reus & nocens ab illo duntaxat judicandus ac puniendus eſt, qui ſine crimine vivit? ſed quis ſine peccato eſt? *Si dixerimus, quoniam non peccavimus, mendacem facimus eum, & verbum ejus non eſt in nobis.* Cur, obſecro, mi Domine, hîc tam manifeſtè faves peccatoribus? *Joh. 8. 7. 1. Jo. 1. 10.*

Suſpende judicium, prudens Lector, Chriſtus non favet hîc peccantibus, ſed eis & clementiam & judicium indicat; proinde mox addit: *Vade, & jam ampliùs noli peccare*; pro hac vice te in animo contritam in foro ſoli & in foro poli abſolvo, ſed noli quaſi ſus lota ad luti volutabrum, & quaſi canis ad vomitum redire; pro nunc miſericordiam tibi offero, ſed cave, ſi de novo ani-

mam tuam maculâ tam fœdâ ſordidabis, ne in judicium incidas æternæ dam-
Beda in nationis: *Quoniam miſericors & pius eſt*, inquit V. Beda, *præterita relaxat? quo-*
hunc loc. *niam juſtus eſt, & juſtitiam diligit, & ne ampliùs jam pecces, interdicit.*
Et hæc cauſa eſt, quòd Chriſtus à Davide dicatur, *Specioſus præ filiis ho-*
Pſ. 44. 3. *minum;* ubi mox ſubjungit: *Accingere gladiô tuô ſuper femur tuum potentiſſimè.*
Ecce, quomodo hîc Pſaltes mox miſericordiæ Divinæ juſtitiam commiſceat:
Ne, prout loquitur Pinna, *aut ſolius miſericordiæ conſideratio deſides, aut ſolius*
Prima *juſtitiæ puſillanimes faciat.* Hæc duo in Chriſto Divina attributa, miſericordia
Ethol. 65. videlicet & juſtitia, ſunt duo illi Cherubini ſupra Arcam quondam fœderis
collocati, quorum unus alterum reſpiciebat: *Reſpiciebantque ſe mutuò verſis vul-*
Exod. 18. *tibus in propitiatorium.* Sunt dulce Manna & virga in eadem Arca contenta & aſ-
18. ſervata: *In qua urna aurea habens Manna, & virga Aaron, quæ fronduerat &c.*
Sunt propitiatorium, ſeu gratiæ thronus, & ſimul oraculum, quod eſt tri-
Hebr. 94. bunal juſtitiæ & veritatis; *Utrumque latus propitiatorii tegant, expandentes alas &*
operientes oraculum. Sunt columna nubis & ignis electum Dei populum ducens
Exod. 25. in Palæſtinam & terram deſiderabilem, perpetuo melle & lacte manantem:
20. nubis inquam, columna eſt miſericordia, quia ab æſtu iræ Divinæ nos pro-
tegit, ſed columna ignis Divina eſt juſtitia, quia Deus tuus, ò peccator, ig-
Exod. 13. nis conſumens eſt: *Dominus autem præcedebat eos ad oſtendendam viam, per diem*
21. *in columna nubis, & per noctem in columna ignis, ut dux eſſet itineris utroque tempo-*
re. Quid nunc vis, Amice Lector, apprehende, nam *poſitus eſt hic in ruinam*
Luc. 2. 34. *& reſurrectionem.*

9. Pro dictorum coronide conſideremus Davidem anno Regni ſui 19.
ætatis 49. turpiter cum Bethſabea in adulterium & homicidium Uriæ prolap-
ſum (adverte hîc, anime mi, ut nec tuæ ſenitati, nec ætati fidas) & quia tanto-
Le Blanc rum ſcelerum malitiam ex Nathane Propheta agnovit, ad ſe reverſus tantam
hic. lachrymarum vim ſingulis noctibus ob offenſum Deum profudit, ut lectus
Pſal. 6. 7. ejus ſæpius totus immaduerit lachrymis. Audiamus ipſum loquentem: *Lavabo*
per ſingulas noctes lectum meum, lachrymis meis ſtratum meum rigabo. In alio loco di-
Pſal. 101. cit idem Vates Regius: *Cinerem tanquam panem manducabam, & potum meum*
101. *cum fletu miſcebam.* Imò non lachrymæ tantùm, ſed rivi aquarum fluebant ex
Pſal. 118. oculis ejus: *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei.* Ad quid, obſecro, in Da-
16. vide talis ac tantus fletus? an non à Nathane Propheta intellexerat: *Dominus*
2. *Reg.* 11. *tranſtulit peccatum tuum:* Quid ergo tanto dolore deflet, quod jam pridem
13. ipſi à Deo remiſſum erat? Ita & S. Petrus peccatum negationis Chriſti, licèt
jam dudum remiſſum, amaris tamen lachrymis per totam vitam flevit, adeò
ut ex aſſiduo ploratu oculos quaſi ſanguine aſperſos haberet. Ita & diva Mag-
dalena, licèt ab Ore Veritatis audiiſſet: *Remittuntur tibi peccata*, non tamen
Luc. 7. 18. ceſſavit per omnem vitæ curſum delicta ſua deplorare. O bone Deus! ubi
noſtræ ſunt lachrymæ? ubi vera & ſincera pœnitentia? Cauſam hujus aſſidui
fletûs, doloris & pœnitentiæ aſſignant Patres, quia Sancti iſti & Electi optimè
nove-

noverant, quòd ſecuriſſima ad cœlum via ſit inter miſericordiam & juſtitiam, interque metum & ſpem incedere. In quem finem & Eccleſiaſticus ait: *De propitiato peccato noli eſſe ſine metu*; non quòd Deus offenſas remiſſas (ſicut homines) revocare, iterumque illi imputare ſoleat, qui eas commiſit, ſed quia vult, ut in timore & tremore ſalutem noſtram operemur: *Certè Paulus Ap.* ait S. Gregorius M. *jam ad tertium cœlum aſcenderat, & tamen adhuc trepidans dicebat: Caſtigo corpus meum, & ſervituti ſubjicio, ne fortè aliis prædicans, ipſe reprobus efficiar. Adhuc timet, qui jam ad cœlum ducitur, & jam timere non vult, qui adhuc in terra converſatur.* *Eccl. 5. 5.* *S. Greg. M. lib. 6. Ep. 22.*

CONSIDERATIO VI.

De Gratia Dei anxiè à nobis quærenda.

Pro Dominica 1. poſt Epiphaniam.

Et non invenientes, regreſſi ſunt in Jeruſalem, requirentes eum. Luc. 2. 45.

1.

SI quis magni pretii annulum, aut gemmam pretioſam, vel ſcripturam magni momenti perdit, nulli labori aut induſtriæ parcit, donec rem tã charam, ſibiq; tantoperè proficuam inveniat. Paſtorem illum bonum conſule, unam oviculam dilectam & amiſſam per montes & rupes, per valles & dumeta, per ſpinas & ſylvas inquirentem, nec priùs à labore ceſſantem, donec invenerit eam. Nec minore ſollicitudine & induſtriâ Mulier illa Evangelica drachmam amiſſam inquiſivit, dum lucernam accendit, domumq; everrit, ubiq; locorum, & in cunctis angulis nobilem illam drachmam, inquirens, donec tandem pari animi cum lætitia illam repererit? *Quærit diligenter donec inveniat.* *Luc. 15. 4.* *Luc. 15. 8.*

Quid dico de incomparabili mentis anxietate & inquietudine, qua hodie pretioſiſſima Dei Mater cum S. Joſepho JEſum duodennum per triduum amiſſum inquirebat? Quoties ingeminavit cum Sponſa: *Surgam, & circuibo civitatem per vicos & plateas, quæram, quem diligit anima mea &c.* donec tandem hunc dilectiſſimum theſaurum ſuum in templo in medio Doctorum invenerit, quis dicet, quo animi cum gaudio? Tunc in veritate revixit de novo ſpiritus, ut quondam illius Patriarchæ Jacobi, dum filium ſuum Joſeph *Cant. 3. 1.*

per tot annos deperditum, denuo incolumem, totique Ægypto imperan-
Gen. 46. tem conſpicatus eſt: *dixitque pater ad Joſeph: jam lætus moriar, quia vidi faciem*
30. *tuam.*

O mortales! quoties per peccatum, & vel unum lethiferum perdimus JEſum, omne Bonum noſtrum! ah quoties illius gratiam, quæ tanto Sanguinis profluvio, ut eam nobis mereretur, ipſi conſtitit, proterve abjicimus, vilipendimus, negligimus & tamen, heu nos miſeros, toto proflamus pectore
S. Bonav. ſer. 2. *de S. Magdal.* ſomnum, audite Seraphicum Doctorem: *Perdit homo bovem, & ſolicitè eam quærit; perdit equum, & non quieſcit; perdit ovem, & poſt eam vadit: Sed perdit homo peccando Chriſtum, & quieſcit; comedit, bibit, & non quærit:* Plura de hac veritate, & quàm anxiè à nobis gratia Dei ſit quærenda, in præſenti conſidera-
Apoc. 2. 7. tione exponemus: *Qui habet aurem, audiat, quid ſpiritus dicat.*

S. Thom. 2. Quid eſt Gratia Divina? Reſpondent Theologi, eſſe donum ex di-
q. 10. *a.* 2. vina benevolentia profectum, quam Doctor Angelicus definit, eſſe qualitatem, qua anima ad conſequendam beatitudinem ſupernaturalem promovetur; ſicut enim ſagita per ſe ipſam ad centrum ſuum volare non poteſt, niſi per manum ſagittantis illuc tranſmittatur; & quemadmodum calamus ex ſe ipſo ſcribere non poteſt, niſi per manum Scribæ dirigatur; ſic pariter ad ultimum noſtrum finem, qui Deus eſt, ex nobis ipſis, tanquam ex nobis, pervenire non valemus, niſi gratia Dei nos indignos illuc dirigat, unde meritò Eccleſia: *Tua*, inquit, *nos Domine, gratia ſemper præveniat, & ſequatur, ac bonis operibus jugiter præſtet eſſe intentos.*

Jo. 1. 9. Hæc gratia divina eſt illa lux, *qua illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* Hæc eſt illa aqua viva, de qua Chriſtus ad Samaritanum: *Aqua,*
Jo. 4. 10. *quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam æternam.* Hæc eſt illa co-
Exod. 13. lumna nubis & ignis, protegens & illuminans, quæ Iſraëlitas per deſertum &
22. vias admirabiles duxit in terram rectam atque deſiderabilem: *qui eduxit eos*
Pſ. 77. 14. *in nube diei, & tota nocte in illuminatione ignis.* Hæc eſt felix illa cœli ſcala, per
Gen. 28. quam Jacob Angelos Dei deſcendentes & aſcendentes conſpexit, *& Dominum innixum ſcalæ*, illámque utráque manu tenentem, ut in aſcenſu tam ar-
13. duo homines aſcendentes divinâ gratiâ ſuâ animaret, firmarétque. Hæc eſt
3. *Reg.* 1. 3. pulchra illa Abiſag Davidem ſenio confectum ac frigidum caſtè ſovens ac calefaciens. Hæc eſt ſtola illa lota, & in Sanguine agni dealbata, quâ anima
Apoc. 7. induta, atque condecorata ad conſpectum ipſius Dei ſecura accedit. Hæc eſt
14. illa Regina in veſtitu deaurato ſtans à dextris Dei, circumdata varietate. Hæc
Pſ. 44. 10. eſt lucida illa oculi pupilla, quâ præſente totum corpus hominis lucidum erit.
Luc. 11. 34 Hæc eſt illa veſtis nuptialis, ſine qua ſi inventus fueris, minimè aptus eris,
Matt. 22. qui in regalibus nuptiis locum obtineas, ſed ligatis pedibus ac manibus mitte-
11. ris in tenebras exteriores. Hæc denique eſt ille theſaurus abſconditus in agro
Matt. 13. corporis tui, ſine quo nihil tibi prodeſt, quidcunque tandem habueris, &
44.

ſi hunc ſolum poſſides theſaurum, ſufficit tibi; ita Deus & Homo Chriſtus ad S. Paulum: *Sufficit tibi gratia mea.* Quantùm ergò laborare nos oportet pro acquirendo hoc pretioſiſſimo theſauro? Quærant alii ſuum intereſſe, meum ac tuum, frigidum illud verbum, quæramus nos gratiam Dei, & hæc ſufficit nobis: *Gratia Dei*, inquit Apoſtolus, *vita æterna*, & Petrus Beleſenſis: *Summum bonum in vita eſt gratia Dei per JEſum Chriſtum.* *2. Cor. 12. 8. Rom. 6. 23. Bleſ. ſer. 40.*

3. Recordor hîc illius optimi parentis, filium ſuum prodigum, nunc denuo ad meliorem frugem & pœnitentiam redeuntem, in gratiam & paternos recipientis amplexus, qui cùm centones & dilacerata filii veſtimenta conſpicatus eſt, mox ſervis ſuis imperavit, ut quantocyus ſtolam ei primam afferrent, & annulum pretioſum in manum ejus mitterent: *Citò proferte ſtolam primam, & induite eum, & date annulum in manu ejus.* Ad quid tanta celeritas erat neceſſaria in procurandâ filio prodigo ſtolâ primâ? *Citò, citò proferte ſtolam primam.* Et quid annulus aureus in ſordida manu ejus? panem potiùs, ô mi pater! vel alios cibos jube afferri huic filio tuo; an non vides, quòd vix oſſibus hæreat, & maleſuada fame ſit penè confectus? panem inclamat venter inanis? Verùm aliud hîc latet myſterium. Rectè pater ille, verè miſericors & pius huic ſuo filio de ſtolâ primâ, & annulô provideri juſſit; per ſtolam enim primam, ſeu primariam, & eximiam illam veſtem (hoc eſt, togam talarem, quæ erat nobilium filiorum, & quâ priùs ante abitum ſuum prodigus ille induebatur) indicatur *gratia priſtina* ſeu, ut vult S. Hieronymus apud Tirinum, *gratia habitualis cum omnibus habitibus ſupernaturalibus peccatori converſo integra, imò novis incrementis aucta.* Annulus, ait S. Chryſoſtomus, eſt deſponſationis inſigne, & nuptiarum pignus, quo anima verè pœnitens cum Deo quaſi de novo deſponſatur; vel prout vult D. Auguſtinus: *Annulus eſt Spiritûs Sancti pignus: gratia enim participatio ſignificatur per annulum.* Mittitur autem in manum, per quam opera clareſcit. O felix illa anima, quæ hac ſtolâ & annulô inſignita eſt! Audi pro reflexione morali & ſolatio ſuo Petrum Cellenſem: *O gratia gratioſa! ſine te omnia mala, tecum omnia bona: ſine te, inquam, inanis univerſa creatura. O anima! ſi eſuris gratiam, pulſa ad januam, ſi pulſaveris, aperietur, ſi petieris, dabitur.* Pharao Ægyptiorum Rex Joſepho nunc è tetro carcere liberato in ſignum gratiæ & ſummæ benevolentiæ annulum ſuum tradidit: *Tulitque annulum de manu ſua, & dedit eum in manum ejus; veſtivítque eum ſtolâ byſſinâ, & collo torquem auream circumpoſuit: fecit eum aſcendere ſuper currum ſuum &c.* En hîc pulcherrimum typum animæ Deum verè amantis, & annulo Divinæ gratiæ inſignitæ, atque cum Deo ſuo deſponſatæ! O quàm facilè equitat, quem gratia Dei portat! *Luc. 15. 22. Tirin. hîc. Cornel. hîc. Petr. Cell. cit. à Rupert. in Aurifod. Gen. 14. 42.*

4. Venerat aliquando Eliſæus Propheta, poſtquam filium Sunamitidis hoſpitæ ſuæ mortuum ad vitam revocaverat, in Galgala, ubi ſæva fames telluris illius oppreſſerat incolas, & quia cum filiis Prophetarum nil eſculenti ad ma-

nus habebat, unum illorum in agrum miſit, ut herbas agreſtes colligeret, & exinde ſibi ac pueris in olla grandi pulmentum faceret, qui egreſſus invenit quaſi vitem ſylveſtrem, & collegit ex ea colocynhdas, quas domum reverſus miſit in ollam, & coxit pulmentum, de qua coctione, cùm guſtâſſent pue-
4. Reg. 4. 40. ri, ad Elyſæum ſucclamârunt: *Mors in olla, Vir Dei.* Et quid Eliſæus ad hæc? *Afferte, inquit, farinam*, quam cùm miſiſſet in ollam, ſine mora omnis amaror herbarum & pulmenti in dulcorem converſus eſt: *Et non fuit quidquam amaritudinis in olla.* Res ſtupenda! quomodo hæc modica farina hanc ollam mortiferam indulcorare, cibumque potuit tam citò ſapidum reddere? Erat illa colocynthis ſeu cucurbita agreſtis ex natura ſua non tam amara, quàm & pernitioſa ac veneno mortifera; ergo hæc curatio per modicum farinæ non vi naturali, ſed ſupernaturali ac Divinâ facta eſt? quid ergo per hoc modicum farinæ nobis præfiguratum fuit, quia omnia olim facta ſunt in figura?

Reſpondet Guilielmus Abbas, hanc modicam farinam rectè gratiam di-
Guil. Abb. l. 1. c. 5. vinam debere intelligi, quæ omnes noſtras amaritudines, tribulationes, ac paſſiones ipſámque mortem indulcorare aſſolet: *Olla illa Prophetica, olla veſtra eſt, nil in ſe niſi amaritudinem in dulcedinem convertens, gratia Dei operans eſt in vo-*
Gen. 27. 18. *bis &c.* Et hoc eſt, quod Iſaac moribundus filio ſuo Jacob pro ſuprema benedictione à Deo tàm ardentibus votis precatus eſt: *Det tibi Deus de rore cæli*, hoc
Rup. Abb. l. 7. c. 17. eſt, prout optimè obſervat Rupertus Abbas, *gratiam ſuam*, hæc enim creaturæ rationali eſt, quaſi ros cœli impinguans animam, & margarita illa pretioſa,
Matt. 13. 46. pro qua Evangelicus ille negotiator *vendidit omnia quæ habuit, & emit eam.* O quàm felix, Optime Lector! ſi hanc margaritam poſſides, quàm felix, ſi hunc theſaurum inveniſti, cujus unicus gratiæ Divinæ gradus pluris, quàm mille
2. Cor. 4. 5. mundi, valet; unde Apoſtolus: *habemus theſaurum in vaſis fictilibus.* Dic proinde
Cant. 3. 4. cum Sponſa: *Tenui eum, nec dimittam.* Et quid eris ſine gratia Divina? Ficulneam à Chriſto maledictam conſidera.

5. Ambulaverat quondam mitiſſimus orbis melioris Reparator Chriſtus in civitatem Hieroſolymam, & quia eſuriit, videns arborem fici ſecùs viam
Matt. 21. 19. virentibus foliis turgentem, ad eam acceſſit, ſed dum optatum in ea non invenit fructum, ideò continuò ei maledixit: *Nunquam ex te fructus naſcatur in ſempiternum. Et areſacta eſt continuò ficulnea.* Quid, obſecro, peccavit hæc arbor fici in Chriſtum Dominum? An quia foliata quidem extitit, ſed fami ac vo-
Marc. 11. 13. to Chriſti præbendò fructum non ſatisfecit? verùm nondum erat, prout S. Marcus obſervat, tunc tempus ficorum. Vel quia ficus arbor à Deo vetita erat, ex qua protoplaſti in paradiſo comedentes, ſe ſuóſque perdiderunt poſteros; neque hæc ratio aliquid evincit, quòd à Chriſto fuerit maledicta. An quia notabat diſcobulos & incredulos Judæos ad Chriſti prædicationem nullos bonorum operum ferentes fructus? ita quidem cenſet Cornelius. Sed adhuc alia hîc latet cauſa & myſterium; juvat hîc audire antiquiſſimum Origenem

genem. Janſenium, & alios, qui per hanc maledictam, & areſactam, ficulneam hominem Chriſtianum ac fidele ſubaudiunt, dum voluntariè in grave delabitur crimen, Deumque mortaliter offendit, ſine mora ejuſmodi ficulnea efficitur à Chriſto maledicta; & quemadmodum arbor areſieri aſſolet, ſi humor, qui eam vegetat, ſubrahitur; ſic anima hominis, ait Janſenius, *areſit humore cæleſti gratiâ ſubtracto.* O jacturam incomparabilem gratiam amittere Divinam! an non ſumma inſania eſt, pretioſiſſimam gemmam pro vitri fragmine, generoſum caballum pro viliſſima fiſtula, & opobalſamum pro luto & fœtente cœno commutare? Et quid agit peccator? *Janſ. c. 31. f. 621.*

6. Tales fuerunt protoparentes noſtri, qui pro unico pomi morſu gratiam Dei, ſeipſos, paradiſum, poſteróſque omnes vendiderunt in mortem. Sic nimirum, ait Mellifluus, *Dæmon porrigit pomum, & ſurripit paradiſum.* *Gen. 3. 6.*

Talis & Eſau extitit, qui de agro famelicus domum rediens pinguiſſimam hæreditatem, & jus primogenituræ pro pulmento lentis commutavit: *Et abiit, parvi pendens, quòd primogenita vendidiſſet.* *Gen. 25. 34.*

Tales fuerunt & Iſraëlitæ, qui in deſerto cœleſte manna, panem illum Angelicum, omne delectamentum in ſe habentem, peponibus, porris, cæpis, & aliis fœtentibus poſtpoſuêre: *Anima noſtra arida eſt, nihil aliud reſpiciunt oculi noſtri niſi manna &c.* *Num. 11. 6.*

Talis fuit & Herodes Rex, qui pro laſcivo ſaltu filiæ inceſtuoſæ dimidium Regni ſui obtulit: *Quidquid petieris, dabo tibi, licèt dimidium Regni mei.* *Marc. 6.*

Talis erat & Lyſimachus Thraciæ Rex, qui ingenti ſiti defatigatus, eò tandem anguſtiarum redactus eſt, ut unico aquæ ſcypho ſe, totumque Regnum ſuum hoſtibus vendiderit, ubi expotâ aquâ exclamâſſe fertur: *Deos immortales! quæ hæc mea infelicitas! qui me vendidi, totúmque regnum meum tantillo corporis oblectamento!* *Plutarch. in apoph. Regum.*

Talis fuit & Judas Iſchariothes, mercator inter omnes peſſimus, dum ipſum Dei filium 30. argenteis in mortem vendidit: *At illi conſtituerunt ei triginta argenteos.* (Hoc eſt, juxta computum Cornelii, 12. florenos.) Vah inſaniam nullis unquam ſæculis auditam! Pete furcifer abominande milliones, pete regna, pete imperia, imò omnes mundi partes, & nec iſta omnia ad condignum ſufficient pretium, quia Chriſtus *pretium eſt ſine pretio.* O maledicte proditor! ô Deicida omnibus diris devovende! quare infernus non dilatavit os ſuum, & te vivum devoravit? *Matt. 12. 15.*

Siſte anime mi! fruſtra indignaris Iſchariothæ Chriſti traditori; Et dic, obſecro, candidè, an non orbis univerſus plenus eſt ejuſmodi Judæ fratribus, qui pretio longè inferiori pretioſiſſimum JEſum & gratiam ejus divinam, ſuper omne aurum & gemas æſtimandam viliſſimo peccati oblectamento vendunt? Heu miſeram mortalium ſortem: *Lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras quàm lucem.* Ah miſeri! *O inſenſati Galatæ!* quis vos faſcinavit, *Jo. 3. 19. Gal. 3. 1.*

vit, non obedire veritati, ante quorum oculos JEſus Chriſtus præſcriptus eſt, in vobis
crucifixus? Tranſi per ambitioſas Magnatum aulas, & videtis, quomodo
Chriſtum, ejúſque divinam æſtiment gratiam. Petrus vel ſemel in aulam
Matt. 26. venit, & mox ex fideliſſimo diſcipulo Chriſti negator factus eſt: *Non novi*
72. *hominem.* Tranſi per cameras Officialium, per tabernas mercatorum, per
ædes Politicorum, per officinas artificum, per caſtra militum, per plateas
civium, per agros & campos ruſticorum, imò & per tuguria mendicabulorum,
& videbis, quàm vili ubique pretiô apud pleramque hominum con-
S. Aug. in ditionem Gratia Dei æſtimetur: *unusquisque peccando* ait S. Antiſtes Hipponen-
Exp. ep. ad ſis, *animam ſuam* (addamus nos & gratiam divinam) *Diabolo vendit, accepto*
Rom. *tanquam pretio dulcedine temporalis voluptatis.* O filii hominum, usquequò gravi
S. Th. Aq. corde? *Unus*, inquit Doctor Angelicus, *divinæ gratiæ gradus, vel minimus uni-*
12. *q.* 113. *verſis mundi divitiis, & theſauris longè præſtat, cùm divinitatis ſit quædam participatio,*
a. 9. *ad* 2. *divinæ nos conſortes naturæ (prout loquitur S. Petrus) efficiens.* Et vos mortales
2. *Petr.* 1. miſeri, unâ fœdâ cogitatione, uno turpi verbo, aut opere peccaminoſo eti-
4. am abjectiſſimo tantum theſaurum mille mundis præſtantiorem profunditis,
ac perditis? tantíne æſtimatis Gratiam Dei, pretium illud ſine omni pretio?
Ah tantíne?

7. De Samſone fortiſſimo illo Nazaræo orbi notum eſt, quomodo unâ
aſini maxillâ mille Philiſtæos proſtraverit, portas Gazæ urbis in monte aſportarit,
leonem ferocem quaſi hædum diſcerpſerit; per vulpes captivas hoſtium
ſegetes ac vineas ſuccenderit &c. Hic ergo talis ac tantus luctator, cui ſimilem
orbis non viderat, ubi in ſomno detonſus auream cæſariem perdidit, unà
Jud. 16. ſimul vires omnes, ſeipſum, ac ipſam denique vitam amiſit? *Raſit* (Dalila)
19. *ſeptem crines ejus, & cœpit abigere eum, & à ſe repellere, ſtatim enim ab eo fortitudo*
receſſit &c. Res ſtupenda, & omnium digna admiratione! quomodo, obſecrò,
omne robur Samſonis in ſeptem capillis poterat eſſe abſconditum? ito nunc
potentiſſime athleta, qui priùs ſalvum faciebas populum Iſraël; ito, inquam,
& ulteriùs in fortitudine tua confide.

S. Paulin. Subintrat hîc S. Paulinus, qui aſſerit, quòd per ſeptem Samſonis crines,
in Epiſt. 4. *Gratia Dei*, ac ſeptem Spiritûs Sancti dona fuerint adumbrata, quâ gratiâ divi-
ad Severum. nâ per peccatum amiſſâ, debilis ac impellis uno momento factus eſt, illâ au-
tem priùs ſolicitè conſervatâ, omnibus hoſtibus ſuperior extitit: *Ita nobis*, ait
idem S. Paulinus, *violatâ Chriſti gratiâ, ut illi inciſâ comâ, hoſtis illudet, auferet o-*
culos, mittet in carcerem, & vertendis molis velut aſinos deputabit &c. Vide hîc a-
nime mi, ac perpende, quomodo cum gratia Dei & Chriſti omnia poſſis:
Phil. 4. 13. *Omnia poſſum in eo, qui me confortat.* Econtrario *ſine gratia Dei*, ait S. Grego-
rius Nazianzenus, *ſumus viva cadavera.* Eſau conſidera, à benedictione &
gratia paterna reprobatum, & quamvis cum lachrymis perditum primo ge-
nituræ jus & benedictionem paternam inquiſiſſet, non tamen ampliùs in-
venit?

venit: *Non invenit pœnitentiæ locum, quanquam cum lachrymis inquiſiſſet eam.* O *Hebr.* 12.
Chriſtiani! cavete, ne cum Eſau ineſcati ob viliſſimam peccati illecebram 17.
gratiâ Dei, hæreditate cœleſti, & jure filiorum Dei excidatis.

Fruſtrà lugebat Samuel Saulem Regem à gratia Dei deſertum & repro- 1. *Reg.* 16.
batum: *Uſquequo tu luges Saul, cùm ego projecerim eum.* Cave, ô homo Chri- 1.
ſtiane! qui hactenus toties gratiæ Dei tibi oblatæ reſtitiſti, ne te impoſterùm & in æternum deſerat. Convivæ illi, quos divina gratia, & miſeratio ad cœnam magnam invitavit, quia protérve oblatam illam repudiârunt grà-tiam, à Deo juſtè deſerti hac rigidiſſimâ condemnati ſunt ſententia: *Dico autem vobis, quia nemo virorum illorum, qui vocati ſunt, guſtabit cœnam.* O tre-
mendum fulmen, à cœleſtis gloriæ cœna non duntaxat æternùm excludi, *Luc.* 14.
ſed & ardere in igne gehennali in perpetuum! Divitem illum epulonem 24.
conſule in atrociſſimis illis tormentis jam ab annis mille & ſeptingentis uni- *Luc.* 16.
cam frigidæ ſtillam ad refrigerandam linguam ſuam poſtulantem, quam ta- 23.
men necdum hodie obtinuit, neque in æternum impetrabit. Utere ergo hodie, dum licet, divinâ gratiâ te ad meliorem frugem excitante, quia fortè cras non redibit ampliùs.

8. Moveant te denique, ô anime mi! ad hanc inquirendam & ſolicitè conſervandam gratiam divinam, Aulicorum, Mundanorum, Sæcularium, Coſmophilorum & Politicorum ſtudia, aſſiduæ curæ, ac innumerabiles, quibus Magnatum, Regum, ſuorúmque Principum & Dominorum aucupari ſolent gratiam; qui tunc demum fortunatos ſe eſſe arbitrantur, cùm ejuſmodi humanam gratiam, & fortè mox perituram, non ſine ſummo & animæ, & corporis incommodo adepti ſunt, non abſimiles piſcibus, qui, dum hamo ineſcato avidè inhiant, ſe ipſos perdunt. Prudens Lector! viſita una mecum in orbe dominantium aulas, & quid videbis? Hîc cernes novos Amanos, ô quàm bellè comptos Alomodiſtas in anti-camera ſui Regentis circumſtantes! Superi! quot modi formarum, ceremoniarum, complementorum! vide, & conſidera, quomodo omnes ſui Principis obſervent nutum, quomodo corpus inclinent, quomodo genua incurvent, quomodo ſemper eundem dicant Pſalmum: *Placebo Domino.* Et quid tandem ſolet evenire?
Aman ſtat in atrio, dixitque Rex: ingrediatur. Et hoc quidem bene, quid autem *Eſth.* 6. 5.
poſtea? *Suſpendite eum in patibulo.* O gratia humana! quàm fallax es: Vide ulteriùs, quomodo in aulis novi Achitopheli, ut apud Abſolonem ſuum gratiam inveniant, ſuis verſipellibus laborent conſiliis, qui tamen in fine non aliam cum Achitophele reportant mercedem, quàm laqueum & interitum:
Qui diſpoſita domo ſua, ſuſpendio interiit. Vide inſuper, quomodo duo illi Mi- 2. *Reg.* 17.
niſtri Regii in aula Pharaonis ob leviſſimum delictum detrudantur in car- 23.
cerem, & unius horæ ſpatio perdant, quod per omnem ſibi vitam gratiæ
Regis merebant: *His ita geſtis, accidit, ut peccarent duo Eunuchi, pincerna* Regis *Gen.* 40.

Ægypti & piſtor, Domino ſuo; iratúſque contra eos Pharao (nam alter pincе præerat, alter piſtoribus) miſit eos in carcerem &c. En gratiam mundanoru

Ite nunc, qui Regum, Principum, Marchionum, Comitum, Baron
Prænobilium, Nobilium, & Divitum gratiam quæritis, & gratiam ecor
Pſal. 145. Dei negligitis, audite Davidem: *Nolite confidere in Principibus: in filiis ho*
3. *num, in quibus non eſt ſalus:* Salus autem juſtorum à Domino, cujus grati
ſi habes, omnia poſſides: *Propitius ſit mihi Dominus* (dicebat quondam N
3. *Reg.* 21. both ad Regem Achab, cùm ab eo extorquere voluit vineam) *ne dem h*
3. *ditatem Patrum meorum tibi.* Hoc illuſtre exemplum imitare & tu, Ani
Chriſtiana! Quotieſcúnque in occaſione es conſtituta divinam perde
gratiam, dic cum Naboth: *Propitius ſit mihi Dominus, ne dem hæreditatem ti*
bi, ô Sathana! ô munde! ô caro! quam Dominus meus JESUS, &
Crucifixus, tanto, ac tam immenſo Sanguinis ſui pretio mihi promer
hæc Gratia divina erit mihi illa ſtella lucida, quæ in agone meo, & in u
bra mortis deducet me in terram rectam, ubi in æternum Deum laudal

CONSIDERATIO VII.

De certa menſura á Deo peccatoribus definita.

Pro Dominica 2. poſt Epiphaniam.

Et impleverunt eas uſque ad ſummum. Joan. 2. 7.

I.

MEnſura, cùm plena eſt redundat, & fructus, ſi maturus eſt, ſponte de ramo cadit. Vide, & conſidera vas aliquod fictile, & dolio aquis ſuperimpoſitum; quamdiu illud vacuum, aut ſemip num eſt, non ab aquis mergi, ſed eis ſupernatare aſſolet, & jam huc, mo illuc inclinatur; verùm cùm aquâ, vel alio liquore impletum fuerit, ſi mora uſque ad fundum deſcendit, & ab ipſis abſorbetur aquis. En typu peccatricis animæ, nunc huc, nunc illuc, quia fortè peccatorum menſur à Deo definitam nondum implevit, ſeſe ad præcipitium, & interitum clinantis; verùm ubi tandem ad certam peccatorum menſuram à Deo definitam (quod unicum peccatum mortale, aut etiam veniale eſſe pote
Matth. 23. pervenerit, juxta illud æternæ Veritatis: *Et vos implete menſuram patrum*
32. *ſtror*

rum &c. ſine dubio aut in hac vita mortali per varia flagella, aut in alte- irrevocabiliter perpetuis caſtigabitur ſuppliciis: *Et impleverunt eas uſque ad ſummum.* Joan. 2. 7.

Hanc ob cauſam juſtiſſimus omnium Arbiter DEUS ſingulis regnis, ovinciis, regionibus, civitatibus, & pagis, imò etiam ſingulis hominibus, conſequenter & tibi ô candide Lector! certam quantam conſtituit men- ram, quam, ubi per determinatum delictorum numerum adimplêrunt, fallibiliter vindicem Dei manum experiuntur, unde Sapiens: *Omnia in* Sap. 11. *nſura & numero, & pondere diſpoſuiſti.* De qua graviſſima veritate opitulante 21. iritûs ſancti gratiâ plura in præſenti occurrunt dilucidanda: *Audite me,* Iſa. 51. 1. *i ſequimini, quod juſtum eſt, & quæretis Dominum.*

2. Quid vides Jeremia Propheta Altiſſimi! quid vides? *Virgam vigi-* Jer. 1. 11. *tem ego video.* Bene, inquit DEUS, *benè vidiſti, quia vigilabo ego ſuper verbo o, ut faciam illud.* Quid ulteriùs vides Jeremia? *Ollam ſuccenſam ego video,* c eſt ollam ferventem, ebullientem, & ignem furoris efflantem. O viſio iranda! Et quid evenit? paulò poſt, ubi Judæi ſcelerum ſuorum adimplê- nt menſuram, Rex Nabuchodonoſor Hieroſolymam, & regionem ever- , populúmque in amaram duxit captivitatem Babylonicam. Fuit ergo vir- illa ſimilis oſtento, vel cometæ funeſto, qui bellum, peſtem, famem & ſtitatem regno Iſraëlitico portendit. Per ollam autem ſuccenſam rectè telligitur, prout benè apud Cornelium obſervat Hieronymus Prædo: *Dei* Cornel. hîc. *tus bilem coquens fervens, ex quo ebulliit iſte furor, & flatus indignationis Dei,* æſertim in illos, qui & numero, & gravitate noxarum menſuram ſuam à eo, juſtiſſimo ſcelerum vindice definitam, complêrunt: *Et impleverunt eas* Joan. 2. 7. *que ad ſummum.*

O Anima Chriſtiana! hîc attende, & virgam iſtam ſuper te vigilantem, minitantem, ollámque ſuccenſam ſemper expaveſce: *Priùs,* inquit S. Am- S. Ambroſ. oſius, *DEUS hîc pœnitentibus exhibet virgam correctionis, quam ſi nolint, impœni-* in Pſal. 38. *ntibus reſervat ollam gehennæ.* Neque dicas mihi: *Miſeratio Domini magna eſt, ltitudinis peccatorum meorum miſerebitur.* Sed audi, quid ſequatur: *Miſeri-* Eccl. 5. 6. *rdia, & ira ab illo citò proximant, & in peccatores reſpicit ira ejus.* Luciferum nſule ob unicum peccatum è cœlo in tartarum fulminatum, Cainum, Sau- n, Jeroboam, Pharaonem, Abſalonem, Achab, Antiochum, Jezabel, A- liam, & innumeros alios, ubi malitia, & menſura culparum adimpleta t, æternùm reprobatos; non ergo adjicias peccatum ſuper peccatum, *ſubi-* Eccl. 5. 9. *nim veniet ira illius, & in tempore vindictæ diſperdet te.*

Vis probam generaliſſimam? dic, quare univerſali diluvio totus terrarum is à Deo tam horrendum in modum fuerit caſtigatus? Obſervat ſcriptu- dum *omnis caro corruperat viam ſuam*; tandem completâ ſcelerum defini- menſurâ, Divina Nemeſis univerſum genus humanum (octo exceptis

 per-

perſonis) per cataclyſmum extinxit; ubi ad rem noſtram peculiariter ſum
Gen. 6. 13. ſervanda iſta Scripturæ verba: *Finis univerſæ carnis venit coram me: repleta eſt terra iniquitate à facie eorum, & ego diſpergam eos cum terra.* Nihil tunc prode juſti Noëmi præces, nihil gemitus innocentium, nihil lamenta infantum, ne quidem peccare poterant, ſed & hi omnes rapti à Deo celeriter, *ne ma*
Sap. 4. 11. ſuo tempore *mutaret intellectum eorum.* Ecce, cùm menſura plena eſt, redu re ſolet. Cave proinde, anime mi! ne impoſterùm in grave peccatum r fortaſſe erit ultimum, tuámque complebit menſuram.

3. Progrediamur ulteriùs. Finito diluvio, cùm homines de novo co ſent multiplicari, cœperunt & de novo multiplicari, & accumulari pecc donec tandem veſana libido & clamor Sodomorum ac Gomorrhæorun que in cœlum, imò usque ad conſpectum Altiſſimi aſcenderet, ubi obſe Scriptura, quòd ipſe Dominus tam impio peccantium clamore excitatu
Gen. 18. 20. xerit: *Deſcendam, & videbo, utrum clamorem, qui pervenit ad me, opere compleve* Quid ais, Domine? nunquid ante omnem experientiam omnia noviſti a
Hebr. 4. 13. terno? nunquid *omnia nuda & aperta ſunt oculis tuis?* cur ergo ipſe more dubi tium Judicum cominus rem vis inſpicere, & de facinore inquirere?

Adverte hîc in Deo ſingularem procedendi modum, dum ſe in omn humano loquendi modo accommodat, an videlicet hi populi jam ipſo definitum à ſe peccatorum numerum ac menſuram compleverint: *Oſten*
Salvian. de vero judicio & providentia Dei. l. 1. inquit Salvianus, *quàm invitus puniat etiam graviſſimos peccatores, dicens, quòd cla Sodomorum ad ſe aſcenderit, hoc eſt dicere, miſericordia quidem mea mihi ſuadet parcam, ſed tamen peccatorum clamor cogit, ut puniam;* quia menſura noxa completa eſt, hoc enim æquitas requirit & officium juſti Judicis, ne ſce non maneant impunita: *Feſtinat*, ait S. Chryſoſtomus, *Dei ultio, cùm homin*
S. Chryſoſt. hom. 25. in Geneſ. *peccatis obdormiunt, idque non tantùm ex juſtitia, ut eos puniat, ſed etiam ex mi cordia, ne graviùs puniat, quos prævidet, ſi diutiùs ſuperſint, graviùs peccaturos, ide acerbiùs puniendos.*

4. Irrefragabilem hanc veritatem per plures Scripturæ conceptus ad meliùs dilucidabimus. Peccaverat quondam Saul, dum in delendo Am contra Dei mandatum optimam ſibi prædam reſervavit, & quid illi accidi
1. Reg. 16. 1. ſte? Audi ſententiam: *Dixítque Dominus ad Samuelem: Usquequò luges Saul, ego projecerim eum?* ô tremendum fulmen, projici à facie Dei! ô tremen
Pſ. 50. 13. fulmen! Et hoc eſt, quod Vates Regius toties impenſiſſimè rogavit: *Ne jicias me à facie tua.* O miram divinorum judiciorum abyſſum! ergo uni inobedientiæ delictum in Rege Saul cæterorum adimplevit menſuram catorum? Ita eſt; & tu, ſordide peccator, audeas adhuc peccare? an fo das, quòd hodie adhuc (quis ſcit) menſura peccatorum tuorum ſit te nanda?

Onam filium Judæ Patriarchæ conſidera, qui, dum vel ſemel ſe pol

improviſa & peſſima morte à Deo malorum vindice ad tartarum ab-
s eſt, æternitas ibidem hujus turpiſſimi ſceleris daturus pœnas: *Percuſ-* Gen. 38.
Dominus, eò quòd rem deteſtabilem faceret. O quod etiamnum, non dico 10.
Gentiles & Paganos, Barbaros & Schythas, ſed quod maximè dolen-
etiam inter Chriſtianos & Orthodoxos, & utinam non etiam inter
ſunt reperiundi, qui hoc abominandum contra naturam vitium non
curant, ac ſi ſputum in terram projicerent! væ illis, & æternum væ!
ando peccatorum menſura erit finita.
Quid dico de Rabſace Regis Aſſyriorum archiſtratego? qui cùm civita-
olymæam obſideret, ſtans ad mœnia vel ſemel contra Deum & Regem
iam blaſphema & contumelioſa quædam verba locutus, ubi mox te-
itis ſuæ pœnas dedit, dum eadem nocte Angelus Domini in caſtris Aſſy-
n centum octaginta quinque virorum millia percuſſit: *Cúmque diluculò* 4.Reg. 18.
ſet, vidit omnia corpora mortuorum &c. Vade blaſpheme & perjure, & 19.
alteriùs os tuum in cœlum, ö miſerrime! quid tandem de te fiet, cùm 4.Reg. 19.
ura tua erit completa? 35.
Rabſaci ſubjungo Achan, virum aliàs ſtrenuum, ſed ſemel unum fur-
ommittentem, dum in expugnatione Jerichuntina pallium coccine-
lucentos ſiclos, & regulam auream clam ſurripuit, ac foſſa humo ope-
t ecce ob unum hujus militis peccatum univerſus Hebræorum exercitus
ſus, & ipſe Achan lapidibus obrutus eſt: *Dixit Joſue: Quia turbaſti nos,* Joſ. 7. 25.
et te Dominus in die hac, lapidavítque eum omnis Iſraël, & cuncta, quæ illius
igne conſumpta ſunt.
Quis ignorat, quòd ob unicum, & quidem leve Davidis peccatum (ut
s autumant Interpretum) dum ex aliqua arrogantia & mentis elatione
lum ſuum numeratum voluit, juſtiſſimus Deus Regnum ejus ſæviſſima
caſtigaverit, ex qua intra triduum ſeptuaginta hominum millia inter- 3. Reg. 24.
a ſunt: *Hæc dicit Dominus, trium tibi datur optio; elige unum &c.* 12.
n non ſervus ille Evangelicus, qui paulò ante graviſſimi debiti, hoc eſt,
n millium talentorum relaxationem à Domino ſuo impetravit, cùm de
unicum peccatum in conſervum ſuum admiſit, mox omnem gratiam Matt. 18.
orem Regis perdidit: *Et iratus Dominus, tradidit eum tortoribus &c.* 34.
ide quisquis es, ô homo! ex his allatis Sacræ Scripturæ teſtimoniis, quo-
o vel unicum peccatum plenam tibi menſuram à Deo prædefinitam poſ-
nſtituere, qua completa infallibiliter reatus pœnarum ſequitur, ita ut in
eculo vel temporalis graviſſima pœna, vel in altero, heu æterna tibi certò
s immineat: *Ita ut tali peccato* (ſunt verba S. Ignatii Societatis JEſu
atoris) *vel ſemel commiſſo, detruſi multi in infernum &c.* O bone Deus! S.Ignat.lib.
anc conſiderans veritatem non ex animo contremiſcat? Quis, quæſo, Exerc.
ſterùm adhuc peccare, & Deum ſuum, juſtiſſimum noxarum ultorem,

offendere audeat, cùm fortaſſe proximum, quod commiſſurus es delictum, tibi omnem gratiam Divinam tollet, & rectà ad tartarum viam ſternet? *Hac time*, ſubintrat hîc S. Baſilius, *& hoc timore correptus, animam à peccatorum concupiſcentia tanquam fræno reprime.*

S. Baſil. in Pſal. 33.

5. Solent autem juxta mentem ſuperiùs memorati Salviani ad hanc menſuram complendam principaliter concurrere, Deique vindictam in Regna & Provincias potenter accelerare Eccleſiaſticorum vitia, quando DEUS, illos quos ad aliorum correctionem poſuit, conſpicit de ſe dare exempla pravitatis; quò enim ſanctior eorum ſtatus eſt, eò gravior etiam, atque damnabilior eſt illorum culpa; neque DEUS provinciam, urbem, pagum, & communitatem aliquam graviore pœnâ poteſt affligere, quàm ſi malè moratum Rectorem aut Paſtorem præeſſe ſinit, cujus contagioſo exemplo facilè reliquus Dominicus grex inficitur. Certè cùm Sacerdotes ac Pontifices Judæorum de Chriſto coram Pilato Romano Judice ſucclamârunt? *Crucifige, crucifige eum,* mox omnis populus pravum eorum exemplum ſecutus eſt; *Dicunt omnes: Crucifigatur. Ait illis Præſes: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant dicentes: Crucifigatur.* O bone JESU! ergo pravum Sacerdotum exemplum te in Crucem egit, & populum ad eandem Crucis mortem poſtulandam duxit! O quàm benè Sanctiſſimus Antiſtes Hipponenſis: *Nihil*, inquit, *eſt in hac vita, & maximè hoc tempore facilius & lautius Epiſcopi, aut Presbyteri officiò; ſed nihil apud Deum inferius & triſtius, & damnabilius, cùm eodem non probè funguntur, & aliis ſcandalo ſunt.*

Matth. 27. 23.

S. Auguſt. Epiſt. 28.

Heli ſummum quondam Sacerdotem in Lege conſiderate, per cujus ſupinam negligentiam peſſimúmque exemplum non duntaxat duo filij ejus Ophni & Phinees miſerrimâ morte periêrunt, ſed & populus Iſraël graviſſimâ afflictione & bello contritus unà cum Arca fœderis in poteſtatem Philiſtinorum redactus eſt: *Ecce ego*, ait Dominus ad Samuelem, *facio verbum in Iſraël, quod quicunque audierit, tinnient ambæ aures ejus: in die illa ſuſcitabo adverſum Heli omnia, quæ locutus ſum ſuper domum ejus: incipiam & complebo.* O quoties evenire ſolet, quod Iſaias de ſuo ævo commemorat: *Et erit ſicut populus, ſic Sacerdos.* Quod paeticè S. Doctor Mellifluus illis adaptat Sacerdotibus, qui vitam degunt laicorum. Audi, & perpende in hanc rem & Divum Gregorium Magnum, qui de ſuo tempore ita de ejuſmodi pravis & ſocordibus Eccleſiaſticis ſcribere non abhorruit: *Quantô mundus gladiô feriatur, aſpicitis; quibus quotidie percuſſionibus intereat populus, videtis; cujus hoc, niſi noſtro Sacerdotum peccato agitur? nos pereunti populo auctores mortis exiſtimus, qui eſſe debebamus duces ad vitam; ex noſtro peccato populi turba proſtrata eſt, quia noſtrâ faciente negligentiâ ad vitam erudita non eſt.* Uſque huc Magnus ille Gregorius de ſuo ævo; quid de noſtro & moderno ſæculo ſentiendum, penes te, ô prudens Lector, ſit judicium.

1. Reg. 3. 11.

Iſa. 24. 2.

S. Greg. Mag. hom. 17. in Evang.

6. Sed

6. Sed & Magiſtratus politici juxta eundem Salvianum, virum in Eccleſia celeberrimum, & auctoritatis graviſſimæ, ad hanc complendam menſuram inſigniter concurrunt, ut Deus nunc hanc, nunc illam provinciam per cruenta bella, maleſuadam famem, ſæviſſimam peſtilentiam, horrendos terræ motus, maris & fluminum inundationes, aliáque ſexcenta flagella toti communitati immiſſa vehementiſſimè caſtiget, dum per eorum negligentiam, conniventiam, avaritiam & injuſtitiam frequenter peccata reipublicæ ingraveſcunt, & ad numerum in arcano, Divinóque conſilio definitum aſcendunt, ut Deus tanquam juſtiſſimus omnium arbiter neceſſariò (ut ita dicam) ejusmodi rempublicam punire debeat. Juvat hîc iterum audire Salvianum: *Certè*, inquit, *piſcis à capite putreſcere incipit, & qualis Rex, talis grex, Regis enim ad exemplum totus componitur orbis; morbido autem capite nihil ſanum eſt, neque ullum omnino membrum officio ſuo fungitur, ubi, quod eſt principale, non conſtat.* *Salv. de Provid. l. 7.*

Luculentum de hac veritate ſubminiſtrant exemplum Regum libri; cùm enim Rex Sedecias cum Aulicis ſuis ac Regni Primatibus à recto ſalutis tramite declinâſſet, malúmque in conſpectu Domini feciſſet, mox etiam ſubditi hunc ſuum Magiſtratum, quaſi laxatâ habenâ, ſecuti ſunt; ex quo evenit, ut & Rex & grex poſt cruentam plurimorum ſtragem, incenſo templo & urbe Hieroſolymitanâ in captivitatem Babylonicam abducerentur: *Fecitque malum in oculis Domini Dei ſui*; & poſt pauca interjecta addit Scriptura: *Sed & univerſi Principes Sacerdotum & populus prævaricati ſunt.* Ex qua ſcelerum completâ menſura tandem totius Regni everſio facta eſt: *Ecce*, inquit Amos Propheta, *oculi Domini Dei ſuper Regnum peccans, ut conteram illud à facie terræ.* O felix illa Reſpublica, felix Provincia, felix Regnum, ubi multi ſunt viri juſti, propter quos ſæpiùs Deus nobis ſolet parcere, prout patet in Sodomis, & ſi vel ſolum decem juſti fuiſſent inventi, in gratiam illorum illud miſerabile excidium fuiſſet impeditum: *Non delebo propter decem.* Hinc patet, quanto in pretio haberi debeant juſti, quia ſunt baſes & columnæ reipublicæ. *2. Par. 36. 21.* *Amos. 9. 8.* *Gen. 18. 39.*

7. Juvant inſuper ad hanc definitam menſuram, imò ex integro eam complere ſolent peccata ſubditorum, ac membrorum reipublicæ, quod Deus T. O. M. tunc Abrahamo inſinuavit, quando ipſi & ſemini ejus Palæſtinam, ſeu terram Amorrhæorum optimam ac longè fertiliſſimam poſt aliquot añorum tractus promiſit tradendam, cùm videlicet Amorrhæi menſurâ ſcelerum ſuorum adimpleverint, proinde ad Abraham dixit: *Necdum enim completæ ſunt iniquitates Amorrhæorum &c.* *Gen 15. 16.*

Supra quod Cornelius à Lapide: *Non ergo levia putemus etiam peccata parva, quia addunt aliquid ad hunc cumulum*, quantò magìs graviora populi delicta, ut ſunt quotidianæ blaſphemiæ, perjuria, odia, rapinæ, ebrietates, iracundiæ, ſuperbiæ, contemptus Divinorum, oppreſſiones pauperum, detractiones, avaritiæ, uſuræ, diſcordiæ, malæ filiorum educationes, invidiæ, *Cornel. hic*

menda-

mendacia, calumniæ, injuſtitiæ, & quàm maximè tot fœdiſſimæ libidines,
ac contra omnem naturam impudicitiæ exercitæ hunc cumulum & menſuram perficient? O popule ſtulte & inſipiens, hæccine reddis Domino ac Deo
tuo, qui creavit, & redemit te? an ergo mirum ac peregrinum nobis videatur, ſi DEUS Rempublicam ac Provinciam noſtram inceſſanter publicis affligit & conterit calamitatibus? An non ipſe peccator ſibi parat, quod patitur? Felix ille, cujus delicta DEUS citò in hoc mundo caſtigat, per hoc enim
peccatorum cumulus ſolet decreſcere, ubi econtrario magna Dei ira præſumitur, cùm pœnam peccatori differt, ac diſſimulat DEUS, donec peccata
ad certum terminum & ad ſummum pervenerint. Antiochum conſule à
Perſepoli fugatum & maximis viſcerum doloribus à Deo percuſſum, ita ut
cum fœtore intolerabili è languido corpore vivi vermes ſcaturirent, qui, cum
poſt ſuorum criminum agnitionem Deum pro ſalute ſua oraſſet, ob completam ſcelerum menſuram non ampliùs à Deo, juſtiſſimo ſcelerum vindice
1. Mach. 9. 13. exauditus, ſed infauſta ac miſerrima morte extinctus eſt: *Orabat autem hic
ſceleſtus Dominum, à quo non eſſet miſericordiam conſecuturus.*

Eccl. 5. 4. Verùm objiciet mihi non nemo mundanorum illud Eccleſiaſtici: *Peccavi; & quid mihi accidit triſte?* Sed audi, mi Coſmophile, quid mox addat
Sapiens: *Altiſſimus eſt patiens redditor?* Audis hoc, & audis benè: *Patiens
redditor?* qui bona & mala tua exactiſſimè ad libram juſtitiæ examinat, ut
te aut præmiet, aut puniat æternùm; & ſi poſt admiſſa peccata tua te hactenus non ſtatim punivit, cave & expaveſce, longanimiter enim expectando tarditatem ſupplicii gravitate compenſabit, ac tunc præſertim, quando
tua adimpleta erit delictorum menſura, quod per unicum fieri poteſt pecca-
Iſa. 14. 15. tum. Unicum delictum admiſit Lucifer, & menſuram implevit. Adam
Gen. 3. 24. ob unicam noxam è paradiſo eliminatus eſt. Uxor Loth ob levem curio-
Gen. 19. 26. ſitatem ſubitaneâ morte mulctata, & in ſtatuam ſalis mutata eſt. Ananias &
Saphira ob unicum mendacium repentina nece ſunt caſtigati &c. Et quot
Act. 5. 5. peccatorum plauſtra tu homo Chriſtiane, hactenus jam implêſti? O ſi guttam Chriſtiani ſanguinis ſub pectore alis tuo, diſce, futura de te formidare
judicia, & per ſeriam vitæ emendationem evertere ſcelerum menſuram, ne
medio hoc repleto æternùm pereas; Elige proinde cum Eleazaro fortiſſi-
2. Mach. 6. v. 23. mo illo ſene *priùs præmitti in infernum*, quàm impoſterùm voluntarium committere peccatum.

8. Coronidem huic noſtræ Conſiderationi imponat mitiſſimus orbis
Servator JESUS, qui, cùm per totum diem jejunus in templo docuiſſet populum, ſub veſperam in montem Olivetanum ſe contulit, ibidem in oratione
ad Patrem pernoctaturus. Et ecce, cùm egrederentur de civitate Diſcipuli,
qui priùs ab illo excidium templi & urbis deſolationem audierant, ut eum ad
commiſerationem, excidiique revocandam excitarent ſententiam, admiranda

dam

hujus Solymæi templi fabricam ac magnificentiã oſtendebant: *Et acceſſe-* *Matth. 24. 1.*
Diſcipuli ejus, ut oſtenderent ei ædificationes templi. Sed nihil movit Chriſtum
empli magnificentia, proinde illis reſpondit: *Videtis hæc omnia? Amen dico*
non relinquetur hic lapis ſuper lapidem, qui non deſtruatur. O bone JEſu! quid
lum & lapides peccârunt? cur illi deſtruantur?

dverte anime mi! hîc ſingulare myſterium, omnia enim, quæ faciebat, ermittebat Chriſtus corporaliter, juxta mentem S. Auguſtini, etiam intelda ſunt ſpiritualiter, quæ devaſtatio templi exinde ſub Tito & Veſpaſiano a eſt, cum ingratiſſimi Judæi plenam peccatorum ſuorum faciebant menſ. Proinde per hoc templum juxta mentem Doctoris Angelici, & SS. Pa- rectè ſubaudiri poteſt quilibet homo Chriſtianus, de quo Apoſtolus: *Vos mplum Dei vivi*, quod templum myſticum tunc deſtruitur, cùm homo pec- *2. Cor. 6. 16.* a mortale voluntariè admittit, ibi de hoc templo egreditur Deus cum i gratia, & non aliud ei remanet, niſi devaſtatio, & poſt adimpletam ſce- i menſuram, perpetua deſolatio. Qualis erit tunc rerum facies, ſi te ſter- n occupaverit repentina & improviſa mors! ſemel hîc periiſſe, æternùm è eſt. O miſer! *ſi cognoviſſes & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi!* *Luc. 19. 42.* rtè, optimè Lector! hæc quoque *abſcondita ſunt ab oculis tuis!* O ſape, dum & hoc momento, quo hæc legis, ad meliorem redire frugem ſatage: *Quis* ait Cornelius, *viperam lethiferam manu ferat, & non ſtatim excutiat? Quis pe-* *Cornel. in Eccl. 5. 6.* *corpore alat: Quis hoſtem capitalem intra mœnia ferat? Quis cadaver vermibus idum domi toleret? Quis dæmonem in mente geſtet? Peccatum lethale eſt vipera, eſt peſtis, eſt hoſtis, eſt cadaver, eſt Dæmon: illicò ergo, ut illud ſentis, totis viribus excutias.* Hoc fac, & vives.

CONSIDERATIO VIII.

De Peccato mortali conſiderato in ſuis effectibu

Pro Dominica 3. poſt Epiphaniam.

Domine, puer meus jacet in domo paralyticus, & malè
quetur. Matth. 8. 6.

I.

PEccator exiſtens in mortali, ſimilis eſt Samſoni funibus & caten
reis ligato, & in amariſſimam Philiſtinorum ſervitutem abd
Judic. 16. *Quem cùm apprehendiſſent Philiſthiim, ſtatim eruerunt oculos ejus, &*
21. *runt Gazam vinctum catenis.* Similis eſt viatori Jerichuntino d
Luc. 10. denti in Jeruſalem, & incidenti in latrones, *qui etiam deſpoliave*
30. *um, & plagis impoſitis abierunt ſemivivo relicto.* Similis palmiti à vite ſua avu
Jo. 15. 2. abſciſſæ: *Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum.* Similis m
Rom. 6. bro mortuo à vivo corpore ſuo decuſſo: *Non exhibeatis membra veſtra ar*
13. *quitatis peccato &c.* Similis hodierno paralytico in domo Centurionis gra
mis cruciato doloribus, qui ſeipſum ampliùs juvare non poterat, niſi
Matth. 8. & Homine Chriſto verbo vitæ priſtinæ fuiſſet reſtitutus ſaluti: *Domine*
6. *meus jacet in domo paralyticus, & malè torquetur.*

O peccatum mortale, quàm gravis es paralyſis, quàm crudelis
quàm ſævus tyrannus! ah quantùm torques animam hominis! O ven
baſiliſce, qui ſolo aſpectu hominem incautum inſanabili toxico inficis,
Job. 41. terficis, unde lemma ejusmodi baſiliſco rectè affiges: *Aſpiciendo necat.* C
11. usque ad perditionem devorans, & omnia eradicans genimina, & ſicu
Jacob. 1. currens in cuniculis, ſeu ut vocant, mineris, uno momento, dum eru
15. montes & colles, caſtella & oppida, ædes & turres deijcit, vaſtat,
Pſ. 77. 47. pitat: ita *peccatum, cùm conſummatum fuerit, generat mortem.* O grand
Deut. 32. ſtus, omnes ſimul virtutum plantas uno percutiens inſtanti: *Occidit in g*
33. *ne vineas eorum.* O draco peſtilens, de quo Moyſes: *Fel draconum vin*
Gen. 3. 15. *rum; & venenum aſpidum inſanabile!* O ſperens nove & antique, qui etian
Ezech. 18. inſidias paras calcaneo hominis: *Et tu inſidiaberis calcaneo ejus!* O anim
4. quare accedis ad hunc anguem; virus aſpirantem tartareum: *Anima*
Eccl. 21. 2. *peccaverit, ipſa morietur?* Fuge, fuge, & *quaſi à facie colubr*

peccatum, & ſi acceſſeris ad illud, ſuſcipiet te: dentes leonis, dentes ejus, interficientes animas hominum. Quam veritatem Scarlatinus egregio emblemate adumbravit, dum pedem hominis pingi curavit ſuper aſpidem & baſiliſcum ambulantem, & capita eorum conterentem cum inſcripto: *Premat, ne pereant.* Plura de hac veritate in præſenti: *Attendite me, & obſtupeſcite, & ſuperponite digitum ori veſtro*, quantum malum ſit unicum peccatum mortale, ac vos præſertim, qui *Deum, qui vos genuit, dereliquiſtis, & obliti eſtis Creatoris veſtri*, attentas arrigite aures. Job. 21. 5. Deut. 32. 18.

2. Crudele quondam ac horridum mundo exhibuit ſpectaculum Adonibezec, infamis ille ac ſanguinarius tyrannus, dum ſeptuginta Regibus ac Dynaſtis in bello devictis manuum ac pedum ſummitates amputandas curavit, quos magnæ proſapiæ viros, tanquam canes famelicos ſub menſa ſua voluit ſerpere, ut reliquias ciborum, quas illis projiciebat, colligerent. Horridum, inquam, ac tragicum ſpectaculum. O peccator! gravi ac voluntaria noxa tuum offendis Deum, agnoſce miſeriam tuam, tantò enim miſerabilior es, quò minùs tuam ipſe capis miſeriam, dum illo temporis momento, quò in Deum graviter delinquis, non duntaxat Regni cœleſtis hæreditatem, ſed & dignitatem filiiDei adoptivi plùs quàm regiam amittis, tradendus impoſterùm ſanguinario illi ac tortareo tyranno, qui amputatis manibus ac pedibus tuis coget te, velut canem famelicum per omnem æternitatem circumire, & non famem tantùm, ſed & ipſam (heu! quid magis miſerum?) quamdiu Deus erit, pati gehennam. O truculentum tyrannum, an poteſt homo eſſe miſerior? Hic verificabitur illud Jeſſæi Vatis: *Peccator videbit, & iraſcetur, dentibus ſuis fremet, & tabeſcet: deſiderium peccatorum.* Judic. 1. 7. Pſ. 111. 9.

Sed dicet hìc mihi nonnemo, cur à Deo juſtiſſimo ſcelerum vindice peccatori ob mortalem culpam vel unicam pœna ſtatuitur æterna? An non *pro menſura peccati erit & plagarum modus?* Nunquid pœna debet eſſe proportionata culpæ? ſi momentaneum quid peccatum eſt, unóque committitur momento; quare ergo pœnâ plectitur æterna? quomodo conveniunt momentum & æternitas? Brevis voluptas, & ſupplicium nunquam terminandum? Nunquid *juſtus es, Domine, & rectum judicium tuum?* Deut. 25. 2. Pſal. 118. 137.

Omiſſis, quas adſtruunt Theologi rationibus, rectè unico delicto mortali pœna debetur æterna, quia tantò graviùs quis peccat, quò major eſt offenſæ perſonæ dignitas, ſed dignitas offenſæ perſonæ infinita eſt, quia ipſe Deus eſt, ergo & peccati mortalis culpa (ſaltem ſecundùm quid) infinita eſt, ac proinde infinito digna ſupplicio. O anima chriſtiana! collige vel ex hoc, quantum malum ſit vel unicum lethale & inſtantaneum peccatum; audi virum graviſſimum de ejus gravitate diſſerentem: *Si quis peccati minimi mortalis gravitatem perfectè cognoſceret, & Dei ſimul offenſi Majeſtatem, & bonitatem, non eſſet vena in corpore toto, quæ non aperiretur præ vehementia doloris, toto corpore ſudaret ſanguinem, erigerentur ei præ horrore omnes in vertice capilli, deficerent eum* Staniburſt. de Chriſto Pat. c. 1. §. 11.

 vires,

vires, ſinderetur pectus, & corrumperetur, frangerentur coſta; denique impatien
loris præ ejus immenſitate repentè corrueret in terram exanimis, & moreretur. I
tamen audes peccare & quidem moraliter?

3. Et ut magis hanc capias veritatem, imaginare tibi, anime mi! q
hoc ipſo temporis momento adhuc præſentem videres miſerabilem i
ſtragem, in qua Lucifer nobiliſſimus cœli Princeps, & cum eo infinita pr
modùm Angelorum multitudo pleno & effuſo impetu ad inſtar fulmin
ſupremo cœli faſtigio ad ima uſque tartara deturbentur, æternis infero
Luc. 10. ſuppliciis, quamdiu durabit æternitas, cruciandi: *Videbam*, ait Veritas, *S*
18. *nam ſicut fulgur de cœlo cadentem.* O luctuoſam rerum metamorphoſin! I
ſereniſſimi Aulæ æthereæ Principes, nunc momento fœdiſſimi Dæmo
quid, quæſo, fecerunt hi nobiliſſimi Angeli? quæ cauſa hujus ac tantæ rui

Audi, & mirare. Tota illorum culpa unius momenti cogitatio fuit,
Iſa. 14. 14. quam momentaneam ſuperbiam: *Exaltabo ſolium meum*, nunc æternis cruc
tur & torquentur ſuppliciis. O Deum immortalem! ſi æquiſſimus Judex
2. Petr. 2. graviſſimè argumentatur Apoſtolorum Princeps) *Angelis peccantibus no*
4. *percit, ſed rudentibus detractos ex ſummo cœlo in tartarum tradidit cruciandos*; qu
tò minùs homini, abjectiſſimo Sathanæ mancipio parcet, ſi contra eum
peccatum rebellis fiat? Et ſi unica noxa ſola cogitatione apprehenſa form
ſimos cœli Principes potuit in deformoſiſſimos & horribiles Dæmones c
mutare, quanta, obſecro, erit animæ tuæ deformitas, qui jam à tot vitæ
annis, non dico ſexcentis, ſed millenis ac millenis ſcates peccatis? Hic ſed
ſi potes, computa ſumptus tuos, qualem pœnam merearis ob toties offen
Pſ. 93. 17. Deum; nunquid & illud Davidicum tibi poteris applicare: *Niſi quia D*
nus adjuvat me, paulò minùs habitâſſet in inferno anima mea? Vide ergo, ac co
Thren. 3. dera, quantùm debeas infinitæ miſericordiæ & longanimitati Divinæ: *M*
22. *ricordia Domini, quia non ſumus conſumpti.*

4. Ad terreſtrem paradiſum tranſeo. Eheu quid video? Cherubin
thomphæâ ignivomâ atque verſatili inſtructum, quâ protoparentes noſ
è feliciſſima patria in exilium innumeris ſcatens miſerijs & ærumnis elimi
Et quid patrârunt hi miſeri? Audi, & maturiore perpende intellectu: Ad
fœmineâ fractus perſuaſione de fructu arboris ſcientiæ boni & mali come
Ergóne ab uno malo tantum malum? ita, ô mortales! hinc illæ lachrym
Gen. 3. 24. *Ejecítque Adam, & collocavit ante paradiſum voluptatis Cherubin, & flammeum*
dium atque verſatilem. Res miranda; ad quid tenuit, & vibravit Cherubi
ille flammeum gladium, dum protoplaſtos ab horto voluptatis ejecit i
xilium.

S. Chryſoſt. Obſervat hîc S. Chryſoſtomus, quòd propter peccatum Adami be
ſup. Pſ. 8. ac bruta in paradiſo mox in rabiem acta ſint, quæ Adamum & Evam, d
imaginem Dei perdiderunt, abſque ullo dubio in mille fruſta dilacerâſſ

niſi maturè ab Angelo è paradiſi horto per flammeum & verſatilem gladium
fuiſſent expulſi. Ecce, unicum Adami peccatum tot malorum ac pœnalitatum
ſcaturigo extitit; ſic videlicet, teſte S. Bernardo, *porrigit Diabolus pomum, & ſurripit paradiſum.* *S. Bern. de grad. humil.*
O miſerandam mortalium ſortem! an non hæc unica recordatio ſalutarem nobis incutere debet timorem, ut cane pejùs & angue peccatum fugiamus? Et quid, obſecro, diluvium invexit, Pentapolim evertit, ſerpentes ignitos in populum immiſit, primogenitos Ægyptiorum occidit, omnes aquas in illo Regno in ſanguinem mutavit, Pharaonem cum omni ſuo exercitu in mari rubro ſubmerſit, deſertum Iſraëlitarum cadaveribus replevit; Angelum armavit, ut populum peſtilentiâ feriret; Bethſamitas morte ſubitanea caſtigavit, hactenus usque in diem hunc omnis generis mala in mundum intulit, nonne peccatum? Sic videlicet lapidem in altum mittimus, qui majori impetu cadet ſuper caput noſtrum. Ingemiſcimus modò ſub graviſſimo belli jugo; inſanit Mars, hoſtile agmen in patriam irrumpit, omnia ſusque déque feruntur, urbes & pagi expoliantur, in vincula honeſtiſſimi quique ac in barbaram ſervitutem trahuntur, templa Deo dicata conſpurcantur, polluuntur, agri vaſtantur, plurimi ad ſummam rediguntur egeſtatem, verbo ut abſolvam uno, cuncta nobis minantur ruinam! ſed unde tot mala? Ne dicas mihi, Reges ac Principes hujus cruenti belli & cunctarum, quas modò Europa patitur, cauſa & origo ſunt ærumnarum. Erras mihi homo & toto cœlo aberras, nam ipſe *Dominus apprehendit Cyri dextram*, qua nos caſtigat; neque malum eſt in civitate, quod non fecit Dominus, omnium malorum cauſa & origo eſt peccatum: *Famem*, inquit, S. Hieronymus, *& peſtem, & beſtias peſſimas, & quidquid aliud malorum ſuſtinemus in ſæculo, propter peccata noſtra venire manifeſtum eſt. Nos peccamus, & à Deo flagellamur: cauſam tollite, & hi non ſequentur effectus.*

Gen. 7. 6. Gen. 18. 24. Num. 21. 6. Exod. 11. 5. Exod. 7. 21. Exod. 14. 25. Num. 21. 5. 2. Reg. 24. 16. 1. Reg. 6. 15. Iſa. 45. 1. S. Hieron. in cap. Ezechielis.

5. De Nabuzardan ſupremo Regis Nabuchodonoſoris miniſtro, & exercitûs illius Principe referunt Regum Annales, quòd captâ Jeruſalem non tantùm exſpoliaverit, ſed & ſuccenderit templum Domini, & ejus ornamenta ac divitias abſtulerit &c. *Vos eſtis templum Dei vivi*, ſubintrat hîc gentium Doctor; Et peccatum committitis, quid aliud agitis, ô Chriſtiani! quàm quòd Dei templū violetis, ſuccendatis & deſtruatis? *Et quod majus homicidium*, ait S. Drogo Epiſcopus Oſtienſis, *quam ut ſeipſum interficiat homo? quoties voluntariè & ex ſtudio peccatum perpetrat, quid aliud, quàm ſeipſum jugulat!*

4. Reg. 25. 8. 2. Cor. 6. 16. S. Drogo ſerm. de SS. Paſſ.

Et nunquid, anime mi! conſideraſti aliquando arborem illam fici, virentibus quidem foliis ſpecioſè exuberantem, ſed quia nullum fructum tulit, à Chriſto excommunicatam: *Nunquam ex te naſcatur fructus in ſempiternum?* Quid quæſo peccavit hæc ficulnea? *Matt. 21. 19.*

O anima peccatrix! tu es illa maledicta ficulnea; quàm primùm enim peccatum lethale liberè, voluntariè & advertenter contra Deum, optimum

Patrem ac ſummum benefactorem tuum committis, eodm inſtanti non tam Deum ſummè bonum graviter offendis, & maledictionem Divinam incurris, quàm & omnia tua merita ac bona opera perdis. Etſi haberes S. Pauli Doctoris gentium merita, & cum eo milliones animarum ad fidem orthodoxam convertiſſes; Etſi omnes ſubſtantias tuas, totúmque Principatum cum S. Carolo Borromæo unâ die in pauperum uſus diſtribuiſſes. Etſi in dimidio pane & aqua per omnem vitam cum Div. Paulo Eremita jejunâſſes. Etſi cum S. Franciſco Seraphico cuncta reliquiſſes pauperibus temporalia, & cum eo ob eminentem vitæ tuæ ſanctitatem quinque SS. Vulnerum ſtigmata à Chriſto crucifixo recepiſſes. Etſi cum B. Simeone Stylita octuaginta annis & ampliùs ſuper marmoream columnam in aſſidua pœnitentia ſub nudo cœlo ſtetiſſes. Etſi denique ſolus omnium Sanctorum & ipſius SS. Deiparæ merita tibi congregâſſes in unum; atque nunc vel unicæ cogitationi moroſæ & impuræ advertenter, liberè ac voluntariè conſentires; dico, eodem momento omnia merita tua ſunt perdita, deleta, ac mor-
Ezech. 18. 24. tificata: *Si autem averterit ſe juſtus à juſtitia ſua, & fecerit iniquitatem, omnes juſtitiæ ejus, quas fecerat, non recordabuntur.* Heu in quanta malorum voraginem nos præcipitat unum peccatum mortiferum, & una breviſſima ac momentanea voluptas!

6. Auſcultemus adhuc majora. Dic anime mi! An non Chriſtus pretioſiſſimus & unigenitus Dei Filius pro nobis apud Patrem per amariſſimam
Pſ. 129. 7. paſſionem ſuam abundantiſſimè ſatisfecit? Omnino, inquis, *quia apud Dominum miſericordia, & copioſa apud eum redemptio.* Sed audi, & attentiore mentis oculo perpende, quid dicam: dum in peccatum mortale voluntariè ruis, tota Chriſti JESU Paſſio in te perdita & evacuata eſt. Mihi non credis? teſtem omni exceptione majorem S. Paulum orbis Præconem produco: *Chriſtus*, ait
Gal. 5. 2. ad Galatas peccatores, *vobis nihil proderit... Evacuati eſtis à Chriſto.... A gratia excidiſtis.* Quaſi diceret: Nihil vobis proderit ſanguineus ille imber, quem pro veſtra ſalute in Oliveto profudit Redemptor; Nihil integra legio flagrorum; nihil ſpinæ cruentæ; nihil graviſſima Crux; nihil omnis Sanguis per SS. vulnerum canales in animarum ſalutem promanans; nihil denique proderit
Joan. 8. 34. ipſa mors Salvatoris, *quia evacuati eſtis à Chriſto, quia à gratia excidiſtis*, & per peccatum mortale læſæ Divinæ Majeſtatis rei facti, velut infidi rebelles à Deo veſtro ad capitaliſſimum hoſtem veſtrum, diabolum, transfugiſtis, cujus nunc mancipia & ſervi eſtis: *Quia omnis, qui facit peccatum, ſervus peccati eſt.* O dira ſervitus! ô horrendum malum peccatum! & quomodo poſſibile, ô anime mi! ut cum hoc ſerpente venenoſo, aſſiduò tua rodente viſcera,
1. Reg. 20. 3. dormitum eas, & toto profles de pectore ſomnum? *Vivit Dominus*, dicebat quondam David ad ſuum dulcem Jonatham, *& vivit anima tua, quia non tantùm (ut ita dicam) gradu ego mórsque dividimur.* Et tu, homo Chriſtiane, ſi

in

rtali vivis peccato, dic, quo gradu à morte & inferno dividaris? Juvat
dire S. Thomam Villanovanum: *Ecce*, inquit, *ardet infernus ſub pedibus* S. Th. Vill.
, *atque ad devorandam miſeram animam apertus: & jam peccator ipſe deputa-* ſer. Dom.
d illum; & ſolùm pendet ex tenui filo vitæ præſentis, quod tam facilè rumpitur, 3. Quadr.
r ridet, comedit ſecurus, & gaudet, neque eſt ſibi cura de remedio?
. Sed neque hic ſe ſiſtit oratio mea; plura adhuc, eáque infinita mala
it in orbem horrendum illud & abominabile monſtrum, peccatum
le; & quod ſummè dolendum, illud eſt, quòd animam à Deo O. M.
mmo illo iṁenſo Bono æternum ſeparet, eámque ſempiternis addicat
iciis, nunquam, nunquam, eheu! nunquam per omnem æternitatem
nandis: *Si quis in me non manſerit, mittetur foras; & in ignem mittent, & ar-* Jo. 15. 6.
Jbi peculiariter notandum, quòd Veritas cætera verba in futuro, ſed
let in præſenti collocaverit; ibunt nimirum myriades & milliones anno-
ubi tamen nihil aliud de ejusmodi damnata audietur anima, quàm hoc
: *Ardet, ardet, ardet.* O peccatum, in quantam calamitatum abyſſum
inem præcipitas! Et adhuc lubet peccare, anime mi?
ſapientiſſimus Siracides prudentiſſimum quondam nobis ſuggeſſit con-
, ut mortuum ac fatuum deplangamus: *Supra mortuum*, inquit, *plora*, Eccl. 22.
enim lux (vita) *ejus; & ſuper fatuum plora, defecit enim ſenſus.* Et quare 10.
uum ploremus? Chriſtus ploravit mortem Lazari, & plorando eum à Jo. 11. 35.
uis reſuſcitavit, hoc nos facere non poſſumus. Ad quid ergo mortuum
mus? & quod adhuc magis mirandum, vult idem Siracides: *Super fa-*
plora; defecit enim ſenſus. Et quis ille fatuus ac mortuus? Reſpondet ad
Cornelius, quòd per illum mortuum & fatuum homo peccator, qui mor-
i noxâ Deum ſuum offendit, debeat ſubaudiri, qui non tam fatuus, quàm
ortuus coram Deo eſt: *Maximè*, inquit, *plorandi ſunt fatui, id eſt peccato-* Corn. hic.
qui in peccato moriuntur; hi enim utramque mortem, & naturalem, & ſpiritua- in Eccl. 22.
beunt, ac ad mortem ſecundam, puta ad gehennam ignis, tranſeunt, nec ab ea re- 10.
ri poſſunt, ſed per omnem æternitatem in ea cruciabuntur. O miſeriam ſangui-
lacrymis nunquam ſatis deplorandam! & tu rides, ô peccator? Ludit te-
Dæmon, ait Geminiani, ſicut catus cum mure capto ludit, quem tan- Gemin. l. 5.
poſt luſum occidit, & devorat; & tu rides ad proprium tuum interitum: c. 39.
miſer, non abſimilis es illis Philiſtæis, qui, dum cum Samſone capto &
ludebant, & ipſi tripudiando ruinâ domûs involuti ſunt, atque in pun-
ad inferos deſcenderunt: *Concuſſisque fortiter columnis, cecidit domus ſuper* Judic. 16.
es Principes, & cæteram multitudinem, quæ ibi erat &c. Sic & tibi continget, 20.
ccator! *Cùm enim dixerint, pax & ſecuritas; tunc repentinus eis ſuperveniet in-* 1. Theſſ. 5.
us. 3.
. Cùm Chriſtus vita noſtra in Cruce cum morte duellô conflixit mirandô,
ſolùm *Angeli pacis amarè flebant*; ſed & Sereniſſimus Aſtrorum Rex, & cum Iſa. 35. 7.
co

eo omnis creatura ingemuit, ac indoluit: Luna videbatur quaſi præ mœrore ſanguinea, petræ ſcindebantur, monumenta aperta ſunt, univerſa terræ machina horrendo motu concuſſa eſt &c. Cauſam hujus inſolitæ & inauditæ perturbationis naturæ aſſignant SS. Patres, quia inſenſibiles iſtæ creaturæ Creatorem & Authorem ſuum perdiderunt, ideò præ dolore quodammodò & ipſæ diſſolutæ ſunt: *& petræ diſſolutæ ſunt ab eo.* Vah quid erit; anima peccatrix! ſi tandem perdes ipſum Deum, omnium bonorum fontem, amantiſſimum Patrem ac Redemptorem tuum, & ab eo ſeparata nunc rectà migrabis ad infernum! Ah quid erit? ò acerba, ò amara damni pœna! Et quid dico de pœna ſensûs? Dic obſecro, homo Chriſtiane, quo pretio vivus in ardenti rogo per unicam duntaxat horam velles exuri? nullo, inquies, licèt Herodes ſui Regni mihi legaret dimidium, imò ſi totus terrarum orbis mihi in pretium veniret & præmium. Sed quid unica hora? horam commutemus in quadrantem, & dic, Sodes! éſtne homo in mundo, qui tantum ignis tormentum pro acquirendo integro Regno vel per unicum quadrantem horæ vellet ſuſtinere? Vix credo, quòd talis foret reperiundus. Et tu, ô inſenſate! nihiloſecius per peccata tua huic manifeſtiſſimo æternæ damnationis periculo te quotidie exponis? Audi Iſaiam Prophetam: *Quis*, inquit, *poterit habitare de vobis cum igne devorante? Quis habitabit ex vobis cum ardoribus ſempiternis?* Et adhuc lubet peccare, & Deum offendere?

Nahum. 1. 6.

Marc. 6. 23.

Iſa. 33. 14.

De Loth recenſet Scriptura, quòd, cùm ante everſionem Sodomæ cum amicis ſuis de præſentiſſimo & corporis & animæ perdendæ periculo nunc ipſis inſtante loqueretur, illis quaſi ludens & jocans viſus ſit: *Egreſſus itaque Loth, locutus eſt ad generos ſuos: Surgite, & egredimini de loco iſto, quia delebit Dominus civitatem hanc; & viſus eſt eis quaſi ludens loqui.* O anima peccatrix! non ludit, neque jocatur Veritas Divina, dum toties in Scriptura peccatoribus ſempiternum væ, væ prædicit, ſed certò certiùs damnabit illos, qui Legem Divinam prævaricati ſunt, & impœnitentes, vel non ſeriò pœnitentes ex hoc vitæ curriculo ad æternitatem migrârunt: *Ibunt hi in ſupplicium æternum.* Et hoc propter unicum peccatum mortale? ita eſt! *Quicunque autem totam legem ſervaverit, offendat autem in uno, factus eſt omnium reus.* Vide nunc, ac maturè conſidera, quàm abominanda res ſit vel unicum peccatum mortale, quod Deus & homo Chriſtus, licèt infinitè bonus, infinitè clemens, infinitè miſericors pœnâ tamen punit æternâ, & quis crederet, niſi hoc Veritas revelâſſet? Quid igitur reſtat, niſi ut *abjiciamus opera tenebrarum, & induamur arma lucis?* Imitemur Eleazarum, qui cùm ad peccandum à Gentibus tentaretur, animosè reſpondit: *Præmitti ſe velle in infernum*, quàm ut liberè, ac voluntariè in peccatum conſentiret. Hoc fac & tu, homo Chriſtiane, & hoc momento tecum ſtatue, mori potiùs ac præmitti in infernum, quàm ut in peccatum conſentias. Abi in pace.

Gen. 19. 14.

Matt. 25. 46.

Jac. 2. 10.

Rom. 13. 12.

2. *Mach.* 6. 23.

CON-

CONSIDERATIO IX.

De Peccato veniali in ſe, ſuíſque effectibus conſiderato.

Pro Dominica 4. poſt Epiphaniam.

Et ecce, motus magnus factus eſt in mari, ita ut navicula operiretur fluctibus. Matth. 8. 24.

I.

PArùm hodie abfuit, quin in inſtabili maris elemento navicula fluctibus, ventis & tempeſtatibus conquaſſata periiſſet. En typum peccati venialis ſemper magis, magiſque hominem in majora pericula præcipitantis, tandem ad interitum diſponentis, quod in impio Chriſti Traditore ſenſim à levioribus delictis ad majora devoluto hodie luculenter apparuit, de quo S. Ambroſius; *Unius*, inquit, *delicto cunctorum merita quatiuntur &c.* *S. Ambr. ſerm. 11.*

Verum eſt; peccatum veniale Chriſtum pientiſſimum Redemptorem noſtrum non iterum in crucem agit, ſed tamen eum offendit, conſpuit, & ſupremam ejus vilipendit majeſtatem; gratiæ divinæ omnimodam jacturam non facit, ſed eam valde minuit, & ſanctiſſimæ Dei voluntati protervè reſiſtit; Animam non quidem æternùm damnat, ſed eam in grande damnationis periculum conjicit &c. Verbô: tantum malum eſt, quod longiſſimo etiam intervallo omnia hujus mundi mala antecedit; proinde haud immeritò vel in hac, vel in altera vita in igne purgante exquiſito caſtigatur rigore. Conſideremus plura de hac veritate in præſenti. Si ſalutem veſtram amatis, attentas præbete aures.

2. Ita eſt, & minima ſubinde non minimè nocent. Parva ſcintilla magnum ſæpè excitavit incendium. Una minutiſſima arenula oculum offendit, & ad lachrymas cogit. Una aquæ guttula, ſi ingreſſum per navis rimas invenit, conglomerata tandem navi cauſat interitum. Remora exiguus piſciculus navem mercibus onuſtam per maris undas plenis volantem velis in medio curſu ſiſtit, unde lemma: *A modico non modicum.* Unus lapillus prodigioſam illam Nabuchodonoſoris ſtatuam contrivit, & annihilavit: *Abſciſſus eſt lapis de monte ſine manibus, & percuſſit ſtatuam in pedibus ejus ferreis & fictilibus.* *Dan. 2. 34.*

1. Reg. 5. *libus, & comminuit eos.* Nunquid parvuli mures villas & cunctos Philiſtinorum
9. agros devaſtârunt: *Et ebullierunt villæ, & agri in medio Regionis illius, & nati ſunt mures, & facta eſt confuſio mortis magna in civitate?* An non viliſſimæ muſcæ &
Exod. 8. ſciniphes univerſam Ægyptum extremè defatigârunt: *Facti ſunt ſciniphes in*
17. *hominibus & jumentis: omnis pulvis terræ verſus eſt in ſciniphes per totam terram Ægypti?* Sponſa illa dilecta ob devaſtatam à parvulis vulpibus vineam in ama-
Cant. 2. ras querelas profuſa eſt? *Capite nobis vulpes parvulas, quæ demoliuntur vineas*
15. per quas vulpes parvulas rectè peccata venialia adumbrantur; unde Lope
Lopes epiſt. *Capiendæ*, inquit, *ſunt vulpes parvulæ, quæ demoliuntur vineas, quia non captæ creſcunt*
in Explicat. *& nocumenta ingerunt multa &c.* Et quid dico? unum punctum in Scriptura ſi non rectè collocatur, omnem noſtram fidem orthodoxam invertit, Nl
Marc. 16. *Surrexit non. Eſt hic.* Una rotula & floſculus nivis, ſi per alta montium cacu-
6. mina in ſubjectas devolvitur valles, magìs magìſque per extra-ſumptionem cadendo accreſcens, domos, villas & caſtella ſolet obruere. Scorpius leviſſimo venenati aculei morſu hominem interficit. Quid vilius, quàm mel guttula? & tamen ob hanc deguſtatam dulcis Jonathas damnatus eſt a-
1. Reg. 14. mortem: *Guſtans guſtavi in ſummitate virgæ, quæ erat in manu mea, paululum mel-*
43. *lis, & ecce, morior.* Nunquid flumina magna vides parvis de fontibus orta Danubium maximum Europæ fluvium conſidera, qui centum populos & magnas aluit urbes, donec Euxinum irrumpat bis terno flumine Pontum. Re di ad illius fontem; parva ſcaturigo fuit. Quid refero de pulvere nitrico? A non in minimo vis maxima, dum fortiſſima munimenta, urbes & caſtel uno evertit momento? &c.

En peccati venialis typum & umbram; væ tibi, ſi eò devenisti, ut non ampliùs venialium noxarum curam habeas, dum enim liberè eas admitti de die in diem majora ſumens incrementa, ac tandem ad mortalia, imò a
S. Auguſt. infernum te diſponent: *Nullum peccatum*, ait S. Auguſtinus, *adeò parvum eſt*
de vera & *quod non creſcat neglectum.* Et in alio loco: *Minuta plura peccata, ſi negligantur*
falſa pœn. *occidunt. Noli illa contemnere, quia minora ſunt; ſed time, quia plura ſunt; quo-*
c. 8. Idem *tidiana ſunt iſta, quæ dico, ſed tamen peccata ſunt, & non ſunt levia, quia plura,*
ſerm. 1. *quia verò quotidiana & plurima, timenda eſt ruina multitudinis, etſi non magnitudi-*
Dom. 4. *nis.* Noli proinde dicere: Eſt tantùm peccatum veniale; audi Eccleſiaſ
Quadr. f. *ticum: Qui ſpernit modica, paulatim decidet.* Una gutta divinæ offenſæ, a
576. Gerſon, eſt major omni offenſa contra temporalem Principem, quia il
Eccli. 19. momentaneus, ille verò Princeps æternus; Quinimò præſtat mori poti
1. mortales omnes, annihilari Angelos, mundúmque interire univerſum, quà unica veniali noxâ ſupremam offendi Majeſtatem divinam; rationem aſſi gnant Doctores; quia omnia tum Angelorum, tum Sanctorum merita non valent, nec ſufficiunt ex condigno ad minimum peccatum veniale expia dum, niſi accedat pretium, & valor ſanguinis & Paſſionis Chriſti JESU cru

ciſi

ciſsi. Et quid tu ad iſta, homo Chriſtiane, dum tam levi de cauſa tot hactenus perpetràſti venialia? O quot millia fortâſſe per omnem vitam tuam! & rides? ac parvi pendis? O incautè!

3. Verùm progrediamur ulteriùs. Dic anime mi, quare Maria ſoror Moyſis tam abominanda corporis leprâ à Deo punita eſt: *Ecce Maria apparuit candens lepra, quaſi nix.* Reſp. Quia murmuravit contra mitiſſimum Moyſen, quod murmur venialem non exceſſit culpam. Num. 12. 10.

Cur uxor Lothi ſubitanea morte à Deo correpta, & in ſtatuam ſalis mutata eſt: *Verſa eſt in ſtatuam ſalis?* Reſp. Propter curioſitatem & levem inobedientiam, contra mandatum Angelorum excitato ſtrepitu ignis, & clamore pereuntium poſt ſe reſpexit, in quo juxta Cornelium, & alios levem tantummodò culpam commiſit. Gen. 19. 26.

Quare Moyſes & Aaron, viri à Deo electi, & tanta conſpicui ſanctitate ab ingreſſu Palæſtinæ fuerunt repudiati: *Dixitque Dominus ad Moyſen & Aaron: Quia non credidiſtis mihi, ut ſanctificaretis me coram filiis Iſraël, non introducetis hos populos in terram, quam dabo eis?* Cauſa eſt, quia venialem, & exiguam in Deum ponebant fiduciam, dum aquam vivam de petra duriſſima in ſalutem populi debebant producere: *Nunquid de petra hac vobis poterimus aquam elicere?* Num. 20. 12.

Et quis, obſecro, non timeat? non cohorreſcat? dum audit Davidem virum ſecundùm cor Dei ob leve arrogantiæ crimen, quia populum numeratum voluit, trium dierum peſtilentiâ correptum: *Immiſit Dominus peſtilentiam in Iſraël de manè uſque ad tempus conſtitutum, & mortui ſunt ex populo à Dan uſque ad Berſabee ſeptuaginta millia virorum?* Et tantam ſtragem unicum cauſavit peccatum veniale? ah tantam ſtragem! 2. Reg. 24. 15.

Vultis plura? Oſtendit Ezechias Rex pientiſſimus juxta, ac ſanctiſſimus, ubi poſt reverſionem umbræ in horologio convaluit, Legatis à Merodach Rege Babyloniæ de recuperata ſanitate congratulatum miſſis, omnes theſauros ſuos regios, & mox ab Iſaia audiit: *Ecce dies venient, & auferentur omnia, quæ ſunt in domo tua, & quæ condiderunt patres tui uſque in diem hanc, in Babylonem: non remanebit quidquam, ait Dominus.* Et quare, dices, DEUS tantopere huic ſancto Regi iratus eſt? Reſp. Menochius & alii Interpretum in hunc locum. Ezechiam hîc tantùm venialem admiſiſſe culpam, dum ex vana gloriola Babyloniis theſauros ſuos Regios monſtravit. Ecce quale damnum nobis inferat unicum veniale peccatum; unde optimè S. Dorotheus: *Longè meliùs eſt & corpus tuum, & omnia corporea perire, quàm lædi animam in re etiam minima.* 4. Reg. 20. 17.

4. Agglomeremus pro hac veritate magìs dilucidanda adhuc plura argumenta ex Sacra Scriptura petita. Quærunt Sacri Interpretes, quale peccatum fuerit viri illius Iſraëlitæ, qui in die Sabbathi ligna aliqua collegit, & in

caſtra portavit, qui hanc ob cauſam ſine mora, ita jubente Deo, vivu
Num. 15. dibus à populo obrutus eſt: *Dixitque Dominus ad Moyſen: Morte m*
35. *homo iſte; obruat eum lapidibus omnis turba extra caſtra.* Vide hîc & con
anima Chriſtiana, quàm ſeverè, ac rigidè DEUS præcepta ſua velit ſe
qui vir, licèt ob tantillum opus, quale erat ligna colligere, juxta S. Iſid
Peluſiotam venialem culpam non exceſſit, pœnâ tamen mortis ad ali
exemplum affectus eſt.

Huic non abſimile eſt, quod in Levitico de Nadab & Abiu, A
ſummi quondam Sacerdotis filiis refertur, qui in alieno igne non è cœl
ſo, thurificantes mox à Deo, igne cœleſti, qui quaſi fulmen eos affla
Levit. 10. occiſi ſunt: *Egreſſúsque ignis à Domino devoravit eos, & mortui ſunt cora*
2. *mino.* An fortaſſe hi duo fratres in hac thurificatione lethalem com
runt culpam? Reſp. Abulenſis & alii, eos tantùm deliquiſſe venialiter
ex inconſiderantia, vel ignorantia profanum adhibebant ignem, pr
temporali hîc morte puniti ſunt, ut æternam evaderent.

Quod & Ozæ Arcam fœderis ſuffulcire conanti accidit, qui absque
2. Reg. 6. ſubitanea nece à Deo caſtigatus eſt: *Iratúsque eſt Dominus contra Ozam,*
7. *cuſſit eum &c.* Ubi advertunt graviſſimi viri, & ſacrarum litterarum
Ozam tantùm levem commiſiſſe noxam, quia arcam Domini caſum
tantem manu tenere, de ſe actio laudabilis & religionis plena videri p
punitus tamen eſt, quia minore, quàm par erat, reverentiâ Arcam illa
tigit. Quod & Bethſamitis evenit, qui ob curioſam, ac minùs rever
Arcæ fœderis inſpectionem repentino interitu è veſtigio fuerunt af
1. Reg. 6. *Percuſſit autem de viris Bethſamitibus, eò quòd vidiſſent Arcam Domini; & p*
19. *de populo ſeptuaginta viros, & quinquaginta millia plebis.* Item quod accidi
phetæ illi Anonymo, ob venialem culpam à leone, jubente ac permi
3. Reg. 13. Domino, interfecto: *Tradidit eum Dominus leoni, & confregit eum.* E
26. ignorat, quòd ob unicum mendacium Ananias & Saphira in poſter
Act. 5. 1. Chriſtianorum exemplum inſtantanea fuerint morte caſtigati? Lazarus
Luc. 16. dicus pauperrimus ob leves quoſdam defectus ſumma inedia, plagis &
20. ribus afflictus? Zacharias S. Joannis Chriſti Præcurſoris pater ob leve
Luc. 1. 10. crudelitatem uſu linguæ privatus? &c. &c. In quibus omnibus ac ſi
non niſi levis culpa obſervatur, ac fuiſſe videtur. Vide nunc, anima Ch
na, quàm malè tuæ ſaluti conſulas, ſi à gravioribus quidem te abſtines pe
ſed in evitandis venialibus ſocors inveniaris. Audi, & perpende, quid
Luc. 16. ritas dicat: *Qui in modico,* inquit, *iniquus eſt, & in majori iniquus eſt;* hinc S.
10. nus ſcribit, Chriſtianos ſui ævi maluiſſe mori, quàm vel unicum facere
S. Bern. dacium. O tempora! ô mores! quàm pauci nunc ſunt, qui attentiore
ſerm. de lectu hanc perpendunt veritatem: Homo timoratus, aſſerit Melliſluus
Tripl. cu- *bilius & horribilius ipsâ gehennâ judicat in re leviſſima vultum omnipotentis off*
ſtod. Et tu, optime Lector, quid agis?

5. De Abſolone recenſent Sacræ Paginæ, quòd denſam ac rutilantem nutrierit cæſariem, quam quotannis, quia eum gravabat, tonderi voluit, eámque ducentis ſiclis illuſtribus, ac nobilibus domicellis ad capillaturam ſibi ex ea faciendam expeditam vendidit: *Ponderabat capillos capitis ſui ducentis ſiclis.* 2. Reg. 14. 26.
Et quid tandem anno recurrente accidit, cùm comæ de novo ſuccreſcerent? Audite rurſus ſcripturam: *Accidit autem, ut occurreret Abſolon ſervis David, ſedens mulo: cúmque ingreſſus fuiſſet mulus ſubter condenſam quercum & magnam, adhæſit caput ejus quercui: & illo ſuſpenſo inter cœlum & terram, mulus, cui inſederat, pertranſivit.* O infauſtæ comæ! non comæ, ſed laquei, quibus rebellis Princeps ſibi proprium adſcivit interitum. Sed rogo te, anime mi, altiùs nunc arrige mentis oculos. Per capillos iſtos multiplicatos, Sacri Interpretes venialia ſubaudiunt peccata, quæ niſi ſæpiùs per annum incidantur per veram ac ſeriam confeſſionem ac mortificationem, ſemper magìsmagíſque ſuccreſcent, & eò tandem te diſponent, ut cum Abſolone in mortalia incidens, infernali ſuſpendaris patibulô, æternùm ibidem cum illo cruciandus: *Nemo dicat in corde ſuo*, ſunt verba Mellifluì Doctoris, *levia ſunt iſta, non curo corrigere, non eſt magnum, ſi in his maneam venialibus, minimíſque peccatis, hac eſt enim, dilectiſſimi, impœnitentia &c.* S. Bern. ſer. 1. de conv. S. Pauli. Audi & Doctorem Gentium, ita emphaticè ad Romanos diſſerentem: *Quia*, inquit; *cùm cognoviſſent Deum, non ſicut Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt.* Rom. 1. 21. (NB.) Loquitur hìc Apoſtolus primario de Gentilibus & hujus ſæculi prudentibus, qui naturali ratione poterant agnoſcere Deum, imò & plures agnoſcebant, quem tamen non ùt Deum colebant, adorabant, & ex toto corde diligebant, proinde pergit: *Propter quod tradidit illos DEUS in deſideria cordis eorum, in immunditiam, ut contumeliis afficiant corpora ſua in ſemetipſis, & tradidit illos in paſſiones ignominiæ &c.*

O tremendum fulmen! quando DEUS hominem relinquit juxta deſiderium cordis, & effrænatarum paſſionum, ac concupiſcentiarum ſuarum: *Ibunt in adinventionibus ſuis.* Pſ. 80. 13. O tremendum fulmen! & quis eſt, qui hanc veritatem attentiore animo conſiderat, & non totus cohorreſcat? Quis, quæſo noſtrûm eſt, qui cognitum Deum hactenus condignè, vel ſaltem pro viribus glorificabit? Quis illi debitas, aut pares beneficijs gratias egit? Quis illius bonitatem nullo unquam veniali offendi? Siſte igitur, anima mea! & noli ampliùs voluntario, crudo, ac deliberato peccato veniali Deum tuum offendere. Et licèt in ſtatu naturæ lapſæ ſine veniali vivere non poſſimus, multùm tamen intereſt diſcriminis ex affectu, & deliberatione venialia admittere, quàm ex fragilitate humana & inadvertentia labi. Tale peccatum veniale liberè factum, lepra eſt animæ inhærens; ulcus fœtidum eſt, mentem inficiens; ſcabies eſt turpiſſima, quæ hóminem Deo, & Angelis exoſum facit; carcinoma eſt tabificum, pulcherrimam Dei corrumpens imaginem; malum denique eſt ſummo duntaxat malo minus, quod DEUS

T. O. M. ſummopere averſatur, proinde illud vel in hac, vel in alter
exquiſitis caſtigat tormentis.

6. De S. Joanne dilecto Chriſti diſcipulo refert Sacer Codex, qu
do vice quadam viderit cœleſtem illam Jeruſalem, in qua lucerna eju
Agnus, cujus ſtructura ex jaſpide pretioſo, plateæ ex auro puriſſimo, f
menta ex gemmis, & omni lapide pretioſo; & duodecim portæ ejus è
decim conſtant margaritis &c. Tandem ubi aureo calamo longitudin
latitudinem, opes, ſplendorem, gloriam, claritatem & felicitatem huju
tatis glorioſiſſimæ deſcripſit, adjecit ſententiam ſtylo ferreo memoriæ
Apoc. 21. ſtræ, & cordi inſcribendam: *Non intrabit*, inquit, *in eam aliquid coinquin*
27. Sta hîc, & perpende, quiſquis es, ô mi Lector: *Non intrabit in eam*
coinquinatum; ex quibus verbis abundè, & luculenter patet, quantum m
ſit in oculis divinæ Majeſtatis, vel unica levis culpa, quaſi adhuc coinqui
cœlum minimè intrabis: *Oportet*, inquit Gerſon, *quemlibet ita mundum*
introitum paradiſi eſſe, ſicut fuit in innocentia baptiſmali. Et hoc eſt, quod
ſtus Petro, cùm lotionem pedum ſuorum recuſaret, in Cœnaculo ſati
Joan. 13. dè inſinuavit: *Si non lavero te, non habebis partem mecum.* Ubi S. Cypri
8. S. Bernardus, & plures alii, per iſtam pedum lotionem peccata venialia
S. Cypr. tr. ligunt; quibus coinquinatus nemo in illud beatitudinis Regnum ingred
de Ablut. *Veniales igitur culpas*, ait Melliſluus, *nemo contemnat, aut parvi pendat; imp*
ped. *eſt enim cum eis ſalvari, impoſſibile eas dilui, niſi per Chriſtum JEſum.*

Et quid, obſecro, amarius eſt, quàm ignis purgationis, de quo Cæ
Caſ. Are- Arelatenſis: *Ille purgatorius ignis durior eſt, quàm quod poſſit pœnarum in h*
lat. hom. *culo aut accidere, aut ſentiri*; & S. Antiſtes Hipponenſis: *Ille purgatorius*
6. *durior eſt, quàm quid poteſt in hoc ſæculo pœnarum videri, aut cogitari, aut ſ*
S. Auguſt. Ex qua pœna ſenſus, prudens Lector, peccati venialis gravitatem colli
ſerm. 41. quid dico de pœna damni? quantùm ingemuit Princeps Abſolon, 'du
de SS. tris offenſi gratiam quidem obtinuit, ſed quia faciem ejus præſens, & c
intueri prohibitus eſt, potiùs vitæ ſuæ jacturam pati voluit, quàm dulc
2. *Reg.* 14. rentis ſui aſpectu ulteriùs fraudari: *Obſecro ergo, ut videam faciem Regis,*
32. *ſi memor eſt iniquitatis meæ, occidat me.* Quid ergo dicemus de illis purga
animabus ob unicum fortè peccatum veniale à facie Dei longo tempo
S. Thom. cluſis, ac ſeparatis, quæ *pœna damni*, juxta mentem Angelici Doctoris, *m*
Aquin. in *eſt pœnarum, quæ in purgatorio reperiri poſſunt.* Quibus omnibus attenta r
4. *diſt.* 20. conſideratis, dic anime mi, an adhuc lubet ſine rubore, ſine numero, ſin
a. 2. *q.* 1. lore contra Deum voluntariè peccata venialia committere? Audi S. H
S. Hieron. nymum: *Leve*, ait, *nunquam eſt Deum etiam in exiguo contemnere, qui non t*
in regula *ad qualitatem reſpicit, ſed etiam ad perſonæ contemptum*: major eſt enim
Monach. temptus, potentiſſimum quendam Regem, quàm ruſticum, aut perſ
c. 1. privatæ conditionis offendere.

7. David, cùm facili conatu Regem Saul inimicum ſuum capitaliſſi

in ſpelunca Odollæ potuiſſet occidere, ſolùm ei oram chlamydis, ſeu extre-
mam veſtis Regiæ partem præſcidit, & tamen ob levem hanc actionem in-
genti terrore poſteà in animo percuſſus eſt: *Percuſſit cor ſuum, eò quòd abſcidiſſet* 1. Reg. 24.
oram chlamydis Saul. Ad quid, & quam ob cauſam Davidem hujus facti pœ- 25.
nituit? Reſp. Sanctius, quia David fidelis erat & pius, ideo exiſtimabat læ-
ſam ſummoperè fuiſſe Regiam Majeſtatem, quam DEUS ad regni culmen Sanct. in
deſtinâſſet. Et quid nos ad iſta? Si Davidem hujus minimæ labis (ſi tamen hunc loc.
labes fuit, quia hunc ſuum hoſtem, animam ſuam quærentem, jure poterat
interficere) ſi, inquam, Davidem minimæ hujus labis pœnituit, quia in Re-
gem impium, vel leviſſimè manum miſit lymbum veſtis Regiæ præſcin-
dendo, & quid nos agimus cum Chriſto Domino, Rege & Judice noſtro?
Ah quoties miſeri manus in illum mittimus? & ſi non per peccata lethifera
illum rurſus crucis ligno affigimus, per minuta tamen & venialia liberè ad-
miſſa, ei plura quotidie addimus vulnera: *Et tunc*, ſubintrat hîc S. Bernar- S. Bern.
dus, *leve dixeris, quo offenditur Chriſtus? unde ad Dei tribunal pertrahi debes?* ſer. 29. in
cum horrendum ſit incidere in manus Dei viventis. Cant. 1.

De Pharaone Rege Ægyptiorum commemorant Sacræ Paginæ, quòd
unâ die, & pincernam, & piſtorem conjecerit in vincula: *Accidit, ut pecca-* Gen. 40. 1.
rent duo Eunuchi, pincerna Regis Ægypti, & piſtor Domino ſuo. Et quid peccârunt
hi miſeri? Obſervat Lyranus, & veteres Rabbini, ambos in ſervitio ſuo non-
nihil fuiſſe incurioſos, & negligentes; dum enim pincerna Regi aureum por-
rexit vini poculum, muſca inadvertenter irrepſerat in calicem, & dum piſtor
pro more panem offerebat, in eo calculus (alii volunt capillus) inventus
eſt: quia ergo circa Regiam Majeſtatem hanc commiſerunt negligentiam,
ideo rigoroſiùs caſtigati ſunt; ſi autem circa perſonam privatam eandem ad-
miſiſſent incuriam, neuter fuiſſet carceri mancipatus, aut occiſus. Audis hoc,
anime mi? Aliud eſt peccare in Regem, aliud in perſonam privatam, & ru-
ſticam; & nunquid, vel manum levare contra Regem, & orbis Monarcham
capitale meretur ſupplicium? Quantò ergo magis homo peccator, qui ve-
niales injurias, & offenſas Deo illatas ampliùs non curat, merebitur ignitum
illum carcerem, de quo non exibit, donec ſolverit uſque ad ultimum qua-
drantem? *Præſtat*, ait devotus quidam Aſceta, *omnes homines mori, annihilari* Laurent.
Angelos, & mundum perire univerſum, quàm unico peccato veniali, verbo aliquo o- Keppl. in
tioſo, ſupremam offendi Majeſtatem. Sac. lum.

O Domine JESU! quis eſt, qui hæc formidanda juſtitiæ tuæ exempla, Conſ. 8.
quibus noxas veniales punire ſoles, rectè ponderat, & te ſummæ Majeſtatis
Deum, & horum omnium diſtrictiſſimum Judicem non timeat? O quàm
intolerabilis eſſet illa impudentia, ſi filius patri ſuo diceret: Sine pater, & di-
lecte genitor, ego quidem non crucifigam, non occidam te, abſit hoc à me
filio tuo; ſed hoc faciam; iteratis & quotidianis te contumeliis, injuriis, ſpu-
tis, plagis & verberibus afficiam, ut quondam pueri Gentilium Romæ in

foro

foro Syllæ Sanctum Caſſianum Martyrem, & Pædagogum ſuum juſſu impii Tyranni minutiſſimis graphiorum ictibus confodiebant. Quænam, obſecro, in patrem hæc eſſet dilectio ac veneratio? O Chriſtiani! & quid nos facimus? Nunquid toties, quoties animo volente peccatum veniale perpetramus, amantiſſimum JEſum, Dominum ac Patrem noſtrum ſimili plaga afficimus? Et
Malach. 1. hoc ſit amare Deum ſuper omnia? ah nos miſeros & infelices! *Si ergo ego Pa-*
6. *ter ſum, ubi eſt honor meus? Et ſi Dominus ego ſum, ubi eſt timor meus?* O mi JESU! habes hîc in me confitentem reum, peccavi & ſuper numerum arenæ maris multiplicatæ ſunt iniquitates meæ, non tamen deſpero, quia major eſt miſericordia tua, quàm iniquitas mea, ablue me ergo in Sanguine tuo, & da gratiam, ut non ampliùs te ſaltem voluntario veniali peccato offendam.

CONSIDERATIO X.

De Tepiditate & ſomnolentia mentis, & corporis excutienda.

Pro Dominica 5. poſt Epiphaniam.

Cùm dormirent homines, venit inimicus. Matth. 13. 25.

I.

BEnignus DEUS, licèt primum hominem in juſtitia originali creaverit, eúmque diverſis cumulaverit donis ac dotibus, noluit tamen, illum
Gen. 2. 15. vitam degere tepidam, ſomnolentam, & otio deditam, ſed ideo *poſuit eum in paradiſo voluptatis, ut operaretur, & cuſtodiret illum.* Et tu anima pigra, tepida & ſomniculoſa exiſtimas, te in otio, torpedine, vitæ commodis,
S. Chryſoſ. ac in tuis voluptatibus ſalvandam? Erras, ah miſera! erras: *Ne ſperet*, ait
hom. 10. in Os aureum, *quiſquam cælum ſe cum vita remiſſa viſurum, nequit enim fieri.* Et dic,
Theſ. 6. 3. obſecro, quid aqua ſtagnans & otioſa progerminat niſi bufones & ranas, ſerpentes & viperas? Quid terra otioſa, vinea neglecta, & ager non ſedulò excultus, niſi ſpinas ac tribulos, urticas ac zizania? Aër otioſus, ſi non aſſiduò agitatur, & perflat regionem, quid cauſat, niſi peſtes ac lues? Viennam conſule Auſtriæ Metropolim, de qua volat tritum illud: *Aut ventoſa, aut venenoſa*, quod anno 1679. & anno 1713. abundè experta eſt. Si ſol, luna, & cætera cœli ſidera vel ſemel otiarentur, quod chaos, & quæ perditio in hoc oriretur univerſo? In domo ab incolis deſerta, quid aliud cernes, quàm noctuas & veſpas, araneas ac mures? Pari ratione tepiditas animi, & acedia corporis in
Eccle. 33. homine Chriſtiano omnia mala & peccata cauſat: *Malitiam*, ait Siracides, *do-*
29. *cuit otioſitas.* Otioſus Eſau amiſit primatûs benedictionem, econtra laborio-

cob non duntaxat paternam, ſed & cœleſtem obtinuit benedictionem: *Gen.* 27.
lormientibus, ſubintrat hîc S. Ambroſius libro de Cain & Abel, *non otian-* 28.
ſed vigilantibus pollicentur præmia, & labori merces parata eſt. Et nunquid au-
hodie in Evangelio: *Cùm dormirent homines, venit inimicus ejus, & ſuperſe-* *Matth.* 13.
it zizania in medio tritici, & abiit? En dum dormiunt vigiles, incuſtodi- 25.
aptat ovile lupus: *Somnolentia enim Paſtorum*, ait S. Ephrem, *luporum eſt* *S. Ephr. tr.*
m. Plura de hac veritate in præſenti tractabimus; attentum te eſſe cu- *de timore*
i Deum & ſalutem tuam amas impenſiùs. *Dei.*

:. De Philiſtæis commemorant Sacræ Paginæ, quòd devictis Judæis
m armorum uſum ademerint, omnéſque fabros ferrarios in univerſa
:rint regione: *Porro faber ferrarius non inveniebatur in omni terra Iſraël, ca-* 1. *Reg.* 13.
enim Philiſtiim, ne fortè facerent Hebræi gladium aut lanceam. Obſerva hîc, 19.
ns Lector, ſingulare Philiſtinorum ſtratagema, ut Hebræos ſub jugo
onſtanter poſſent retinere, omnem illis armorum uſum penitùs ſuſtule-
unde factum eſt, *ut cùm veniſſent dies prælii, non fuerit inventus enſis & lan-*
:t quid dico? nunquid & hanc ipſiſſimam fraudem ac ſtratagema perni-
ſimum infenſiſſimus humani generis hoſtis diabolus in Eccleſia Dei cum
ti fidelibus tempore Lutheri, Calvini, & aliorum hæreticorum ſubor-
, quando paulatim in Clericis dormientibus, tepidis, ac licentiore mo-
/entibus ſacrorum armorum uſum, id eſt, meditationem, ſtudium, ac
m S. Scripturæ lectionem, tantopere animarum Rectoribus neceſſariam,
t auferre: *Unde*, inquit Cornelius, *orta fuit hæreſis Lutheri, & poſterorum* *Cornel. hic.*
què ac priſcorum Hæreticorum &c. Cùm inceperunt iſti otio torpere, qui
am expertiſſimi fabri aliis rudioribus debuiſſent arma cudere, & ad for-
usmodi Sectariis reſiſtendum ſubminiſtrare: *Cùm dormirent homines, ve-* *Matth.* 13.
nicus ejus, & ſuperſeminavit zizania in medio tritici, & abiit. Notent ſibi 25.
iamnum Sacerdotes noſtri, ac præſentem illi, quibus animarum cura
:rioribus demandata eſt; *Res hæc*, ait S. Jo. Chryſoſtomus, *non de fru-* *S. Chryſoſt.*
, *hordeóve diſpenſando, de bobus, ovibúſque paſcendis, aliiſque hujuſmodi re-* *lib. 4. de*
rahendis, ſed de ipſomet corpore JESU curando &c. Proinde rectè S. Pau- *Sacerd.*
motheum hortatus eſt: *Attende lectioni, exhortationi, & Doctrinæ*, hoc 1. *Tim.* 4.
:ntiæ Sacrarum Scripturarum: *Scriptura enim*, ait S. Ambroſius, *eſt li-* 13.
:erdotalis, & S. Dionyſius: *Subſtantia Sacerdotii noſtri*: Unde rurſus S. *Cornel. hic.*
s ad eundem Timotheum: *Attende tibi, & doctrinæ; inſta in illis; hoc* 1. *Tim.* 4.
ciens, & te ipſum ſalvum facies, & eos, qui te audiunt. Non igitur otian- 16.
ſed laborandum hîc eſt. Si Paſtor animarum es, oves tuas tam immen-
guinis Chriſti pretio redemptas contra hæreticam pravitatem, & rabiem
& eos, qui contradicunt, arguere debes. Si Concionatorem agis, in ca-
s ut Magiſtrum, & Doctorem ignorantium te geras, juxta illud Mala-
Labia Sacerdotis cuſtodient ſcientiam, & legem requirent ex ore ejus: quia Angelus *Mal.* 2. 7.

Domini exercituum eſt. Si Confeſſarius es, Medicum ægrotantium agis rum, & Judicem, ubi oportet inter lepram, & lepram diſcernere, & nientia quibuslibet peccatis præſcribere, & adhibere remedia: *Idcirco*, ſu ba divi Hieronymi, *in Sacerdotis pectore rationale eſt, & in rationali doctrin ritas ponitur, ut diſcamus Sacerdotem doctum eſſe debere, & præconem Domini tatis, potentem exhortari in doctrina ſana &c.* Væ tibi, ſi in hoc negligens Audi Ezechielem Prophetam: *Væ Paſtoribus Iſrael, qui paſcebant ſemetip* Lege ibidem, ſi placet ulteriùs.

S. Hieron. hic in Malach.

Ezech. 34. 2.

3. Miror, quare Joſeph nunc potentiſſimus Ægyptiorum Pro-Rex ſuum ac fratres tempore famis ex Chanaan in Ægyptum peregrinantes, cum in Aula ſua retinuerit, ſed mox eos ad labores, & ut in terra Geſſen pecorum gererent, ablegaverit: *Trade eis terram Geſſen &c.* In qua exinde ne Iſraëlitæ extruxerunt urbem, quam appellârunt Rameſſem. O Joſep agis? qualis hic eſt erga patrem, & fratres amor ac reſpectus? quare non tuos Aulicos elegiſti? cur nullis eos ditâſti opibus, officiis, dignitatibus, facilè & ſine ulla facere poteras invidia, quia totum Regnum in manu t ac poteſtate? Sed nihil horum voluit prudentiſſimus Joſeph, non ign quàm lubrica, & miſera ſit vita aulica, & otioſa, proinde eos ad labores, ſtinam pecorum, & agri curam amandavit, ut ſuo labore, & curâ victu pararent, & amictum. O quàm illuſtre exemplum (ſubinfert hîc Corn habent omnes Prælati Eccleſiaſtici ex humili loco ad altas evecti, & elec nitates. Diſcant hîc non ſuos nepotes, & cognatos ex bonis Eccleſiaſtic patrimonio Chriſti ditare, & opes Eccleſiæ in luxum convertere: *Qualem quit, Chriſto Domino rationem reddent villicationis ſuæ in ultimo, & magno mun* Diſcant & laici, imò univerſi non tepiditati, & ſomnolentiæ vacare, ſed tempus eſt, pro viribus ſaluti ſuæ invigilare: *Ex otio enim,* ait S. Antoni *quitur multiplex malum peccatorum, omnium enim tentationum, cogitationum ma & inutilium ſentina eſt otium: Sicut ſentina in navibus recipit omnes ſordes corpora ita mens otioſi omnes ſordes vitiorum.*

Gen. 47. 6.

Cornel. hic.

S. Ant. p. 2. tom. 9. c. 14. §. 3.

4. Vis pro hujus veritatis confirmatione exempla Scripturarum? Davi virum ſecundùm cor Dei conſidera, quamdiu is curis regiminis conveni intentus, & variis bellis ac laboribus occupatus fuit, vitam ſecundùm o honeſtatis leges compoſitam duxit. Verùm ubi ſocors, otioſus, & tepid ctus eſt, domíque aliis belligerantibus permanſit ſomnolentiâ, & otio vi notum illud cum Bethſabea adulterium, & innocentis Uriæ homicidium miſit: *Accidit, ut ſurgeret David de ſtrato ſuo poſt meridiem, & deambularet in domûs regiæ, viditque mulierem lavantem ſe &c.*

2. Reg. 11. 2.

Quis unquam majori præditus erat fortitudine, quàm Samſon? leone vinea obvium in fruſta diſcerpſit; Philiſtæos ingenti plagâ percuſſit; mill ſtium unâ aſini maxillâ trucitavit; circumſeſſus urbis Gazæ portas æreas a tavit, & ligatus funes ac catenas, ut filum, diſrupit &c. Hic ergo talis ac ta

qui nullis vinci potuit laboribus, nullis labefactari difficultatibus, in otio captus,
ſuperatus, ligatus, & excæcatus eſt? *At illa dormire eum fecit ſuper genua ſua &c.* Judic. 16.

Quis Rege Salomone ſapientior, cujus immenſam ſapientiam ſtupebant 19.
omnes? hic cùm jam ſenio eſſet fractus, turpis idololatra factus, & ſi Abulenſi,
& aliis credimus, æternum damnatus eſt. Et quæ obſecro, cauſa tanti lapsûs? ℞.
Otium, & tepiditas in benè cœptis; quamdiu enim laboribus, ſtudiis ac Regni
curis, & præſertim in ædificando, & adornando magnificentiſſimo templo di-
ſtentus fuit, vitam ſanctam duxit, ſed ubi torpere, & deficere cœpit: *Depravatum
eſt cor ejus per mulieres, ut ſequeretur Deos alienos.* 3. Reg. 11.

En exitum deſidiæ, & finem tepiditatis. O anime mi! tu non es ſanctior Da- 4.
vide, nec fortior Samſone, nec prudentior Salomone, ſi flatu leviſſimo Cedri
dejiciuntur, quid fiet arundini? Fuge igitur tepiditatem, fuge animi languo-
rem, fuge ſomnolentiam, ne tibi contingat, quod Epiſcopo Laodiceæ quon-
dam dictum fuit: *Quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te emovere ex* Apoc. 3.
ore meo. O quàm pauci hanc veritatem ſeriò perpendunt! Et ſi juxta effatum 15.
Jeremiæ *maledictus* ille, *qui facit opus Domini fraudulenter,* alii legunt *negligenter*; Jerem. 48.
quid fiet de te, anima languida, arida, & infructuoſa? An non *omnis arbor, quæ* 10.
non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur? Vide, qualis arbor tu ſis, Matth. 7.
& an bonos, vel malos geſtes fructus. 19.

5. Et ſi ulteriùs placet progredi, dic, quare Pentapolis ab igne conſumpta
& cum ſuis incolis funditus everſa eſt? ℞. Ezechiel: *Hæc fuit iniquitas Sodomæ, ſu-* Ezech. 16.
perbia & ſaturitas panis, & abundantia & otium ipſius, & filiarum ejus. Nota *otium.* 49.

Cur Ninive civitas illa magna & trium dierum, cui miſeratio Conditoris
ob factam pœnitentiam priùs tam benignè veniam indulſit, paulò poſt à Chal-
dæis capta, ſuccenſa, & everſa eſt? ℞. Nahum Propheta, hoc ex otio, tepiditate
& negligentia Paſtorum accidiſſe: *Dormitaverunt Paſtores tui &c.* Ex quorum Nahum. 3.
ſomnolentia Superiorum & populus univerſus depravatus, & tandem à Deo, 18.
malorum vindice juſtiſſimo, derelictus eſt. Hoc habet malum Superiorum
exemplum. Quæ cauſa eſt, quòd Babylon à Cyro, Lais à filiis Dan, & Troja à Judic. 18.
Græcis ſint everſæ? an non ſomnolentia Principum, Paſtorum, civium, inco- 7.
larum? Cur Balthaſar Rex urbem, ſemetipſum & populum perdidit: *Eâdem no-
cte interfectus eſt Balthaſar Rex Chaldæus?* cauſa erat illius temulentia & ſomnolen- Daniel. 5.
tia. 30.

Quare Holofernes à Judith deceptus, & capite truncatus eſt? audi Scriptu-
ram: *Porrò Holofernes jacebat in lecto nimia ebrietate ſopitus.* Siſara Belli Dux an Judith. 13.
non in ſomno à Jahel clavo per tempora adacto interfectus eſt: *Qui ſoporem* 4.
morti conſocians defecit, & mortuus eſt? Nunquid Isboſeth Saulis filius in ſomno Judic. 5.
ab inimicis in inguine percuſſus interiit? *Qui dormiebat ſuper ſtratum ſuum* 21.
meridie; & oſtiaria domûs purgans triticum, obdormivit; ingreſſi ſunt autem do- 2. Reg. 4.
mum latenter aſſumentes ſpicas tritici, & percuſſerunt eum in inguine Rechab & 5.

Tob.2.11. *Baana fratres ejus, & fugerunt.* Tobias Senior an non in ſomno hirundinum ſter-
core excæcatus eſt? *Contigit autem, ut quadam die fatigatus à ſepultura, veniens in
domum ſuam, jactâſſet ſe juxta parietem, & obdormîſſet, & ex nido hirundinum dor-
mienti illi calida ſtercora inciderent ſuper oculos ejus, fierétque cæcus &c.*

Nonne operarii illi tepidi, & tota die in foro ſtantes otioſi à Patrefamilias
Matth.20. increpati ſunt: *Quid hîc ſtatis tota die otioſi?* hîc, in loco tam periculoſo, & pleno
6. tentationibus? hîc in exilio, in quo non habetis manentem civitatem? hîc, ubi
1. Petr. 5. *diabolus, tanquam leo rugiens circuit, quærens, quem devoret?* hîc, ubi opus Dei ope-
8. randum, aut æternùm poſteà ardendum? & vos nihilo ſeciùs ſtatis tepidi & o-
Luc. Bur- tioſi? *Creati ſumus*, ait Lucas Burgenſis, *non ut inutiles ſine fructu vivamus, ſed ut labo-
genſ. in remus, nec nobis ſolis, ſed imprimis Creatori &c.* Audis hoc? & facis?
Matth.20. 6. Chriſto pretioſiſſimo Servatori noſtro aliquando præſentatus fuit homo
6. *manum habens aridam*, hoc eſt, brachium, quod convulſione nervorum & atro-
Matth.12. phiâ laborabat, unde ex defectu alimenti exaruit, naturalique modô incurabi-
10. le factum eſt; ad quem hominem mitiſſimus JEſus: *Extende manum tuam; & ex-
tendit, & reſtituta eſt ſanitati ſicut altera.* O tepidi, ò pigri, ò ſomnolenti morta-
les! vos ejusmodi manum habetis aridam, quam torpeſecit acedia, contraxit a-
Cornel.hìc. varitia, areſecit inertia: *Manum dexteram*, ait Cornelius, *habet aridam, qui eam ad
Deum per orationem, ad proximum per miſericordiam, ad ſeipſum per bona opera, qui-
bus ſibi merita & præmia in cœlis accumulet, non extendit.* Quid igitur conſilii, Ani-
me mi? Extende manum tuam, & operare; excita te ipſum, ſta ſuper te ipſum;
vince te ipſum! tanta te manet gloria, tantúmque repoſitum eſt præmium, &
adhuc hæres dubius, & ſtas otioſus? O ignavum pecus! ignoſce verbo, non
pluris es æſtimandus, ſi tepidus es.

Servus ille, qui unum duntxat à Domino ſuo acceperat talentum, illudque
ex negligentia & deſidia defodit in terram, ab eodem Domino rationem ex-
Matth.25. inde exigente, acriter exceptus & caſtigatus eſt: *Serve male & piger &c.* & paulò
26.30. poſt: *Inutilem ſervum ejicite in tenebras exteriores: illic erit fletus & ſtridor dentium.*
Apoc.3.18 Audis hoc, homo tepide & Chriſtiane? Hoc *collyrio inunge oculos tuos, ut videas*,
quanta te torpentem, & in via ſalutis ſtertentem maneat pœna. O ſi ſcires,
quàm pauci dies & horæ tibi adhuc ſuperſint ad æternitatem, ſine dubio majo-
ri cum fervore vitam tuam tam flaccidam, tam torpidam emendares, & merita
Luc. 19. meritis accumulares. O pie Lector! an & *hæc abſcondita ſunt ab oculis tuis?* Abſit.
42.

Quare S. Petrus à Chriſto Domino præ aliis Diſcipulis in monte Olivario
Marc. 14. increpatus fuerit: *Simon dormis? non potuiſti unâ horâ vigilare?* Cauſam ſubjungit
37. S. Hieronymus, Robertus Holcot, & alii, quia jam tunc Dominici gregis Pa-
S. Hieron. ſtor, & Rector erat deſignatus, unde dormiente illo, & reliqui Diſcipuli ejus
& Rob. exemplum ſequentes, in ſimilem tepiditatem, & torporem delapſi ſunt; à
Holcot. in Chri-

Chriſto ne quidem hoc nomine *Petrus*, quod priùs confitenti impoſuerat, *Sapient.*
ed ſolùm antiquo nomine *Simon*, quod idem eſt, quàm *mœroris auditor*, ap- *lect.* 82.
ellatus eſt, dum præſulis nomine indignus cenſetur, qui eſt Paſtor tepidus ac
omnolentus, neque ad devorandas Dominicas oves alio ſeveriore lupo opus
t, quàm ſimili Paſtore & Superiore dormitante. Audi S. Gregorium Ma- *S. Gregor.*
num: *Nullum puto*, inquit, *fratres chariſſimi, ab aliis majus præjudicium, quàm à* *M. hom.*
cerdotibus tolerat Deus, quando eos, quos ad aliorum correctionem poſuit, dare de 17. *in Luc.*
exemplo pravitatis cernit: Quando ipſi peccamus, qui compeſcere peccata debuimus, 10.
lla animarum lucra quærimus, ad noſtra quotidie ſtudia vacamus, terrena concupiſci-
mus, humanam gloriam intentâ mente captamus &c.

7. Duo illi Angeli, qui poſt Chriſti in cœlum Aſcenſionem in monte Oli-
eti in veſtibus albis apparebant, Apoſtolos attonitos, & diutiùs cœlum, quàm
portebat, intuentes, hiſce verbis reprehendebant: *Viri Galilæi, quid ſtatis* *Actor.* 1.
ſpicientes in cœlum? Ad quid, quæſo, hæc increpatio? An non juſtam habebant 11.
Diſcipuli cauſam fixis in cœlo oculis abitum dulciſſimi Magiſtri ſui contem-
landi? Subintrat hîc S. Thomas Epiſcopus Villanovanus, quòd non ſufficiat
obis cœlum aſpicere, & in ſacro otio immenſam illam contemplari gloriam,
iſi & bonis operibus nos reddamus dignos ad cœleſtem illam obtinendam
loriam, atque tempus illud breve, quod nobis adhuc ſupereſt, & quod Pater
n ſua poſuit poteſtate, bene impendamus: *Viri Galilæi, quid ſtatis* (obſerva pru-
lens Lector, *Galilæus* idem eſt, quàm *transmigrans*, aut *viator*) volebant ergo hi
luo Angeli juxta Cornelium dicere: *Domum redite, & ad munus Apoſtolicum*, *Cornel. hic.*
quod Chriſtus vobis demandavit, ac Spiritûs Sancti adventum vos comparate. Et cita- *S. Thom.*
ns S. Antiſtes: *O viatores! ô peregrini! an neſcitis, quia Galilæi eſtis; An ignoratis,* *Villan.*
quia ex præſenti ſæculo quàm citiſſimè transmigrabitis? Quid ergo ſtatis? Quid hæretis? *Conc.* 1. *de*
Ex hoc vita veſtra momento omnis æternitas veſtra dependet, & ſtatis? Et tu ſtas ani- *Adſcenſ.*
ma Chriſtiana? An ignoras, quòd non proficere in virtute, ſit deficere? Et ad-
huc ſtas?

Eunuchus ille Æthiops, ſeu Abyſſinus (ubi nunc Imperii clavē tenet Preto
Joannes) qui regio quondam theſauro Reginæ Candacis præerat, cùm Jeroſo-
lymam veniſſet, ut ibidem in templo DEUM verum, tanquam proſelytus
in ſpiritu, & veritate adoraret, in via animi gratiâ capitulum 53. Iſaiæ Prophe-
tæ legit, quod totum de Chriſti agit Paſſione, interim, dum hæſitat legendo
Eunuchus, de quo Propheta hoc ſcriberet, S. Philippus Spiritu Sancto per in-
ternā inſpirationē, & locutionem ductore ad illius currum ſe adjunxit, à quo in
fide Orthodoxa inſtructus Eunuchus ſine mora Baptiſmū flagitavit: *Ecce aqua,* *Act.* 8. 36.
quid prohibet me baptizari? Adverte Anime mi! Eunuchus ille nec momento
acquievit, ubi Chriſtum JEſum verum Dei Filium agnovit, ut per Baptiſmum
in illius gratiam rediret; & tu tepide Chriſtiane, in corpore, & tepore conſumis
dies, menſes, & annos. Ecce fons Salutis, ſaliens in vitam æternam, in SS. Cor-

de JESUS tibi apertus eſt; & tu recuſas hîc in Aqua, & Sanguine Agni baptizari, & à tuis lavari peccatis? *O lignum aridum*, inclamat S. Anſelmus, *& inutile, æternis ignibus dignum, quid reſpondebis in illa die, cùm exigetur à te uſque ad ictum oculi omne tempus vivendi tibi impenſum; qualiter fuerit expenſum?*

S. Anſelm. in medit.

8. Maria Magdalena felix illa pœnitens, licèt à Judæis, eam ob immaturam Lazari fratris mortem conſolantibus, in caſtello Bethania eſſet circumdata, ubi à Martha Sorore clam, & in ſilentio audivit: *Magiſter adeſt, & vocat te*, abſque ulla mora, remotis omnibus aliis negotiis, de loco ſurrexit, & ad JEſum amorem ſuum properavit: *Illa ut audivit, ſurgit citò, & venit ad eum.* Quoties te, anima Chriſtiana, in peccatis ſtertentem hactenus vocavit dulcis Magiſter JEſus per ſuas Sanctiſſimas inſpirationes, ſacrorum librorum lectiones, conciones, adhortationes &c. *Magiſter adeſt, & vocat te*, & tu, anima tepida, ſurdâ aure ejus pertranſis monitiones, & tota perflas de pectore ſomnum; Ah! miſera, an neſcis, quòd in utramque tibi aurem inclamat mitiſſimus Redemptor ac Salvator tuus JEſus: *Negotiamini, dum venio*, quia negotium negotiorum eſt, imò omnium maximum ſalutem tuam, dum adhuc tempus eſt, ſedulò operari. Juvat hîc audire S. Laurentium Juſtinianum, quomodo noſtram deploret ſocordiam, & tepiditatem: *Heu*, inquit, *quàm mortalium eſt iſta plangenda conditio, deteſtanda cæcitas, infelicitas fugienda. Abutuntur perverſi homines naturalibus bonis; venia tempus otiosè converſando conſumunt. O ſi agnoſcerent, quanti æſtimandum ſit, quod ſine conſideratione amittunt. Cæterùm quid pretioſius tempore? Quid quæſo, illo fructuoſius? Quid carius? quid excellentius? quidve amabilius: ſed proh dolor! penè ab omnibus nihil habetur vilius, nihil tractatur inutilius, nil inutilius poſſidetur.*

Joan. 11. 28.

Luc. 19. 13.

S. Laur. Juſtin. de vita ſolit. c. 19.

Notatu dignum eſt, quod Oſorius Author graviſſimus de Siculo quodam nuntio commemorat. Erat is ad Dionyſium Siciliæ Regem, tunc in Italiæ finibus commorantem, à Regni illius Proceribus prægnantibus litteris amandatus, ut quantocyùs Rex Regno periclitanti opem ferret, ni illud vellet ab hoſtibus præoccupandum. Et ecce, dum nuntius ille ex itinere laſſus ac famelicus aſſum vitulinum comedit, & ſub arbore indormit, interim lupus, carnis aſſæ odore illectus accurrit, & ſarcinam tabellarii, in qua carnis reliquiæ unà cum litteris reconditæ fuerant, in ſylvam aſportat. Evigilat tandem de ſomno infelix nuntius, ſarcinam cum litteris anxius inquirit, diſcurrens per teſqua denſa & per invia multa, ubique aërem lamentis implens, & raptori omnia dira imprecans; verùm incaſſum omnia; interim hoſtilis exercitus Siciliam occupat, & in ſuam redigit poteſtatem.

Oſorius de Sicul. Nuntio.

Ite nunc ſomnolenti, ite tepidi, ite Superiores, Paſtores, Parentes, Patresfamilias, & mortales omnes; ite, ite, & veſtræ ignaviæ ac tepiditatis fructus conſiderate impenſiùs. Heu quot miſeri mortalium ejuſmodi

deſidiâ

deſidiâ & animi languore victi Regnum perdunt æternum: *Omnis tepor*, ait *Cornel. in*
Cornelius à Lapide, *oritur ex eo, quòd homo non ſatis conſideret, & æſtimet, quis* *Apoc. 3.*
ſit Deus? qua & quanta ſint ejus promiſſa & minæ? Interea tranſeunt dies ſalutis, *14.*
& cum eis gratia Divina, ac lupus infernalis, qui in perditionem noſtram ſem-
per vigilans eſt, optatam nanciſcitur prædam. Certè exiſtimat dictus Cor- *Cornel. in*
nelius à Lapide in Proverbia, Eccleſiam Dei non minùs per deſidiam, ſom- *Prov. 12.*
nolentiam, & inſcitiam Paſtorum, quàm per crudelitatem tyrannorum prio- *9.*
ribus ſæculis fuiſſe afflictam, dum ſenſum ob eorum tepiditatem & languo-
rem tot hæreſes hanc pulcherrimam Chriſti vineam devaſtârunt: *Et ſingularis* *Pſ. 79. 14.*
ferus depaſtus eſt eam. Eja Chriſtiane, quiſquis tandem es: *Surge, qui dormis, &* *Eph. 5. 14.*
exurge à mortuis. Surge ô tepide & ſomnolente à morte peccatorum, & vitio-
ſæ tuæ conſuetudinis, *& illuminabit te Chriſtus.* Ecce, dies eſt nunc gratiæ, &
Sol juſtitiæ Chriſtus illuceſcit tibi, ſurge, & evigila à vitio ad virtutem, à mor-
te ad vitam: *Hora eſt iam nos de ſomno ſurgere &c.* *Rom. 13. 11.*

CONSIDERATIO XI.

Dæmon hominem paulatim ad majora peccata inducit.

Pro Dominica 6. poſt Epiphaniam.

Quod minimum quidem eſt omnibus ſeminibus, cùm autem creverit, majus eſt omnibus oleribus, & fit arbor. Matth. 13. 32.

I.

RECtè Mellifluus: *Tanta*, inquit, *aſtutia eſt ſerpens antiquus, ut ho-* *S. Bern.*
minem Deum timentem non mox invadat ſuggeſtione aperti ſceleris, *Tom. 3.*
ſed primùm paulatim reſtringit rigorem juſtæ diſcretionis, qui autem *ſerm. ſer.*
modica ſpernit, paulatim decidet. Quis Davide innocentior: *Per-* *3. poſt*
ambulabam, ait ipſe, *in innocentia cordis mei in medio domûs meæ?* *Pent.*
Et quid accidit? Unicus incautus & laſcivus Bethſabeæ aſpectus eum adulte- *Pſ. 100. 2.*
rum & homicidam fecit: *Vidítque mulierem lavantem ſe &c.* Vide hîc, anima *2. Reg. 11. 2.*
Chriſtia-

Job. 41. 12. Christiana, & conſidera, quomodo *halitus ejus*, hoc eſt Dæmonis, *prunas ardere faciat*. Non dicit hic patientiſſimus Job: ventus, turbo, Auſter, Aquilo, Eurus &c. ſed *halitus* leviſſimus à faucibus Diaboli emiſſus ſubinde homines etiam timoratos priùs ad culpam levem, & exinde ad gravem, ad mortalem, & tandem ad infernum præcipitat? Jac. 3. 5. *Ecce quantus ignis, quàm magnam ſylvam incendit!*

Matth. 13. 31. Et hoc eſt, de quo hodie Evangelium: *Simile*, inquit Chriſtus, *eſt Regnum cœlorum grano ſinapis, quod accipiens homo, ſeminavit in agro ſuo, quod minimum quidem eſt omnibus ſeminibus, cùm autem creverit, majus eſt omnibus oleribus, & fit arbor.* Per quod granum ſinapis non incongruè aliqui Doctorum peccatum veniale liberè contra Deum admiſſum ſubaudiunt, quod quidem in æſtimatione & ore hominum minimum videtur, & veniâ dignum, quia veniale eſt, cùm autem creverit, & iterum iterúmque commiſſum fuerit, tandem juſto Dei judicio hominem delinquentem, & illud contemnentem ad majora diſponet, & ideo majus erit (quia mortale) omnibus oleribus, & fit arbor, in qua non volucres cœli, ſed inferni habitabunt, & in ramis ejus nidificabunt; quam veritatem hodierna luce pluribus & evidentiſſimis argumentis ex Scriptura petitis, Deo auſpice, dilucidabimus.

2. Ezechiel Propheta ductus eſt aliquando à viro ad aquas ſenſim ac paulatim profundiores; primò ductus eſt in aquam usque ad talos, ſecundò usque ad genua, tertiò usque ad femora & renes, quartò jam excedebant aquæ hominis ſtaturam, & tandem apparuit torrens profundiſſimus, qui non poterat transvadari: Ezech. 47. 5. *Quoniam intumuerant aquæ profundi torrentis &c.* Hanc immanem aquarum abyſſum ubi Propheta conſpicatus eſt, noluit ulteriùs progredi, & tam manifeſto ſe vitæ exponere periculo, ſed cum bona venia ſui ducis, qui Angelus fuerat, retrogreſſus eſt. Ita, ſubintrat hic B. Petrus Damianus; B. Petrus Dam. in expoſit. hujus loci. Angelus Satanæ cum homine agit, ſenſim ac paulatim à minoribus delictis ad graviora, ac tandem ad enormia eum inducens peccata, donec menſurâ ſcelerum adimpletâ illum in inferni barathro ſubmergat: *De parvis*, inquit B. Damianus, *& planis aquis ad intranſmeabilem profundi torrentis plenitudinem pervenitur.* Et quid vilius à plerisque cenſetur hominibus, quàm mendacium jocoſum? & tamen ex hoc, ſi nullum ſibi homo facit ſcrupulum, fiet paulatim mendacium pernicioſum, paulò poſt ejusmodi homo labetur ad juramenta & perjuria, & ſic contracto habitu perveniet tandem ad infernum: S. Greg. M. lib. 10. Mor. c. 9. *Si curare*, ait S. Gregorius M. *parva negligimus, inſibiliter ſeducti audenter etiam majora perpetramus.*

Probatio

Probam deſideratis? Petrum attendite. Venerat is in atrium Caypha, ꝗ Chriſtus interiore Aula à Concilio malignantium erat examinatus, & ia ancilla una oſtiaria accuratè Petri vultum obſervabat, videns eum non e è miniſtris, ſed hominem extraneum, pavidum ac mente conſternatum, de conjecit illum eſſe aſſeclam JESU captivi; quare eum interrogavit: *Et* *Matth. 26.* *cum JESU Galilæo eras?* Quid ad hoc Petrus? *Neſcio, quid dicis.* Vide & *69.* ſerva hic, prudens Lector, primum officioſum Petri mendacium. Tentur is ſecundò ab alia ancilla, cùm ſederet cum miniſtris ad ignem, ut hac ertate ſeſe à prima purgaret ancillæ accuſatione; Verùm hîc in novum tationis incidit laqueum: *Vidit eum alia ancilla, & ait his, qui erant ibi: Et erat cum JESU Nazareno?* Quid hîc Petrus? videns, quòd plures miniorum ad ancillæ hujus interrogationem concurrerent, validiore reſponſo ariete rem eſſe purgandam ratus, negationi ſecundæ juramentum addidit; *iterum negavit cum juramento, quia non novi hominem.* Tentatur tertiò à cirmſtantibus in atrio miniſtris: *Verè tu ex illis es, nam & loquela tua manifeſtum facit.* Quid hîc rurſus Petrus? ubi advertit undique ſe premi, ad extrema actus, *cæpit deteſtari, & jurare, quia non noviſſet hominem.* Cornelius à Lade ita illum anathematizantem inducit: *Hæc faciat mihi DEUS, & hæc ad-* *Cornel. hic* *t, ſi novi JESUM; terra mihi dehiſcat, fulmen me afflet, cælites me perdant, ſi* *in Matth.* *SU ſim diſcipulus &c.* O Petre! quantum jam mutatus à te ipſo es? nun- *26. 73.* id priùs à Chriſto monente & minitante audiîſti: *Qui negaverit me coram* *Matth. 10.* *minibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui in cælis eſt?* paulò ante in hor- *33.* acerrimè defendiſti Dominum tuum, ultrò vitam objiciens morti, & nc heu quantâ ruinâ primaria Apoſtolorum columna collapſa eſt; ô cam miſerandum! O Chriſtiani! exclamat hîc S. Gregorius Magnus, vide-, quomodo *peccatum, quod pænitentiâ non deletur, mox ſuo pondere ad aliud hat.* Videte, & perpendite, quomodo Dæmon infernalis S. Petrum funmentalem Eccleſiæ Dei Lapidem, imò & columnam non vi, ſed ſenſim paulatim dejecerit, atque proſtraverit. Time hîc, quiſquis es, ne & tibi iter contingat, ſi ſpernis modica. Juvat hîc audire S. Anſelmum Hierarm Cantuarienſem: *Nota*, inquit, *primò ait: neſcio, quid dicis; ſecundò* *S. Anſelm.* *n juramento negat; tertiò cæpit deteſtari, & jurare, quia non noviſſet hominem;* *hic, de S.* *ſeverare quippe in peccato, dat incrementum ſcelerum, & qui minima ſpernit, ca-* *Petro.* *in majora.*

3. Admiranda quondam fuit ſtatua illa Regis Nabuchodonoſoris, cujus put ex puriſſimo auro, pectus & brachia ex candidiſſimo argento venter femora ex ære ſolido, tibiæ ex ferro rigido, & tandem pedes ex luto viliſno fictiles erant. Et quid tandem huic ſtatuæ prodigioſæ evenit? unico omento moles iſta in terram dejecta, ſubverſa & in pulverem redacta eſt. a fortâſſe tremendo icta fulmine concidit? An hunc Coloſſum hoſtilis

Dan. 2. 35. ſubvertit & extirpavit exercitus? Minimè gentium, ſed *adſciſſus eſt parvus la-*
pis de monte ſine manibus, & percuſſit ſtatuam in pedibus ejus ferreis & fictilibus, &
comminuit eos: tunc contrita ſunt pariter ferrum, teſta, æs, argentum & aurum &c.
Et tantam ſtragem ac ruinam poterat cauſare unicus lapillus?

O quàm multi ſunt Chriſtiani! qui habent caput aureum, dum bene
incipiunt, ſed pedes ex luto fictiles, dum malè tandem finiunt, quia pede-
tentim per culparum venalium contemptum deficientes, tandem unico ten-
tationis lapillo in pedum fragilitate concuſſi corruunt, & in peccatis ſuis æter-
nùm pereunt! Et quot, obſecro, unicus alterius ſexûs incautus aſpectus præ-
cipitavit? ſic nimirum à viſu venitur ad riſum, à riſu ad potum, à potu ad
luſum, à luſu ad uſum, ab uſu & familiaritate ad tactum; & tandem ad
actum. En hîc jacet Coloſſus in igne gehennali æternùm cremandus: *Qui*
Dionyſ. *ſpernit modica*, ſunt verba Dionyſii Carthuſiani, *id eſt, levia peccata, ſucceſſivè*
Carth. in *corruit ad majora, venialia namque minora diſponunt ad venialia craſſiora, & omnia*
Eccl. 19. 1. *ſimul ad mortalia &c.* Populum illum Iſraëliticum conſule, de quo Scriptu-
Exod. 32. ra: *Sedit populus manducare & ſurrexerunt ludere.* Supra quod S. Gregorius
6. Papa: *Eſus*, inquit, *potúſque ad ludum impulit, ludus ad idololatriam traxit &c.*
S. Gregor. Et nunquid primus Regum Liber de Saule commemorat: *Non erat vir de*
l. 10. Mo- *filiis Iſraël melior illo?* Hic tamen talis ac tantus vir, ubi in divinis obſervan-
ral. c. 9. dis mandatis paululùm inobediens eſſe cœpit, ſenſim in abominanda & hor-
1. Reg. 9. renda delapſus eſt crimina, donec tandem de ſalute ſua æterna deſperans
2. miſerrima morte impiam afflârit animam, de quo Os Aureum: *ac ſi paula-*
S. Chryſoſt. *tim*, inquit, *atque paulatim labens non ſtetit, quouſque in perditionis barathrum ſe*
de obitu *ipſum immiſit.*
Saulis.

4. Occurrit hîc mihi Sereniſſimus Princeps Abſolon, corpore quidem
formoſiſſimus, ſed animo nigerrimus, qui mirum in modum ſuas nutriebat,
& expoliebat comas, quas annis ſingulis, quia eum gravabant, tonderi voluit;
& quia aurei ac flavi erant coloris, ideo à fœminis ad capillaturam ex eis ſibi
faciendam, avidè fuerunt expetitæ; hinc pretium illarum ducentorum ſi-
clorum argenti, qui octoginta Romanos faciunt aureos, fuit æſtimatum.
Accidit, ut in bello injuſto parricida iſte mulo inſidens, fugam arriperet:
2. Reg. 18. *Cúmque ingreſſus fuiſſet mulus ſubter condenſam quercum & magnam, adhæſit caput*
9. *ejus quercui, & illo ſuſpenſo inter cælum & terram, mulus, cui inſederat, pertranſivit.*
Sap. 11. O crines! ô laquei! ſed juſtus es, Domine, & rectum judicium tuum; in
17. quo enim quis peccat, in hoc & punietur. Hæc autem illis contingebant in
figura, nobis autem ad correptionem, per illos enim capillos rectè Docto-
res peccata venialia ſubaudiunt, quæ multiplicata diſpoſitivè hominem ad
Iſa. 5. 18. mortalia, imò ad ipſum inducunt infernum: *Væ*, ſubintrat hîc Propheta-
rum Princeps Iſaias, *væ, qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatum, & quaſi*
vinculum plauſtri peccatum. Nunquam vidiſtis, animæ Chriſtianæ, quomodo

ſuos

...reſtiarii faciant funes? A minutis incipiunt funiculis, quibus alios aliós-
e adjungunt minores, ex quibus tandem craſſa conſurgit reſtis, quibus na-
s, anchoræ, currus, rotæ, machinæ &c. ligantur, trahuntúrque. Simili
è modo homo peccator à minimis incipit, & in magnis finit ſceleribus;
aldæus hîc vertit: *Væ, qui incipiunt paulatim peccata, augéntque, ut creſcant,*
fortia fiant, ut vinculum plauſtri. En ſingulare Dæmonis ſtratagema, ſen-
i & paulatim animos ſeducentis; proinde appoſitè S. Ephrem: *Vos hor-*
, inquit, *obteſtórque fratres, ut non ſolùm à gravioribus peccatis ac vitiis tempe-*
s, ſed etiam ab illis, quæ parva apparent & levia, quæ tanquam minimi ac nullius
menti ferè ab hominibus negligi, ſperníque ſolent, quaſi nulla de ſimilibus reddenda
ſit ratio, cùm interim per ejuſmodi nos ſpernere etiam quærat diabolus. Omni er-
diligentiâ ac cuſtodia etiam in minimis illis dolos, atque inſidias diaboli cavete.
lite locum dare diabolo.

S. Ephrem hom. 1. de virt. & vit.

Epheſ. 4. 27.

5. Cæterùm non poſſum capere, quare olim DEUS populo ſuo electo
poena mortis præceperit, ne per ſeptem dies tempore Paſchali panem
mentatum comederet, ſed ſolùm azyma, id eſt, panem ſine fermento,
hoc in memoriam illius, quia, cùm populus ille Iſraëliticus de Ægypto
ederetur, præ feſtinatione tempus non habuit paſtam ad coquendum pa-
m præparatam fermentandi: *Septem diebus azyma comedetis: in die primo*
erit fermentum in domibus veſtris, quicunque comederit fermentum, peribit ani-
illius de Iſraël, à primo die uſque ad diem ſeptimum. Ad quid, quæſo Hebræis
itale fuit fermentatum panem diebus azymorum manducare? Obſerva
, prudens lector, peculiare myſterium. Per fermentum illud paſſiones
ſtræ ſubaudiuntur, quas niſi in ſuis principijs à corde noſtro repellimus,
ſim in eo creſcent, & ſic ex deſidia noſtra confortatæ tandem in vitia &
ormia degenerabunt peccata. Ita antiquiſſimus Origenes: *ſed ne contem-*
s, inquit, *etiamſi parvam videris intrare fermentari malitiam, quia modicum fer-*
mentum totam maſſam corrumpit, & ideo neque de parvo peccato negligas, quia ex
o generatur & aliud; Et ſi unum peccatum admittitur, & non mox per
iam pœnitentiam diluitur, brevi centena ejuſmodi monſtra parturien-
r.

Exod. 12. 15.

Orig. hom. 25. in Exod. 12.

Salomonem, virorum prudentiſſimum conſulamus, de cujus pietate
cenſent ſacræ paginæ: *Dilexit autem Salomon Dominum ambulans in præceptis* *3. Reg. 3. 3.*
avid patris ſui; & ideo bis illi DEUS apparuit: *Dixítque Dominus ad eum:*
exaudivi orationem tuam &c. Et quid paulò poſt ſequitur? *Cúmque jam eſſet* *3. Reg. 9. 2.*
senex depravatum eſt cor ejus per mulieres, ut ſequeretur Deos alienos. O caſum ve-
luctuoſum, dum in ſervitio paulatim cœpit tepeſcere, cœpit & deficere, *3. Reg. 11. 4.*
nec tandem Gentilium fæminarum inſano amore victus, ut ejuſmodi
morem gereret concubinis, impius & turpiſſimus idololatra factus eſt:
lomon elatus, ait S. Proſper, *in ſenio fornicatus mente & corpore, Domino ipſum*

S. Proſper p. 2. de deſc. præd. c. 27.

deſerente, malè obiit. Diſce hîc cavere fœminas, & fugere illarum c
etiamſi piæ & religioſæ dicantur; non enim prudentior es Salom
ctior Davide, fortior Samſone, quos omnes dementârunt mulieres
Judic. 16. 19. Samſone quidem dicitur: *At illa dormire eum fecit ſuper genua ſua, ſuo reclinare caput, vocavítque tonſorem, & raſit ſeptem crines ejus, & cœp eum, & à ſe repellere, ſtatim enim ab eo fortitudo diſceſſit.* En tibi, qu virtus & fortitudo talis ac tanti herois per unam fallacem & laſciv lierculam confuſa, atque proſtrata eſt, amiſſis crinibus & ipſe San
Cornel. hic. riit, *ut DEUS*, ait Cornelius, *moneret, capillorum, id eſt, rerum minim bis exactam curam eſſe habendam, à minimis enim pendent maxima.* U cula, quæ reperitur in gemma, totum ejus pretium extinguit; U nula pupillam oculi infeſtat, & offendit; Unica veneni guttula homini accelerat; Unica piſcis ſpina Tarquinium Priſcum occidit acûs punctura Luciam M. Aurelij Imperatoris filiam necavit; U pillus Adrianum IV. Pont. Max. extinxit; Unica muſca peſtifera graſſante peſte opulentum civem in horto ſuo, ut liberiorem capt
Eph. 4. 27. ram, commorantem, peſte afflavit, & occidit. O Chriſtiani! *eum dare diabolo* etiam in minimis, porrigit enim vobis pomum, & paradiſum.

6. Sed pergamus in noſtra theſi ulteriùs. Sæpiùs hactenus
Eccl. 21. 2. ſum, quare ſapientiſſimus Siracides, imò per os ejus ipſe Spiritus nos fideliſſimè moneat, ut omne peccatum non ſecus ac colubrun mus: *Quaſi à facie colubri fuge peccata.* Cur non dixit Eccleſiaſticu ſi à facie immaniſſimi draconis, ferociſſimi leonis, aut furioſi tigri peccata? An fortâſſe alluſit ad illum callidum ſerpentem, qui Evam protoparentem noſtram in paradiſo ſeduxit? Adverte: in occulto mordet, & clam ſuum homini inſtillat venenum; tem ex ſerpente naſci regulus, ſeu baſiliſcus, qui ſolo viſu, quos aſp
Didac. Stell. in cap. 3. Luc. cat. Juvat hîc audire Didacum Stellam Auctorem graviſſimum: *lubrum*, inquit, *qui inter animalia venenoſa minùs veneni habet, intelligit ſiaſticus parvum peccatum, à quo fugere debes Quare? quia Iſaias dicit quòd ex radice colubri egredietur regulus. Baſiliſcus inter reliqua animali ſiſſimus eſt, & adeò malus eſt, ut ſolo intuitu homines interficiat, atque ideo intelligitur graviſſimum omnium peccatorum. Fuge igitur, à parvis & à peccatis graviſſima oriuntur.* Sic videmus, quòd ex minutiſſimo ſem
S. Gregor. in Job. 33. ceſſu temporis ingens excreſcat arbor: *In uno grano*, ait S. Grego pa, *parviſſimi ſeminis latet tota, quæ naſcitura eſt, arboris moles.* In un (peccato veniali, ſi non emendatur) latent furta, perjuria, blaſphem nicationes, adulteria, ſacrilegia, homicidia, & omnis generis mala;

lena peccata venialia non conſtituant unum mortale, minuunt tamen
mmopere gratiam divinam, quâ ſubtractâ, homo ſine dubio in æternæ
mnationis ruet barathrum. Et nunquid Judas, dum ad Apoſtolatûs api-
m evectus eſt, vir erat timens Deum? ſed quia minora non curabat furta
delicta, ſenſim ad ſummam illam, quæ orbi nota eſt, pervenit malitiam
protervitatem. Quod etiamnum, pro dolor, in viris à religione ſua, aut
le orthodoxa, apoſtatantibus luculenter experimur, unde rectè & empha-
è S. Anſelmus: *Omnis, inquit, religio monaſtici Ordinis funditus periit, ſi cu-* *S. Anſelm.*
dia ejus per modicum culparum contemptum paulatim tepeſcit. Nota hoc tibi, *de ſimilit.*
Clerice! ô Eccleſiaſtice! ô Paroche! ô Religioſe! imò & tu, ô Laice! 122.
paulatim ac pedetentim flacceſſis, tepeſcis, & deficis, nec ampliùs mino-
delicta, tunc proximus es ruinæ & damnationi æternæ: *Judiciô divinô*, *S. Iſidor.*
t S. Iſidorus, *in reatum nequiorem labuntur, qui diſtinguere minora ſua facta con-* *lib. 2. ſent.*
nnunt. *c. 19.*

7. Cæterùm videtur mihi aſtutiſſimus Dæmon, ut quondam Satrapæ
iliſtinorum, qui, cùm invictum Samſonis animum expugnare non poſ-
t, maturo habito conſilio ad uxorem ejus venerunt, rogantes, quatenus ex
ro ſuo per blandimenta & lenocinia explicationem problematis expiſca-
tur: *Blandire viro tuo, & ſuade ei, ut indicet tibi, quid ſignificet problema.* Hoc *Jud. 14.*
do & alia vice Philiſtini cum Samſone uſi ſunt, cùm enim cernerent, for- *15.*
ſſimum hunc juxta ac invictiſſimum Athletam mulieris amore eſſe irreti-
m, ut faciliùs eum expugnarent, ac caperent, Dalilæ uxori ejus egregiam
cuniarum ſummam polliciti ſunt, ſi hunc maritum ſuum in prædam ipſis
aſignaret: *Decipe eum, & diſce ab illo, in quo habeat tantam fortitudinem &c.* *Jud. 16.*
uâ cognitâ roboris causâ infelix Samſon in ſomno detonſus, captus, illu- *5.*
i, & ab hoſtibus excæcatus eſt: *quem cùm apprehendiſſent Philiſthiim, ſtatim*
uerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vinctum catenis, & clauſum in carcere mo-
e fecerunt

Simile ſtratagema & diabolus in expugnatione animæ noſtræ ſæpè nu-
ero adornâre & ſubornare aſſolet, dum eam non vi, aut ſubitò, ſed paula-
n, ac plerumque per Dalilam, hoc eſt, per carnem, ejúsque blandimenta,
ſenſualem & proprium amorem à minoribus ad majora inducit peccata,
nec tandem eam ad æternæ damnationis barathrum præcipitet, proinde
ctè & optimè monet Apoſtolus; *Nolite locum dare diabolo*, ſuper quæ verba *Epheſ. 4.*
ivus Hieronymus ita commentatur: *Adverſarius ſemper in nos eſt paratus ir-* *27.*
mpere, & cùm locum dederimus ingreditur; ſolet autem, antequam veniat, quadam *S. Hieron.*
tula præmittere, & Præcurſorem adventûs ſui facere cogitationem, hanc ſi nos in *Epiſt. 4.*
rde noſtro ſuſceptam nutriérimus intrinſecùs, & creſcere fecerimus, cùm in nobis
olem ſuam auctam viderit, & ipſe audebit intrare. Poteſtas diaboli non in teme-
tate illius, atque jactantia, ſed in tua eſt voluntate: Audis hoc, homo Chri-

 ſtiane?

ſtiane? quid ergo in tentationibus das locum diabolo, ſi res & conſenſus in tua ſunt poteſtate?

8. Evam protoparentem noſtram antiquus ille ſerpens non vi, ſed ſen-
Gen. 3. 4. ſim ac paulatim ad peccatum induxit: *Nequaquam moriemini.* Ecce typum & modum, quo etiamnum hodie hoſtis ille inveteratus & capitaliſſimus humanum genus, & poſteros Adami infeſtat, non cogit, ſed ſollicitat conſenſum.

Joab Belli-Dux innocentem Amaſam non aperta vi, ſed oſculando in-
2. Reg. 20. terfecit: *Salve mi frater; & tenuit dexterâ mentum Amaſa, quaſi oſculans eum.*
9. *Porro Amaſa non obſervavit gladium, quem habebat Joab, qui percuſſit eum in latere, & effudit inteſtina ejus in terram.* En ſtratagema vaſerrimi diaboli in primo tentationis aſſultu mirè homini blandientis, donec capta occaſione eum inficiat, ac tandem interficiat.

Judæi impij illi deicidæ falsò Chriſtum redarguebant, quòd in Belze-
Luc. 11. bub ejiceret Dæmonia. Belzebub idem eſt, quod *DEUS muſcarum*; quid au-
15. tem muſcâ impudentius? etiamſi repellatur, redire tamen ſolet; & ſi locum huic infernali das muſcæ, fiet tandem ex ea Draco, qui devorabit animam tuam; ita dilectus ille Chriſti Diſcipulus Diabolum appellare ſolet:
Apoc. 12. *Ecce, Draco magnus, rufus &c.*
3. Idem hoſtis tartareus, cùm Chriſtum eſurientem poſt quadraginta dierum jejunium in deſerto tentare diſcuperet, rem pari modò ſenſim ac paula-
Matth. 4. tim aggredi voluit, offerens ei imprimis lapides: *Dic, ut lapides iſti panes*
3. *fiant.* Et quare non petiit, ut ex lapidibus iſtis Chriſtus carnem aſſam, vel
Stella in capones, gallinas, & ſimilia creâret? Reſpondet Didacus Stella: *Si Dæmon*
Luc. 4. *te parva re capere poſſit, non cupit pretioſam*, à minimis enim incipit, donec ad majora perveniat, & hominem incautum ad interitum præcipitet, ac ipsâ noſtrâ, dum ab initio non reſiſtimus, nos vincat ignaviâ; ſic Chriſto tandem perſuadere voluit, ut ſe ipſum præcipitaret: *Mitte te deorſum &c.* Age igitur, quisquis es, homo Chriſtiane! & ſequere prudentiſſimum, quod ti-
Eccl. 12. bi ſuggerit Siracides, conſilium: *Non credas inimico tuo in æternum.* Inimi-
10. cus hic tuus Diabolus eſt, ſi te blandis impoſterùm tentabit ſuggeſtionibus, *non credas inimico tuo in æternum.* Audis hoc? abi in pace.

CON-

CONSIDERATIO XII.

Emendatio vitæ procraſtinata in fine periculoſa.

Pro Dominica Septuageſimæ.

Quid hîc ſtatis tota die otioſi? Matth. 20. 6.

I.

REctè Regulæ juris in 6to: *Mora ſua cuilibet nociva.* Julium Cæſarem primum Imperatorem Romanorum conſiderate, qui, cùm die quodam ad Senatum in Capitolio Romano congregatum ſe conferret, à amico per litteras admonitus eſt, ut ſaluti, ſed nulla interpoſitâ morê ſuleret, ſibi enim certam à Senatoribus paratam eſſe perniciem, & à conſis, quorum Dux Brutus erat, machinandum interitum. Quid agit Cæ-? *Libellum*, ait Plutarchus, *ſibi in Senatum eunti, ubi à conjuratis interfectus onjurationis ſeriem ediſſerentem oblatum, in ſinum conjecit, apud inferos ſcilier otium lecturus.* En dilatio modica, & mora exigua Cæſari vitam, & erium ademit. *Plutarchus de Julio Cæſare.*

Similem libellum monitorium, homo Chriſtiane, tibi hodie transmitancta Mater Eccleſia, monétque ſerio, ut relictâ tepidâ, ac ſenſuali vitâ, in vineam Chriſti te conferas, atque in negotio ſalutis tuæ nullam interas moram: *ito & tu in vineam meam*; & tu, anime mi, ſtas totâ die oiſ? Excuſabant ſe quidem illi operarij, qui poſtremò vocati ſunt: *Quia o nos conduxit*; tu autem, qui Evangelicæ legis, & vocationis tuæ non arus es, quomodo, & qua ratione te excuſare poteris: *Quia nemo nos conit?* Clamat tibi in aures Lex per Moyſen: *Si moratus fueris, reputabitur in peccatum.* Adhortatur te hodie ipſa Veritas Chriſtus: *Multi ſunt vocapauci electi: Contendite intrare per anguſtam portam.* Fulminant Prophetæ: *genti peccatrici, populo gravi iniquitate, ſemini nequam, filiis ſceleratis &c.* nant Apoſtoli: *Si juſtus vix ſalvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Vorantur verbi divini Præcones: *Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peri*. Inſtat Angelus Cuſtos, prout olim in valle flentium populum Iſraëum, ita & te nunc peccantem, & non pœnitentem graviſſimis verbis nonens: *Noluiſti audire vocem meam, cur hoc feciſti? &c.* Interroga ipſam tuam *Matth. 20. 4. Deut. 23. 21. Luc. 13. 24. Iſai. 1. 4. 2. Petr. 4. 18. Luc. 13. 3. Judic. 2. 2.*

S. Thomas Villanov. conc. 1. de judicio. tuam conſcientiam, & quid tibi dictat? Audi S. Thomam Villanovum: *Aut pœnitendum, aut ardendum*: hic non datur medium. Et tu ſtas adhuc tota die otioſa? O Chriſtiane! ô Procraſtinator! nunquid tinniunt tibi ambæ aures tuæ? aut diſpone te ad maturam, ac ſeriam vitæ emendationem, aut para te ad infernum. Plura in præſenti.

Lev. 11. 13. 2. Quòd Struthio in lege veteri inter immunda animalia reputatus, & à Deo non tam à ſacrificio, quàm etiam ab eſu hominum rejectus fuerit, non miror, quia ſymbolum ſtolidi hominis eſt, dum caput ſolum, licèt grandis ſit corpore, imminente periculo in arena, aut in gramine abſcondit, putans ſic à nemine ſe videri, cùm ipſe neminem videat, proinde rectè illi pro lemmate inſcribes: *Sublimè non ſapit.* En typum hominis mundani emendationem vitæ ſuæ de die in diem procraſtinantis, & Deum intime

Pſalm. 58. 8. ſibi præſentem, ac monentem non conſiderantis: *Et dixerunt: non videbit Dominus, nec intelliget DEUS Jacob.* Hinc prô dolor! tot fœda, & abominanda flagitia, hinc tot exceſſus deteſtabiles, hinc tanta ruina Chriſtiano-

Theod. in Pſ. 49. 22. rum, quia *oblivio Dei*, ait Theodoretus, *conciliatrix peccati eſt*, & fœcunda omnium ſcelerum parens. *Unde tanta tepiditas in orando*, quærit S. Thomas

S. Th. Vill. ſerm. de S. Mich. de Villa Nova, *tanta negligentia in operando, tam modica reſiſtentia in reſiſtendo, niſi ex hac Dei oblivione?* O miſeri mortales! qui dies noctéſque in vanis domorum, agrorum, pecuniarum, voluptatum, ſtultitiarum, & cæterarum rerum pereuntium cogitationibus inſumitis, Dei autem veſtri vix memineritis, niſi ut nomen illius blaſphemetis, quid erit in morte, & cùm Domi-

Dan. 13. 20. nus ad judicandum venerit? *Nemo nos videt*, dicetis cum duobus illis peſſimis ſycophantis, qui quondam caſtiſſimam Suſannam clauſo oſtio in hor-

Luc. 24. 25. to ad turpiſſimum flagitium ſollicitârunt. *Nemo nos videt.* O ſtulti, & tardi corde ad credendum! ergo *qui plantavit aurem, non audiet, aut qui finxit*

Pſ. 93. 9. *oculum, non conſiderat?* Mihi credite: *Eructabit* illi aliquando, cùm venturus

Matth. 13. 35. eſt tanquam diſtrictiſſimus Judex, omnia *abſcondita à conſtitutione mundi*, quia *nihil* tam *opertum, quod non revelabitur, & occultum, quod non ſciatur.* *In-*

Matth. 10. 26. *telligite hæc, qui obliviſcimini Deum*; aut maturè, & ſeriò pœnitendum, aut æternùm ardendum. Nauta, ſi ventum obſervat favorabilem, ſinè mo-

Pſalm. 42. 21. ra navim de littore ſolvit, ac vela pandit, non exſpectans, donec exurgant turbati maris iræ, ferveántque ſpirantibus æquora ventis: Et tu, inſane dilator, tunc primùm dignos pœnitentiæ fructus facere diſcupis, ubi morborum fluctus te infaſtabunt, naufragium vitæ imminebit, & mens ob in-

Hug. l. 2. de Sacram. p. 14. c. 5. ſtans judicium trepidabit? *Suſpecta*, ait Hugo de S. Victore, *debet eſſe pœnitentia, quæ ſera venit; poſſibilitas optimè probat, ſi non facis, dum potes, manifeſtè oſtendis, quòd non vis.*

3. Verùm progrediamur ulteriùs, & notum illud Abelis, & Caini ſacrificium attentiore mentis oculo inſpiciamus. De Cain agricola recenſet Scri-

ptura:

ura: *Factum eſt autem poſt multos dies, ut offerret Cain de fructibus terræ munera* Gen. 4. 3.
omino &c. & de Abel: *Obtulit de primogenitis gregis ſui, & de adipibus eorum:*
t quid ſequitur? *Reſpexit Dominus ad Abel, & ad munera ejus, ad Cain verò, &*
munera illius non reſpexit. Quid hoc eſt? An reſpectus perſonarum eſt apud
ominum? Si non reſpexit Deus perſonam ullius hominis; quare ergo unius
crificium ratum & acceptum, alterius verò indignum, & abominabile ha-
tur: ut reſpiciatur?

Solvit hanc quæſtionem pulcherrimè Doctor Mellifluus, dum accuratè
lvertit, quòd Abel de primogenitis, & primitiis Deo ſacrificium obtulerit,
ain verò de frugibus jam emarcidis, & obſoletis, & hoc, prout inſinuat Scri-
ura: *Poſt multos dies*; fuit itaque Cain typus illorum, qui vitæ ſuæ emenda-
nem in longum tempus differunt, & tandem, cùm infirmantur, aut in a-
uo vitæ exiſtunt periculo, fructus dignos pœnitentiæ facere volunt, ſed
alè timeo, ne cum impio Caino fruges pariter emarcidas, & obſoletas offe-
nt: *Quid facitis juvenes*, ſunt verba memorati Doctoris Mellifui, *qui flores ju-* S. Bern.
ventutis veſtræ offertis Diabolo, & faces ſenectutis veſtræ Deo? ſecuriùs eſſet cum Abel cit. à
primitias Deo offerre juventutis, dicendo: Mane adſtabo tibi, in matutinis medita- Manſ.
bor in te &c. T.4.f.580.

De Joſeph recenſent Sacræ Paginæ, quòd maturè & in tempore opportu- Gen. 41.
ſterilitati futuræ providerit, non exſpectans, donec maleſuada fames om- 47.
m terram repleret. Et tu anime mi, non vis tibi proſpicere pro futuro tem-
re, & tota imminente æternitate? Qui olim primus, & feſtinus in piſci- Jo. 5. 4.
m deſcendit, dum ab Angelo movebantur aquæ, ſanus factus eſt, à qua-
nque detinebatur infirmitate, cæteris, qui tardiores fuerant, fruſtra ſani-
em præſtolantibus. Ad quid ergo tardas, homo Chriſtiane, te emenda-
, ac totum te convertere ad Dominum Deum tuum? En gratiarum piſcina
. 5. Vulnerum, & Sacratiſſimi Cordis JEſu aperta tibi eſt, cur non in illam
ſcendis; *Cujus veſtrûm aſinus, aut bos in puteum cadet, & non continuò extrahat* Luc. 1.45.
m? Et tu, Anima peccatrix? dies & hebdomadas, menſes & annos ſter-
in peccatis? *Quæ in juventute tua non congregâſti, quomodo in ſenectute tua inve-* Eccl. 2. 5.
s? Quàm ſtultum eſt ſibi perſuadere ſanctam mortem, ſi per omnem vitam
um offendiſti? Triticum ſolùm bonus ille paterfamilias in horreum ſuum Matt. 13.
ngregari, & aſſervari juſſit, ſi autem nil niſi zizania, ſpinas & tribulos pec- 40.
orum tuliſti, ubi erit locus tuus?

4. Obſervate nunc quæſo, mecum confeſſionem S. Petri & Dæmonis.
: Petro liquet, quòd Chriſtum liberè & publicè coram aliis pluribus con-
ſus ſit: *Tu es Chriſtus Filius Dei vivi.* Per quam publicam confeſſionem me- Matt. 16.
t adhuc ante obitum ſuum ab Ore Veritatis Beatorum numero adſcri- 16.
: *Beatus es Simon Barjona.* Hunc Apoſtolorum Principem in publica

Luc. 4. 41. confeſſione & Dæmon imitatus eſt: *Quia tu es Filius Dei*: Et quid hi
ſtus? *Et increpans non ſinebat eum loqui.* Quare unius, & non alterius ſi
eſt confeſſio?

Reſp. ad quæſtionem S. Auguſtinus, quia Dæmon ex timore ſerv
ex pavore pœnarum infernalium tunc temporis Chriſtum, ut Dei l
S. Aug. l. confeſſus eſt, Petri verò confeſſio purè ex amore filiali proceſſit: *Una*
50. hom. *cantur*, ait hîc S. Doctor, *iſtæ duæ confeſſiones, laudatur amor, damnatur*
41. Audis hoc peccator inveterate? Tunc utique cum Dæmone peccata t
Pſ. 139. plorare deſiderabis, quando non ampliùs erit tempus pœnitendi, quia
12. *injuſtum mala capient in interitu.* Tunc pariter occlamabis: *Tu es Chriſtu*
Prov. 1. *Dei vivi? Miſerere mei*, ſed non amplius erit tempus miſerendi, *cùm i*
27. *quaſi tempeſtas irruerit.* Tunc cum Balaamo imò de pectore ſuſpirabis:
Num. 23. *tur anima mea morte juſtorum, & fiant noviſſima mea horum ſimilia.* O ſtulte
10. nunc vitâ juſtorum, mandata Dei obſervans, & maturè in rem, & ſa
tuam vigilans, & tunc in agone ab auditione mala non timebis, quia
Eccl. 3. 27. *cor durum habebit malè in noviſſimo.*

Jeroboam Iſraëlitarum Regem conſule, quem Deus variis, ac gravi
2. Paral. caſtigavit plagis, quia *fecit malum, & non præparavit cor ſuum, ut quæreret*
12. 6. *num.* Tandem & hic impius Rex reſipiſcere voluit, dum uxorem ſu
Ahiam Prophetam ablegavit, ut habitu commutato, & depoſitâ veſ
gali, plebejam induta pro ſalute morientis filij ſui rogaret, ad quam Al
3. Reg. 14. Dei mandato non niſi diras fulminavit minas: *Ego autem ad te miſſus ſum*
6. *nuntius &c.*

Talis & Achan miles Hebræus extitit, qui in furto Hierichuntin
Joſ. 7. 20. prehenſus licèt tandem de peccato ſuo pœnituerit: *Verè ergo peccavi D*
Rup. Abb. *DEO Iſraël, & ſic feci &c.* Veniam tamen juxta Rupertum Abbate
l. 1. in Joſ. alios Interpretes non ampliùs impetravit, quia confeſſio iſta, & pœni
cap. 21. nimis tarda fuit. En peſſimos dilatæ emendationis fructus: *Tunc*,
S. Aug. trat hîc S. Antiſtes Hipponenſis, *cùm venerit judicii tempus, correctionis loc*
ſup. Pſ. 50. *erit, ſed tantùm damnationis; & erit ibi pœnitentia, ſed infructuoſa, quia ſer*

5. Ad Judam Iſcariothem tranſeamus. Cùm vidiſſet peſſimus hi
cator, quòd Chriſtus Dominus oſculo proditorio in manus inimicoru
traditus, tunc tanquam Agnus manſuetus ad victimam Crucis raperet
hementer de tam gravi & enormi culpa ſua pœnitere cœpit; itaque im
contractum cum Judæis initum reſcindere cupiens, triginta argenteos P
Matt. 27. pibus Sacerdotum reſtituit: *Pœnitentia ductus retulit triginta argenteos Pr*
3. *bus Sacerdotum, & Senioribus dicens: Peccavi tradens ſanguinem juſtum.*

E

Examinemus pauliſper hanc Judæ pœnitentiam. Dic ſodes, nunquid ad veram pœnitentiam, ac confeſſionem ſecundùm omnium Theologorum effatum requiritur contritio, confeſſio & ſatisfactio? Has partes etiam pœnitentia Judæ habuit: Contritus fuit, quia pœnituit: *Pœnitentia ductus*: Sacerdotibus peccatum ſuum palàm, & cum dolore confeſſus eſt: *Peccavi*; Satisfactionem debitam præſtitit, ac bona injuſto titulo acquiſita, reſtituit: *Retulit triginta argenteos.* Bonam famam Chriſto injuſtè detractam pariter recompenſavit, dum illum publicè innocentem proclamavit: *Tradens ſanguinem juſtum*; Quare ergo expletis omnibus partibus ad veram pœnitentiam requiſitis, nullam ampliùs apud Deum gratiam invenit?

Reſp. Theophylactus, doluiſſe Judam præcipuè ex eo, quòd tam indignam actionem quoad mundum commiſerit: *Non ferens Judas ignominias ſubſecuturas, ſeipſum vitâ ſubduxit.* Et Hugo Cardinalis: *Pœnitentiâ ductus non propter amorem Dei, ſed magìs propter factum enorme &c.* Et S. Leo Pontifex: *Peccâſſe ſe doluit, veniam autem ab eo, qui dare poterat, non requiſivit*; ſi enim maturè ad pedes Chriſti, tunc pro mundi ſalute patientis, ſeſe projeciſſet, ob ejus amorem, & offenſam ſincerè dolens, ſine dubio à pientiſſimo Domino delictorum veniam impetrâſſet; hinc veniam deſperans, & miſerias majoribus accumulans, laqueo jugulum abrupit, & in arbore ſe ſuſpendit; & quia viſcera omnis pietatis exuerat, ideo juſto Dei judicio *crepuit medius*, ac cuncta illius viſcera in terram non ſine ſtygio fœtore effuſa ſunt, indignus, qui malevolam animam per os, quo Chriſtum fraudulenter oſculatus fuerat, in Orcum evomeret. Horribile exemplum omnibus procraſtinatoribus, apoſtatis falsò Confitentibus, & indignè communicantibus.

Theophyl. hic. *Hugo in hunc loc.* *S. Leo. ſer. 9. de paſſ. Dom.* *Act. 5. 18.*

O anima Chriſtiana! quoties & tu Deum tuum, amantiſſimum Patrem, ac Benefactorem omnium maximum innumeris peccatis tuis offendiſti, & cum Juda non triginta argenteis, ſed viliore fortaſſis pretio, ac vel unicâ, momentanea, ſpurciſſimâ & abominandâ carnis voluptatulâ tradidiſti, ipſo proditore magìs proditor, & tamen hactenus nullam veram condignam, ac conſtantem pœnitentiam egiſti; ô Deum immortalem! Quid erit tunc in morte tua, ac ſupremo vitæ agone? heu miſera, quò fugies? Ad Judam deſperantem quondam dictum fuit: *Quid ad nos, tu videris?* Itáne *& tu videris*, quando non ampliùs erit tempus videndi? ô malum: *Tu videris?* Quid, obſecro, tunc te juvabit dicere Confeſſario tuo: Mi Pater! peccavi, fateor, habes confitentem reum, ſed impoſterùm ſeriò, ah ſeriò me emendabo, omnia peccata, & eorum occaſiones vitabo, ita me Deus adjuvet &c. O pulchra pœnitentia! quid emendabis, quando ampliùs non poteris? Audi S. Auguſtinum: *Tunc*, inquit, *peccata tua te deſerent, non tu illa.* Et *S. Auguſt.*

L 2 tu

ſer. 3. *de* tu primùm in agone conſtitutus illa vis emendare? Cur non modo? c
verb. Ap. hodie, cùm audis vocem Domini intùs ad cor loquentem? ah cur no
6, 9. 6. Venit hîc mihi in mentem fortiſſimus ille Samſon ſolo quonda
mine terribilis, ſed nunc miſerrimus, excæcatus & vinctus catenis, q
lò ante leones domuit, portas æreas confregit, & hoſtilem exercitum
ditâ fortitudine ſolus debellavit, modò à Philiſtæis captus, & cæcus d
Jud. 16. ut coram eis luderet, & ſaltaret: *Lætantéſque per convivia, ſumptis jam*
25. *præceperunt, ut vocaretur Samſon, & ante eos luderet, qui adductus de carce*
bat ante eos &c. O miſerum Samſonem, luſum tam miſerandum, tam
dum, tam periculoſum ludentem; Sic cattus cum mure ludit, lupu
agno, milvus cum columba, vertagus cum lepore, Dæmon cum a
ex quibus præmiſſis, ò anima procraſtinatrix! non ſequitur alia conſ
tia, quàm interitus. Arrigite aures, ô mundani omnes, qui carni, m
Dæmoni, vobis ipſis, ac propriis inſervitis cupiditatibus, audite Scrip
Jud. 3. 7. & quid Spiritus dicat: *Fecerúntque malum in conſpectu Domini, & obliti ſ*
ſui, ſervientes Baalim & Aſtaroth. Et quid ſequitur? *Iratúſque contra Iſraël*
nus, tradidit eos in manus Chuſan &c. Ita, inquam, & vos luditis, ò miſ
mundani! ô procraſtinatores, ad inſtar Samſonis captivi à Diabolo
propriam calamitatem, animæque imminens agnoſcentes periculum,
tripudiando, jocando, luxuriando, epulando, potando, otiando deſ
Job. 21. tis in infernum? *Ducunt in bonis dies ſuos, & in puncto deſcendunt ad inferni*
13. miſerandam ejusmodi dilatorum ſortem!

Holofernus Aſſyriorum Dux, ut Bethuliam civitatem ſuæ ſu
poteſtati, fontem primarium, ex quo cives aquam haurire ſolebant,
Judith. 7. & fluentes undas alium in locum dirigi juſſit: *Porrò Holofernes, dum*
6. *per gyrum, reperit, quòd fons, qui influebat, aquæ ductum illorum à parte*
li extra civitatem dirigeret; & incidi præcepit aquæ ductum illorum &c. E
tagema ducis tenebrarum Diaboli, qui cum animam hominis (per ob
Bethuliam adumbratam) ſuæ diſcupit ſubmittere poteſtati, ante
fontem vivum, & fluentem aquæ ductum, hoc eſt, Dei ubique lo
præſentis memoriam in homine eliminare ſatagit, quâ extinctâ facili
tu animam de peccato in peccatum inducit, ac tandem, dum peccat
S. Franc. ſer differt vitæ emendationem, in æternum damnationis barathrum
Aſſ. in ſuis pitat: *Videte*, ait S. Franciſcus Aſſiſius, *ne Dominum oblivioni tradati*
opuſc. ep. *omnes illi, qui eum oblivioni tradunt, ab eo oblivioni traduntur*; & Hug
15. *Hugo* dinalis: *Oblivio Dei*, inquit, *malitioſa eſt, & omnia parit vitia.* Hin
Card. ſup. untur vitia catenata, dum peccatum primum, ſi non citò pœnit
Ezech. 6. deletur, januam reſerat ſecundo, ſecundum tertio, tertium quar

ſic in infinitum: *Cave*, prudentiſſimè monebat Tobias filium, *ne aliquando* 22. *f.* 81.
peccato conſentias, facilè enim labi, & peccare potes, ſed non ex propriis tuis *Tob.* 4. 6.
reſurgere viribus, per peccatum enim amittitur gratia divina, quâ perditâ, anima miſera huc illuc vacillando, & emendationem differendo tota abit in profundum.

7. Roboremus hanc veritatem per alios Scripturæ locos, & conceptus. Seba filius Bochri contra Davidem Regem, ac Dominum ſuum ſeditionem movens, urbem Abelam occupaverat, quam, ut ab hoc liberaret tyranno, Joab ſupremus Belli Dux valido obſedit exercitu. Et ecce, dum parantur, & eriguntur munitiones ad mœnia civitatis ſolo æquanda, mulier quædam prudens muros aſcendit, & validâ, quâ poterat, voce clamavit: *Audite, audite, dicite Joab, appropinqua huc, & loquar tecum, qui cùm acceſſit ad eam, ait illi: Tu es Joab? & ille reſpondit: Ego. Ad quem ſic locuta eſt: Quare præcipitas hæreditatem Domini? Reſpondénsque Joab ait: Abſit, abſit hoc à me; non præcipito, neque demolior; non ſic ſe habet res, ſed homo de monte Ephraim Seba, filius Bochri cognomine, levavit manum ſuam contra Regem David: tradite illum ſolum, & recedemus à civitate. Et ait mulier ad Joab: Ecce, caput ejus mittetur ad te per murum &c.* 2. *Reg.* 20. 16.

Quem, obſecro, hic rebellis Seba alium præſignavit, quàm hominem peccatorem, qui toties contra Deum ſuum ſeditioſus, & divinæ læſæ Majeſtatis reus eſt, quoties illum mortali offendit delicto? Et quid de ejuſmodi rebelli, ac ſeditioſo peccatore, vitæ ſuæ emendationem in dies, menſes, & annos differente tandem fiet? Sebæ cives Abulenſes caput præſcindebant: *Qui abſciſſum caput Seba filii Bochri projecerunt ad Joab.* Sed peccator procaſtinator, niſi ſpeciali divinâ gratiâ præveniatur, æternum cum anima, & corpore peribit: *Exacerbavit* enim *Dominum peccator; ſecundùm multitudinem iræ ſuæ non quæret. Pſ.* 10. 4.
Quæ verba S. Auguſtinus de Deo, ejuſmodi peccatori tardanti, & quotidie *S. Auguſt.*
magnis paſſibus ad infernum currenti, applicat; talis enim procraſtinator *in hunc loc.*
graviſſimè exacerbat Dominum, ac Deum ſuum, proinde nec ampliùs quæret ejuſmodi impium dilatorem, & legis divinæ contemptorem, ſed præ multitudine iræ ſuæ permittet eum in peccatis uſque ad mortem ſtertere: *Qui Apoc.* 22.
in ſordibus eſt, ſordeſcat adhuc, donec tandem adimpletâ ſcelerum menſurâ eum 11.
damnet æternum, & hæc punitio omnium ſumma eſt: *Ibunt in adinventionibus ſuis, & ſecundùm multitudinem iræ ſuæ non quæret.* O peccatores terræ! ò procraſtinatores! evigilate, veſtrámque impenſiùs conſiderate miſeriam, & periculum, in quod ultrò vos peccando conjeciſtis; audite Oratorem Aureum: *Pſ.* 80. 13. *Pſ.* 10. 4.
Omnia nobis duplicia, inquit, *dedit Deus, duos oculos, duas aures, duas manus, duos pedes; ſi igitur horum alterum lædatur, per alterum neceſſitatem conſolamur; Animam verò dedit nobis unicam, ſi hanc perdidimus, quânam vivemus?* *S. Chryſoſt. hom.* 22. *ad populum.*

8. De Eliezer ſervo Abrahami primario refert Scriptura, quomodo à Do-
mino ſuo in Meſopotamiam ad urbem Nachor amandatus ſit, ut Iſaaco di-
gnam ſponſam quæreret, qui ubi tandem Rebeccam puellam formoſam, &
officioſam invenit, quæ ſuis & Abrahæ reſponderet votis, noluit Eliezer, li-
cèt, famelicus, ab itinere laſſus, priùs in domo quieſcere, & cibum capeſſere,
Gen. 24. donec commiſſionem ſuam, ob quam ablegatus fuerat, perfeciſſet: *Et appo-*
33. *ſitus eſt in conſpectu ejus panis, qui ait: non comedam, donec loquar ſermones meos.*
Vide hîc, Anima Chriſtiana, & admirare ſingularem fidem, ac ſedulitatem
hujus optimi Oeconomi, & ſervi Abrahami, dum ſepoſitis rebus, & curis om-
nibus, ad illud ſolum totis viribus attendit, quod à Domino ſibi demanda-
tum fuerat, ut nimirum dignam Iſaaco quæreret, & ſeligeret ſponſam.

Agedum anime mi, pari ratione, ac ſtudio animæ tuæ, quæ eſt ſponſa
Spiritûs Sancti, ſalutem cura, ac procura, & noli in hoc ſummo ſalutis tuæ ne-
Eccl. 5. 9. gotio nec momento moras nectere; *ſubitò enim veniet ira illius, & in tempore vin-*
dictæ diſperdet te. Noli te excuſare cum illis ingratis homuncionibus: *Villam e-*
Luc. 14. *mi, & neceſſe habeo exire, & videre illam: Juga boum emi quinque, & eo probare illa:*
18. *Uxorem duxi, & ideo non poſſum venire*; noli, inquam, te cum illis ob tua ne-
gotia excuſare, ſed audi potiùs & perpende Poëtam: *Uxor, villa, boves cælum*
clauſêre vocatis; hoc & tibi continget, ſi poſt tot monita & adhortationes cor
geris imparatum & induratum. David quamprimùm facultatem à Rege Sau-
le accepit, ut cum Goliath ſingulari certamine poſſet dimicare, absque ulla
1. *Reg.* 17. mora ad torrentem accurrit, ubi aptiſſimos ad pugnam lapides elegit, quibus
40. armatum ſterneret gigantem: *Elegit ſibi quinque limpidiſſimos lapides &c.* Et cur
tam citò? Quia tunc, dum erat pugnandum, aptos illos tam citò non potuiſ-
S. Auguſt. ſet invenire lapides. Ita Abulenſis. Pugna & tibi imminet homo Chriſtiane!
ſer. 57. *de* ex qua pendet æterna tibi ſalus, tunc ergo maturè tibi provide, ubi tempus
Temp. eſt: *Quia pœnitentia*, ait S. Auguſtinus, *quæ à moriente tantùm petitur,*
timeo, ne & ipſa moriatur.

CON-

CONSIDERATIO XIII.

Conſcientia remordens ad pœnitentiam nos ſtimulat.

Pro Dominica Sexageſimæ.

Et aliud cecidit inter ſpinas, & ſimul exortæ ſpinæ ſuffocaverunt illud. Luc. 8. 8.

1.

MAgna vis eſt conſcientiæ noſtræ, quæ poſt peccatum in DEUM admiſſum mox homini adverſatur, animum pravè agentis mordendo ac ſtimulando, eíque aſſiduò occlamando: *Quid feciſti? quid feciſti?* Talis conſcientia aſſimilatur cani, iteratis latratibus peccatricem animam uſque & uſque monere non deſinenti, unde lemma: *Latratu & morſu.* Horologio exteriùs quidem ſpecioſo, interiùs autem ob aſſiduum rotularum motum nunquam quieſcenti, hinc lemma: *Nec mora, nec requies.* Mari perturbato, & continuis agitato fluctibus, de quo Iſaias: *Impii,* inquit, *quaſi mare fervens, quod quieſcere non poteſt*, unde lemma: *Nec requies ulla.* Viperæ, à proprio erumpente fœtu peremptæ: *Sicut vipera*, ait Petrus Cellenſis, *genetricis viſcera naſcendo diſrumpit, ſic malitia conſcientiam, de qua oritur, nunquam torquere deſiſtit*; proinde iterum lemma: *Gignentis viſcera rodit.* Herinaceo mille ſpinis & aculeis horrido, qui à manu nudâ innoxiè nunquam tangitur, cui pro lemmate rectè inſcribes: *Si tangis, pungit.* Flagello, quod animum reum toties flagellat, quoties de peccato perpetrato & offenſa Dei cogitat, de quo Poëta: *Occultum quatiente animo tortore flagellum.* Carnifici, etiam contra imparatum peccatorem gladium vibranti: *Nulla pœna*, ait S. Proſper, *gravior eſt, quàm mala conſcientia, in qua non habetur Deus, conſolatio non invenitur.* Spinæ denique mordaci & pungenti, ac cor hominis aſſiduis ſtimulanti punctуris, ut, in quamcunque ſe partem verterit, nullam inveniat exoptatam requiem. Expertum Davidem conſule, poſt commiſſum delictum ſimili ſpina ſaucium, hinc toties inter mentis afflictiones & terrores ſuſpiravit: *Converſus ſum in ærumna mea, dum configitur ſpina.* Supra quod le Blanc: *Spina*, inquit, *contra Davidem erat ſtimulus conſcientiæ, ac remorſus ob peccata præterita.* Et hoc

Gen. 4. 10. *Iſa. 57. 20.* *Petr. Cell. de panibus. cap. 22.* *S. Proſper. ſent. 191.* *Pſal. 31. 4.* *le Blanc hic.*

hoc eſt, quod hodierna luce ipſa Veritas Chriſtus in Sacro Evangelio inſinuat: *Et aliud cecidit inter ſpinas*, hoc eſt, prout exponit Lucas Burgenſis: *In terram feracem ſpinarum*, quæ eſt mala & perturbata conſcientia, de qua plura hodie occurrunt conſideranda.

Luc. 8. 8.

2. Miror, quoties attentiore animo conſidero inſolitam illam benevolentiam & urbanitatem, quam olim David Rex erga militem & ſubditum ſuum Uriam oſtendit, dum illum non duntaxat ex caſtris ad ſe in Aulam per Joab ſupremum Hebræi exercitûs Archiſtrategum vocavit, ſed & conſilia bellica, num omnia rectè in caſtris agerentur, cum eo communicavit, ac denique ad propriam regalem menſam adhibuit, lautiſſiméque tractavit: *Et vocavit eum David, ut comederet coram ſe, & biberet.* Ad quid, obſecro, tanta civilitas Regis in ſubditum & militem? num illius commilito, aut Regni ſocius factus eſt? *Videte, & admiramini fratres*, ſubintrat hîc S. Chryſoſtomus, *Rex militem timet, & formidat ſubditum!* Cauſam hujus formidinis aſſignat idem Os Aureum: *Conſcientiam peccati ſui timuit*, noverat quippe Rex ille Jeſſæus, ſe ob adulterium, cum Bethſabea uxore Uriæ commiſſum, eſſe reum, hinc miris agitabatur conſcientiæ remorſibus animi perturbati fluctibus: *O! quam grave eſt*, pergit idem Doctor Aureus, *à conſcientia ſua accuſari, haberéque hanc accuſatricem perpetuò urgentem, clamantem, & ſcelus commemorantem.* Vide hîc homo Chriſtiane, ac perpende, in quantam miſeriarum voraginem una brevis, momentanea & ſpurca voluptas te poſſit conjicere.

2. Reg. 11. 13. *S. Chryſoſt. in præfat. in Pſalm. 50.*

De urſo recenſet Olaus, quòd mellis ſit avidiſſimus, & quia in regionibus Septentrionalibus, præſertim in Ruſſia apes, ut plurimùm in ſylvis ad cavas arbores mellificare aſſolent, ideo generoſo conatu, ut melle potiatur, arbores conſcendit, & ecce, dum prædæ inhiat, interim lignea clava ferreis & aſperis circumdata cuſpidibus, ex altiori ramo à venatoribus ſuſpenſa, dum ab aſcendente urſo agitatur, in caput ejus ingenti vi decidens, miſerum gulonem & furem in flagranti occidit, proinde haud incongruè ejuſmodi urſo pro lemmate affiges: *Empta dolore voluptas.* En hîc typum habes peccatoris momentaneæ & ſenſuali voluptati inhiantis, & conſcientiam ſuam commaculantis: *Hoc ipſum*, ait le Blanc, *faciunt deliciarum amatores, mel quærunt, ferreos ſtimulos & cuſpides reperiunt, quibus mactentur.* Et Marcus Tullius: *Voluptas malorum omnium mater*, relinquit enim poſt ſe peſſimam filiam, malam conſcientiam, mortis ſtimulum, & acerbiora felle germina. O miſerrime peccator, quò ruis? ubi pudor? ubi Deus? an non ſentis, imò audis in te ſimilem oblatrantem conſcientiam? Ad quid, obſecro, foves colubrum in ſinu, peſtem in corde, mortem in corpore, infernum portatilem in mente. Megæram crudeliſſimam, & ſi quid ejus pejus excogitari poteſt, in animo?

Olaus M. l. 18. hiſt. Sept. c. 14. *le Blanc. in Pſ. 31. v. 5.*

3. Da-

3. David adjungo potentiſſimum Babyloniæ Regem Balthaſarem, qui
ſuis confiſus copijs & munitioni urbis, ut oſtenderet, ſe Cyrum & Perſas
civitatem obſidentes, ne quidem curare, nec eorum formidare vires, lau-
tiſſimum convivium Magnatibus, & concubinis ſuis in Aula Regia adorna-
vit. Et ecce, cùm inter mille Optimates ſuos temulentus ſederet, & qui-
libet ſecundùm ſuam biberet ætatem, in eadem hora apparuerunt digiti, qua-
ſi manus hominis ſcribentis contra candelabrum in ſuperficie parietis Aulæ
Regiæ ad quod in ſolitum ſpectaculum adeò Rex cohorruit, ut immutatâ
facie & ſubitò excuſſâ crapulâ *compages renum ejus ſolverentur, & genua ejus ad* *Dan. 5. 6.*
ſe invicem colliderentur. Quid agis Rex potentiſſime? ad quid hîc pavor in-
ſuetus? qui hactenus nullum mortalium, imò nec ipſum Deum metuere
conſueveras, quare modum ad conſpectum unius manûs in pariete ſcriben-
tis, toto corpore contremiſcis? ſi cruentos draconis, aut feri leonis, aut
efferati urſi vidiſſes ungues, mox ab illis, ad inſtar petulantium puerorum
Eliſæo quondam illudentium, diſcerpendus, juſtam fortâſſe tam inſoliti pa- *4. Reg. 2.*
voris poſſes cauſam prætendere, ſed manus unica, imò tres digiti duntaxat, *24.*
quid nocere tibi poterant?

In promptu cauſa eſt, ſubintrat hîc doctiſſimus Angelus Pacciochelius *Paccioch.*
Rex iſte peſſimam ſuam conſcientiam graviſſimorum ſcelerum ſibi conſciam *in Jon. T.*
ac ream timuit; proinde rectè Doctorum Phœnix Auguſtinus: *inter omnes*, *1. lect. 14.*
inquit, tribulationes humanæ animæ nulla eſt major tribulatio, quàm conſcientia deli- *§. 10.*
ctorum; & Div. Chryſoſtomus: *Qui ſibi malè conſcius, etiamſi omnium bona poſ-* *S. Auguſt.*
ſideat, omnium tamen eſt miſerrimus. *in Pſ. 45.*

4. Luculentum de hac veritate teſtimonium nobis exhibent Scripturæ. *S. Chryſoſt.*
Cain, ubi innocuum fratrem ſuum Abelem furcâ ruſticâ in agro occidit, ſi- *ſerm. 1. ſu-*
ne mora tanto conſcientiæ remorſu agitari cœpit, ut in nullo mundi loco *per Epiſt. ad*
in poſterùm tutus ſubſiſteret, proinde identidem hoc animo volvebat: *Rom.*
Omnis igitur, qui invenerit me, occidet me. O impie & execrande! quis occi- *Gen. 4. 14.*
det te? Quis? an Pater Adam? vel Eva Mater? nullus enim alius morta-
lium tunc temporum intervallo in terra extitit inquilinus? An beſtiæ for-
tâſſe, aut bruta animalia? *ſed terror veſter ac tremor ſit ſuper cuncta animalia* *Gen. 9. 2.*
terræ.

Obſervat hîc Procopius Cainum poſt peractam cædem fraternam tan-
to conſcientiæ ſtimulo, & intus in animo improbo flagellante tortore fuiſſe
exagitatum, ut, ſi vel ſolùm oculos levabat in cœlum, Deum juſtiſſimum
ſcelerum vindicem & ſuperos extrema ſibi intentantes exiſtimaret. Si aſpi-
ciebat terram, ab hac propter innocuum fratris hauſtum ſanguinem mox ſe
ad abſorbendum penſabat. Si animalia occurebant, iterum timor & novus
pavor, ne ab illis in fruſta diſcerperetur. Verbo nullibi locorum hic ſcele-

ſtus tutus ſtetit. Hoc habet mala & rea conſcientia, de qua illud Sapientis:
Prov. 21. *Melius eſt habitare in terra deſerta, quàm cum muliere rixoſa.*
19. Et hæc cauſa eſt, quòd David Rex, de quo paulò ante mentionem fecimus, toties ad Deum vota ſua ingeminaverit: *Libera me de ſanguinibus,*
Pſalm. 51. *Deus, Deus, ſalutis meæ &c.* Ubi advertunt Sacri Interpretes, quòd oculis
17. Davidis, ſæpiùs pallida Uriæ umbra, ſanguine aſperſa, & torvo aſpectu fuerit obſervata, hanc lugubrem ingeminans ad Regem vocem: *Quare me occidiſti?* hinc tam ardentibus Deum oravit, & exoravit votis, ut ab hoc infe-
Le Blanc ſto liberaretur ſpectro: *libera me de ſanguinibus*, ait le Blanc, id eſt, *à pœna &*
in hunc *vindicta, quam de me petit ſanguis Uriæ &c.* O anima chriſtiana! cave à quo-
loc. libet peccato, ac præſertim lethali, ne tibi conſcientia tua ob offenſum Deum & innocentiſſimum ſanguinem Chriſti JESU à te effuſum, triſtem illum leſſum occinat: *Quare me occidiſti?* Dic proinde in omni peccandi occaſione cum Socrate Philoſopho: *Tanti pœnitere non emo.*

5. Deſideratiſne plures è Scriptura petitos conceptus? Fratres Joſephi attendite, nunc in Ægypto tempore famis arctæ traditos cuſtodiæ, ut juſto Dei judicio crimen mortis Joſepho quondam fratri intentatæ, & projectionis illius in veterem ciſternam, ac venditionis Iſmaëlitis factæ, luerent: *Tradidit ergo illos cuſtodiæ &c.* in quo obſcuro carcere, quia calamitas philoſophare facit, mox prima nocte ad ſe reverſi graviſſimam hanc culpam cœpe-
Gen. 42. runt agnoſcere: *Meritò*, inquiebant ad ſe invicem, *hæc patimur, quia pecca-*
21. *vimus in fratrem noſtrum.* Res ſtupenda, interim à Joſepho fratre vendito elapſi jam erant anni viginti tres, nec ulla hactenus facta fuerat de illo memoria, & tamen mens illorum, quia non recti ſibi conſcia, nil niſi pœnam commeritam, & vindicem Dei manum præſagiebat: *Nunquid non dixi vobis*, ita cæteris fratribus in carcere conſtitutis præcinebat Ruben, *nunquid non dixi vobis, nolite peccare in puerum, & non audiſtis me, en ſanguis ejus requiritur.* Vide, & perpende hîc, obſecro prudens Lector, quanta ſit pravæ conſcientiæ vis:
S. Iſidor. *Quamvis*, ſunt verba S. Iſidori Hiſpalenſis, *humana judicia ſubterfugiat omnis,*
Hiſp. lib. *qui malè agit, judicium tamen conſcientiæ ſuæ effugere non poteſt.*
de Summo
Bono c. 26. Regem Antiochum Epiphanem conſulamus, qui audiens ſuos à Juda cæſos, ex mœrore concepto ſine mora graviter ægrotare cœpit, in qua ſuprema infirmitate conſcientia rea hunc ſceleſtum Regem mirum in modum exagitavit, dum ei in memoriam omnia quondam in vita commiſſa ſcele-
1. Mach. ra revocavit: *Nunc vero*, ſuſpirabat ille miſer, *reminiſcor malorum, quæ feci in*
6. 12. *Jeruſalem, unde & abſtuli omnia ſpolia aurea & argentea, quæ erant in ea, & miſi auferre habitantes Judæam ſine cauſa; cognovi ergo, quia propterea invenerunt me mala iſta: & ecce pereo triſtitiâ magnâ in terra aliena.* En typum illorum, qui

malâ

malâ laborant conſcientiâ. O quot mortales ſimilì tono in agone ſuſpirabunt: *Nunc reminiſcor malorum, quæ feci &c.* Hîc verificabitur illud Regij Vatis: *Abyſſus abyſſum invocat*, abyſſus videlicet remordentis conſcientiæ abyſſum invocat damnationis æternæ, hinc rectè S. Gregorius Papa: *Quid prodeſt*, inquit, *ſi omnes homines te laudant, & ſola conſcientia accuſat? omnia poteſt fugere homo præter cor ſuum, à ſe ipſo non poteſt recedere &c.* *Pſ. 41. 8.* *S. Gregor. ſup. Ezech. hom. 10.*

6. Ad novum, ſi placet, Teſtamentum tranſeamus. Venerat aliquando ad pientiſſimum orbis Reparatorem Chriſtum mulier quædam Chananæa, humiliter rogans eum, quatenus filiam ſuam dæmoniacam & à Diabolo malè agitatam, ac vexatam liberare, & priſtinæ ſanitati reſtituere dignaretur, proinde procidens in genua magno affectu ad Chriſtum clamavit: *Miſerere mei Domine, fili David, filia mea malè à Dæmonio vexatur.* Subintrat hîc & S. Aug. Rabanus, & alij, quòd omnia, quæ Chriſtus fecit corporaliter, etiam ſpiritualiter ſint intelligenda, proin, per hanc filiam malè à Dæmonio vexatam rectè animam peccatricem peccato pollutam, & conſcientiâ malâ exagitatam ſubaudiunt. O quantùm vexat & cruciat infernalis ille hoſpes ejusmodi miſeram animam gravioribus delictis ream, & malâ gravatam conſcientiâ? unde Chriſtus non ſine cauſa Judam Diabolum vocavit: *Et ex vobis unus Diabolus eſt;* cauſam aſſignat doctiſſimus Valudier, quia Judas jam tunc temporis, in inferno cruciantis & lancinantis conſcientiæ fuit, & quemadmodùm Diabolus in omni loco infernum circumgeſtare ſolet, ita peſſimus Judas & quilibet peccator in mortali conſtitutus in conſcientia ſua infernum quendam circumfert portatilem. O anima chriſtiana! caveſis à peccato mortifero, cave à mala conſcientia, cave ab hoc vivo inferno: *Infernus quidam*, ait S. Bernardinus, *& carcer animæ reæ eſt conſcientia.* *Matth. 15. 22.* *Jo. 6. 71.* *Valud. in cap. 6. Jo.* *S. Bernard. ſer. 4. aſſumpt. B.V.*

7. Vultis plura de hac veritate teſtimonia? Conſiderate, quæſo, mecum, mendicum illum impudentem, qui ſine veſte nuptiali ad nuptias quondam regales inter alios invitatos hoſpites & honoratos convivas in aulam regiam penetravit, quem ubi Rex, dum luſtrabat hoſpites, inter alios convivas lautè cœnantem conſpicatus eſt, peramicè interrogavit, quare ipſe in ruſtico & lurido habitu, ac ſine omni nuptiali indumento in tam ſplendido apparere convivio non erubuiſſet? *Amice, quomodo huc intràſti, non habens veſtem nuptialem?* Quid hîc reſponſi? forſàſſe titulum paupertatis prætendit, quòd alias non habuerit veſtes, nec cenſum, quo ſibi novi comparare potuiſſet indumenta, vel quòd à ſervis Regis non domi, ſed ruri ad ejusmodi regales nuptias fuerit invitatus, proinde nec tempus habuiſſe ſibi ejusmodi ſplendidioribus providendi veſtimentis? Sed nihil horum repoſuit mendicus ille inurbanus; quinimò, prout ſacer obſervat textus, ne qui- *Matth. 22. 12.*

dem muſſitare aut verbulo ſeſe excuſare auſus eſt, proindead quæſti altum ſilentium: *at ille obmutuit*; & quid ſequitur? *Ligatis manibus & bus ejus, mittite eum in tenebras exteriores; ibi erit fletus & ſtridor dentium.* ciùs Rex magnificentiſſime! audiatur & altera pars, antequam con netur, ſed lata eſt ſententia, quia obmutuit, ideo reprobatus fuit, ca

S. Gregor. M. hom. 38. in Evang. aſſignat S. Gregorius Magnus, *quia tunc omne ceſſat argumentum excuſat quando teſtis conſcientia intus animam accuſat*; ipſa conſcientia rea hunc v redarguit, & reum proclamavit, proinde non potuit invenire, quod in ſui excuſationem reponeret: *Quando DEUS*, ſubintrat hîc S. Auguſt

S. Auguſt. ſub Pſ. 37. *Judex erit, alius teſtis, quàm conſcientia tua, non erit: inter Judicem juſtum & ſcientiam tuam noli timere, niſi cauſam tuam.*

8. Recordor hîc illarum pœnarum & calamitatum, quas patien mus quondam Job in Idumæa perpeſſus eſt, dum Dominus univerſ Diabolo petenti omnes illius poſſeſſiones diripiendas expoſuit. Veni tur primus fatalis nuntius referens, quòd Sabæi irruentes boves & aſine

Job. 1. 15. lerint, atque omnes ſervos gladio percuſſerint, ubi ſubjunxit: *Et eva ſolus, ut nuntiarem tibi.* Paulò poſt venit & alius durus nuntius recet ignem de cœlo lapſum oves, pueróſque conſumpſiſſe, cui ſuæ narra addidit: *Et effugi ego ſolus, ut nuntiarem tibi.* Et ecce illo adhuc loquent currit tertius infauſtus nuntius, annuntians, Chaldæos invaſiſſe cam ſervóſque omnes percuſſiſſe gladio, ubi pro epiphonemate adjecit: *E fugi ſolus, ut annuntiarem tibi.* Mox adeſt & quartus infelix tabellarius rans, quòd è regione deſerti vehementiſſimus irruerit ventus, & conc quatuor domùs angulis omnes liberos domus cadens oppreſſerit, cui narrationi eandem adjunxit cantilenam: *Et effugi ego ſolus, ut nuntiarem* Adverte hîc, prudens Lector, unus ſemper conſumptis cæteris omn

Dict. D. 8. Pent. c. 2. remanſit nuntius, qui infauſta hæc Jobo referret: Nuntius iſte, ait D & Antonius de Rampelogis, eſt remorſus & vermis conſcientiæ, qui h mine peccatore conſumptis omnibus in judicio remanere aſſolet, non lùm, ut damna poſt perpetrata peccata annuntiet, ſed & pœnam æter

Marc. 9. 49. ſceleribus debitam ipſe ſtatuat, ac decernat; Unde Veritas Chriſtus: *mis eorum non moritur, & ignis non extinguitur*, & Divus Bonaventura:

S. Bonav. in Pſ. 82. inquit, *ſunt in judicio: teſtis, tortor, judex, ſic in mente hominis teſtis conſ tia, quæ accuſat; dolor, qui cruciat; ratio Judex, qui judicat.*

9. Quid ergo conſilij in re tanti momenti? audi, quid Petro acc rit, cui benignus Dominus poſt trinam negationem non alium mor rem, quàm gallum gallinaceum ſubmiſit, qui tunc ſtans in columna phyretica, quæ in rei memoriam etiamnum Romæ in templo S. Joanni teraneuſis aſſervatur, Petro tam mirabile canticum cecinit, quod nemo

s quàm ipſe tunc in atrio Cayphæ præſens poterat intelligere, unde cùm
ſt aliquam pauſam gallus idem canticum repeteret, Petrus quaſi fulmine
ctus, in ſe non tantùm reverſus eſt, ſed & memor verborum Chriſti
reſſus foras, flevit amarè, quem exinde fletum per omnem vitam, ac præ- *Matth. 26. 75.*
tim cùm gallum vidit, vel ejus vocem audivit, produxit. Cæterùm in-
irunt hîc ſancti Patres, quare mitiſſimus Dominus, qui neminem, quan-
m in ſe eſt, vult perire, ſed ut omnes ad frugem ac pœnitentiam redeant,
tro poſt trinam negationem non alium monitorem, quàm gallum galli-
ceum ſubmiſerit?

Cauſam hujus aſſignat S. Laurentius Juſtinianus, quia gallos ſymbo- *S. Laur.*
n eſſe ſolet & typus remordentis conſcientiæ, hominem poſt lapſum in *Juſt. lib. de*
ccatum identidem ſtimulantis: *Nónne ſi bene egeris, recipies, ſin autem ma- Chriſti ago-*
ſtatim in foribus peccatum aderit? O moleſtum! ſed & fidum gallum, cui *ne c. 9.*
o lemmate inſcribes: *Negantem arguit*, vel ſi mavis: *jacentem excitat.* Au- *Gen. 4. 7.*
Cornelium à Lapide: *Hic gallus*, inquit, *cuique à Deo datus, eſt ſua conſcien- Cornel. hic*
qua quoties quis peccat, ei occlamat, dicítque, cur tantum ſcelus committis? cur in Matth.
um offendis, te lædis, & periculo gehennæ exponis? Nunc ad te mihi ſermo
, homo Chriſtiane, dic, obſecro: ah quoties & nos cum Petro Chriſtum
avimus? quoties non novimus hunc Dominum ac Deum noſtrum?
oties ſcilicet, quoties peccatum mortiferum commiſimus. O pecca-
res omnes! qui in eadem palæſtra Petri commilitones eſtis, hodie ſi vo-
m hujus galli cantantis (hoc eſt, conſcientiæ veſtræ occlamantis) audiê-
s, nolite obdurare corda veſtra. Petrus per amaras & ferè aſſiduas lacry-
s veniam & gratiam à benigniſſimo JESU impetravit, dum in aceto
nitentiæ improbum hunc vermem (malam conſcientiam) ſuffocavit.
crymæ dolentis Magdalenæ tranquillam ei mentem & conſcientiam ob-
nerunt. Davidis lacrymas DEUS in conſpectu ſuo poſuit. Lacrymæ
naſſis rogum gehennalem à peccatis ſuccenſum extinxerunt: *O felices S. Aug. de*
ymæ! exclamat S. Auguſtinus, *per quas peccatorum incendia extinguuntur. ſcala Pa-*
O anima Chriſtiana! ſi hos ſecuta es errantes, ſequere & pœnitentes, *radiſ. c. 6.*
& tuam excole conſcientiam, dabit illa de novo Numinis amo-
res, & poſt hanc mortalem, vitam æternam.

CONSIDERATIO XIV.

De Cæcitate Mundanorum, & Peccatorum.

Pro Dominica Quinquageſimæ.

Cæcus quidam ſedebat ſecùs viam. Luc. 18. 35.

I.

DE corvo recenſent, qui naturæ proprietates in animantibus terræ & pennatibus cœli ſcrutantur, quòd nullus cibus illi magis in deliciis, quàm oculus humanus ſit; proinde cùm cadaver quoddam de longè proſpicit, mox advolans ingenti deſiderio roſtrô oculos eruit, devorat, ac depaſcitur. Anima chriſtiana! en typum corvi illius infernalis magno & indefeſſo ſtudio, ſolertiâ ac calliditate humanis oculis inſidiantis; non enim ignorat inveteratus ille dierum & malorum, quantum malum ſit mundanorum & ſecularium cæcitas, ſi in via æternæ ſalutis cæcu-
Iſ. 56. 10. tiant, de quibus Prophetarum Princeps Iſaias: *Speculatores ejus cæci omnes &c.*

Luc. 18. 35. Hodie Evangelium de ſimili cæco commemorat: *Cæcus quidam ſedebat ſecùs viam*; ubi pereleganter obſervat S. Gregorius Magnus, quòd cæcus ille non in via, ſed ſecùs viam ſederit, quia à via rectâ, quæ Chriſtus
Jo. 14. 6. eſt: *Ego ſum via, & veritas, & vita*, longiſſimè aberravit, & deviavit. O quot etiamnum ſunt in hoc mundo immundo miſeri mundani, qui mentis carent oculis, & adinſtar cæcorum ex uno in alterum impingunt pecca-
Deut. 28. 29. tum: *Palpant in meridie, ſicut palpare ſolet cæcus in tenebris.* Audi Brunum ita de hac cordis cæcitate modernorum mundanorum diſſerentem: *Quamdiu*, ait, *peccator ſedet ſecùs viam mundi, nec peccatorum occaſiones cavet, artibus fraudulenter utitur, ſectatur honores, voluptates & delicias hujus ſæculi & carnis, non cogitet ſe unquam ad divinæ gratiæ lumen perventurum, nam per has vias non ambulavit Chriſtus, ſed diabolus, & finis eorum eſt mors & damnatio æterna &c.* *Vinc. Brunus S. J. p. 2. med. 498.*

Recordor hic illius maledictionis, quam DEUS olim in illum fulminavit, qui cæcum in via errare facit, nec illum ad rectam ſemitam perdu-
Deut. 27. 18. cere ſatagit: *Maledictus, qui errare facit cæcum in itinere, & dicet omnis populus: Amen.* Ne ergo hanc maledictionem incurram, in præſenti conſideratione pro viribus allaborabo, ut ejusmodi cæcos à toto cœlo aberrantes, ad rectam

ſtam ſalutis ſemitam reducam. *Dominus, qui illuminat cæcos, & erigit eliſos,* Pſ. 145. 8.
lerit, ut congruenter loquar, & vos me, ſi ſani eſtis, intelligatis.

2. Mirabilem luctam inter ſe aquila & cervus habent, pugnat hîc corribus, illa pennis; ſed audi memorandam aquilæ ſolertiam & aſtutiam; m cervum eminùs acutiſſimis oculis ſuis conſpicatur, non ungues aut rorum ſuum ad certamen parat, ſed modicâ arenâ, aut pulvere, quem inter as ſuas colligit, totam victoriam conficit: *Pulverem*, inquit Plinius, *volatu* Plin. l. 10. *lectam, inſidens cervi cornibus, excutit in oculos ejus, ora pennis verberans, donec* c. 4. *rupes præcipitet.*

Vide hîc, & conſidera, anima chriſtiana, genuinum typum ſtygiæ illius aquilæ, quæ mundanos, & quos ſuos facere diſcupit, non armis & unguibus aggreditur, ut eos ad peccatum inducat, & ſic ad infelicis æternitatis abyſſum præcipitet, ſed modico ac terreno pulvere eorum cor & oculos entis obcæcat, ut verum lumen & intelligentiæ ſolem non videant, nec eum ut juſtiſſimum actionum ſuarum arbitrum attendant, neque immenm illud, quod per delictum amittunt bonum, conſiderent. Hinc meritò loyſes ingratos Hebræos ſimili cordis cæcitate laborantes metu noviſſimom pungit, ut relicta Dæmonis ſervitute ad Deum, & à prævaricatione ad riam pœnitentiam recedant: *Utinam*, inquit, *ſaperent, & intelligerent, ac* Deut. 32. *noviſſima providerent.* O ſi nunc temporis, ubi inſanit mundus, hanc cog- 29. oſcerent mortales veritatem!

Cæcus & utroque lumine caſſus, ac perpetua damnatus nocte ſaltem um cognoſcit miſeriam. Tobiam conſule hirundinum ſtercore excæcam, qui, cùm ab Angelo Raphaële peramicè ſalutaretur: *Gaudium tibi ſit* Tob. 2. 10. *ſemper*, repoſuit, qua ratione gaudere ergo potero, qui omni privor luce, Tob. 5. 11. mœſtiſſimam hîc in tenebris vitam ago: *Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris ſedeo, & lumen cœli non video?* Vide ex his, atque conſidera, quomodo cæcus ſuam agnoſcat calamitatem; & tu peccator cæcus, qui quàm maximè cæcus es, quia à toto cœlo aberras, nec tuam ipſe agnoſcis miſeriam & animæ interitum, dum pro viliſſimo peccati pretio, & pro una momentanea voluptatula perdis Deum, cœlum, animam, gratiam divinam & hereditatem cœleſtem, quæ Chriſto JESU mitiſſimo redemptori tuo tanti ac tam immenſo ſtetit Sanguinis pretio? ô brutus homo! imò & ipſis beſtiis beſtialior! olim, qui in Apocalypſi adorabant beſtiam, nullam impoſterùm poterant invenire requiem: *Nec habent requiem die ac nocte, qui a-* Apoc. 14. *doraverunt beſtiam & imaginem ejus.* Tales ſunt illi cæci mundani, qui ſuos 11. beſtiales & inordinatos adorant, ac ſequuntur appetitus, quorum DEUS venter eſt, & finis interitus, & vermis eorum, malæ ſcilicet conſcientiæ,

ne-

Soph. 1. 17. neque in hac, neque in altera vita ullam habebit requiem: *Amb- caci*, ait Sophonias, *quia Domino peccaverunt.*

Ang. Paccioch. in Jonam. 3. Notatu dignus eſt ille caſus, quem recenſet Matthæus Vil ex eo Angelus Pacciochelius de quodam infante in cunis jacente, more ſuo ſæpiùs plorare, & clamare conſueverat. Mater alijs cu pata, & diſtenta pluribus domeſticis laboribus, ad ejus ploratum n rit: rata hunc ſolitum pueri eſſe fletum atque clamorem. Tande negotijs infantem reviſura, cubile intrat, & quid videt? ô lugubr culum! interim felis domeſtica cunas infantis aſcendit, & quid feci fidum animal! ambos pueri oculos eruit, ac devoravit, nec cont teneris ocellis, cœpit & cranium hujus vagientis puſionis dentibus re, ex quo cerebrum exhauſit ac penitùs abſumpſit. Intervenit m qualem arbitraris ejus fuiſſe ſenſum ac animum, cùm dilectum fili infida hac beſtia adeò deformatum, ac tam crudelem in modum dil conſpicata eſt?

Et quid dico, anime mi? En ſtratagema cati & felis illius infe perditionem tuam ſemper vigilantis, ac oculis mentis tuæ aſſiduò tis, ut te cæcum reddat, & ſic eò faciliùs ad peccatum inducat, & ad inferni barathrum præcipitet. Samſonem conſidera in ſinu D *Judic.* 16. 21. cæcatum, & in ſervitutem morte amariorem ab hoſtibus abductum *cùm apprehendiſſent, ſtatim eruerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vin nis.* O miſerum ac dementem! Senſerat infelix iſte ſeſe à perfida ſua jam priùs eſſe deceptum, hoc tamen non obſtante, maluit illi cum evidentiſſimo mortis periculo, quàm ut has ſuas deſereret del cæci mortales! adeóne vobis cæcutiunt oculi, ut veſtram ipſi non æternam perniciem? O quantò meliùs! quantò ſecuriùs eſt ſervi quàm carni &c.

4. Naas Ammonitarum Princeps viris Gabes Galaad oculos *1. Reg.* 11. 2. erui voluit, ut ſic eos ſemicæcos ad bellum redderet inutiles: *Ad h vobiſcum fœdus, ut eruam omnium veſtrûm oculos dextros, ponámque vo probrium in univerſo Iſraël.* Habes hic, homo Chriſtiane, genui pum, qualiter tecum ludat, & quomodo tibi illud Princeps rum Diabolum, cùm te ad peccatum allicit, & incautum ac cum inducit. Sic quoque proto-parentes noſtros priùs callidus *Gen.* 3. 5. pens obcæcavit: *Eritis ſicut Dii ſcientes bonum & malum*, & po tratum delictum, cùm rem & lapſum tam enormem conſideràſſ ſervat Scriptura: *Et aperti ſunt oculi amborum.* Supra quod Pro *Procop. in hunc loc.* Omnis, inquit, *qui peccatum committit, quaſi cæcus peccare exiſtimatur*;

rit, quaſi antea obcæcatus fuerit, quid dereliquerit, inquit: *Non cernebam, quid ebam.* O anime mi! hîc attende, hìc ſtans delibera, quoties affectus prii amoris tui, libidinis, arrogantiæ, odii, vel aliæ ſimiles paſſiones te nt excæcare, & quot lumina in te extinguunt? Ah itáne *obſcuratum eſt* *Rom. 1. 21.*
tuum inſipiens, ut quævis paſſio lumen mentis tuæ obtenebret? Tunc pri- m dices: *Non putabam, non cernebam &c.* O utinam non ſeriò nimis! *rabit enim*, ait S. Bernardinus, *Deus gratiam propter demerita peccatorum, ſub-* *S. Bernar-*
it lumen veritatis, & judicii veri, & deſiderii boni &c. *din. Tom. 3,*
Exemplum cape in duobus illis peſſimis ſenibus, qui quondam in horto *ſer. 20. a. 1.*
iſſimam Suſannam ad flagitium ſollicitabant, de quibus Scriptura com- *cap. 1.*
morat: *Declinaverunt oculos ſuos, ut non viderent cœlum, neque recordarentur* *Dan. 13.*
ciorum juſtorum. Heu quid dico? quid recenſeo? Nunquid etiamnum *29.*
ie inter Chriſtianos ſimiles invenies ſycophantas, qui amore carnis volu- tum, honorum, divitiarum, & vani ſplendoris obcæcati, propriam no- t videre, ac cognoſcere miſeriam, animæque periculum, in quod ſe quo- e voluntariè conjiciunt, de quibus Propheta Regius: *Oculos ſuos ſtatuerunt* *Pſ. 16. 11.*
inare in terram? O quàm damnabiles ſunt omnes illi, qui inter tot lumina, noctuæ in meridie cæcutientes, verum juſtitiæ ſolem non quærunt, ſed mnes adhortationes & inſpirationes divinas cordis ſui occludunt valvas, uibus rurſus Vates Jeſſæus: *Supercecidit ignis, & non viderunt ſolem.* Et *Pſ. 57. 9.*
is ignis, dices? Reſpondet S. Auguſtinus: *Ignis ſuperbia, ignis fumoſus,* *S. Aug. hîc.*
concupiſcentia, ignis iracundia; & non viderunt ſolem; quem ſolem? non iſtum, tecum videnti & pecora & muſca, & boni, & mali, quia facit ſolem ſuum oriri r bonos & malos; eſt alius ſol, de quo dicturi ſunt illi: Et ſol non eſt ortus nobis, *Sap. 5. 6.*
ierunt omnia iſta, tanquam umbra: ergo erravimus à via veritatis, & juſtitiæ lu- non luxit nobis, & ſol non eſt ortus nobis; quare? niſi quia ſupercecidit ignis, & viderint ſolem? Vicit illos concupiſcentia carnis. O miſeri, qui ad ea viden- quæ ipſi volunt, linces ſunt, ſed, quæ Deum & animæ concernunt ſa- *S. Aug. de*
m, talpæ: *Cæcus*, ſunt verba ejuſdem S. Auguſtini, *non videt foveam, in* *contrit. cor-*
cadit; qui facit peccatum videns & ſciens, cæcus eſt, & præcipitio ſe tradit. *dis cap. 8.*
5. De B. Felice Fratre Laico Cappucino referunt, quòd, cùm Romæ, *Manſ. in*
m panis mendicandi causâ perambulabat, aliquando mulierem illuſtriſſi- *Bibl. to. 1.*
cujuſdam proſapiæ offenderet, mirum in modum catello ſuo abblandi- *fol. 133.*
m, & nunc ori nunc pectori ſuo præ amoris teneritudine adſtringentem, rit in platea ad hoc ſtolidum amoris ſpectaculum attonitus. Tandem vul- l gravitatem ſeriam compoſito, & animo dolente hanc fœminam hiſce is allocutus eſt: *Ehem quantò utilius amor ille, quo hanc beſtiolam proſequeris, munerandus foret, ſi illo cordis tui affectu Deum diligeres?*

Finet. in reflex. Spi. Dom. 1. poſt Epiph. Refert Fineti de viro quodam Nobili, quòd, dum canem ſuum perdidiſſet, dies noctésque inſomnes ac ſine cibo & potu præ doloris vehementia conſumpſerit, mittens interim ſervos per civitates & pagos, per villas & caſtella, ut hanc beſtiam adeò ſibi dilectam ubique locorum inquirerent, in quem finem & publicari juſſit, quòd inventori decem aurei in præmium forent exſolvendi. Verùm cùm nullibi fuiſſet repertus canis, eum cœcus amator amaris lachrymis deploravit, & velut filium in veſte pulla diu luxit. Item de muliere prædivite & vetula commemorat, quòd feli ſuæ domeſticæ, quam inſano amore deperibat, quingentos florenos in teſtamento ſuo legaverit. O cæci mortales! quid agitis? quid amatis? quis ita vos faſcinavit, ô inſenſati Galatæ; quare intenſiore amoris affectu unam beſtiam, quàm ipſum Deum, ſummum veſtrum bonum diligitis? O bruta non homines!

Verùm enim verò, ad quid iraſcor ejusmodi excæcatis & inſanis amatoribus? ah quantò magis cæcus eſt omnis peccator? Sedeciæ Regi in Iſraël in bello capto mox Nabuchodonoſor Rex ambos oculos erui juſſit, & ſic vinctum in Babyloniam in cavea abduxit: *Oculos quoque Sedeciæ eruit, & vinxit eum compedibus, ut duceretur in Babylonem.* (*Jer. 39. 7.*) En typum peccatoris à Diabolo capti, excæcati, compedibus conſtricti, & in ſervitutem raptati omni morte acerbiorem. O miſerrime peccator! dum ipſam tuam non cernis, nec perpendis æternam animæ jacturam. Heli, quia oculi ejus caligaverant, non poterat videre lucernam Dei. (*2. Reg. 3. 3.*) Et tu oculos habes, & non vides, quid ſit offendiſſe Deum, gratiam ejus & cœlum perdidiſſe? ah non vides?

6. Samſon propriam ſuam non vidit; ſed expertus eſt miſeriam, dum utroque privatus lumine velut jumentum circa molem truſatilem tota die circumire, laborare, & concurſare coactus eſt: *Et clauſum in carcere molere fecerunt.* (*Jud. 16. 21.*) O peccatores, quid agitis? an non advertitis, quòd ad inſtar cœci Samſonis in circuitu ambuletis, & nihilo ſeciùs in eadem perſiſtentes ſtatione fruſtra laboretis? quos, obſecro, hactenus in via virtutis feciſtis progreſſus? an non verum eſt, quod de vobis David quondam vaticinatus eſt: *Impii in circuitu ambulant* (*Pſ. 11. 9.*) ad inſtar peſſimorum illorum Sodomitarum, qui oſtium domûs Loth conabantur quidem effringere, ſed cæcitate ſubitaneâ percuſſi, & in circuitu ambulantes omni conatu ac labore illud invenire non potuerunt (*Gen. 19. 11.*): *Hic*, inquit S. Ambroſius, *oſtenditur, quia cæca eſt omnis libido, & quod eſt ante ſe, non videt.* Heu! quot ejusmodi prævaricatores in morte cœli oſtium quærent, quod tamen invenire non poterunt; tunc clamabunt miſeri: *Laſſati ſumus in via iniquitatis, & perditionis, & ambulavimus vias difficiles, viam autem Domini ignoravimus.* (*Sap. 5. 7.*) Iſraëlitæ illi, populus Deo ſemper ingratus, potiùs eligebant ſub duriſſimo Pharaonis jugo duriſſimam ſervitutem, quàm optatâ frui promiſſionis terrâ, quæ melle & lacte manabat: *Quis dabit nobis ad veſcendum carnes &c.* (*Num. 11. 4.*) Et alio tempore novum contra Deum & Moyſen excitâ-

runt murmur: *Cur eduxiſti nos de Ægypto, ut moreremur in ſolitudine? deeſt panis,* *Num.* 21.
non ſunt aquæ: anima noſtra jam nauſeat ſuper cibo iſto leviſſimo. O Chriſtiani! no- 5.
lite imitari hunc populum ingratum, ut potiùs, velut talpæ excæcatæ, in hoc mundo eligatis ollas carnium & ſenſuales veſtros appetitus, ſed quærite Regnum Dei, & juſtitiam ejus: *Quærite Dominum, dum inveniri poteſt, invocate eum, dum propè eſt.*

Invitati illi ad nuptias regales, quas Rex filio ſuo paraverat: *Ecce prandium* *Iſa.* 55. 6.
meum paravi, tauri mei & altilia occiſa ſunt, & omnia parata: Venite ad nuptias; valde inurbano & crudo modo has Regias aſpernati ſunt delicias: *Illi autem neglexe-* *Matt.* 22.
runt, & abiêrunt, alius in villam ſuam, alius verò ad Negotiationem ſuam. O cæci, ſto- 4.
lidi & inurbani! ſi Rex iſte ad duros vos vocâſſet labores, ut quondam Pharao Iſraëlitas, non equidem veſtram demirarer cæcitatem & dementiam, tunc e- *Exod.* 1.
nimverò ſaltem aliquam habuiſſetis excuſandi vos cauſam, ſed vocare ad de- 10.
licias, ad nuptias, & convivia regalia homines tam immeritos, hoc excuſari non poterat. O Chriſtiani! vos hæc tangit parabola, nolite conformari his ingratis civibus, & terrena præponere cœleſtibus &c.

7. Cæterum plures cæcos Chriſtus Dominus illuminavit, inter quos fue- *Matth.* 9.
runt duo illi cæci, quibus Capharnai in domo ſua attactu manûs lumen ocu- 29.
lorum impertiit. Alium cæcum in Bethſaida curavit, qui, cùm ab initio adhuc *Marc.* 8.
imperfectè videret, homines velut arbores contemplatus eſt ambulantes. Ali- 24.
um à nativitate cæcum ſanitati reſtituit, dum linivit lutum ſuper oculos ejus, cúmque ad natatoria Siloë miſit: *Abiit ergo, & lavit, & venit videns.* Plures ſimi- *Jo.* 9. 7.
les cæcos ſanavit benignus Dominus; verùm inter hos omnes à Chriſto illuminatos famoſiſſimus extitit hodiernus Bartimæus Timæi filius, quem pretioſiſſimus Servator prope Jericho illuminavit. Erat autem hic Bartimæus, ob- *S. Auguſt.*
ſervat S. Auguſtinus, priùs in felici ſtatu, & bonorum fortunæ proſperitate ab- *l. 2. de con-*
undè cumulatus, ſed per fortunæ ludibrium à felici ſorte dejectus, notiſſimæ & *ſenſu E-*
famoſæ miſeriæ exemplum, dum non ſolùm cæcus, ſed & pauperrimus effe- *vang. c.* 65.
ctus ad inſtar Beliſarii panem ſecùs viam ſedens mendicare coactus eſt. Hic ergo Bartimæus, cùm ex ſtrepitu tranſeuntis turbæ obſervâſſet, & ex ea cognoviſſet, JEſum Nazarenum per illam ſemitam tranſiturum, ſuperiore lumine illuſtratus non ceſſavit clamare: *JEſu fili David miſerere mei.* *Luc.* 13.

Pauſa hîc pauliſper, amice Lector, & perpende clementiam mitiſſimi Re- 38.
demptoris tui, qui ad vocem hujus cæci mendicabuli non longiùs in via progreſſus eſt, ſed adventum ejus in illo loco benignè exſpectavit. O quam alius eſt nunc mundi ſtylus! Ita quondam Trajanus Imperator, cùm in bellum cum ingenti exercitu progrederetur, & nunc à fœmina vidua multis cum lachrymis interpellatur, quatenus adversùs filii ſui percuſſores juſtitiam adminiſtraret, ut erat naturâ admodùm clemens, cum univerſo exercitu ſuo ultaneò in medio campi conſtitit, nec ante cum copiis ſuis progreſſus eſt, quàm

afflictæ viduæ jus dixiſſet, quod ſine dubio ingens humanæ benignitatis exem-
plum fuit. Sed quòd ipſe Deus immenſæ Majeſtatis, orbiſq; Redemptor Chriſtus
ad vocem unius hominis cæci & mendici in medio viæ & turbarum conſtite-
rit, ut opem ferret indigenti, hoc equidem omnem humanam excedit miſeri-
Marc. 10. cordiam & admirationem: *Quid tibi vis faciam?* qui non divitias, aurum & ar-
15. gentum, neque alia hujus ſæculi bona, ſed viſum tantummodò petiit: *Domine,*
Janſen. in *ut videam*; quaſi diceret, ait Janſenius: *Domine, da inprimis, ut videam, hoc eſt, per fi-*
hunc loc. *dem cognoſcam te ſolum verum Deum, & veram veritatis viam, quâ ad te perveniatur &c.*

O felix cæcus, non jam filius Timæi, hoc eſt, cæci, ſed filius lucis, qui ſuo ex-
emplo omnem illam turbam, quæ non minore cæcitate mentis, quàm ille cor-
poris laborabat, ad credendum in Chriſtum, & ad Deum laudandum permo-
Luc. 18. vit: *Et ſequebatur illum magnificans Deum, & omnis plebs, ut vidit, dedit laudem Deo*;
43. Utinam & vos, ò mundani & cæci peccatores! permoveat ad cognoſcendum
impoſterùm meliùs Deum, finémque ultimum, ad quem creati eſtis. Et dici-
te, obſecro, qui hactenus in tenebris peccatorum & cæcitate cordis veſtri am-
bulâſtis, qualem mercedem exinde tuliſtis, aut impoſterum feretis? Reſpicite,
quæſo, præclarum illud præmium, quod mundus, caro & Dæmon vobis ob
veſtram ſervitutem promittunt? Quis unquam mundo deſerviit, & ab eo de-
1. *Jo.* 2. 17. ceptus non eſt: *Mundus tranſit & concupiſcentia ejus?* Quid à carne mercedis ex-
Gal. 6. 8. ſpectaris niſi corruptionem & interritum: *De carne metent corruptionem?* Quid à
Matth. 25. Dæmone præmiorum ſperatis? heu nihil aliud, quàm tormenta æterna: *Ibunt*
17. *hi in ſupplicium æternum &c.*

Quid igitur conſilii ô mortales omnes? quid, inquam, conſilii, qui hacte-
Sophon. 1. nus *ambulâſtis ut cæci, quia Domino peccaviſtis?* Venite, obſecro, ſed in animo con-
17. trito & humiliato ad verum juſtitiæ ſolem, qui eſt Chriſtus Deus noſter: *Ac-*
Pſ. 33. 6. *cedite ad eum, & illuminamini, & facies veſtræ non confundentur.* De filio prodigo
Luc. 15. conſtat, quòd tunc cæcitatem ſuam agnoverit, ubi ſiliquas cum porcis mandu-
17. care coactus eſt; O miſeri! ſatis hactenus de mundi ſiliquis comediſtis, ſurgite
cum illo prodigo, & ad patrem ite, qui expanſis in Cruce brachiis vos exſpe-
ctat, ut in gratiam recipiat. Ah quid moras nectitis? En caput habet inclina-
Pſ. 12. 4. tum ad amandum. O Domine JEſu! *illumina oculos eorum, ne unquam obdor-*
miant in morte, ne quando dicat inimicus eorum: prævalui adversùs eos!

CONSIDERATIO XV.

De Morte peccatorum peſſima.

Pro Dominica 1. Quadrageſimæ.

[D]uctus eſt in deſertum à Spiritu, ut tentaretur à Diabolo. Matth. 4. 1.

I.

HOdiernum Chriſti cum Diabolo duellum non abſimile duello Solis cum nubibus, ipſum ubique cingentibus, extitit, cui ſoli, cum ejusmodi nubibus tenebricoſis pugnanti, rectè pro lemmate inſcribes: *Solvit, dum vidit*; ita, inquam, & Chriſtus, verus juſtitiæ Sol omnes hodiernas Dæmonis tentationes, velut atras nubes in momen[to] diſſipavit, ſolvit, & vicit: *Et projectus eſt draco ille magnus, ſerpens antiquus, qui vo[ca]tur Diabolus, & Satanas.* *Apoc.* 12. 9.

Ex quibus nunc hoc argumentum formo: Si antiquus ille Serpens, & infen[ſiſ]ſimus generis humani hoſtis ipſum Dei Filium, orbiſque Redemptorem [C]hriſtum, *qui peccatum nonfecit, nec inventus eſt dolus in ore ejus*, poſt quadragena[riu]m jejunium in deſerto triplici infeſtare tentatione non abhorruit, profectò [ne]c mihi, nec tibi parcet tartareus ille coluber; quia *militia* (alii legunt, tentatio) *[e]ſt vita hominis ſuper terram.* *1. Petr.* 2. 22. *Job.* 7. 1.

Solet autem peſſimus ille tentator cumprimis calcaneo hominis inſidiari [jux]ta illud Veritatis æternæ: *Et tu inſidiaberis calcaneo ejus*; de quo & Vates Regi[us]: *Ipſi calcaneum meum obſervabunt*; & in alio loco hanc quæſtionem ſibi, & orbi [pr]oponit: *Cur timebo in die mala?* & mox ſubdit: *Iniquitas calcanei mei circumdabit [me]*; & quodnam, obſecro ſodes! eſt illud calcaneum, cui Diabolus tanto, ac in[fe]feſſo ſtudio inſidiatur? *Gen.* 3. 15. *Pſ.* 55. 7. *Pſ.* 40. 6.

Si Scriptura affirmaret, quòd perverſiſſimus ille cacodæmon oculis hu[m]anis ſterneret inſidias, quia *aſcendit mors per feneſtras*; vel auribus huma[ni]s, de quibus monet Siracides: *Sepi aures tuas ſpinis*; vel ori, de quo Pſaltes: [Po]ſui ori meo cuſtodiam*; vel guſtui, aut palato, de quo S. Innocentius Ter[tiu]s: *Gula paradiſum clauſit; primogenita Eſau vendidit; ſuſpendit piſtorem, de[col]lavit Baptiſtam &c.* Vel denique aliis ſenſibus humanis, per quos, velut [pe]r portas patulas facilè ingreſſum ad cor hominis invenire aſſolet Sty- *Jer.* 9. 21. *Eccl.* 28. 28. *Pſ.* 38. 2. *S. Innoc.* 3. *de Contem. mund. c.* 1.

gius ille præſtigiator, non equidem demirarer tantam illius ſolertiam
quòd anguis ille ſubdolus tanto labore, ac ſudore hominis inſidietur calc
hoc enim verò capere non poſſum; & quid per hoc calcaneum adumbr
fuit?
Albin. ℞. Doctiſſimus Albinus: *Diabolus inſidiatur calcaneo noſtro, quia extr*
apud *vitæ noſtræ acriùs oppugnat*; & S. Vincentius Ferrerius: *Calcaneum*, inquit
Corn. in *eſt ultima pars corporis, ſignat mortem*; & Diez: *Calcaneum eſt humanæ vitæ*
Gen. 3. 15. *mum, calcanei iniquitas peccata ſunt morientis in impœnitentia.* En genuinam
S. Vincen. ſam, quare vaferrimus ille humani nominis hoſtis tanto furore, & dol
Fer. ſ. 1. *de* mini peccatori, dum paulatim ex hac vita mortali illi migrandum eſt,
S. Petr. ad inſidias, non enim ignorat, quia ex illo momento tota pendet ætern
Vincent. unde monet angelus Apocalypticus: *Deſcendit Diabolus ad vos, habens iram*
Diez conc. *gnam, ſciens, quia modicum tempus habeat.* Age igitur, quisquis es, ô m
2. *Dom.* 1. lis homo, & para te, dum adhuc tempus eſt, ad hoc luctuoſum, & pr
adv. inevitabile certamen, horâ, qua non putas, cum peſſimo hoc tentato
Apoc. 12. eundum, dies enim Domini ſicut fur in nocte veniet, & *cùm dixerint pa*
22. *ſecuritas, tunc repentinus eis ſuperveniet interitus.* Si ſapiens es, attende.
2. *Theſſ.* 5.
3. 2. De Uria referunt Regum Faſti, quòd mortis ſuæ litteras ipſe ſecu
2. *Reg* 21. ſine ſuo portaverit: *Scripſit David Epiſtolam ad Joab, miſitque per manum*
12. Tu, quisquis es, optime Lector, pari ratione mortis tuæ litteras ubiqu
Iſa. 38. 1. corum tecum deſers: *Quia morieris tu, & non vives*; ita ſtatutum, ita decre
Dan. 6. De lege Perſarum olim dictum fuit: *Scito, quia Lex Medorum, atque Per*
15. *eſt, ut omne decretum, quod conſtituerit Rex, non liceat immutari*; ſed mult
Hebr. 9. nùs hæc Lex mortis immutari poterit, audi Apoſtolum: *Statutum eſt hom*
27. *ſemel mori; poſt hoc autem judicium.* Audis: Statutum? quomodo ergo m
Eccle. 9. 1. ris tu Anime mi? quando? ubi? quomodo? an in gratia, vel odio Dei,
dignoſcit homo, utrum amore, vel odio dignus ſit? Accedit, quòd gratia finali
Eccle. 41. cadat in meritum? ah quomodo morieris tu? ô terribile momentum m
1. ex quo una dependet æternitas! *O mors quàm amara eſt memoria tua homi*
cem habenti in ſubſtantiis ſuis! quæ enim cum pace, & amore poſſidentur,
non ſine dolore avelluntur.

Non hîc juvat, aut obſtat ſapientia humana. Salomonem conſule
3. *Reg.* 4. *erat ſapientior cunctis hominibus &c.* & quid ſequitur? ... *Et mortuus eſt.*
31. Nec formæ gratia, aut venuſtas. Abſolonem interroga: *Porrò ſicut*
2. *Reg.* 14. *ſolon, vir non erat pulcher in omni Iſraël, & decorus nimis: à veſtigio pe*
25. *que ad verticem non erat in eo ulla macula*; Et quid deinde? . . . .
mortuus eſt.

Nec robur corporis. Samſonem conſidera fortiſſimum virorum,

olo nomine terribilem, qui leones domuit, hoſtiles Philiſtæorum cuneos fu-
dit, eorum ſegetes ſuccendit, circumſeſſus urbis Gazæ portas aſportavit &c.
Ille talis, ac tantus quid tandem? . . . *Et mortuus eſt.* *Jud.* 16.
Nec Juriſprudentia, aut peritia. Achitophelem cogitate, virum conſul- 30.
tiſſimum, de quo Regum Annales: *Conſilium autem Achitophel, quod dabat in* 2. *Reg.* 16.
diebus illis, quaſi ſi quis conſuleret Deum: Et quid ulteriùs? . . . *Et mortuus eſt.* 23.

Nec favor Principum, Regum aut Magnatum. Ammanum ſpectate *Eſther.* 3.
gratioſiſſimum, & Regi gratiſſimum: *Cunctique ſervi Regis, qui in foribus pala-*
tii verſabantur, flectebant genua, & adorabant Amman; & quid in fine? . . . *Et mor-* 2.
tuus eſt.

Nec fortitudo bellica, aut vigor Martius. Alexandrum M. orbis terrorem,
& domitorem mentis veſtræ oculis objicite, de quo Machabæorum volumi-
na: *Et ſiluit terra in conſpectu ejus*, velut ſi canes coram leone, aut mures in con- 1. *Mach.* 1.
ſpectu felis ſilere aſſolent; & quid tandem evenit? . . . *Et mortuus eſt.* 3.

Nec corporis obeſitas, aut voluptas; Agag Regem Amalecitarum penſate
pinguiſſimum, qui cùm nunc à Samuele in fruſta eſſe concidendus, & Divinæ
Juſtitiæ in victimam anathematis ſacrificandus, tremens ob fulminantem en-
ſem, & imminentem mortem exclamavit: *Siccine ſeparat amara mors?* 1. *Reg.* 15.
32.

Nec opes, aut divitiæ, nec palatia, aut prædia, nec epulæ, aut veſtes pre-
tioſæ, nec dignitates, aut honores, nec ulla poteſtas, quæ eſt ſuper terram,
poterit te à Lege mortis liberare. Divitem illum Epulonem, cui nomen *Ni-*
ceſis, contemplare in medio Epularum catarrho ſuffocativo oppreſſum: *Mor-* *Luc.* 16.
tuus eſt autem & dives, & ſepultus eſt in inferno; ô profundum ſepulchrum! ite 22.
nunc divites, & voluptuoſi; ite delicatuli, & mollicelli; ite effœminati, &
ignava ventris, ac Veneris mancipia; tunc enim verò cum impio illo Balaa- *Num.* 23.
mo optabitis: *Moriatur anima mea morte juſtorum, & fiant noviſſima mea horum* 10.
ſimilia: ô ſtulti, & tardi corde ad credendum! vivite potiùs nunc vitâ juſto-
rum, ſi deſideratis habere pretioſam mortem Sanctorum, non enim conve- *Bellovac.*
niunt, in vita fuiſſe lupum, & in morte agnum: *Magna eſt fatuitas*, ait Bel- *Spec. mort.*
lovacenſis, *imò dementia deteſtanda, poſt malam vitam ſperare bonam mortem.* *pag.* 1.
l. 2. *diſt.* 1.

3. Venit hîc mihi in mentem Goliath, carnalis ille truncus, de quo Scri-
ptura commemorat, quòd ex lethali vulnere à vibrato Davidis lapide in fron-
te accepto, non in dorſum, ſed in faciem ſuam quaſi ſtupidus, & exanimis
collapſus ſit: *Et infixus eſt lapis in fronte ejus, & cecidit in faciem ſuper terram.* 1. *Reg.* 17.
Videtur omninò, quia ictus lapidis tam validus fuit, ut frontem, cere- 49.
brúmque ejus terebraret, cum potiùs debuiſſe retrorſum, quàm in faciem

ſuper

ſuper terram cadere; ita quondam Heli, fractâ cervice, retrorſum & n
1. Reg. 1. faciem cecidit: *Cúmque ille nominâſſet Arcam Dei, cecidit de ſella retrorſum*
18. *oſtium, & fractis cervicibus mortuus eſt.*

Adverte & perpende, ſicut arbor ad illam partem, ad quam in vita
Eccl. 11. 3. inclinabat, cùm ſucciditur, cadere aſſolet: *Si ceciderit lignum ad Auſtrum*
ad Aquilonem, ibi erit; ſic homo, qui arbor inverſa non immeritò nunc
Marc. 8. tur: *Video homines velut arbores ambulantes*, cùm à morte ſucciditur: ordi
24. ad illam partem cadet, ad quam in vita priùs inclinabat, ſeu ad Auſtrum
quem locus Beatorum) ſeu ad Aquilonem (per quem locus damnatorur
1. Cor. 2. notatur) quia ergo Goliath, tanquam *animalis homo non percipiens ea, qu*
14. *Spiritûs*, per omnem vitam ad Aquilonem inclinavit, & velut pecus oc
ventrémque in terra defixos habuit, ideò in morte non ſupinus, ubi cc
poterat intueri, ſed in faciem ſuam collapſus eſt, rectà nunc ad inferos it
Manſ. To. *Cecidit*, ait præclarus quidam Interpres, *in faciem ſuam ſuper terram, qui*
3. Tr. 50. *conſueverat ad cœlum levare.*

diſc. 20. O peccator! hîc ſtans delibera; dic, ad quam partem tu cades in m
n. 5. an ad dexteram, vel ad ſiniſtram? ſi nunc meras ſpinas in vita tua ſemi
quomodo in morte colliges uvas? ſi mera lolia, & zizania, quomod
Gal. 6. 8. meſſe à te colligent bona frumenta? ſi nunc in vita es Epulo, quomoc
Jer. 2. 19. morte eris Lazarus? *Noli errare; quæ enim ſeminaverit homo, hæc & metet*,
videbis: *Quia amarum eſt reliquiſſe te Dominum Deum tuum*; tunc quando ſ
bit frons, facies palleſcet, lingua tacebit, oculi frangentur, aures ſtupeb
cervix langueſcet, capilli horreſcent, frigeſcent manus, pedes rigebunt
ctus palpitabit, & in toto corpore à planta pedis uſque ad verticem no
ſanitas? tunc quando diſtrictiſſimus Judex, qui nec pretio, nec prece
pliùs flectitur, ſtabit ad januam, ſupremam, ac decretoriam tibi dicturu
1. Petr. 4. tentiam, ah miſerrime! quò tunc fugies à facie irati Dei, quem toties o
18. diſti? *& ſi juſtus vix ſalvabitur, impius & peccator ubi parebunt*? & ubi tu?

4. Vis pro dictorum confirmatione alium Scripturæ locum? Sat
2. Reg. 19. conſidera agonizantem; heu quantùm miſer ingemuit, dum mortem
Corn. hic. ſentem vidit: *Sta ſuper me*, inquiebat ad Amalecitem, *& interfice me*,
niam tenent me anguſtiæ &c. Ad quid iſtæ anguſtiæ: ô Rex? audi anime
Saul tunc in Agone quaſi in uno obtutu vidit omnia ſua ſcelera, quæ in
patraverat, ac præſertim, quòd Sacerdotes Achimelech injuſtè interfec
Pſ. 12. 14. quorum umbra, & triſtis mortis imago illi aſſiduò ob mentis oculos v
bantur; hinc quia à Deo derelictum ſe vidit; *quoniam non eſt, qui adj*
ideo miſerandum in modum deſperavit, & æternùm periit. Et quid tu
Pſ. 33. 22. iterum ô anima peccatrix, quæ omnem vitam in ſceleribus contriviſti!
Pſ. 45. 4. non qualis vita, finis ita? ô triſtis & fatalis echo! audi Regium Vate
Mors peccatorum peſſima; & in alio loco: *Univerſum ſtratum ejus verſaſti i*

ſ

mitate ejus &c. Et quid, obſecro, tunc tibi proderit, ſi oculos levabis in cœlum? videbis ſine dubio (ut quondam Damocles in menſa Dionyſii Syracuſanorum Regis) ſupra caput tuum fulminantem divinæ juſtitiæ gladium, quaſi tenuiſſimo filo ſuſpenſum, & nunc paratum, ut te confodiat, ſi ad dexteram reſpicies, Angelum tuum videbis Cuſtodem, ignaviam tuam reprehendentem, atque interitum tuum amarè deplorantem: *Curavimus Babylonem, & non eſt ſanata, derelinquamus eam.* Si reſpicies ad ſiniſtram, cernes Dæmones infernales, inſtanter te accuſantes, juſtitiámque urgentes: ſi oculos retrojicies ad præterita tempora, & peccata, heu quantus pavor mentem obruet? ſi in te vertes oculos, ah qualis tremor, ſcelerúmque patratorum remorſus conſcientiam ſtimulabit! *Malo undique clades.* Tunc verificabitur illud Sapientis: *In malitia ſua expellitur impius, ſperat autem juſtus in morte ſua.* O bone JESU! quis tibi non inſerviat? Jer. 59. 9. Prov. 14. 3.

5. Nunquam vidiſti, anime mi, Epiſcopum, aut Sacerdotem maleficum, quomodo ſoleant ab Officialibus Eccleſiaſticis degradari? Aaronem conſidera, ob unum leve peccatum, quia Deo incredulus ad aquas contradictionis extitit, omnibus indumentis ſacerdotalibus ante obitum ſuum ſpoliatum: *Cúmque Aaron ſpoliâſſet veſtibus ſuis &c.* Sic etiamnum in Eccleſia Orthodoxa moris eſt, ut ſi Epiſcopus, aut Sacerdos capitis reus inveniatur, priùs ille ſoleat omnibus Epiſcopalibus, aut Sacerdotalibus paramentis indui, cui deinde in medium producto imprimis calix è manibus abripitur, dein ſacer liber, caſula, ſtola, manipulus, cingulum, veſtis alba, & humerale, imò ipſa toga; tum corona capitis, ac digiti, olim in conſecratione ſacro chryſmate peruncti, acerbè raduntur, ſicque ab Officiali Eccleſiaſtico ignominiosè repulſus, traditur poteſtati ſæculari, & ab illa carnifici, gladio, aut igne, aut alio mortis genere interimendus; lugubre hoc eſt omnibus intuentibus ſpectaculum. Num. 20. 28.

O duri & indurati peccatores! quos nulla hactenus pietas, nulla lectio, nulla admonitio, imò nec ipſe Sacro Sacer Chriſti JESU crucifixi Sanguis emollivit, ô miſeri! *ululate, quia prope eſt dies Domini*, quæ vos cunctis veſtris divitijs, honoribus, delicijs, nobilitate, juribus omnibus, prædijs, agris, armentis, hortis, caſtellis, ædibus, recreationibus, convivijs, tripudijs, venationibus, laſcivijs, ſupellectile, amicis, &c. exſpoliabit, heu, heu! quid tunc ſentietis miſeri, quando ultima illa hora appropinquabit, ubi vobis in terram alienam, incognitam & horrore plenam erit migrandum? tunc fugient ab avaro divitiæ, ab arrogante honores, à luxurioſo voluptates &c. verbo: totus mundus tunc vos deſeret: *Nudi in hunc mundum veniſtis, nudi exibitis.* Tunc adimplebitur in vobis, quod Chriſtus quondam non ſine lachrymis urbi Jeroſolymitanæ intimavit: *Quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & circumdabunt te, & coanguſtabunt te undique.* En typum animæ Iſai. 13. 6. Job. 1. 21. Luc. 19. 43.

S. Gregor. veſtræ, ac tandem miſerandum ejus exterminium: *Hæc omnia*, ſubintrat
M. hom. S. Gregorius Magnus, *in morte contingent animæ, quæ voluptatibus carnis ſervi*
39. vid. & *tunc enim Dæmones undique eam cingunt, tentant, coanguſtant, & ad tartara ra*
Corn. in *unt: tunc omnis illa lapidum, id eſt, cogitationum ſuarum conſtructio diſſipatur,*
Luc. 19. *quòd non cognoverit tempus viſitationis ſuæ, quo DEUS eam per Prædicatores, Con*
43. *ſarios, Magiſtros, & per internas inſpirationes monuit, ut vitam emendaret, & ſal*
ſuæ conſuleret &c. Et quid tu hîc agis, anime mi? quid conſilii in re tanti m
S. Auguſt. menti? Audi Divum Aurelium Auguſtinum: *Vive nunc bene, ne moria*
ſerm. 24. *malè.*
de Verb. 6. Cæterùm cruenta, ac planè miſeranda fuit illa ſtrages, quam trib
Dom. Benjamini à cæteris tribubus ſuſtinuit, dum ob unius, aut alterius libidine
ad uſque ferè internecionem deleta & extincta eſt, in qua ſanguinea pug
Judic. 20. peculiari modo obſervandum, quod ſacer textus enarrat: *Ingravatúmque*
35. *bellum contra filios Benjamin, & non intellexerunt, quòd ex omni parte illis inſta*
interitus. O deplorandam hujus tribûs ſortem; Obſerva anime mi! ta
erit rerum facies hominum peccatorum, vitæ emendationem, ac ſeria
pœnitentiam differentium, ac tunc demum in agonia, & ſupremo conflic
conſtitutorum, ubi illis cum tota æternitate, ac cum tot hoſtibus erit pu
nandum, quot in vita admiſerunt peccata, ô pugnam horrendam ac l
S. Bern. ctuoſam! tunc enim bellum ingravabitur contra illos ex omni parte: *Tu*
ſerm. 68. *maligni ſpiritus*, ait Mellifluus, *opera ſua requirunt, quando anima de corpore eg*
de mod. *ditur, & tunc mala, quæ ſuaſerunt, replicant, ut eam ſecum ad tormenta perti*
bene viven- *bant &c.* Tunc adimplebitur illud: *Et non intellexerunt, quòd ex omni pa*
di. *illis inſtaret interitus.* Et dic, obſecro ſodes, quid tunc optabis in vita fec
Jud. 20. ſe, vel omiſiſſe? velléſne tunc temporum intervallo in obſervandis ma
34. datis divinis ita te extitiſſe ſocordem? velléſne tunc adversùs pia moni
ita te fuiſſe in transverſum actum? velléſne tunc ita rarum te fuiſſe in pr
cibus, ita evanidum & inconſtantem in bene cœptis, & propoſitis, ita diſſo
lutum in moribus, ita ſenſualem, & laſcivum in actionibus, ita Dei imm
morem, & ſalutis incurium &c.? quid ergo tunc feciſſe optabis, ipſe f
concluſionem: Aut Deo ex hoc temporis momento meliùs inſerviendum
Luc. 3. 9. aut æternùm tibi, ſi gratiarum negligis tempus, ardendum erit: *Jam eni*
ſecuris ad radicem arborum poſita eſt. Elige, aut in æternùm arde.
Coronidem huic conſiderationi imponat Ezechias Rex, qui, cùm inte
4. Reg. 20. lexit, vitam à Deo in medio annorum curſu ſibi eſſe præciſam: *Præcipe d*
v. 1. *mui tuæ: morieris enim tu, & non vives*, ad parietem (hoc eſt, teſte S. Greg
rio M. ad humanitatem Chriſti JESU, *quia ipſe ſtat poſt parietem noſtrum*)
humiliter convertit, & inducias temporis per ipſum à Deo poſtulavit,
Cant. 2. 9. impetravit: *Addam diebus tuis quindecim annos.*
O benigniſſime JESU! ô Amor crucifixe! inducias & ego rogo pe
cat

rum miſerrimus, antequam ad tuum tribunal rapior; fateor, me hacte-
tempus ſalutis ſæpè malè impendiſſe, ſæpè te offendiſſe, ô Summum
um! verùm ignoſce ſervo tuo, *quia non juſtificabitur in conſpectu tuo omnis* *Pſ.* 142. 2.
ns; impoſterùm *recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ*, & *Iſa.* 38. 15.
pus reliquum, quod adhuc miſeratio tua mihi indulgebit, tibi ſoli, &
narum ſaluti impendam. Ita, ita fiat, ô mi JESU! aut emendabo me
meliùs, aut non ampliùs vivam.

CONSIDERATIO XVI.

De Judicio particulari Animæ.

Pro Dominica 2. Quadrageſimæ.

Audientes Diſcipuli, ceciderunt in faciem ſuam, & timuerunt valdè. Matth. 17. 6.

1.

Il hodierna luce in monte Thaboræo in glorioſa illa pientiſſimi Salvato-
ris noſtri transfiguratione Diſcipulorum animi tanto terrore, & inſoli-
to pavore fuerunt perculſi, dum vocem Dei Patris, è nube ad inſtar
tonitrui fortiter quidem, ſed tamen ſuaviter reſonantem, audierunt:
audite; qualis obſecro, erit rerum facies, anima chriſtiana, quando *Matth.* 17.
ta corporis vinculis, ab omnibus deſerta amicis, ſola ſupremo Judici *v.* 5.
riſto ſiſtenda es æternam ab eo, & prorſus irrevocabilem acceptura ſen-
tiam? Audi Beatum Eliam Abbatem, & ſtylo ferreo intimo pectoris tui
ri illius verba inſcribe: *Tres timeo res*, inquit, *unam, quando egreſſura eſt* *Biblioth.*
ma mea de corpore ſuo, alteram, quando occurſurus ſum Deo Judici, tertiam, *P. Tom.* 8.
ndo contra me ab illo ferenda eſt ſententia. O anime mi! ſi hæc non times, *l. de Comp.*
um eſt de te. Sed & nullum hîc datur effugium. Balaam ariolus, cùm *n.* 4.
ondam aſinâ ſuâ vectus per vineam ſeſe conferret, ut populo Iſraëlitico,
c in deſerto, ac in tentorijs moranti, malediceret, Angelum Domini cum
dio fulgente in arctiſſima via ſibi obſtantem invenit, cujus fulminantem
mphæam neutiquam poterat declinare, erat enim in arctitudine duarum
rum poſitus, ubi nec progredi, nec cum aſina retrogredi valuit: *Stetit* *Num.* 22.
gelus in anguſtiis duarum maceriarum, quibus vinea cingebantur &c. 24.

O anima mea in arcto poſita es! & per arctam viam tibi ad ſalutem &
Matth. 7. vitam æternam migrandum: *Arcta via eſt, qua ducit ad vitam*; nulla ratione
14. hic fulminantem judicij particularis gladium, quem tibi pariter minatur Angelus, proteris effugere. Olim à Joſue quinque civitates refugij erant denominatæ;
Joſ. 21. *Boſor in ſolitudine, Miſor & Jaſer, & Jethon, & Melphaal*, in quas,
36. ſi reus confugit, protectionem invenit, & vitam conſervavit; verum enim-
Gen 6. 14. verò nulla hîc ampliùs erit in judicio refugij civitas, nec Arca ſalutis, ad
Gen. 8. 11. quam & in quam ſe recipiat peccator, nec illa redibit columba pacifica, quæ vireſcentem olivæ ramum (pacis & miſericordiæ Divinæ Symbolum) tibi ferat; nec preces, nec lachrymæ valebunt, nec excuſatio admittetur &c.
Hebr. 10. Audi orbis tubam & Prædicatorem: *Horrendum eſt*, inquit, *incidere in manus*
13. *Dei viventis.*

O quam felix igitur eſt illa anima! quæ hîc maturè in rem & ſalutem
S. Gregor. ſuam vigilat, ſibique in hac vita Judex eſt! talis læta Judicem ſuſtinet, &
M. hom. cùm tempus propinquæ mortis advenerit, de gloria retributionis hilareſcit;
13. *in Evang.* econtrario anima impia aperire Judici pulſanti non vult, quæ exire de corpore trepidat, & videre eum, quem contempſiſſe ſe meminit, Judicem for-
1. *Cor.* 11. midat: *Si noſmetipſos dijudicaremus, utique non dijudicaremur*; nunc te ipſum
13. judica, & audi, quid ſpiritus dicat ulteriùs.

Rectè integerrimus ille Angliæ Pro-Cancellarius, & glorioſus pro juſtitia Martyr Thomas Morus mundum hunc univerſum magno cuidam carceri aſſimilat, in quo innumeri rei & malefactores ob admiſſa ac perpetrata contra Divinam Majeſtatem demerita ſunt incluſi, ex quo carcere unus poſt alterum, etiam cùm minimè de hoc cogitat, per Divinæ juſtitiæ Miniſtros
2. *Cor.* 5. ad tribunal ſupremum & judicium particulare citatur, *ut referat unusquisque*
10. *propria corporis, & prout geſſit, ſive bonum, ſive malum.*

Perelegantem de hac veritate nobis Sacræ Paginæ ſubminiſtrant figuram; quæſo anime mi; pone tibi ob mentis oculos carcerem illum Ægyptiacum, in quo innocens Joſeph, & pincerna regius cum piſtore ſimul erant incluſi; ex quo carcere tandem unus ad patibulum, alter ad honores priſtinos, & tertius ad Regnum univerſum gubernandum exiêrunt: *Di-*
Gen. 40. *xitque rurſus Pharao ad Joſeph: Ecce, conſtituit te ſuper univerſam terram Æ-*
41. *gypti.*
Diez F. 2. Talis rerum ordo & facies nobiſcum erit: *Alii*, inquit Diez, *à car-*
Dom. 2. *cere vita exeunt, ut ſuſpendantur in patibulo inferni, alii, ut glorificentur in cælis*
Quadr. *&c.* Dies illa ſuprema dijudicabit omnes; ah quanto cum tremore exſpectabis, anime mi, ſententiam illam decretoriam, quæ in æternum non ampliùs mutabitur, & adhuc te peccare delectabit? cur non exclamas cum pa-
Job. 10. 1. tientiſſimo Jobo: *Loquar in amaritudine animæ meæ: dicam Deo, noli me condemnare.*

3. De

3. De Rege Sinenſium refert Fernandus, quòd juxta ſuum tribunal duos formoſiſſimos ephebos adſtantes habere ſoleat, unum ad dexteram, qui manu viridem ramum (miſericordiæ typum) aureo filo & micantibus unionibus exhibet; alter ephebus pari ornatus pretioſo veſtitu ad ſiniſtram regij tribunalis manu ſua gladium ſtrictum, & humano cruore ſtillantem tenet, per quem Sinenſes juſtitiam adumbrant: ambo illi adoleſcentes ſellæ Judicis tenent, cùm in reos proferenda eſt ſententia, ut ſic Judex illius regni horum intuitu admoneatur, ne in aliquam magis deflectat partem, ſed æquali paſſu procedat, & utrumque, hoc eſt, & miſericordiam & juſtitiam in judicando obſervet. *Fernandus Mendes. Pinto in ſuo itinerario cap. 103.*

Verùm in hoc judicio, in quo anima nunc corporis vinculis ſoluta, à Chriſto judicanda eſt, non ampliùs erit miſericordiæ locus, dum omnis clementia cum vita exſpiravit, talis enim quiſque à Deo judicabitur, qualis in morte fuerit inventus: *Quoniam*, ait Div. Auguſtinus, *qualis in die iſto quiſque moritur, talis in die iſto judicabitur*: & Mellifluus Bernardus: *Stabunt omnia peccata contra infelices peccatores, dicentia: tu nos egiſti, opera tua ſumus &c.* *S. Auguſt. ep 80. ad Heſych.*

Nec verebitur cujusquam faciem hic juſtiſſimus Judex: *Juſtiſſimus*, inquam, quia nec ullis muneribus, aut verborum blanditiis, aut perſonarum reſpectu flectitur; nunc quidem gravantur pauperes, ſoliqué diſcerpuntur viles ac plebei, qui omnia onera & tributa in pace & bello geſtare debent, ſed grandes & divites ſæpè vivunt immunes, non abſimiles fucis, qui retia aranearum cum ſonitu diſrumpunt, viles verò muſculæ in eis hærent, & araneæ in prædam cedunt; ſed alia ſors erit in illo judicio, in quo Divinæ juſtitiæ gladius eos cum Agag per medium ſecabit, ubi corpus eorum olim tam delicate enutritum nunc fœtidum, ac putridum tradetur vermibus devorandum, anima verò igni gehennali illic crucianda in æternùm, ô miſeram rerum metamorphoſin! erit & Judex ille *omniſcius*, quia *omnia nuda & aperta ſunt oculis ejus*, ipſa quoque *ſcrutans corda & renes Deus. Potentiſſimus*, quia nemo de manu ejus poterit quemquam eripere, & qui, poſtquam occiderit, poteſtatem habet mittere in gehennam ignis. *Tremendus*, quia terribilis apud omnes Reges terræ, coram quo cœli contremiſcunt columnæ, & curvantur, qui portant orbem. *Supremus* denique, apud quem, ſi causâ cecideris, ad alium Judicem appellare non poteris. Nunc conſidera, an rationabile ſit, talem, ac tantum Judicem quotidianis peccatis tam protervè offendere, ah quis hîc non paveat? non omnibus artubus contremiſcat? Domine JESU! *confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis timui.* *S. Bernard. de Confid. 1. Reg. 15. 33. Hebr. 4. 13. Pſ. 7. 10. Luc. 12. 5. Job. 9. 13. Pſ. 142. 2.*

4. Si Adam proto-parens noſter unius ſibi noxæ conſcius adeò imminens Dei judicium formidavit, ut præ horrore aufugiens inter denſiſſimas paradiſi arbores ſeſe occultaret: *Et abſcondit ſe in medio ligni*: quomodo, ob- *Gen. 3. 8.*

ſecro,

ſecro, tu ſtabis, anima peccatrix, in conſpectu ſupremi Judicis tot millenis & millenis obnoxia peccatis?

Si quondam populus electus, cùm DEUS in monte Sina inter tubarum ſonos, fulgura & tonitrua legem promulgavit, tanto terrore perculſus eſt, ut præ nimio pavore penè exanimaretur: *Cunctus autem populus videbat voces & lampades, & ſonitum buccinæ, montémque fumantem, & perterriti ac pavore concuſſi ſteterunt procul, dicentes Moyſi: loquere tu nobis, & audiemus; non loquatur nobis Dominus, ne fortè moriamur.* Quid erit anima mea, quando poſt egreſſum tuum è mortali corpore primâ vice videbis Principium rerum omnium, Alpha & Omega, Deum & Hominem, & olim crucifixum propter hominem, de omnibus dictis, factis, & cogitatis exactiſſimam à te rationem exigentem? quid erit?

Exod. 20. 18.

Si Eſther ad unius regis Aſſueri irati vultum adeò expavit, ut colore in pallorem mutato, laſſa & ſemimortua inter pediſſequarum manus in terram collapſa ſit: *ingreſſa igitur cuncta per ordinem oſtia, ſtetit ante Regem, ubi ille reſidebat ſuper ſolium regni ſui, indutus veſtibus regiis, auróque fulgens & pretioſis lapidibus; erátque terribilis aſpectu, cúmque elevâſſet faciem, & ardentibus oculis furorem pectoris indicâſſet, Regina corruit, & in pallorem colore mutato, laſſum ſuper ancillulam reclinavit caput.* En typum animæ tuæ; ſi ſeriùs unius hominis mortalis & irati vultus huic Reginæ tantùm potuit incutere terrorem, quomodo, tu anima mea, tot delictorum rea coram immortali Regum Rege comparebis, accuratiſſimam ei rationem de omnibus cogitatis & actis, imò & non factis reddditura? Audi D. Hieronymum: *Ego*, ait, *cunctis peccatorum ſordibus inquinatus, diebus ac noctibus operior, cum tremore reddere noviſſimum quadrantem*; ſi talis ac tantus Eccleſiæ Doctor adeò hìc exhorruit, quo loco nos, mi Lector, ſtabimus? quid dicemus? quid faciemus?

Eſth. 15. 6.

S. Hieron. ep. ad Florent.

5. De Davide commemorant Regum Annales, quòd tantus eum rigor ac frigus invaſerit, ut ſenilia ejus membra nullis ampliùs ſtragulis aut veſtibus potuerint calefieri: *Cúmque operiretur veſtibus, non calefiebat.* Quid triſte huic Iſraëlitarum Regi accidit? & quæ cauſa erat hujus ac tanti frigoris & perpetuæ trepidationis?

3. Reg. 1. 1.

Reſpondet utraque Gloſſa, Abulenſis, & alij, quòd cauſa hujus aſſidui tremoris & frigoris extiterit illa viſio, quâ clarâ die Angelum percutientem ſupra civitatem Solimæam conſpicatus eſt, ſtrictum atque flammantem gladium vibrantem, & populum ſæviſſimâ peſtilentia ferientem: *Cúmque extendiſſet manum ſuam Angelus Domini ſuper Jeruſalem, ut diſperderet eam &c.*

2. Reg. 24. 16.

David ex intuitu unius Angeli vix non exanimatus fuit. Daniel, vir deſideriorum, ubi Angelum vidit, necquidquam ampliùs habebat virium, ſed præ pavore ferè emarcuit: *Jacebam conſternatus ſuper faciem meam.* Joannes

Dan. 10. 8.

lectus Chriſti Diſcipulus, ubi Angelum illum Apocalypticum, ſcintil-
us oculis formidabilem, ex cujus ore gladius ex utrâque parte acutus
t, eminùs conſpexit, tanto terrore concuſſus eſt, *ut ceciderit ad pedes* Apoc. 1.
nquam mortuus. Balthaſar Rex ad conſpectum unius manûs, contra 17.
labrum apparentis, & in ſuperficie parietis paucula verba ſcribentis:
, *Thekel, Phares*, adeò extimuit, ut facie inter medias delicias fœdè in Dan. 5. 6.
m mutatâ, *compages renum ejus ſolverentur, & genua ejus ad ſe invicem col-*
tur. Ananias & Saphira, cùm ad S. Petrum Apoſtolorum Principem
riſti in his terris vicarium citarentur, ut ob defraudatum agri pretium
em redderent, ad tam ſerium Petri vultum & gravem illius increpa-
n adeò perculſi fuêre: ut animi mœrore & pudore ingenti ſuffuſi am-
mam exhalârint: *Audiens autem Ananias hæc verba cecidit, & exſpiravit* Actor. 5. 5.
ilites iſti, qui in horto Gethſemani Chriſtum capturi erant, ad duo
lvatoris noſtri verbula: *Ego ſum*, tanto turbati ſunt horrore, ut *abie-* Joan. 18.
rorſum, & ceciderint in terram; ſic & milites ſepulchrum Chriſti Domi- 6.
tri cuſtodientes: *Præ timore autem ejus exterriti ſunt cuſtodes, & facti* Matth. 28.
'ut mortui. 4.

) bone JESU! quid de me fiet, qui te toties offendi, & ob mea de-
tot dignus ſum infernis? Ah quid reſpondebo tibi, cùm à me Villico Luc. 16. 2.
atis ſupremam exiges rationem: *Redde rationem villicationis tuæ?* quid
fiet! *Redde rationem* de omnibus cogitationibus etiam minimis &
iſſimis, de cunctis verbis otioſis, levibus, ne dicam turpibus & obſcœ-
de cunctis actibus? *Redde rationem* de tribus Animæ tuæ potentijs,
moria, intellectu & voluntate, quomodo eas impendiſti? *Redde ra-*
de quinque ſenſibus, viſu, auditu, odoratu, guſtu & tactu, quomodo
plicâſti? ſubjugâſti? viciſti: *Redde rationem* de obſervatione manda- Matth 19.
Dei: An non tibi dictum, & toties intimatum fuit: *Si vis ad vitam* 17.
, *ſerva mandata?* An ea debitè obſervâſti? *Redde rationem* de ſeptem
is mortalibus, nunquid in omnibus es nocens? examina conſcienti-
tua occulta ſuperbia &c. *Redde rationem* non duntaxat de peccatis
js, ſed etiam alienis, de innumeris alijs tuis negligentijs, omiſſionibus,
lis, ſenſualitatibus, amore proprio, mentis evagationibus &c. *Redde*
m de omnibus bonis inſpirationibus & gratijs divinis oblatis, de uſu
nentorum, ô quàm tepidè adminiſtrâſti; quoties confeſſus es, & nun-
ſecuta eſt vera ac ſeria emendatio? *Redde rationem* de ipſis bonis ope-
uis, an verâ cum intentione & purâ devotione ea feciſti? Ac tan-
dde rationem de omni tempore, quo hactenus vixiſti, de omnibus
t tot millenis momentis, quæ tibi miſeratio divina ad ſalutem indul- Pſ. 142. 1.
O bone JESU! *Non intres in judicium cum ſervo tuo, quia non juſtifi-*
is conſpectu tuo omnis vivens.

6. O mortales omnes, quid agitis? jam citati eſtis ad hoc judicium, & magnis quotidie paſſibus ad illud properatis tribunal, de quo Apoſto-
2. Cor. 5. 10. lus: *Omnes nos manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti.* Veniet dies, & hora illa certò, & quis ſcit, an hodie, vel hac nocte? Veniet, inquam, certò;
Hebr. 11. 1. quàm certò DEUS univerſorum Dominus *Remunerator eſt bonorum*, tam certò eſt, & erit *Judex vivorum & mortuorum*; & tu rides peccator? *O miſerrime & inſipiens peccator!* ſubintrat hîc devotiſſimus Kempenſis, *quid reſpondebis Deo, omnia mala tua ſcienti, qui interdum formidas vultum hominis irati?*
Kemp. de imit. Chr. l. 1. c. 24.

Tunc adimplebitur illa parabola, quòd DEUS & Homo Chriſtus o-
Matth. 13. 30. lim de tritico & zizanijs prædixit: *Sinite utraque creſcere uſque ad meſſem, & in tempore meſſis dicam meſſoribus: colligite primùm zizania, & alligate ea in faſciculos ad comburendum.* Anima peccatrix! diu te hactenus exſpectavit DEUS, ut dignos pœnitentiæ fructus faceres, ſed quia zizanium permanſiſti, nec audiiſti vocem Domini, & inſpirationes ejus neglexiſti, quid nunc reſtat in judicio, niſi ut cum alijs zizanijs, & peccatoribus in faſciculos alligata, mittaris in ignem æternum ad comburendum.

Matth. 13. 47. 7. Tunc complebitur illud Veritatis: *Simile eſt regnum cœlorum ſagenæ miſſa in mare, & ex omni genere piſcium congreganti, quam, cùm impleta eſſet, educentes, & ſecùs littus ſedentes, elegerunt bonos in vaſa, malos autem foras miſerunt; ſic erit in conſummatione ſæculi &c.* Mors piſcator eſt univerſalis & generalis,
Habac. 1. 14. mundus mare magnum & ſpatioſum; *homines quaſi piſces maris*; nullus hîc poterit effugere: piſces boni in vaſa colligentur (vaſa, inquit Cornelius hîc, notant diverſas in domo Patris manſiones, quæ alibi æterna tabernacula nuncupantur) mali autem foras mittentur, hoc eſt, piſces putridi, ſpurci, libidinoſi, avari, rapidi, invidi, &c. Videſis, qui hæc legis aut audis, ut tu talis piſcis bonus inveniaris, ne in judicio tuo particulari brevi venturo cum piſcibus fœtentibus mittaris foras.

Tunc conſummabitur illud, quo olim nobis in umbra de illo impudente homuncione, non habente veſtem nuptialem, præſignantum fuit, qui dum in judicio ob ream conſcientiam ad interrogatoria obmutuit, meritò
Matth. 22. 13. à Rege hanc decretoriam ſententiam accepit; *Ligatis manibus & pedibus ejus mittite eum in tenebras exteriores.* Et quid tu dices, anime mi, brevi, ah brevi huic Supremo Regum Regi & Judici præſentanda? Audi Jobum:
Job. 9. 3. *Si voluerit*, inquit, *contendere tecum, non poteris ei reſpondere unum pro mille*; & dic, obſecro ſodes, an veſtes tuæ nuptiales ad hoc judicium jam ſunt præparatæ? an habes innocentiam primam, veſtem illam candidam & immaculatam, quam perferas ante tribunal Dei? *Eſt veſtis tibi conceſſa pretioſiſſima*, ſubintrat hîc Paulus de Palatio, *magno ſumptu texta, lota eſt in Sanguine Agni:*

lgni: graviſſima eſt injuria illam amittere, eo præſertim, quòd ea veſte amiſſa, neceſſe *Paul. à Pal.*
ſ, luctuoſa veſte, imò infernali veſtiri &c. Vide nunc, dum tempus eſt, ne ve- *in Matth.*
timentum mixtum Sanguine fiat in combuſtionem & in cibum ignis. *22. 7.*

8. Tunc verificabitur, quod jam pridem Sophonias de hoc animæ noſtræ
judicio vaticinatus eſt: *Et erit in tempore illo, ſcrutabor Jeruſalem in lucernis.* Ita *Iſa. 9. 5.*
Anno 1029. ſcrutatus eſt Deus, juſtus Judex abſcondita cordis notiſſimi illi- *Soph. 1. 12.*
us Doctoris Pariſienſis, qui apud omes vir probus habebatur; qui in exequi-
s ſuis publicè è feretro proclamavit: *Juſto Dei judicio accuſatus, judicatus, &* *Cornel. in*
damnatus ſum. O verba nunquam è memoria noſtra amittenda! hinc Duce S. *Eccl. 12.*
Brunone Sacer Carthuſianorum Ordo ſuam accepit originem, utinam & *14.*
nos, mi Lector, ſeriam vitæ emendationem.

Tandem huic Conſiderationi finem imponat iniquiſſimum judicium Pi-
lati, in quo injuſtus Judex ſedens pro tribunali in loco edito innocentiſſimum
JEſum ad mortem Crucis condemnavit; *Ego Pontius Pilatus JEſum Nazare-*
num cruci adjudico, quam feralem ſententiam (atteſtante Seraphico Doctore)
pientiſſimus orbis Redemptor, *ô cæli obſtupeſcite,* flexis genibus excepit, ut ſe *S. Bonav.*
Deo Patri ſuo in omnibus usque ad mortem crucis præſtaret obedientem. *de Paſſ. D.*
Ah dulciſſime JEſu! ego, ego hanc ſententiam commerui; ego, ego dignus *N. J. C.*
ſum inferno, & reus mortis æternæ; en habes confitentem reum, ſed mi Do-
mine, quid proderit mors tua & Sanguis tam copioſè profuſus, ſi deſcende-
ro in æternam corruptionem; proinde ô mi JEſu, venio ad te, non quomo-
do olim ſeſſurus es in Sede Majeſtatis judicare vivos & mortuos, ſed quomo-
do pro me à Pilato judicatus es ad mortem, hîc, ô Crucifixe JEſu, *in* *Pſ. 56, 2.*
umbra alarum ſperabo, donec tranſeat iniquitas &c.

CONSIDERATIO XVII.

De Sempiternis Inferni ſuppliciis.

Pro Dominica III. Quadrageſimæ.

Et fiunt noviſſima hominis illius pejora prioribus. Luc. 1
26.

I.

MIrabilem quandam viſionem dilectus ille Chriſti Diſcipulu
novo teſtamento habuit, dum mortem in equo pallido eff
habenis per orbem currentem, & poſt hanc imediatè infern
Apoc. 6. 8. ſequentem conſpicatus eſt: *Et ecce equus pallidus, & qui ſedeba
per eum, nomen illi mors.* Res ſtupenda, novitas inaudita! o
Hab. 3. 4. in veteri lege mors pedes circumibat: *Ante faciem ejus ibit mors*; nunc in l
gratiæ & nova facta eſt eques, & cur hoc? adverte myſterium. Olim in pri
mundi ætate homines plerúmque pluribus centenis vivebant annis, conſul
Gen. 5. 5. brum Geneſeos: *Vixit Adam annis nongentis triginta, & mortuus eſt.* Vixit S
annis nongentis duodecim, & mortuus eſt. Vixit Enos annis nongentis qu
que, & mortuus eſt, & ſic de cæteris protoparentibus: ex quibus facilè ver
conſideranti apparet, quòd mors in tam longæva mortalium ætate non o
habuerit equo, ſed poterat pedes ſuo fungi officio. Verùm in novo Te
mento, ubi homines cœperunt multiplicari, & ætas eorum valdè minui,
Apoc. 6. 8. ſa eſt mors in celerrimo & pallido equo per orbem obequitans: *Ecce equus
lidus, & qui ſedebat ſuper eum, Nomen illi Mors.* Et quid ſequitur? *Et infernu
quebatur eum.* O crudele ſpectaculum!

Ad enucleandum hoc myſterium obſerves oportet, quòd juxta comr
niorem Patrum ſententiam judicium particulare hominis in illo loco à D
peragi ſoleat, quo quis à morte interventus eſt, & quia Deus omni loco p
ſens eſt, abſque omni mora anima illic locorum ſupremam ac decretori
accipit ſententiam, ubi à corpore ſeparatur, quod judicium inſtanti peragit
ita ut non rarò, ubi morientis adhuc candelam ardentem in manu tene
poſtremus ſpiritus per objectionem ſpeculi exploratur, interim jam anim
lius in inferni barathro torqueatur: Ecce, quomodo infernus mortem ſe
ſoleat: *Et infernus ſequebatur eam.* Cui veritati & patientiſſimus Job ſubſ

P

ſit, aſſerens, quòd peccatores terræ ex hac mortali vita, quæ eſt inſtar puncti, in æterna inferorum detrudantur ſupplicia: *Ducunt in bonis dies ſuos, & in puncto ad inferna deſcendunt.* Væ ergo illi homini, & æternùm væ, qui peccato mortifero infectus ex hac mortali vita migrat, ubi ſine dubio, prout inſinuat Evangelium, *fiunt noviſſima hominis illius pejora prioribus.* Agite igitur, quicunque eſtis mortales, dives & pauper, omnes in unum, nemo hîc ſecernitur, communis enim omnium eſt ratio; Agite, inquam, & juxta illud Jeſſæi Vatis prius per ſeriam ac devotam meditationē, dum adhuc vita comes eſt, in infernum deſcendite: *Deſcendant in infernum viventes*, ne exinde poſt mortem ad illum tormentorum locum debeatis deſcendere: ſupra quod pereleganter Mellifluus: *Deſcendant*, inquit, *in infernum viventes, ne deſcendant morientes, dolores ejus reviſant, ut horreant, & refugiant.* Et S. Chryſoſtomus: *Nemo*, ait, *eorum, qui gehennam ob oculos habent, in gehennam incidet: nemo gehennam contemnentium judicium effugiet &c.* Quid hîc vis agere, ò mi Lector? placétne hîc ſerius in vita per ſeriam rerum conſiderationem deſcendere in infernum, an primùm poſt mortem? ò nimium infauſte! ſi hîc in tuæ ſalutis negotio moram ponis: nunc, nunc, dum tempus affulget, in rem & tuam vigila ſalutem, & quæ hîc proponuntur, attenta mente perpende.

Job.21.13
Luc. 11. 26.
Pſ.54.16.
S. Bern. in Ep. ad Frat. de monte.
S. Chryſoſt. hom. 2. in Ep. 2. ad Theſſal.

2. Quòd brutum & pecus, equus & mulus, oves & boves ad ſtabulum ſuum, & ordinarium habitationis ſuæ locum, etiamſi domus in mediis & ardentibus conſiſtat, & depaſcatur flammis, magno impetu concurrere ſolent, ut ibidem pariter cum domo comburantur, & igni ultrò cedant in eſcam, non equidem miror, quia bruta ſunt animalia ratione carentia, neque finem ſuum attentiore apprehendunt intellectu; ſed quòd homo rationis capax, & ad imaginem Dei creatus, atque immenſo Divini Sanguinis lytro redemptus, qui ideò in hac terra vivit, ut Dominum ac Deum ſuum in vita ſua laudet, ac revereatur, & tandem ſalvus fiat, magnis quotidie & acceleratis paſſibus currat ad ſuum interitum & infernum, cujus ignis nunquàm ampliùs per omnem æternitatem extinguetur, hoc capere non poſſum, nec valeo. Et quid, obſecro, eſt infernus?

Reſpondet Veritas: *Locus tormentorum*, quemadmodum enim juxta præſtantiſſimum & Chriſtianum Philoſophum Boëtium beatitudo eſt ſtatus bonorum omnium aggregatione perfectus, ſine admixtione ullius mali; ſic infernus eſt ſtatus malorum omnium ſine admixtione ullius boni, in quo reprobi per omnem æternitatem ſine ulla commiſeratione torquebuntur: *Infernus*, inquit Hugo de S. Victore, *eſt locus ſine menſura, profundus ſine fundo, plenus ardore incomparabili: ibi miſeria, ibi tenebræ, ibi ordo nullus, ibi horror æternus, ibi nulla ſpes boni, nulla deſperatio mali &c.* Eheu! qualis eſt iſte locus, ubi fletus & ſtridor dentium, ubi umbra mortis, & nullus ordo, ubi

Luc. 16. 29.
Hugo de S Vict. l. 4. de anima.

 terra

Apoc. 21. terra miſeriæ & tenebrarum, ubi ſempiternus horror inhabitat: *Pars illorum erit*
8. *in ſtagno, ardenti igne & ſulphure.* O Chriſtiani! ô delicatuli! ô mollicelli! qui
nec unius ardentis candelam per unius horæ quadrantem vel minimo digito
Iſa. 33. 1. valetis ſuſtinere, dicite: *Quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis ha-*
bitabit ex vobis cum ardoribus ſempiternis? & tamen adhuc peccare lubet? ô mi-
ſelli! ô inſani! adhuc peccare! itáne? ah peccare?

3. Vultis, ô delicatuli! unà mecum videre & conſiderare *pœnam*, quam
vocant *ſensûs?* Attendite, & expendite, antequam Deus vos rapiat, & non
ſit, qui eripiat. Ibi aures horrendis & rabioſis damnatorum clamoribus, ab-
ominandis blasphemiis, furialibus ululatibus, & innumeris replebuntur ma-
Jerem. 20. ledictionibus: *Maledicta dies, in qua nati ſumus.* Ibi oculi olim in amore duces
14. terribilibus ſpectris & Dæmonibus deformoſiſſimis ac tortoribus immaniſſi-
Sap. 5. 2. mis cruciabuntur: *Videntes turbabuntur timore horribili &c.* Ibi nares intolerabi-
li fœtore, & peſtilentiſſima mephiti, quam Dæmones & damnatorum cor-
pora, & quam maximè tot exhalabunt peccata, ſine omni fine torquebun-
Iſa. 34. 3. tur: *De cadaveribus eorum aſcendet fœtor &c.* Ut proinde non dubitaverit aſſe-
S. Bonav. rere Doctor ille Seraphicus: Si unius duntaxat damnati corpus in hunc mun-
de æter. dum adduceretur, mox totum hunc aërem & univerſum orbem peſtiſera
fel. c. 39. lue inficiendum; & ſi quondam Antiochus Rex ſuperbiſſimus nunc à Deo
2. *Mach.* humiliatus, *nec ipſe fœtorem ſuum ferre poterat*, heu qualem abominandam me-
9. 12. phitim infernus, quæ eſt ſentina omnis purulentiæ, & orbis fœtidiſſima
cloaca, non exhalabit? Ibi guſtum ardentiſſima torrebit ſitis. Epulonem
Luc. 16. conſule in ſupremis tormentis & ineffabilibus incendii ardoribus unicam fri-
24. gidæ ſtillulam ab Abrahamo humiliter flagitantem, nec tamen eam impe-
S. Cypr. de trantem: *Quia crucior in hac flamma.* Supra quod D. Cyprianus: *Ardebit*, inquit,
aſcenſ. *purpuratus dives, nec erit, qui æſtuanti lingua ſtillam aquæ infundet &c.* Acce-
Chriſti. det fames rabioſa plùs quàm canina: *Famem patientur ut canes.* O quàm
Pſ. 58. 15. ingratus erit ille cibus maledictus, de quo Moyſes vaticinatus eſt: *Fel draco-*
Deut. 32. *num, vinum eorum, & venenum aſpidum inſanabile.* Ibi tactum totum ſparſum
33. corpore vehementiſſimus pervadet ignis, qui damnatorum corpora non
tam inflammabit, & excandeſaciet, quàm & igniti ferri inſtar faciet ſcintil-
Marc. 9. lare: *Ignis, qui non extinguitur &c.* O miſerandam hominum cæcitatem, qui
43. pro modica mellis guttula tantum fellis Oceanum haurire non veretur, &
Deut. 32. quidem in æternum! *O Gens abſque conſilio & ſine prudentia; Utinam ſaperent, &*
28. *intelligerent, ac noviſſima providerent.*

4. Et quid dico de tribus animæ potentiis? ibi memoria, imaginatrix
illa facultas nihil ſecum volvet niſi triſtia, niſi amara, niſi omnia truculenta:
Sap. 5. 8. *Quid nobis profuit ſuperbia? aut divitiarum jactantia, quid contulit nobis? tranſie-*
runt omnia illa tanquam umbra &c. En vaniſſimarum voluptatum, ob quas
anima periit, luctuoſas imagines. Ibi intellectus ex conſideratione neglecti
tempo-

s gratiarum & peccatorum commiſſorum, per conſcientiæ vermem
rodetur, vellicabitur, & lacerabitur: *Vermis enim illorum non moritur.* *Marc. 9.*
untas nihil ampliùs ex ſuis votis ac deſideriis obtinebit, ſed omnia i- *43.*
contrarium, ruéntque in peſſum, unde plena erit amariſſimâ deſpe-
, nec finem malorum, nec remedium, nec levamen ullum perſpici-
nis dolor irruet ſuper eum &c. O abyſſum omnium miſeriarum, cala- *Job. 10. 22*
n & pœnalitatum! & hoc pati per omnem æternitatem, quamdiu
ſe Deus perget! ah quis crederet auditui noſtro, niſi Veritas Domini
elâſſet: *Et ibunt hi in ſupplicium æternum.* Et hoc propter unicum pecca- *Matt. 25.*
ortale? ô abominanda res peccatum mortale! & tu Chriſtiane audes *46.*
eccatorum numerum augere, túne Chriſtiane? ah tu?
hîc, quiſquis es, ſta, inquam, ſi ſalutem tuam amas, & attentiore
erpende, quàm acerbos ſecum fructus trahat unicum peccatum mor-
ic, & reſponde mihi candidè: Eſtne homo, qui ignis ſupplicium per
iem pro acquirendis univerſis hujus mundi Regnis ac theſauris diſcu-
ſtinere? O quàm citò in igne ejuſmodi revocaret pactum; & tamen,
miſeros, cæcos & inſenſatos, dum quotidie maniſeſtiſſimo nos pe-
ujus ſæviſſimi ignis ſemper ardentis, & nunquam conſumentis, pro
ellis guttula, pro una ſpurciſſima voluptatula, pro lucello leviſſimo,
guo honoris puncto exponimus! ô cæcitatem humanam ſanguineis
n lacrymis non ſatis deplorandam! Et dic, obſecro ſodes, quoties
um, omnium bonorum fontem per lethalem noxam offendiſti?
pretioſa fuit in conſpectu Domini adhuc anima tua, ideo noluit e-
m æternis deputare ſuppliciis, ſed delinquenti ſpatium ac tempus pœ-
permiſit, ut tandem ad te ſeriò redires; cave igitur, ne impoſterum
abutaris gratiâ ac patientiâ, quia *ſubitò veniet ira illius, & in tempore vindi-* *Eccl. 5. 9.*
rdet te.

Venio ad pœnam damni. Cùm vita noſtra, quæ eſt Chriſtus Deus
in cruce mortua fuit, mox creaturæ omnes turbatæ, & concuſſæ ſunt:
mpli ſciſſum eſt à ſummo usque deorſum ob tanti facinoris indignitatem & *Matt. 27.*
ntiſſimam Chriſti necem: *Tenebræ factæ ſunt ſuper univerſam terram*, quia *51.*
lelabro crucis extincta erat illa lux, quæ illuminat omnem hominem
tem in hunc mundum; *Terra mota eſt*, & univerſa mundi machina con-
b ſcelus in Dominum ſuum commiſſum: *& petræ ſciſſæ ſunt*, ut corda
axis duriora ſcinderentur ad pœnitentiam: *Monumenta aperta ſunt*, ut
ſtraretur per mortem Chriſti mortem omnium eſſe ſuperatam. Ver-
m hoc univerſum in nece Salvatoris noſtri conturbatum, atque com-
eſt; unde illud S. Dionyſii Areopagitæ: *Aut Deus naturæ patitur, aut mun-*
ina diſſolvetur; Sed unde, obſecro, talis ac tantus naturæ luctus, & irra-
lium ac inſenſibilium creaturarum pavor?

Reſpondeo, quia Dominum ac Creatorem ſuum O. M. perdiderunt, à quo totum ſuum eſſe participant, hinc indignantes in Judæos deicidas, & in peccatores omnes inſilire volebant, ut eos de terra perderent, & in Tartara ablegarent. Ex quibus prudens Lector, hoc tibi poteris formare argumentum: Si creaturæ iſtæ etiam inſenſibiles tam amarè lugebant Creatoris ſui diſceſſum, heu! quid erit, ſi homo Chriſtianus in judicio ab ore ipſius ſupremi Judicis & Redemptoris ſui amantiſſimi auditurus eſt irrevocabile illud: *Diſcede à me maledicte in ignem æternum?* Et hæc pœna damni & privatio Dei in inferno pœna omnium pœnarum longè maxima eſt ac omninò infinita, quia bonum, quod amittitur, infinitum eſt; & ſicut viſio beatifica ac Divina beatis mentibus ſummum ac planè immenſum affert gaudium, quòd in æternum frui poſſint illa Divina facie, in quam deſiderant Angeli inceſſanter proſpicere, quod gaudium omnes alias quaſcunque paradiſi delicias etiam ſimul ſumptas longiſſimè ſuperat; ita damnatis nihil erit triſtiùs, nihil afflictiùs, nihil pœnoſiùs, quàm æterna privatio hujus Divinæ viſionis: *Intolerabilis*, ait S. Chryſoſtomus, *quidem pœna eſt gehenna, ſed ſi quis decem millia gehennas ponat, nihil tale dicet, quale eſt à beata illa gloria exſcindi, & odio haberi à Chriſto*; hinc Vates ille Regius unicè deprecabatur: *Ne avertas faciem tuam à me*, & in alio loco: *Ne projicias me à facie tua.* O bone JEſu! hoc & ego unicè deprecor: Ne projicias me à facie tua, quò enim ibo ſine te, ô mi JEſu? ah quò ibo?

S. Chryſoſt. hom 24. in Matth.
Pſ. 26. 9.
Pſ. 50. 13.

6. Senſit hoc quondam in umbra Abſolon rebellis ille Princeps, ob fratricidium Amnonis per biennium patris facie privatus, qui tandem mori præoptavit, quàm ulteriùs dulciſſimi parentis ſui præſentiâ ſpoliari, proinde dolorem animi ſui Joabo ſupremo belli Archiſtratego inſinuans: *Obſecro ergo, ut videam faciem Regis, alioquin interficiat me.* Senſit & impius Cain nunc ob fratricidium in terra profugus, quantum malum ſit à facie Dei projici; hinc ex terrore & furiatæ mentis angore exclamavit: *Ecce, ejicis me hodie à facie terræ, & à facie tua abſcondar, & ero vagus & profugus, omnis igitur, qui invenerit me, occidet me.* Senſit & Saul, quid ſit projici à facie DEI, & ejus benevolentiâ ac favore deſtitui, nunquam ampliùs à benigniſſimo Numine in gratiam recipiendus, unde Dominus ad Samuelem: *Uſquequò tu luges Saul, cùm ego projecerim eum?* Senſit & Hieroſolyma cum tribu Juda toties Deo ſuo refractaria, quid ſit deſeri à Deo ſalutari ſuo, quibus tandem hæc Divina & decretòria intimata eſt ſententia: *Iraſcebatur Dominus contra Jeruſalem, & contra Judam, donec projiceret eos à facie ſua.* Senſit & mendicus ille, qui ſine veſte nuptiali in regalibus illis nuptiis comparere non abhorruit, proinde ſine omni miſericordia à facie Regis ligatis manibus ac pedibus in tenebras exteriores projectus eſt. Senſit & filius ille prodigus, qui in extrema egeſtate ſua de hoc unico conqueſtus eſt, quòd à benigniſſima Patris

2. Reg. 14. 32.
Gen. 4. 14.
1. Reg. 16. 1.
4. Reg. 24. 20.
Matt. 22. 13.

atus vitam morte acerbiorem vivere cogeretur: *Quanti mercenarii* Luc. 15.
is mei abundant panibus, ego autem hic fame pereo; ſurgam & ibo ad pa- 17
tre. Senſerunt & alii Iſraëlitæ, quibus Deus iratus per Moyſen mi-
Abſcondam faciem meam ab eis, & conſiderabo noviſſima eorum. Et Deut. 32.
obſecro, deplorabant Mileſii diſceſſum S. Pauli: *Dolentes maximè in* 20.
dixerat: Quoniam ampliùs faciem ejus non eſſent viſuri &c. Actor. 20.
Chriſtiana! Dic, quæſo, de quo magis dolebunt animæ illæ Chri- 25.
quondam ad hunc finem creatæ ſunt, ut Dominum Deum ſuum
ideant ac perfruantur, quàm ſi nunc ob demerita ſua à facie illius
ignem projiciantur æternum, qui paratus eſt Diabolo & Angelis
in æternum non videbunt lumen? O quàm *horrendum eſt incidere in ma-* Pſ. 48. 20.
tis! ubi notandum eſt, quòd non dicat Apoſtolus: Horrendum Hebr. 10.
in manus Dei omnipotentis, juſtiſſimi, fortiſſimi &c. *Sed viventis,* 31.
trandam longam, longiſſimam & infinitam pœnarum æternita-
go ſum vivens, ait Dominus, *in ſæcula ſæculorum, habens claves mortis &* Apoc. 1.
uis extorquebit has inferni claves è potentiſſima manu Dei ſem- 18.
? Ille, qui quondam ad tempus claves ad arcam No micam aſ-
t incluſit eum Dominus de foris, nec Angelo illas, nec Noëmo conce-
Noë, ait D. Chryſoſtomus, *videns generalem hominum interitum dolore* Gen. 7. 16.
& Angelus miſericordiâ motus ſuos clientes in tam horrendo ca-
aufragantes in arcam intromitteret; in quam juſtiſſimus Deus, ac
ictiſſimus etiam claves inferni ſibi ſoli reſervare voluit, ad demon-
omnibus, *quia in inferno nulla eſt redemptio,* nulla, nulla, ah nulla! ô æ- Deut. 32.
erni quàm tremenda, quàm horrenda vox! ô abyſſus omnium mi- 28.
quàm parùm te conſiderant mortales miſeri: *O utinam ſaperent, &*
, ac noviſſima providerent!

roh dolor! plures nunc ſunt in hoc ſæculo conſtituti, prout quon-
ius & crudus Eſau. Venit hic aliquando de ſylva feſſus & famelicus
ernas, ubi Jacob fratrem ſuum pulticulam ex lente, à matre para-
ucantem conſpicatus eſt, ad quem Eſau: *Da mihi de coctione hac ru-* Gen. 25.
lo laſſus ſum. Verùm Jacob, qui jam priùs ex matre intellexerat, quòd 30.
i diſpoſitione Divina jus primogenituræ ad ſe pertineret: *Major ſer-*
oro hoc pulmento audacter petiit: *Vende mihi primogenita tua.* Et quid
Eſau? ventrem virtuti, eſcam honori, & gulam benedictioni pater-
ivinæ prætulit: *Et ſic accepto pane & lentis edulio comedit & bibit, & abiit,*
s, quòd primogenita vendidiſſet. Sed quid tandem evenit? cùm Iſaac in-
ulo decumberet, ejusque jam caligarent oculi, Jacob matris ſuaſu
ſau valde bonis & odoriferis indutus paternam benedictionem
quod ubi Eſau intellexit: *Irrugiit clamore magno,* quaſi leo crudelis, Gen. 27.
repta fuit. 34.

Adver-

Adverte, anime mi, hìc peculiare myſterium. Eſau typus reproborum eſt, qui pro viliſſima gula, honoris puncto, carnis ſpurciſſima illecebra, & pro quolibet peccato lethifero Diabolo cœleſtem hæreditatem ſuam & jus primogenituræ divendunt: *Hoc enim*, ait Cornelius, *eſt jus primogenituræ Chriſti & Chriſtianorum, quòd Chriſtus unigenitus eis ſua morte & Sanguine comparavit.* O quantùm exinde cum Eſau plorabunt miſeri in inferno, dum videbunt, quòd tam turpi & viliſſimo pretio Deum & hæreditatem ſuam cœleſtem perdiderint.
Hebr. 12. De Eſau refert Apoſtolus: *Non invenit pœnitentiæ locum, quamquàm cum lacbrymis*
17. *inquiſiſſet eam.* Etſi omnes damnati in largiſſimos fletus ob incomparabilem hanc jacturam ſolverentur, non tamen per omnem æternitatem nec micam
S. Bern. in ampliùs Divinæ gratiæ impetrabunt; unde rectè Mellifluus: *Quid profuit*, in-
medit. quit, *mortuis inanis gloria, brevis lætitia, mundi potentia, carnis voluptas, falſa divitiæ, magna familia, & mala concupiſcentia? ubi riſus? ubi jocus? ubi jactantia? de tanta lætitia quanta triſtitia? poſt tantam voluptatem quàm gravis miſeria?* O æternum væ! ò ignis æternus! ò cruciatus æternus! æternùm ardere, & nunquam conſumi. Ito nunc anima mea peccatrix, deſcende vivens in infernum, & proba, u-
Iſa. 33. 14. rum habitare poſſis *cum igne devorante, & ardoribus ſempiternis*; quàm ſatiùs ergo nunc eſt & ſuaviùs fonte purgari, quàm igne. Quisquis igitur peccato lethali
Jo. 9. 4. vel unico obſtrictus es, matura pœnitentiam, *quia venit nox, in qua nemo poteſt operari.* Finio hanc conſiderationem non meis, ſed Chriſti verbis, quæ intimis
Matth. 10. cordis noſtri medullis oportet ſtylo ferreo inſcribere: *Nolite*, ait *timere eos,*
28. *qui occidunt corpus, animam autem non poſſunt occidere: ſed potiùs timete eum, qui poteſt & animam & corpus perdere in gehennam.* Ita dico, hunc timete. O ſi unquam hæc animô exciderent.

CON

CONSIDERATIO XVIII.

De exiguo Salvandorum, & Electorum Numero.

Pro Dominica 4. Quadrageſimæ.

Sequebatur eum multitudo magna, quia videbant ſigna. Joan. 6. 2.

I.

COgito, & recogito, nec tamen ſatis cogitare & recogitare poſſum, quare homo Chriſtianus, qui à Deo in hunc finem creatus eſt, ut Domino ac Deo ſuo hîc in vita inſerviat, eúmque laudet ac revereatur, ac tandem æternùm ſalvus fiat, his tamen non obſtantibus æternæ ſalutis & finis ſui tam parùm memor vivat, imò magnis quotidiè paſſibus in interitum ſuum currat? *O gens abſque conſilio & ſine prudentia*! An non tinniunt ambæ aures veſtræ, dum ab Ore veritatis hanc veriſſimam & irrefragabilem percipitis ſententiam: *Intrate per anguſtam portam, quia lata porta, & ſpatioſa via eſt, qua ducit ad perditionem, & multi ſunt, qui intrant per eam: quàm anguſta porta, & arcta via eſt, qua ducit ad vitam, & pauci ſunt, qui inveniunt eam?* S. Lucas habet: *Contendite intrare per anguſtam portam*, & textus Græcus: *Agonizate*, hoc eſt, ſummas & extremas exerite vires, ut poſſitis per hanc anguſtam portam & arctam viam intrare ad vitam. Et tamen eheu! quam pauci mortalium inveniunt eam, & ſi hæc eſt vox æternæ Veritatis & Sapientiæ, cur quæſo, non ſerio animam noſtram ſalvare ſatagimus? ſed accidit nobis, proh dolor! quod arboribus tempore vernali innumeris propemodùm floribus onuſtis ſæpenumerò ſolet evenire, ubi ſucceſſu temporis vel per pruinam, vel per grandinem, aut ventorum furias deperditis ejusmodi floribus vix tandem unus altérve maturus fructus in autumno eſt inveniendus. En typum ſalvandorum, dum omnes quidem ad ſalutem vocati ſunt, ſed *pauci ſunt electi*, quia pauci vocationi ſuæ, & gratiæ Dei excitanti cooperantur uſque in finem. Et nunquid hodierna luce in Evangelio audiſtis, quod magna hominum multitudo Chriſtum orbis Salvatorem ſecuta ſit, ut viderent ſigna, & ab infirmationibus ſuis ſanaretur? quam mitiſſimus Servator abundè quinque panibus, & duobus piſcibus ſatiavit. Sed quid evenit? tandem reliquerunt ipſum ſolum; *Fugit iterum in montem ipſe ſolus*, priùs vole-

Deut. 32. 28. *Matth.* 7. 13. *S. Luc.* 13. 24. *Matth.* 20. 16. *Joan.* 6. 15.

bant ipſum facere Regem, & paulò poſt in paſſione ejus ad Romanum Judicem clamârunt: *Tolle, tolle, crucifige eum*; Sic incipere multorum eſt, perſeverare paucorum. O mortales omnes! arrigite aures, & præparate corda veſtra Deo, plura enim opitulante divinâ Spiritûs Sancti gratiâ de hac veritate, & ſalvandorum paucitate, ex qua omnium noſtrûm ſalus pendet, in præſenti dilucidabimus.

Joan. 19. 15.

2. Quòd ars pingendi, & effigiandi ab umbra ortum ſuum ducat, rectè poſt Plinium docet Clemens Alexandrinus, umbra enim licèt ſit inanis, & evanida, corporis tamen realis, & ſtabilis imago naturalis eſt: ſic omnes figuræ veteris Teſtamenti, licèt ſint umbræ reſpectu legis gratiæ, & Chriſti in carne venturi, fuerunt tamen naturales imagines Chriſti tunc *velati*, & nunc in lege nova *revelati*, & Doctrinæ ejus Evangelicæ; & quid dixit Veritas Chriſtus, cùm de numero ſalvandorum à non nemine interrogaretur: *Ait illis quidam: Domine, ſi pauci ſunt, qui ſalvantur? ipſe autem dixit ad illos: Contendite intrare per anguſtam portam, quia multi, dico vobis, quærent intrare, & non poterunt.* O bonum Numen! quis hanc audiens, & conſiderans Evangelicam veritatem non toto corde contremiſcat? quis non in timore, & tremore ſtudeat ſuam operari ſalutem? Videamus modò ſimiles umbras, & figuras.

Clem. Alex. in Exhort.

Luc. 13. 23.

Dic, obſecro, anime mi! quot animæ in univerſali illo cataclyſmo, dum *omnis caro corruperat viam ſuam*, in Arca Noëmica fuerunt ſalvatæ? Reſpondet S. Petrus: *In qua pauci, id eſt, octo animæ ſalvæ factæ ſunt per aquam.* Heu! tantùm octo?

Gen. 6. 12. *1. Petr.* 3. 20.

Quot in lamentabili illo excidio Pentapoleos, dum *pluit Dominus ſuper Sodomam ſulphur & ignem, & ſubvertit civitates has*? Reſpondeo nonniſi quatuor fuiſſe ſervatos, ex quibus tamen uxor Lothi paulò poſt in egreſſu in ſtatuam ſalis commutata eſt. Et ego non paveam?

Gen. 19. 24.

Quot ex tot centenis millibus in terram promiſſionis ex deſerto tendentibus ad deſtinatam pervenerunt patriam? Reſpondet Scriptura, quòd ſolus Caleb, & Joſue, cæteris omnibus in deſerto mortuis, & pereuntibus. Et viſne tu ſequi?

Num. 14. 24.

Quot in excidio Hiericho, quam civitatem Joſue cum arca circumeundo, & clamando expugnavit, incolumes fuerunt relicti? Reſpondeo: ſola domus Rahab, cæteris univerſis gladio, & flamma interemptis. O crudele ſpectaculum!

Joſue 2. 6.

Et ſi lubet ulteriùs progredi, Iſaiam audite, Iſaiam conſiderate, qui fideles in fide conſtantes, & ad æternam beatitudinem prædeſtinatos paucis tantùmmodò olivis in olea poſt ejus excuſſionem remanentibus, & exinde paucis racemis in vinea poſt factam vindemiam reſtantibus aſſimilare non dubitavit: *Quomodo ſi pauca oliva, quæ remanſerunt, excutiantur ex olea, & racemi,*

Iſa. 24. 13.

temi, cùm fuerit finita vindemia: hi levabunt vocem ſuam, atque laudabunt, cùm glorificatus fuerit Dominus &c. O horrendum fulmen! & quis eſt, qui recogitat corde? Ex quibus figuris abundè rerum conſideranti patet, quàm pauci ex hominibus ſint æternùm ſalvandi; ô Chriſtiane Lector! ſtude & labora, ut ex illis paucis inveniaris.

3. Cùm impius Abſalon exercitum rebellem contra partem ſuum in campum educeret, nuntius quidam ad Regem David concurrit annuntians: *Toto corde univerſus Iſraël ſequitur Abſalon.* Quòd David typus Chriſti fuerit, in comperto eſt; & quinam corde perfecto Chriſtum, ejúsque ſanguinea ſequuntur veſtigia? ah quinam? & quid dico? an non *totus mundus in maligno poſitus eſt*? An non univerſus mundus Iſraël ſequitur Abſalon? *1. Reg. 15. 13.* *1. Joan. 5. 19.*

Solus Daniel cum tribus illis electis pueris ex tot centenis Chaldæorum millibus inventus eſt, qui ſtatuam auream à Rege Nabuchodonoſore erectam non adoravit: *Poſt hæc ſtatim ut audiêrunt omnes populi ſonitum tubæ &c. adoraverunt ſtatuam auream &c.* *Dan. 3. 7.*

Solus Tobias erat, qui ex filijs Iſraël in adorandis vitulis aureis non ſe contaminavit: *Cùm irent omnes ad vitulos aureos, quos Jeroboam fecerat Rex Iſraël, hic ſolus fugiebat conſortia omnium, ſed pergebat in Jeruſalem ad templum Domini, & ibi adorabat Dominum Deum Iſraël.* En quàm pauci ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, & ex totis viribus inſerviunt? Esné tu talis, ô mi Lector! *Tob. 1. 5.*

Horrendum eſt, quod in utramque nobis aurem inclamat Prophetarum Princeps Iſaias: *Dilatavit infernus animam ſuam, & aperuit os ſuum abſque termino.* Hieremias autem: *Attendi, & auſcultavi, nemo, quod bonum eſt, loquitur, nullus eſt, qui agat pœnitentiam ſuper peccato ſuo, dicens, quid feci?* Et Michæas: *Væ mihi, non eſt botrus ad comedendum; periit Sanctus de terra, & rectus in hominibus non eſt.* David pſallendo pſallit: *Dominus de cœlo proſpexit ſuper filios hominum, ut videat, ſi eſt intelligens, aut requirens Deum?* Et mox ſubjungit: *Omnes declinaverunt, ſimul inutiles facti ſunt: non eſt, qui faciat bonum, non eſt uſque ad unum.* Imò ipſe Dei, & hominis Filius Chriſtus Dominus, & Judex noſter, quid ait? *Filius*, inquit, *hominis veniens, putas, inveniet fidem in terra?* O tremendum fulmen! ô tonitru expavendum! *Quis non timebit ô Rex gentium?* Quid eſt, ſubintrat hìc S. Gregorius Magnus, *ſi ad fidem plures veniunt, & ad cœleſte Regnum pauci perducuntur? plerumque enim Deum vocibus ſequuntur, moribus fugiunt.* Proinde nos rectè, & ſalubriter monet Apoſtolorum Princeps Petrus: *Quapropter fratres mei magìs ſatagite, ut per bona opera certam veſtram vocationem faciatis.* Audis hoc? *Magis ſatagite.* *Iſa 5. 14.* *Hier. 8. 6.* *Mich. 7. 1.* *Pſ. 13. 2.* *Luc. 18. 8.* *Jer. 10. 7.* *S. Gregor. M. hom. 9. in Evang.* *2. Petr. 1. 10.*

4. De pientiſſimo orbis Reparatore Chriſto recenſent Sacri Scriptores, quòd ſæpiùs, dum in hoc orbe mortalis inter mortales verſaretur, ſolitus

fuerit naviculam conſcendere, & illius ope ad alienas transfretare Regiones,
Matth. 8. ita S. Matthæus: *Et aſcendente eo in naviculam, ſecuti ſunt eum diſcipuli ejus; &*
23. *ecce, motus magnus factus eſt in mari, ita ut navicula operiretur fluctibus.* In alio loco
idem commemorat ſacer Scriptor, quòd ope naviculæ in ſuam civitatem
Matth. 9. fuerit transvectus: *Aſcendens naviculam transfretavit & venit in civitatem ſuam.*
1. Item alio tempore, atteſtante eodem Evangeliſta, ubi Chriſtus quatuor vi-
Matth. 15. rorum millia ſeptem panibus, paucíſque piſciculis ſatiavit, *dimiſsâ turbâ aſcen-*
39. *dit in naviculam, & venit in fines Magedan.* Et ſic in pluribus Sacræ Scripturæ
locis invenies, quòd mitiſſimus Salvator naviculâ, & non navi aliqua grandi
uti voluerit, de una ripa maris ad alteram transfretandi. Et quares, dices, non
deambulando ſuper aquas ibat, quemadmodùm aliis ſolebat facere tempo-
ribus? & nunquid ſine navi poterat tranſire maris fluctibus, qui imperabat
ventis & mari, & qui populum Iſraëliticum ſicco quondam veſtigio per
mare rubrum in Palæſtinam traduxit?

S. Petrus Chryſol. ſerm. 50. Reſp. S. Petrus Chryſologus: *Aſcendit in naviculam, & transfretavit; & quid mirum fratres! Chriſtus venit ſuſcipere infirmitates noſtras, & ſuas nobis conferre virtutes &c.* Alii Doctores communiter reſpondent, quòd per illam navi-
vide plura in Brev. Roman. Dom. 18. *poſt Pent.* culam, quam Chriſtus conſcendere conſueverat, Eccleſia Dei fuerit præſigna-
ta, cujus naviculæ ipſe erat, & etiamnum eſt prudentiſſimus Nauclerus,
crux malus, fides cynoſura, ſpes anchora, charitas remigium, ventus Spiri-
tus Sanctus, fluctus & procellæ perſecutiones ac tribulationes: *Navis enim in*
fluctibus, ait Cornelius, *eſt Eccleſia, & anima in tentationibus, quibus acuitur, &*
Cornel. in Matth. 8. 24. *proficit.* Paulus verò de Palatio ad noſtrum propoſitum rectè, & perelegan-
ter per eandem naviculam vitam Chriſtianam, & paucitatem ſalvandorum
intelligit, unde infert, non navim, ſed naviculam eſſe appellatam, in qua
Paulus de Palat. in Matth. 8. Chriſtus dignatus eſt vehi. Audiamus illius verba: *Sicut elegantiſſimè dicta na-*
vis eſt vita Chriſtiana, qua ad portum ſalutis affert, ita horrendè, & lachrymabiliter di-
cta navicula eſt. Utinam navis grandis, & nimiùm capax fuiſſet, ſed navicula eſt, arcta
eſt, anguſta eſt, brevis eſt, quia pauci ſunt, qui intrant per eam. Agite mortales
omnes, ſi quis Chriſtum ſequi deſiderat, oportet, ut & hanc naviculam con-
ſcendat, in qua pauci cum Chriſto, & Apoſtolis ad æternæ ſalutis portum
Caſſ. apud Cornel. in Matth. 20. 16. transvehuntur: *Vive ergo*, ait Caſſianus, *cum paucis, ut cùm paucis eligi, & in-*
veniri merearis in cœlo. NB. cum paucis.

4. Cæterùm non levis momenti eſt illa quæſtio, quam pertractant
magni quidam Doctores, ac Theologi illuminatiſſimi, an ex Chriſti fideli-
bus adultis, (non loquor hîc de Gentilibus Paganis, & Hæreticis, ſed de Ro-
mano-Catholicis) an, inquam, plures ex illis ſalventur, aut æternùm dam-
Suarez. de Deo Trino & uno l. 6. *c.* 3. nentur? Sunt, qui cum Suarezio exiſtimant, majorem Catholicorum adul-
torum (de parvulis hîc ſermo non eſt) partem eſſe ſalvandam, hac ſuffulti
ratione, quòd in fine vitæ plerique Orthodoxi SS. Sacramenta ſuſcipiant, &
ita

ita expiati in gratia Dei ex hac mortali vita migrent, quibus favet illa Chri-
ſti parabola, ubi à nuptiis Regni cœleſtis unus ſolus, qui carebat veſte nup-
tiali, fuit excluſus. Verùm hoc argumentum non ſua caret difficultate, dum
mox Chriſtus in illa parabola loco epiphonematis ſubjungit: *Multi ſunt voca-* *Matth.* 22.
ti, pauci vero electi. Alii exiſtimant medietatem Catholicorum eſſe ſalvan- 12.
dam, hac ducti ratione, quòd Veritas aſſerat, quinque prudentes virgines ad *Matth.* 25.
cœleſtes Agni nuptias fuiſſe ingreſſas, & quinque alias, ac fatuas reprobatas. 20.
Sed huic opinioni reponit Cajetanus: *Parabola iſta*, inquit, *tractat non de* *Cajet. hic.*
omnibus Chriſtianis; nam multorum extrinſeca opera manifeſtè ſunt mala; ſed de illis
tantùm, qui profitentur ſe ſtudere factis ad continuum progreſſum versùs patriam cœle-
ſtem &c. Alii cum SS. Joanne Chryſoſtomo, Auguſtino, Gregorio M. &
pluribus aliis ſentiunt, plures etiam ex veris Chriſti fidelibus, hoc eſt, Catho-
licis, æternùm damnari: *Quot putatis*, ait ad ſuos Antiochenſes Catholicos *S. Chryſoſt.*
Divus Chryſoſtomus, *eſſe in hac civitate noſtra, qui ſalvi fiant? Infeſtum eſt, quod* *hom.* 40.
dicturus ſum, dicam tamen: non poſſunt inveniri in tot millibus centum, qui ſalven- *ad popul.*
tur, quin, & de his dubito. Et cauſam ſubjungit: *Quanta enim in juvenibus ma-*
litia? quantus in ſenibus torpor? quanta in omni populo injuſtitia? &c. Et S. Au-
guſtinus: *Ipſi boni veríque Chriſtiani, qui per ſe ipſos multi ſunt, comparatione ma-* *S. Aug. l.*
lorum, falſorúmque itidem pauci ſunt, &c. Quibus adjungo S. Gregorium ma- 3. *cont.*
gnum ita in aliqua feſtivitate ad populum perorantem: *Ecce*, inquiebat, *ad* *Creſcent.*
hodiernam feſtivitatem quàm multi convenimus? Eccleſiæ parietes implemus, ſed tamen *cap.* 66.
quis ſciat, quàm pauci ſunt, qui in illo electorum grege numerantur? Ecce enim vox *S. Gregor.*
omnium Chriſtum clamat, ſed vita omniu mnon clamat; plerique Deum vocibus ſequun- *M. hom.*
tur, moribus fugiunt. Ita eſt. Esné & tu talis? abſit. 19. *in E-*

6. Et quid dico de venerabili Sacerdotio? *Ecce*, pergit idem Moralis *vang.*
Eccleſiæ Doctor, & Chriſti Vicarius in terris: *Ecce mundus totus Sacerdotibus* *Idem hom.*
plenus eſt, ſed tamen in meſſe Dei rarus valde invenitur operator; quia officium qui- 17. *in E-*
dem Sacerdotale ſuſcipimus, ſed opus officii non implemus? omnes enim quæ ſua ſunt, *vang.*
quærunt, & non quæ ſunt JESU Chriſti. O bonum Numen! ſi ſal infatuatum *Philipp.* 2.
fuerit, in quo ſalietur? Quid eſt, ſi Sacerdotes ſunt conſtituti, ut quondam 21.
illi fabri lignarii, qui licet Arcam Noëmicam extruxerint, ipſi tamen adven-
tante diluvio eam non ſunt ingreſſi? Quid, inquam, eſt, ſi aliis cœleſtes
manſiones parare ſatagimus, & ipſi illuc non tendimus? non abſimiles co-
lumnis illis trivialibus, qui Viatoribus in bivo dubitantibus viam quidem
monſtrant, ſed ipſæ interim in loco antiquo perſiſtunt immobiles? *O Pa-* *Zach.* 11.
ſtor, & idolum! 17.

Et quid dico de ſuperioribus Sæcularibus, Magiſtratibus, Laicis & ple-
beis? An non Veritas ſanctè aſſerit: *Regnum cœlorum vim patitur, & violenti* *Matth.* 13.
rapiunt iſtud? Ubi ſunt illi violenti? (violenti dantur plures) ſed ubi illi 12.
violenti? O quàm paucos nuuc in orbe reperies, qui ſibi pro Regno cœ-

lorum acquirendo vim inferunt! quinimò plerique hominum, & ſtatus conditiones ſuis ſcatent vitiis. Conſidera urbes, & vicos, aulas & caulas, tribunalia & caſtra, officinas & tabernas, fora & compita, naves & ædes, & in pleriſque hominum conditionibus corruptiſſimos invenies mores, atque in confeſſionibus Sacramentalibus vix efficax propoſitum, unde licèt multi confiteantur, pauci tamen ſeriò emendantur.

Corn. in Jac. Ep. c. 2. v. 13. Verùm enim verò Cornelius à Lapide in hac celeberrima quæſtione reſpondet cum diſtinctione, & rectè pro moderno tempore: Ubi, inquit, ſunt inſignes Magiſtri, ſeduli & vigilantes Parochi, Paſtores indefeſſi, zeloſi Confeſſarii, juſti Gubernatores, Judices, Senatores, Patresfamilias, qui à puero populum in fide, pietate, timore Dei, & bonis moribus inſtruunt, ac fovent, docéntque exemplo ſuo etiam à minimis cavere peccatis, ne excreſcant in majora: ibi inquit Cornelius, plures ſunt ſalvandi; ubi autem paſtores ſunt ſomnolenti, ignavi, otioſi, bibuli, ignorantes, tepidi, & propriæ ſalutis incurii, ubi Gubernatores, Judices, & parentes mali, neceſſe eſt, ut & populus ſenſim ad omnia mala declinans, tandem in peccatis ſuis computreſcat, & pereat: *Erit ſicut populus, ſic Sacerdos.* *Oſea 4. 9.*

Sed objiciet hîc nonnemo: Nunquid verum eſt, quod Paulus Doctor gentium ad ſuum quondam chariſſimum Timotheum ſcripſit: *DEUS vult omnes homines ſalvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire*, quam veritatem mox aliâ probat ratione, dum ſubdit: *Unus enim DEUS, unus & mediator Dei & hominum, homo Chriſtus JESUS, qui dedit redemptionem ſemetipſum pro omnibus?* Si ergo DEUS ſincerè & verè vult, ut omnes ſalventur homines, & in hunc finem Chriſtum Filium ſuum redemptionem dedit pro omnibus, qui & pro omnibus mortuus eſt, quare ergo maxima hominum pars æternùm reprobatur? *1. Tim. 2. 4.*

Ad hanc objectionem reſpondent Theologi, quòd Scriptura hîc & in ſimilibus textibus loquatur de volitione Dei non abſoluta, ſed conditionata, ſi nimirum & ipſi homines velint ſalvi fieri, obſervando videlicet divina mandata, & gratiæ divinæ, ac vocationi ſuæ correſpondendo, bonúmque operando in omnibus, ut voluntas Dei beneplacens adimpleatur. Eſt ergo hæc Dei voluntas ſalvandi omnes antecedens tantùm, quæ omnem bonorum, aut malorum operum hominis præviſionem antecedit, ſed altera eſt conſequens, qua præviſis bonis, aut malis hominis operibus, vult eum completè, & efficaciter, vel ſalvare, vel damnare: *Vult enim DEUS*, ait S. Ambroſius, *omnes ſalvos fieri, ſed ſi accedant ad eum; non enim ſic vult, ut nolentes ſalventur, ſed vult illos ſalvari, ſi & ipſi velint.* Ecce anime mi, penes te nunc eſt, ſi velis ſalvus fieri; fac ergo, quod DEUS jubet, & eris inter prædeſtinatos, & inter illos paucos vocatos. *S. Ambroſ. cit. à Corn. hic in Tim.*

Coronidem huic noſtræ Conſiderationi imponat Concionator quidam Ita-

Italus, qui non multis ab hinc annis in celebri quadam Italiæ urbe in Domi- *R. P. C*
nica Septuageſimæ Cathedram aſcendit, & ſuper illa Evangeli verba: *Multi* *Knittel*
ſunt vocati, pauci verò electi, hunc diſcurſum non ſine motu, & fructu Audito- *J. Dom*
rum habuit. Produxit is pomum rotundum: En inquiebat, mundi typum: *poſt. Pa*
mundus in quatuor eſt diviſus partes, dividamus & nos pomum hoc in qua- *Matth.*
tuor partes (quod & cultellô fecit) prima particula, ajebat, eſt *Aſia*, ſed 16.
pars hæc eſt gentilis, & pagana, abjiciatur ergo. Pars ſecunda eſt *Africa*, ſed
pariter idolis ſerviens; abjiciatur. Tertia America, ſed infidelis, & idolo-
latrica; abjiciatur, quia *qui non credit, jam judicatus eſt*. Teneatur ergo ſo- *Joan.* 3.
lùm pars pomi quarta, hoc eſt, *Europa*, & quot in ea ſunt veri Chriſti fideles? 18.
In Europa eſt Britannia, ſed Hæretica, abſcindatur (& particulam unam ab-
ſcidit;) eſt Suecia, ſed Lutherana (abſcidit alteram;) eſt Dania & Nor-
vegia, aſt heterodoxa (abſcidit tertiam) eſt Hollandia, ſed pariter Hæreti-
ca (abſcidit quartam) eſt Saxonia, Boruſſia, & ſic de cæteris Europæ Provin-
ciis hæreſi infectis, ubi tandem tot abſciſſis particulis pars minima de pomo
remanſit: Ecce, inferebat, hæc reſidua particula eſt pars Catholicorum; ô *Luc.* 12
verè *puſillus grex!* & quot de iſtis Catholicis putatis ſalvandos! quot ſint in- 32.
ter illos avari, adulteri, blaſphemi, perjuri, ebrij, invidi, fornicarii, molles, 1. *Cor.* 6
fures, injuſti, &c. An neſcitis, quòd, *quia talia agunt, Regnum Dei non poſſide-* 10.
bunt? Sed dicetis mihi: hi plerumque in morte agunt pœnitentiam? Ve-
rum eſt, ait S. Auguſtinus: *Sed pœnitentia, qua à moriente petitur, timeo, ne & S. Augu*
ipſa moriatur; tunc enim peccata tua te deſerent, non tu illa. Quid ergo Conſi- *ſerm.* 57
lii? *Contendite intrare per anguſtam portam.* *de Temp*
Luc. 23
24.

CONSIDERATIO XIX.

De Reditu animæ ad Deum per Pœnitentiam, & Confeſſionem.

Pro Dominica 5. Quadrageſimæ.

Quis ex vobis arguet me de peccato? Joan. 8. 46.

I.

Benignus Deus, *cujus miſerationes ſuper omnia opera ejus*, olim piiſſime ſan- *Pſal.* 14
xit, ut Principes Iſraëlitarum, ſi urbem quandam diſcuperent oppug- 9.
nare, priùs ante bellum civibus per caduceatorum pacem offerrent.
Si hanc receperunt, ſalvi & incolumes ſervabantur omnes; ſi autem
has pacis abjecerunt conditiones, cuncti illius civitatis incolæ, exceptis mu-
lieri-

Deut. 20. lieribus, & infantibus, jure belli interficiebantur: *Si quando acceſſeris ad expug-*
10. *nandam civitatem, offeras ei primum pacem, ſi receperit, & aperuerit tibi portas, cunctus*
populus, qui in ea eſt, ſalvabitur.

Animæ Chriſtianæ! pacem hodie venio vobis mittere, non gladium,
2. *Cor.* 5. *pro Chriſto enim legatione Dei fungimur*, proinde non durus, ſed mitis venio
20. nuntius. Et quid vobis ex parte Dei annuntio? Audite Verbum Domini:
Iſ. 30. 18. *Exſpectat DEUS, donec miſereatur veſtri.* O infinitam Dei bonitatem! ô mi-
Ezech. 18. ſericordiam immenſam! *Convertimini* igitur, *& agite Pœnitentiam ab omnibus*
30. *iniquitatibus veſtris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Projicite à vobis omnes*
prævaricationes veſtras, in quibus prævaricati eſtis, & facite vobis cor novum: & quare
moriemini domus Iſraël? quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus, reverti-
mini, & vivite.

Cùm quondam turbæ in Chriſtum irruerent, ut Verbum Dei ab ipſo
Veritatis ore audirent impenſiùs, pretioſiſſimo orbis Servatori ſecùs ſtagnum
Luc. 5. 2. Geneſaret tunc ſtanti, oblatæ ſunt duæ naves: *Et vidit duas naves ſtantes ſe-*
cùs ſtagnum, in quarum unam deſcendit; *& ſedens docebat de navicula turbas.*
S. Bonav. Supra quem Scripturæ locum rectè Seraphicus Bonaventura: *Prima navis*,
ſer. 2. *de* inquit, *eſt innocentia, ſecunda pœnitentia.* In prima vehebatur Chriſtus cum
Dom. 4. SS. Matre ſua in cœlum, de quo hodiernum Evangelium: *Quis ex vobis ar-*
poſt Pent. *guet me de peccato?* In ſecunda navi oportet, ut nos de hoc mari magno, &
ſpatioſo hujus mundi ad optatum ſalutis portum provehamur. Agite ergo:
Joan. 8. *Vox turturis* (in deſerto ad Jordanem commorantis) *audita eſt in terra noſtra*;
46. & quid nobis inſinuat? Audite illius gemitum & ſuſpiria: *Pœnitentiam agite;*
Cant. 2. *appropinquavit enim Regnum cœlorum.*
12. 2. Benedictus DEUS, cùm Iſraëlitæ quondam in captivitate Babylonica
Matth. 3. ob plurimas, ac graviſſimas afflictiones eſſent valdè puſillanimes, & vix præ
2. *de S. Jo.* confuſione ob offenſam Divinam Majeſtatem oculos ad cœlum auderent le-
Bapt. vare, hac ratione illos ad meliùs in ſe ſperandum excitavit Duxit is Ezechie-
lem Prophetam in campum Sennar, ſive Babylonis, magnum & ſpatioſum,
Ezech. 37. mortuorúmque oſſibus plenum, atque refertum, ad quem Dominus: *Fili*
3. *hominis, putáſne, vivent oſſa iſta?* Cui Propheta: *Domine DEUS, tu nôſti*, ego
quidem hîc nullam vitæ ſpeciem, & modum video, oſſa enim ſunt arida, ſic-
cáque vehementer, ſed quia omnipotens es, apud te nullum eſt impoſſibile
verbum, hinc tu ſolus noſcere poteris. Ad quem iterum Dominus: *Vatici-*
nare de oſſibus iſtis & dices eis: Oſſa arida, audite Verbum Domini &c. Et quid tan-
dem factum eſt? *Et propheſavi, ſicut præceperat mihi, & ingreſſus eſt in ea ſpiritus,*
ſteterúntque ſuper pedes ſuos exercitus grandis nimis valdè.

Non hîc quæro ſenſum litteralem, dum ſub hoc typo oſſium aridorum reviviſcentium liberatio captivorum Iſraëlitarum in Babylone, qui jam inter mortuos reputabantur, & quàm maximè univerſalis illa omnium hominum emor-

orum ante judicii diem reſurrectio præfigurabatur, ſed ſenſum hîc myſticum, & ſymbolicum: *Per oſſa hæc arida, ait Cornelius, puta per* Cornel. hîc.
Babylone quaſi emortuos, intelligendi ſunt peccatores, qui per peccatum perdi-imam & vitam, id eſt, gratiam divinam. Agite, agite, ò peccatores om-oſſa arida, ſiccáque vehementer, agite, & audite verbum Domini, amplius obdurare corda veſtra; Ecce, mittiſſimus Deus non mor-i vitam veſtram inquirit, quantumcunque multa, & gravia perpe-licta: *Si enim impius*, ait Dominus, *egerit pœnitentiam ab omnibus pecca-ua operatus eſt, & cuſtodierit omnia præcepta mea, & fecerit judicium & ju-ità vivet, & non morietur, omnium iniquitatum ejus, quas operatus eſt, non r.* Ez. 18. 21. O verba auro, & immortali cedro digna! Et quis peccatorum hæc onſiderans eloquia divina, non in ſpem ſe erigat ad dignos pœniten-us faciendos? Obſerva *dignos pœnitentiæ fructus.*

Jacob quondam mirabilem ſcalam vidit à terra usque ad cœlum per-m: *Vidit in ſomnis ſcalam ſtantem ſuper terram, & cacumen ejus tangens* Gen. 28. 12.
:. Scala hæc, ait Seraphicus Doctor, pœnitentia eſt, per quam pœni- S. Bon.
t Angeli ad cœlum aſcendunt, hujus gradus ſunt contritio, confeſſio, ſerm. 5. de
ctio: hæc incipit in terra, ſed perducit ad cœlum, imò ad ipſum Do- Adv.
quem deſuper vidit Jacob innixum.

ſes ope virgæ ſuæ multa, & ingentia patravit prodigia, quamdiu eam ſtavit, virga prodigioſa permanſit, ſed ubi eam à ſe projecit, in co-verſa eſt: *Dixit ergo* (Dominus) *ad eum: quid eſt, quod tenes in manu* Exod. 4. 2.
ondit: Virga, dixitque Dominus: projice eam in terram. Projecit & verſa brum. Virga hæc, ait Oleaſter, pœnitentia eſt, quando eſt in ma- Oleaſter
hoc eſt, in opere, virga levis & mitis eſt, deducens te per mare ru- hîc.
desertum hujus mundi in terram rectam, & deſiderabilem; ſed ſi à tur, væ tibi, mox in ſerpentem mutabitur.

d *adverſum Philiſtæum prævaluit in funda & lapide.* Pœnitentia, ait Pelle- 1. Reg. 17.
illa funda & lapis, quâ peccatum animæ inſultans, velut Goliath pro- 50.
Pellez. f.

s in mare projectus per grandem illum cetum naufragio ereptus, & 455.
ilvus, & incolumis ejectus eſt: *Et dixit Dominus piſci; & evomuit Jo-* Jona. 2. 11.
dam. Pœnitentia, inquit, prædictus Pellezius, eſt cetus ille, qui ani-ioc mari magno, & ſpatioſo hujus mundi naufragantem ſecurè ad op-utis littus, & portum deducit.

iiel quondam volumen vidit per manum cœleſtem ſibi oblatum, in iiſi lamentationes, & amaritudines continebantur, ſed poſtquam juſſu comedit, factum eſt dulce in ore ejus ad inſtar ſuaviſſimi mellis:
illud, & factum eſt in ore meo ſicut mel dulce. Volumen hoc, ait S. Ezech. 3. 3.
ither Dominicale. R Au-

S. Aug. de Auguſtinus pœnitentia eſt, habens ab initio ſuas difficultates & amaritudines,
10. Chor- ſed ſi benè deguſtaveris, vertetur tibi in mel & gaudium, *Melius eſt*, inquit cita-
dis. tus S. Antiſtes Hipponenſis, *modica amaritudo in faucibus, quàm æternùm tormen-*
tum in viſceribus &c.

4. Etſi placet ulteriùs progredi? In tabernaculo quondam Moſaico erat labrum æneum, & in templo Solymæo mare æneum, in cujus aquâ inde largiter profluente Sacerdotes Dei manus, & pedes ante ſacrificium ſolebant lava-
Exod. 30. re: *Facies & labrum æneum cum baſi ſua ad lavandum, ponésque illud inter tabernaculum*
18. *& altare, & miſsâ aquâ, lavabunt in ea Aaron, & filii ejus manus, ac pedes &c.* Labium
Le Blanc. hoc æneum, ait le Blanc, & mare æneum, ſeu fuſile, quod Salomon in magni-
in Pſ. 10. ſ. ficentiſſimo templo ſuo fieri curavit: *Fecit quoque Salomon mare fuſile &c.* typus
3. Reg. pœnitentiæ fuit, quæ animam peccatricem ſordidam, & ſuper carbones deni-
7. 23. gratam purificat, & Deo gratam reddit.

Zacharias Propheta ſalutiferum quendam fontem in ſpiritu prævidit, in
Zach. 13. 1. quo ſordes peccatorum perfectè abluerentur: *In die illa erit fons patens domui Da-*
Manſ. *vid, & habitantibus in Jeruſalem in ablutionem peccatoris.* Per hunc ſaluberrimum
Tom. 1. f. fontem, ait Manſius, pœnitentia, & contrita confeſſio adumbrata eſt, in quo
747. fonte omnia noſtra delicta per merita, & Sanguinem JEſu, emundantur, & abluuntur.

Piſcina illa probatica miſeris, & infirmis aquæ motum, & Angelum Do-
Joan. 5. 4. mini de cælo deſcendentem exſpectantibus, miro quondam ſolatio fuit: *Et qui*
S. Thom. *prior deſcendiſſet in piſcinam poſt motionem aquæ, ſanus fiebat, à quacunque detinebatur*
Villa. ſerm. *infirmitate.* Piſcina hæc, ait S. Thomas Villanovanus, ubi in ſanguine Agni o-
de feria 6. mnes noſtræ curati, ac ſanari poſſunt infirmitates, pœnitentiæ Sacramentum,
poſt. Dom. verámque confeſſionem non obſcurè præfigurabat: *Hæc illa piſcina ſalubris, in*
1. Quadr. *qua quicunque ægrotus, quacunque infirmitate lotus fuerit, procul dubio curabitur, &*
ſanabitur, piſcina ſcilicet lacbrymarum & pœnitentiæ.

Petrus in ore piſcis, quem juſſu optimi Magiſtri ſui hamo ex mari attraxe-
Matt. 17. rat, monetam invenit, quâ pro Chriſto & ſe tributum exſolvit: *Vade ad mare &*
26. *mitte hamum, & eum piſcem, qui primus aſcenderit, tolle, & aperto ore ejus invenies ſtate-*
rem, illum ſumens, da eis pro me & te. Pœnitentia & ſincera oris confeſſio, ait S. Ambroſius, eſt illa moneta, qua debita tua apud Deum contracta poteris ſol-
S. Ambroſ. vere: *Non otioſè,* ait hìc S. Doctor, *didrachma in ore piſcis inventum eſt, ex ore enim*
in hunc loc. *tuo juſtificaberis, etenim pretium noſtra immortalitatis eſt noſtra confeſſio.*

Naaman Syrus Princeps fortiſſimus, juxta ac ditiſſimus, ſed turpi lepra infectus, ubi juſſu Eliſæi Prophetæ ſepties in Jordanis flumine ſe abluit, ſubitò
4. Reg. 5. ab omni lepra, & fœtore mundatus eſt: *Et reſtituta eſt caro ejus, ſicut caro pueri*
14. *parvuli, & mundatus eſt.* O Chriſtiani! quid agitis? quare in ſordibus peccatorum, & fœdiſſima leprâ computreſcitis? Ecce aquas Jordanis ſaluberrimas

vobis

ſtendo : *Lavamini, mundi eſtote.* Si rem grandem vobis dixiſſem: Ite *Iſa.* 1. 16
olymam, & ſanguinea à Chriſto relicta viſitate veſtigia; Ite Romam,
honorate Apoſtolorum limina; Jejunate per integrum anni ſpatium
& pane &c. &c. ſaltem aliquam poſſetis prætendere excuſationem, ſed
ni in Jordanis, hoc eſt, pœnitentiæ flumine: *Et Sanguis JEſu Chriſti e-* 1. *Jo.* 1. 7.
it vos ab omni peccato; ô quam facile remedium eſt hoc ad obtinendam
m ſalutem: *Poenitentia*, ſubintrat hîc magnus Aurelius Auguſtinus, *lan-* *S. Auguſt.*
anat, leproſos curat, mortuos ſuſcitat, ſanitatem auget, gratiam conſervat &c. *l. de Poenit.*
Progrediamur ulteriùs, ex umbra figurarum majorem hujus veritatis
mus lucem, & eruditionem. Olim in lege præcepit Deus, ſi Israëlitæ
Gentiles egreſſi erant ad pugnam, & in civitate expugnata, aut in præ-
in campo captivam comprehendiſſent ſpecioſam mulierem innuptam,
am captivam optarent ducere in uxorem, priùs illi cæſariem raderent,
ues circumciderent: *Si egreſſus fueris ad pugnam contra inimicos tuos, & tra-* *Deut.* 21.
eos Dominus Deus in manu tua, captivóſque duxeris; & videris in numero capti- 10.
mulierem pulchram, & adamaveris eam, voluerísque habere uxorem, introduces
domum tuam, quæ radet cæſariem, & circumcidet ungues &c. Ad quid, obſe-
ſolitæ iſtæ ceremoniæ? quare captiva, & pulchra illa mulier, ut in uxo-
Israëlita duci poſſit, jubetur radere crines, & præſcindere ungues? Sub-
hîc Liranus: *Per hanc mulierem*, inquit, *ſignificatur peccatrix anima, quæ pul-* *Liranus hîc*
itur ratione imaginis, ſed captiva ratione criminis, hanc Deus & Sanguinum *& Corn.*
us Chriſtus ſponſam ambit, ſed radere debet priùs cæſariem, hoc eſt, ut
ita per pœnitentiam contritionem, & confeſſionem deponat delicta,
ues, id eſt, occaſiones futuras peccandi ſibi præcidat; ſic anima illa pec-
de novo Chriſto iungetur ſponſa: *Et ſponſabo te mibi in ſempiternum.* *Oſea* 2. 19.
m ſapientiſſimus Deus in lege ſanxit, ut, ſi fortè virgo jam alteri deſpon-
civitate vim ab alio nequam paſſa fuiſſet, & & priùs non clamâſſet, rea
, & mortis cenſeretur: *Si puellam Virginem deſponderit vir, & invenerit eam a-* *Deut.* 22.
in civitate, & concubuerit cum ea: educes utrúmque ad portam civitatis illius, & 23.
us obruentur; puella, quia non clamavit, cùm eſſet in civitate; vir, quia humiliavit
proximi ſui, & auferes malum de medio tui. Non hîc ſenſum quæro littera-
uia ſi ejusmodi puella exiſtens in civitate clamâſſet, domeſtici, vel vici-
dubio accurriſſent, eámque liberâſſent, ſi verò nón clamavit, hoc ipſo vi-
ır rea, & conſentiens delicto hinc lapidibus meritò cum mœcho obruta
Et hic, inquam, ſenſus litteralis eſt; aſt hunc non inquiro, ſed myſticum:
ndet Angelus Pacciouchelius, quòd per hanc puellam rectè anima pec- *Paccioucb.*
intelligatur, væ illi; ſi non clamet, & peccata ſua Sacerdoti confiteatur, *in Jonam.*
modi anima actum eſt.

Lupus, ut ovem capiat, priùs guttur illius apprehendit, & invadit
gulando, ne miſera clamare poſſit, & clamore ſuo excitare canes, vel d
S. Ambroſ. ſticos, ut ſuccurrant; *Lupi*, ait S. Ambroſius, *ovium guttur invadunt*,
c. 10. in *ſtrangulent.* En ſtratagema Diaboli, lupi illius infernalis à vera pœnitent
Luc. ſincera peccatorum confeſſione animam impedientis: *Ore autem confeſſi*
Rom. 10. *ſalutem*; Et S. Auguſtinus: *Anima decora non eſt, niſi confeſſa fuerit ſœdi*
10. Hinc ſponſa illa: *Nigra ſum, ſed formoſa*, nigra per peccatum, formoſ
S. Aug. in confeſſionem: *Confeſſio & pulchritudo in conſpectu ejus.*
Pſal. 103. 6. Verùm audiamus majora. Mirantur, & haud immeritò, SS. Pa
Cant. 1. 5. quare mitiſſimus orbis Servator Chriſtus peſſimum ſuum traditorem
Pſ. 95. 6. prio nomine dignatus ſit alloqui, cùm manſuetiſſimus hic Angelus al
Luc. 22. lupo ſanguinario in mortem inſenſiſſimis traderetur inimicis: *Juda*,
48. *Filium hominum tradis?* O Domine JEſu, quomodo poſſibile fuit, ut crue
hanc beſtiam tam benigno alloquereris affatu? Et quare hoc infandum.
fame nomen aſſumere poteras in os tuum? Adverte anime mi. *Judas* i ſe
S. Cyrill. nificat, quàm *Confeſſio*, ideo ait S. Cyrillus Hieroſolymitanus, Chriſtus
Catech. 2. minus proditorem ſuum proprio nomine appellare voluit, ut cito pe
ſua confiteretur, & ſi verè pœnituiſſet, ſine dubio in gratiam fuiſſet rece
Et hæc cauſa eſt, obſervat S. Paſchaſius, quòd pretioſiſſimus Redemptor
S. Paſchaſ. Judas in Apoſtolos elegerit. *Non vacat myſterio*, inquit, *duos fuiſſe inter Apo*
ſup. Evang. *nomine Juda vocatos, ut in una daretur norma benè confitentium, & in altero malè*
tentium. Et qualis Judas tu vis eſſe, homo Chriſtiane? Nunquid Thad
Fac opera ejus.

Prodigus ille, poſtquam vexatio dedit illi intellectum, & fames eum
re docuit, egeſtate tabeſcens ſtatuit ad Patrem ſe conferre, moréſque in
liores mutare, & ſupplex delictorum veniam poſcere. Et ecce, cùm adhu
ſet de longè, illúmque pater videret lacerum, ſquallidum, plorantem, ej
Luc. 15. tem, ac fame confectum, miſericordiâ motus in amplexum ruit? *Et acc*
10. *cecidit ſuper collum ejus, & oſculatus eſt eum.* Et quomodo, obſecro, mitiſſ
pater hunc ſordidum, & immundum porcarium, qui hactenus porcinam
xit vitam, ob fœtorem contractum & hæreditarium oſculari, & amp
Iſa. 65. 5. poterat? Et quare non exclamavit cum Iſaia: *Recede à me, non appropinques*
S. Chryſoſt. *quia immundus eſt?* Reſpondet D. Chryſoſtomus, quòd os illud, quod pat
hom. 4. in culatus fuerat, jam pulchrum erat per confeſſionem: *Pater peccavi &c.* Hi
Luc. tiam veniam, & gratiam ab illo meruit obtinere, *oſculatur os*, inquit Os
Hugo de S. aureum, *per quod emiſſa de corde confeſſio pœnitentis exierat.* O felix pœnite
Vict. ſup. exclamat Hugo de S. Victore, *tu ſola cæteris ſilentibus thronum gratiæ conſce*
Joel. ſ. 138 *David reconcilias, Petrum reſtituis, Paulum illuminas, Publicanum Apoſtolorum i*
choro, Mariam de proſtibulo jungis Chriſto, latronem inferis paradiſo &c.

Confeſſio latronis apud Pilatum mortem illi tulit, ſed confeſſio apud Chriſtum in Cruce veniam, & miſericordiam. Ita etiamnum fieri aſſolet quò magis enim in foro ſæculari tua confeſſus fueris delicta, eò majores & graviores ſequuntur pœnæ; ſed confiteri Chriſto JEſu Crucifixo, & in abſcondito ejus Sacerdoti, ac Patri tuo ſpirituali, locò Chriſti tuam confeſſionem audienti, hoc non mortem, ſed vitam tibi conciliat ſempiternam: *Vide, nemini dixe-* *Matth.* 8.
ris, dicebat quondam Chriſtus ad leproſum mundatum, *ſed vade, oſtende te Sa-* 4.
cerdoti; & cur hoc? ſi enim Sacerdoti in foro internò tuam oſtenderis lepram, & delicta, nemini dixiſti, quia hîc manebunt abſcondita: *Non debet*, ait S. Bo- *S. Bonav.*
naventura, *abſcondere peccator miſeriam, ne abſcondat Salvator miſericordiam.* Et u- *in Pſ.* 118.
tinam tali modo Ananias, & Zaphyra uxor ejus defraudatum agri pretium S. Petro Chriſti in his terris Vicario fuiſſent in aures confeſſi, non tam gravi fulminati anathemate fuiſſent extincti? *Cur tentavit Satanas cor tuum, mentiri* *Act.* 5. 3.
te Spiritui Sancto? non es mentitus hominibus, ſed Deo; audiens autem hæc Ananias cecidit, & exſpiravit.

7. Et quid formidas confiteri delicta tua, quæ non horruiſti perpetrare? Si medico tuas oſtendis occultas infirmitates, quare non etiam Patri ſpirituali, & Medico animarum? Noe ſummo cum gaudio extendit manum ſuam ad apprehendendam vagabundam illam columbam, quæ ubi requieſceret pes ejus, poſt diluvium in terra limoſa, & luto obſita non invenit: *Apprehenſam tu-* *Gen.* 8. 9.
lit in Arcam. En typum zeloſi Confeſſarii (qui non tam doctus, quàm & religioſus, ac pius eſſe debet) qui, ut errabundam animam, ſub typo illius columbæ adumbratam, in arcam cœleſtem introducat, nulli parcet labori ac curæ. Paſtorem bonum cogita, ovem à grege ſuo lanigero, imò à toto cœlo, aberrantem, non baculo, aut ſcuticâ caſtigantem, ſed benignè in humeros ſuos ſufferentem, ac domum portantem: *Et cùm invenerit eam, imponit in humeros ſu-* *Luc.* 15. 6.
os gaudens; & nunquid Samaritanus ille, verè benignus, & miſericors ſaucia- *Luc* 10.
tum Jerichuntinum jumento ſuo impoſuit, & illius, quantùm potuit, curam 34.
geſſit? Sic oportet, ut & Confeſſarius cum ejuſmodi in anima vulneratis agat, vinum & oleum prudenter in plagas eorum infundendo, & jumento imponendo? & quod, dices, hoc jumentum eſt? Reſp. Salmeron: *Jumentum à juvan-* *Salmeron*
do, quaſi juvamentum, & ſignificat innocentiſſimam carnem Domini, quam aſſumpſit, ut *hîc in Luc.*
eam ſacrificaret pro delictis noſtris, & in qua onera omnium peccatorum noſtrorum portaret.

Agite tandem, quicunque eſtis, Chriſtiani! agite, inquam, & veſtræ, dum tempus eſt, ſaluti conſulite. Cervus, ſi vulnus accipit, herbâ dictamnô ſe curat; hirundo cæcos pullos chelidoniâ novit oculare, & homo peccator, ut ſe divinæ reſtituat gratiæ, non exomologeſin eligat? *Quid eſt*, ait S. *S. Greg. M.*
Gregorius Magnus, *confeſſio niſi quædam vulnerum ruptio? quia peccati virus* *hom.* 38. *in*
ſalubriter aperitur in confeſſione, quod peſtiferè latebat in mente. Voluit *Evang.*

Matth. 6. 17. quondam Deus, & Homo Chriſtus, ut ſi homines jejunarent, caput quoque inungerent, faciem ſuam lavarent: *Tu autem, cùm jejunas, unge caput tuum, faciem tuam lava.* Non hîc iterum litteram inquiro, ſed ſpiritum, ac ſenſum allegoricum: Caput inungere, eſt conſcientiam ſuam variis virtutum odoribus exornare; & faciem lavare, ait S. Vincentius Ferrerius, eſt faciem animæ, hoc eſt, conſcientiam per confeſſionem mundare. (*S. Vincent. Ferrerius. ſerm. de Cin.*) Cùm Chriſto Domino adultera illa in flagranti deprehenſa, à Phariſæis proponeretur, ut in illam juxta legem, quæ in ſimiles prævaricantes lapidationem decernit, ferret ſententiam, mitiſſimus Salvator in atrio templi lapidibus ſtrato, in pulvere aliquos characteres formavit: *JEſus autem inclinans ſe deorſum digito ſcribebat in terra.* (*Jo. 8. 6.*) Et quare in pulvere terræ Phariſæorum ſcribere voluit peccata? Obſerv. Scriptura illa, ait Diez, quæ in pulvere fit, facilè deleri poteſt, hinc illorum peccata in pulvere ſcripſit, ut demonſtraret, quàm facilè veniam obtinere poſſent, ſi verè vellent pœnitere: (*Diez. Sab. 3. Dom. Quadr.*) *Currite ad Medicum*, ait S. Chryſoſtomus, *quando poteſtis, ne cùm velitis, non poſſitis.* (*S. Chryſ. in Pſalm. 26.*) Currite.

CONSIDERATIO XX.

De debita Præparatione ad SS. Communionem.

Pro Dominica Palmarum.

Benedictus, qui venit in nomine Domini. ***Matth. 21. 9.***

I.

SAncta Sanctè. Ita quondam in primitiva Eccleſia Diaconus è loco ſublimi conſtitutus, magnâ voce, & manum in altum tollens, ad populum Chriſtianum, Sacratiſſima Euchariſtiâ nunc reficiendum, exclamabat: *Sancta ſanctè: quia ſancti ſunt, accedant ad ſacra myſteria.* (*S. Chryſoſt. hom. 61. ad pop.*) Et ſic monet Siracides: *Ante orationem præpara animam tuam, & noli eſſe quaſi homo, qui tentat Deum.* (*Eccleſ. 18. 23.*) (Tentat autem ille Deum, qui non paratus ad orandum accedit, nec animum à rebus terrenis, & ſæcularibus avertit curis, ut eum totum ad Deum, & orationem transferat.) Qualis, obſecro, erit temeritas non paratum, ac ritè diſpoſitum ad ipſam accedere Sacratiſſimam Communionem, & manducare diviniſſimum illum Agnum, qui ſemetipſum pro omnium ſalute tradidit in Ara Crucis immolandum? Talis, inquit Apoſtolus,

ſtolus, *reus erit Corporis & Sanguinis Domini: hoc eſt*, ſubintrat hic D. Chryſoſto- 1. *Cor.* 11.
mus, *eandem pœnam dabit, quam qui Cruci Chriſtum affixerunt.* 27.

Moyſi quondam ab Angelo Dei perſonam repræſentante, & inter vepre- *S. Chryſoſt.*
ta apparente dictum fuit: *Ne appropies huc; ſolve calceamenta de pedibus tuis*; cu- *orat. de Ec-*
rioſiùs enim, atque minùs religioſè, quàm oportebat, ad rubum ardentem, & *cleſia Dei,*
incombuſtum accedebat, proinde ab Angelo meritò prohibitus fuit, juſſúſ- *Tom.*
que, ut ſine mora ſua de pedibus exueret calceamenta, ut divinæ Majeſtati ſic *Exod.* 3. 5.
debitam exhiberet reverentiam, ac animi ſubmiſſionem: *Meritò quidem*, ait *S. Bernard.*
Mellifluus, *admiraris Moyſes ſancte, & curioſiùs deſideras intueri; Veruntamen ſolve* *in cap.* 12.
calceamenta de pedibus tuis, & involucra pane carnalium cogitationum, ſi accedere con- *Apoc.*
cupiſcis; calceamenta enim ex corio & pellibus animalium mortuorum ſunt facta, & denotant animales noſtros ac ſenſuales affectus, curas terrenas, indomitas paſſiones, & malas relabendi conſuetudines, quæ omnia cum vetere homine deponenda, imò exuenda ſunt, ſi digni ad hoc ſacroſanctum velimus accedere myſterium: *Solve calceamenta de pedibus tuis.*

Imitare igitur hodiernum, Chriſto in urbem Solymæam introeunti obviantem proprium, de quo commemorat Evangelium, quòd veſtimenta ſua exeruit, eáque in itinere, quo orbis triumphator Chriſtus erat tranſiturus, venerabundus ſtraverit, ne luto, aut plateæ ſordibus Sanctus Sanctorum aſpergeretur: *Plurima autem turba ſtraverunt veſtimenta ſua in via.* Homo Chriſtiane! *Matth.*
antequam accedis ad SS. Euchariſtiam, oportet, ut & tu tua veſtimenta, pra- 21. 8.
vas videlicet peccandi conſuetudines, inordinatas affectiones, & priſtina delicta non duntaxat lethalia, ſed & levia deponas, pedibúſque tui ſubſternas Salvatoris, ne illum de novo tuis aſpergas ſordibus. *Alii autem cædebant ramos de arboribus, & ſternebant in via.* Per quos Palmarum virentes ramos non incongruè virtutes de novo implantandas ſubaudies, quia *juſtus ut palma florebit.* His *Pſ.* 91. 13
præmiſſis, anima Chriſtiana, *veniet tibi Rex tuus manſuetus, & benedictus, qui venit* *Matth.*
in nomine Domini. De qua veritate & prævia ad SS. Euchariſtiam dignè & fru- 21. 9.
ctuosè recipiendam diſpoſitione plura in præſenti tractabimus. Si ſalus animæ tuæ tibi curæ eſt, attende, & pro viribus imitare.

2. Nemo eſt, qui ignorat, quòd panis ex tribus confici ſoleat, ex farina videlicet, ex aqua & igne. Farina ex granis frumenti in mola conteritur, cui admiſcetur & aqua, quam exinde maſſam calor ignis in fornace excoquit, & in uſualem panem perficit, ac componit. Tria hæc, ait S. Doctor Angelicus, ad di- *S. Thom. op.*
gnam Sacratiſſimi Corporis Dominici ſuſceptionem moraliter requiruntur; 58. c. 15.
per farinam in mola contritã deſignatur contritio, ut in animo contrito, & humiliato ad hoc Sanctum Sanctorũ accedamus. Per aquam lacrymoſa, compuncta, vera ac ſincera oris ac peccatorum confeſſio, & per ignem Dei, proximíque dilectio.

dilectio. Et hæc cauſa eſt, quòd Elias Prophetarum zeloſiſſimus, ante
melicus panem comederet, priùs à vidua Sarephtana aquam poſtula
3. Reg. 17. *mihi paululum aquæ in vaſe, ut bibam*; & cùm abiret illa, ut hauriret è font
10. clamavit Propheta poſt tergum ejus: *Affer mihi, obſecro, & buccellam pa*
nu tua; Per illum panem ſacri Interpretes non incongruè SS. Euchari
telligunt præfiguratam; ſed præmittenda erat in typo aqua, hoc eſt,
ctionis & lacrymarum. Audis hoc, anima Chriſtiana?

Quam veritatem, & mitiſſimus orbis melioris Reparator Chr
obſcurè inſinuavit, dum Petrum, & Joannem ad parandam in me
ultimam cœnam præmiſit, in qua ſe ipſum ſub ſpeciebus panis, & vini
Luc. 22. 8. ſuis erat communicaturus: *Et miſit Petrum & Joannem, dicens: euntes p*
Paſcha. Et quare, dices, hos potiùs, quàm alios Diſcipulos ad hanc
S. Bern. ſer. mam adornandam cœnam ablegavit? Reſp. Divus Bernardus: *Ad*
de Paſch. *dum paſcha parat Petrus claviger, id eſt, confeſſarius claves cæli habens, & J*
Salmeron. *eſt, gratia vitæ animæ.* Et Doctiſſimus Salmeron: *In quo*, ait, *ſignificat*
tr. 40. c. 9. *tenda confeſſio, quam nos facere debemus eundo ad Sacerdotem, qui ſit Petr*
qui ſit Joannes, id eſt, qui gratiam & ſcientiam poſſideat. En Anima Chriſt
rúmque tibi neceſſarium eſt, & confeſſio, & gratia, ſi dignè ad has d
1. Cor. 11. pulas, diſcupis accedere: *Probet autem ſe ipſum homo &c.*
28. Voluit autem pretioſiſſimus mundi Redemptor Chriſtus, ut pr
poſtolis Hieroſolymam ad parandum cænaculum, & ultimam cœna
Marc. 14. tibus homo quidam vas aquæ bajulans in via occurreret: *Ite in civita*
13. *curret vobis homo, amphoram aquæ portans, ſequimini eum.* Et quid, obſe
ſimus Salvator per hoc indicare voluit, quia omnis Chriſti actio n
B. Alb. M. inſtructio? Reſp. B. Albertus Magnus: *Amphora aquæ expiationis eſt*
de SS. Euch. *mundatio per lachrymas devotionis & compunctionis, ut expiatus & mundatu*
diſt. 3. tr. 3. *qui accedit &c.* Audis hoc benè, Chriſtiane? Mundus eſſe debes, & i
c. 2. lotus, ſi ad hanc Angelicam præſumis accedere cœnam, ſecùs *judiciu*
ducas & bibis, non dijudicans corpus Domini.
1. Cor. 11. 3. De Joſepho Ægyptiorum Pro-Rege commemorant Sacræ
29. quòd fratres ſuos tempore famis, ut fructus coëmerent. nunc ſecu
in Ægyptum redeuntes, non tam benignè ſalutaverit, quàm & lautiſ
ceperit convivio; ſed antequam eos ad menſam, panémque mandu
Gen. 43. admitteret, voluit, ut primùm omnium pedes lavarentur: *Et introdu*
24. *mum attulit aquam, & lavârunt pedes ſuos.* Ad quid iſta antiqua pedum
úmque lotio, ante convivium? Quem morem etiam in nuptiis Can
quibus Chriſtus aquam in vinum convertit, obſervabant Hebræi.
Joan. 2. 6. ſtante Scriptura: *Erant autem ibi lapideæ hydriæ ſex poſitæ ſecundùm puri*
Judæorum. Sed cur? Ob frequentes nimirum lotiones, quas Judæi, u

erentur panem manducare, ante menſam, imò & poſt ſingula fercula ad-
hibebant: ſed ad quid iſta legalis purificatio? Obſerva hîc, prudens Lector,
pulcherrimum typum, quomodo & qualiter diſpoſitus, ac ab omni ſorde
peccati purgatus ad Sanctiſſimum & viſivicum SS. Euchariſtiæ convivium,
quod teſte Doctore Seraphico per convivium Joſephi non obſcurè præſig- *S. Bonav.*
natum eſt, te oporteat accedere: *Lavabo*, dicebat quondam David, *inter ſerm. 1. in*
nocentes manus meas, & dein ſubjungit: *Et circumdabo altare tuum, Domine. Cœna Dom.*
Ecce priùs de ablutione corporis, & cordis mentionem facit, antequam ad *Pſal. 25. 6.*
altare ſe conferat; & Petrus: *Domine, non tantùm pedes meos, ſed & manus & Joan. 13.*
caput. Supra quod pereleganter S. Auguſtinus, & D. Bernardus apud Cor- 9.
nelium: *Pedibus, quibus terram calcamus, ſignificantur terreni amores, ſordes & de- Corn in*
lictus, qui, dum in terra, id eſt, inter res terrenas, converſantur, veluti pulvis, aut Joan. 13.
lutum noſtris pedibus, id eſt, affectibus, adhæreſcunt, quos abluere oportet per lacry- 7.
mas, & pœnitentiam, præſertim ante ſanctam communionem.

Et nunquid ſerpens, antequam comedit, aut bibit, priùs venenum evo-
mit? O Chriſtiani! *Eſtote prudentes ſicut ſerpentes*, & priusquam ad SS. Do- *Matth. 10.*
mini Corpus, & Sanguinem deguſtandum acceditis, venenum peccatorum 16.
veſtrorum evomite: *Rogo*, inquit Mellifluus, *ut audias prudentiam ſerpentis, S. Bern. de*
ſerpens enim cùm cœperit ire ad bibendum, antequam veniat ad fontem, evomit omne modo bene
venenum; imitare ergo & tu, chariſſime, hunc ſerpentem in hac parte, ut, antequam viv. ſer. 28.
venias, ad fontem, id eſt, communionem Corporis & Sanguinis Domini noſtri JESU
Chriſti, evomas omne venenum, ſcilicet odium, iram, malitiam, invidiam, voluntatem
malam, & noxias cogitationes de corde tuo &c.

Dagon impurum Philiſtinorum idolum, & puriſſima Arca mundiſſi-
mo auro veſtita, in qua dulce manna, SS. Euchariſtia typus continebatur,
in una quondam ſede morari non poterant: *Intulerunt eam* (Arcam) *in tem- 1. Reg. 5.*
plum Dagon; cùmque ſurrexiſſent diluculo Azotii altera die, ecce Dagon jacebat 2.
pronus in terra ante Arcam Domini. Homo Chriſtiane! Dagon & idolum
tuum, quod adoras, ſuperbia, avaritia, luxuria, invidia, gula, ira, & ace-
dia eſt &c. Apage cum his turpiſſimis idolis, non enim in una ſede moran-
tur Filius Virginis, & filius Veneris, Chriſtus, & Diabolus &c.

4. Recordor hîc duorum illorum evnuchorum, quos Pharao Ægyptio-
rum Rex ob admiſſa aliqua delicta carceri mancipari juſſit. Accidit, ut uno
eodémque tempore uterque ſomnium haberet; pincerna ſomniabat de vi-
te: *Videbam coram me vitem, in qua erant tres propagines, creſcere paulatim in gem- Gen. 40.*
mas, & poſt flores uvas matureſcere, calicémque Pharaonis in manu mea; tuli ergo u- 9.
vas, & expreſſi in calicem, quem tenebam, & tradidi poculum Pharaoni, piſtor verò
ſomniabat de corvis, panem & cibos, arte piſtoriâ præparatos, ſibi in caniſ-
tro ſuper caput ſuum clepentibus, quæ ſomnia divinitus immiſſa ubi Joſeph
cum illis incarceratus, ac ſuperiore ſpiritu illuſtratus intellexit, mox pincernæ

ulteriorem vitam, priſtinámque Regis gratiam, piſtori autem patibulum,
Gen. 40. & mortem præſagiit: *Tres adhuc dies ſunt, poſt quos auferet Pharao caput tuum,*
18. *ac ſuſpendet te in cruce, & lacerabunt volucres carnes tuas.* Unde, obſecro, hæc
talis, ac tanta diverſitas? ſi uterque & fortaſſe pari in Regem delicto pecca-
vit, quare unus in gratiam reſtituitur priſtinam, & alter in infami ſuſpenſus
Deut. 25. perit patibulo? Nunquid *pro menſura peccati erit & plagarum modus?* Verùm
2. aliud hîc latet myſterium.

Advertit hîc Cornelius à Lapide, quòd innocentiſſimus Joſeph inter
utrumque incarceratum medius conſtitutus, typus fuerit Chriſti JESU in
Corn. hîc. Cruce pendentis: *Joſeph*, inquit, *inter duos eunuchos eſt Chriſtus inter duos latro-*
nes crucifixus, uni promittens cœlum, alteri infernum relinquens. Rupertus Abbas
verò per Joſephum CHRISTUM, ut ſupremum omnium Judicem, & per
duos eunuchos, quorum unus ſuo ſtatui reſtitutus, & alter ſuſpenſus eſt,
duos hominum ordines, id eſt, electorum ex gratia, & damnandorum ex ju-
ſtitia intelligit; & quia pincerna ſpem ſuam in vite, quæ Chriſtum adumbra-
Joan. 15. verat: *Ego ſum vitis vera*, & in uva, ſeu botro, quem expreſſit in calicem, &
1. per quem Chriſtus Euchariſticus non obſcurè præſignatus eſt, collocaverat,
hinc jam tunc in umbra per Chriſtum & propter Chriſtum gratiam, & vitam
Cornel. in meruit obtinere: *Chriſtus*, ait memoratus Cornelius, *anima ſancta botrus Cy-*
Cant. 1. *pri eſt præcipuè in ſumptione* SS. *Euchariſtia, quæ eſt memoriale Paſſionis ejus, in ea*
13. *enim bibitur ſanguis Chriſti ſub ſpeciebus panis & vini.* Piſtor autem incuriè pa-
nem ſuum (frumenti electorum typum) tractabat, dum eum immundis
ac rapacibus corvis ſupra caput in caniſtro collocatum objecit dilacerandum.

En hîc typum, & umbram benè, aut malè communicantium. Apoſtoli,
quia ſe ſe benè ad SS. Synaxin ſuſcipiendam paraverant, reportârunt vitam &
Joan. 13. gratiam, Judas verò mortem, & damnationem æternam: *Et poſt buccellam in-*
27. *troivit in eum ſatanas.* Hîc verificatum fuit illud Veritatis: *Neque mittunt vinum*
Matth. 9. *novum in utres veteres, alioquin rumpuntur utres, & vinum effunditur, & utres pereunt,*
17. *ſed vinum novum in utres novos mittunt, & ambo conſervantur.* Ejuſmodi uter in-
Actor. 1. veteratus peſſimus Judas extitit, & idcirco vetus ille homo *ſuſpenſus crepuit*
18. *medius, & diffuſa ſunt omnia viſcera ejus,* quia indignè Angelorum panem, &
vinum germinans virgines in ſe ſuſcepit; Cæteri verò Diſcipuli Domini,
& electi omnes, qui ad SS. Euchariſtiam dignè ſuſcipiendam ritè parantur,
ſunt utres novi, & mundi, qui non rumpuntur, ſed conſervantur in vitam
æternam; unde Eccleſia in hymno: *Mors eſt malis, vita bonis, vide, paris ſump-*
S. Thom. *tionis quàm ſit diſpar exitus.* Audi, & S. Thomam Villanovanum: *Oportet,*
Villan. ſer. inquit, *accedentem mundum geſtare cor ab omni malitia, & mundum corpus ab omni*
de SS. Eu- *luxuria, ut ſit ſanctus corpore & ſpiritu. Procul abſit omnis livor, omne odium, omnis*
char. *ambitio, omnis illecebra: ſanctum ſit pectus, in quo ſanctum Domini recondendum eſt,*
ſicut ſcriptum legimus: ſancti eritis, quia ſanctus ſum Dominus Deus veſter. Cæte-
rùm, 5. Non

5. Non ſine peculiari cauſa ſacri inveſtigant Doctores, quare dulciſſi-
us JESUS hoc ſacroſanctum, ac diviniſſimum Sacramentum Corporis,
Sanguinis ſui non alio in loco, quàm in monte Sion inſtituere voluit?
ir non in monte Thaboræo, ubi transfiguratus eſt? aut in monte Oliva-
», ubi Paſſionis initia & finem dedit? vel in monte Calvariæ, ubi tanquam
medio terræ ſalutem omnium propria morte operatus eſt? Verùm nul-
s ex his montibus pientiſſimo Servatori placuit, ubi ultimam adornaret
enam, & ſe ipſum in SS Euchariſtia in cibum, & potum ſuis præberet fide-
ius, proinde montem *Sion* elegit, ut ibidem memoriale omnium ſuorum
linqueret mirabilium. Obſerva hîc prudens Lector: *Sion* idem eſt, ac *ſpe-*
latio, aut *contemplatio*, hoc enim in Scriptura *Tò Sion* indicat, ad inſinuan-
m, quàm neceſſarium ſit Chriſtianis omnibus, ut ſi velint ad SS. Commu-
onem ſe conferre, priùs ad montem *Sion* aſcendant, & attentiore mente
eculentur, quomodo in hac ſacra & divina cœna ſe velint gerere, qualem
imi præparationem, contritionem, confeſſionem, &c. præmittere, men-
mque ab omni peccati labe impoſterùm puram ſervare? *Quando ſederis*, ait *Prov.* 23.
piens, *ut comedas cum Principe, diligenter attende, quæ appoſita ſunt ante faciem* 1.
um, & ſtatue cultrum in gutture tuo; quæ verba doctiſſimus Cornelius Eu-
ariſticæ menſæ perappoſitè applicat; in hac enim menſa, ô homo Chriſtia-
! efficeris conviva Chriſti ſummi Principis, igitur diligenter attende, quæ
poſita ſunt ante faciem tuam, ut tanti epuli pretium, ac dignitatem æſti-
es, verearis, &, ut par eſt, humiliter adores. Pone etiam cultrum in
ttere tuo, cultrum videlicet diſcretionis ac fidei, qui enim indignè Chri-
m manducat, gladium in gutture ſuo ponit, quo ſe ipſum jugulat, & quan-
m in ſe eſt, Chriſtum de novo crucifigit: Tandem poſt communionem
ſerva, quomodo & impoſterùm utaris cultro mortificationis ad reſecan-
vitia, malas conſuetudines & paſſiones tuas: *Statue*, ait Hugo, *cultrum* *Hugo hîc*
gutture tuo, ut juguletur ſcilicet vetus homo in te, ac novus, id eſt, Chriſtus vi- *apud Corn.*
.

O bone DEUS! quàm multi ſunt hîc imbecilles, & quàm dormiunt
multi! heu timeo, ne pluribus hoc tempore, ubi charitas refrigeſcit, &
riſtiani ut plurimùm labaſcunt, illud accidat, de quo Michæas quondam
ticinatus eſt: *Tu comedes, & non ſaturaberis; tu ſeminabis, & non metes; tu cal-* *Mich.* 6.
is olivam, & non ungeris oleo. Quid juvat ſingulis ſeptimanis, imò quotidie 14.
hanc pretioſiſſimam Euchariſticam menſam accedere, ſi interim vita non
endatur in meliùs? ſed unde hic abuſus & defectus? in promptu cauſa
, multi Chriſtianorum (& utinam non etiam Sacerdotum) ex mera con-
tudine, & ſine ſeria præparatione, ac gratiarum actione SS. Communio-
m frequentant, hinc optatus non obtinetur effectus: *Comedunt, & non ſa-*
antur; ſeminant, & non metunt; calcant olivam, & non unguntur oleo. O tem-

S. *Auguſt. ſerm.* 1. *de temp.* pora! O mores! audite & S. Auguſtinum: *in Chriſti corpore*, inquit, *vita no‑ſtra conſiſtit, ſicut ipſe Joan.* 6. *Mutet ergo vitam, qui vult accipere vitam, nam non mutat vitam, ad judicium non accipiet vitam.* Audis hoc? & benè.

6. Progredior ulteriùs. Iſaias Prophetarum Princeps vice quadam cœ‑lum apertum, & in eo inter Angelorum Myriades ipſum Deum in magnifi‑centiſſimo throno ſedentem conſpexerat, cui Seraphini, & Angeli alternati‑vocibus illud triſagium acclamabant: *Sanctus, Sanctus, Sanctus*; & dum hæ‑fiunt, unus ex dictis Seraphinis, qui de ſupremo ſunt Angelorum ordine‑carbonem quendam ignitum de divino altari forcipe aurea apprehendit, qu‑

Iſa. 6. 6. polluta Prophetæ purificavit labia: *Et volavit ad me unus de Seraphim, & in ma‑nu ejus calculus, quem forcipe tulerat de altari &c.* Et quare Seraphim ille carbo‑nem igneum non nudis attrectavit manibus? fortâſſe quia manus ejus pru‑na illa poterat adurere? ſed Spiritus erat, qui carnem, & oſſa non habebat.

S. *Juſtin. in reſp. ad q.* 44. S *Damaſc. l.* 4. *de fide c.* 14. *Petr. Cel‑enſ. de pa‑rib. c.* 1. *Cornel. hîc.* Reſpondent ad hanc quæſtionem S. Juſtinus, S. Damaſcenus, Petrus Cellen‑ſis, & alii, ideò Seraphinum illum ignitum carbonem, ſeu potiùs carbuncu‑lum, gemmam omnium pretioſiſſimam non nudis attigiſſe manibus, qui typus erat Sacratiſſimæ Euchariſtiæ, ubi in veritate DEUS, & homo Chri‑ſtus diligentibus ſe ignis conſumens: *Manum ſubtrahat Seraphim*, inquit Cel‑lenſis, *quia manus hujuſmodi manum aliam non admittit, quam ſolius dextera De‑* O Chriſtiani! ſi ſupremus ille Angelus, vel umbram SS. Euchariſtiæ tant‑tractavit reverentiâ, quo honore, & amore nos oportet intereſſe SS. Com‑munioni, in qua Chriſtus ſemitur, recolitur memoria Paſſionis ejus, men‑repletur gratiâ, & futuræ gloriæ nobis pignus datur? *Hîc monetur Sacerdos* ſubintrat hîc Cornelius, *qui purus, & fervens debet eſſe, ut Seraphim, ut Corpu‑Chriſti, in Euchariſtia ab altari capiat forcipe, quæ biceps eſt, id eſt, fide & chari‑tate; vel gemina legis perfectione, puta dilectione Dei, & proximi; illúdque trada‑Iſaia, id eſt, peccatori confeſſo, plangenti & venerabundo.*

Joſeph, priusquam ex carcere, in quo per triennium commoratus eſt‑ante conſpectum Regis Pharaonis admitteretur, ut ei ſomnium de ſepten‑vaccis, & ſpicis explicaret, priùs tonſus, & abjectis ſquallentibus, ac dilace‑

Gen. 41. 24. ratis veſtibus, eleganti ornatu amictus eſt: *Protinus ad Regis imperium eductu‑de carcere Joſeph tonderunt, ac veſte mutata obtulerunt ei.* Anime mi! ſi vis di‑gnè comparere in conſpectu Regis Regum JESU Chriſti in SS. Euchariſti‑exiſtentis, tondè priùs capillos pravorum habituum, & vitiorum tuorum‑Abſalon, quia ſemel tantùm in anno tonſus eſt, infauſta morte periit, dum

2. *Reg.* 18. 9. crines prolixiores illi fuerunt in laqueum, & interitum: *Adhæſit caput eju‑quercui, & illo ſuſpenſo inter cælum & terram mulus, cui inſederat, pertranſivit &c.* Tonde, tonde, homo Chriſtiane, capillos tuarum paſſionum deſideriorum‑carnalium, & terrenorum &c. Non ſemel tantùm in anno, ſed ſeptimani‑ſingulis, & ſi fieri poteſt, cunctis diebus. Item muta cum Joſeph veſtimen‑

t

ta tua ſordida, & induere veſtimenta jucunditatis, & pollitiorem variarum virtutum amictum, ne tibi accidat, quod quondam infelici illi convivæ in nuptiis regalibus evenit: *Amice, quomodo huc intrâſti, non habens veſtem nuptialem?* *Matth. 22. 12.*

7. Prodigus ille nunc ad ſe reverſus, & verè pœnitens ad menſam dulciſſimi patris ſui priùs non fuit admiſſus, quàm de novo veſtitus: *Citò proferte ſtolam primam, & induite illum, & date annulum in manum ejus, & calceamenta in pedes ejus.* O mi pater! da potiùs huic tuo famelico filio panis, aut carnis fruſtum; An non vides, quòd præ maleſuada fame vix oſſibus hæreat? veſtes poſt ſaturatam famem illi adjici poterunt. Non, inquit pater, verè mitiſſimus; *Citò, citò proferte ſtolam primam &c.* Et quare hoc? Reſp. Sylveira, quòd ſtola prima ſignat gratiam, annulus bona opera, & calceamenta humilitatem; Vitulus autem ſaginatus, inquit Cornelius, eſt Chriſtus in Euchariſtia, juſtos æquè, ac peccatores poſt pœnitentiam carne ſua paſcens, & ſaginans. Homo Chriſtiane! En rurſus hîc formam habes, qualiter debeas eſſe diſpoſitus, ſi ad SS. Menſam Euchariſticam diſcupis accedere. Et ſi in hodierno Chriſti triumpho Diſcipuli aſinam quoque ſuis adornabant veſtimentis: *Adduxerunt aſinam, & pullum, & impoſuerunt ſuper eos veſtimenta ſua, & eum deſuper ſedere fecerunt:* Aſina, ait Gloſſa interlinearis, animam in peccato conſtitutam præfigurat, hanc poſt peractam & verè contritam confeſſionem & tu vario adorna virtutum amictu, & non dedignabitur ſuper eam ſedere Orbis Triumphator Chriſtus, imò & cum Patre & Spiritu S. veniet, & manſionem apud te faciet; O dignitas immenſa! ô amor infinitus! Denique imitare ſollicitam Martham, ad quam cum Chriſtus divertiſſet, officiosâ charitate curavit, ut menſa tanto hoſpite digna ſterneretur, & quia cernebat ſororem inter tot negotia otiantem, & ad pedes Chriſti ſedentem; ideo ex ſingulari confidentia ad Chriſtum converſa dixit: *Domine! non eſt tibi cura? quòd ſoror mea reliquit me ſolam miniſtrare?* Quid dicis Martha, ſolam? nunquid & alias ancillas ad manus habebas? Reſp. Sylveira: Cogitabat Martha ſecum, ſe ſupremam Majeſtatem domo excepiſſe, ideò tota erat intenta, ut illi ex omnibus viribus inſerviret &c. Anima! ſi accedas ad menſam Euchariſticam, fac ſimiliter, & vives.

Luc. 15. 22. *Sylveira hic.* *Cornel. hic.* *Matth. 21. 7.* *Luc. 10. 40.*

CONSIDERATIO XXI.

De Reſurrectione Domini, & noſtra ſpirituali.

Pro Dominica Reſurrectionis.

Surrexit, non eſt hîc. Ecce locus, ubi poſuerunt eum. Marc. 16. 6.

1.

Eccl. 1. 5. REctè Eccleſiaſtes: *Oritur ſol, & occidit, & ad locum ſuum revertitur.* Sol iſte allegoricus eſt Chriſtus DEUS noſter, ortus in nativitate, occidens in morte, & rurſus ortus, ac velut renatus in reſurrectione. Ita *S Chryſoſt. hom. de Turture Tom. 5.* Divus Chryſoſtomus: *Ortus eſt*, inquit, *nobis ſol juſtitiæ Chriſtus, de S. Maria ſecundùm carnem genitus: Oriens quippe nomen eſt illi: occidit verò, quando poſt crucem ad infera deſcendit, & ad locum ſuum revertitur ipſo dicente: Cùm exaltatus fuero, univerſos traham ad me.*

Hanc glorioſiſſimam Chriſti reſurrectionem præfiguravit virga illa Aaronica, quæ licèt areſacta, unâ tamen nocte refloruit, & mirabiliter re-*Num. 17. 8.* vixit: *Sequenti die regreſſus, invenit germinâſſe virgam Aaron in domo Levi &c.* Supra quod S. Doctor Seraphicus: *Virga arida*, inquit, *fuit caro Chriſti in mor-*S. Bonav. ſerm. 3. de reſurrect.* *te; arida utique propter ſanguinis extractionem, & ſpiritûs emiſſionem, in flore autem gloria corporis reſurgentis ſignificatur: Refloruit caro mea &c.*

Hanc reſurrectionem præſignavit granum illud frumenti, de quo ipſa *Joan. 12. 24.* Veritas Chriſtus: *Niſi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, ipſum ſolum manet; ſi autem mortuum fuerit, multum fructum affert.* Granum hoc, *S. Bernard. ſerm. 15. in Cant.* ait Melliſluus, Chriſti in carne reſurrectionem indicavit: *Moriatur granum, & ſurgat gentium ſeges; oportet pati Chriſtum, & ſurgere à mortuis, & prædicari in nomine ejus pœnitentiam & remiſſionem peccatorum.*

Pſ. 92. 1. Hanc reſurrectionem in ſpiritu prævidit Vates Regius, dum de pretioſiſſimo noſtro Redemptore & inferni domitore cantavit: *Dominus regnavit, decorem indutus eſt; indutus eſt Dominus fortitudinem, & præcinxit ſe.* Supra quem *S. Aug. in hun Pſal.* S. Scripturæ locum pulcherrimè commentatur S Auguſtinus: *Ille*, inquit, *qui ſtetit ante judicem; ille, qui alapas accepit; ille, qui flagellatus eſt, ille, qui conſputus eſt; ille, qui ſpinis coronatus eſt; ille, qui in ligno ſuſpenſus eſt; ille, cui in ligno pendenti inſultatum eſt; ille, qui in cruce mortuus eſt; ille, qui ſepultus eſt, ille reſurrexit. Dominus regnavit. Sæviant quantùm poſſunt: Quid ſunt facturi Regi regnorum? Domino omnium Regum? Creatori omnium ſæculorum?* Et tu quid, peccator?

Hanc

Hanc reſurrectionem ipſe Dominus ſæpiùs dilectis ſuis Diſcipulis, ac
udæis prædixit, ac præſertim tunc, quando increduli Hebræi ab eo ſignum
etiêrunt, quo ſuam probaret divinitatem, quibus locô ſigni reſpondit:
ſlvite templum hoc, & in tribus diebus excitabo illud. Quæ verba impii illi dei- *Joan.* 2.
dæ benè notârunt; nam cùm nullam mortis cauſam poterant ivenire, hanc 19.
enique coram Romano Judice produxerunt: *Hic dixit: poſſum deſtruere tem-* *Matth.* 16.
um Dei, & poſt triduum reædificabo illud. En impii & ſcelerati, hodie adim- 61.
letum eſt illud vaticinium: *Ille autem dicebat de templo corporis ſui;* quod my- *Joan.* 2.
icum templum per paſſionem quidem & mortem crucis deſtructum eſt, 21.
d poſt triduum in reſurrectione de ſepulchro de novo reædificatum Agite
hriſtiani: *Hæc eſt dies, quam fecit Dominus, exultemus & lætemur in ea*, præſer- *Pſal.* 117.
m illi exultent, qui verè cum Chriſto ſurrexerunt, de qua ſpirituali reſurre- 24.
ione plura in præſenti.

2. Cùm patientiſſimus Job invictæ tolerantiæ ſpeculum graviſſimis
uciatibus, opprobriis & ulceribus peſſimis à planta pedis uſque ad verticem
pitis ſaturatus, in fimo ſederet, & nunc humanis, terreniſque omnibus
cuperet valedicere, ſeipſum phœnici in nidulo morienti aſſimilavit: *In* *Job.* 29.
ulo meo moriar; ſicut palma multiplicabo dies meos. Ubi adverte prudens 18.
ector, quòd Græca, & alii communiter legant: *ſicut phœnix multiplicabo dies*
os. Et quare ſicut phœnix? Reſp. Tertullianus, Ambroſius, Albertus
agnus, & alii phœnicem ſemper fuiſſe ſymbolum & argumentum reſurre-
onis, quæ licèt redacta in cineres, poſt ſe tamen quendam relinquit ver-
iculum, qui naturâ adjutrice in novam tandem revocatus phœnicem,
hriſtum in nidulo crucis morientem, & de ſepulchro poſt fata reſurgen-
n pulcherrimè adumbrat, cui pro lemmate rectè inſcribes: *Meliùs poſt fu-*
a vivam.

Notum eſt, quod Scriptura de Jona commemorat: *Et præparavit Domi-* *Jona* 2. 1.
i piſcem grandem, ut deglutiret Jonam: Et erat Jonas in ventre piſcis tribus diebus,
tribus noctibus. Et quid ſequitur? *Dixit Dominus piſci, & evomuit Jonam in*
dam. Septuaginta legunt: *Et præcepit ceto, & ejecit Jonam ſuper ſiccum.* En
r elegantem typum in Chriſto expletum, qui in mare paſſionis dejectus,
tiâ die glorioſus à mortuis reſurrexit: *ſicut Jonas*, ait ipſe, *fuit in ventre* *Matth.* 21.
i tribus diebus, & tribus noctibus; ſic erit Filius hominis in corde terræ tribus die- 40.
, & tribus noctibus.

De Joſeph narrant Sacræ Paginæ, quòd tanquam agnus manſuetus à
tribus, ceu feris lupis captus, veſtibus ſpoliatus, & in cyſternam veterem
rit dejectus: *Confeſtim, ut pervenit ad fratres ſuos, nudaverunt eum tunica ta-* *Gen.* 37.
i, & polymita, miſerúntque eum in ciſternam veterem, quæ non habebat aquam, 23.
qua tandem eductus Iſmaëlitis venditus eſt. Joſeph ille CHRISTUM
ignavit, per tunicam autem, ſeu polymitam ejus in ſanguine hædi in-
tinctam.

tinctam, ac vulneribus laceratam humanitatem ejus ſubaudiamus, quâ tunicâ tunc Chriſtus exutus eſt, quando anima à corpore in cruce per mortem ſeparata fuit. In ciſternam quoque miſſus eſt, ubi anima deſcendit ad inferos, & corpus in ſepulchro erat repoſitum. Inde eductus Iſmaëlitis venditur, *quia*, ut ait S. Eucherius, *reſurgens Chriſtus à gentibus omnibus fidei commercio comparatur.* Tandem poſt longos carceres, & plurimas exantlatas anguſtias

S. *Eucher. lib.* 3. *c.* 37. Joſephus in aurato ac triumphali curru ſublimis, velut orbis Salvator exaltatus eſt: *Fecitque eum aſcendere ſuper currum ſuum ſecundum, clamante præcone, ut omnes coram eo genu flecterent, & præpoſitum eſſe ſcirent univerſa terra Ægypti &c.*

Gen. 41. 43.

En perelegantem typum Chriſti JESU pretioſiſſimi Salvatoris noſtri in hodierna glorioſiſſima reſurrectione ſuper omnes Angelos, ac creaturas univerſas exaltari, cui Pater omnia dedit in manus, præpoſuitque eum omnibus hujus mundi regnis ut digniſſimum Regem ac Salvatorem: *Vocavit eum linguâ Ægyptiacâ Salvatorem mundi.* Cæterùm ubi Joſephum in tantæ gloriæ collocatum ſolio conſpicatus eſt Jacob Pater ejus, inſolito repletus gaudio exclamavit: *Jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam.* Et nos quid agimus Chriſtiani? Eamus & nos hodierna luce cum Jacob in occurſum huic noſtro redivivo Joſepho Chriſto JESU crucifixo, atque ex toto corde illi hanc de morte, inferno, mundo, carne & peccato gratulemur victoriam.

Gen. 41. 45.

Gen. 46. 30.

3. Cùm populus quondam Iſraëliticus poſt immolatum in plenilunio agnum Paſchalem, & excuſſum Ægyptiorum jugum mare rubrum Moyſe Duce, & virgæ ejus adminiculo ſicco pede tranſiiſſet, Pharao Ægyptiorum Rex cæco ductus impetu in eadem maris ſemita divinitùs aperta populum Dei inſequens & perſequens cum omni exercitu & æquitatu ſuo ſubmerſus & in inferno ſepultus eſt: *Ferebantúrque in profundum.* Quam ſtragem ubi Moyſes ſtans in littore ſalvus conſpexit, cum omni populo electo Dei, in laudes hujus pientiſſimi Numinis ſolutus, læta voce decantavit: *Cantemus Domino, glorioſè enim magnificatus eſt, equum & aſcenſorem dejecit in mare.* Magna hæc erat victoria, omnibúsque retrò ſæculis inaudita, in cujus memoriam olim in lege hoc Paſchale feſtum inſtitutum, & ut quotannis impoſterùm in plenilunio celebraretur, mandatum eſt. Verùm hæc omnia illis contingebant in figura. Per Agnum in plenilunio immolatum & oblatum Chriſtum ſubaudi, qui, *quaſi agnus & ovis non aperiens os ſuum* in plenilunio, hoc eſt, in plenitudine temporis pro nobis in Ara Crucis immolatus, & pro omnium ſalute oblatus eſt. Per mare rubrum cruenta ejus paſſio deſignatur, *venit enim in altitudinem maris.* Per virgam Moſaicam tantorum miraculorum operatricem SS. Crucem intelligimus, quâ mediante verus ille Moyſes Chriſtus DEUS noſter, Dux & Legiſer, in terram promiſſionis lacte & melle manantem nos traduxit, & ſtygium Pharaonem cum ſuo exercitu in

Exod. 14. 24.

Exod. 15. 1.

Jer. 11. 19.

Iſa. 53. 7.

Pſal. 68. 3.

in profundo ſubmerſit. Illis præcedebat columna nubis & ignis, *Chriſtus*, *S. Hieron.*
ait S. Hieronymus, *humani generis columna eſt*, nubis quà homo, adumbratus *in Pſ. 95.*
per illam quoque nubeculam, quam Elias quondam conſpexit: *Ecce nubecu-* *3. Reg. 18.*
la parva, quaſi veſtigium hominis aſcendebat de mari; & ignis quà Deus: *Quia Do-* *44.*
minus Deus tuus ignis conſumens eſt; in cujus rei memoriam etiamnum ab Eccle- *Deut. 4.*
ſia ignis Paſchalis excitari aſſolet, & à plebe in omnibus ferè locis, oppidis ac *24.*
pagis ſub medium noctis adinſtar altæ columnæ ardentis accenditur, ut no-
bis in memoriam reducat tum veterum Patrum hodiernum ope prædictæ co-
lumnæ ex Ægyto in Paleſtinam tranſitum, tum etiam, quòd hodie vera lux
omnibus illis ſit exorta, qui in tenebris & in umbra mortis ſedebant; Ita Iſai-
as: *Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam; habitantibus in regione* *Iſa. 9. 2.*
umbra mortis lux orta eſt eis. Ex quibus patet, quam læta & ſancta ſit dies ho-
dierna, de qua canit Eccleſia: *In reſurrectione tua, Chriſte, Cœli & terra lætentur,* S. *Gregor.*
quia, prout S. Gregorius affirmat, *hæc eſt feſtivitas feſtivitatum, & celebritas* *Naz. Orat.*
celebritatum; idcirco pariter cum Moyſe in laudes Dei exaltemus vocem no- *2. Paſch.*
ſtram: *Cantemus Domino, glorioſè enim magnificatus eſt, & equum aſcenſorem dejecit*
in mare &c.

4. Hodie adimpleta fuit pulcherrima illa figura, ubi fortiſſimus Sam-
ſon à civibus Gazenſibus circumſeſſus, ac cinctus, circa mediam noctem aſ-
ſurgens, clauſas ac æreas civitatis portas arripuit, eaſque in ſublimem mon-
tem aſportavit: *Dormit usque ad medium noctis, & inde conſurgens, apprehendit* *Jud. 16. 3.*
ambas portæ fores cum poſtibus ſuis & ſerâ, impoſitáſque humeris ſuis portavit ad verti-
cem montis. Chriſtus invictiſſimus mortis & inferni triumphator poſt medi-
am noctis à mortuis reſurgens, teſte Vate regio: *Inferni portas æreas contrivit,* *Pſal. 106.*
& vectes ferreos confregit; ex quo loco captivum Patrum ſenatum non tam in *16.*
libertatem aſſeruit, quàm etiam ineffabili omnium cum jubilo ad colles æ-
ternales reduxit. Juvat hìc audire Moralem Eccleſiæ Doctorem S. Greg.
Magnum: *Quem*, inquit, *Samſon ille ſignificat, niſi Redemptorem? Quid Gaza* *S. Gregor.*
civitas niſi infernum deſignat? Quid per Philiſtæos niſi Judæorum perfidia demonſtratur? *M. hom.*
qui cùm mortuum Dominum viderent, ejusque corpus in ſepulchro jam poſitum, cuſto- *21. in E-*
des illicò deputaverunt, & eum, qui auctor vitæ claruerat, in inferni clauſtris detentum, *vang.*
quaſi Samſonem in Gaza ſe deprehendiſſe lætati ſunt. Samſon verò media nocte non
ſolùm exiit, ſed etiam portas tulit; quia videlicet Redemptor noſter ante lucem reſur-
gens, non ſolùm liber de inferno exiit, ſed & ipſa etiam inferni clauſtra deſtruxit, por-
tas tulit, & montis verticem ſubiit, quia reſurgendo clauſtra inferni abſtulit, & aſcen-
dendo cœlorum regna penetravit. Hanc ergo reſurrectionis ejus gloriam, fratres cha-
riſſimi, quæ priùs demonſtrabatur ex ſigno, & poſt patuit ex facto, tota mente diliga-
mus, pro ejus amore moriamur. Hoc magnum illud Eccleſiæ Orthodoxæ lu-
men S. Gregorius Magnus.

5. A fortiſſimo Samſone ad Noëmum tranſeamus. Cùm hic ceſſanti diluvio primam plantâſſet vineam, vinúmque labore fractus ad refocillandas vires plus æquò guſtâſſet, virtute hujus præſtantiſſimi falerni, antehac ab ipſo non cogniti, non duntaxat inebriatus, ſed & ſenſibus ligatus, ac corpore nudatus in tabernaculo procumbens, prætereuntium ludibrio expoſitus eſt: *Cœpitque Noë vir agricola exercere terram, & plantavit vineam, bibénsque vinum inebriatus eſt, & nudatus in tabernaculo ſuo &c.* Viderat hoc fortè Cham filius petulantiſſimus, & juvenili motus impetu patri inebriato, nudato, ac ſomnô oppreſſo protervè illuſit; ideo, & nec immeritò à patre evigilante maledictus eſt: *Maledictus Chanaam, ſervus ſervorum erit fratribus ſuis*; Cæteri autem filii Sem & Japhet pallio honeſtè corpus paternum operientes, deſideratam à genitore ſuo impetrarunt benedictionem: *Benedictus Dominus Deus Sem, ſit Chanaam ſervus ejus &c.*

Gen. 9. 20. — v. 25.

S. Auguſtinus pereleganter hanc figuram Chriſto JEſu crucifixo, & hodie à mortuis reſuſcitato accomodat: *Noe in tempore iracundiæ factus eſt reconciliatio*, Chriſtus in SS. Paſſione ſua factus *eſt propitiatio pro peccatis noſtris.* Noë poſt univerſale diluvium plantavit vineam; Chriſtus poſt diluvium ſuæ Paſſionis Eccleſiam. Noë vini virtutem non agnoſcens, inebriatus eſt, Chriſtus ſaucius & ebrius amore erga genus humanum calicem amariſſimæ Paſſionis usque ad fundum epotavit. Noë nudatus in tabernaculo dormiens procubuit, Chriſtus omnibus veſtimentis privatus in cruce obdormivit. Noë à proprio & impio filio illuſus eſt, Chriſtus à Synagoga & electis olim filiis in cruce irriſus. Noë à profundo ſomno excitatus, myſteriúmque agnoſcens procaci & ingrato filio maledictionem, piis verò natis benedictionem impertitus eſt, Chriſtus hodie tanquam crapulatus à vino è ſepulchro ſurgens maledictionem ſceleſtis, devotis verò animis largiſſimam benedictionem & gratiam eſt elargitus. Noë denique ſecundùm nominis ſui etymologiam, *Quietem* & *ſolatium* ſignificat, unde Lamech pater ejus: *Iſte conſolabitur nos ab operibus & laboribus manuum noſtrarum in terra, cui maledixit Dominus*: Chriſtus hodie per glorioſiſſimam ſuam reſurrectionem univerſum genus humanum eſt conſolatus, & quietem ac gloriam nunquam terminandam omnibus animabus non in limbo duntaxat, ſed in purgatorio tum temporis exiſtentibus benigniſſimè contulit. Et ſicut Reges in die inaugurationis ſuæ cunctos captivos in libertatem ſolent aſſerere; ſic teſte S. Anſelmo Chriſtus Rex Regum hodie omnes animas in limbo & igne purgante captivas non tam à peccati labe abſolvit, quàm ſecum in partem gloriæ duxit, nullo penitùs in purgatorii flammis derelicto; ad quod pulcherrimè alluſit Zacharias Propheta: *Emiſiſti vinctos tuos de lacu &c.* Quis modò deſperet anima Chriſtiana, cùm pientiſſimum ſuum Redemptorem hodie à mortuis reſurgentem, tam benignum, tam munificum ac clementem

S. Aug. lib. 2. contra Fauſt. Item de Civit. c. 2. — Gen. 5. 29. — S. Anſelm. in Elucidario. — Zach. 9. 11.

con-

contemplatur? Audi Doctorum Aquilam, Hipponenſium Antiſtitem: *In hac die*, ait, *peccator non debet de indulgentia deſperare; ſi enim latro paradiſum meruit, cur non mereatur veniam Chriſtianus? & ſi illi Dominus, cùm crucifigeretur, miſertus eſt, multò magìs huic miſerebitur, cùm reſurget; nam ſi paſſionis humilitas homini hoc præſtitit, confitenti reſurrectionis gloriam, quàm tribuet poſcenti? largior enim ſolet eſſe ad præſtandum læta victoria, quàm abdita captivitas.* *S. Aug. in ſer. Paſch.*

6. Obſervemus ad rem noſtram mirabilem quemdam conceptum. Poſtquam mundi melioris reſtaurator Chriſtus divinitatem ſuam non tam per doctrinam, quàm per varia ſuper omnem naturam facta prodigia diſcipulis ſuis abundè manifeſtavit, altiſſimam hanc Theologiam primus omnium publicè profeſſus eſt S. Petrus: *Tu es Chriſtus Filius Dei vivi.* Per quam confeſſionem meruit audire: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Paulò poſt Chriſtus Dominus aliam lectionem, & quidem de inſtanti amariſſima paſſione ac morte crucis diſcipulis ſuis propoſuit, ne poſtea tam indigna de Filio Dei & hominis audientes, ac videntes in fide vacillarent: *Exinde cæpit JEſus oſtendere diſcipulis ſuis, quia oporteret eum ire Hieroſolimam, & multa pati à Senioribus, Scribis, & Principibus Sacerdotum & occidi, & tertiâ die reſurgere* Hoc cùm Petrus audivit, ratus talem ac tantam Crucis ignominiam Filio Dei minùs eſſe dignam, illum ſeorſum retrahens, hiſce verbis admonuit: *Abſit à te Domine, non erit tibi hoc.* Quid hîc exſpectas anima Chriſtiana? Optima hæc erat Petri intentio, & neutiquam culpanda; correcta tamen eſt à Chriſto, & quidem duriore, quàm exſpectaverat modo: *Vade*, reponebat Chriſtus, *vade poſt me Sathana, ſcandalum mihi es.* O bone JESU! quid hoc eſt? Paulò ante Petrum dilectum ac fideliſſimum diſcipulum tuum in vicarium & univerſæ Eccleſiæ tuæ paſtorem digniſſimum elegiſti: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam*, & nunc, ubi optimam intentionem monendi quæſierat, illum Sathanam appellas: *Vade poſt me Sathana.* O tremendum fulmen! *Matt. 16. 16.* *Matt. 16. 21.*

Reſpondet S. Hieronymus, rectè fuiſſe Petrum à Chriſto increpatum, & Sathanam ſeu adverſarium appellatum, non tam, quòd ex humano timore Chriſti formidaverit paſſionem, quàm multò magìs, quòd de reſurrectione diviniſſimi Magiſtri ſui tertiâ die poſt exantlatam paſſionem & crucis mortem futurâ dubitaverit, ac minùs dignè ſenſerit; quemadmodum de perſecutione Chriſtíque morte perceptâ Petrus ingenti triſtitiâ fuit repletus, ita quoque, cùm hunc ipſum Dei Filium glorioſè à mortuis reſurrecturum audiebat, debuiſſet rurſus admittere peculiare ſolatium, & animitùs de tanta gaudere gloria: *Humano quippe timore perterritus, paſſionem Domini formidabat, & quomodo audiens multa pati & occidi timebat, ſic audiens: & ter-* *S. Hieron. q. 3. ad*

Aglaſiam. *tiâ die reſurget, gaudere debuerat.* Quaſi diceret Chriſtus: O Petre! non vis,
*Jo.*12.24. ut granum tritici cadat in terram, ut multos fructus afferat in ſui reſurrectio-
Jo. 15. 1. ne? Non vis, ut vitis vera circumcidatur, circumfodiatur, lacrymetur, patiatur, & fructus exinde reddat optatos? Non vis, ut *ſol juſtitiæ* eclipſin patiatur, imò penitus ad tempus occumbat, ut lætiorem poſtea orbi referat æternitatis diem? Nunquid dies ſepelitur in nocte, & reſurgit? Nunquid arbores, virgulta & plantæ omnes moriuntur & reſurgunt? Sic quoque oportet Filium hominis pati, mori, & tertia die à mortuis reſurgere, *& ita in-*
Luc. 24. *trare in gloriam ſuam.*
26. 7. O anima Chriſtiana, diſce ex hoc novam hodie concipere ſpem & animum ſtrenuè pro Chriſto, cœlo, & ſalute tua pati & laborare, quoniam his omnibus digna eſt illa felix, quam exſpectas, reſurrectio. Et nunquid
Marc. 16. cum ſanctis mulieribus *JEſum quæris Nazarenum crucifixum?* Et cur Angelus ad-
6. didit *crucifixum*, & ſic gaudium cum dolore miſcuit? Subintrat hîc S. Cyrillus:
S. Cyrill. *Confidenter dicit: ſcio, quia Crucifixum quæritis. corona enim eſt Crux, non igno-*
Hieroſ. *minia*, cùm pondus æternæ gloriæ & reſurrectionis in nobis operetur. Mar-
Cath. 13. dochæus non niſi benè humiliatus ad tantum gloriæ apicem aſcendit: *Hoc*
Eſth. 6. 11. *honore condignus eſt, quemcunque Rex voluerit honorare.* En plus hîc quàm Mardochæus, Chriſtus JEſus usque ad mortem crucis humiliatus: *Humiliavit ſemetipſum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Et quid ſequitur?
Philipp. 2. 8. *Propter quod & Deus exaltavit illum &c.* David non niſi devicto & percuſſo Philiſtæo urbem Regiam triumphans ingreſſus eſt, cui occinebant populi:
1. *Reg.* 18. *Percuſſit Saul millia, & David decem millia.* Plus hîc quàm David, Chriſtus
7. JEſus, & hic crucifixus, hodie de diabolo, morte & inferno triumphans, cui cuncti Angelorum accinebant chori, & Beatarum animarum aggratulabantur turmæ: *Exurgat Deus, & diſſipentur inimici ejus;* Supra quod S. Augu-
Pſal. 67. 2. ſtinus: *Exurgat Deus*, inquit, *reſurgat Chriſtus; jam factum eſt, reſurrexit Chri-*
S. Aug. in *ſtus, qui eſt ſuper omnia benedictus in ſæcula, & diſperſi ſunt inimici ejus per omnes gentes,*
hunc loc. *ſicut deficit fumus, deficiunt.*

Sed non ſufficit, animæ Chriſtianæ, quòd Chriſtus Dn. à morte reſurrexerit, niſi & nos de morte & ſepulchro peccatorum reſurgamus. Proinde
Coloſſ. 3. 1. fratres mei adhortor vos omnes non meis, ſed Apoſtolicis verbis: *Igitur ſi conſurrexiſtis cum Chriſto, quæ ſurſum ſunt quærite &c.* Lazarus quidem ad vo-
Jo. 11. 43. cem Domini à mortuis reſurrexit. *Lazare veni foras*, ſed poſt aliquot annos de novo morti in prædam ceſſit. Caveamus nos à morte ſecunda ani-
Gen. 32. mæ. O benigniſſime JEſu! tu es ille Jacob, qui in baculo crucis tranſiſti
10. Jordanem, & nunc cum duabus turmis & Angelorum & hominum regre-
Dan. 6. 23. deris in patriam. Tu es ille Daniel, qui innocentiſſimus in lacum leonum miſſus es, ſed nunc à lacu leonum liberatus glorioſè de tuis triumphas inimicis.

ticis. Tu denique es ille Eliſæus, qui poſt mortem ſuam mirabiliter peccato-
is reſuſcitavit cadaver: *projecerunt cadaver in ſepulchro Eliſæi, quod cùm tetigiſſet* 4. *Reg.* 13.
ſa Eliſæi, revixit homo. Nos, ò dulciſſime JEſu! ſumus ille malefactor & pec- 21.
ator, ſed nunc reſuſcitati in ſanguine, morte & reſurrectione tua. Adjuva nos
lteriùs, *& illumina oculos noſtros, ne unquam obdormiant in morte &c.* *Pſal.* 12. 4.

CONSIDERATIO XXII.

De cavendo Relapſu in priſtina Delicta.

Pro Feria 2. Paſchatis.

Eadem horâ regreſſi ſunt in Jeruſalem. Luc. 24. 33.

I.

INter alias graviſſimas plagas, quas Deus quondam in oras Ægyptiacas ad emolliendum duriſſimum Pharaonis animum immiſit, non minima illa fuit, quòd innumerabilibus muſcis totam illam regionem repleverit. Nulla tunc erat in regno domus, angulus & loculus nullus (extra terram Geſſen) ubi non impudentiſſima illa ac mordaciſſima animalcula tur- *Exod.* 8.
matim omnia fœdaverant, atque corruperant: *Et venit muſca graviſſima* (id eſt 24.
lurima) *in domos Pharaonis, & ſervorum ejus, & in omnem terram Ægypti; corrup-tique eſt terra ab hujuſmodi muſcis &c.* Mira profectò, & non levis hæc plaga fuit, um hominibus, tum jumentis moleſtiſſima, & eò gravior, quò importuni-or. Sed quid per hanc plagam & muſcas nobis inſinuatum eſt? ℞. S. Gregori- *S. Gregor.*
us M. quòd per hoc impudentiſſimum muſcarum genus non immeritò in- *M. l.* 18.
conſtantes, inquieti, ac inſolentes mundi, carniſque ſectatores denotentur; ſi- *Moral.* 28.
cut enim muſca prorsùs inverecundum & inconſtantiſſimum animal eſt, quæ licèt manu aut flabello à facie abigatur, mox tamen, omni poſthabito reſpe-ctu, in priſtinum redire locum aſſolet; Ita homo recidivus, inconſtans, ani-malis & carnalis, licèt hoc ſacratiſſimo Paſchali feſto per pœnitentiam conſci-entiam ſuam à peccatis expiaverit, paulò tamen poſt facti ſui propoſiti imme-mor, & veteri peccandi conſuetudine, aut occaſione illectus, de novo ad pri-ſtinum vitiorum habitum redire ſolet, & fit recidivus, qui aureos Confeſſario montes promiſerat: *Recidivantes in peccatum,* ait Hugo Cardinalis, *negant Chri-* *Hug. Card.*
ſtum paſſum fuiſſe. O fulmen tremendum! *in Pſal.* 55.

Et numquid audiſtis hodie in Sacro Evangelio, qualiter mitiſſimus or-

bis Salvator Chriſtus in duos illos diſcipulos, in Emmaus ſe conferentes in-
Luc.24.21 vectus fuerit, dum ipſi inter alia dicebant: *Nos autem ſperabamus, quia ipſe eſſet redempturus Iſrael?* Quid, obſecro, dicitis? itáne *ſperabamus*? ergo de facto non ampliùs ſperatis in Chriſtum Redemptorem? ergo periit ſpes veſtra? O inconſtantes in fide & benè cœptis! proinde meritò à Chriſto duriùs increpati eſtis: *O ſtulti, & tardi corde ad credendum!* O quot ſunt de facto Chriſtiani, qui hac Sacra hebdomade omnem Chriſto ſuo promittebant fidelitatem, confitebantur peccata ſua, dolebant ſe offendiſſe Deum, tanquam ſummum, infinitum & immenſum Bonum; reficiebantur exinde diviniſſimo Epulo, Carne & Sanguine Unigeniti Filii Dei & Mariæ; lacrymabantur cum Petro amarè, cùm in die Paraſceves in concione audirent, quæ, qualia, ac quanta & quàm indigna pro homine indigno amantiſſimus JEſus ſit perpeſſus. O miſeri! ſiccine cæcutiunt vobis oculi, ut futura non prævideatis? ergo hodie jam iterum itur
Luc.24.25 in antiquam ſylvam, moréſque priores? *O ſtulti* (verbo ignoſcite, non enim alio titulo vos poſſum inſignire) *O ſtulti, & tardi corde ad credendum!* Plura de relapſu & de ejusmodi recidivis, quàm odibiles, imò & damnabiles coram Deo ſint, in præſenti conſideratione examinabimus. Si ex Deo eſtis, verbum Dei audite.

2. Ita eſt: *Damon languebat, melior tunc eſſe volebat; Aſt ubi convaluit, manſit, ut ante fuit.* Quamdiù durabat diluvium, animalia etiam ferociſſima, ut leo, tigris, pardus, urſus, lupus, &c. pacificè in Arca Noëmica cum agno, cæteriſque habitabant animantibus; Aſt finito univerſali illo cataclyſmo, mox ad priſtinam redièrunt ferocitatem Diluvium cruentum pro ſalute omnium his elapſis die-
Pſal.68.3. bus ſuſtinuit in paſſione Dominus: *Venit in altitudinem maris, & tempeſtas demerſit eum.* Arca Crux eſt, in qua per eum ſalvati ſumus, & ſicut extra Arcam nemo ſalvabatur, ita extra Crucem nulla poteſt eſſe ſalus mundo. Sed jam, jam, dicunt moderni, tepidi & recidivi Chriſtiani, jam, jam tranſierunt hæc omnia:
Cant.2.11. *Imber abiit, & receſſit.* Ergo & nobis alia rerum facies induenda eſt, priſtinæ ſunt quærendæ corporis oblectationes & occaſiones, & quid multis? *Fruamur bonis,*
Sap.2.6. *quæ ſunt, & utamur creaturâ.* Ita ſenſim & paulatim relabuntur miſeri ad priſtina vitia, ac ſi minimè ea planxiſſent; O anima Chriſtiana! *Quàm vilis facta*
Jer.2.36. *es nimis, iterans vias tuas?* Quæ hactenus nutriebaris in croceis, ergo nunc iterum poſt Paſcha amplexari vis ſtercora? Ah jam iterum tibi deſipit cœle-
Num.21.5 ſte illud & Divinum manna, quo hactenus alimentata es? Itáne placet imitari ingratos illos Hebræos, qui jam vicini Palæſtinæ occlamabant: *Anima no-*
Num.11.5 *ſtra jam nauſeat ſuper cibo leviſſimo?* Et in alio loco: *Recordamur piſcium, quos comedebamus in Ægypto gratis; in mentem nobis veniunt cucumeres, &*
Deut.31.28. *pepones, porríque, & cepe & alia; anima noſtra arida eſt, nihil aliud reſpiciunt oculi noſtri niſi Manna?* O ingratiſſimi Hebræi! *Gens abſque conſilio*

ſilio ac prudentia , utinam ſaperent , ac noviſſima providerent ; ita quondam Moyſes
tos increpavit. Sed iraſcuntur alii Judæis , ego potiùs iraſcor modernis , te-
pidis , & relabentibus Chriſticolis , qui vix diguſtato hoc diviniſſimo Manna
& cibo Angelorum , mox reſpiciunt Ægyptum , & ollas carnium cepe & allia
ætentia priſtinorum peccatorum , & malarum conſuetudinum : *O gens vipe-
rarum! qui demonſtravit vobis fugere à ventura ira? Facite ergo fructum dignum pœni-* Matt. 3 7.
tentiæ. Audiſtis? ſed pergo ad alia.

3. David , ubi regiam purpuram infami adulterio & homicidio contami-
navit , mox à Deo correptus per Nathan Prophetam audire meruit & debuit :
filius , qui natus eſt tibi , morte morietur. Notate hîc , quòd Deus non alio ſuppli- 2. Reg. 12.
ii genere pro tunc temporis Davidem delinquentem caſtigaverit , quàm 14.
quòd filius recens natus immatura morte ex hac mortali vita fuerit ſublatus.
Progrediamur ulteriùs. Idem Rex , ut exactam tam ſubditorum , quos in
aciem poſſet deducere , & militum in armis exercitatorum numerum & no-
titiam haberet , Joab exercitûs ſui Ducem & Archiſtrategum univerſam cir-
cuire voluit regionem , ut in cunctis tribubus non tam luſtrum faceret ,
quàm & certum populi numerum in tabulari conſcriptum Regi afferret : *Di-* 2. Reg. 24.
xitque Rex ad Joab Principem exercitûs ſui : perambula omnes tribus Iſrael à Dan usque 2.
Berſabee , & numera populum , ut ſciam numerum ejus &c. Dictum , factum , Joab
luſtravit , examinavit , numeravit , & notavit omnes viros ad bellum aptos ,
atque in terra Iſraël invenit octingenta millia virorum fortium , & in terra
Juda quingenta millia pugnatorum , id eſt , ad pugnam idoneorum. Sed quid
hîc exſpectas homo Chriſtiane? Audi ſententiam : *Aut ſeptem annis veniet tibi
fames in terra tua , aut tribus menſibus fugies adverſarios tuos , & illi te perſequentur , aut
certè tribus diebus erit peſtilentia in terra tua &c.* Res ſtupenda , quæ haud immeritò in
admirationem nos rapiat ; & nunquid *pro menſura delicti erit & plagarum modus?* Deut. 25. 2
it hoc ſine dubio ; ſi ergo hîc David ex aliquo vanitatis affectu populum nu-
merans levem culpam (prout plures autumant interpretum) non exceſſit ,
cur igitur tam atroci peſtilentia & morte tot millium ſubditorum fuit puni-
tus? Econtrariò ubi graviſſimè per adulterium & homicidium in Deum ſuum
& homines peccavit , quare tam levi tunc mulcta , morte videlicet unius in-
nocentis infantuli fuit correptus?

Reſpondent Sacri Doctores , Davidem à juſtiſſimo Numine & ſcele-
rum omnium æquiſſimo vindice ideo tam ſeverè pro hac ſecunda vice fuiſſe
punitum , quia poſt correptionem à Nathane factam & poſt tam humi-
lem peccatorum ſuorum confeſſionem : *Peccavi Domino* , denuo ad vo- 2. Reg. 12.
mitum reverſus eſt , & in ſuperbiam , vanámque gloriam delapſus. Ju- 13.
vat hîc audire S. Auguſtinum : *Populo numerato* , inquit , *peccatum* S. Auguſt.
elatio-l. 22. con-

tra Fauſt. ***elationis ejus ſic punire placuit Deo, ut eundem numerum minueret morte multorum***
cap. 66. ***cujus multitudine cor Regis fuerat ſuperbiâ pertentatum &c.*** Et in alio loco: ***Ina***
eſt pœnitentia, quam ſequens culpa coinquinat; nihil proſunt lamenta, ſi replicant
peccata, nihil valet à malis veniam poſcere, & mala denuo iterare. An neſcis, a
S. Gregor. S. Gregorius M. *quòd leviter veniens recidiva febris occidat?* Et tu ò homo! im
M. hom. 35 gine Dei inſignitus, torque, gratiis ac beneficiis à Creatore tuo cumulatu
in Evang. ubi hoc Sacro tempore divinam gratiam per pœnitentiam inveniſti, jam
novo audeas pientiſſimi Numinis exaſperare clementiam, & ſectando pr
vas conſuetudines poſtliminiò ad priorem relabi tepiditatem? Qualem, o
ſecro, pœnam promerebitur malefactor ille, qui ſemel, iterúmque à cl
mentiſſimo Principe dimiſſus, eadem poſt dimiſſionem perpetrat ſceler
S. Chryſoſt. ***Sanitate***, ait Os Aureum, ***indignus eſt, qui poſt curam ſemetipſum vulnerat; n***
hom. 2. de ***mundari meretur, qui ſeipſum poſt gratiam ſordidat.***
lapſu hom.

4. Vis anima Chriſtiana, ut hanc veritatem ad oculum tibi demonſtrem
Paralyticum illum conſidera, qui triginta & octo annis ad piſcinam proba
cam aſſiduis cruciatus doloribus lecto jacuit affixus, quem mitiſſimus Sa
vator vitæ quoad corpus & animam ſanavit, ſed, quod bene conſiderandu
eſt, ei inſuper hanc adjecit comminationem, ne impoſterùm in priſtina ru
ret peccata, niſi graviorem Dei vindicis manum, & æternæ damnationis ſe
Jo. 5. 14. tentiam vellet experiri: ***Ecce ſanus factus es, jam noli ampliùs peccare, ne deteri***
tibi aliquid contingat. O Chriſtiani! ſurſum corda, ecce, hac Sacratiſſim
ſeptimanâ per ſinceram, ut ſpero, ac contritam delictorum confeſſione
ab infirmitate animæ veſtræ ſanati, & à ſordibus mentis in ſanguine Agni P
Apoc. 1. 5. ſchalis, Chriſti JEſu abluti eſtis: *Qui dilexit nos, & lavit nos à peccatis noſ*
in Sanguine ſuo. Mota eſt vobis gratiarum piſcina, & inveniſtis hominem J
ſum, qui miſit vos in piſcinam ſacratiſſimæ paſſionis ſuæ; nolite mihi di
re cum illo paralytico: *Hominem non habeo.* En JEſum habetis Deum & hon
nem adjuvantem vos, quid ergo miſeri ad vomitum vultis redire? ecce
ni facti eſtis, jam nolite ampliùs peccare, ne deteriùs vobis aliquid conti
S. Auguſt. gat: *Nihil proſunt lamenta*, ait S. Præſul Hipponenſis, *ſi replicantur peccata.*
ſerm. 4.
ad frat. in Servus ille nequam, qui à Domino ſuo veniam & remiſſionem debit
Eremo. rum impetraverat, ubi relapſus eſt, nullam ampliùs gratiam invenit:
Matth. 18. ***iratus Dominus ejus tradidit eum tortoribus.***

34. Ementes & vendentes in templo Chriſtus una vice verbis tantùm ca
Luc. 19. 45 gavit aſperioribus: ***Et ingreſſus in templum, cœpit ejicere vendentes in illo,***
ementes, dicens illis: Scriptum eſt, quia domus mea domus orationis eſt;
autem feciſtis illam ſpeluncam latronum. Sed ubi Mercatores illos,
empl

nptores cum mercibus ſuis in templo alio tempore invenit, eos non dun-
xat verbis ſeverioribus, ſed & flagello caſtigavit: *Et cùm feciſſet quaſi fla-* Joan. 2.
lum de funiculis, omnes ejicit de templo &c. 15.

Semei, qui David Regi in exilium fugienti priùs maledixerat, imò &
pides in eum projecerat, quia exinde hujus ipſum pœnituit facinoris:
noſco ſervus tuus peccatum meum &c. veniam delicti & gratiam Regis impe- 2. Reg. 19.
ravit: *Et ait Rex Semei: Non morieris; juravítque illi.* Verùm cùm Semei 20.
ulò poſt in aliud peccatum relaberetur, ac ſapientiſſimi Regis mandatum,
fines videlicet civitatis Solymææ transgrederetur, contemneret, per æ-
iſſimam ſententiam morte mulctatus eſt: *Reddidit tibi Dominus malitiam* 3. Reg. 2.
am in caput tuum. — Juſſit itaque Rex Banaja filio Jojada, qui egreſſus percuſſit 44. 46.
m, & mortuus eſt.

Achab, quia innocentem Naboth ob negatam vineam lapidari fecit,
aviſſimè apud Deum deliquit, cui ad occupandam vineam properantem
lias zeloſiſſimus Prophetarum occurrit, & plurima ei mala à Deo vindice
mnium malorum infligenda comminatus eſt, quæ tamen Achab humili-
ndo ſe & pœnitendo amarè pro illo temporis intervallo feliciter evaſit:
idit veſtimenta ſua, & operuit cilicio carnem ſuam, jejunavítque, & dormivit de- 3. Reg. 21.
iſſo capite. Proinde delictorum ſuorum veniam tunc à pientiſſimo Nu- 27.
ine impetravit: *Quia igitur humiliatus eſt mei cauſa non inducam malum.* Aſt
li de novo Pſeudo-Prophetarum vaticiniis credidit, & innocentiſſimum
ichæam vera vaticinantem carceri incluſit, ad pugnam adversùs Syros pro-
ciens, in curru, Deo ſic diſponente, ſagittâ in incertum jactâ, lethaliter
ter pulmonem & ſtomachum vulneratus miſerrima morte interiit: *Et* 3. Reg. 22.
erunt canes ſanguinem ejus &c. Ite tunc recidivi, & redite ad vomitum; 38.
d væ vobis, qui multiplicatis mala, quæ emendare debueratis. Divum
trum audite: *Meliùs,* inquit, *erat illis, non cognoſcere viam juſtitiæ, quàm* 2. Petr. 2.
ſt agnitionem retrorſum converti, ab eo, quod illis traditum eſt, ſancto mandato 21.
.

5. Aaron ſummus quondam in lege Sacerdos, ut populo placeret, cui
lus reſiſtere non auſus erat, Moyſe abſente graviſſimum idololatriæ ſce-
s admiſit, dum vitulum aureum illis curavit in ardente conflari camino,
em ingratiſſimi illi Hebræi cultu adorabant latreutico: *Hi ſunt Dii, Iſraël,* Exod. 23.
te eduxerunt de terra Ægypti. Magnum ſine dubio hoc fuit Aaronis pec- 4.
um, & propter metum in virum fortem cadentem, vix, vel nunquam
uſabile; & tamen ob tam grande delictum non legitur, quòd graviore
na fuerit affectus, quàm quòd à fratre Moyſe fuerit increpatus? *Quid ti-* Exod. 32.
ecit populus, ut induceres ſuper eum peccatum maximum? Sed ſuſpendamus 21.
liſper noſtrum judicium. Redit Aaron ſecundò, dum aqua juſſu Dei ex

petra ſitienti populo per virgam Moſaicam eſſet producenda; ibi, cum fratre Moyſe nonnihil dubitavit, quaſi impoſſibile & improbabil ſet in gratiam populi tam increduli aquam ex petra producendam, ob l unicam diffidentiam, quam ſolùm leve peccatum fuiſſe communiter a rantur Interpretes, ab ingreſſu terræ promiſſæ prohibitus, & excluſus.
Num. 22. 23. *Non enim intrabit terram, quam dedi filiis Iſraël, eò quòd incredulus fuerit ori ad aquas contradictionis.* Et quare pro hac ſecunda vice Aaron à Deo ſeverè caſtigatus eſt? Ratio eſt, quia prima vice ex aliquo metu pecc rat, ne à tumultuante populo interficeretur, ſed rediens ſecundò ex al malitia, licèt non gravi, dubitando ſcilicet de bonitate & libertate Dei, q toties antea expertus fuerat, deliquit, dicebat enim cum Moyſe: *Nu*
Hug. Card. hic. *petra hac vobis aquam poterimus elicere?* Suprà quod Hugo Cardinalis; *omnibus aliis*, inquit, *Moyſes & Aaron fiducialiter egiſſent, hìc diffidenter ege & peccaverunt.* Notent ſibi hoc recidivantes, increduli, & in benè co inconſtantes, ut maturè in rem & ſalutem ſuam vigilent, niſi à vera illa
Eccl. 21. 1. ra promiſſionis æternùm velint excludi: *Fili peccaſti?* ait Siracides, *non jicias iterum, ſed de priſtinis deprecare, ut tibi dimittantur.* Si anima tua paſſer erepta eſt de laqueo venantium, noli redire ad rete & Diaboli la
Lipſius lib. 5. de milit. Rom. dial. 20. um: *Cætera animantes*, ait Juſtus Lipſius, *ubi ſemel offenderint, cavent; non pes ad laqueum, lupus ad foveam, canis ad fuſtem temerè redibunt; ſolus homo al in ævum peccat verè in eiſdem.* Juvat hîc audire & D. Chryſoſtomum, qu populum Antiochenum poſt peractam pœnitentiam in timore Dei c neret, viámque ſecuram ad cœleſtem patriam illos edoceret, eos pro
S. Chryſoſt. hom. 15. ad popul. cione ita allocutus eſt: *Quam veniam habebimus, quam defenſionem, cùm ſimus dementiores? Avicula namque ſemel capta, laqueo mox elapſa, & cerv rete incidens, & effugiens, iterum difficilè capiuntur, nam cuique fit experientia c la magiſtra. Nos ſæpiùs quidem capti, in eadem cadimus, neque brutorum prov tiam & ſollicitudinem nos ratione decorati imitamur &c.* Audi & Poëtam:

Qui ſemel eſt læſus fallaci piſcis ab hamo,
Omnibus unca cibis æra ſubeſſe putat.

6. Occurrit hîc mihi Pſaltes Regius, qui ejusmodi recidivantes
Pſ. 11. 9. immeritò jumento in mola truſatili per totum currenti diem, & ſemp idem punctum, ubi incœpit, redeunti aſſimilavit: *Impii in circuitu amb* Talis fuit Samſonis à Philiſthæis capti, & mox excæcati circa molam
Judic. 16. 21. verſatio: *Et duxerunt Gazam vinctum catenis, & clauſum in carcere mole cerunt.* En triſte peccatoris ſemper in eadem peccata ruentis ſymbo dum ſemper ad idem punctum redit, & non ulteriùs, etiam poſt fa
Pſ. 82. 14. exomologeſin in virtute non proficit; proinde idem Pſaltes: *DEUS*

ilos, ut rotam. Et cur ut rotam? Rota molendinaria, ſi ſemper currit, |uam tamen in curſu proficit, ſed ſemper in eodem ſtatu permanet. En dictionem recidivantium. O miſeri! *Novit Dominus viam juſtorum, & impiorum peribit.* An neſcitis, quòd ille, qui in virtute non proficit, deneceſſe eſt? Et nunquid ſervus ſciens voluntatem Domini ſui, & non ns, *vapulabit multis*? *Pſal. 1.* *Luc. 12 47.*

Navigaverat quondam benigniſſimus Salvator Chriſtus cum Diſcipulis ad Regionem Geraſenorum, & cùm deſcendiſſet de navi, occurrebat ir energumenus ſine veſtimento, & peſſimè à Dæmonibus tractatus; bi JEſum conſpicatus eſt, mox ad genua ejus provolutus, & magna exclamans dixit: *Quid mihi & tibi eſt, JESU, Fili Dei altiſſimi! obſecro te, torqueas*; ad quem mitiſſimus Servator: *Quod tibi nomen eſt? At ille, legio*; & rogaverant illum Dæmones ne imperaret, ut in abyſſum ipitarentur. Et quia ibi grex ingens paſcebatur porcorum, annuit Salr, permiſitque Dæmonibus, ut in porcos ingrederentur: *Exierunt ergo onia ab homine, & intraverunt in porcos, & impetu abiit grex per præceps in um, & ſuffocatus eſt.* Sed quare, dices, Chriſtus Dominus integram iſtam noniorum legionem in gregem porcorum, & non in alia armenta jumenm ablegavit? Ratio in promptu eſt, quia porci ſunt typus recidivorum. . Gaudentius: *Sues*, inquit, *ſemper immundi, & de fonte, vel de fluvio exeunrum volvuntur in canum.* En genuinum recidivantium typum, præſerimmundorum, qui porcorum more viventes, etiamſi hoc ſacro tempor confeſſionem ac SS. Communionem à peccatis per Sanguinem Chrint abluti, paulò tamen poſt, & utinam non hodie ad idem carnalium :ationum ac voluptatum revertuntur cænum, proinde pari modo & ra: à Chriſto Judice in gehennæ præcipitabuntur abyſſum, de quibus & S. is: *Contigit*, inquit, *eis illud veri proverbii: Canis reverſus ad ſuum vomitum, s lota in volutabro luti.* *Luc. 8.* *S. Gaudent. tr de Machab.* *2. Petr. 22.*

7. Pro dictorum coronide audiamus ex S. Scriptura adhuc aliqua arenta, eáque ſolidiſſima. Azotii Arcam Domini juxta Dagon idolum n collocabant; ſed quid accidit? prima nocte *Dagon jacebat pronus in ante Arcam Domini.* Aſt cùm rurſus eundem Dagonem juxta Arcam collocâſſent, majori caſu & ruinâ illâ nocte corruit, & confractus eſt: *ùmque manè die altera conſurgentes, invenerant Dagon jacentem ſuper faciem in terra coram Arca Domini, caput autem Dagon, & duæ palmæ manuum ejus ſa erant ſuper limen.* Homo Chriſtiane! ſi peccas, quid aliud agis, quàm l Arcam Domini juxta Dagon idolum ſtatuas, quia, dum delinquis, crean aliquam Deo præponis, & illam ut Deum tuum adoras; & ecce, quia iſti in hac ſacra ſolemnitate Paſchali, abjectus eſt Dagon, & gratia Dei *1. Reg. 4.*

de novo in Arca cordis tui repoſita eſt. Jam noli ampliùs peccare, noli r
dire ſecundò, & immundum hunc Dagonem, qui Venerem olim repræſe
tabat, juxta mundiſſimam Arcam Domini ſtatuere, niſi graviore caſu vel
ruere, & æternùm perire; O quam malè timeo! ne pluribus accidat Chi
Jerem. 51. 9. ſtianis, de quibus jam olim vaticinatus eſt Jeremias Propheta: *Curavimus Ba
bylonem, & non eſt ſanata; derelinquamus eam.*

Mancinus S. J. l. 7. diſſert. 1. punct. 1. de Paſſ. Dom. Vis memorabile de ejusmodi recidivo exemplum? Paucis abhinc an
nis accidit, quòd fur quidam Hiſpali in Hiſpania in arbore ſuſpenderetu
Pertranſiit à prandio Mercator quidam? qui ſuſpenſum adhuc vivere,
moveri advertit, proinde miſericordiâ motus, propiùs accedens equi ephi
pio inſiſtit, funem gladio præſcindit, & furem expanſis excipit brachiis, fo
vet, & ſibi redditum equi tergo imponit, ad locum ſecuriorem abductu
rus. Et ecce, dum familiariter inter ſe diſcurrunt, obſervat patibularius il
le, quòd Mercator ingentem auri, argentúque vim ſecum geſtaret, cujus cu
pidine illectus, & immemor beneficii & periculi, clam benefactori ſuo pu
gionem eripit, & ſimul vitam; cadaver in proximum dumetum aſportat,
& dives auro in patriam revertitur, ubi ex hoc furto negotiari cœpit. Hæ
inter decem elabuntur anni, ubi audacior factus rurſus Hiſpalim contendit,
& Deo ſic diſponente, in priorem carnificem incidit, à quo curioſè luſtra
tus, agnitus, comprehenſus, & juſtâ ſententiâ de novo ad atrociſſimam
mortem damnatus eſt. O anime mi! eriſne & tu inter ejusmodi recidi
Hebr. 6, 6. vantes, de quibus S. Paulus ait: *Et prolapſi ſunt, rurſus renovari ad pœni
tentiam, rurſum crucifigentes Filium Dei, & oſtentui habentes &c.*

Eriſne & tu?

CON-

CONSIDERATIO XXIII.

De Præparatione Animi contra Tentationes.

Pro Feria tertia Paſchatis.

Et dicit eis: Pax vobis! ego ſum, nolite timere. Luc. 24. 36.

I.

VIx populus ille Iſraëliticus poſt agnum Paſchalem manducatum mare rubrum tranſierat, & per deſertum ad terram ſanctam progredi cœpit, mox & variè inceperunt tentationes, quibus eos Diabolus, caro & mundus diverſimodè inveſtavêre. Nunc concupiſcere cœperunt Ægyptiorum cepas, nunc allia & cucumeres, nunc ollas carnium & coturnices, nunc illis nauſeabat ipſum Manna, quod tamen in ſe habebat omne delectamentum; proinde ſæpiùs cogitabant, relictâ hac in Palæſtinam viâ, ad priſtinam ſervitutis terram remeare: *Et tædere cœpit populum itineris & laboris &c.* En anima Chriſtiana ſortis tuæ ſymbolum. Exceſſiſti hoc Paſchali tempore à ſervitute Ægyptiaca peccati & jugo Pharaonis Diaboli, atque exercitum ejus, hoc eſt, peccata tua demerſiſti in rubro mari Dominicæ Paſſionis, nunc læta iter ad terram ſanctam & deſiderabilem ingreſſa es; ſed cave, quia neque poſt peractam ſeriam converſionem tuam à tentationibus eris libera, proinde ſemper vigilandum tibi erit, & animus contra tentationes præparandus; ita rectè monet Eccleſiaſticus: *Fili, accedens ad ſervitutem Dei, ſta in juſtitia & timore, & præpara animam tuam ad tentationem.* Obſerva: *Præpara animam tuam ad tentationem*; ita enim ſtatutum & in divino Conſiſtorio decretum eſt: *Militia eſt vita hominis ſuper terram*; alia Græca lectio habet: *Tentatio eſt vita hominis ſuper terram*; nolis, velis, tentaberis; unde pugnandum tibi erit, & vincendum, aut æternùm moriendum.

Num. 21. 4. — *Eccli. 2. 1.* — *Job. 7. 1.*

Sed noli timere, anime mi, quia & ipſe Dominus pugnat pro nobis, unde rectè Præco Tarſenſis & Gentium Doctor Paulus: *Tentatio vos non apprehendat, niſi humana; fidelis autem DEUS eſt, qui non patietur vos tentari ſupra id, quod poteſtis, ſed faciet etiam cum tentatione proventum, ut poſſitis ſuſtinere.* Et hæc cauſa eſt, quòd hodie mitiſſimus orbis melioris Reparator Chriſtus poſt conſummatam paſſionem ſuam Diſcipulos ſuos ad ulteriores ſuſti-

1. Cor. 10. 13.

nendas tentationes nonnihil pavidos benignè ac paternè animadvertit: *Pax vobis! ego ſum, nolite timere &c.* Ita & Joſeph quondam fecit, fratres ſuos
Gen. 45. perterritos conſolans: *Ego ſum Joſeph, frater veſter, quem vendidiſtis in Ægyptum.*
4. *Nolite pavere, neque vobis durum eſſe videatur, quòd vendidiſtis me in his regionibus, pro ſalute enim veſtra miſit me DEUS ante vos in Ægyptum.* Hæc anſam nobis hodie præbent, quomodo generosè contra omnes Diaboli, mundi & carnis inſultus ac tentationes debeamus pugnare. De qua veritate plura in præſenti.

Eccli. 9. 2. Rectè Eccleſiaſticus: *Scito, quoniam in medio laqueorum ingredieris.*
20. Ubi adverte, quòd non dicat Sapiens: Vide, & conſidera, ſed *ſcito*, vitam tuam plenam eſſe laqueis tantationum. Laqueus in cibo & potu; laqueus in ſomno & vigilia; laqueus in divitiis & egeſtate; laqueus in honore & vilitate; laqueus in convivio & jejunio; laqueus in eleemoſyna & oratione; laqueus in vita Eccleſiaſtica & Religioſa; laqueus in ſtatu civili & militari; laqueus in morte, & ultima ſorte, ut non immeritò cum S. Antonio Magno poſſis exclamare: *Domine, quis evadet hos laqueos?* Juvat
S. Aug. in hîc audire S. Antiſtitem Hipponenſem: *Ignoras*, inquit, *quia in medio laqueo-*
Pſal. 141. *rum ingrederis? quid eſt in medio laqueorum? in via Chriſti. Et hinc laquei, & hinc laquei; laquei à dextris, laquei à ſiniſtris; laquei à dextris, proſperitas ſaculi: laquei à ſiniſtris adverſitas ſaculi; laquei à dextris, promiſſiones; laquei à ſiniſtris, terrores. Tu in medio laqueorum ingredere, à via noli diſcedere, nec promiſſio te capiat, nec terror elidat.* Proinde non abſimilis es, anime mi, funambuloni, qui in fune in aëre fortiter tenſo ambulans, ſingulis momentis vi-
Pſal. 118. detur ex alto in præceps ruiturus; unde appoſitè Vates Regius; *Anima mea*
109. *in manibus meis ſemper*; hoc eſt, anima mea ſemper verſatur in tentationum periculo, quia ubique hoſtibus cincta eſt. Sed reſume animum, ho-
4. Reg. 6. mo Chriſtiane, mœſtúmque timorem mitte: *Noli timere*, dicebat quon-
16. dam Eliſæus Propheta ad miniſtrum ſuum, ubi hoſtiles copias, ut Eliſæum perderent, adventantes vidit: *Noli timere; plures enim nobiſcum ſunt, quàm cum illis. Et aperuit Dominus oculos pueri, & vidit: & ecce mons plenus equorum & curruum igneorum in circuitu Eliſæi.* Ita & nos, ſi in tentationibus noſtris mentis aperiamus oculos, integros Angelorum exercitus ad ferendam nobis opem paratos ſpectabimus: *Et nos dicamus*, ſubintrat hîc Rupertus Ab-
Rup. Abb. bas, *quoties ab inimicis viſibilibus ſeu inviſibilibus circumdamur; dicamus, inquam,*
l. 5. c. 3. *fidem habentes, ſpem retinentes charitate Deo appropinquantes; noli timere, ô ani-*
in libros *ma! noli timere Eccleſia: plures enim nobiſcum ſunt, quàm cum illis. Nobiſcum*
Reg. *eſt Dominus, nobiſcum eſt Angelorum exercitus, nobiſcum eſt ſpiritualis pugnæ princeps, & victoria opifex, Spiritus ſanctus.* Imò & ipſe Angelorum, & univerſorum Dominus, Chriſtus JEſus promptum ſe exhibet, ut in omni ten-

tatio-

me, ſi ſacrum ejus Numen humiliter invocaverimus, benignum ferat
lium, unde ad Diſcipulos ait: *In mundo preſſuram habebitis; ſed confidite, Joan. 16.*
vici mundum. 33.

3. Verùm progrediamur ulteriùs, & quia de tentatione loqui cœpimus,
ret, ut ejus naturam & proprietates pluribus dilucidemus. DEUS,
riè loquendo, neminem tentat, *intentator enim malorum eſt*, neque vult *Jacobi.* 1.
tem, ſed potiùs vitam peccatoris, quia ipſa bonitas eſt, cui repugnat 13.
e malum, omníſque malitia; dicitur autem ſæpiùs in Scriptura, quòd
os tentare ſoleat, uti Abrahamum: *Tentavit DEUS Abraham* item po- *Gen.* 22. 1.
m ſuum electum: *Tentavit vos Dominus veſter, ut palam fiat, utrum diliga- Deut.* 13.
m, an non, in toto corde, & in tota anima veſtra. Tentavit & Tobiam, 3.
m, Davidem, & alios quàm plurimos Sanctorum, tum veteris, tum
i Teſtamenti, ut eorum virtutes orbi demonſtraret, perficeret, & æ-
m coronaret. Diabolus autem propriè tentat homines, ut eos ad pec-
m & malum alliciat, ac tandem incautos æternùm perdat; quem ten-
rem peſſimum, ac vaferrimum S. Petrus Apoſtolorum Princeps leoni
nti aſſimilat: *Adverſarius veſter Diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens* 1. *Petr.* 5.
devoret. Et quare leoni? 8.

4. Leo à vigilantia commendatur, & Diabolus in perniciem noſtram
er vigilans eſt. Leo ſemper eſt famelicus, & vix cruentâ ſatiari poteſt
â, ita & Diabolus plurimis paſtus animabus non ſaturatur, unde adhuc
e clamat: *Da mihi animas, cætera tolle tibi.* Leo horrendo ſuo rugitu *Gen.* 14.
minibus & animalibus terrorem incutit: *Leo rugiet, quis non timebit?* 21.
Diabolo ait Job: *Qui factus eſt, ut nullum timeret.* Leo contortis incedit *Amos* 3. 8.
us, in quibus quaſi in vagina ungues ſuos præſertim tempore nivis *Job.* 41.
ndit, ne ejus appareant veſtigia; ita & Diabolus fraudes ſuas, & tenta- 24.
s abſcondere aſſolet, ut hominem incurium eò magis vincat, illaqueet,
rdat. Leo ad galli cantum & erectas ejus timet criſtas, & vel maximè
ardorem formidat? ita & Diabolus oratione, & ſacro piorum cantu,
uàm maximè ſigno S. Crucis, & igne amoris Chriſti in fugam agitur.
adinſtar venatoris in ſylva circuit, ut vel vi, vel dolo incauta capiat ani-
, quæ non duntaxat devorat, ſed eorum oſſa dentibus comminuit *Iſai.* 38.
illud Iſaiæ: *Quaſi leo ſic contrivit omnia oſſa mea*: ita quoque Diabolus, 13.
tentiſſimus venator circuit orbem, quærens quem devoret: *Circuit*, *S. Chryſoſt.*
Chryſoſtomus, *quærens non quem mordeat, vel frangat, ſed quem devoret.* *hom.* 22.
ad pop.

5. Et vultis luculentum de hac veritate exemplum? Batavus quidam *Traunerus,*
leone cicure paucis abhinc annis diverſas Germaniæ provincias pera- *& alii, &*
t, & cùm tandem acquiſito non modico ære Hagam Comitis in Hol- *memini,*
am veniſſet, illic quoque locorum in præſentia numeroſi populi con- *me vidiſ-*
ſuetos *ſe hunc bi-*

ſtrionem ſuetos luſus cum leone exhibuit, ſed infauſto cum eventu; nam leo antehàc
cum hoc domeſticus, & velut agnus manſuetus, nunc ſubitò in furorem verſus, pa-
leone Aug. tronum ſuum, ac nutritorem fortiter apprehenſum vehementi cum niſu in
Vindel. an- terram proſtravit, & ſcintillantibus oculis, apertiſque faucibus illi cruentiſſi-
an. 1675. mam mortem minitans, aliquantiſper humi affixum tenuit. Rogabat qui-
dem miſer, ut parceret vitæ, ſed incaſsùm; opem exinde implorabat cir-
cumſtantium ſpectatorum, qui leoni ovem & vitulum objectabant in præ-
dam, ſed neque hoc illius poterat domare furorem. Interim conſilio in
arena habito, jubetur venator, ut ſclopetum in furibundum exoneraret leo-
nem, cujus & frontem tetigit, & glans plumbea cerebrum terebravit, ſed
eodem quoque momento, quo leo cadebat victima, hunc ſuum patronum
in fruſta dilaceravit.

Manſ. Simile quid enarrat doctiſſimus Joſephus Manſius de Leone Magni Du-
Tom. 4. cis Hetruriæ, qui Florentiæ ſuum nutritorem, cum quo longo tempore fa-
tr. 92. miliarior factus eſt, tandem ob levem percuſſionem in rabiem actus, uno
diſc. 17. momento diſcerpſit, & devoravit. Ite nunc, qui Diaboli, leonis illius tar-
tarei, ſuggeſtionibus creditis, & ex hoc perpendite, qualiter ſuos tractare
ſoleat familiares in fine; cavete ergo ab hoc Adverſario, & ejus non acquie-
S. Auguſt. ſcite tentationibus: *Alligatus eſt*, ſubintrat hìc S. Auguſtinus, *tanquam innexus*
ſerm. 197. *canis catenis, & neminem poteſt mordere, niſi eum, qui ſe illi mortiferâ ſecuritate*
de Temp. *conjunxerit. Jam videte, fratres, quàm ſtultus eſt homo ille, quem canis in catena*
poſitus mordet. Tu te illi per voluntates & cupiditates ſæculi noli conjungere, &
ille ad te non præſumit accedere. Latrare poteſt, mordere omnino non poteſt, niſi
volentem; non enim cogendo, ſed ſuadendo nocet: nec extorquet à nobis conſen-
1. *Petr.* 5. *ſum, ſed petit.* Proinde rectè S. Petrus: *Cui reſiſtite fortes in fide*, non quali-
8. quali fide, ſed fide firmâ ac viva, quæ per charitatem operatur, & quæ eſt
radix virtutum omnium, hæc fides ferventi oratione, ſpe & charitate robo-
Jacob. 4. rata vincit tentationes Diaboli: *Reſiſtite*, ait S. Jacobus, *Diabolo, & fugiet à*
7. *vobis.*

5. David infernalem hunc hoſtem per citharam ſuam à Saule expulit:
1. *Reg.* 16. *Tollebat citharam, & percutiebat manu ſua, & refocillabatur Saul, & leniùs habebat.*
23. *Recedebat enim ab eo ſpiritus malus.* Cithara hæc ſacra muſica eſt, pia oratio
eſt, meditatio eſt, mortificatio eſt, Crux Chriſti eſt, ait Angelomus, quæ
remedia ſi in tentationibus adhibes, *recedet à te ſpiritus malus.*

Jahel fortis mulier Siſaram Ducem ferreo clavo per tempora ejus
Judic. 4. adacto occidit, & ad infernum miſit: *Tulit itaque Jahel uxor Heber clavum*
21. *tabernaculi, aſſumens pariter & malleum; & ingreſſa abſconditè, & cum ſilentio,*
poſuit ſupra tempus capitis ejus clavum, percuſſúmque malleo defixit in cerebrum
uſque ad terram. Siſara hic, ait Cornelius, Dæmonem præfiguravit. Ani-

me-

...e mi, ſi te tentaverit variis ſuis, prout aſſolet, ſuggeſtionibus, citò apprehende clavum timoris Domini, cum Pſalte declamans: *Confige timore tuo carnes meas &c.* & ſic eum longè à te repelles. *Pſal.* 118. 120.

Samſon, quia irruit in eum Spiritus Domini, catulum leonis ſibi in via obviantem facili labore ſuperavit: *Irruit autem Spiritus Domini in Samſon, & dilaceravit leonem, quaſi hœdum in fruſta diſcerpens, nihil omnino habens in manu.* Si ſimili modo leo Acheronticus per varias in te irruit tentationes, ut te vincat ac ...at, invoca gratiam Spiritûs Sancti; & animosè hunc tentatorem aggredere, quia tali munitus auxilio eum facilè ſuperabis; hinc appellatur in illo Jo...: *Rugitus leonis, & vox leanæ, & dentes catulorum leonum contriti ſunt*, juxta ...ntem ſeptuaginta Interpretum *Myrmicoleon*, hoc eſt, *formica leo.* *Jud.* 14. 6. *Job.* 4. 10.

Qui à ſerpentibus olim ignitis in deſerto erant percuſſi, per aſpectum ſerpentis æneì in Cruce erecti ſanabantur: *Quem cùm percuſſi aſpicerent, ſanabantur.* Serpens hic æneus Chriſtum in Cruce ſuſpenſum præſignavit; hunc, inquam, ...pice, ſi ſerpens infernalis tibi parat inſidias ac tentationes: *Non te pigeat*, ait ...ellifluus, *videre ſerpentem in patibulo pendentem, ſi vis videre Regem in ſolio reſidentem.* *Num.* 21. 9. *S. Bernar. hic apud Cornel.*

David, cùm à Goliath gigante, in armis & fortitudine ſua confidente, ...taretur, *elegit ſibi quinque limpidiſſimos lapides de torrente*, quibus inſtructus contra Philiſtæum animosè proceſſit, & eum feliciter debellavit. Si te tentat, anima Chriſtiana, immanis ille & Stygius gigas, fuge ad SS. quinque Vulnera Crucifixi Amoris tui, quibus infallibiliter hoſtem tuum ſternes: *Vade Satana; tunc reliquit eum Diabolus.* 1. *Reg.* 17. 40. *Matth.* 4. 10.

6. Sed jam alius hoſtis pulſat fores; & quisnam ille eſt? an fortaſſe Hannibal ...portas? minimè, ſed Aman eſt, quem magnanima Regina Eſther in convivio præſentem palàm coram Rege Aſſuero accuſavit, *Hoſtis & inimicus noſter peſſimus iſte eſt Aman.* Ad quam inopinatam accuſationem Aman, quia ſe reum noverat, quaſi fulmine ictus obſtupuit, & obmutuit. Hic, inquam, peſſimus ...ſtis Aman ad portas eſt. Et quid dico ad portas? imò jam in domo noſtra ...; plus dico, intra nos ipſos eſt. Et quid multis? Aman iſte caro noſtra, concupiſcentia noſtra eſt verè hoſtis peſſimus, quò enim majora illi præſtiteris beneficia, eò fiet deterior, & in te inſolentior: *Amicus ingratus*, ait Jo. Climacus, *& ...oſus caro eſt; & ſi foveatur, ampliùs lædit;* proinde citò cum hoc hoſte ad Crucē ...ad patibulum: *Suſpenſus eſt itaque Aman in patibulo, quod paraverat Mardochæo.* ...terùm Mardochæus idem ſignificat, quàm *amara contritio*, Aman verò idem ..., quàm *opprimens*; ſi ergo te ſuis vult opprimere tentationibus, & ſenſualitatis caro peſſima, eſto generoſus Mardochæus, & hunc Amanum ſuſpende in *Eſther.* 7. 6. *Jo. Clim. gr.* 15. *de mor. injuriarum.*

S. Auguſt. Cruce Domini noſtri JEſu Chriſti juxta mentem & exemplum S. Auguſtini:
Manual. c. *Cùm me pulſat aliqua turpis cogitatio, recurro ad vulnera Domini mei JEſu Chriſti, & ad*
22. & 23. *viſcera miſericordiæ ejus, nec alibi efficaciùs remedium reperio &c.* Audiamus & Apo-
Gal. 5. 24. ſtolum: *Qui ſunt Chriſti*, inquit, *carnem ſuam crucifixerunt cum vitiis & concupiſcentiis.*

Joſue magnus ille Israëlitarum Dux, cùm in prælio quinque ſubjugâſſet, & vivos captivâſſet Reges Gentiles, eos ſine mora omni poſthabito reſpectu
Joſ. 10. 24. cruci affigi juſſit: *Ite, & ponite pedes ſuper colla Regum iſtorum. . . . percuſſitque Joſue, & interfecit eos, atque ſuſpendit ſuper quinque ſtipites.* Obſerva hîc, Lector prudens, quia hæc omnia in veteri lege illis facta ſunt in figura, nobis autem ad inſtructionem & correptionem; per hos quinque Reges antiquiſſimus Origenes rectè quinque ſenſus noſtros humanos ſubaudit, quorum quilibet nos tentat, & ſuper nos regnare diſcupit. Sed quid cum illis agendum? Reſpon-
Origenes. deo: citò ad crucem, & ad patibulum: *Quinque Reges*, ait citatus Auctor an-
hom. 11. tiquiſſimus, *quinque ſenſus corporeos indicant, viſum, auditum, guſtum, tactum,*
ſup. Joſ. *& odoratum, iſtos debes inceſſanter perſequi, ſubjugare, premere pede, mortificare, & in crucem Chriſti denique agere &c.* Et ſic victor in omni tentatione evades.

Elephanti ad bellandum pigri ac tepidi, ut animentur, & acuantur ad præ-
1. Machab. lium, ſanguis uvæ & mororum oſtenditur: *Et elephantis oſtenderunt ſanguinem*
6. 34. *uvæ & mori ad acuendos eos in prælium.* Si contra te, anime mi, imminet tentatio qualiscunque, ac præſertim carnis, & ſenſuale prælium, citò oſtende elephanti tuo (corpori) ſanguinem uvæ & mororum, hoc eſt, Sanguinem & Vulnera Chriſti JEſu Crucifixi, & exemplum SS. Martyrum ejus, qui ne ſe contaminarent, mille potiùs vitas, omnémque ſanguinem voluerunt exponere. Dic proinde in ſimili occaſione cum S. Bernardo: *Deus meus pendet in patibulo,*
Gen. 39. 9. *& ego voluptati operam dabo?* Vel cum Joſepho innocente: *Quomodo ergo poſſum hoc malum facere, & peccare in Deum meum?*

Gen. 3. 6. 7. Recordor hîc Adami proto-parentis noſtri ab Eva in perniciem totius generis humani ſeducti: *Dedítque viro, qui comedit.* O pomum acerbum, ex quo adhuc obſtupeſcunt poſterorum dentes! Diſcant hîc viri non credere Evæ, hoc eſt, ait Didacus Stella, carni ſuæ, periculoſas illecebras, & ſuave venenum propinanti, atque ad pomum, ſeu malum prohibitum à quo omne malum in mundum venit, invitanti: *Memento ſemper*, ait S. Hieronymus,
S. Hieron. *quòd paradiſi colonum de poſſeſſione ſua mulier ejecerit.* Fuge, fuge.
ep. ad Nep. Joſeph, quia Ægyptiam illam Putipharis uxorem quotidie ſe ad vitium provocantem generoſo animo rejecit, à Deo mirum in modum exaltatus, &
Gen. 39. usque ad regale ſolium evectus eſt: *Qui relicto in manu ejus pallio fugit, & egreſ-*
12. *ſus eſt foras.* Ægyptia illa ſollicitans ad turpitudinem & ſenſuales volu-

ptates

pates caro tua eſt; hanc proinde te oportet contemnere, caſtigare, mortificare, ſubjugare & fugere, ut ita dicam, à te ipſo. Et quemadmodum lepuſculus plebs invalida, à venatoribus agitata, ad ſua recurrit antra & latibula; ita tu contra retia inſidiantis Dæmonis, mundi & carnis, fuge ad SS. Vulnera Salvatoris tui, in quibus foraminibus optatum reperies auxilium. Vel imitare parvulos, dum nigrum caminarium conſpiciunt, mox cum gemitu ad ſinum matris ſuæ recurrunt: ſic & tu, ubi inſidias à diabolo teterrimo tibi ſtructas advertis, ſine mora ad Matrem tuam doloroſam, quam tibi in cruce moriens JEſus in Matrem legavit: *Ecce Mater tua*, recurre, ſub cujus gratio- *Jo. 19. 27.*
ſo pallio ab ejusmodi infeſtationibus tutus eris: *Diſce hic*, ſubintrat ad exem- *Cornelius in*
plum dicti Joſephi innocentis Cornelius à Lapide, *nullam tentationem, quanta- Gen. 39.*
cunque ea ſit, eſſe inſuperabilem, téque inexcuſabilem fore, ſi ab ea te ſuperari ſinas, *12.*
cùm omnem, æquè ac Joſeph, per Dei gratiam ſuperare poſſis & debeas; præſertim ſi jugiter memor ſis æternitatis & æternæ gloriæ, vel gehennæ. Certa pro æternitate.

Samſon, quia dilectæ Dalilæ ſuæ nimium faciles præbuit aures, ab ea turpem in modum faſcinatus, dementatus, deceptus, captus & exoculatus eſt: *At illa dormire eum fecit ſuper genua ſua, & in ſinu ſuo reclinare caput.* Hæc Dalila *Judic. 16.*
abblandiens caro tua eſt, ait memoratus Didacus Stella, ſi eam diligis, eiq; *19.*
nimium credis, perdet te: *Si ſecundùm carnem vixeritis, moriemini.* Et nunquid *Rom. 8. 13*
cum Chriſto pretioſiſſimo Redemptore noſtro duo latrones, fuerunt crucifixi: *Tunc crucifixi ſunt cum eo duo latrones, unus à dextris, & unus à ſiniſtris?* latro *Matth. 27.*
dexter, inquit Hugo Cardinalis, caro tua eſt, hanc oportet te crucifigere, *38.*
ut cum dextro & pœnitente latrone aliquando audire merearis: *Hodie mecum* *Hugo Car-*
eris in paradiſo. Latro autem ſiniſter mundus eſt, qui Chriſto crucifixo in- *dinalis in*
ſultare necdum hodie ceſſat, proinde etiam hunc mundum cum Apoſtolo *Marc. 15.*
debemus crucifigere: *Mihi mundus crucifixus eſt, & ego mundo.* Audis hoc, a- *31.*
nime mi? *Gal. 6. 14.*

8. Cœterùm ſæpiùs hactenus miratus ſum, quare S. Paulus Doctor gentium, & vas electionis inter tot decumanos labores & curas Apoſtolicas nihilo ſecius à propria carne fuerit tentatus, ut ſubinde concupiſcentiæ motus, libidiniſque ſentiret tentationes: *Datus eſt mihi ſtimulus carnis meæ, Angelus* *2. Cor. 12.*
Satanæ, qui me colaphizet? Rogavit quidem ille iteratò Deum, ut hanc mo- *7.*
leſtiam à ſe amoveret carnis tentationem, ſed non aliam, quàm hanc à cœlo obtinuit reſponſionem: *Sufficit tibi gratia mea; nam virtus in infirmitate perficitur.* Deum immortalem! quare talis ac tantus Apoſtolus in oratione ſua non fuit exauditus? ℟. Quia hæc tentatio S. Paulo data eſt ad eum humiliandum: *Ne magnitudo revelationis extollat me*, nihil enim caſtas mentes ita humiliare aſſolet, ac carnis ſtimulus, qui illas non frangit, ſed potiùs probat,

bat, & continet, ut in timore & tremore ſalutem ſuam operentur. Accedit;
quod ſimiles carnis ſuggeſtiones viris juſtis non ſint cauſa ruinæ, ſed ſtimu-
lus virtutis, & lapis Lydius, quo probatur puriſſimum veræ virtutis aurum;
ſic enim placet Deo, ut continuis virtutis & mortificationis actibus ſolidam,
& invictam lucrentur continentiam, & coronam in cœlo immarceſſibilem.
Et quemadmodum etiam generoſo equo calcar ſtimulum addit, ut fortiùs
& animoſiùs currat, ita omnis tentatio D. Paulo, & cæteris viris ſanctis cal-
car fuit, ut animoſiùs in virtute pergerent, quia virtus in infirmitate perfici-
Eccl. 27. 6. tur, & creſcit adverſis: *Vaſa figuli probat fornax, & homines juſtos tentatio*, ait ſa-
pientiſſimus Eccleſiaſticus, & in alio loco: *Qui non eſt tentatus, quid ſcit?* In
Eccl. 34. 9. quem egregiè S. Gregorius Magnus: *Nemo*, inquit, *vires ſuas in pace cognoſcit,*
S. Gregor. *ſi enim bella deſunt, virtutum experimenta non prodeunt; improvidus miles eſt, qui for-*
M. lib. 23. *tem ſe in pace gloriatur. Nemo ſcit, quantùm profecerit, niſi inter adverſa, cùm enim*
Moral. *adſunt proſpera, cerni virium documenta non poſſunt. Feriamur paternis perturbatio-*
cap. 18. *nibus, ut, quantum proficimus, agnoſcamus.*

9. Quando Iſaac Patriarcha nunc morti vicinus Jacobum filium ſuum, ùt
paternam & ultimam à pientiſſimo patre ſuo obtineret benedictionem, in
Gen. 27. caligine oculorum ad ſe accedentem advertit, ad eum dixiſſe fertur: *Accede*
21. *huc, ut tangam te, fili mi, & probem, utrum tu ſis filius meus.* Ita quoque Deus fi-
lios ſuos adoptivos, quos hæredes æternæ gloriæ ſuæ vult conſtituere, pro-
bare aſſolet: *Accede huc, ut tangam te, fili mi,* per varias tentationes Satanæ,
mundi & carnis, per diverſas tribulationes, anxietates, adverſitates, odia &c.
Job. 19. 21 *& probem, utrum tu ſis filius meus;* ſic Jacobum tetigit & probavit: *Quia manus Do-*
Tob. 12. 13 *mini tetigit me;* ſic Tobiam: *Quia acceptus eras Deo, neceſſe fuit, ut tentatio proba-*
ret te. Sic Petrum mare calcantem, & ferè ſubmerſum: *Modicæ fidei, quare*
Matth. 14. *dubitaſti*: ſic Apoſtolos, cùm motus magnus factus eſt in mari, ita ut navicu-
31. la operiretur fluctibus: *Quid timidi eſtis?* Sic vinitor purgat palmites: *Ego ſum*
Matth. 8. *vitis vera, vos palmites*: per quod oſtendit diſcipulis Dominus, ait Theophyla-
20. ctus, quòd per tentationes & afflictiones fertiliores erunt, ſicut per purgatio-
Jo. 15. 2. nem palmites. Sic agricola probat, agitat, flagellat, & ventilat in area triticum,
Theoph. hic quando adhuc eſt ſordidum, & nondum ſatis politum ac probatum, unde S.
Matth. 3. Joannes dilectus Præcurſor Domini: *Cujus ventilabrum in manu ſua, & permunda-*
12. *bit aream ſuam, & congregabit triticum ſuum in horreum, paleas autem comburet igni in-*
extinguibili. Agricola ille & ventilator Chriſtus eſt omnium diſtrictus Judex,
ventilabrum illius eſt judicium, in quo omnes noſtras cogitationes, verba
& opera examinabit, & ventilabit; area eſt Eccleſia; triticum ſunt pii ac juſti
per varias tentationes probati, proinde digni, ut congregentur in horreum
ſuum, id eſt, in regnum cœlorum; palea ſunt impii & reprobi, qui tenta-
tioni-

tionibus non reſiſtebant, ſed ſicut equus & mulus ſuas explêrunt voluptates ſenſuales, quos comburet igni inextinguibili, hoc eſt, igne gehennæ. Quapro- *Epheſ.* 4.
pter, fratres chariſſimi, *nolite locum dare diabolo*; reſiſtite illi, & fugiet à vobis: 27.
Accipite armaturam Dei, ut poſſitis reſiſtere in die malo, & in omnibus perfecti ſtare. *Epheſ.* 6. 13

CONSIDERATIO XXIV.

De Occaſione peccandi poſſibili vitanda.

Pro Dominica in Albis.

Thomas autem unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis, quando venit JEſus. Joan. 20. 24.

I.

NOn ſatis eſt confiteri tempore Paſchali, vel per annum ſæpiùs ſua delicta, atque animitùs de eiſdem ob offenſam Dei dolere, ſed oportet, ut & occaſiones peccandi, ac denuo relabendi pro poſſibili devitemus. Quid juvat, ſi cum uxore Lothi in tempore de *Gen.* 19.
Sodoma & ſtatu damnationis egreſſus es; & paulò poſt iterum 26.
poſt tergum tuum reſpicias? quid juvat, ſi pertranſitô mari rubrò viam ad terram promiſſionis inchoâſti, & nunc rurſus cum Hebræis ad Ægyptias car- *Exod.* 19. 3
nium ollas anheles? Quid juvat, ſi manum ad aratrum miſiſti, & hodie de novo retrò reſpicias, ac novas vel antiquas inquiras peccandi occaſiones? *Luc.* 9. 26.
Qui baſiliſci venenatum non fugit aſpectum, quid mirum eſt, ſi ab eo inficiatur? Qui incurius accedit ad ignem, ab illo ut lædatur, neceſſe eſt; *& qui* *Eccl.* 13. 1.
tetigerit picem, inquinabitur ab ea; hinc ſapientiſſimè monet æterna Patris Sapientia & Veritas Chriſtus: *Eſtote ergo prudentes, ſicut ſerpentes.* Et quare ſicut *Matth.* 10.
ſerpentes? Obſerva: ſerpens videns, vel audiens incantatorem, mox aurem 16.
unam caudâ obturat, & alteram terræ affigit, ut incantatoris non audiat voces, cantilenas & fiſtulas, & ſic in rete incidens præda illius fiat. Imitare & tu homo Chriſtiane, hoc præclarum exemplum, obturans aures tuas, ſi ſe nova & mala peccandi offert occaſio. Audi veritatem: *Quòd ſi oculus tuus dex-* *Matth.* 5.
ter ſcandalizat te, erue eum & projice abs te; expedit enim tibi, ut pereat unum mem- 29. 30.
brorum tuorum, quàm totum corpus tuum mittatur in gehennam. Et ſi dextera manus tua ſcandalizat te, abſcinde eam, & projice abs te; expedit enim tibi, ut pereat

unum membrorum tuorum, quàm totum corpus tuum eat in gehennam. Oculus tuus eruendus, & manus abſcindenda, mala peccandi occaſio eſt, & quidquid animæ tuæ ſaluti poteſt eſſe offendiculo; hunc, inquam, oculum erue & manum abſcinde, ſi non æternùm velis perire.

Jo. 20. 24. Thomam incredulum hodie conſidera, qui *non erat cum eis, quando venit JEſus.* Videtur mihi Thomas, ſicut columba ſeducta, de quo in ſpiritu vaticinatus eſt Oſee Propheta: *Et factus eſt Ephraim quaſi columba ſeducta, non habens* *Oſee. 7. 11.* *cor.* Venerunt ad eum Diſcipuli narrantes, *Vidimus Dominum.* Quid ad hoc Thomas? *Non credam.* Venit Maria Magdalena, cui Dominus apparuit in *Jo. 20. 18.* horto annuncians: *Vidi Dominum, & hæc dixit mihi.* Quid rurſus Thomas? *Non credam.* Venerunt & cæteræ piæ mulieres de ſepulchro revertentes, & eadem fauſtiſſima nova referentes; quid ad iſta Thomas? *Non credam.* O columba ſeducta, & à proprio columbario longiſſimè aberrans, atque ideo aucupis ſibilô illecta facilè capienda, niſi benigniſſimus Dominus ejus miſertus ad SS. Vulnera & petræ foramina eam invitâſſet, ac de novo in fide ſolidâſſet. Vide ex hoc, atque perpende, quid ſit elongare ſe à Chriſto & bonorum ſocietate, & alias quærere occaſiones, in quibus vera ſalus non invenitur: *Fuge*, ait S. Ephrem, *ſcorpionem, cujus noſti ſtimulum; fuge ſerpentem, cujus* *S. Ephrem. tom. 1. &c.* *exploratam habes perniciem. Qui ſecundò in eundem impegerit lapidem, cæcus eſt, aut mente captus.* Et de hac veritate, quomodo pravæ ſint vitandæ occaſiones, plura ad utilitatem noſtram in præſenti Conſideratione examinabimus.

Judic. 14. 6. 2. Quis fortior Samſone? à Deo erat deſtinatus liberator Iſraëlis; Leonem ſibi in vinea occurrentem auſu prorſus generoſo tanquam hædum dilaceravit; *Judic. 14. 19.* Aſcalonitas triginta ob totidem promiſſas ſindones trucidavit; per centum & quinquaginta faces ad trecentorum vulpium caudas alligatas Phi- *Jud. c. 15. 4.* liſtinorum ſegetes ſuccendit; mille de Prædictis Philiſtæis ruptis funibus maxillâ aſini interfecit; alia vice de iiſdem Philiſtæis Gazæ obſeſſus, ablatis *Jud. 15. 3.* civitatis portis triumphavit: Mitto alia magnanima illius facinora. Hic er- *Jud. 16. 21.* go talis ac tantus, cui vix ſimilem vidit orbis, ſummâ cum ignominiâ traditur in mortem, ligatur, exoculatur, incarceratur, molam aſinariam ut jumentum trahere cogitur, ac tandem concuſſis duabus domûs columnis, & ipſe ſub mole ædificii perit. Et quæ cauſa talis ac tantæ ruinæ? Reſp. Occaſio ma- *Jud 14. 7.* la, quam cum Dalila ſtolidè amatâ non fugit: *Deſcenditque, & locutus eſt mu-* *S. Ambroſ. lib. 2. de pœnit.* *lieri, quæ placuerat oculis ejus.* Unde rectè Divus Ambroſius: *Leonem*, inquit, *ſuffocare potuit, hoſtes ſuos declinare non potuit, quia Dalilam relinquere noluit.* Tales ſunt, qui occaſiones pravas & ſociorum perverſorum familiaritatem, ac quàm maximè mulierum, non vitant, imò de novo poſt factam pœnitentiam ambiunt, proinde à Deo derelicti in majora ruunt peccata, ac

tan-

tandem in infernum. O inſenſati! *Quid eſt miſerius miſerô*, ait S. Auguſtinus, *non miſerante ſeipſum*? Tales ſimiles ſunt papilionibus, qui ad flammam acceſſæ denocte candelæ tam diu volitant; & circumvolitant, donec aduſtis alis & ipſi in flamma hæreant, & in cineres redigantur. O brevis & damnoſa voluptas! *Propter ſpeciem mulieris*, ait Siracides, *multi periêrunt, & ex hoc concupiſcentia quaſi ignis ardeſcit.* *S. Aug. lib. conf. 15.* *Eccl. 9.*

Ad Loth quondam dictum eſt: *In monte ſalvum te fac, ne & tu ſimul pereas.* Supra quod S. Gregorius M. *In montem fugere eſt peccandi occaſiones declinare.* Ita Moyſes aulam Pharaonis fugit, ne in ea inter tot malas occaſiones contaminaretur; unde S. Paulus: *Fide Moyſes grandis factus negavit ſe eſſe filium filiæ Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei, quàm temporalis peccati habere jucunditatem.* Ita Joſeph in occaſione lubrica ſibi ab adultera ad ſcelus ſubornata, potiùs fugam glorioſam, quàm carnis elegit illecebras: *Qui relicto in manu ejus palliô fugit, & egreſſus eſt foras.* Ita & Chriſtus Dominus in lege nova voluit, ut poſt exſaturatam quinque panibus & duobus piſcibus Hebræorum multitudinem Apoſtoli ſine mora ad alium locum transfretârent: *Et ſtatim coëgit diſcipulos ſuos aſcendere navim, ut præcederent eum transfretum ad Bethſaidam, dum ipſe dimitteret populum.* Et quare, dices, Chriſtus tam citò ablegavit Apoſtolos ſuos, imò compulit, & coëgit eos aſcendere naviculam? Reſp. Cajetanus: Cavebat illis à conſortio nocturno mulierum, quæ ſecutæ erant JEſum, & ab eo non tam eiſdem panibus ac piſcibus multiplicatis, quàm & verbo vitæ erant refectæ; unde rectè Trithemius: *Melius eſt*, inquit, *occaſionem fugere, quàm incautè perire.* Et Hugo Cardinalis: *Occaſiones peccatorum*, ait, *faciunt ruere in infernum.* *Geneſ. 19. 17.* *S. Greg. M. lib. Moral.* *Hebr. 11. 24.* *Geneſ. 39. 11.* *Marc. 6. 45.* *Cajetan. in hunc. loc. Jo. Trith. l. 1. de tent. Relig. c. 1.* *Hugo Card. ſup. Hier. 6.*

3. Urgeamus hoc argumentum. Egreditur Dina filia Jacob & Liæ, dum circiter quindecim eſſet annorum, in Sichem civitatem, ut in feſto ſolemni illorum Gentilium videret fœminas ac virgines ſibi coævas, & ornatu ſuo amictas. Et quid accidit? Sichem filius Principis Hemor, ubi illius ſpeciem, vultúsque gratiam conſpicatus eſt, vehementer & perditè eam adamare cœpit, hinc eam rapuit, & infami ſtuprô fœdavit: *Vi opprimens Virginem.* En peſſimum finem occaſionis malæ non declinatæ! quod proh dolor! etiamnum hodie in noſtris videmus regionibus, dum hoc tempore vernali liberè virgines cum juvenibus egrediuntur ambulatum; egrediuntur, inquam, Penelopes & regrediuntur Helenes; exeunt virgines & revertuntur meretrices. *Gen. 34.*

Cùm Moyſe Duce cunctus Hebræorum populus ex Ægypto ad terram promiſſionis, melle & lacte manantem, egredi voluit, Pharao quidem Ægyptio-

ptiorum Rex, tot à Deo caſtigatus plagis, in hac petitione conſenſit, *ſed par-*
Exod. 10. *vulorum* dimiſſionem nunquam concedere voluit: *Oves tantùm veſtræ & armen-*
24. *ta remaneant*. Cui Moyſes audacter in faciem: *Cuncti*, inquiebat, *greges per-*
gent nobiſcum; non remanebit ex eis ungula. Et quare hoc? nunquid omnia hæc
illis contingebant in figura? Audi homo Chriſtiane, & ex hoc pro te ſenſum moralem accipe. Si hoc ſacro tempore de Ægypto & ſervitute diaboli egreſſus es, atque viam mutando mores in meliores ad terram ſanctam ac deſiderabilem feliciter inchoâſti, oportet, ut & cuncti greges pergant tecum, & ex eis nec ungula remaneat in Ægypto. Audis hoc? *nec ungula*, hoc eſt, omnes remeandi occaſiones, præſertim pravas, aſſuetas ac lubricas debes tollere, & relinquere, ſi non in priſtinam relabi vis miſeriam, ac tandem in æternam damnationem: *Non remanebat ex eis ungula.* Tolle cauſam, & effectus non
Mendoza ſequetur: *Abſcindat*, ait Mendoza, *pœnitens non peccata ſolùm, ſed & affectus, pro-*
in 1. Reg. *propenſiones & occaſiones ad illa.*

Hebræos illos, qui vitulum aureum conflârunt, & adorârunt, Moyſes
Exod. 32. deſcendens de monte non tantùm occidit, ſed & *arripiens vitulum, quem fece-*
20. *rant, combuſſit, & contrivit usque ad pulverem, quem ſparſit in aquam.* Et quid iſta perditio? & quid inter metalla omnia pretioſius aurô? Et nunquid Moyſes ex maſſa illa aurea poterat cudere pecunias, & ſic ſubvenire indigentibus? ad quid vitulum iſtum aureum in minutum contrivit pulverem, & ſparſit in tor-
Oleaſt. in rentem? Reſpondet Oleaſter: Adverte prudentiam & pietatem Moyſis: pri-
hunc loc. ùs in idolum, quàm in peccatores ſævit, ut peccati radicem extirparet, & omnem pravam tolleret peccandi & relabendi occaſionem, non enim ſufficit deſtruere idolum peccati, ſed & omnis circumſtantia & occaſio deſtrui debet.

4. Vidit quondam Sara Iſmaëlem filium Agar Ægyptiæ ludentem cum Iſaac filio ſuo, ex quo luſu prudens illa mulier præſago ſpiritu mox collegit hanc ſocietatem inter utrumque non ampliùs eſſe tolerandam; & ut præſcinderet ejusmodi proximam conveniendi & ludendi occaſionem, ad Abraham maritum ſuum acceſſit, impensè eum rogans, ſi non imperans, ut
Gen. 21. 9. filium Iſmaëlem unà cum matre ſua è domo eliminaret: *Ejice ancillam hanc & filium ejus.* Et quid peccavit Agar, quòd unà cum filio ſuo fuerit ejecta? De Iſmaële advertunt interpretes, quòd Iſaacum illuſerit, vexaverit, imò & perſecutus ſit; & ne ſuo tempore ab illo omninò ſupprimeretur, voluit Sara, ut impoſterùm ab illius conſortio ſepararetur, ut omnis peccandi tolleretur occaſio; Agar autem plures lites cum Sara Domina ſua habuit, proinde ambo rectè domo Abrahmi ejecti ſunt. Verùm hîc non litteram, ſed ſenſum
Beſſæus in moralem inquiro. Reſpondet Beſſæus: *Non ſufficit Iſmaelem, hoc eſt,*
Quad. &c. *filium peccati ejicere, niſi & matrem, hoc eſt, occaſionem expellas.* Ita eſt;

multi

multi hoc tempore Paſchali delicta ſua confeſſi ſunt, ſatisfactionem adimplêrunt, *lavarúntque ſtolas ſuas in ſanguine Agni*; ſed quid hæc omnia, ſi non vitatur peccandi & relabendi occaſio? *Apoc.* 22. 14.

Populo quondam Hebræorum Paſcha celebranti ſeverè DEUS prohibuit, ne illo tempore pane fermentato, ſed ſolùm azymo uterentur, quem ritum etiamnum hodie omnes obſervant Judæi: *Septem diebus azyma comedatis; in die primo non erit fermentum in domibus veſtris: Quicunque comederit fermentatum, peribit anima illa de Iſraël.* Et quare, dices, voluit DEUS, ut neque fermentum illo tempore Paſchali domi remaneret, & hoc ſub pœna mortis? Reſp. Pellezius & alii, ut omnis occaſio & anſa peccandi contra hoc mandatum divinum præriperetur: tolle occaſionem, & peccatum non fiet; experto crede Vati regio, ſæpiùs Deum impenſiſſimè roganti: *Viam iniquitatis amove à me.* *Exod.* 12. 15. *Pſal.* 118. 29.

Samuel cùm populum prævaricantem ad veram ac ſeriam pœnitentiam peragendam cohortaretur, non præcepit, ut pectora percuterent, ad terram ſeſe abjicerent, in lacrymas erumperent, jejunia continuarent, &c. Sed ut idola ſua, quibus hactenus adhærebant, abjicerent & confringerent: *In toto corde veſtro revertimini ad Dominum, auferte Deos alienos de medio veſtri &c.* Et quid ſequitur? *Servierunt Domino ſoli.* 1. *Reg.* 7. 3.

Hoc & Jacob Patriarcha, ut idolis ſuam expurgaret familiam, feciſſe legitur, dum Deos aureos Labani non confregit ſolùm, ſed & in pulverem comminuit, ac ſub arbore infodit: *Dederunt ergo ei omnes Deos alienos, quos habebant, & inaures, quæ erant in auribus eorum; at ille infodit ea ſubter terebinthum.* Et quare Jacob Deos illos aureos non in alium & meliorem convertit uſum? cur non membra illorum & inaures pretioſas diſtribuit pauperibus? Reſp. Angelus Paccichelius, ut omnis eſſet præciſa occaſio adorandi idola. Et Cornelius à Lapide in hunc locum: *Ne*, inquit, *quod ſupereſſet veſtigium idololatriæ, útque ſuis ejus execrationem ingeneraret, diſcerẻntque omnes idola abominari, quaſi anathemata.* *Gen.* 35. 4. *Pacciech. in Jonam. Cornel. hîc.*

Attendant hîc ſingulariter Confeſſarii, omnéſque huc impendant nervos, ut occaſionem malam, ac præſertim proximam pro viribus eradicent, ſecus pœnitentem non abſolvant; nam occaſio proxima inferni janua eſt. Stetit quidem Loth inter peſſimos Sodomitas, Abraham Patriarcha inter Chaldæos infideles, & Job in terra Hus inter Gentiles innocens, ſed rara hæc avis in terra noſtra eſt, nigróque ſimillima cygno: *Fuge*, igitur, *dilecte mi, & aſſimilare hinnulo cervorum ſuper montes aromatum.* Imitare lepuſculum in occaſione perdendi vitam à facie vertagorum inſequentium ad notum ſibi cubile & petræ foramen fugientem: *Lepuſculus plebs invalida, qui collocat in petra cubile ſuum.* Aut ſequere columbam, à facie milvi perſequentis ad ca- *Cant.* 8. 14. *Prov.* 30. 26.

Cant. 2. 14. cavernam maceriæ volantem: *columba mea in foraminibus petræ, & in cavern[a] maceriæ.* Recurre, inquam, ad Chriſtum, & hunc crucifixum, petra eſt fir miſſima, & urbs fortitudinis; ſequere ovis errans paſtorem tuum, diſcipu lus Magiſtrum, ſervus Dominum, ægrotus Medicum, Jerichuntinus Sa maritanum, Prodigus patrem, Viator viam, Miles Ducem, Mendax verita tem, & mors vitam. En paratus eſt, ut in Cruce intra SS. Vulnera ſua [t]e profugum recipiat ac protegat. Et quis ſecurior locus contra omnes ho ſtium & malarum occaſionum incurſus?

5. Conſulamus de hac veritate & novum Teſtamentum. Venerat ali quando ad pretioſiſſimum orbis Redemptorem adoleſcens quidam non in fimæ conditionis, humiliter eum rogans, quatenus ſe in aliorum diſcipulo rum numerum dignaretur ſuſcipere. Et ut liberior atque ab aliis ſæcularibu curis ac negotiis expeditior Chriſtum poſſet ſequi, hanc unicam à Domino petiit gratiam, ut ſibi liceret adhuc priùs patrem ſuum modò defunctum Matth. 8. 21. ſepelire: *Domine, permitte me primùm ire, & ſepelire patrem meum.* Hunc juve nem exiſtimat Clemens Alexandrinus fuiſſe Philippum, qui, ubi audivit pa trem ſuum nunc vitâ functum, à Chriſto facultatem petiît, eum pro mor gentis terræ mandandi, ſed non impetravit: *JESUS autem ait illi: ſequere me, & dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos.* Et quare mitiſſimus Salvator huic juveni & diſcipulo ſupplicanti non dedit licentiam patrem ſuum ſepeliendi? Exod. 20. 12. nunquid & ipſe jubet: *Honora patrem tuum & matrem tuam, ut ſis longævus ſu per terram?* Obſerva, hîc Chriſtum non mortuorum damnare ſepulturam, quod inter inſignia miſericordiæ numeratur officia & opera, prout de To bia Scriptura commemorat, ſed per hoc voluiſſe inſinuare, ut omnem oc caſionem ſibi adoleſcens ille præſcinderet denuò ad ſæculum redeundi, qui jam in diſcipulum erat aſſumptus; unde Matthæus ait: *Alius autem de diſci pulis ejus ait illi: Domime, permitte me primùm ire, & ſepelire patrem meum.* Au Corn. hîc in Matth. di & Cornelium: *Cauſa*, inquit, *eſt periculum, ne ſi mortuis, id eſt, infidelibus te immiſceas, cum iiſque converſeris, efficiaris unus ex eis, ac moriaris myſticè, fiáſque in fidelis.* Attendant hîc, quicunque manum ſuam ad aratrum vel Status Sa cerdotalis vel Religioſi miſerunt, ne reſpicientes retrò tanquam non apti [à] regno Dei excludantur; proinde omnis ſuſpicioſa vitanda eſt occaſio. *Au* S. Hieron. ſup ep. ad Tit. c. 2. *fer*, inquit S. Hieronymus, *occaſionem his, qui volunt occaſionem*, nam occaſio furem facit & mœchum, Achab conſule, & Davidem, & innumeros alios quos noviſti.

6. Et adhuc dubitas? ſi columnæ firmiſſimæ ceciderunt in occaſion[e] peccandi; & tu fragilis arundo firmam te exiſtimas? Petrum attende, Pe trum conſidera. Ubi alii diſcipuli in captivitate Chriſti in fuga aliò dilapſi Matth. 26. 56. ſunt; *Tunc diſcipuli omnes relicto eo fugerunt*, ſolus Petrus ex fuga novum re

coll[...]

;ens animum JESUM à ſatellitibus captum, & ad Annam ac Caypham
tum ſecutus eſt: *Petrus autem ſequebatur eum à longè uſque in atrium Princi-* *Matth.26.*
erdotum. Siſte hîc Petre, in hoc atrium pedem non infer, ah mala ti- 58.
neo, ne hîc in ſcyllam & charybdim incidas. Et quid dico? *Et ingreſ-*
rò ſedebat cum miniſtris, ut videret finem. Et quid accidit? *Non novi ho-*
i. Et Petrus priùs nullius ſibi noxæ conſcius, & amore Filii Dei fervi-
nus, ubi ſe ſceleratis inſeruit Cayphæ miniſtris, & occaſionem hanc
nam non vitavit, tertiâ vice dilectiſſimum Magiſtrum ſuum negavit:
rum negavit cum juramento, quia non novi hominem. Ecce, quid faciat oc-
prava, ſi eam maturè non declinas, quæ ſuo pondere non ad unum,
lerumque ad plura hominem incautum trahet peccata: *Sic Chriſtiani*
li, ſubintrat hîc Cornelius, *cùm lapſi ſunt in fornicationem, vel crapulam* *Cornel. hîc.*
iam iterant, & frequentant, cogitantes jam lapſi ſumus, labamur iterum, & vo-
e eadem fruamur, quia eadem confeſſione & pœnitentia ſimul omnia abolebi-
O miſeri! totô cœlô aberratis! Huc Petrum adegit occaſio mala &
orum ſocietas, & tu firmior Petrô eris? & tu?

7. Venerat aliquando Chriſtus univerſorum Dominus nec curru, nec *Joan. 4. 5.*
vectus, ſed pedes incedens, ut mollem expelleret ſervorum ſuorum
1, ad civitatem Samariæ, quæ dicitur Sichar, ubi ex itinere laſſus, ſicut
e ſolent peregrini Viatores debiles ac pauperes, juxta fontem præal-
potûs & refrigerii causâ conſedit, interim diſcipulis commendans, ut
oe ad victum neceſſaria coëmerent. Et ecce, illis abeuntibus venit mu- *Martyrol.*
amaritana, Photina nomine, quæ tandem & Martyr pro fide Chriſti *20. Mart.*
ouit, cujus caput Romæ in Baſilica S. Pauli vidi; cum hâc, inquam,
na mirabilem occœpit, & miſcuit ſermonem, in quo eam docuit non
ixat Deum in ſpiritu & veritate eſſe adorandum, ſed & ſe Meſſiam eſ-
oi à Patre promiſſum: *Ego ſum, qui loquor tecum.* Et en, dum hæc
, redeunt ex urbe Apoſtoli pane & vili aliquo obſonio proviſi: *& con-* *Joan. 4.*
enerunt diſcipuli ejus, & mirabantur, quia cum muliere loquebatur. Et qua- *26.*
rati ſunt, an humilitatem vel humanitatem Chriſti, quòd cum mu-
paupere & alienigena loqueretur? Juvat hîc audire S. Cyprianum,
inc ad propoſitum noſtrum ſubdit rationem: *Inſolitum fuiſſe Chriſto ſe-* *S. Cyprian.*
loqui cum muliere, idque hoc fine, ut caſtitatis & honeſtatis omnibus fidelibus, *cit. à Corn.*
iximè Clericis, Sacerdotibus, Prædicatoribus & Religioſis daret exemplum. *hic in Joan.*
t Cornelius textum Sapientis in medium adducens: *De veſtimento* *Eccl. 42.*
it tinea, & à muliere iniquitas viri, & ex eodem Sapiente: *A muliere* *13.*
eſt initium peccati, & per illam omnes morimur; proinde ejusmodi oc- *Eccl. 25.*
es viro etiam forti pro poſſibili ſunt vitandæ; hinc Chriſtus nonni- *33.*
oblico & patenti cum hoc fragili ſexu locutus eſt, unde mirabantur

 Apo-

Apoſtoli, quòd hic ſolus ad fontem ſedens cum Photina miſcuerit ſer nem.

Cæterùm mirantur SS. Scripturæ Interpretes, quare Jacob fugien ſau, & vadens in Meſopotamiam, poſt ſolis occaſum non in urbe Luza foris in patenti campo ſuper durum lapidem voluerit indormire, & cù ſomno ſurrexit, in quo Deum ſcalæ innixum & Angelos per eam aſcende & deſcendentes vidit, urbem illam non ampliùs Luzam, ſed Bethel ap
Gen. 28. laverit: *Appellavítque nomen urbis Bethel, quæ priùs Luza vocabatur?* Et qu
19. dices, non in hac urbe Luza quietem & ſomnum captavit, ſed potiù campo, ubi ſe ferarum & ingruentium tempeſtatum, imò & latronum poſuit periculis? Reſp. ut occaſionem vitaret peccandi, erat enim hæ vitas Bethel gentilis, immunda & idolis ſerviens, unde à Prophetis per tiphraſin vocatur *Bethaven*, id eſt, domus idoli, vel iniquitatis; hinc ma in campo ſuper durum lapidem, quàm in urbe tam impia ſuper dul culcitram dormire, ad inſtruendum nos, quòd ſervos Dei non mollis, durus lectus deceat, & qualiter illis fugienda ſit omnis occaſio mali: *M*
S. Hieron. *culum eſt*, ait S. Hieronymus, *in occaſionibus non cadere, cùm homo ad caſum*
cit. à Pelez. *pronus.* Proin homini Chriſtiano præſertim poſt confeſſionem omni
fol. 285. viribus fugienda eſt occaſio, quæ à S. Chryſologo vocatur *Occaſio fum*
S. Chryſol. ſicut enim candela recens extincta, & adhuc fumans admoto igne facilli
ſerm. 116. reaccenditur, ita qui poſt peractam pœnitentiam non vitat occaſione periculoſas familiaritates, æquè facilè ad priſtinam reaccendetur pecca conſuetudinem. Quid ergo conſilii in re tanti momenti? Dixi, &
Jer. 51. 6. nunc iterum ac denuò dico vobis: *Fugite de medio Babylonis, & ſalvet unusquisque animam ſuam.*

CON

CONSIDERATIO XXV.

De bono Exemplo Paſtoris, & Subditorum ſequelâ.

Pro Dominica 2. poſt Paſcha.

Ego ſum paſtor bonus, & cognoſco oves meas, & cognoſcunt me mea. Joan. 10. 14

1.

MAgnetem ſequitur ferrum, ſuccinum palea, feræ pantheram, piſces
minores majorem, apes ſuum Regem, Miles Ducem, oves Paſto-
rem, & ſubditus ſuum Superiorem; & quare nos non ſequamur
Chriſtum, qui eſt *via, veritas & vita*? Gaudet autem pientiſſimus *Joan.* 14.
Redemptor noſter ſpecialiter hoc Paſtoris titulo utpote ſibi proprio ac ſua- 6.
viſſimo, proinde ſeipſum hodie appellavit: *Ego ſum Paſtor bonus, & cognoſco* *Joan.* 10.
oves meas, & cognoſcunt me mea. David Paſtor ex cruentis leonis & urſi fau- 14.
cibus raptas oves eruit: *Percutiebam, eruebámque de ore eorum &c.* Chriſtus 1. *Reg.* 17.
oves ſuas non tantùm ex inferni faucibus eripuit, ſed & pro ſalute earum 34.
vitam ſuam in pretium & redemptionis lytrum dedit. Jacob paſtor de ſe
ipſo ait: *Die noctúque æſtu urebar & gelu, fugiebátque ſomnus ab oculis meis,* ne *Gen.* 31.
raptaretur, aut periret ovis: plus laboravit Chriſtus pro ovium ſuarum ſa- 40.
lute, dum non primam, ſed ultimam ſanguinis guttam pro eis expoſuit:
Multa tulit, fecítque puer ſudavit & alſit. Moyſes oves ſibi commiſſas in æſtu
meridiani ſolis ſub opacam arborum umbram in deſerto duxit: *Cúmque* *Exod.* 3. 1.
mináſſet gregem ad interiora deſerti, venit ad montem Horeb. Chriſtus Dux Pa-
ſtorum omnes ſibi concreditas oves ad ſalutiferam Crucis umbram ſuavi-
ter invitat: *Venite ad me omnes &c.* De qua umbra dilecta Sponſa teſtatur: *Matth.* 11.
Sub umbra illius, quem deſideraveram, ſedi, & fructus ejus dulcis gutturi meo. Pa- 28.
ſtor bonus oves ſuas tenerè fovet, paſcit eſurientes, potat ſitientes, ægrotas *Cant.* 2. 3.
ſanat, lupos fugat, errantes reducit, & ante eas vadit, dum ad meliora il-
lis educit paſcua: *Et cum proprias oves emiſerit, ante eas vadit, & oves illum ſe-* *Joan.* 10.
quuntur. Hoc fecit & optimus Paſtor Chriſtus, propria Carne & Sanguine 4.
ſuas nutriens oves, eáſque conſolidans, ægras ſanans, confractas alligans,
& errabundas reducens, illiſque in via virtutis bonô ſemper præcedens

 exem-

exemplô. Diſcant hîc Paſtores omnes, & qui præſunt aliis, quomodo pari ratione ſuis ovibus ac ſubditis bonô exemplo præire debeant, ut eas ab
ad Tit. 2. 7. interitu & gehenna conſervent immunes: *In omnibus te ipſum præbe exemplum bonorum operum &c.* De qua veritate plura in præſenti.

2. Si prima ac principalis rota in aliquo horologio bene ordinato rectè ambulat, & cæteras minores facilè ſecum trahet rotulas; ſi autem ſteterit, totum opus erit inutile. Primum mobile & rota principalis in Republica Chriſtiana ſunt Eccleſiaſtici, Epiſcopi, Parochi, Prælati, Rectores & Superiores, Magiſtratus Sæculares, Parentes &c. Si ejuſmodi rota major bene ambulat, & in via virtutis præcedit, ſequentur & minores ſubditæ: ſi autem hæſerit, hæſitabunt & reliquæ, ac tandem tota Reſpublica diſſipabitur. Ubi quondam Jacob virgas decorticatas ovibus in canali aquarum expoſuit,
Gen. 30. 18. & illæ ſimiles variegatos & diverſi colores conceperunt fœtus: *Poſuítque eas in canalibus, ubi effundebatur aqua, ut cùm veniſſent greges, ante oculos haberent virgas &c.* Ita, ſubintrat hîc doctiſſimus Didacus Stella, ſubditi majorum ſuorum exempla ſive bona, ſive mala imitantur.

Iſraëlitis quondam ex Ægypto ad terram deſiderabilem per deſertum proficiſcentibus columna nubis & ignis præcedebat; ibant illi, quomodo
Exod. 33. 10. & quò movebatur columna, quando hæc ſteterat, & illi quieſcebant: *Cernentibus univerſis, quod columna nubis ſtaret ad oſtium tabernaculi, ſtabántque ipſi &c.* Talis columna præcedens quilibet Superior ſuis eſt ſubjectis oviculis, ſi bonô ille præcedit exemplô, & ipſæ in via virtutum pergent alacriter; ſi verò ſteterit, & illæ ſtabunt malô illectæ, & deceptæ exemplo.

Quando Joſue quinque Amorrhæorum Reges oppugnare ſtatuit, Sol
Joſ. 10. 12. unius diei ſpatio immotus ſtetit: *Tunc locutus eſt Joſue Domino in die, qua tradidit Amorrhæum, in conſpectu filiorum Iſraël, dixítque coram eis: Sol contra Gabaon, ne movearis.* Quæres hîc, an tunc temporis etiam alia cœli ſidera in ſuo curſu ſteterint immota? Ita reſpondet doctiſſimus Toſtatus Abulenſis, Cornelius à Lapide, & alii, quia ordo à mundi creatione à Deo his cœlorum orbibus præfixus per inæqualem progreſſionem fuiſſet perturbatus. Sol quilibet eſt Superior, ſi hic bono præcurrit, ac prælucet virtutum exemplo, ſequentur & reliqua ſidera minora ſuum Regem; ſi autem in curſu immotus ſtabit,
S. Euſeb. Emiſſ. hom. ad Monach. nec illa ampliùs progredientur: *Sicut ille*, ait S. Euſebius Emiſſenus, *valde admirandus atque laudandus eſt, cujus curſus multorum profectus eſt, ita ille meritò lugendus eſt, cujus vita multorum ruina eſt.* Et S. Auguſtinus: *Quantùm*, inquit, *ad paſtores malos attinet, oves ſuas occidunt malè vivendo, malum exemplum præ-*
S. Aug de paſtor. c. 4. *bendo.* Sed progrediamur ulteriùs.

3. Joſeph quondam mirabile ſomnium habuit, quod fratribus ſuis
Gen. 37. 9. enarrans: *Vidi*, inquiebat, *per ſomnium quaſi Solem & Lunam & Stellas undecim ado-*

adorare me. Supra quod egregiè Cornelius: Sol, ait, ſignificat patrem, lu-
na matrem, undecim ſtellæ indicant undecim fratres, Joſephum aliquando
in Ægypto adoraturos. En quia duo luminaria majora præibant exemplo,
& ſtellæ, hoc eſt domeſtici, illorum ſecutæ ſunt exemplum : *Senes*, inquit
S. Auguſtinus , *debent exempla imitatione digna miniſtrare , exempla enim faciliùs* *S. Auguſt.*
ſuadent quàm verba. *ſup. 1. Cor.*

Ubi Sardanapalus Rex Ninivitarum ex prædicatione Jonæ intellexit ci- *c. 4.*
vitatem ſuam Niniven paulò poſt in condignam ſcelerum pœnam everten-
dam, ad Deum ipſe converſus pœnitentiam agere cœpit: *Et pervenit verbum* *Jona* 3. 6.
ad Regem Ninive, & ſurrexit de ſolio, abjecit veſtimentum ſuum à ſe, & indutus eſt
ſacco, & ſedit in cinere, quod illuſtre Regis exemplum ſine mora univerſa ci-
vitas ſecuta eſt; & quid ſequitur? *Et vidit DEUS opera eorum, qui converſi ſunt*
de via ſua mala; & miſertus eſt DEUS &c. O quanta vis boni exempli! *U-* *S. Ambroſ.*
nius exemplo, ait S. Ambroſius, *plurimi corriguntur.* *l. 5. ſup.*

Quando Moyſes Dux & Legifer populi Iſraëlitici ſicco pede mare rub- *Luc. c. 7.*
rum cum omni exercitu pertranſiit, exultans de tam proſpero maris tran-
ſitu & hoſtium ſubmerſione in laudes & hymnos Dei totus effuſus eſt; qua-
propter læta & grata voce illud carmen epinicium intonare cœpit: *Cante-* *Exod.* 15.
mus Domino: glorioſè enim magnificatus eſt &c. Quod canticum ubi populus à 1.
Duce ſuo præcinente audivit, mox omnes ſenes ac juvenes, imò & infan-
tes adhuc ubera matrum ſugentes juxta mentem S. Auguſtini ſecuti ſunt,
eundem hymnum alacri animo ac voce perſonantes: *Cantemus Domino;*
glorioſè enim magnificatus eſt, equum & aſcenſorem ejus dejecit in mare &c. Vide
hîc rurſus, anime mi, quid bonum poſſit præſtare exemplum: unde idem
S. Auguſtinus: *Multùm provocant ſubditos facta Præſidentis; & exempla tantò di-* *S. Auguſt.*
gniora ſunt imitatione, quantò excellentiora pietate. *lib. 1. de*
Civit. Dei

4. In veteri quondam Lege præcepit DEUS, ut ignis perpetuus in al- *c. 23.*
tari à Sacerdotibus nutriretur: *Ignis autem in altari ſemper ardebit, quem nutriet*
Sacerdos ſubjiciens ligna manè per ſingulos dies, & impoſito holocauſto deſuper ado-
lebit adipes pacificorum. Quòd hæc facta ſint illis in figura, & ſcripta ſint pro-
pter nos, non eſt ambigendi locus; hinc rectè per iſtum ignem perpetuum
S. Gregorius Magnus charitatis ignem in Deum nunquam in altari cordis *S. Gregor.*
noſtri extinguendum intelligit. Sed quid ſibi volunt ligna quotidie à Sacer- *M. l. 15.*
dote ſubjicienda? Reſpondet ipſe ſibi ſanctiſſimus ac Moralis Eccleſiæ Do- *moral. c. 1.*
ctor, quòd per ejuſmodi ſubminiſtrationem lignorum bona charitatis exem-
pla Patrum, Sacerdotum & Superiorum ſubaudiantur, per quæ fervor pri-
ſtinus, & amor in Deum & proximum aſſiduò conſervatur & augetur: *Tunc*
verè, ait citatus Sanctus Pontifex, *aliis recta prædicamus, ſi dicta rebus & exem-* *S. Gregor.*
plis *M. hom.*

17. in Luc. *plis oſtendimus. Nullum puto, fratres chariſſimi, ab aliis majus præjudicium, quàm*
10. *à Sacerdotibus tolerat DEUS, quando eos, quos ad aliorum correctionem poſuit,*
dare de ſe exempla pravitatis cernit; quando ipſi peccamus, qui compeſcere peccata
debuimus &c.

Erat David in præſidio, & ſpelunca *Odollam*, ubi vehementi cruciaba-
2. Reg. 23. tur ſiti; proinde in hæc verba prorupit: *O ſi quis mihi daret potum aquæ de*
15. *ciſterna, quæ eſt Bethlehem.* Audiêrunt fortè hoc ingens Regis deſiderium tres
fortiſſimi milites, & ut ſuam in eum fidem ac promptitudinem probarent
ipſo inſcio, per medios hoſtium cuneos penetrantes, hanc ei aquam attule-
runt: *At ille noluit bibere, ſed libavit eam Domino.* Et quare, dices, Rex aquam
iſtam tantoperè priùs deſideratam non bibit? Reſp. Eucherius & alii, ut
Eucher. militibus ſimili ſiti laborantibus bonum & fortè præberet exemplum: *Vi-*
hîc. *cit*, inquit, *naturam ut ſitiens non biberet, & exemplum de ſe præbuit, quòd omnis*
exercitus diſceret ſitim tolerare. Scilicet in vulgus manant exempla regentium;
3. Reg. 1. *Domine mi Rex*, dicebat quondam Bethſabeæ ad eundem Regem, *in te oculi*
20. *reſpiciunt totius Iſraël.* Idem hoc dicere poſſumus ad Superiores omnes tum
Eccleſiaſticos, tum ſæculares: *In vos oculi reſpiciunt omnis populi*, væ vobis, ſi
malum præbetis exemplum! Ubi Jeroboam Rex Iſraël legem Dei prævari-
2. Par. 12. catus eſt, poſt ſe univerſum populum ad idololatriam traxit: *Dereliquit le-*
1. *gem Domini, & omnis Iſraël cum eo.* O Europa! O Africa! O America! conſi-
derate, quæ & qualia damna per ejuſmodi mala Superiorum veſtrorum
exempla ſint in Eccleſia Dei ſecuta? Unde obſecro, tot hæreſes, ſchisma-
ta, ſectæ, ſcandala &c. niſi à malo regentium exemplo? Et nunquid *qualis*
Eccli. 10. *Rector eſt civitatis, tales & inhabitantes in ea?* Perpende mores & propenſiones
2. ſubditorum, & reperies, quòd ut plurimùm ab exemplo ejuſmodi Recto-
rum, quibus ſubjecti ſunt, illos habere ſoleant; proinde non incongrue
S. Th. Vill. Divus Thomas Villanovanus: *Magnus Prædicator Rex; plus proficit verbò &*
Dom. 19. *exemplò, quàm omnes mundi Prædicatores.*

poſt Pent. 5. Cùm Joſue invictiſſimus Belli-Dux olim cum Arca Domini ad flu-
men Jordanis veniſſet, priùs Sacerdotes cum Arca fœderis præcedere juſſit,
Joſ. 3. 3. & dein ad populum converſus dixit: *Vos quoque conſurgite, & ſequimini præ-*
cedentes &c. Sic facili conatu & omni depoſito metu omnis Iſraël per Jorda-
nem prodigiosè diviſum duce Arcâ Dei & Sacerdotibus præeuntibus ſicco
pede pertranſiit. En rurſus perelegantem typum, quem ſequantur Chriſtia-
Conc. Trid. ni omnes: *Nihil eſt*, ſunt verba Concilii Tridentini, *quòd alios magìs ad pie-*
de Cleric. *tatem & Dei cultum aſſiduè inſtruat, quàm eorum vita & exemplum, qui ſe divino*
morib. *miniſterio dedicârunt.* Audi Poëtam Chriſtianum:

Verba movent, exempla trahunt; hinc optimus ille eſt,
Qui re cum verbis ſe probat eſſe pium.

Gedeon

Gedeon contra Madianitas pugnaturus trecentos milites ſuos tubas ſonantes & lampades ardentes in manibus habere voluit, quibus hoſtes de nocte confunderent, & inſignem ab eis victoriam reportarent, quod & factum eſt. *Tenuerunt ſiniſtris manibus lampades, & dextris ſonantes tubas, clamaveruntque: Gladius Domini & Gedeonis.* Per tubas iſtas ſonantes Evangelicam prædicationem Sacerdotum ſubaudi, de quibus Iſaias Propheta; *Clama, ne ceſſes, quaſi tuba exalta vocem tuam, & annuntia populo meo ſcelera eorum, & domui Jacob peccata eorum.* Sed non ſufficit Concionatori clamare verbis de pulpito, niſi & accenſam lampadem manu teneat, hoc eſt, bonorum exemplorum & virtutum ſplendore fulgeat, unde pientiſſimus Salvator: *Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut videant opera veſtra bona, & glorificent Patrem veſtrum, qui in cælis eſt.*

Judic. 7. 20.
Iſa. 58. 1.
Matth. 5. 16.

Cæterùm mirantur SS. Patres, imò orbis Chriſtianus, quare Chriſtus Dominus tam ſero ſuam inchoaverit prædicationem; erat enim tunc, prout obſervat Sanct. Lucas, *incipiens quaſi annorum triginta?* Adverte, Anima Chriſtiana, nihil docuit Chriſtus, quod ipſe priùs non fecit; priùs docuit per triginta annos labore & exemplo, deinde tribus ultimis annis verbô & exemplô ſimul: *Cœpit JEſus facere & docere.* Subintrat hîc S. Chryſoſtomus: *Nihil*, inquit, *Doctore frigidius, qui verbis duntaxat philoſophatur; neque enim hoc Doctoris eſt, ſed hyſtrionis & hypocritæ: ideóque Apoſtoli priùs vita exemplis docebant, deinde verbis, quin potiùs ne verbis quidem erat opus, cùm clamarent opera.* Tanta vis ineſt bono virtuoſi hominis exemplo.

Luc. 3. 23.
Act. 1. 1.
S. Chryſoſt. hîc apud Cornel.

6. *Tolle virgam*, dicebat quondam Deus ad Moyſen, *& congrega populum, tu & Aaron frater tuus.* Et quid ſequitur? *Loquimini ad petram coram eis, & illa dabit aquas.* Obſerva hîc, Lector prudens; priùs Deus præcepit Moyſi, ut ad eliciendam ex petra aquam manu virgam apprehenderet, & exinde, ut loqueretur ad petram. Et nunquid ſufficiebat ſola lingua ad aquam iſtam populo ſitienti producendam: *loquimini ad petram*: Non litteram hîc, ſed myſterium inquiro; per virgam iſtam & manus extenſionem operationem intellige ac bonum Sacerdotum, imò & laicorum, præſertim Superiorum exemplum: deinde ad petram, hoc eſt ad rebelles peccatores & legis divinæ prævaricatores te converte: *Loquimini ad petram*, ut & ipſi convertantur, & vivant: *Illius Doctoris*, ait Mellifluus Bernardus, *libenter audio vocem, qui non ſibi plauſum, ſed mihi planctum moveat. Verè turturem exhibes, ſi gemere doceas, & ſi in perſuadere vis, gemendô id magìs quàm declamandô ſtudeas oportebit; exemplum ſanè per illa verbum in aliis multis, tum vel maximè hoc in negotio verbô efficacius eſt.*

Num. 20. 8
S. Bernard. Cant. ſuper illa verba: Vox turturis &c.

Ad domum Zachæi tranſeamus. Et quid audio à Chriſto Veritatis ore? *Quia hodie ſalus domui huic facta eſt.* Et quare domui, & non ſoli Zachæo?

Luc. 19. 9.

chæo? Obſervat hîc Cornelius, Didacus Niſſenus & alii, quòd ad exempl
ſui heri omnes quoque domeſtici in Chriſtum crediderint, & pænitentes
ſtificati & ſanctificati ſint. Tantùm potuit unius Superioris exemplum.

Regulus ille, qui filium ſuum moribundum, & jam jam animam ag
tem domi reliquerat, & ad Chriſtum veniens impenſiſſimè eum rogavit,
in domum ſuam dignaretur deſcendere, priusquam filius tam dilectus mo
retur; ubi miraculum tam inſigne conſpicatus eſt, filium ſuum ſupernatu
Jo. 4. 53. Chriſti juſſu & virtute ſanatum: *Credidit ipſe & domus ejus tota.* Et quare dom
tota? Adverte: Dominus domûs illius præibat exemplô, hinc ſecuti ſun
cæteri, Chriſtum Deum Omnipotentem ac mundi Salvatorem, qui v
Dion.Cart. necisque haberet dominium, fideliter credentes: *Ex virtuoſo*, ait Dionyſ
in Epiſt. 1. Carthuſianus, *& exemplari vita Superiorum dependent profectus & ſalus inferioru*
Petr. 5.

Quærunt Sacri Doctores, quare Chriſtus Dominus voluerit à Joan
Mat. 3. 13. baptizari: *Venit JEſus à Galilæa in Jordanem ad Joannem, ut baptizaretur ab*
Et nunquid ipſe erat Sanctus Sanctorum, qui peccatum non fecit, nec fac
potuit, quare ergo baptiſmum petiit? Reſponſionem ab ipſo audiamus:
enim decet nos omnem juſtitiam implere; voluit enim exemplô ſuô omnes ad ſui
Cromat. in licere ſequelam; unde rectè hîc Cromatius: *Non ergo ſui causâ baptizari Do*
hunc loc. *nus venit, ſed causâ noſtri, ut impleret omnem juſtitiam; juſtum eſt enim, ut quod*
docet alterum facere, prior incipiat: oſtendens, hoc eſſe omnem juſtitiam. Et hæc c
ſa eſt, quòd Ecclesia Dei quotidie Sanctorum feſta in Martyrologio celebr
ſoleat, ut eorum exemplô animati ad altiora aſpiramus, & tota virtute
rum actus imitandô proficiamus.

7. Occurrit hîc mihi (ut ex contrariis juxta ſe collocatis veritas elu
ſcat magis) dives ille epulo, qui induebatur purpurâ & byſsô, & quoti
epulabatur ſplendidè, atque in cura ventris, tanquam homo atheus & E
cureus ſuam unicam ponebat felicitatem; ad quem & Lazarus mendi us
jectiſſimus & ulceribus plenus, omnique humanô præſidio deſtitutus ven
Luc. 16. 21 ut in miſeriis ſuis & fame extrema optatam inveniret opem: *Cupiens ſatur*
de micis, quæ cadebant de menſa divitis, & nemo illi dabat. O crudelem hon
num inhumanitatem! O bruta, non homines! *nemo illi dabat*, ah nem
Non ditiſſimus Epulo, qui nec aſpectu quidem hunc miſerrimum dignab
tur mendicum; non illuſtriſſima & arrogantiſſima conjux, cujus delica
oculis & auribus ulceroſus hic leproſus, non modicam cauſabat nauſea
non cæteri convivæ illuſtres & adulatores aulæ, quibus egentiſſimus hic h
muncio acrem movebat bilem; non famuli, aut ſervi, qui verbis, & fo
etiam verberibus à palatii foribus hoc vivens cadaver abigebant; non a

cil

[illegible] cubiculariæ, pediſſequæ & culinæ miniſtræ, quæ, ne ipſis ab homine tam deformi & exulcerato crearetur mephitis, illum execrabantur, & diris devovebant omnibus, cenſentes eum, quaſi percuſſum à Deo, tanta ob ingentia ſua pati ſcelera; non caculæ & agaſones, fex aulæ infima, qui pluris [illegible]anes, quàm Lazarum habebant: *Et nemo illi dabat.* Ah nemo? unde, ò crudeles & impii homicidæ! *ſi non paviſtis, occidiſtis.* Sed unde, obſecro, tanta iſtorum aulicorum, palatinorum & domeſticorum inhumanitas, tanta crudelitas? In promptu cauſa eſt, ſubintrat in hunc Scripturæ locum doctiſſimus Sylveria: *Cùm Dominus familiæ eſſet avarus, omnes ejus ſervi avaritiæ ſtudebant, ut nullus ex eis pauperi vel micam daret.* En mundi ſtylum, & mali exempli exemplum; audi Hugonem Cardinalem: *Malum exemplum*, inquit, *non tam occidere dicitur, quam corrumpere.* Sylveria hic in Luc. HugoCard. in Pſal. 36.

8. Ab aula hujus divitis epulonis, cujus nomen erat *Nicenſis*, prout ait Euthymius, ad aulam regiam Herodis nos conferamus. Et quid video? conturbata ſunt omnia, Rex & Regina, aulici & plebei, Scribæ & Phariſæi, quando ab oriente Magi duce ſtellâ venerunt Hieroſolymam inquirentes: *Ubi eſt, qui natus eſt Rex Judæorum, vidimus enim ſtellam ejus in oriente, & venimus adorare eum?* Et ſubjungit Scriptura: *Audiens autem Herodes Rex turbatus eſt, & omnis Hieroſolyma cum illo.* Cæterùm quòd Herodes hoc inexpectatum nuntium animo prorſus perturbato & perplexo à Magis audierit, non equidem miror, quia homo erat Idumæus, ambitioſus, & regni Judaici, quod per fraudem invaſerat, cupidiſſimus retentor; in quem finem? ne aliquando ab hoc regno deturbaretur, omnes legitimos regni hæredes partim dolo, partim aperta vi occidit; & quia nunc nato Meſſia hærede legitimo, & Rege Judæorum idem regnum Judææ ſe perditurum metuebat, ideo mirum in modum ex adventu Magorum conſternatus eſt: *& quid mirum*, ſubinfert hic S. Auguſtinus, *ſi naſcente pietate turbatur impietas?* ſed quòd etiam omnis Hieroſolyma cum illo pariter fuerit conturbata; in admirationem me rapit inſolitam. Ad quid, quæſo, iſta populi conſternatio, ubi Salvator eorum, Dux ac Legiſer manſuetiſſimus in lucem natus eſt? *Rex iſte*, ait Fulgentius, *non venit Reges pugnandò ſuperare, ſed ut in eum mundus fideliter credat.* Proinde gaudere debuiſſent omnes juxta illud Angeli ad Paſtores effatum: *Nolite timere, ecce etiam evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, quia natus eſt vobis hodie Salvator.* Matt. 2. 2. Cornel. hic. S. Aug. ſer. de innoc. S. Fulg. ſer. 1. de Epiſ. Luc. 2. 10.

Cauſam hujus communis populi Judaici perturbationis aſſignant Patres S. Scripturæ Interpretes peſſimo hujus peſſimi Regis exemplo; qualis enim Rex, talis & grex; erant enim tunc homines ſubditi cum ſuo Rege cupidinibus, ac vitiis addictiſſimi, ambitioſi, vacantes commodis, & indormientes deliciis, quia pax erat in univerſa terra, proinde non cogitabant

de adventu Meſſiæ, quòd ille (prout Jacob moriens filiis ſuis prædixerat:)
Gen. 49. translatô à Juda ſceptrô jam natus eſſet: *Non auferetur ſceptrum de Juda, & dux*
10. *de femore ejus, donec veniat, qui mittendus eſt, & ipſe erit exſpectatio gentium*; hinc
meritò cum impio Rege, cujus exempla imitabantur, à Deo caſtigati, & ſe
S.Greg.M. ipſos & regnum perdiderunt: *Sæpè*, ait S. Gregorius M. *ex culpa præſidentium*
l. 6. in dict. *deterior fit vita ſubjectorum, & mala actio præſidentis valde nocet ſubditis.* Finem di-
15. *c.* 171. ctorum facio.

Cùm Pilatus videret JEſum ab Herode ad ſe remiſſum, alium è mani-
bus Judæorum eum liberandi modum adinvenit; in quem finem circumfuſæ
multitudini & JEſum & Barrabam latronem propoſuit, ut in illo Paſchate pro
Matth. 27. more unum eligerent liberum dimittendum: *Congregatis ergo illis, dixit Pilatus:*
17. *Quem vultis, dimittam vobis? Barrabam an JEſum, qui dicitur Chriſtus?* Quis hîc du-
bitâſſet, anima Chriſtiana, de liberando JEſu, qui tot illius populi infirmos
curavit, panibus refecit, mortuos ſuſcitavit, & alia ſexcenta illis præſtitit be-
Jo. 18. 40. neficia? ſed alium ſubaudio univerſæ turbæ clamorem: *Non hunc, ſed Barra-*
Matth. 27. *bam.* Et quare obſecro, populus ille potiùs Barrabam, quàm JEſum petiit
20. dimittendum? Audi Evangeliſtam: *Principes autem Sacerdotum & Seniores per-*
ſuaſerunt populis, ut peterent Barrabam, JEſum verò perderent. O peſſimum illo-
rum Pontificum, Seniorum, Sacerdotum, Superiorum ac parentum ex-
emplum! præclamantibus illis: *Crucifigatur*, mox omnes unanimi voce ſecuti
ſunt! *Dicunt omnes: crucifigatur.* Si vidiſſet populus ille, quòd à Principibus
ſuis ac Senioribus patrocinium Chriſti ſuſciperetur, omnes quoque mutâſ-
Trithem. de ſent ſententiam; unde rectè Joannes Trithemius? *Nihil*, inquit, *ſic juvenibus*
juſt. vit. Sa- *nocet, quemadmodum prava exempla ſeniorum.* O Chriſtiani omnes, hîc, quæ-
cerd. c. 1. ſo, attendite, ut quilibet proximo ſuo bonum præbeat exemplum, quia
S. Aug. in cuilibet de proximo ſuo mandatum eſt. Finio cum S. Auguſti-
Pſalm. 50. no: *Exemplum præbete bene vivendô.*

CON-

CONSIDERATIO XXVI.

Conſilium à Deo & Viro prudente petendum.

Pro Dom. 3. poſt Paſcha.

Dicebant ergo: Quid eſt hoc, quod dicit modicum? neſcimus, quid loquitur. Joan. 16. 18.

I.

ITa ſapientiſſimus Deus, qui omnia ſuaviter in ſuum diſponit finem, or-
dinavit, ut in hac mortali vita in via ſalutis æternæ nemo ſibi dux & ma-
giſter ſufficiens eſſe poſſit, ſed alterius, ac comprimis Dei & legis, & in-
ſuper viri prudentis indigeat ſubſidio: *Ne innitaris*, inquit Sapiens, *pru-* *Prov.* 3. 5.
dentiæ tuæ: in omnibus viis tuis cogita illum, & ipſe diriget greſſus tuos. Et quis,
obſecro, ſapientior Salomone? ſed quia recta à Deo ſubminiſtrata non ad-
miſit, neque ſecutus eſt conſilia, à Deo derelictus in cana ſenectute *infatua-*
tum eſt cor ejus, ut ſequeretur Deos alienos. Quis prudentior & ſanctior Davide? 3. *Reg.* 11.
Sed quia propriæ innitebatur humanæ prudentiæ, per novem menſes in tur- 4.
piſſimo adulterii cœno excæcatus hæſit, donec à Nathan Propheta & amico 2. *Reg.* 12.
fideliſſimo ad meliorem redactus eſt frugem, cujus ſi conſilia non fuiſſet ſe- 9.
cutus, ſine dubio æternum animæ feciſſet naufragium. Quis in lege magis erat
peritus, quàm Saulus, poſtea Paulus? An non fuit naturæ prodigium, ſtupor
gentium, Judæorum terror, ſervus Dei electus & prædeſtinatus, ac vas ele-
ctionis, ut portaret nomen JEſu coram gentibus? his tamen non obſtanti-
bus, miſſus eſt ad eum Ananias unus è 72. diſcipulis Chriſti, ut ei rectum ſug-
gereret conſilium, viamque doceret ſalutis: *Et abiit Ananias, & introivit in do-* *Act.* 9. 17.
mum; & imponens ei manus, dixit, *Saule frater, Dominus miſit me JEſus, qui apparuit*
tibi in via, quâ veniebas, ut videas, & implearis Spiritu Sancto &c. Supra quod do-
ctiſſimus Sylveira: *DEus*, inquit, *de cœlo vocavit Paulum; tamen ut informetur de* *Sylv. hic*
rebus agendis, non per ſe illum inſtruit, ſe ad Ananiam mittit; ut ſeniorum conſilia pe- q. 13.
tamus, nec putemus, à ſolo Deo nos docendos.

Ex quibus patet, quàm periculoſum ſit velle eſſe ſciolum, ac propriæ in rebus agendis, præſertim quæ æternam concernunt animæ ſalutem, inniti prudentiæ, cùm virtus ſine magiſtro non addiſcatur; unde rurſus monet Sapiens: *ne ſis ſapiens apud temetipſum*, qui enim propriæ initi ſolent prudentiæ, in fine *Prov.* 3. 7.

Cornel. hic. tandem experientur, turpiter ſe eſſe deceptos. Et hic fons eſt, ait Cornelius, omnium errorum ac hæreſium, quòd ſcilicet eorum auctores viſi ſibi ſint præ aliis ſapere, & Eccleſiæ Doctorúmque ſententiis noluerint cedere, & credere; Quapropter vera & Chriſtiana ſapientia modeſta eſt & humilis, atque ſeipſam ignorans & aliorum Sanctorum & Prudentum acquieſcens conſiliis. Exemplum hujus veritatis hodiernum nobis ſubminiſtrat Evangelium, dum
Jo.16. 16. dilecti Chriſti diſcipuli, ubi ab ore veritatis audiebant: *Modicum, etiam non videbitis me &c.* Inter ſe habuerunt conferentiam, quidnam hîc loquendi modus ſibi vellet, & quid mitiſſimus Salvator per hoc voluerit inſinuare? proinde præ diſcendi aviditate, & quia grande ſub hoc cenſebant ſubeſſe myſterium, modeſtiſſimè inter ſe interrogabant: *Quid eſt hoc, quod dicit modicum? neſcimus, quid loquitur.* Obſerva hîc prudens Lector, quomodo diſcipuli illi non erubuerint confiteri ſuam ignorantiam, ut à Magiſtro veritatis meliùs in via ſalutis edocerentur, & ab illo ſanum ac ſecurum capeſſerent conſilium. Imitemur & nos illorum exemplum, & ſine conſilio Dei, aut Legis, aut viri
Tob.4. 19. prudentis nihil grave in ſalute animæ noſtræ ſtatuamus: *Conſilium*, ait Tobias Senior ad juniorem, *ſemper à ſapiente require. Omni tempore benedic Deum, & pete ab eo, ut vias tuas dirigat, & omnia conſilia tua in ipſo permaneant.* Plura de hac veritate in præſenti conſideratione. Si amas ſalutem tuam, attende, & imitare.

Prov. 14. 12. 2. Rectè Sapiens: *Eſt via, quæ videtur homini juſta, noviſſima autem ejus deducunt ad mortem.* Proinde probo ac prudente indigemus conſultore & monitore, qui nobis in tot, ac tantis periculis conſtitutis veram ac rectam ſalutis demonſtret ſemitam. Similitudinem cape ſis à viatore inter denſas noctium umbras à vero tramite aberrante, & nunc huc, nunc illuc anxiè declinante, ne in foſſam, aut in aliud labatur præcipitium, & ſic vitæ extinguat ſcintillam. In via es, ò Viator, quiſquis es, ſeu ad fecilem, ſeu eheu ad infecilem, millieſque infecilem æterni-
Eccl.9. 12. tatem, non datur hîc effugiendi locus; & quia *homo neſcit finem ſuum*, nec utrum amore vel odio dignus ſit, ideo inquirendus eſt dux, comésque fidelis, cum quo tua conferas conſilia ac negotia. Dux ille & conſultor optimus eſt cumprimis ipſe Deus. Audi ſcripturam. Rebecca ubi advertit in utero ſuo parvu-
Gen. 25. 22. lorum colliſionem, ſine mora *perrexit, ut conſuleret Dominum.* Moyſes in rebus dubiis pro conſilio ad Deum confugit. *State, ut conſulam, quid præcipiat*
Num. 8. 9. *Dominus de vobis.* David inter varia conſtitutus diſcrimina pro more ſuo ad
1. Reg. 23. 4. Dominum recurrit, ut ab eo tutum capeſſeret conſilium: *Rurſum ergo David conſuluit Dominum &c.* En pulcherrimum exemplum, quod imitentur Superiores, Principes, Prælati, Magiſtratus, Paſtores, Parentes, imò Chriſtiani omnes, ut in rebus arctis, dubiis & animæ negotium concernentibus ſæpiùs ad Deum per orationem recurrant, ut ab eo, tanquam fideliſſimo conſul-

oceantur : *Revela Domino viam tuam, & ſpera in eo ; & ipſe faciet.* *Pſal.36.5.*
ipſe faciet, quod ſingularem monſtrat emphaſim, hoc eſt; non An-
ı homines, non alias adhibebit creaturas, ut rem , quam petis,
ipſe faciet, & præſtabit poſtulata, qui eſt omnipotens, & apud
ı eſt impoſſibile omne verbum. Suſannam conſidera in propul-
lumniæ ad Deum pro conſilio recurrentem, *quæ flens ſuſpexit ad* *Dan. 13.*
t enim cor ejus fiduciam habens in Domino; cui mox benignus Domi- *35.*
ırem manum porrexit, & innocentem ab omni calumnia ac lapi-
ıeravit.

ılt inſuper pretioſiſſimum Numen, ut & conſiliô ac operâ viro-
ːntum & piorum in tractando animarum noſtrarum negotio uta-
quorum conſilio nihil grave ſtatuamus : *Ubi enim non eſt guberna-* *Prov. 15.*
ıiens, *populus corruet, ſalus autem, ubi multa conſilia.* Et quis, obſe- *14.*
miretur, ſi attentiore mente perpendit, quòd ipſa Veritas & incar-
ntia Chriſtus dilectos diſcipulos ſuos ſæpiùs in conſilium vocave-
ım in hac, vel illa re eſſet agendum? Quod ſatis luculenter patet
gni miraculo, ubi in deſerto ſeptem panibus & paucis piſciculis
ɔminum millia extra parvulos ac mulieres cibavit : *JESUS autem* *Matth.15.*
liſcipulis dixit : Miſereor turbæ, quia triduò jam perſeverant mecum, & *32.*
, quod manducent, & dimittere eos jejunos nolo, ne deficiant in via. Ad
ːrrogationem variè reſpondebant diſcipuli, rem humana metien-
: : *Unde ergo nobis in deſerto panes tantos, ut ſaturemus turbam tantam?*
e JESU! ad quid Apoſtolos tuos hîc in conſilium convocâſti?
e ſciebas, quidnam eſſes facturus?

ɔndet in hunc Scripturæ locum D. Hieronymus, ideo Chriſtum *S. Hieron.*
ıulos convocâſſe in conſilium, ut omnibus Principibus, Recto- *in hunc loc.*
ːlatis, ac Superioribus, tum Eccleſiaſticis, tum Laicis luculentum
xemplum, quomodo & ipſi pariter ſine prudenti ac maturo ha-
lio nihil in utroque foro ſtatuant : *Chriſtus*, ait S. Vincentius Fer- *S. Vincent.*
rna Sapientia quæſivit conſilium à Philippo, cùm tamen ipſe eſſet ſimplex, *Ferr. ſ. 1.*
ı à majori argueremur. Chriſtus petiit conſilium ab hebete, quo non in- *Dom. 4.*
nec nos vereamur conſilium petere pro veritate inquirenda etiam à ſimplici- *Quadr.*

ırdor hîc Moyſis Hebræorum ducis ac legiſeri eorum, Viri alioquin
ſimi, & ab ipſo Deo inſtructi, qui, niſi bonum prudénſque conſili-
o ſocero ſuo, licèt alienigena & Gentili, ſubminiſtratum acceptâſ-
ːlicet in dijudicando populo tam numeroſo non ſolus judicem age-
lios inſuper idoneos Juſtitiæ adminiſtros ſeligeret, qui partem one-
tarent, ſine dubio & ſe & populum deſtruxiſſet, & brevi tempo-
lo ob decumanos & aſſiduos labores conſumpſiſſet: *Quòd cùm vi-* *Exod. 18.*
diſſet *14.*

diſſet cognatus ejus, omnia ſcilicet, quæ agebat in populo, ait: quid eſt hoc, quod facis in plebe? cur ſolus ſedes, & omnis populus præſtolatur de mane usque ad veſperam? ---- Non bonam rem facis; multo labore conſumeris & tu, & populus iſte, qui tecum eſt &c. Adverte hìc, prudens Lector, quod paulò poſt ſequitur: *Quibus auditis Moyſes fecit omnia, quæ ei ſuggeſſerat, & electis viris ſtrenuis de cuncto Iſraël, conſtituit eos Principes populi, tribunos, & centuriones, & quinquagenarios, decanos, qui judicabant plebem &c.* Vide ex hoc, quomodo nullus mortalium ſibi ſolus in omnibus ſapiat; proinde audiendi ſunt & illi, qui ſaniora ſubminiſtrant conſilia, & licèt ſubditi ſint ac conditione inferiores, ſi tamen quid melius tibi ſuggerunt, audi & ſequere: *Conſiliariis*, ait Sanct. Chryſoſtomus, *omnes opus habent, etiamſi Moyſi conſerri poſſint, multa enim ſunt, quæ magni & admirabiles viri ignorant, quæ tamen parvi, abjectique ſcire ſolent.* Et nunquid

S. Chryſoſt. hom. de ferend. reprehenſion.

Sæpè etiam eſt olitor verba opportuna locutus?

Ita quondam Pharao Ægyptiorum Rex Joſephum in fideliſſimum, intimumque adhibuit conſiliarium, quia benè & providè univerſo regno ob imminentem famem, & annonæ caritatem conſuluit, ſine cujus impoſterum conſilio nihil ampliùs decrevit, nihil ampliùs ſtatuit: *Placuit Pharaoni conſilium, & cunctis miniſtris ejus &c.* Aſſuerus potentiſſimus Perſarum Rex, & tot provinciarum Dominus nihil gravis momenti ſine ſuis agebat Conſiliariis: *Interrogavit Sapientes, qui ex more regio ſemper ei aderant, & illorum cuncta faciebat conſiliô, ſcientium leges ac jura majorum.* Jacob adoleſcens ſi matris ſuæ Rebeccæ conſilium non audiïſſet, vel ad tempus illud diſtuliſſet, ad benedictionem paternam tam largam ac benignam & ad primogenituram non perveniſſet, ſed omni vitæ tempore ſervus Eſau fratris ſui debuiſſet permanere. *Nunc ergo, fili mi, acquieſce conſiliis meis &c.* Quibus addo Eccleſiaſticum: *Fili*, inquit, *ſine conſilio nihil facias, & poſt factum non pœnitebit.*

Gen. 41. 37. *Eſth. 1. 13.* *Gen. 27. 8.* *Eccli. 32. 24.*

5. Et quid dico? an non ipſe Deus T. O. M. hominem de limo creaturus priùs inter tres SS. Trinitatis perſonas conſilium iniit: *Faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram?* Obſerva hìc ſingularem loquendi modum, in quo DEUS Pater Filium ſuum ac Spiritum Sanctum, quaſi ſuos Collegas & ejusdem ſecum naturæ, potentiæ & operationis alloquitur: *Faciamus &c.* Quaſi diceret, ait Cornelius: Creemus hominem capacem conſilii cum conſilio, ut ipſe à nobis, imò à ſui creatione diſcat omnia agere cum conſilio. Et hæc quoque cauſa eſt, ſubintrat hìc S. Ambroſius, quare potentiſſimus Deus in creando mundo ſex dies inſumpſerit, cùm in momento ſex centos, & plures poterat producere? Et reſpondet ſibi Sanctiſſimus Doctor ut nos doceret, quando nihil temerè & ſine delectu ac conſilio debemu

Gen. 1. 26. *Cornel. in Eccli. 32. 24.* *S. Ambroſ. Enarrat. 2. in Gen.*

mu

us agere. Hinc rectè Sapiens: *Via ſtulti recta in oculis ejus; qui autem ſapiens eſt*, *Prov.* 12.
dit conſilia. 15.

Bonum conſilium dedit Loth generis ſuis: *Surgite, egredimini de loco iſto; Gen.* 19.
ia delebit Dominus civitatem hanc. Sed quia illud non ſunt ſecuti, juſto Dei ju- 14.
cio in illo Sodomæ incendio periêrunt. Bene conſuluit Daniel Nabucho-
onoſori Regi Babylonis: *Quamobrem, Rex, conſilium meum placeat tibi, & pec- Dan.* 4. 24.
catua eleemoſynis redime, & iniquitates tuas miſericordiis pauperum. Sed quia huic
udentiſſimo non acquievit conſilio, meritò in brutum mutatus eſt. Opti-
um conſilium ſuggeſſerunt ſenes regi Roboamo Salomonis filio, nunc poſt
bitum parentis ad regium ſolium evecto: *Qui dixerunt ei: ſi hodie obediêris po-* 3. *Reg.* 12.
ulo huic, & ſervieris, & petitioni eorum ceſſeris, locutúsque fueris ad eos verba lenia, 7.
unt tibi ſervi cunctis diebus. Sed quia hoc ſenum ac prudentum virorum con-
lium aſpernatus juvenum conſilia amplexatus eſt, magnam regni partem,
vix non omnia perdidit. O quot regentes etiamnum feliciter regnarent, ſi
udentum parerent conſiliis, ſed quia plerumque adulantium ſequuntur vo-
s, ſibi ipſis ac ſubditis ſuis accelerant exitium, & apud poſteros infamiam
unquam delendam. Diſcant hìc omnes Divini Verbi ac præſertim Patrum
iritualium & piorum, prudentúmque virorum ſectari conſilia: *Sacra qua-*
m res eſt conſilium, ait S. Baſilius, *voluntatum unio, fructus dilectionis, humilita- S. Baſil. in*
inſigne. E diverſo intolerabilis eſt ſuperbia argumentum, exiſtimare, (ſe nullius egere Iſa. c. 1. *ad*
nſiliô, ſed ſibi uni attentum eſſe, quaſi ſolus poſſit ſibi conſiliô decernere, quæ optima v. 26.
nt.

6. Talis homo, qui monitorem ſuum ſpernit, vel quem nemo monere
det, ſimilis eſt equiti, ſine fræno & habenis equo indomito inſidenti, &
præceps in manifeſtum ruenti exitium. O peſtis exitialis proprium ho-
inis capitoſi judicium, qui illud Machiavelli pro ſua regula elegit: *Sic volo,*
iubeo, ſtat pro ratione voluntas; ô peſtis exitialis, quæ tot regiones ac popu-
evertit, & in tartarum ablegavit; & utinam hæc lues non etiamnum pluri-
orum ſecularium & pſeudopoliticorum invaderet animos; quid dico ſecu-
ium? quàm multi ſibi videntur pii, juſti, devoti, ſinceri ac religioſi animi,
os ſi fortè defectibus occurrentibus mones, potiùs exaſperare, quàm ædi-
re aſſoles. Audiant fanatici illi monitum Sapientis: *Fili, ſine conſilio nihil Eccl.* 32. 24.
as, & poſt factum non pœnitebis; in via ruinæ non eas, & non offendes in lapides &c.

Recordor hîc duorum Regum, quorum & Scriptura meminit, à via
l & ſalutis æternæ longiſſimè aberrantium; Aſa ille eſt, & David, uter-
e Rex Iſraëlitarum, uterque peccator, uterque à Propheta monitus,
reſipiſceret, & ad frugem rediret. David Nathani fideliſſimi moni-
is ſui conſilium audiit, & viciſſim audire meruit: *Tranſtulit Domi-* 2. *Reg.* 12.
peccatum tuum. Aſa bonum conſilium ab Hanani Propheta Domi- 13.
ubminiſtratum contemnit, & à DEO contemptus miſerè perit: *Venit* 2. *Par.* 16.

 Ha- 7.

Hanani Propheta ad Aſa Regem Juda, & dixit ei: Quia habuiſti fiduciam in Rege Syriæ, & non in Domino Deo tuo; idcirco evaſit Syriæ Regis exercitus de manu tua &c. Et paulò poſt: *Stultè egiſti, & propter hoc ex præſenti tempore adversùm te bella conſurgent &c.* Vide hîc, ac perpende, anime mi! quanti interſit fidelem habere, & ſequi monitorem, unde rectè Tobias: *Omnia conſilia tua in Deo permaneant.*

Tob. 4. 20.

7. Dives ille, cujus quondam ager uberrimos fructus tulerat, de nocte intempeſta, ubi curis abſorptus ſæcularibus dormitare non poterat, multa ſecum de deſtruendis & reædificandis majoribus horreis, fructibúsque in ſequentes annos reponendis, penſare, trutinare & ruminare cœpit: *Quid faciam*, inquiebat intra ſe, *quia non habeo, quo congregem fructus meos?* Tandem hanc reſolutionem capeſſit: *Hoc faciam: Deſtruam horrea mea, & majora faciam, & illuc congregabo omnia, quæ nata ſunt mihi, & bona mea, & dicam animæ meæ: Anima, habes multa bona poſita in annos plurimos, requieſce, comede, bibe, epulare.* Et quid accidit: *Dixit autem illi DEUS: Stulte, hac nocte animam tuam repetunt à te; quæ autem paráſti, cujus erunt?* O fulmen tremendum! quæ cauſa eſt, quòd hic dives à Chriſto æternùm fuerit reprobatus? Obſervat in hunc locum Divus Baſilius, quia præter ſe ipſum nullum alium vocavit in conſilium, non Deum, non amicos, non prudentes monitores, quos ſi conſuluiſſet, ſine dubio illi de ſubminiſtranda pauperibus eleemoſyna, qua Deum iratum placaret, & gehennam extingueret, conſilium dediſſent: *Sic eſt*, ſubinſert hîc Chriſtus, *qui ſibi theſaurizat, & non eſt in Deum dives &c.*

Luc. 12. 17.

S. Baſil. hom. 6.

Magna quondam inter Scribas & Legis peritos tempore Chriſti, in carne verſantis, ventilabatur controverſia, quodnam primum ac maximum in lege Moſaica cenſeri debeat mandatum? Multi, imò plures tunc erant, qui exiſtimabant primum ac ſupremum mandatum eſſe Deo im̃olare & offerre ſacrificia ac victimas, quibus propriè DEUS ut ſummus omnium colebatur Dominus; Alii verò & meliùs præferebant amorem Dei & proximi, quia nobilius eſſe aſſerebant Deum ex toto corde diligere, quàm ei immolare ſacrificia & victimas. In quem finem aliquando ad pientiſſimum Redemptorem noſtrum Scriba quidam, ut ex hoc ſcrupulo ſeſe enodaret, acceſſit, impensè ejus exquirens conſilium, quidnam hac in re & quæſtione ſecuriùs credendum, cui mitiſſimus Servator benignè reſpondit: *Audi Iſraël, Dominus DEUS tuus DEUS unus eſt.* Ubi mox ſubjunxit: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & ex tota virtute tua. Hoc eſt primum mandatum; ſecundum autem ſimile eſt illi: Diliges proximum tuum tanquam teipſum. Majus horum aliud mandatum non eſt.* Hanc ſapientiſſimam rationem ac divinam reſponſionem ubi legis ille Doctor ex ore Chriſti intellexit, illam ſummoperè commendans ſubjecit: *Bene, Magiſter,*

Marc. 12. 29.

giſter; in veritate dixiſti, quia unus eſt DEUS, & non eſt alius præter eum; & ut diligatur ex toto corde, & ex toto intellectu, & ex tota anima, & ex tota fortitudine; & diligere proximum tanquam ſeipſum majus eſt omnibus holocautomatibus & ſacrificiis. Pulcherrimum ab homine Judæo reſponſum, hinc non immeritò à Chriſto laudatus eſt: *Non es longè à Regno Dei.* Ex quibus prudenti Lectori abundè & luculenter patet, quàm bonum, imò & quàm neceſſarium ſit in rebus præſertim dubiis, ac magni momenti, aut ſalutem animæ concernentibus, conſilium à Patre ſpirituali, aut alio homine ſapiente, Deúmque timente exquirere, & non proprio inniti judicio, quod plerumque præſertim in re propria fallit; plura enim duo oculi vident, quàm unus: *Ibi*, ait S. Ambroſius, *bonum conſilium, ubi eſt Dei verbum*; & S. Hieronymus: *Conſummatæ ſapientiæ eſt, ad omnem factum præferendo conſilium, nihil facere, quod fecisse pœniteat.* *S. Ambroſ. in Pſ. 45. S. Hieron. ep. 1. ad Dem.*

8. Cæterùm ſæpius hactenus miratus ſum, quare Reges & Principes, Comites & Illuſtres, imò & ipſi in Eccleſia Dei Prælati plerumque hunc titulum in publicis ſuis litteris adhibere & præfigere ſoleant: *Nos Dei gratiâ &c.* Et quare nos, & non ego, cùm una ſit perſona regnans ac imperans ſubditis? Ratio eſt, quia ejusmodi Superior per hoc inſinuare diſcupit, quòd non ſolus hoc vel illud decretum, aut legem fecerit, niſi cum prudente deſuper habito doctorum virorum conſilio? proinde ejusmodi Regentes per *Tò Nos* volunt dicere: Ego & Conſiliarii mei pro bono publico hoc ſtatuimus &c. *Ad res magnas conſiderandas*, ait Ariſtoteles, *alios ad conſilium adhibemus, nobis ipſis diffidentes, quaſi minùs ad eas diſpiciendas ac judicandas idoneis.* Si hoc in temporalibus ac rebus tranſitoriis, quid ergo in ſpiritualibus, & æternam animæ noſtræ ſalutem concernentibus? *Ariſtoteles l. 3. de moribus.*

Samuel ubi vocem Domini de nocte tertiò ſe vocantem audierat, ſine mora ad Heli Pontificem pro capeſſendo & ſequendo conſilio bono cucurrit: *Ecce ego, quia vocâſti me.* Imitare & tu, anime mi, hoc illuſtre exemplum, & Deum ac Scripturam piúmque adhibe & elige Confeſſarium, aut Patrem ſpiritualem, qui tibi recta, ſana & utilia ſuggerent conſilia! tales enim fideles monitores ungunt & pungunt, quod Chriſtus cum Photina muliere Samaritana fecit, dum eam priùs, antequam moneret, ac corrigeret, nonnihil collaudavit: *Bene dixiſti: Non habeo virum*, & exinde ſuaviter ac placidè eam corrigens ſubjunxit: *Quinque enim viros habuiſti, & nunc quem habes, non eſt vir tuus:* quæ bonum amplexa conſilium poſt hæc vitam ſanctam duxit, & tandem pro Chriſti fide cum duobus filiis Joſepho & Victore Martyr occubuit: econtrà adoleſcens ille dives, qui conſilii capeſſendi causâ ad Chriſtum venerat, dicens: *Magiſter bone, quid boni faciam, ut habeam vitam æternam?* Cui mitiſſimus Servator hoc ſuggeſſit conſilium: *Si vis perfectus eſſe, vade & vende, quæ habes, & da pauperibus, & habebis theſaurum in* *1. Reg. 3. 9. Joan. 4. 17. Matth. 19. 16.*

 cælo.

cælo, & veni, ſequere me. Sed quia adoleſcens ille Evangelicum hoc conſilium; licèt cæteroquin pius, virtuoſus ac legis obſervantiſſimus fuerit, ipſo facto ſecutus non eſt: *Cùm audiſſet autem adoleſcens, abiit, erat enim habens multas poſſeſſiones*, à gratia divina deſertus inter ipſas divitias & ſæculi voluptates tandem miſerè periiſſe creditur, quod ſequentia Chriſti verba abundè indicant: *Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum cælorum; & iterum dico vobis: faciliùs eſt camelum per foramen acûs tranſire, quàm divitem intrare in Regnum cælorum.* Quid ergo conſilii in re tanti momenti? Audi pro coronide ſapientiſſimum Eccleſiaſticum: *Cor boni conſilii ſtatue tecum.* *Eccl. 37. 17.*

CONSIDERATIO XXVII.

De paterna & fraterna correctione proximi.

Pro Dominica 4. poſt Paſcha.

Arguet mundum de peccato, de juſtitia, & de judicio. Joan. 16. 8.

1.

Prov. 15. 32. Rectè monet Regum ſapientiſſimus: *Qui abjicit diſciplinam, deſpicit animam ſuam; qui autem acquieſcit increpationibus, poſſeſſor eſt cordis.* Ex quo ſequitur, quòd paterna aut fraterna erga delinquentes correctio ſit ſummum animæ bonum, quia hominem docet, illuminat, & in virtutis ſemita perficit; qui verò ejusmodi correctionem ac diſciplinam deſpicit & odit, ſe ipſum deſpicit & odit, & magnis paſſibus ad æternam properat damnationem; proinde *quod eſt aratrum agro* (utor verbis Cornelii *Cornel. hic.* à Lapide) *ſurculos horto, lima ferro, lixivium panno, fornax auro, pecten capiti, carminatio lino, tritura tritico, frænum equo, cauterium vulneri, pharmacum febri, virga puero, hoc eſt diſciplina homini carnali, & vitiis addicto.* Hinc & ipſa Veritas Chriſtus nobis non duntaxat fraternam ſuaſit & conſuluit correctionem, ſed & particulari præceptô eam præcepit, quia eſt actus charitatis, & *Matth. 18. 15.* ad proximi emendationem ordinatus: *Si autem peccaverit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te & ipſum ſolùm; ſi te audièrit, lucratus eris fratrem tuum &c.* *S. Auguſt. ſerm. de Verb. Dom.* Supra quod S. Auguſtinus: *Si negligis corrigere, pejor factus es eo, qui peccavit.* Hîc attendant Superiores negligentes.

Hodie in Sacro Evangelio Chriſtus Dominus poſt ſuum ex hoc mundo receſſum Sanctum quoque Spiritum non tam paraclitum, quàm & correctorem promiſit: *Et cùm venerit ille, arguet mundum de peccato, de juſtitia, & de judicio.* Et quare, dices, ad hoc odioſum exercendum officium non conſtituit mundi correctores Angelos & Archangelos? Cur non Cherubinum illum, qui gladiô ignitô atque verſatili proto-parentes noſtros è paradiſo eliminavit: *Ejecitque Adam; & collocavit ante paradiſum voluptatis Cherubim, & flammeum gladium atque verſatilem ad cuſtodiendam viam ligni vitæ?* Cur non illum Angelum, qui tempore Davidis Iſraëlitis peſtem inflixit: *Cúmque extendiſſet manum ſuam Angelus Domini ſuper Jeruſalem, ut diſperderet eam &c.* Quare non Angelos illos, qui Sodomam ſubverterunt, Ægyptios caſtigârunt, & Heliodorum multis plagis flagellatum, in ſella geſtatoria poſitum è templo eliminârunt? Reſpondet ad hanc quæſtionem doctiſſimus Joſephus Manſ. *Ut modum intelligamus, quocum corrigendus, & emendandus eſt mundus, ſcilicet in ſpiritu, in amore, in charitate; Spiritus ſanctus enim merus amor & mera bonitas eſt.* Angeli autem, ut miniſtri divinæ juſtitiæ, correctores fuiſſent longè acerbiores, ut ex prædictis figuris & exemplo abundè patet. Ex quibus collige, prudens Lector, qualis eſſe debeat paterna & fraterna correctio noſtra, ut nimirum ſit ſale prudentiæ condita, & ex vero amore in proximum procedat; de qua Evangelica veritate Chriſtianæ Reipublicæ ſummè neceſſaria plura hodierna luce occurrunt conſideranda & dilucidanda. Attentum te eſſe cupio.

Jo. 16. 8.
Gen. 3. 24.
2. Reg. 24. 16.
Gen. 19. 25.
2. Mach. 3. 26.
Manſ. To. 1. tr. 18. diſc. 7.

2. Miror, ac ſimul pudore ſuffundor, dum præſens intueor ſæculum, moréſque Chriſtianorum; quàm muti eſſe ſoleant & elingues, dum proximum à via ſalutis aberrantem ad viam vitæ æternæ deberent reducere; è contrario quàm prompti exiſtant ad dilacerandam alterius famam, & propalandos proximi defectus; in qua adhibenda fraterna correctione non abſimiles ſumus canibus rabidis ac furore percitis, os quidem ad mordendum habentibus, ſed non ad latrandum, dum fures noſtris inſidiantur ædibus. Audi Iſraël, & attende: DEUS *mandavit unicuique de proximo ſuo.* Mandavit, inquam, Superioribus, Prælatis, Paſtoribus, Magiſtratibus, Parentibus, Patribusfamilias, imò omnibus illis, qui aliquam habent ac poſſident ſuperioritatem, vel temporalem, vel ſpiritualem, ut ex juſtitia fratrem aberrantem à lege corrigant, ac pro poſſibili à via damnationis ad ovile Chriſti reducant; cæteris verò Chriſtianis, quia unum patrem habemus Deum & Matrem Eccleſiam, eodémque pretioſo Redemptoris noſtri Sanguine redempti ſumus, ut ex charitate fraterna proximi vitia, ſi fieri poteſt, corrigamus. Et ſi olim in veteri lege DEUS ſanxit: *Non videbis bovem fratris tui, aut ovem errantem, & præteribis, ſed reduces fratri tuo.* Quantò magis fratrem ſuum ab æterna ſalutis ſemita aberrantem per ſalubrem ac diſcretam corre-

Eccl. 17. 12.
Deut. 22. 1.

ctionem ad Deum teneris reducere? Aſinum lapſum, ac ſub onere jacentem ſublevare ſolemus: *Si videris aſinum fratris tui aut bovem cecidiſſe in via, non deſpicies, ſed ſublevabis cum eo*; quidni & proximum ſub peccati jugo gementem? *Quomodo non erit*, ſubintrat hîc S. Chryſoſtomus, *ſumma inhumanitas & ferina crudelitas, nos non tantùm cura impendere hominibus, quantùm alii jumentis? hoc eſt, quod vitam noſtram confundit, hoc eſt, quod omnem ordinem ſubvertit.*

Deut. 22. 4. *S. Chryſoſt. hom. 1. ad pop.*

Et hinc ſunt illæ lachrymæ, quibus etiamnum noſtram deplorare nos oportet miſeriam; ſi enim Adam primus generis humani parens, dum Evam conſortem ſuam contra Dei mandatum pomum vetitum de arbore ſcientiæ boni & mali decerpentem vidit, eam mox correxiſſet, ac increpâſſet, & ad ſeriam pœnitentiam induxiſſet, nunquam ad tantum præcipitium univerſum genus humanum fuiſſet devolutum: *In hoc*, ait Cajetanus, *inſinuatur facilior aditus mulieri datus ad perſuadendum viro, qui præſens neglexit illam cohibere.*

Cajet. in cap. 3. Gen.

3. Heli ſummus quondam in lege Sacerdos, licèt vitam duxerit irreprehenſibilem, & inſignibus excultus virtutibus populum Iſraëliticum quadraginta annis in juſtitia & æquitate gubernârit, à Deo tamen ſeverè in hoc, & fortâſſe etiam in altero mundo caſtigatus eſt, dum non duntaxat tota ejus familia unâ die extincta eſt, ſed & ipſe, prout multi Sanctorum Patrum opinantur, æternùm reprobatus? *Cecidit de ſella retrorſum juxta oſtium, & fractis cervicibus mortuus eſt.* Et quare, obſecro, Heli tantopere à Deo punitus eſt? Juvat hîc audire S. Gregorium Magnum: *Quia*, inquit, *falſa pietate ſuperatus ferire Heli delinquentes filios noluit, apud diſtrictum Judicem ſemetipſum cum filiis crudeli damnatione percuſſit; hinc namque divina voce ei dicitur: honorâſti filios tuos magis, quàm me.* Audiant hoc parentes & Superiores nimium conniventes, & juſtè ſibi metuant.

1. Reg. 4. 18. *S. Gregor. 2. parte Paſt. c. 6.*

Moyſes quamdiu virgam ſuam in manu tenuit, virga illa permanſit, at ubi eam à ſe projecit, in horrendum ſerpentem converſa eſt: *Dixítque Dominus: Projice eam in terram. Projecit, & verſa eſt in colubrum, ita ut fugeret Moyſes.* Per virgam hanc Moſaicam virgam correctionis & correptionis intellige, quæ Moyſi Duci inſtar ſceptri fuit, qua populum electum gubernavit: *Virga directionis, virga regni tui*; ſed ubi à Moyſe in terram projecta eſt, mox in anguem mutata fuit. En perelegantem typum, quando Superiores omnes, ac præſertim parentes, hac directionis & correctionis virga in ſubditos utantur; ſi illam manu geſtant vigilantes, & delicta populorum aut filiorum ſuæ curæ commiſſorum paternè corrigunt, benè eſt, virga permanebit florida, ſi autem illam abjiciant & ſubditos non corrigant, convertetur illis & ſubditis in venenoſum colubrum: *Illis*, inquit S. Bernardus, *convertitur virga in draconem, qui leniter correcti emendare ſe nolunt.*

Exod. 4. 3. *Pſ. 44. 7.* *Alvarez. Joſeph. ill. Illuſtr. 27.*

4. Cæterùm inſectatur prudentiſſimus Salomon illos flagellatores annonæ, qui tempore famis frumentum vel abſcondunt, vel coëmunt, ut carius

illis rurſus illud vendere queant, ex qua uſura ſæpiùs maleſuada fames inter pauperes oriri aſſolet: *Qui*, inquit, *abſcondit frumenta, maledicetur in populis; Benedictio autem ſuper caput vendentium.* Supra quod Salonius: *Illi*, ait, *vendunt frumenta, qui verbum vitæ ſuis auditoribus annuntiat*, qui vitia corrigunt, virtutem implantant, & Rempublicam, ne fame ſpirituali pereat, per prudentem correctionem conſervant: *Nam ubi deeſt correctio*, inquit B. Humbertus, *abundat peccatori corruptio; unde qui odit correctionem, amare videtur corruptionem, propter quod, ſi hîc non corrigitur, in futuro damnabitur.* Et S. Bernhardinus: *Qui vitiis nutriendis parcit; & favet, nec contriſtet peccantium voluntatem, tam non eſt miſericors, quàm qui non vult cultellum rapere puero, ne audiat illum plorantem, & non timet, ne vulneratum doleat, vel extinctum.* Prov. 11. 26. Salon. hîc. S. Bernh. t. 2. ſ. 28. a. 2. c. 3.

De Jeremia Propheta recenſent Sacræ Paginæ, quòd aliquando virgam vigilantem, alii legunt virgam oculatam viderit: *Quid tu vides Jeremia? & dixi: virgam vigilantem ego video.* Paulò poſt videt idem Vates divinus ollam ſuccenſam, ferventem & ebullientem: *Quid tu vides? & dixi: Ollam ſuccenſam ego video.* Et quare Jeremias priùs virgam vigilantem conſpexit, & exinde ollam igne ſuccenſam? Reſpondet S. Ambroſius: *Priùs DEUS hîc pœnitentibus exhibet virgam correctionis, quam ſi nolint, impœnitentibus reſervat ollam gehennæ*, qui verò hic virgâ directioniscorrigitur, in altera ab auditione mala, & ab olla iſta infernali non timebit; unde Vates Regius: *Bonum mihi, quia humiliâſti me*, & quare bonum? ſubdit rationem, *ut diſcam juſtificationes tuas.* Et in alio loco: *Diſciplina tua ipſa me docebit.* Sic vulnerat chirurgus ſuum patientem, eique venam ſubtili ferrô aperit, ut putridum ac perniitioſum ſanguinem inde extrahat, cui nihilo ſeciùs mercedem ſolvimus, quia ſalubriter nos vulneravit. En, ſic æſtimare & amare debes te errabundum prudenter monentem, & cum diſcretione corrigentem; in hoc enim conſiſtit vera fraternitas, charitas & ſincera amicitia, ut ſi quid reprehenſibile in nobis reperiatur, alter alteri ob fraternam correctionem & æternam obtinendam ſalutem non abſcondat. Jer. 1. 11. S. Ambroſ. in Pſ. 38. Pſal. 118. 71. Pſal. 17. 63.

5. De Eliſæo refert Scriptura, quomodo aſcendenti ei in civitatem Bethel, ubi Rex Jeroboam priùs vitulum aureum, quaſi idolum erexerat, pueri petulantiſſimi & idololatrum filii occurrerint, illudentes ei, & ſucclamantes: *Aſcende calve, aſcende calve*; qui ubi ejusmodi maledicas illuſiones & inſanias audivit, juſtô religionis zelô, ut ſervus & Legatus Dei commotus, juſtam punitionem ac vindictam à Deo illis imprecatus eſt: *Qui, cùm reſpexiſſet, vidit eos, & maledixit eis in nomine Domini.* Et quid factum eſt? *Egreſſi ſunt duo urſi de ſaltu, & laceraverunt ex eis quadraginta pueros.* Et quare, dices, DEUS juſtiſſimus ſcelerum vindex ad puniendos & devorandos ante ora parentum filios crudeles & immanes urſos immiſit? cur non leones, aut dracones? Reſpondeo, in promptu cauſam eſſe, quia parentes hos immo- 4. Reg. 2. 23.

rigeros

rigeros filios non, ut decebat, corrigebant, urſus autem fœtum ſuum
S. Ambroſ. formem non tam lambit, quàm & corrigit, ita S. Ambroſius: *Urſa*, in
l. 6. Hexam. c. 4. *partus ſuos* (lambendo) *ad ſui effingit ſimilitudinem, tu filios tuos inſtruere*
tui non potes? Unde & Cornelius in Eccleſiſticum: Hac de cauſa, in
Cornel. in Eccl. 30. 3. Eliſæus urſos immiſit in pueros malè educatos, ſibique illudentes: *Aſ*
calve, ut parentes, qui urſos in filiorum efformatione imitari neglexer
eorundem filiorum per urſos, velut lictores, laniatione puniret, à bo
Prov. 22. 15. nim majori diſcit arare minor; hinc & Sapiens: *Stultitia colligata in*
pueri, & virga diſciplinæ fugabit eam.

Cùm pientiſſimus Redemptor noſter ad montem Golgothæum
latrones medius duceretur, ut ibidem in Cruce pendens tanquam in m
Luc. 23. 27. terræ omnium noſtrûm operaretur ſalutem, obſervat S. Lucas, quòd t
multa populi, & mulieres, *quæ plangebant, & lamentabantur eum*, in ha
ctuoſa via eum fuerint ſecutæ; ad quas converſus mitiſſimus Salvator d
Nolite flere ſuper me, ſed ſuper vos ipſas flete, & ſuper filios veſtros. Et quare
luit amantiſſimus JESUS, ut mulieres tam indignam mortem ac pa
nem ſuam deflerent? Cur potiùs voluit, ut ſuper ſe ipſos ac filios ſuos a
S. Anſelm. de paſſ. Do. ras effunderent lachrymas? Reſp. ad hanc quæſtionem S. Anſelmus: l
mulieres iſtæ, quæ Chriſtum ad Crucis comitabantur necem, fuerint
mentes, filii tamen earum erant immorigeri ac petulantiſſimi, dum in
entem, & jam ad mortem condemnatum JESUM lutum & lapides
impiis aliis Judæorum filiis ac ſcurris projiciebant; hinc ad illas conv
ſuaſit meliorem puerorum correctionem ac diſciplinam, & ut impios
rum mores magis, quàm ſe ipſum ad Crucis mortem nunc anhelant
Eccl. 30. 1. deflerent? *Super vos ipſas flete, & ſuper filios veſtros.* O quàm benè igitur
entiſſimus Eccleſiaſticus: *Qui*, inquit, *diligit filium ſuum, aſſiduat illi flag*
ut lætetur in noviſſimo ſuo. Et quemadmodùm DEUS Pater dilectos ac
les filios ſuos multis ſolet mortificare & perficere tribulationibus ac fl
Prov. 3. 12. lis: *Quem enim diligit Dominus, corripit, & quaſi pater in filio complacet ſibi*
& fideles parentes hoc illuſtre, imò divinum imitentur exemplum: *Et vo*
Epheſ. 6. 4. *tres*, ſubintrat hîc gentium Doctor Paulus, *nolite ad iracundiam provocare*
veſtros, ſed educate illos in diſciplina & correptione Domini.

6. Miror, & attonitus hæreo, quoties Regis Davidis filios conſid
Annon primogenitus & patri dilectiſſimus fœdiſſimo inceſtu cum Tha
2. Reg. 13. 14. ſorore ſe contaminavit: *Noluit autem acquieſcere precibus ejus, ſed præv*
viribus oppreſſit eam. Abſalon filius rebellis Jeruſalem ingrediens conc
2. Reg. 16. 22. nas patris ſui, hoc eſt, ſecundarias uxores publicè violavit: *Tetenderun*
go Abſalon tabernaculum in ſolario &c. Salomon ut concubinis ſuis mo
3. Reg. 11. 4. gereret, idololatra factus eſt: *Cúmque jam eſſet ſenex, depravatum eſt cor*
per mulieres, ut ſequeretur Deos alienos. Adonias, qui ſuperbè regnum am

t, & præproperè audiit, non ſolùm illô excidit, ſed & à fratre Salomone oc- 3. *Reg.* 2.
us eſt: *Miſitque Rex Salomon per manum Banania filii Jojada, qui interfecit eum.* 22.
ide hîc, ac perpende, lector prudens, qualiter David in propriis filiis ſuis
erit à Deo caſtigatus. Et nunquid, dices, vir erat ſecundùm cor Dei: *In-*
nit David filium Jeſſe, virum ſecundùm cor meum, qui faciat omnes voluntates meas? *Act.* 13.
uare ergò tam durè in filiis ſuis à Domino punitus eſt? Rationem audi: li- 22.
t David vir pius ac ſanctus fuerit, quia tamen priùs libidinosè cum Bethſa-
ea vivendô, & Uriam innocentem occidendô cunctis filiis ſuis, imò & ſub-
ſis non leve ſcandalum præbuit, ideo ad filios corrigendos & reprehenden-
prorſus inutilis ac ineptus factus eſt: *Permiſit*, ait Cornelius, *hoc Deus ad* *Cornel. hîc.*
ligandum adulterium Dividis patris, unde & filii patris ſui libidinem ſecuti ſunt. Et
od ſingulariter notandum eſt, licèt idem Rex David exactam de ejusmodi
iorum libidinibus notitiam habuerit, eos tamen nec minimo verbo cor-
xit: *Noluit contriſtare ſpiritum Amon filii ſui, quoniam diligebat eum;* & de Ado- 2. *Reg.* 13.
a ſubjungit Scriptura: *Nec corripuit eum pater ſuus aliquando dicens: quare hoc* 21.
iſti? Ratio eſt, quia ſe ipſum reum agnovit, & culpa redarguit virum. Pro- 3. *Reg.* 1. 6.
de rectè Caſſianus: *Oportet námque illum, qui alterius vulneri mederi cupit, om-* *Caſſian. l. de*
languoris morbô alienum, ſanumque ſubſiſtere, ne illud Evengelicum dicatur: Medi- *Spir. inc.* 5.
priùs cura te ipſum. O Superiores, ò Parentes! hîc attendite, ne illud au- *Pſal.* 105.
re debeatis: *Et immolaverunt filios ſuos & filias ſuas Dæmoniis.* Hîc, inquam, 37.
tendite, ut ſitis ipſi irreprehenſibiles, ſi alios velitis corripere; Unde Chri-
s ad ejusmodi indiſcretos correctores, qui mulierem in peccato deprehen-
m ad ſolitam lapidationem poſtulabant, reſpondit: *Qui ſine peccato eſt ve-*
ſtrum, primus in illam lapidem mittat.

7. Sed pergamus ulteriùs. Fornicabantur quondam Hebræi cum Ma-
nitis mulieribus, colebántque Beelphegor, id eſt, Priapum, idolum nu-
m & abominandum ob amorem Madianitarum mulierum. hinc juſtô Dei
diciô ad viginti quatuor hominum millia à Moyſe Hebræorum Duce par-
n in patibulo vel arboribus fuerunt ſuſpenſa, partim à Deo alio mortis ge-
re deleta; inter quos prævaricatores nec principibus populi Deus Juſtiſſi-
us omnium arbiter parcere voluit, hinc ſeriò Moyſi mandavit: *Tolle cun-* *Num.* 25.
s Principes, & ſuſpende eos contra ſolem. Et cur Principes illius populi tam ig- 4.
miniosâ morte fuerunt caſtigati? ℟. Menochius: *Jubet*, inquit, *ſuſpendi* *Menoch.*
os Principes, qui impietati illi faviſſent, aut cùm deberent pro officio, non reſtitiſſent. *hîc.*
hîc modum corrigendi, quia Principes illi populum Hebræorum ad ido-
latriam & fornicationem proclivem non corrigebant, ideò ipſi ſuſpenſi
nt contra ſolem, ut facies eorum magis publicæ exponeretur ignominiæ,
innuendum orbi univerſo, quòd nemo oculum, aut manum vindicem
premi Judicis, inſtar ſolis radiantis, poſſit effugere; ipſe enim etiam

in ſecreto peccantes aliquando in extremo judicii die ad viſionem omni carni
B. Dam. producet, unde rectè in hunc ſcripturæ locum ſubdit B. Petrus Damianus, i-
l.4. ep. 15. deo hoc factum eſſe, *quia culpa ſubditorum in Præpoſitorum redundat opprobrium, & quod ab ovibus erratur, negligentiæ Paſtoris adſcribitur.*

Samuel fidelis Propheta Domini, ubi jam ſenex ſe Principatu ſuo abdicare, & univerſo populo, ipſo quoque novo Rege Saule præſente, adminiſtrationis ſuæ rationem reddere voluit, priùs integritatis ſuæ teſtimonium ab il-
1. Reg. 12. 3. la plebe petiit: *Loquimini de me coram Domino, & coram Chriſto ejus, utrum bovem cujusquam tulerim, aut aſinum: ſi quempiam calumniatus ſum, ſi oppreſſi aliquem, ſi de manu cujusquam munus accepi: & contemnam, illud hodie reſtituámque vobis.* Quem ſermonem ubi populus attentâ aure percepit, uanimi voce reſpondit: *Non es calumniatus nos, neque oppreſſiſti, neque tuliſti de manu alicujus quidpiam.* Bene eſt; ſubjungebat Samuel: *Teſtis eſt Dominus adversùm vos, & teſtis Chriſtus ejus in die hac, quia non inveneritis in manu mea quippiam.* Ad quam vocem ſucclamavit omnis populus: *Teſtis.* Magnum ſine dubio hoc erat ac prorſus præclarum de innocentia Samuelis à plebe teſtimonium. Sed audiamus ulteriùs. Hac capta occaſione Samuel mox anſam prehendit, dictum populum de ſuis ſceleribus redargeundi, & Dei beneficia ipſis exhibita, ac viciſſim eorum ingratitudinem refricandi, graviter populum conteſtans, ut impoſterum ſoli Deo ſerviret, alioquin graviſſimam Dei vindictam experturum: *Si timueritis Dominum, & ſervieritis, & audieritis vocem ejus, & non exaſperaveritis os Domini, eritis & vos, & Rex, qui imperat vobis, ſequentes Dominum Deum veſtrum ſi autem non audieritis vocem Domini, ſed exaſperaveritis ſermones ejus, erit manus Domini ſuper vos &c.* Et tandem in fine ſermonis præſente, rege, ut correptio hæc paterna altiùs omnium mentibus inprimeretur, illud fulmen adjecit: *Quòd ſi perſeveraverit in malitia, & vos & Rex veſter peribitis.* Diſcant hîc Superiores omnes, quomodo ſe gerere debeant in corrigendo proximo, priùs ſcilicet illorum benevolentiam captando, & ſe
S. Gregor. ipſos præbendo irreprehenſibiles: *Mundus,* ait S. Gregorius, *eſſe à vitiis debet, qui*
l. 7. moral. *curat aliena corrigere,* & S. Ambroſius: *Niſi tu,* inquit, *priùs interiora tua vacua fece-*
cap. 16. *ris ab omni labe peccati, non potes aliis ferre medicinam. A te igitur pacem incipe, ut cùm*
S. Ambroſ. *fueris ipſe pacificus, pacem aliis feras: Quomodo enim potes aliorum corda mundare, ſi tu-*
l. 5. in Lu- *um ante non mundaveris?* Quomodò poteris ejicere feſtucam in oculo fratris tui,
cam. c. 6. ſi ipſe trabem in oculo tuo non vides: *Hypocrita, ejice primùm trabem de oculo tuo,*
Matt. 7. 5. *& tunc videbis ejicere feſtucam de oculo fratris tui.*

Gen. 21. 10. 8. Vidit aliquando prudens Sara Iſmaëlem filium Agar ludentem cum Iſaac filiò ſuo, & mox à marito ſuo Abrahamo petiit: *Ejice ancillam hanc & fi-*
Cornel. hîc. *lium ejus.* Et quid in hoc luſu mater & filius peccavit, quòd Sara non tantùm in Iſmaëlem, ſed etiam in matrem ejus ita excanduerit? Rp. Cornelius: *Et quòd ipſa* (Agar) *filii ſannas & petulantiam non compeſceret*, neque, prout matrem decebat corrigeret, ideò timebat prudens Sara, non ſine præſagio ſpiritu

ritu, Iſaacum filium ſuum per hunc petulantiſſimum puerum Iſmaëlem aliquando creſcentibus odiis & annis opprimendum; hinc *crimen filii*, ait Mendoza, *tribuebat matri.* *Mendoza in 1. Reg. 1.*

Cùm igne cœleſti Pentapolis concremata eſt, univerſi quoque habitatores illius regionis eodem ſulphureo igne periêrunt: *Et ſubvertit civitates has, & omnem circa regionem, univerſos habitatores urbium &c.* Et quare dices, innocentes parvuli illarum civitatum eodem cremati & abſumpti ſunt igne? Et quid hi miſelli contra Deum peccârunt, vel peccare poterant? reſpondeo: Malus corvus, malum ovum, ex nigro enim corvo non candida naſcetur columba; quia ergo Sodomitæ & parentes eorum homines erant peſſimi, nec filios ſuos de admiſſis corrigebant noxis, ideo, decernente ita juſtitiâ divinâ, & parentes & filii periêrunt: *Parvulis autem*, ait Cornelius, *Deus benè hac morte conſuluit, ne ſi ſuperſtites manerent, patriſſarent, itaque æternis ignibus addicerentur.* *1. annot. 4. ſect. 3. Gen. 19. 25. Cornel. hîc.*

De Job commemorat ſcriptura, quòd *conſurgens diluculò offerebat holocauſta pro ſingulis* (filiis ſuis) *dicebat enim: Ne fortè peccaverint filii mei, & benedixerint Deo in cordibus ſuis. Sic faciebat Job cunctis diebus*, hoc eſt, quoties convivabantur filii. Ad quid, obſecro, tot holocauſta pro ſalute filiorum oblata? Reſpondent Interpretes: Jobum utpote virum ſanctum ac juſtum per ejusmodi illius ævi ceremonias & ſacrificia voluiſſe filios ſuos ac natas ſeriò admonere ac corrigere, ne contra Deum aliquid cogitarent, vel peccarent, ut habent ſeptuaginta Interpretes? hinc ſanctificabat eos præparandô nimirum illos ad fructus ſacrificii percipiendos, & Dei obſervanda mandata: *Vide*, inquit Pinna, *juſti viri erga filios eximiam curam: Sanctificabat illos conſurgens diluculò; non differebat ſanctificationem, ſed mox manè advocabat ad ſacrificia pro illis oblata &c.* O ſi omnes parentes tam ſedulam filiorum ſuorum in corrigendo & admonendo adhiberent curam! Et ſicut parentes comparantur viti, filii autem palmitibus: *Ego ſum vitis, vos palmites*; palmites autem ſunt amputandi, alligandi, corrigendi &c. Ita & filii, ne in rete incidant Diaboli: *Melius eſt*, ait Eccleſiaſtes, *à ſapiente corripi, quàm ſtultorum adulatione decipi*: talis enim ſapientis correptio eſt quaſi ſal, vel nitrum morum, animæque eluens maculas; Eſt nux vel amygdalum, amarum quidem habens corticem, ſed nucleum ſuaviſſimum; Eſt abſinthium, ori amarum & guſtui, aſt ſtomacho ſuave & ſanum, dum eum purgat, ac confortat. Et hæc cauſa eſt, quòd ipſe Dominus Chriſtus nunc ad cœlos aſcenſurus ſuos priùs correxerit, & increpaverit Apoſtolos: *Increpavit incredulitatem eorum, & duritiam cordis, quia his, qui viderant eum reſurrexiſſe, non crediderunt*; ſupra quod S. Gregorius: *Idcirco*, inquit, *Dominus tunc Diſcipulos increpavit, cùm eos corporaliter reliquit, ut verba: quæ recedens diceret, in corde audientium arctiùs impreſſa remanerent.* Eja igitur, quicunque tandem eſtis Superiores, vel Eccleſiaſtici, vel Sæculares, vel Prælati, vel Priores, vel Præpoſiti *Job. 1. 5. 70. Interpret. hîc. Pinna in Eccl. 7. Ethol. 65. Jo. 15. 5. Eccl. 7. 6. Marc. 16. 14. S. Gregor. hom. 29. in Evangel.*

poſiti, vel Rectores, vel Parochi, vel Parentes, vel Moderatores, vel Præceptores, non erubeſcite delinquentes veſtros monere & corrigere ſubditos, *S. Dionyſ. Areopag.* *quia nullum opus*, teſte S. Dionyſio *Areopagita ita placet Deo, ſicut fraterna reductio, quæ ex charitate procedit, & ſi te audiérit, luçratus eris fratrem tuum &c.* Hoc fac, & vives.

CONSIDERATIO XXVIII.

De Oratione Deo grata, & nobis ſummè neceſſaria.

Pro Dom. 5. poſt Paſcha.

Amen, dico vobis: Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Joan. 16. 23.

1.

NOn ſine peculari ratione Sancta Mater Eccleſia præſentes Rogationum dies inſtituit, in quibus publicæ ubique locorum in Chriſtiano orbe adornantur Proceſſiones, & decantantur Litaniæ, ut per ejusmodi communem populi orationem benignus Deus iram ſuam à nobis propitius dignetur avertere, mala cuncta amovere, fruges terræ conſervare, famem depellere, bella extinguere, homines ac jumenta ſanos cuſtodire, morbos contagioſos auferre, & gratiam ſuam (ſine qua nihil poſſumus, nihil ſumus) ac denique vitam elargiri æternam. En rationes, quare Eccleſia hoc tempore vernali hos Rogationum dies inſtituit. Et quid dico? ejusmodi orationes publicæ jam olim in veteri Teſtamento, ubi publica urgebat neceſſitas, fuerunt ab Hebræis tunc fidelibus inſtitutæ & obſervatæ. Conſule librum Joſue & invenies, quòd ipſe ſtrenuiſſimus, juxta ac pientiſſimus belli Dux Joſue & Seniores populi, convenerint, & pro publica neceſſitate populi, ubi cor eorum nimiùm ab hoſte pertimeſcens adinſtar aquæ fluidum, trepidans & languidum factum eſt, communes ad Deum ſibi *Joſue 7. 6.* placandum preces effuderint. *Joſue verò ſcidit veſtimenta ſua, & pronus cecidit in terram coram arca Domini usque ad veſperam, tam ipſe, quàm omnes Senes Iſraël; miſerúntque pulverem ſuper capita ſua & dixit Joſue: Heu Domine Deus &c.*

Hunc communem orandi modum imitati ſunt & cæteri Iſraëlitæ, ac præſertim cives Bethulienſes, qui ob metum Holofernis in illa publica calamitate

nitate induti ciliciis, & cinere aſperſi unanimiter Dei opem inclamârunt: *Et*
clamavit omnis populus ad Dominum inſtantiâ magnâ, & humiliaverunt animas ſuas in Judith. 4.
jejuniis & orationibus, ipſi & mulieres eorum: & induerunt ſe Sacerdotes ciliciis, & in- 8.
fantes proſtraverunt contra faciem templi Domini, & altare Domini operuerunt cilicio,
& clamaverunt ad Dominum Deum Iſraël unanimiter. Quid de Machabæis enar-
ro? Cùm Heliodorus à Rege Seleuco ad expilandos templi Solymæ theſau-
ros Hieroſolymam veniſſet, convenerunt & cives in unum, ac publica ſuppli-
catione Deum deprecati ſunt, quatenus ſibi adeſſet, & locum ſanctum pro-
tegeret: *Alii etiam gregatim de domibus confluebant, publica ſupplicatione obſecrantes* 2. Machab.
pro eo, quòd in contemptum locus eſſet venturus: accinctæque mulieres ciliciis pectus per 3. 18.
plateas confluebant. Univerſæ autem protendentes manus in cœlum deprecabantur. Ob-
ſerva hîc, prudens Lector, antiquiſſimum in publica ſupplicatione modum
ac uſum, quem meritò etiamnum imitantur Chriſtiani, ut ſimili ratione,
& publica oratione iram divinam placare ſatagant, ut ejusmodi publicas ca-
lamitates belli, famis & morborum, quibus hactenus inceſſanter eramus preſ-
ſi, & vix non oppreſſi, Deus à patria noſtra benignè dignetur avertere: *Ora-*
tio humiliantis ſe, ait Eccleſiaſticus, *nubes penetrabit, & non diſcedet, donec altiſſi-* Eccl. 35.
mus aſpiciat. De qua veritate plura in præſenti tractabimus. 21.

Cùm filii Jacob tempore famis in Ægyptum deſcendiſſent, ut ibidem
parato argento ſibi & familiæ neceſſaria coëmerent frumenta, coram Joſe-
pho Ægyptiorum Pro-Rege mirum in modum humiliati unanimi voce dixe-
runt: *Nos erimus ſervi Domini noſtri*, & proſtrati usque ad terram adoraverunt Gen. 44. 9.
eum, ſeſe infimos illius ſervos profitentes. Unde, obſecro, tanta humi-
litas in his perfidis fratribus? ſi paratâ pecuniâ ſibi voluerunt comparare fru-
menta, quare tantoperè ſe humiliarunt? Cauſa erat urgens fames & anno-
næ caritas, quæ illos philoſophare, & ad tam humiles preces confugere do-
cuit: *Obtulerunt ei munera, tenentes in manibus ſuis, & adoraverunt proni in terram.*
O Chriſtiani! Tali quoque humilitate & animi contriti demiſſione oportet
nos hoc calamitoſo belli & famis tempore accedere ad thronum gratiæ divi-
næ, ut miſericordiam conſequamur in tempore opportuno: *Cùm ignoremus*, 2 Par. 20.
dicebat Joſaphat in ejusmodi publica neceſſitate, *quid agere debeamus, hoc* 12.
ſolùm habemus reſidui, ut oculos noſtros dirigamus ad te, DEUS. Hoc & ego
vobis dico, Chriſtiani! An non videtis præſentem Eccleſiæ neceſſitatem,
Regnorum in Chriſtianitate perturbationem, morum in populo corrupte-
lam, & quòd omnis refrigeſcat charitas, ac ſuperabundet malitia? Hinc
meritò hæc patimur, quia peccavimus in fratrem noſtrum JESUM, qui tanta nobis Gen. 42.
præſtitit beneficia. Et quid cum Joſaphato habemus reſidui, niſi ut pa- 21.
riter oculos noſtros dirigamus ad DEUM Patrem miſericordiarum, &

Deum totius conſolationis, ut per merita & Sanguinem pientiſſimi Filii ſui ac Redemptoris noſtri placatus optatam Chriſtiano orbi ferat opem.

Ubi Ezechias Rex Iſraëlitarum, vir in tuendo Dei cultu zeloſiſſimus blaſphemias Rabſaſcis in obſidione Hieroſolymæ ad populum loquentis audivit ejusdémque litteras de tradenda Regi Sennacherib urbe accepit, magnâ cum fiduciâ in hac publica calamitate ad templum Dei cum ſervis ſuis ſe contulit ubi litteras blasphemiis in Deum Iſraëlitarum refertas coram Domino expan-

4. Reg. 19. 14. dit: *Et oravit in conſpectu ejus, dicens: Domine Deus Iſraël &c.* Et quid ſequitur *Protegam urbem hanc, & ſalvabo eam propter David ſervum meum.* Et ecce eâdem nocte ab Angelo Domini in caſtris Aſſyriorum interfecta ſunt centum & octoginta quinque millia virorum. Tanti valoris & virtutis exitit pia, humili

S. Bonav. lib. 2. de profectu Relig. c. 66. ac devota Regis cum ſubditis oratio: *Oratio*, ait S. Bonaventura, *iram Dei placat, peccatorum veniam impetrat, tentationis impetum ſedat, vitia cordis expellit, à periculo liberat, à periculis defendit, difficultates complanat, familiaritatem Dei conſer &c.*

De Philiſtæis recenſet primus Regum liber, quòd inter alias pacis conditiones cum victis Iſraëlitis etiam hanc iniêrint, ne impoſterum ſibi arma cu-

1. Reg. 13. 19. derent: *Caverunt enim Philiſtiim, ne fortè facerent Hebræi gladium aut lanceam.* Et quid factum eſt? *Cúmque veniſſet dies prælii, non eſt inventus enſis & lancea in manu totius populi.* Quomodo ergo illum capitaliſſimum hoſtem ſuperârunt, ſi non habuerunt gladium? ℞. Samuel & omnis populus oravit ad Dominum, & ipſe exaudiebat eos, dum ſine ferro & armis populo ſuo dedit victoriam: *O-*

Hugo Card. in Pſal. 65. *ratio*, ait Hugo Cardinalis, *eſt ſcutum animæ; ſicut enim miles, dum eſt in bello, non debet amovere ſcutum; ita homo, dum eſt in hac vita, quæ militia eſt, non debet à ſe movere orationem.*

4. Dum quondam Angelus ſeptuaginta virorum millia per funeſtam peſtem in Iſraël intremiſſet; & jam jam manum ſuam ſuper ipſam regiam civitatem Solymæam extendiſſet, ut eam pariter per hanc diram luem diſperderet, obſervat Scriptura, quòd benignus Deus ſuper afflictione populi miſertus, percutienti Angelo dixerit: *Sufficit nunc, contine manum tuam.* Hæreo

2. Reg. 24. 16. hîc attonitus; videtur enim, quòd Angelus hoc præceptum Domini non ſtatim adimpleverit, ſed in cæde hominum diutiùs perſeveraverit, quia David paulò poſt eundem Angelum de novo vidit adhuc in mactando populo perſeverantem: *Dixítque David ad Dominum, cùm vidiſſet Angelum cædentem populum: Ego ſum, qui peccavi, ego iniquè egi, iſti qui oves ſunt, quid fecerunt vertatur, obſecro, manus tua contra me &c.* Et quare Angelus ille non ſtatim hoc accepto mandato: *Sufficit nunc*, à cæde & plaga hominum ceſſavit, &

S. Ambr. in hunc loc. Deo imperanti obediit? Rationem aſſignat S. Ambroſius, quia Angelus ille ſciebat: licèt Deus velit agnoſcere, non tamen velle, niſi rogetur; unde quàm primùm David pro ſalute populi oravit, & holocauſta obtu-

li-

t, ſubjungit Scriptura: *propitiatus eſt Dominus terra, & cohibita eſt plaga ab Iſraël.* ecce, Deus vult orari, vult rogari, vult cogi. Proinde rectè fecerunt Diſci- uli illi duo, in villam Emmaunticam cum Chriſto peregrinantes, dum di- ctiſſimum hoſpitem & vitæ ſocium JEſum ad ſe in hoſpitium, quaſi amba- us, ut ita dicam, manibus attraxerunt: *Et coëgerunt illum.* Et quomodo co- poterat, cui ſubjacent univerſa, & qui tribus digitis appendit molem ter- ? Adverte anima Chriſtiana; *Coëgerunt illum* præcibus & oratione; non vi, n armis, ſed preces erant armatæ, quæ etiam omnipotenti Deo ligare ſo- t manus; prout Moyſes fecit, dum iratus Deus delinquentem populum de terræ voluit delere: *Dimitte me, ut iraſcatur furor meus contra eos, & de- eos.* Per quæ verba ſatis luculenter oſtendit Deus, quòd per orationes ctorum & ſervorum ſuorum, ne ſecundùm demerita noſtra nos puniat, ſit detineri: *Quaſi victus eſſet Dominus*, ait Hugo Cardinalis, *dicit: dimitte me; ia Sancti ſuis orationibus & deſideriis tenent eum, ne in peccatoribus ſuam exerceat ju- ium.* Luc. 24. 29. Exod. 32. 10. Hugo Card. in Gen. 32.

En mirandos bonæ orationis effectus: Ligamen eſt, quod irati Numinis at manus: Scala cœli eſt, per quam nos oportet usque ad Dei thronum aſcendere; Clypeus eſt ſalutis, per quem in omni, tum animæ tum corpo- neceſſitate ab hoſtium inſultibus protegimur: Catena eſt, per quam dia- olus conſtringitur, & tanquam canis rabidus, ne nobis nocere poſſit, alli- tur: Thymiana eſt ſuaviſſimum in aureo cordis noſtri altari incenſum, & eo, cœlóque gratiſſimum: Lapis eſt, per quem David adhuc puer paſto- icius ſuperbum ſtravit gigantem: Murus denique eſt & ante murale invinci- ile eſt; & quemadmodum urbs aliqua contra hoſtium aſſultus ſe defendere on poteſt, niſi mœnia habeat, valla ac propugnacula, quibus hoſtem arceat, e depellat; ita quoque anima Chriſtiana, ſi oratione ſatis munita non eſt, ile hoſti infernali cedet in prædam & poteſtatem: *Preces*, ſunt verba S. Jo- nis Chryſoſtomi, *magna ſunt arma, magna ſecuritas, magnus theſaurus, magnus rtus, & refugii locus &c.* S. J. Chryſ. hom. 30.

5. Vidit aliquando S. Joannes innumeram turbam ex omnibus gentibus, tribubus, & populis, & linguis, ſtantes ante thronum Dei & in conſpectu gni cum ſtolis albis & palmis, gratias agentes, & laudantes Deum & Ag- um; & ecce cùm Chriſtus ſeptimum aperuiſſet ſigillum, advertit dilectus hriſti Diſcipulus: *Factum eſt ſilentium in cœlo; quaſi mediâ horâ?* Ad quid hoc ſolitum in cœlo ſilentium? Nunquid omnes Sancti & Electi Dei in cœlis loria ſine ceſſatione laudant Deum: *Sedenti in throno & Agno benedictio, & nor & gloria?* nunquit omnes Cherubim atque Seraphim inceſſabili voce roclamant, *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth?* Nunquid mnes Angelorum & Sanctorum Chori Deo T. O. M. aſſiduò jubilant, que decantant: *Dignus eſt Agnus, qui occiſus eſt, accipere virtutem & divini-* Apoc. 8. 1. Apoc. 5. 12.

divinitatem, & ſapientiam & fortitudinem, & honorem & gloriam, & benedictionem
in ſæcula ſæculorum; Quare ergò S. Joannes vidit, & audivit, quòd per medi
am horam in cœlo factum ſit altum ſilentium? Obſervat in hunc Scripturæ
S. Aug. in locum Magnus Aurelius Auguſtinus: *Cœlum* inquit, *eâ mediâ horâ auſcultabat*
hunc loc. *orationes Sanctorum in terris*, quæ communis & devota piarum mentium ora-
tio in terris Deo & Angelis ejus longè gratior fuit, quàm omnis muſica toti-
Lud. Bloſ. us cœleſtis Curiæ: *Nulla*, ait Ludovicus Bloſius, *præſtantior oratio eſt, quàm ut*
de inſtit. *quis petat gratiſſimam Dei voluntatem in ſe; & in omnibus aliis fieri.*
ſpirit. c. 8.

Jacob quondam mirabilem ſcalam à terra usque ad cœlum pertingentem
Gen. 28. vidit: *Angelos quoque Dei aſcendentes & deſcendentes per eam.* Ad quid iſte aſcen-
12. ſus & deſcenſus Angelorum? in hac aſcendunt Angeli, ait Mellifluus, Cor-
nelius & alii, ut preces noſtras & opera bona Deo offerant; deſcendunt, ut vi-
ciſſim varia munera & beneficia à pientiſſimo Numine nobis deferant.

Daniel quondam Antiquum dierum, hoc eſt Deum Patrem in throno Ma-
Dan. 7. 10. jeſtatis ſuæ reſidentem conſpicatus eſt, & *millia millium miniſtrabant ei, & decies*
millies centena millia aſſiſtebant ei. O grandiſſimum Angelorum DEO & mini-
Hebr. 1. ſtrantium & aſſiſtentium numerum! qui *omnes ſunt adminiſtratorii ſpiritus in mi-*
14. *niſterium miſſi propter eos, qui hæreditatem capient ſalutis.* Supra quod S. Auguſti-
S. Auguſt. nus: *Agnoſco* inquit, *ingentem numerum cubiculariorum Dei, non tamen puto eos il-*
ſerm. de *lic adeſſe, ut arceant ſupplices*, ſed ut magis adjuvent noſtras orationes; *oratio e-*
temp. 171. *nim juſti*, pergit idem Sanctiſſimus Eccleſiæ Doctor, *clavis eſt cœli, aſcendit præ-*
& ſerm. 1. *catio, & deſcendit Dei miſeratio.*
dom. in oct. 6. De Davide recenſet Regum liber ſecundus, quòd poſt Saulis necem
Paſcha. ad regnum evectus, Iſraëlitas artem ſagittandi docuerit; expertus enim erat,
quòd regni anteceſſor Saul & exercitus illius maximam à Philiſtæis ſtragem
per tela & ſagittas acceperint; & ut impoſterum in vibrandis telis majorem
capeſſerent, & haberent notitiam, atque hoſtibus ſuis majori cum virtute
poſſent reſiſtere, priùs milites ſuos in hoc telorum luſu ad metam exerceri
2. Reg. 1. voluit *Et præcepit, ut docerent filios Juda arcum &c.* Ita quondam in inſula Ma-
18. jorca & Minorica, ut filii à prima ætate in arte jaculandi inſtruerentur, paren-
tes illorum in arboribus & tectis domorum panem & jentaculum, vel aliud
obſonium collocabant, ut, ſi comedere vellent filii, famémque depellere,
priùs ſagittâ ab arcu emiſsâ illum panem vel cibum attingerent, & dejice-
rent. Sic factum eſt, ut in optimos evaderent ſagittarios. Et dic, quæſo,
homo Chriſtiane! quid aliud eſt oratio, quàm ejusmodi arcus & ſagitta,
quam in altum & usque in cœlum dirigis? ſi igitur panem quotidianum, ſi
victum & amictum, ſi optatam pacem, ſi ſanos annos, ac denique vi-
tam æternam vis in cœlo obtinere, exerce te in hac paleſtra; meta,
ad

ad quam collimes, ſi ipſe DEUS & SS. Cor JESU, huc tende animum & vires, huc emitte preces jaculatorias & ordinarias; felix ſi hanc metam attigeris: *Ars autem ſagittandi ſpiritualis*, ait Gloſſa Moralis, *eſt exercitium orationis, quo Dæmones fortiter debellantur, in cujus figura dicitur Exod.* 17. *quòd Moyſe in oratione perſeverante Amalecita à filiis Iſraël fuerunt debellati.* *Gloſſa Moral. in hunc loc.*

Et quis ignorat de fortiſſima Judith? Cùm jamjam Bethulia in arctiſſima illa obſidione, qua ab Holoferne cingebatur, ſe ditioni & poteſtati hoſtium dedere ſtatuiſſet, ſola illa mulier fortis generosè reſtitit & quibus armis? *Ingreſſa eſt oratorium ſuum, & induens ſe ciliciò poſuit cinerem ſuper caput ſuum: & proſternens ſe Domino, clamabat ad Dominum dicens: Domine Deus patris mei, &c.* *Judith. 9. 1.* Neque contenta hâc privatâ oratione, ad publicam quoque confugit; proinde à Senioribus & populo petiit: *Nihil aliud fiat niſi oratio pro me ad Dominum Deum noſtrum.* *Judith 8. 33.* Et exaudivit mitiſſimus DEUS & Judithæ, & communes populi preces, hoſtis enim à muliere victus & victoria nunquam ſatis decantanda reportata eſt. Supra quod egregiè S. Auguſtinus: *Orationis arte*, inquit, *Judith ſanctiſſima, cujus precibus patuit cœlum, arma victricia fabricavit, quibus adverſa confligeret, ut paveſcentes viros fœmina vindicaret. Ubi enim aſſiduis orationibus pulſatur cœlum, potentia ſemper calcatur armorum.* *S. Auguſt. 2. 28. de temp.*

7. Ezechias Rex, cujus jam priùs mentionem fecimus, ut à Deo magis afflictione probaretur, & perficeretur, in morbum lethalem incidit, ad quem miſſus eſt Iſaias Propheta, ut ei mortem brevi imminentem indicaret: *Hæc dicit Dominus: Diſpone domui tuæ, quia morieris tu, & non vives.* *Iſa. 38. 1.* Ad quod triſte nuntium Ezechias ad parietem templi, ne præſentibus Aulicis lacrymas ſuas videretur oſtentare, ſe convertit, & in animo contrito & humiliato Deum rogare cœpit: *Obſecro, Domine, memento, quæſo, quomodo ambulaverim coram te in veritate & in corde perfecto, & quod bonum eſt in oculis tuis, fecerim. Et flevit Ezechias fletu magno;* Erat enim tunc Ezechias juvenis triginta novem annorum, proinde mors illi eò videbatur acerbior, quia non habebat filium, quem regni Iſraëlitici relinqueret hæredem. Et quid ſequitur? *Hæc dicit Dominus DEUS David patris tui: Audivi orationem tuam, & vidi lacrymas tuas; ecce, ego adjiciam ſuper dies tuos quindecim annos.* Hîc perſiſto totus attonitus & extra me raptus. Quid hoc eſt, ô bone DEUS! priùs per Iſaiam Prophetam pientiſſimo huic Regi inſinuâſti: *Diſpone domui tuæ, quia morieris, & non vives.* Et nunc dicis: *Ecce, ego adjiciam ſuper dies tuos quindecim annos;* Et nunquid verum, imò veriſſimum eſt, quod tu, mi DEUS, omnino ſis immutabilis non phyſicè tantùm, ſed & moraliter, ita, ut ex animi inconſtantia aliud velle non poſſis, quàm quod ſemel decreviſti? hinc apud Malachiam ipſe ais: *Ego enim Dominus, & non mutor.* *Malach. 3. 6.* Quare ergo hîc, mi Domine! (in humilitate cordis mei loquor ad te, cum ſim pulvis & cinis, & peccatorum miſerrimus) quare, inquam, hîc tuam mutâſti ſententiam?

Cornel. hîc. 7. Cornelius, quòd ſit duplex vitæ periodus, una à natura, altera à Deo conſtituta: hæc ſemper eſt certa & fixa, nec augeri aut minui poteſt, illa à Deo breviari vel ampliari poteſt; & defacto in Ezechia ampliata eſt, qui aliàs, ſi naturam & cauſas naturales ſpectes, certò debuiſſet mori, proinde à Deo per ingens miraculum ſanatus eſt, ut mutaret ſententiam, quod beneficium Ezechias per orationem ſuam impetravit: *Obtinuit*, inquit Euſebius, *Ezechias ſtatim à Domino orationibus ſuis, ut mutaret ſententiam, quam ſibi indixerat.*

Euſeb. de mor. Hier.

8. Vide hîc. Anima Chriſtiana, quid apud Deum humilis & devota poſſit oratio. Per orationem idem Ezechias impetravit, ut ſol, mundi oculus per decem gradus retrogrederetur: *Invocavit itaque Iſaias Propheta Dominum, & reduxit umbram per lineas, quibus jam deſcenderat in horologio Achaz, retrorſum decem gradibus.*

4. Reg. 20. 11.

Per orationem Loth in immenſo illo Sodomæ incendio urbem Segor quæ pariter ad rogum jam erat deſtinata, ſervavit immunem? *Ecce etiam in hoc ſuſcepi preces tuas, ut non ſubvertam urbem, pro qua locutus es.*

Gen. 19. 21.

Per orationem Regina Eſther univerſum Hebræorum populum jam ad lanienam deſtinatum, ab interitu liberavit? *Vade*, dicebat illa Eſther ad Mardochæum, *& congrega omnes Judæos, quos in Suſan repereris, & orate pro me.*

Eſth. 4. 16.

Per orationem Elias cœlum clauſit, & aperuit, ut copioſas ac fœcundas ſitienti terræ ſubminiſtraret pluvias: *Elias autem aſcendit in verticem Carmeli, & pronus in terram poſuit faciem ſuam inter genua ſua; facta eſt pluvia grandis.*

3. Reg. 18. 42.

Per orationem Joſue ſol jam ad occaſum properans in medio curſu ſtetit: *Sol contra Gabaon ne movearis &c.* Verbo: Oratio juſtorum orbem hactenus ſuſtentavit, & etiamnum ſuſtentat univerſum, qui aliàs jam pridem propter tam enormia mortalium ſcelera periiſſet; unde Job ait: *Sub quo curvantur, qui portabant orbem.* Supra quod Divus Hieronymus: *Portantes orbem*, inquit, *Sancti rectè intelliguntur, quia gloria meritorum ſuorum magni & potentes ſunt apud Deum; hi ergo cordis humilitate ad interveniendum pro peccatoribus in conſpectu ejus ſunt incurvati: Ita Sancti, qui portant mundum, dum eum, ut pereat, orationum fortitudine ſuſtinent.*

Joſ. 10. 12. Job. 9. 13. S. Hieron. in quæſt. Hebr.

Et hæc cauſa eſt, quare DEUS Enoch, qui bonus ſemper inter malos vixit, ab oculis aliorum mortalium eripuit: *Et non apparuit, quia tulit eum Dominus.* Ratio eſt, quia Enoch dilectiſſimus Deo fuit: *Qui ſuis ſe interceſſionibus*, ait Manſi, *apud Deum interponens, manus ejus fortiter ligatas tenebat*, ne mundum in maligno poſitum jam tunc univerſali caſtigaret diluviô. Et ecce, ubi Enoch raptus, & in paradiſum translatus eſt, mox diluvium orbi intimatum eſt: *Finis univerſæ carnis venit coram me.* Hinc rectè & appoſitè S. Joannes Climacus: *Oratio*, inquit, *ſi vim, ſeu efficaciam ejus ſpectes, mundi conſervatio eſt, Dei reconciliatio, propitiatio peccatorum &c.*

Gen. 5. 24. Manſ. To. 3. tr. 58. diſc. 1. Gen. 6. 13. Clim. Gr. 28.

9. Cùm

9. Cùm vita noſtra CHRISTUS in cruce pependit, omnia elemen-
tunc erant parata ad ſumendam de peccatoribus vindictam: terra à fun-
damentis mota & concuſſa eſt, petræ ſciſſæ ſunt, monumenta aperta, ſol
obſcuratus, tenebræ factæ ſunt ſuper univerſam terram, & tota mundi ma-
china videbatur tunc diſſolvi. Et quid interim patiens, ac moriens JESUS?
ad orationem pro more ſuo ſolito conſugit: *JESUS autem dicebat: Pater* Luc. 23.
dimitte illis: Et quid per hanc orationem impetravit, quam teſte Paulo cum 34.
clamore valido ac lacrymis dixit? Subjungit Apoſtolus: *Et exauditus eſt pro* Hebr. 5. 7.
ſua reverentia, Patrem enim cœleſtem per illam placavit, mundum jam col-
labentem ab interitu conſervavit, homines redemit, peccatores cum Deo
reconciliavit, Angelorum ruinam reparavit, mortem & diabolum devicit,
cœli januas aperuit: *Impetravit*, ait S. Hieronymus, *quod petierat Chriſtus*, S. Hieron.
multáque ſtatim millia de Judæis crediderunt &c. O quàm potens! quàm effi- ep. ad Hed.
cax erat hæc pientiſſimi Redemptoris noſtri oratio! O nos felices, ſi cum
adoratione Crucifixi JESU, & meritis illius intentiones & orationes no-
ſtras conjungimus! ſic non poterit eſſe repulſa, ſi pro nobis loquantur tot
amoris inſignia, ac ſanguinea illius merita.

Jonas de utero piſcis & de profundo maris oravit ad Dominum, & ex-
auditus eſt, quia figuram, ut ait Hugo Cardinalis, Dominicæ Paſſionis præ-
tulit: *De ventre inferi clamavi, & exaudiſti vocem meam &c.* Jona 2. 3.

Ananias, Miſaël & Azarias de fornace ignis ardentis orabant ad Domi-
num, & in immani illo incendio ſervabantur illæſi: *Ceciderunt in medio ca-* Dan. 3. 25.
mino ignis ardentis colligati, & ambulabant in medio flammæ laudantes Deum, &
benedicentes Domino &c.

Caſtiſſimam Suſannam, cùm innocens ad mortem duceretur, oran-
tem exaudivit DEUS: *Exclamavit autem voce magna Suſanna, & dixit DEUS* Dan. 13.
æterne, qui abſconditorum es cognitor &c. 42.

Eliſæus, cùm hoſtilem Regis Syriæ exercitum ſibi & patriæ appropin-
quantem vidit, orabat impensè Dominum, ut omnes milites percuteret
cæcitate, & ſine mora exauditus eſt: *Hoſtes verò deſcenderunt ad eum; porrò* 4. Reg. 6.
Eliſæus oravit Dominum, dicens: Percute, obſecro, gentem hanc cæcitate. Percuſ- 18.
ſitque eos Dominus, ne viderent.

Centurio orat ad Dominum: *Domine, puer meus jacet in domo paralyti-* Matth. 8.
cus, & malè torquetur; & mox audire meruit: *Ego veniam, & curabo eum.* Ad 6.
eundem orbis Salvatorem clamat Chananæa mulier: *Miſerere mei, Domine,* Matth. 15.
fili David; filia mea malè à dæmonio vexatur. Et licèt ab initio repulſam paſſa, 22.
ut fides illius magis probaretur; rediens tamen ſecundò ac tertiò, ac præ-
ſertim dum ex humilitate ſe cani comparavit, optatam à Chriſto opem ob-

tinuit: *O mulier, magna eſt fides tua, fiat tibi, ſicut vis.* Clamat deniquè in
Luc. 23. cruce latro: *Domine, memento mei*; & à benigniſſimo JESU mox audivit
42. *Amen, dico tibi: bodie mecum eris in paradiſo.* O Domine JESU! clamamus
& nos ad te: *Domine, memento noſtri &c.*

CONSIDERATIO XXIX.

De Aſcenſu in cœlum: per crucem ad lucem.

Pro Feſto Aſcenſionis Dominicæ.

Et Dominus quidem JEſus, poſtquam locutus eſt eis, aſſumptus eſt in cœlum, & ſedet à dextris Dei. Marc. 16. 19.

I.

MIror, dum attentô animô perpendo, quòd olim Iſaac Patriarcha locupletiſſimus filium ſuum Jacob unicè dilectum, velut quemdam pauperculum peregrinum, vili paſtoricio habitu indutum, ſolóque baculô munitum in Meſopotamiam, & ad terras tam remotas amandaverit, ut in Haram in cognatione ſua optatam ſibi quæreret, & ſeligeret ſponſam; in quo perículoſo itinere, cùm poſt ſolis occaſum piiſſimus
Gen. 28. juvenis in campo patenti ſuper duriſſimum lectulum (quia ex lapidibus e-
19. rat diſpoſitus) ſomnum capeſſeret, ſcalam ſuper terram ſtantem, & cacumen illius cœlum tangens conſpexit. Tandem poſt expletos labores plurimos & ſponsâ & divitiis, ſed multò magis divina benedictione locupleta-
Gen. 32. tus *in baculo ſuo tranſivit Jordanem*, & qui ſolus quondam è patria exiêrat,
10. nunc cum duabus turmis ad eandem terram patriam, & ad Iſaac optimum patrem ſuum, tunc adhuc viventem, cum gaudio reverſus eſt.

Per hunc Jacobum rectè Chriſtus unigenitus Dei Patris Filius præſignatus eſt, quem in Incarnatione Pater è patria ſua cœleſti ſine ullo comite, prorſus inermem, pauperem, ac peregrinum in hanc lacrymarum vallem
Iſa. 6. 8. ablegavit: *Ecce ego; mitte me*, ut ſibi ſponſam Eccleſiam quæreret, ac ſeligeret. Jacob ſcalam illam prodigioſam vidit, & ipſum Dominum innixum ſcalæ; ſed hic myſticus Jacob Chriſtus Dominus noſter hanc cœli ſcalam non vidit tantùm, ſed & ipſe eam aſcendit, ut nobis manſionem & locum

para-

t in cœlo. *Quia vado parare vobis locum*; ſcala autem iſta teſte S. Au- *Jo.* 14. 2.
o non alia eſt, quàm Crux Dominica, *Crux*, inquit, *ſcala cœli eſt, per* *S. Auguſt.*
Chriſtus hominem lapſum levavit ad Patrem. Reverſus eſt autem Jacob cum *ſerm.* 79.
s turmis: *In baculo meo tranſivi Jordanem iſtum; & nunc cum duabus turmis* *Gen.* 32.
ior. Per duas iſtas turmas, quas ſecum hodie Chriſtus in glorioſa ſua 10.
mirabili Aſcenſione in patriam cœleſtem traduxit, & Angeli, quorum
implevit, ubi de torrente in via bibit, & homines, quos Sanguine ſuo
it, & de limbo eruit, ſubaudiuntur; ita S. Thomas Villanovanus:
bus turmis, inquit, *Angelorum ſcilicet & animarum ſtipatus, magnus ille Ja-* *S. Thomas*
rtitur in patriam ſuam, qui in baculo Crucis ſuæ quondam ſolitarius mundi *Villanov.*
ordanem tranſierat. Ex quibus agnoſce, homo Chriſtiane, quòd Pa- *conc.* 1. *de*
leſtis neque dilectiſſimum Filium ſuum JESUM ad immenſam illam *aſcenſ.*
um gloriam admittere voluerit, niſi poſt exantlatam Crucem & ama-
os Paſſionis dolores; adeóque nec tibi, ô mi lector, aliud cœlum
; per aſpera venies ad proſpera, & cœlum non aliâ monetâ, quàm
ris venale eſt. Plura in præſentiarum.

. Mirabilis erat illa viſio, quam quondam habuit Ezechiel Propheta,
r apertum cœlum quatuor animalia, ſeu potiùs quatuor Cherubinos
quorum quilibet quatuor facies præferebat, videlicet faciem hominis
rimariam & eminentiorem, cui à dextris annexa erat facies leonis,
ris facies vituli, & ſurſum facies aquilæ: *Similitudo autem vultûs eorum,* *Ezech.* 1.
ominis, & facies leonis à dextris ipſorum quatuor: facies autem bovis à ſiniſtris 10.
quatuor, & facies aquilæ deſuper ipſorum quatuor. Quis, obſecro, hanc
ilem expendens viſionem non obſtupeſcat? & quid dices, per quadri-
m faciem nobis indicatum eſt? Omiſſis aliis DD. Patrum reſponſioni-
explanationibus, pereleganter nobis inſervit S. Bonaventura, qui per
s illas facies diverſa redemptionis noſtræ myſteria intelligit: *Chriſtus* *S. Bonav.*
us eſt ut homo, formam ſervi accipiens, & habitu inventus eſt ut homo. *in Pſ.* 90.
ſt ut vitulus, dum ſe ipſum in arca Crucis incruentam victimam pro
i ſalute obtulit. *Reſurrexit ut leo*, qui eſt fortiſſimus animalium, &
lius pavet occurſum, in qua reſurrectione de morte, diabolo, & infer-
mphavit. *Aſcendit ut aquila*, dum videntibus Diſcipulis elevatus eſt
um; & quemadmodum aquila pullos ſuos adhuc in nido hærentes
latu ad volandum provocat, juxta illud Deuteronomii: *Sicut aquila* *Deut* 32.
ns ad volandum pullos ſuos, & ſuper eos volitans, expandit alas. Ita pretio- 11.
s orbis Reparator Chriſtus hodierna luce in glorioſa Aſcenſione ſua
s ad cœlum provocavit dilectos ſuos ad ſimilem volatum, & ad ſui
m. Unde non in monte Thabor, ubi priùs glorioſè transfiguratus
que in monte Sion, ubi ultimam cœnam cum Diſcipulis celebravit,
monte Oliveti ad cœleſtem gloriam aſcendere voluit, quia prius ibi-

dem paſſionem ſuam inchoavit, ſanguinem ſudavit, & cohortibus mi
S. Cyrill. ſe ultrò præbuit ligandum, atque ad mortem Crucis ducendum: *De*
Hieroſol. *Oliveti*, ait S. Cyrillus Hieroſolymitanus, *in cælos aſcendit: illic maxima*
Cath. 14. *tamen incepit; hìc autem, poſt certamina coronatus eſt.* Ibi & pedum ſu
reliquit veſtigia in petra impreſſa, ut hæc intuentes animemur ad ſe
1. Petr. 2. da alacriter ejus veſtigia, juxta illud S. Petri: *Chriſtus paſſus eſt pro nobis*
21. *relinquens exemplum, ut ſequamini veſtigia ejus &c.*

3. Magna quondam ob populum idololatrantem erat ſiccitas &
litas terræ, ita ut per tres annos ac ſex menſes nec unica quidem aquæ
de cœlo caderet; tandem vidit Elias in monte Carmelo orans nubem
dam parvulam ad inſtar hominis de mari Mediterraneo in altum aſce
3. Reg. 18. tem: *Ecce, nubecula parva quaſi veſtigium hominis aſcendebat de mari.* Et
44. factum? Audi Scripturam: *Ecce, cæli contenebrati ſunt, & nubes, & vent*
facta eſt pluvia grandis. Quòd hæc & ſimilia illis in antiqua Lege exiſter
1. Cor. 10. facta ſint in figura, Divus Paulus luculentô demonſtrat teſtimoniô.
11. ergo, dices, per illam nubeculam, veſtigium ſeu formam hominis r
ſentantem, & de mari in cœlum aſcendentem, ac tandem totum o
terrarum irrigantem præſignatus eſt? Reſp. Inſignis Theologus Ant
de Rampelogis, nihil aliud, quàm Humanitas Chriſti hodie de hoc mar
gno & ſpacioſo hujus mundi ſuper omnes cœlos & Angelorum chor
cendens, & in Dei ſolio collocata, ex qua nubecula *facta eſt pluvia grandis*,
Chriſtus in die Pentecoſtes pluviam magnam gratiarum, hoc eſt, Spi
Anton. de Sanctum in terram miſit: *Nubecula*, inquit, *aſcendens de mari fuit hum*
Ramp. de *Chriſti, quæ de pœnalitate fluctuum noſtræ iniquitatis aſcendit ad cælum ſempe*
Aſcenſ. *ciata divinitati, & poſtmodùm in Pentecoſte facta eſt pluvia gratiarum in mun*
Dom. *quia privatus extiterat per quinque millia annorum & ultra, & ſic madefacta*
fidelium tali pluviâ germinaverunt velut campi fructus ſuavitatis, & odores
Deo, quibus mediantibus redditi ſumus ad Salutis patriam, à qua prius exul
ramus.

De Elia recenſet ulteriùs Sacer Codex, quòd, cùm curru igneo in cœ
4. Reg. 2. raperetur, Eliſæo ad eum in raptu ſucclamanti *Pater mi! currus Iſraël,*
12. *riga ejus*, pallium ſuum, ſeu meloten ad ſui memoriam & ad ſingulare
tium hujus ſui dilectiſſimi diſcipuli demiſerit, & ſic *aſcendit Elias per turb*
in cælum. En rurſus perelegantem typum hodierni Aſcenſus Chriſti Do
in cœlum. Elias per currum fuit elevatus in cœlum; Chriſtus per Cru
quæ eſt currus Chriſtianorum, quo vehuntur in cœlum. Elias per turb
aſcendit in Paradiſum; Chriſtus per turbinem paſſionis ad tam imme
gloriam evectus eſt. Elias ex hoc mundo diſceſſurus peramanter Eliſæ
Luc. 24. ſedixit, ac benedixit; Chriſtus *elevatis manibus ſuis benedixit eis, & fereba*
50. *cælum.* Elias candidum ſuum pallium Eliſæo in ſubſidium & ſolatium

ſuit; Chriſtus ſub candido pallio ſeipſum in SS. Eucharitia omnibus Chriſticolis, ac dilectis fidelibus in peculiare reliquit ſolatium. *Ecce, ego vobiſcum* Matth. 28.
ſum omnibus diebus uſque ad conſummationem ſæculi. O diem felicem! de qua 20.
S. Gregorius ita ſcribit; *In has ſolemnitate*, inquit, *deletum eſt chirographum no-* S. Gregor.
ſtræ damnationis, immutata eſt ſententia noſtræ corruptionis, illa enim natura, cui M. hom.
dictum eſt, terra es & in terram ibis, hodie in cœlum ivit. 29.

4. Recordor hîc Jacob Patriarchæ nunc pleni dierum ex hoc mundo ad meliorem vitam diſcedentis, & filius Joſeph, Ephraim, & Manaſſe, paternè benedicentis, ſuper quos manibus transverſim poſitis Crucem fecit, & eos in veritate Crucis, quam prævidit, benedixit: *Qui extendens manum dexte-* Gen. 48.
ram poſuit ſuper caput Ephraim minoris fratris, ſiniſtram autem ſuper caput Manaſſe, 14.
qui major natu erat, commutans manus. Umbram & figuram ſpectâſti hodie in aſceſſu CHRISTI ex hoc mundo in cœlum adimpletam, de quo refert Lucas: *Benedixit eis, & ferebatur in cœlum.* Sed quomodo dilectis ſuis be- Luc. 24.
nedixit Diſcipulis, ac primis fidelibus? Scriptura obſervat, *elevatis manibus*; 50.
ergo Crucem fecit, homo enim ambas elevans & extendens manus Crucem format. Ita jam olim in Lege veteri benedixit Aaron ſummus Sacerdos populum Iſraëliticum: *Et extendens manus ad populum benedixit ei.* Ita & CHRI- Levit. 9.
STUS Dominus plusquam Aaron in hodierno abitu ex hoc mundo ad Pa- 22.
trem benedixit fidelibus ſuis: *Chriſtus*, ait Didacus Stella, *elevavit manum,* Didac.
& factô ſuper eos ſignô Crucis, benedixit eis. Et quare ſignum Crucis fecit, & Stella in
vulneratas eis oſtendit manus? *Ut videlicet*, pergit idem Author doctiſſi- Luc. de
mus juxtá ac pientiſſimus, *oſtenderet eis, quòd illa vulnera aſportabat in cœ-* Aſcenſ.
lum, ut eorum oſtenſione pro eis ſupplicaret ad Patrem; ac per hoc oſtenderet, quòd, qui ſanguinem pluerat per vulnera illa in ſupplicio Crucis, pro ipſa eadem, tanquam per meritoria inſtrumenta abundantiam Spiritûs Sancti offunderet ſublimatus in cœlum.

5. Aſcendit autem Chriſtus in meridie, & ſumptô prandio in cœlum: *Re-* Marc. 16.
cumbentibus illis undecim apparuit. Et paulò poſt: *Poſtquam locutus eſt eis, aſſum-* 14.
ptus eſt in cœlum. Et quare, dices, in meridie & poſt ſumptum prandium? Adverte: In meridie Adam primus per inobedientiam, ſuperbiam & gulam paradiſum ſibi & nobis clauſit, in meridie Adam Secundus clave ſanctæ Crucis eum de novo nobis aperuit. In meridie Adam primus manus ad fructum vetitum, & ad lignum ſcientiæ boni & mali extendit; In meridie Adam Secundus palmam Crucis aſcendit, ut apprehenderet fructus ejus, & nunc in meridie ſumma cum gloria & majeſtate obſequio & Angelorum, & animarum Sanctarum comitatu ſtipatus cœlum ingreditur, ac qui priùs *ſe humiliavit, & factus eſt obediens uſque ad mortem, mortem autem Crucis, propter* Philippenſ.
quod & DEUS exaltavit illum, & dedit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen, ut 2. 8.
in nomine JESU omne genu flectatur cœleſtium, terreſtrium & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus noſter JEſus Chriſtus in gloria eſt Dei Patris. Quid

tu ad iſta, O delicate miles? Qui ſine Cruce, ſine ſudore, ſine labore
tribulatione, ſine bonis operibus ad regnum vis pervenire æternum ?
Luc. 24. 26. tu, inquam, ad iſta? Si ſic *oportuit pati Chriſtum, & ita intrare in gloriam*
quomodo tu ad illam pertinges?

Obſervat autem S. Lucas in Apoſtolorum Actis, quòd poſt adm
lem illam glorioſiſſimi Redemptoris noſtri Aſcenſionem in cœlum
duo Angeli, humanam ſpeciem & veſtimenta candida induti, Apoſt
primis fidelibus apparuerint, non ut tam conſolarentur illos, quàm &
henderent, quòd tam diu poſt Chriſti Aſcenſum in monte illo Olivaru
manerent, & fixis oculis, poſtquam jam Dominus ſedem ſuam in
Actor. 1. 11. paravit, adhuc in cœlum intuerentur: *Ecce, duo viri adſtiterunt juxta il*
& dixerunt: Viri Galilæi, qui ſtatis aſpicientes in cœlum? Et quare (quære
immeritò) Apoſtoli & primi Chriſtiani à duobus iſtis Angelis in aëre
repræſentantibus, fuerunt reprehenſi, quòd diutiùs oculos in cœlum
rint, ac abeuntem ſuum amorem contemplati ſint? Et nunquid an
lialis hoc fecit: quo ad ſuum abeuntem adſpirant theſaurum? Et qu
ſecro, hîc Diſcipulorum admirationem & animorum motus exprim
mente concipiat? Stabant quaſi attoniti omnes, & juxta mentem M
plorabant præ lætitia inenarrabili, neque ampliùs præ tanti prodigii
re ſe ipſos poterant capere, hinc ſtabant quaſi extra ſe rapti. Et tamen
henduntur? & quare hoc?

Priusquam hanc ſolvamus quæſtionem, oportet, ut ad montem
boræum tranſitum faciamus. Vidit ibidem Petrus Dominum ſuum n
in modum clarificatum, ejusque faciem ad inſtar ſolis reſplendente
juxta illum Moyſen & Eliam apparentes, atque cum eo de exceſſu
paſſionis colloquentes; ex qua viſione Petrus adeò fuerat recreatus, u
tria diſcuperet ædificare tabernacula, Chriſto unum, Moyſi unum,
unum; ſui tabernaculi & ſociorum Diſcipulorum prorſus immemo
Marc. 9. 5. *enim*, ait Marcus, *ſciebat quid diceret.* Et quomodo, inquies, non ſciel
trus, quid diceret? An forſan delirabat, aut ebrius erat? Aut præ dul
hujus viſionis rationis inops extitit? Quare ergo hîc Petrus propter ig
tiam arguitur & corripitur. *Non enim ſciebat, quid diceret?* Obſerva:
nimis præproperè ſuam æternam quærebat felicitatem, & adhuc in h
& lachrymarum valle conſtitutus, cùm tamen terra hæc ſit locus exil
ſionum, certaminum & ærumnarum; priùs igitur debuiſſet loqui de
ribus, de Cruce, & generis humani redemptione, antequam loquere
perpetua mercede & manſione, proinde non immeritò ab Evangeliſta
henſus eſt: *Non enim ſciebat, quid diceret.*

Ecce anime mi! eadem ratio pugnat pro priori noſtro argument
diſſeruimus, quòd Apoſtoli diutiùs, quàm oportebat, poſt Chriſti Aſcen

cælum intuentes, à duobus Angelis fuerint correpti: *Viri Galilæi*, quod nomen idem ſignificat, quàm *Transmigrans*, non hærens, ſed pergens in virtute ac labore pro æterna obtinenda gloria; non enim ſufficit oculos habere defixos in cœlo, & interim pigras inter ſe convolvere manus, ſed laborandum nunc eſt, dum tempus habemus ad operandum bonum. Juvat hîc audire S. Archi-Præſulem Thomam Villanovanum: *Via*, inquit, *cælorum patet, & janua Paradiſi aperta eſt; quid ergo ſtatis? Tanta vos gloria manet, & ſtatis? Tantum vobis præmium repoſitum eſt, & hæretis? Talis vobis corona promittitur, & deſidiosè pugnatis?* Hoc idem & vobis dico, ò tepidi Chriſtiani! pugnandum nunc eſt, & laborandum pro æterna gloria; Otioſis non dabitur merces, & promiſſus à patrefamilias denarius. *S. Th. Villa. conc. 1. de aſcenſ. D.*

6. Celebris ac magnificus fuit ille triumphus, quem quondam Rex Pharao Joſeph Jacobi Patriarchæ filio decrevit, & adornavit. Erat prius ille Joſeph, licèt innocentiſſimus, omnibus fratribus ſuis odio, & ideo in ciſternam ab illis projectus, & viginti argenteis Iſmaëlitis in ſervitutem venditus; deinde in Ægypto per annos plures carceri mancipatus, ferreiſque compedibus ut latro conſtrictus. Tandem ille Joſeph (quis unquam credidiſſet?) una die ab imo in ſummum evectus eſt, cui Ægyptiorum Rex, quia ſomnium ſeptem vaccarum & ſpicarum illi prudentiſſimè de ſeptennio fertilitatis & ſterilitatis futuræ explicavit, ſplendidiſſimum ſtatuit & adornavit triumphum.

Ecce, inquiebat Rex ad eum nunc de carcere eductum, *conſtitui te ſuper univerſam terram Ægypti, tulítque annulum de manu ſua, & dedit eum in manu ejus; veſtivitque eum ſtolâ byſſinâ, & collo torquem aureum circumpoſuit, fecítque eum aſcendere ſuper currum ſuum ſecundum, clamante præcone, ut omnes coram eo genu flecterent, & præpoſitum eum ſcirent univerſæ terræ Ægypti vertitque nomen ejus, & vocavit eum linguâ Ægyptiacâ Salvatorem mundi.* O quàm miranda hæc erat metamorphoſis! pro ſordido & ſqualido habitu indutus eſt ſtolâ byſſinâ, pro ſervili vinculo donatus eſt torque aurea, pro annulo ferreo decoratus annulô regiô, & pro tetro ſqualore adeptus eſt ditiſſimum & ampliſſimum imperium, & qui priùs erat abjectiſſimum mancipium, nunc in triumphali & aureo curru, obſtupeſcentibus omnibus, circumfertur ut Rex, ac velut alter Pharao Imperio potentiſſimus. Superi! quis unquam hanc exſpectâſſet rerum mutationem? Vide ex hoc, anima Chriſtiana; quomodo gloriam ſemper præcedat humilitas, & quàm verum ſit illud Veritatis: *Qui ſe humiliat, exaltabitur.* *Gen. 41. 41.*

Aſt ad quid iſta enarro? altiùs attolle mentis oculos, quiſquis es, ò mortalis homo! & ex hoc figurante diſce cognoſcere figuratum. Joſeph ille nullum alium præſignabat, quàm Chriſtum JEſum Dei, hominiſque Filium, priùs per omnem vitam humiliatum, triginta argenteis in mortem venditum; in Paſſione velut virorum noviſſimum reprobatum; ſed nunc tandem in glorio-

glorioſa Aſcenſione ſua extulit caput, dum ſuper omnes creaturas, Ange
Cornel. hìc. rúmque choros à cæleſti Patre fuit exaltatus. Juvat hîc audire Corneliu
Joſeph, inquit, *id eſt*, *Chriſtum*, *exaltavit Pater dicens*: *Hic eſt Filius meus dilec*
Stola byſſina eſt gloria corporis, *qua veſtitur ejus innocentia. Annulum dedit*, *quia*
novit Pater. Torques aurea ſignificat dotes glorioſas corporis. Poſuit eum ſuper curri
quia omnia dedit in manus. Anteceſſit præco Joannes Baptiſta. Præpoſuit eum toti
gypto, *id eſt*, *mundo. Dedit ei judicium & nomen*, *Salvator mundi*, *ac ſponſam*
cleſiam. Hæc Cornelius, & optime. Diſcite hîc mortales omnes, quia ve
poſt laborem quies, poſt nubila Phœbus, poſt tenebras lux, poſt hyem
æſtas, & cruentam pugnam optata victoria. Audi hîc pro tuo ſolatio & S
S. Aug. lib. ctum Auguſtinum: *Triumphat*, ait, *victor Imperator*; *& non viciſſet*, *niſi pug*
Confeſſ. 8. *viſſet*; *& quantò majus periculum fuit in prælio*, *tantò majus eſt gaudium in triump*
cap. 3. *Jactat tempeſtas navigantes*, *minatúrque naufragium*, *omnes futura morte palleſcu*
tranquillatur cœlum & mare, *& exultant nimis*, *quoniam timuerunt nimis. Æger*
charus, *& vena ejus malum renuntiat*; *omnes*, *qui eum ſalvum cupiunt*, *ægrotant ſi*
animò: *fit ei rectè*, *& nondum ambulat priſtinis viribus*; *& fit tale gaudium*, *quale*
fuit, *cùm antea ſalvus & fortis ambularet &c.* En hîc faciem exantlatæ tribulatio
& quomodo per aſpera veniatur ad proſpera, & per Crucem ad lucem.
felices nos! ſi hìc cum Chriſto compatimur, quia veniet tempus, ut & cu
illo conglorificemur.

7. Ex quibus hactenus enarratis facilè capio & illam pulcherrimam paral
lam, quàm Chriſtus Dominus Apoſtolis ſuis à Jericho pergens Hieroſoly
Luc. 19. 21 in via propoſuit: *Homo quidam Nobilis abiit in regionem longinquam*, *accipere*
S. Baſil. in *regnum*, *& reverti &c.* Homo iſte Nobilis Chriſtus ipſe fuerat; ita S. Baſili
Catena. *Chriſtus*; inquit, *Nobilis eſt*, *non ſolùm ſecundùm Deitatem*, *ſed etiam ſecundùm ge*
humanum, *ex ſemine David ſecundùm carnem exortus.* Hic abiit in regionem lo
ginquam, dum de cœlo in hanc lacrymarum vallem, ut in medio terræ
ſtram operaretur ſalutem, deſcendit; nunc denique conſummata paſſio
de morte redivivus revertitur in regnum ſuum cœleſte immenſo Sangui
ſui pretio comparatum, ut ibidem tanquam Dominus univerſorum acci
poſſeſſionem ac Dominium; ò quanto omnium Angelorum & Electon
Act. 1. 11. cum gaudio! Attende hîc, quisquis es: *Hic JEſus*, *qui aſſumptus eſt à vobis in cœl*
ſic veniet, *quemadmodum vidiſtis eum euntem in cœlum.* Veniet, inquam, & reve
tur in terram ad judicii diem, ut minas ſuas ſive talenta tibi diſtributa cum
cro recipiat; væ tibi, ſi hîc negligens & ſomnolentus fueris inventus, & min
tuam ſine lucro & non auctam in ſudario repoſuiſti: *Negotiamini*, *dum venio*

In hac triumphali Chriſti Aſcenſione adimpletum fuit illud illuſtre I
Iſa. 63. 1. vaticinium: *Quis eſt iſte*, *qui venit de Edom*, *tinctis veſtibus de Boſra? iſte*

formoſus in ſtola ſua, gradiens in multitudine fortitudinis ſuæ? Ita adventantem Dominum ſuum poſt devictum Satanam, mortem & peccatum alloquebantur cœleſtes Spiritus; quibus orbis triumphator Chriſtus reſpondit: *Ego, qui loquor juſtitiam, & propugnator ſum ad ſalvandum.* Ad quod reſponſum ulteriùs Angeli: *Quare ergo rubrum eſt indumentum tuum, & veſtimenta tua ſicut calcantium in torculari?* Ad quod rurſus pretioſiſſimus Salvator: *Torcular calcavi ſolus, & de gentibus non eſt vir mecum.* Per iſtud torcular communiter SS. Patres Chriſti Paſſionem & Crucem ſubaudiunt, per quam ſibi & nobis victoriam peperit, hoſtes occidit, & morte ſua mortem omnium, ſi velint, ſuperavit; idcirco purpuraſcentes vulnerum cicatrices, quaſi trophæa, triumphans cœlo intulit. Sed cave, peccator, ſi te non emendaveris, ſeveram ultionem de hoc Sanguine ſuo *Iſa. 63. 4.*
pro te tam largiter effuſo requiret: *Dies enim ultionis in corde meo.*

8. Pro dictorum coronide agglomeremus adhuc aliqua argumenta. Cùm David de cæde Goliæ Philiſtæi ut victor glorioſus ingrederetur civitatem Solymæam, occurrebant ei turmatim ex aliis vicinis oppidis juvenes & virgines, ſenes cum junioribus, cives ac mulieres cum tympanis & ſiſtris, aggratulantes ob tam inſignem victoriam, chorósque ducentes, & læto animo cantantes: *Percuſſit Saul mille, & David decem millia.* O ſi hodie vidiſſemus ingreſſum Chriſti Jeſu Filii Davidis in cœleſtem Jeruſalem poſt devictos hoſtes ſuos ad Patris ſolium aſcendentis, & in occurſum huic victori optimo maximo univerſam ſupernorum ſpirituum Curiam, & beatam illam civitatem Jeruſalem ruentem, ac applaudentem, quid, obſecro, penſâſſet mens noſtra? Et quis eſt, qui ineffabile hoc gaudium poterit verbis explicare, vel mente concipere? *In hac die*, ait S. Laurentius Juſtinianus, *tota civitas cœleſtis Jeruſalem roſis coronata eſt, aſperſa odoribus, floribus redimita, ornata monilibus, decorata gemmis, aurô depicta, & circumquaque ſepta cantoribus; adeo ut per omnes vicos & plateas, atque ſuper ipſius muros dulciſonè laudantium perſtreperent voces.* Obſtupuit, & attonitus hæſit S. Fulgentius Epiſcopus, ubi aliquando Romam triumphantem, & ſuperbiſſimum triumphi apparatum vidit; & quid dixiſſet, ſi hodiernum ſpectâſſet Fili Dei in cœlum ingreſſum ac triumphum? unde in has voces non ſine profuſis devotè lacrymis prorupit: *Quàm ſpecioſa poteſt eſſe Jeruſalem cœleſtis, ſi ſic fulget Roma terreſtris? Et ſi in hoc ſæculo datur tanti honoris dignitas diligentibus vanitatem: qualis gloria & honor præſtabitur Sanctis diligentibus veritatem!*

1. Reg. 18. 7. *S. Laur. Juſt. ſerm. de aſcenſ. Dom.* *Surius in vita.*

Paſtori illi bono congratulabantur quondam amici ob inventam perditam oviculam, & mulieri ob repertam drachmam amiſſam: *Hodie*, ait S. Epiphanius, *Chriſtus ingenti gaudio triumphans ovem humanæ naturæ humeris impoſitam patri obtulit &c.* Proinde & amicos ac vicinos ſuos, id eſt, Angelos convocavit, dicens illis: *Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam,* *Luc. 15. 6.*

S. Epiphan. de aſcenſ.

qua perierat. O Chriſte JEſu! O Amor meus, Deus & omnia! Ovis illa perdita & ego ſum, quam tot annis ſummo cum labore quæſîſti, ac tandem in cruce reperiſti; nunc poſt conſummatam Paſſionem, Paſtor optime! nunc, inquam, *veniens domum* & mei miſerrimi recordare peccatoris, & non ſinas me æternùm perire, quem tantô Sanguinis pretio redemiſti &c.

CONSIDERATIO XXX.

De vitando Mendacio, & dicenda Veritate in omnibus.

Pro Dominica 6. poſt Paſcha.

Ego mittam vobis à Patre Spiritum veritatis. Jo. 16. 26.

1.

SI ſerpens ille infernalis & antiquus eſt pater mendacii, juxta illud Verita-
Jo. 8. 44. tis: *Mendax eſt & Pater ejus*, profectò Eva eſt mater mendaciorum, quæ
in Paradiſo mentiendo vix non diabolum ſuperavit; quid proinde mi-
rum, quòd etiamnum inter Evæ filios tot reperiantur mendaces, quia
proles ſequitur ventrem & matrem, plerumque filii matrizare aſſolent:
Bellarmin. unde rectè Bellarminus: *Mendacium*, inquit, *eſt primum ordinariè peccatum actuale*
in Pſal. 57. *quod pueri committunt.* Et Jeremias de hoc hæreditario peccato aſſerit: *A Pro-*
Jer. 8. 10. *pheta usque ad Sacerdotem, cuncti faciunt mendacium*, & Oſeas: *Maledictum & men-*
Oſea 4. 2. *dacium inundaverunt.* Hujus abominandi vitii gravitatem agnoverunt, ac exe-
crati ſunt & ipſi Gentiles; unde Periander Ethnicus, Corinthorum quondam
Princeps, ut mendacium ſubditis redderet exoſum, inter alias leges etiam hanc
Stainhurſt. dictavit; *Quisquis, aut vir, aut mulier in detrimentum alterius mendacium dixerit, inte-*
in Teſſ. die *gri menſis ſpatiô lapillum in ore geſtato; non enim æquum eſt, loquendi libertate frui, qui*
28. April. *in mentiendo effranis eſt.* O bonum Numen! ſi adhuc iſta lex inter modernos
vigeret Chriſtianos, quis, quæſo, ſine lapide in ore inveniretur? Quid enim
magis in ore & more verſatur quàm mendacium? Hinc Pſaltes ille Regius
Pſ. 115. 2. non ſine peculiari cauſa dixit: *Omnis homo mendax*; & licèt Propheta in ex-
ceſſu mentis hoc effatus ſit, nihiloſecius mendacium adeò inter mortales in-
valuit, ut pauci ab illo excipiantur immunes; & quod ſummè dolendum,

deventum eſt, ut non ampliùs hoc abominandum vitium inter ho-
'etur, hinc tot quotidie agglomerantur mendacia. Juvat hîc audire
am Villanovanum: *Hoc tempore*, inquit, *nihil mendacii licentioſius;* *S. Th. Vill.*
maſo, temporum noſtrorum malitiam, quando tam avidè mendacia audiun- *conc. 3. de*
itas cunctis exoſa eſt, & omnibus faſtidio, maximè Magnatibus. Subdit ex- *Advent.*
ctiſſimus Antiſtes: *Non eſt veritas in mundo, non eſt, qui loquatur verum*
no ſuo; quidquid hodie vulgus loquitur, fraus & adulatio eſt. O tempora,
! *Filii hominum usque quo gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quæri-* *Pſal. 4. 3.*
ium? Et hoc eſt, quòd hodie Veritas Chriſtus in Sacro Evangelio in-
ubi dilectis ſuis Diſcipulis ad Patrem in cœlum iturus Spiritum San-
ii propriè eſt Spiritus veritatis, promit: *Ego mittam vobis à Patre Spi-*
atis: Quod anſam nobis præbet plura de veritatis virtute & menda- *Jo. 36. 26.*
diſſerendi. *Qui ex Deo eſt, Verba Dei audit.*

m pientiſſimus orbis Salvator Chriſtus à perfidis Hebræis ad Roma-
cem Pilatum fuiſſet adductus, ut ab ipſo tanquam læſæ Cæſareæ Ma-
us propter affectatum regnum Iſraël (prout illum iniquiſſimè accu-
d mortem crucis condemnaretur, varias Romanus ille Judex hac ſu- *Jo. 18. 33.*
eſtiones cum Chriſto inſtituit: *Tu es Rex Judæorum?* ad quod mitiſſi-
emptor: *A temetipſo hoc dicis, an alii dixerunt tibi de me?* Et interjectis aliis
udex priorem: *Ergo Rex es tu?* Et Chriſtus: *Tu dicis, quia Rex ſum ego.*
natus ſum, & ad hoc veni in mundum, ut teſtimonium perhibeam veritati. Et
'eritatem ac virtutem ſummè ad ſalutem neceſſariam illi magis exag-
ecit Chriſtus: *Omnis, qui eſt ex veritate, audit vocem meam.* Per quod ta-
ninus Pilatum veritatis & juſtitiæ admonuit, ut verè & juſtè cauſam
:ideret, nec criminationibus & importunis accuſationibus Judæorum
ineret. Verùm homo ille gentilis, qui Chriſtum non aliter quàm ho-
'hiloſophum, aut Prophetam de veritate & ſapientia more Philoſo-
eculantem conſiderabat, ut citiùs hunc diſcurſum & filum ſermonis
ret, ſurgens de ſede ſua judiciaria ad Chriſtum per tranſennam dixit:
'eritas? Et hoc dicens non exſpectans ampliùs à Chriſto reſponſionem
l Judæos, illis dicens: *Ego nullam invenio in eo cauſam.* Exſpecta hic tanti-
ſes Romane, & ab ore Veritatis reſponſum accipe. Sed actum ago,
itus, & foras erupit; & quæ cauſa hujus ſubitanei & inſperati diſceſsûs?
ptu cauſa eſt, quia nauſeabat veritatem, hinc illam noluit niſi poſt ter-
lire, ubi adimpletum eſt illud: *Corruit in platea veritas, & æquitas non po-* *Iſa. 59. 14.*
li, & facta eſt veritas in oblivionem. Obſervant hic aliqui, quòd Pila-
Chriſto Linguâ Latinâ, quia Romanus erat, fuerit collocutus: *Quid*
? O iniquiſſime Judex! vis audire anagramma ſuper prædicta verba:

Jo. 14. 6. *Quid eſt Veritas?* Muta parumper litteras, & habebis: *Eſt vir, qui adeſt*; Ipſe
nim hic vir dicit de ſe; *Ego ſum Veritas.* Sed noluit Pilatus audire veritatem
dum eam tanquam mortuum canem in platea jacentem aſpiciebat, unde p
mera mendacia. *Vita* & *Veritas* ad mortem Crucis condemnata eſt. O menc
cium, tu larva es Diaboli; lepra peſſima, virus peſtiferum, moneta ſpuri
[illegible] & ipſa Satanæ ſynagoga, quia inter omnia vitia ſocietati humanæ maximu
[illegible] inferre ſoles detrimentum; proinde rectè monet S. Ambroſius; *Cavete, fr*
[illegible] *tres, cavete fratres mendacium, quia omnes, qui amant mendacium, filii ſunt Diab*
[illegible] *non naturâ, ſed imitatione.*

Jona. 3. 4. 3. Sed progrediamur ulteriùs. Jonas ubi civitati Ninive ex ſpeciali D
mandato interitum prædicavit: *Adhuc quadraginta dies, & Ninive ſubvertetu*
poſt obitam hanc Legationem, & peractam prædicationem illicò de civita
egreſſus, ſedit contra Orientem ſub umbraculo, ut ibidem interitum urb
ac populi ſpectaret præſens; ſed quia quadrageſimo die nunc finito effectu
non vidit, & inſuper advertit, à benigniſſimo Numine propter pœniten
Jona. 4. 3. am Ninivitarum mutatam eſſe excidii ſententiam: *Et miſertus eſt Deus ſuper m*
litiam, quam locutus fuerat, ut faceret eis, & non fecit; idcirco Jonas, prout o
ſervat Scriptura, afflictus eſt afflictione magna, ita ut magis ſibi morten
quàm vitam exoptaret. *Et nunc, Domine, tolle, quæſo, animam meam à m*
quia melior eſt mors, quàm vita. Et quare, dices, hîc Jonas adeò contriſtatus
exacerbatus eſt, ubi vidit, Deum parcere pœnitentibus Ninivitis; Reſponc
in hunc locum Theodoretus, & communiter alii, ideò Jonam Propheta
adeò fuiſſe afflictum, ne vir mendax in mundo haberetur; vidit enim or
culum ſuum, quo civitatem prædixerat evertendam, nunc reddi vanum
falſum, ac proinde ſe impoſterum habendum eſſe falſum ac mendaciſſimu
Prophetam, hinc adeò afflictus eſt, ut mori potiùs quantocyus optaveri
Theodoret. in hunc loc. quàm diutiùs cum hac ignominia vivere: *Tolle*, ait citatus Theodoretus, *a*
nimam meam vitâ defungi malo, quàm vivere cum ignominia; vereor, ne mendax habea

Vide hîc, ac conſidera, quo horore abominatus ſit Jonas vel unicum me
dacium, & ne in gente ſua mendax videretur; ò Deum immortalem! qual
eſt nunc mundi & rerum facies? Tranſi ad aulas Principum, & quid videbi
niſi mendacia, fraudes technas & dolos? Petrus vel ſemel ad aulam Caiph
Matth. 26. 74. Principis Sacerdotum venit, & quid didicit? *Cœpit deteſtari, & jurare, quòd n*
noviſſet hominem. David in aula Regis Saul pulſabat citharam, veritatis ſymbo
1. Reg. 18. 10. 11. lum, interim *tenebat Saul lanceam, & miſit eam, putans, quòd configere poſſit D*
vid cum pariete. Gratus erat Herodi & aulæ ejus Joannes præcurſor Domin
Marc. 6. 20. quamdiu Regem & aulicos non arguit: *Et audito eo multa faciebat, & libenter*
um audiebat. Sed ubi concionator ille altiùs veritatis tubam inflavit: *Non lic*
tibi habere uxorem fratris tui, mox mutato animo alia ſententia ſecuta eſt: *Et mi*
ſo ſpiculatore præcepit afferri caput ejus in diſco; & decollavit eum in carcere.

ſi ad Magiſtratus & Tribunalia, ad Conſiliarios & Cauſidicos, ad Ju-
)fficiales, ò quot videbis & experieris mendacia? quot ejusmodi ho-
'identur fronte Catones, & corde ſunt Nerones, exteriùs benigni,
nteriùs ſævi & crudeles, verſuti, injuſti, deceptores, verſipelles & om-
ıdum architecti. Architophelem attende ſe omni tempori, occaſio-
ınis accomodantem, & nunc pia pio Davidi, nunc impia impio Ab-
ɔminiſtrantem conſilia; & quid tandem huic mendaci diaboli mini-
it? *Diſpoſitâ domô ſuâ ſuſpendiô interiit*, & æternùm periit.
ad mercatores & cives, ad opifices & agricolas, ad milites & ſatellites,
& pauperes, ad ſervos & pueros, perluſtra illorum agendi modum
& quid in omni ſtatu repentes niſi mendacia & fallacias, perjuria &
precationes & blasphemias: Tollat me hic & ille, fiam cæcus, terra me
, mille me rapiant Diaboli, morte peream ſubitaneâ, ſi hoc vel il-
ı non eſt, & tamen heu! nonniſi mera ſunt mendacia. Et hoc in-
ianos? O ſancta Veritas! ubi modò eſt locus tuus? Chriſto recens *Luc.* 2. 7.
nato non erat locus in diverſorio: ſic & tibi etiamnum accidit ò bo-
s! omnes tibi occluduntur portæ! ah miſera, cogeris exulare: *Cor-* *Iſa.* 59. 14.
ta veritas. Vis probam?
erat aliquando mitiſſimus JEſus in patriam & civitatem ſuam Naza-
rat nutritus & pluribus annis in laboribus educatus; ibi ergo die quo-
ati ſe contulit in Synagogam, & facta oratione petiit à Miniſtro Sy-
cripturam, qui illi tradidit Librum Iſaiæ Prophetæ, quem aperiendo
ınc locum Dei nutu ductúque incidit: *Spiritus Domini ſuper me, propter* *Iſa.* 61. 1.
me; evangelizare pauperibus miſit me, ſanare contritos corde, prædicare capti- *Luc.* 4. 18.
nem, & cæcis viſum, dimittere confractos in remiſſionem, prædicare annum
ceptum & diem retributionis. Et cùm plicuiſſet Librum, Miniſtróque
Judæis ex hoc Scripturæ loco ad oculum demonſtravit, ſe illum ve-
Meſſiam à Deo Patre orbi in ſalutem quondam promiſſum, & nunc
n; & ubi pluribus illis oſtendit argumentis, nullum Prophetam in ſua
e acceptum repleti ſunt omnes furore *& ſurrexerunt, & ejecerunt*
civitatem, & duxerunt illum uſque ad ſupercilium montis, ſuper quem civitas
ædificata, ut præcipitarent illum, ipſe autem tranſiens per medium illorum
de, obſecro, ille furor Judæorum in JEſum? & quid peccavit man-
us Agnus in concives ſuos? Reſpondeo cauſam hujus tumultûs &
onis non fuiſſe aliam, quàm quia illis incredulis & ingratis civibus
emphaticè prædicavit, eos in concione redarguens per duo exem-
æ in Sarepta, & Naamanni leproſi ab Eliſæo ſanati, quam veritatem
runt, punctos ſe eſſe exiſtimantes, mox ſtatuerunt unanimiter, Chri-
ninare, eumque ut blasphemum in ſaxa præcipitare; ſed JEſus in-
viſibi-

viſibilem ſe faciendo tranſiens per medium illorum ibat, decebat eni
Simon. Caſſ. aliis prædicare Evangelium, & tandem ex Patris decreto Hieroſoly
l. 8. c. 14. cifigi, & non in Nazareth præcipitari. *Ita*, ſubintrat hîc Simon C
etiamnum hodie faciunt illi Chriſtiani, *qui veritatem, rectúmque ſer*
dulcem reprehenſionem ejiciunt extra mentes, & Chriſtum & omne, quod rect
ſe ipſis præcipitant per ſuperbiæ montem. O quàm bene in hanc rem & ir
S. Th. Vill. num ſæculum citatus Divus Thomas Villanovanus: *O noſtri ſæculi per*
tr. de Adv. *ò mundi peſſimam corruptelam! ò mundum mendaciis & adulationibus pleniſſi*
Dom. *eſt veritas in mundo; non eſt, qui loquatur verum cum proximo ſuo. Quid*
vulgus loquitur, fraus & adulatio eſt, docuerunt enim linguas ſuas loqui mend
hac ſchola exercitati ſunt, in hac edocti, ut diſcerent fallere, mentiri, adular
attollere, ex tumulis montes facere, ex culicibus elephantes. Hæc civilitas, ha
tas; & inurbanus eſt, quis tuis fallere & mentiri non novit. Si quis verax, ſi
& probus, ruſticus & ſtupidus reputatur. Hæc Sanctus ille Archi-Præſul
noſtris temporibus quid melius?

5. Ad Chriſtum patientem, & in Aula Caiphæ protervè illuſum m
ro. Magna ſine dubio, imò & ferina fuit illa barbaries Judæorum, q
& phlegmata putida & horrida in Diviniſſimam Chriſti JEſu faciem a
bus creaturis adorandam intorſerunt; & exinde, prout obſervat S. Lu
dem ſacratiſſimam faciem ſordido panno velârunt, ut eò liberiùs e
Luc. 22. rent, illuderent, ac colaphis cæderent: *Et velaverunt eum, & percutiebant*
64. *jus, & interrogabant eum dicentes, Propbetiza, quis eſt, qui te percuſſit?* Fuit, i
hæc atrox, imò atrociſſima viliſſimorum iſtorum homuncionum
ſtum Dei Filium audacia, contumelia ac ignominia. Sed ad quid im
illi ſcurræ faciem JEſu vulaverunt? Obſervat S. Hieronymus & alii, c
jeſtas Chriſti etiam in illis Paſſionis tenebris radiebat in vultu, quam
Deicidæ & mendaciſſimi nebulones ferre non poterant; ne ergo Di
tûs radiis, abinde promanantibus, abſterrerentur, Veritatem illam D
quæ toties ipſos in concionibus benignè correxit, ac eorum vitia imp
turpiſſimo velo obducere non abhorruêre. O Chriſtiani! ò filii ho
quid agitis? Vos eſtis illi impii & execrandi ſycophantæ, qui fallaciis ac
ciis veſtris Diviniſſimam ſolis juſtitiæ faciem atro ac ſordido velo d
obducere; quaſi verò ille, qui fecit oculum, non conſideret: Audite
Hugo Card. Scripturæ locum Eminentiſſimũ Cardinalem Hugonem: *Velant*, inq
hìc. *ſti faciem, qui non permittunt ſibi oſtendi veritatem, neq; pœnarum, neq; judicii*
pergunt in mendaciis ſuis, & à veritate quidem auditum avertunt, a
Jerem. 9. 5. autem convertuntur; ò miſeri, de quibus veriſſimè dixit Jeremias P
Veritatem non loquentur; docuerunt enim linguam ſuam loqui mendacium, ut i

t, laboraverunt. O miſeri Chriſtiani! ſi veritas ſpeculum eſt nemini fallax, omnibus fidum, nulli inimicum, quare in illo vos non conſideratis? Si re- est ſereniſſima, quæ ſuper omnia vincit, ac prævalet, cur illam non ve-ramini? ſi magnes eſt, quare ad illum ferrea veſtra pectora non attrahun-r? Si gemma eſt, & pretioſa illa margarita, pro qua mercator cœleſtis hriſtus dedit omnia, ut compararet eam, quare illam non queritis? Si ole-um eſt omnibus ſupernatans humoribus, quare illud non maturè cum pru-ntibus Virginibus vobis comparatis? Si lilium denique eſt candore & o-re conſpicuum, cur in illius odorem non curritis? *O inſenſati Galatæ! quis* Gal. 3. 1. *faſcinavit non obedire veritati?* Ah quàm malè timeo, ne etiamnum hoc mporum intervallo in pleriſque Aulis, ſi non etiam in caulis, verificetur ud Ludovici Undecimi Galliarum Regis prudentiſſimum effatum? *In Au-mea*, inquiebat, *omnibus rebus abundo, exceptâ unâ*; & cum ab Aulicis roga-tur, quænam hæc res eſſet? Reſpondit: *Veritas.* Ita eſt, ô ſancta Veritas! m pridem in platea corruiſti, & pedem fregiſti, quid proinde mirum eſt, iòd adeò nunc claudices?

6. De S. Petro Apoſtolorum Principe & Summo in his terris Chriſti icario recenſent ſacræ Litteræ, quod in nomine Sacratiſſimi Nominis JEſu ura ac ſtupenda patrârit prodigia; Claudo ab utero matris ſuæ greſſum & embrorum uſum reſtituit: *In nomine JESU Nazareni ſurge & ambula.* Ta-itham præmatura morte defunctam ad vitam revocavit: *Et converſus ad* Act. 3. 6. Act. 9. 40. *rpus dixit: Thabita ſurge. At illa aperuit oculos ſuos; & viſo Petro reſedit.* imoni Mago non duntaxat interminatus eſt perditionem: *Pecunia tua te-m ſit in perditionem &c.* Sed & illius in cœlum volatum conantis crura con-egit. Ab Herode comprehenſus, ab Angelo à carcere & pœna capitis libe-tus eſt: *Et Petrus ad ſe reverſus, dixit: Nunc ſcio verè, quia miſit Dominus An-lum ſuum, & eripuit me de manu Herodis, & de omni expectatione plebis Judæorum.* Act. 8. 20. Actor. 12. 11. litto quàm plurima alia, quæ fecit prodigia, inter quæ illud non prætereun-um, quòd illius umbra miſeris & ægris mortalibus apprimè fuerit ſalutaris: *ut in plateas ejicerent infirmos, & ponerent in lectulis ac grabatis, ut veniente Petro, tem umbra illius obumbraret quemquam illorum, & liberarentur ab infirmitatibus s &c.* Act. 5. 15. Hic tamen ac talis univerſæ Eccleſiæ ſollicitus Pater ac Princeps, Ananiam & Saphiram uxorem ejus ob pretium defraudati agri vel una e ſpecioſè mentientes advertit, abſque ulla mora eos uno verbo proſtra-, & morti tradidit: *Non es mentitus hominibus, ſed Deo. Audiens autem Ana-s hæc verba, cecidit & exſpiravit.* O Deum immortalem! quis mortalium rigorem Sancti Petri conſiderans non obſtupeſcat? Quis hunc proce-ndum modum non demiretur? Si Ager ad Ananiam & Saphiram perti-bat, quare ob defraudatum modicum pretium, & unicum factum menda-m tam ſeverè mulctantur?

Inter alias rationes, quas aſſignant SS. Patres, & Scripturarun pretes, & iſta non minima eſt, ne mendacium peſſimum hoc loliun ſterum in pluribus fidelium cordibus pullularet; & radices ageret, hæc pœna ad terrorem novellæ Eccleſiæ divinitus inflicta eſt, ut c fidelium numerò meliùs ſanciretur disciplina publica, & cæteri à m

S. Aug. de div. ſer. 14. Reipublicæ Chriſtianæ ſummè noxiis abſterrerentur: *Dum de pretii q te*, ait S. Auguſtinus, *mentiuntur Apoſtolo, mortem ſibi falſitate mercati ſu* inſuper obſervandum, quòd Petrus ad Ananiam dixerit: *Cur tentavit cor tuum, mentiri te Spiritui ſancto* ? Et quare dicitur: quòd Ananias Sancto ſit mentitus ? Ratio eſt, quia Spiritus Sanctus eſt *Spiritus*

Joan. 16. 26. prout in hodierno Evangelio à Chriſto fuit nuncupatus: *Mittam vo tre Spiritum Veritatis*, mendacium autem quàm maximè contrarium tati, & per conſequens Spiritui Sancto. Notent hoc ſibi mendaces qui non verentur momentis ſingulis prorumpere in mendacia: *Nun*

S. Aug. lib. de Mend. 6. memoratus S. Antiſtes Hipponenſis, *pro cujusquam temporali vita men eſt*; imò præſtat perire orbem univerſum, quàm ut veniali mendaci datur DEUS ſummè bonus, ſummè dilectus. Et tu toties audes m An ignoras, quòd mendaces cœlo excludantur? *Foris canes & venefic*

Apoc. 22. 21. *pudici, & homicida, & idolis ſervientes, & omnis, qui amat, & facit me* Audis hoc? Sed pergamus ad alia.

7. Cùm pientiſſimus JEſus graviſſima cruce oneratus, & toto ex flagellatione & coronatione ſaucius, feſſus, fractúsque viribus ad C montem tandem perveniſſet, ubi ſeſe Patri æterno pro noſtris & mundi delictis ingratiſſimam & placabilem victimam in ara Crucis interim dum parabatur Crux & foſſa, in qua hoc ſignum triumphal retur, Judæi Chriſto non nihil quieſcenti porrigebant vinum felle r

Matth. 27. 34. *Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum.* Obſerva hîc, anime mi! tam Judæorum barbariem; moris enim erat, quòd reis ad mortem tis vinum optimum & aromaticum, tam ſapore quàm odore ſuavi

Prov. 31. 6. porrigeretur, juxta illud Sapientis: *Date ſiceram morientibus, & vinum amaro ſunt corde*; ſed impii illi Deicidæ ad majus tormentum & lu hoc vinum Chriſto amariſſimo felle corrumpebant, proinde *cùm noluit bibere*; qui in Cruce tamen Paſſionis calicem, quem miſcuit in ſalutem noſtram usque ad fœces voluit ebibere. Sed quæres hîc miniſtri illi Satanæ optimum illud vinum amariſſimo felle corrupe amaricârunt.

S. Iſidor. Peluſ. lib. 11. hic. Reſpondet S. Iſidorus Peluſiota: *Quia implacabili odiò Judai od guam illam, quam talibus ordinaverunt amaricari ſaporibus; memores enin quoniam damnatos illorum mores arguebat*, ſæpiùs illis veritatem in fac trudendo, mendacia eorum caſtigando, & ſceleratam vitam eorur

endo, hinc lingua illa benedicta, & os Veritatis in præmium non aliam
lit mercedem, quàm amariſſimum fel. Vide hîc, & conſidera, quale o-
um pariat candida & ſancta veritas; cùm enim jam omnia Chriſti mem-
a vulneribus eſſent ſaucia, & nunc manus & pedes ferreis ac trabalibus
ent perforandi clavis, voluerunt illi perverſi filii Diaboli, ut & lingua
hriſti alicujus animalis amariſſimo felle amaricaretur; unde queritur ipſe
hriſtus: *Dederunt in eſcam meam fel, & in ſiti mea potaverunt me aceto.* O *Pſal.* 68. 22.
riſtiane! quid aliud agis, dum quotidie ex turpiſſima conſuetudine in
endacia prorumpis, quàm quòd de novo linguam illam Veritatis amariſ-
mo felle & aceto potes? Si unicum voluntarium mendacium majus ma-
m in conſpectu Dei, quàm omnia alia mala temporalia collectivè ſump-
; qua igitur fronte audes, & audebis impoſterùm mentiri? An neſcis,
òd Sapiens dicit: *Os, quod mentitur, occidit animam?* Auſcultemus pro di- *Sap.* 1. 11.
orum confirmatione adhuc unum conceptum.

8. Primus infirmus, quem Chriſtus in hac mortali & humana carne
verſans, à corporali ſua infirmitate curavit, erat homo leproſus: *Et ecce,* *Matth.* 8.
roſus veniens adorabat eum, dicens: Domine, ſi vis, potes me mundare; quem 1.
itiſſimus Dominus, ut ſuum in eum monſtraret affectum, manu tangens
n à lepra duntaxat corporis, ſed & animæ ſanavit: *Volo; mundare.* Et
are, dices, pretioſiſſimus ille orbis Redemptor à deſcenſu de monte, ubi
pulum Evangelicam Legem docuit, inter omnes alios primò hunc lepro-
ſanavit? cur non priùs mortuos ſuſcitavit, ut majorem ſibi in gente
incredula conciliaret fidem & authoritatem? Priusquam hanc ſolva-
quæſtionem, oportet, ut adhuc antiquum conſulamus Teſtamentum.
Venerat Naaman Princeps Syrus locupletiſſimus, ſed leproſus ad Eli-
Prophetam, ut illius conſiliô & operâ à fœdiſſima corporis munda-
ur lepra; qui ei mandavit, ut ſepties ſeſe in Jordanis lavaret flumine.
vit is ſe, mundatus eſt, & retrogreſſus cum gaudio ad Eliſæum, ei in ſi-
ùm grati animi regia præſentavit munera; ſed noluit quidquam accipere
uper Eliſæus, quia ſolum quærebat Deum; quod videns Giezi ſervus ejus,
npus opportunum ſe ditandi ratus, poſt Naaman cucurrit, & ſpecioſè ei
entitus eſt: *Et ſecutus eſt Giezi poſt tergum Aaman: quem cùm vidiſſet ille* 4. *Reg.* 5. 21.
venentem ad ſe, deſiliit de curru in occurſum ejus, & ait: Rectène ſunt omnia?
ille ait: Rectè: Dominus meus miſit me ad te, dicens: Modò venerunt ad me
adoleſcentes de monte Ephraim ex filiis Prophetarum, da eis talentum argenti, &
es mutatorias duplices. Quod flagitavit Giezi, liberali manu à Principe
petravit. Sed poſtea quid accidit? propter mendacium illud tam ſpe-
ſè ſubornatum etiam Naamani lepram hæreditavit: *Sed & lepra Naaman*
arebit tibi, & ſemini tuo uſque in ſempiternum. Et egreſſus eſt ab eo leproſus quaſi
Ite nunc mendaces filii hominum, ite, ite, & mendacia mendaciis cu-

mulate; ſed conſiderate miſeri, quàm fœdiſſimâ leprâ animam veſtran
contaminetis.

Nunc capio, quare Chriſtus dictum leproſum in Lege Evangelica inte
omnes, quos curavit infirmos, primò ſanaverit. Rationem ſubminiſtra
S. Chryſoſt. S. Chryſoſtomus, quia lepra Symbolum eſt mendacii; ſicut enim lepra car-
c. 11. 1. ad nem hominis fœdé variat, & commaculat, ita & mendacium, dum per lin-
Corinth. guam exteriùs falſum dicit, & tamen interiùs in mente verum apprehen-
dit: Meritò igitur, pergit citatus Sanctus Doctor, primò omnium locò
ſanandus fuit leproſus, quia ei, qui progreſſum vult facere in virtutibus
neceſſum eſt, ut priùs hanc curet infirmitatem ſpiritualem. O Chriſte JE-
ſu! quot hoc tempore ſunt ejusmodi leproſi, qui fœdiſſimâ mendacii le-
prâ ſunt aſperſi? Extende, obſecro, manum tuam ſalvificam, & ſana eo
ab hac ſpirituali infirmitate, quia unicum veniale mendacium commacula
Jacob. 2. totum hominem: *Quicunque autem totam legem ſervaverit, offendat autem in*
10. *uno, factus eſt omnium reus*, quia ſpernit Divinum Legiſlatorem, qui præce
Matth. 5. pit: *Sit autem ſermo veſter, eſt; non, non; quod autem his abundantiùs eſt, à ma*
37. *lo eſt.* Proinde omni conatu fuge mendacium, quia *mendacium*, ſunt verb
S. Bernar- S. Bernardini, *cauſa eſt innumerabilium ſcelerum & malorum.* Et Vates Regius
dinus t. 1. *Perdes omnes, qui loquuntur mendacium.*
ſ. 31. a. 2. Coronidem huic Conſiderationi imponat piiſſimus Rex Ezechias, qu
c. 7. cùm in morbum lethalem incidiſſet, & nunc ei Iſaias prædiceret: *Diſpo*
Pſal. 5. 7. *domui tuæ, quia morieris tu, & non vives*; plenus in Deum fiducia ob animum
Iſaia 38. ſibi bene conſcium, & quia mendax inventus non eſt, ad Deum Judicem
3. ſuum oravit: *Obſecro, Domine, memento quæſo, quomodo ambulaverim coram te*
in veritate, & in corde perfecto. Vide hîc, ac perpende, qualem fiduciam in
Pſal. 42. 3. agone pariat, fuiſſe in vita veracem. O Domine JESU! *Emitte lucem tuam*
& veritatem tuam, hoc eſt, Spiritum veritatis, quem hodie Diſcipulis te miſ
ſurum promiſiſti, ut in veritate & juſtitia coram te ambulemus, & ſic
tranſeamus per iſta temporalia, ut non amittamus æterna.

CON-

CONSIDERATIO XXXI.

Cur Spiritus Sanctus in figura Ignis apparuit.

Pro Dominica Pentecoſtes.

Et apparuerunt illis diſpertitæ linguæ tanquam ignis. Actor. 2. 3.

I.

QUis non miretur mirabilia opera Domini, quòd eodem die DEUS, quo olim, poſt 50. dies à tempore agni Paſchalis immolati Moyſi in monte Sinai legem dedit, in novo quoque Teſtamento Spiritum Sanctum ad Apoſtolos in monte Sion congregatos ablegârit. Fulgebat tunc, dum Lex Moſaica promulgabatur, totus mons Sinai adinſtar ignis fulgurantis, ex quo omnis populus ingenti metu percuſſus eſt: *Totus autem mons Sinai fumabat, eò quòd deſcendiſſet Dominus ſuper eum in igne.* Ita pariter Spiritus Sanctus inter fulgura & tonitrua in ſpecie ignis hodie in montem Sion deſcendit, ut non tantùm (prout eleganter obſervat Theophylactus) oſtenderet ſe ejusdem naturæ cum illo eſſe, qui olim ſuper rubum in ſpecie ignis viſus eſt, ſed ut corda quoque fidelium heu nimium frigida ac tepida novo Divini amoris igne inflammaret, & univerſam terræ faciem ſua præſentiâ & gratiâ renovaret; unde Vates Regius: *Emittes Spiritum tuum, & renovabis faciem terræ.* *Exod.* 19. 18. *Exod.* 3. 2. *Pſal.* 103. 30.

Nota eſt illa columna nubis & ignis, quæ quondam Iſraëlitas non duntaxat de nocte, & in tenebris illuminavit, verùm etiam per deſertum ſecurè in Palæſtinam traduxit, cui columnæ rectè pro lemmate inſcribes: *Dux certa ſalutis. Dominus autem præcedebat eos ad oſtendendam viam, per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis, ut Dux eſſet itineris utroque tempore.* Quod olim Hebræis hæc columna nubis & ignis fuit, hoc omnibus fidelibus eſt gratia Spiritûs Sancti: *Columna ignis*, ait S. Drogo Epiſcopus Oſtienſis, *per noctem Spiritus Sanctus eſt, qui ſuper Apoſtolos in igneis linguis apparuit, qui cæcitatis noſtræ caliginem illuminat, & ſurſum erigit, ut ſapiamus ea, quæ ſurſum ſunt, non quæ ſuper terram.* Et quemadmodum columna iſta typica Iſraëlitas in terram deſiderabilem lacte & melle manantem feliciter induxit; ita per Spi- *Exod.* 13. 21. *S. Drogo Ep. cit. à Manſ. diſc.* 10.

ritum Sanctum ducem, comitémque vitæ noſtræ tuti ad cœleſtem
Pſal. 142. poſſumus pervenire : *Spiritus tuus bonus, Domine, deducet me in terram*
10. Ita quondam David, & nos hodie rogamus.

Samſon, ubi ſeptem capillos capitis ſui perdidit, mox omni fo
Judic. 16. ne ſpoliatus eſt : *At illa* (hoc eſt, Dalila) *dormire eum fecit ſuper genu*
19. *in ſinu ſuo reclinare caput : vocavítque tonſorem, & raſit ſeptem crines ejus,*
S. Paulin. *abigere eum, & à ſe repellere ; ſtatim enim ab eo fortitudo receſſit.* S. P
in ep. 4. *ad* per ſeptem iſtos crines gratiam Dei, & ſeptem Spiritûs Sancti dona
Severam. git. Væ nobis, ſi nos deſerat Spiritus Sanctus, ſine gratia enim i
Philippenſ. mus viva cadavera, econtrariò cum gratiâ illius *omnia poſſumus in eo*
4. 13. *confortat.* De qua veritate plura in præſentiarum tractabimus, ac pra
quare idem Spiritus Sanctus hodie in forma ignis voluerit apparere ;
Sancti gratia illuminet ſenſus & † corda noſtra, ut ego congruenter
& vos me bene ad ſalutem veſtram intelligatis.

2. De fortiſſimo Iſraëlitarum Duce Gedeon referunt ſacræ I
quòd cuilibet ex trecentis ſuis ſelectis militibus, ubi contra Madiani
pugnandum, tubam, lagenam & lampadem ſubminiſtraverit, quibu
inſtructi contra immenſum illorum exercitum feliciter pugnârunt ;
nim ſub medium noctis ſilentium tubarum clangor fortiter circa ca
ſtilia inſonaret, vaſáque ingenti fragore complోderentur, ac inſuper
tes tædæ ſubitò apparentes, velut fulmen Madianitas adhuc ſuper
terræ ſecurè dormitantes conſternerent, tantus ſubitò terror illoru
mos pervaſit, ut in fugam quantocyùs converſi ſeſe invicem protri
Judic. 7. atque confecerint ; *Diviſítque trecentos viros in tres partes, & dedit tuba*
16. *nibus eorum, lagenáſque vacuas, ac lampades in medio lagenarum* ; & quid ſe
Omnia itaque caſtra turbata ſunt, & vociferantes, ululantéſque fugerunt.

Omnia hæc illis contingebant in figura. Sed collige ex his, p
Exod. 19. lector, pulcherrimum SS. Trinitatis typum. Per tubam Deum
16. ſubaudi, qui quondam clangentibus tubis in montem Sinai deſcen
legem ſuam Divinam populo intimaret, cujus quoque vox, velut t
Joan. 12. tonitru à populo in templo audita eſt : *Venit ergo vox de cœlo* ; *Et cla*
22. *& iterum clarificabo.* Per lagenam teſtaceam & comploſam S. Gre
Magnus Chriſti humanitatem intelligit in Paſſione & Cruce per tot
ra confractam, & per lucernam ardentem Spiritum Sanctum, qui
Joan. de Pentecoſtes tanquam ignis de cœlo delapſus eſt : *Convenienter*, ait J
Matta in de Matta, *nonnulli per hydrias Salvatoris noſtri humanitatem intelligunt, quo*
triumpho *ce concuſſo, & Lux Spiritus Sanctus effulſit.* Et ſicut hæc lucerna in bello
D.N.I.C. Madianitas Iſraëlitas de nocte illuminavit, hoſtes autem confudit
cant. 9. contrivit ; ſic Spiritus Sanctus Divino amoris ſui igne fidelium corda
illuſtravit, & econtrà infernalium Madianitarum caſtra evertit, elimi

ideo, ait S. Antonius Paduanus, *miſſus eſt Spiritus Sanctus in Apoſtolos in forma ignis, ut eos calefaceret ad alios incendendos; quia qui non ardet, non incendit.* *S. Anton. Pad. ſerm. 2. Pent.*

3. Aliam, & non minùs elegantem audiamus figuram. Cùm populus quondam Iſraëliticus à Nabuchodonoſore in Perſidem captivus duceretur, prima Sacerdotum cura fuit, ut ignem ſacrum, quem DEUS primitùs Aaroni ſummo Sacerdoti in primo ſacrificio dederat, in loco tuto inter bellorum motus & tumultus conſervarent, quem proinde ſacrum ignem in valle quadam in profundo puteo ſollicitè abſcondebant, ſpe freti, quòd benignus DEUS poſt populi è captivitate Babylonica reditum hunc cœleſtem ignem eſſet reſuſcitaturus. Et ecce poſt longiſſimum annorum tractum, ubi tandem populus cum pace in patriam rediit, & novum templum ac altare conſtruere cœpit, prima Nehemiæ cura fuit, ut hic ſacer ignis in puteo abſconditus quæreretur, cujus loco non ignem ampliùs, ſed craſſam aquam invenerunt, quâ inde ſublatâ ſacrificium jam in altari paratum copiosè aſperſerunt. Et ecce ingens prodigium, ubi tempus adfuit, quo ſol ſuper ſacrificium refulgere cœpit, absque mora luculentus ignis divinitus in altari apparuit, qui holocauſtum ingenti totius populi cum jubilo abſumpſit: *Et accenſus eſt ignis magnus, ita ut omnes mirarentur.* Quis hîc non obſtupeſcat, quòd ex aqua craſſa ignis in altari ſuccenſus ſit? Et quid, quæſo, magis ſibi invicem contrarium, quam ignis & aqua? quomodo aqua potuit tranſire in ignem? *2. Machab. 1. 22.*

Obſervat hîc pereleganter S. Ambroſius, quòd per hunc ſacrum ignem cœlitùs datum, nihil aliud quàm Spiritus Sanctus fuerit præſignatus, dum in ſpecie ignis hodie in die Pentecoſtes de cœlo deſcendens ſuper Apoſtolos ſedit, eíſque corda & linguas quaſi igneas indidit, ut univerſum orbem hoc igne ſuperno accenderent, hominéſque inſtar aquæ craſſæ frigidiores ac tepidos pariter igneos efficerent: *Ille ignis*, ſunt verba hujus Eccleſiæ Doctoris, *typus Spiritûs Sancti fuit, qui deſcenſurus erat poſt Domini Aſcenſionem, & remiſſurus peccata omnium; qui quaſi ignis inflammat animum ac mentem fidelem.* *S. Ambroſ. libr. 1. Offic. c. 14.*

Non abſimile illud eſt, quod ſapientiſſimo Regi Salomoni, & omni populo in dedicatione recens exſtructi templi accidit, ubi pariter ignis de cœlo venit, qui ſpectante & admirante omni populo victimas ſuper altare poſitas inflammavit & abſumpſit. Lætum hoc omni populo omen fuit Divinæ reconciliationis; unde corruentes omnes, in terram proni Divinam Majeſtatem, quæ locum repleverat, ejúſque infinitam adorârunt bonitatem: *Cúmque complêſſet Salomon, fundens preces, ignis deſcendit de cœlo, & devoravit holocauſta & victimas, & Majeſtas Domini replevit domum &c.* En rurſus inſignem Spiritûs Sancti typum, hodie ad preces primorum fidelium, ac *2. Reg. 18.*

præ-

præſertim SS. Deiparæ, tanquam ignis de cœlo deſcendentis, & holocauſt
hoc eſt, pia credentium corda non tam inflammantis, quàm & ab omi
peccati ſorde expurgantis. Ita Lyranus & alii.

4 Progrediamur ulteriùs. Cùm quondam populus Iſraëliticus diu i
fide titubâſſet, quisnam, ut verus DEUS ac rerum omnium conditor eſſ
colendus, an DEUS Hebræorum, an verò Baalam idolum Pſeudoproph
3. *Reg.* 21. tarum, Elias ad omnem populum congregatum alta voce exclamavit: *U*
21. *& ſeqq.* *quequò claudicabitis in duas partes? ſi Dominus eſt DEUS, ſequimini eum; ſi aut*
Baal, ſequimini eum? Et cùm populus ſuper hac propoſitione altum tener
ſilentium, Elias duo altaria ex lapidibus erigi juſſit, & duos ſuperimpo
boves, unum ex parte Baalitarum, alterum ex parte Iſraëlitarum, cum h
propoſitione & conditione, ut ſuper quam aram & victimam ignis de cœ
lo deſcendiſſet, illámque devorâſſet, ipſe quoque verus DEUS ab omnib
eſſet colendus & adorandus: *Optima propoſitio*, ſucclamabat populus, qu
miraculô hæc lis à Deo vero erat decidenda. Interim clamant Baalitæ
eorum Prophetæ plenis faucibus: *Baal exaudi nos*; ſed non erat vox, nec q
reſponderet; & ut idolum illud Acheronticum ad vota ſua flecterent, cu
tris quoque & lanceolis ſeſe vulnerabant. Verùm incaſſum omnia. Ta
dem & Elias ad preces confugit, & ubi Deum verum & vivum demiſsè ad
ravit, & illius opem imploravit: *Cecidit ignis Domini, & voravit holocauſtum, &*
ligna & lapides, pulverem quoque, & aquam, quæ erat in aqua ductu lambens. Qu
cùm vidiſſet omnis populus, cecidit in faciem ſuam, & ait: Dominus ipſe eſt DEU
Dominus ipſe eſt DEUS.

O Chriſtiani! en pulcherrimam figuram hodie in Miſſione Spiritûs S
adimpletam. Tu, o Spiritus alme! inquam, es hic ſacer & cœleſtis ign
S. Chryſoſt. conſumens, & mundans: *Fervor Spiritûs Sancti*, ait S. Chryſoſtomus, *tanq*
hom. 34. *ignis omnia conſumit.* Sed & mundat omnia: *Nemo*, inquit S. Laurentius Juſt
ſup. ep. ad nianus, *mundatur à ſordibus delictorum ſine Spiritûs S. gratiâ.* Et hoc eſt, quo
Hebr. Chriſtus Dominus ante Paſſionem ſuam Diſcipulis ſuis intimavit: *Ignem ve*
S. Laur. *mittere in terram, & quid volo, niſi ut accendatur?* Per quem ignem commun
Juſt. de ter SS. Patres Spiritum Sanctum, ejúsque dona, videlicet charitatis, fervori
Triumph. veri zeli & ſinceræ devotionis intelligunt; hinc Eccleſia orare ſolet: *Illo n*
c. 1. *igne, quæſumus, Spiritus Sanctus inflammet, quem Dominus noſter JESUS Chriſt*
Luc. 12. *miſit in terram, & voluit vehementer accendi.*
49. 5. De Iſaia Propheta recenſet Scriptura, quòd, cùm vir pollutis labiis eſſe
Eccléſia in eò quòd Oziæ Regis ac Procerum, populíque peccata, tanquam Propheta
Miſſa Vi- Deo miſſus non ſatis corripuerit, per calculum ignitum, ſeu ut habet textu
gilia Pent. Hebraicus, per carbonem, vel prunam ignitam in labiis ob taciturnitatem fu
Iſaia. 6. 6. rit mundatus: *Et volavit ad me unus de Seraphim, & in manu ejus calculus, quem fo*
cipe tulerat de altari, & tetigit os meum. Et quid hoc eſt, per calculum? Adverte

Ign

gnis vehementem habet purgandi virtutem; ſic videmus, quòd ignis in for-ace ſuccenſus tanta vehementiâ agat in paleam, ut eam quaſi momentô re-igat in cinerem; econtra aurum ab omni ſorde & fece terræ purgat, illúd-ue luminoſum ac ſplendidiſſimum efficit. Imò & aërem à peſte mundat, ùm enim in Græcia peſtifera quondam graſſaretur lues, pluréſque Provin-as horrendum in modum devaſtaret, Hipocrates Medicus in Regione in-entes excitari voluit ignes, per quos peſtilens ille aër purgatus, & aura ſalu-ris in Provincias de novo inducta eſt. O Divine Paraclete! tu es hic ignis, nimam non tam à peccatorum peſte purificans, quàm & gratiam copioſam eam infundens: Tu, inquam, es ille pretioſus calculus ignitus, qui ani-iam Iſaiæ tunc verè pœnitentis ac contriti velut aurum in igne probatum lendidiſſimam effeciſti; ita S. Ambroſius: *Calculus hic ignitus Symbolum erat piritûs Sancti gratiæ, quæ à peccatis Iſaiæ, & cujusvis pœnitentis animam purificat & nctificat.* De igne inſuper conſtat, quòd habeat virtutem conſervativam & alefactivam! Sic videmus, quòd ignis ſeu calor naturalis corpus humanum m diu in vivis conſervet, donec tandem deficiente hoc igne naturali & ip-m corpus humanum & vita deficiat. Talis ignis in anima eſt Spiritûs San-ti gratia, quæ tam diu in omni bono hominem conſervat, quamdiu Spiritus anctus in eo habitat, quo diſcedente anima pereat neceſſe eſt; unde Eccleſia: *ine tuo Nomine nihil eſt in homine.* S. Ambroſ. l. 1. de Spir. S. c. 9.

6. Olim præceperat Deus, ut ignis in altari perpetuò arderet: *Ignis autem altari ſemper ardebit*, proinde hoc altare ſummi Numinis ſemper die ac nocte mans ſpectabatur, lento igne ſacrificium evaporans, ut ſic Divina Maje-as perenni ſacrificii crematione & ſuffitu coleretur. Altare hoc, homo hriſtiane! cor tuum eſſe debet; væ tibi, ſi hæc Divina flamma per noxam ortalem in te extinguatur: *Mentem*, ait S. Antonius Paduanus, *quam Spiri-s Sanctus inflammat, nec ignis adverſitatis, nec flamma diabolicæ perſecutionis conſu-ere poteſt.* Lev. 6. 12. S. Anton. Pad. ſerm. 6. poſt Paſcha.

Solet autem & ignis virtutem habere accenſivam, dum & alterum lumen ne ſui detrimento accendit, unde lemma: *Lumen de lumine.* Item virtutem abet illuminativam, dum tenebras diſpellit, & poſt obſcuræ noctis caligi-em clarum diem reducit, quod quotidie in ſole, tanquam in fonte luminis, ituemur, quo diſcedente omnia languent. O SS. Spiritus! tu es ille ignis rdens & accendens, illuminans & illuſtrans mentis humanæ tenebras: *Sicut nis*, pergit idem Divus Antonius Paduanus, *urit, purgat, calefacit, illuminat: c Spiritus Sanctus exurit peccata, purgat corda, torporem excutit, ignorantias illu-inat.* Idem ſerm. 1. Pent.

De civitate Conſtantinopoli commemorat Zonaras, quod cum arcta bſidione premeretur, & per potentiſſimam claſſem navalem cincta, cùm am- Zonaras in vita Athanaſii.

amplius tot armatis hoſtium navibus reſiſtere non poſſet, & jam ad deditionem cogi videretur, per Pſoilum inſignem Mathematicum mirandum in modum ab interitu fuerit liberata; hic, cùm non ignoraret, quòd radii ſolares reflexi & incompoſiti eſſent potentiſſimi ad ingentem accendendum ignem, plura ſpecula rotunda ex chalybe polito ſibi fieri curavit, quæ terſa & comburtoria ſpecula in facie ſolis in urbis mœnibus è regione claſſis hoſtilis appendit; eo felici rerum ſucceſſu, ut per ſolem non duntaxat vaſtiſſimus ignis in navibus excitaretur, ſed & brevi tota claſſis à voracibus flammis conſumpta in aquis interiret. Tu, ò Spiritus Sancte! es ille ignis conſumens, & illuminans? *Dominus Deus tuus ignis conſumens eſt*, qui hoſtiles claſſes mundi, carnis & diaboli evertiſti, idololatriam eliminaſti, & corda Apoſtolorum vehementi amoris igne ſuccendiſti, ut, qui priùs ad vocem unius ancillæ trepidabant, nunc ut ardentes leones in conſeſſu Principum veritatem, omni poſthabito vitæ periculo, generosè prædicarent: *Hic ignis*, ait S. Chryſoſtomus, *mundi peccata, quaſi lignum exuſſit &c.*

Deut. 4. 24.

S. Chryſoſt. hom. 2.

Ignis inſuper virtutem habet elevativam. ſempérque ſurſum tendit quod in qualibet ſcintilla & flamma quotidie ſpectamus; proinde ejusmodi igni non incongruè pro lemmate inſcribes: *Nunquam deorſum.* Ita eſt, nunquam deorſum. Sic mens noſtra erga Spiritum Sanctum ſit parata: *Nunquam deorſum* ad temporalia & carnalia, ſed *ſurſum corda*. Eliam conſiderate in curru igneo ad paradiſum elevatum: *Ecce currus igneus, & equi ignei diviſerunt utrumque, & aſcendit Elias per turbinem in cœlum.* Spiritus Sanctus animæ fideli & auriga & currus igneus eſt, quo mediante & ducente ad cœleſtem paradiſum ſecurè poterit pervenire.

4. Reg. 2. 11.

7. Daniel vir deſideriorum vidit aliquando Antiquum dierum, hoc eſt Deum Patrem in throno igneo Majeſtatis ſuæ reſidentem, *& fluvius igneus rapidúsque egrediebatur à facie ejus.* Econtra in novo Teſtamento vidit S. Joannes eundem fluvium à throno Dei & Agni procedentem non ampliùs igneum, ſed cryſtallinum: *Et oſtendit mihi fluvium aquæ vitæ ſplendidum tanquam cryſtallum, procedentem de ſede Dei & Agni.* Quæres hîc haud immeritò, quiſnam hic vitæ fluvius fuerit, nunc igneus, nunc cryſtallinus.

Dan. 7. 10.

Apoc. 22. 1.

Rupertus Abbas per utrumque hunc fluvium intelligit Spiritum Sanctum à Patre & Agno, hoc eſt, Filio procedentem; fluvius igneus eſt, quia corda hominum congelata ſuo ardore accendit? *Et ignis à facie ejus exarſit*, dum videlicet Chriſtus aſcendit in cœlum, hoc eſt, ait Hugo: *Extra ſe arſit*, dum foras prodiit aſcendente Chriſto Spiritus Sanctus: *Et carbones ſuccenſi ſunt ab eo*, id eſt Apoſtolorum corda ab illo Spiritu quaſi ignea reddita ſunt. Eſt autem Spiritus Sanctus & fluvius aquæ perlucidæ & cryſtallinæ, quia mundat & lavat ſordida mortalium pectora, refrigerat & mitigat

Rup. Abb. hîc.

Pſ. 17. 9.

Hugo in Pſal. 17.

taffectus, cujus *fluminis impetus lætificat civitatem Dei*, dum non gratiæ dun- *Pſ. 45. 5.*
tat, ſed & gloriæ felicitatis & voluptatis fons eſt uberrimus.

Aliam viſionem habuit dilectus Chriſti Diſcipulus, dum quadam vice
ngelum conſpexit ante altare in conſpectu DEI in cœlo ſtantem & aureum
uribulum habentem: *Et accepit Angelus thuribulum, & implevit illud de igne al-* *Apoc. 8. 5.*
is, & miſit in terram, & facta ſunt tonitrua, & voces & fulgura. Et quid hoc eſt?
id, obſecro, hic latet myſterii? Adverte; Per hunc Angelum S. Ambroſi-
Chriſtum Dominum magni conſilii Angelum ſubaudit, nunc ad cœlos
umptum & Spiritum Sanctum Paracletum in terram mittentem: *Angelus* *S. Ambr. in*
que eſt Chriſtus, thuribula, id eſt, corda Diſcipulorum de igne altaris, id eſt, de Spi- *c. 8. Apoc.*
t Sancto implevit, quando poſt Aſcenſionem ſuam in cœlum decimo die Spiritu Sancto
to de cœlo corda Diſcipulorum implevit. Et auditæ ſunt voces, id eſt, Dei lau-
s, fulgura quoque & tonitrua, dum de cœlis in montem Sion Divinus il-
n Apoſtolorum cœtum illapſus eſt ignis & ſingulorum capitibus linguæ
cie inſedit. O quis enarret uberrimos advenientis Paracleti fructus & ef-
tus? Corda Apoſtolorum Divino amore ſuccendit, adverſus omnia tor-
nta, ipſamque mortem eos firmavit, ſolidavítque, linguam ad omnem
nonem erudiit, & in alteros viros omnes mutavit. Nunc palàm & intre-
è concionatur Petrus, ac prima vice tria, & paulò poſt quinque Hebræo- *Act. 2. 41.*
a millia ad Chriſti fidem convertit, qui priùs ad unius ancillæ vocem in
o Caiphæ trepidavit: *Certè*, ſubintrat hîc S. Gregorius M. *iſte ipſe paſtor Ec-* *S. Gregor.*
æ, ad cujus ſacratiſſimum corpus ſedemus, quanta debilitatis, quantaque formidinis *M. hom.*
e adventum Spiritûs fuerit, ancilla oſtiaria requiſita dicat; una enim mulieris voce *30. in Ev.*
uſſus, dum mori timuit, vitam negavit. Sed vir iſte tantæ formidinis qualis poſt
ventum Spiritûs Sancti fuerit, ſcimus. O Chriſtiani! conſiderate ex hoc,
ntùm nobis opus ſit hoc diviniſſimo igne, ut pari modo mentis noſtræ
minentur tenebræ ad declinanda conſueta peccata, & ut in amore tam in
um, quàm in proximum magis accendamur; adjuva hîc nos, ò Spiritus
ıe Deus, ſine tuo enim Numine nihil eſt in homine.

8. Vis plura & diverſa de Spiritu Sancto argumenta ac conceptus ex
ra Scriptura petitos? attentas præbe aures. Ubi Angelus, qui Gedeoni
aruit, Deo in petra ſacrificium obtulit, ignem per virgam ſuam ex valida
ræ colliſione produxit: *Aſcendítque ignis de petra & carnes azymosque panes* *Jud. 6. 21.*
ſumpſit. Per hanc petram S. Gregorius Chriſtum intelligit: *Quem alium, in-* *S. Greg. M.*
t, *ſignat petra, niſi eum, de quo per Paulum dicitur: Petra autem erat Chriſtus;* *3. Mor. 17*
endit autem ignis de petra hac myſtica, quando Spiritus Sanctus in igne
eodem Chriſto in cœlum aſſumpto Diſcipulis miſſus eſt.

Dum Chriſtus in monte Thaboræo transfiguratus eſt, apparuit quoque nubes candida ac perlucida, quæ Chriſtum, Eliam & Moyſen obumbrabat, de qua vox Patris intonuit: *Hic eſt Filius meus dilectus.* Per hanc ſplendiſſimam nubem gloriâ & majeſtate plenam, teſte Origene, præſignatus eſt Spiritus Sanctus; ita Cornelius: *Spiritus Sanctus apparuit in nube, Pater in voce, Filius in Divino ſplendore.* Dives ille Epulo ſedens nunc in flammis gehennæ ignis à patre Abrahamo impenſiſſimè hanc gratiam flagitaverit, ut de ſinu ſuo Lazarum ſibi ſubmitteret in ſolatium: *Pater Abraham, mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti ſui in aquam, & refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma.* Et quare, dices, infelix ille inferni titio in loco tormentorum petiit, ut vel digitô minimô in aqua intinctô relevaretur ardentiſſima ſitis? Barradius per hunc digitum ſubaudit Spiritum Sanctum: *Appellamus*, inquit, *Spiritum Sanctum dextera Dei digitum. Habet digitus hac cœleſti aquâ intinctus vim ad conſolandum maximam.* Hinc & Eccleſia de illo cantat: *Digitus paternæ dexteræ &c.* Et Chriſtus ipſe: *Si in digito Dei ejicio Dæmonia &c.*

Orig. tr. 3. hic. — Luc. 16. 24. — Barrad. tr. 4. cap. 7. — Luc. 11. 20.

9. Cæterum miretur orbis univerſus inſolitam Samſonis fortitudinem, dum ruptis vinculis unâ aſini maxillâ mille Philiſtæorum occidit; per 150. faces ad caudas trecentarum vulpium alligatas Philiſtæorum ſegetes ſuccendit; Gazæ circumſeſſus ambas portæ fores cum poſtibus ſuis & ſera humeris impoſitas ad verticem montis portavit; in templo Dagon concutiens duas domûs columnas princeps, & tria hominum millia momentô obruit; Leonem obvium ſine haſta, & gladiô inermis aggreſſus, ſola manu apprehenſum dilaceravit, & plura alia fortitudinis inſolitæ monumenta reliquit. Sed unde, quæſo, tales ac tantæ corporis & animæ vires? Rationem aſſignat Scriptura: *Irruit Spiritus Domini in Samſon &c.* in cujus virtute hoſtes ſuos ſuperavit, vicit, debellavit. Anime mi! ſi vis hoſtes tuos, leonem & leænam, ac præſertim hoſtem tuum domeſticum, quotidie te infeſtantem, feliciter ſuperare, invoca gratiam Spiritûs Sancti, qui non patietur te tentari ſupra id, quod potes, ſed faciet etiam cum tentatione proventum, ut poſſis ſuſtinere: *Ejice Spiritum diaboli*, ait S. Auguſtinus, *& Spiritum mundi hujus, & accipies Spiritum Dei.* Juvat hîc audire S. Laurentium Juſtinianum: *Datur*, inquit, *Spiritus Sanctus in præſenti, ut juſtificet impios, roboret debiles, innocentes repleat pietate, doceat ignaros, pugnantes adjuvet, cuſtodiat patientes, erudiat dubios, intelligentes illuminet, amantes ſuccendat.*

Jud. 14. 6. — 1. Cor. 10. 13. — S. Auguſt. Man. c. 27. — S. Laurent. Juſt. de faſciculo amor. c. 6.

Coronidem huic noſtræ Conſiderationi imponat magnus ille Propheta Ezechiel, cui aliquando Dominus oſtendit campum ampliſſimum ſiccis & aridis mortuorum oſſibus refertum, ad quem hæc vox de cœlo delapſa eſt: *Fili hominis, putáſne vivent oſſa iſta?* Ad quod Propheta: *Domine Deus, tu noſ-*

Ezech. 37.

cuſti. Et iterum Dominus: *Ecce, ego intromittam in vos Spiritum, & vivetis.* Et quid tandem factum eſt: *Et ingreſſus eſt in ea Spiritus, & vixerunt, ſteterúntque ſuper pedes ſuos; exercitus grandis nimis valdè.* Et qualis, obſecro, fuit ille Spiritus tam potens ac vehemens, ut ad illius adventum mox oſſa hæc arida reviviſcerent? Obſerva hîc pulcherrimum typum Spiritûs Sancti omnia vivificantis, & etiam oſſa arida, ſiccáque vehementer, hoc eſt, peccatores ad vitam gratiæ reſuſcitantis. O Spiritus alme, affla & nobis Spiritum vitæ, ut à morte peccatorum reſurgamus, da Spiritum gratiæ, ut juſtificemur, & tandem da gratiam finalem, ut æternùm ſalvemur.

CONSIDERATIO XXXII.

De Fide vera à Chriſtiano Operibus demonſtranda.

Pro Feria 2. Pentecoſtes.

Qui non credit, jam judicatus eſt. Joan. 3. 18.

I.

VEnerant aliquando ad Sapientiſſimum Regem Salomonem duæ mulieres; de filio vivente & mortuo, cujusnam eſſet inter ſe acerrimè litigantes, & quia deerant teſtes, aliàque indicia & probationes, hinc ingenti vocibus & clamoris contentione præſente Rege & Proceribus certabant. Audiens hanc litem prudentiſſimus Monarcha, ut exploraret, in qua matre verus ac maternus reſideret erga filium vivum affectus juſſit gladium afferri, & prolem vivam in duas partes ſecari: *Dividite*, inquit, *infantem vivum in duas partes, & date dimidiam partem uni,* 3. *Reg.* 3. *& dimidiam partem alteri.* Sed mox naturalis affectus & compaſſio veram ma- 25. trem indicavit, proinde Salomon hanc æquiſſimam tulit ſententiam: *Date huic infantem vivum, & non occidatur, hæc eſt enim mater ejus.*

Homo Chriſtiane! Talis contentio etiamnum eſt inter Orthodoxos & Hæreticos, de fide viva & mortua; contendunt hi, certant & illi: *Filius meus vivit, & filius tuus mortuus eſt.* Sed Sapientiſſimus Salomon, imò, *qui plus* *Matth.* 12. *quam Salomon*, Chriſtus Dominus ore virtutis & verbô vitæ jam pridem 42. hanc litem & cauſam pro ſua Eccleſia Catholica ſupra petram fundata decidit, *Matth.* 16. in qua ſola vivi ac veri filii, quia Mater cunctorum fidelium eſt, ſunt inve- 18. niendi, cæteri, quia fide viva & formata, quæ per charitatem operatur, in *Gal.* 5. 6. Chriſtum & Eccleſiam non credunt, habentur, & ſunt ut filii mortui: *Qui* *Jo.* 3. 18.

 non

non credit, ait hodie veritas, *jam judicatus eſt.* Ratio eſt, quia ſola fides viva eſt humanæ ſalutis initium, baſis virtutum omnium, petra & fundamentum, ſupra quod ædificata eſt Eccleſia, ac radix omnis juſtificationis, ſine qua im-
Jac. 2. 17. poſſibile eſt placere Deo, ſi autem bona non habet opera, *mortua eſt in ſemet-ipſa*, quam veritatem catholicam evidentibus probabimus argumentis. Attenti eſtote, tepidi Chriſtiani, quorum ſalus hîc unicè quæritur. Aderit Deus, ut congruenter & in commodum veſtrum loquar.

2. Cùm pientiſſimus Orbis Salvator Chriſtus paulò ante SS. Paſſionem ſuam, hoc eſt, ante Paraſceven die tertio in Civitatem Hieroſolymam contenderet, in via, ut humanam demonſtraret naturam & infirmitatem, eſuriem ſentire occœpit, proinde videns ficulneam ſecùs viam plantatam, & virentibus foliis turgentem, ad eam propiùs, ut fructum ex illa optatum decerperet, acceſſit; verùm ſpe fruſtratus, cùm nil niſi virentia & inania repe-
Matt. 21. riſſet folia, indignatus infructuoſæ ficui zelo prorſus inſolito maledixit: *Nun-*
19. *quam ex te fructus naſcatur in ſempiternum*, in quam Divinam imprecationem ficulnea illa, mox ſubtracto omni humore, qui prius animabat arborem, in ictu oculi, delapſis foliis, radicitus areſacta eſt: *Et areſacta eſt continuò ficulnea.* O mitiſſime JEſu! quid in te peccavit infelix hæc ficulnea; nondum erat ficorum tempus, quomodo ergo illos poterat progerminare fructus? quare er-
Marc. 11. go arbori inſonti maledixiſti: *Jam non ampliùs in æternum ex te fructum quiſquam*
12. *manducet?*

O anime mi! En habes hîc typum hominis quidem Chriſtiani, ſed ſolidis virtutibus ac bonis operibus deſtituti, qui fide ſola, nuda & mortua in
Orig. hic Chriſtum contentus vivit: ita antiquiſſimus Origenes: *Ficus foliata*, inquit,
apud Corn. *ſed carens ficubus, notat fideles, qui habent folia profeſſionis fidei ſed carent ſolidis virtu-*
Beda hom. *tum fructibus, ideòque à Chriſto maledicentur.* Juvat hic audire & Venerabilem
7. in Qua- Beda: *Areſecit*, ait, *Dominus arborem maledictò, ut homines hæc videntes, ſive au-*
drag. tom. 7 *dientes multò magis intelligerent, ſe ſe Divinò condemnandos eſſe judiciò, ſi abſque operum fructu de plauſu tantum ſibi religioſi ſermonis velut de ſonitu & tegumento blandirentur viridantium foliorum.* Et nunquid Dominus jam olim per Prophetam Eze-
Ezech. 15. chielem ligno vitis comminatus eſt: *Quid fiet de ligno vitis ex omnibus lignis nemo-*
1. *rum?* Et paulò poſt ait Vates Divinus: *Ecce, igni datum eſt in eſcam.* Et cur igni in eſcam? Reſp. Quia non fecit fructum ſuum; & quia neque præciſum erat aptum ad aliquod opus, ut ex illo paxillus, aut aliquid aliud fabricaretur, hinc juſto DEI judicio igni conſecratum eſt. Hoc lignum vitis tu es, homo Chriſtiane, frigide ac tepide, qui DEO tuo in vinea Eccleſiæ
Matth. 7. optatum non affers fructum bonorum operum & quid tandem fiet de te?
19. Audi Veritatem: *Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem*

mittitur. Si vis, Lector prudens, lemma prædictæ ficulneæ arefactæ, viri infructuoſæ adjicere, rectè utrique inſcribes: aut fructum, aut ignem; Deo inſerviendum, vel æternùm ardendum. Elige.

3. Obſervamus in rem noſtram perelegantem figuram. Recenſet Neeias, quòd cùm Israëlitæ poſt tot acceptas clades & excidia eandem benigniorum facie aſpirante Jeruſalem civitatem ſanctam diſcuperent reædificare, jam opeti manus admoviſſent, omnes laborantes gladio ſtipati, arinſtructi ad hoc opus grande perficiendum comparuerint. Et quid facest? una manu filii Israël tenebant gladium, ut hoſti in inſidiis latenti, ſubitò irrumpenti fortiter in omni occaſione poſſent reſiſtere, altera aumanu laborabant, tractantes & diſponentes lapides, cæmentum & quidad fabricam erat neceſſarium; ſic cicatricem muri reficiebant, domos mœnia ædificabant, & una ſimul hoſtem ab urbe, quoties aſſultum tent, armata manu propulſabant: *Una manu* (Israël) *faciebat opus, & alte-tenebat gladium.* Per arma & gladium fidem ſubaudi, ita atteſtante Apoſto-: *In omnibus ſumentes ſcutum fidei, in quo poſſitis omnia tela nequiſſimi ignea extinre, & galeam ſalutis aſſumite, & gladium Spiritûs, quod eſt verbum Dei.* Per num autem laborantem opera bona intellige, quæ, ſi cum fide conjunur, ſine dubio ad cœleſtem Jeruſalem nobis viam ſternent ſecuriſſimam, ue manſionem in cœlo parabunt perpetuam. *Ædificantes*, ait V. Beda, *accinguntur renes, qui bonis inſiſtunt operibus &c.* Et S. Jacobus in Epiſtola onica: *Quid proderit*, inquit, *fratres mei, ſi fidem quis dicat habere, opera an- non habeat?* Talis fides ſine operibus eſt Dæmoniaca: nam & Dæmones dunt, & contremiſcunt. Et nunquid ſervus piger, deſes & otioſus à riſto damnatus eſt: *Serve male & piger &c.* Quid prodeſt, ſi arbor florem t & non fructum? Quid eſt corpus ſine anima, nux ſine nucleo, lampas e oleo, palea ſine tritico, & homo Chriſtianus in ſua lege inſtructus ſine nis operibus?

Eſdra 4. 17.
Ephes. 6. 13.
Jac. c. 14.
Matth. 25. 26.

Non ſine cauſa inveſtigant SS. Patres rationem, quare illa columna nu- & ignis, quæ tanto tempore populo Israëlitico per deſertum præluxit, & ue ad ducatum fortiſſimi juxta ac pleniſſimi belli Ducis Joſue perduravit, ipſo ingreſſu in terram Chananæam ſubitò diſparuerit, quam exinde tern deſiderabilem melle & lacte manantem Israëlitæ armata manu debuet expugnare: *Nunquam defuit columna nubis &c.* Cur ergo tunc defuit, n Hebræi Palæſtinam ingreſſi ſunt: *Hæc omnia contingebant illis in figura;* r hanc columnam populo prælucentem, eúmque ad Palæſtinam ducenn, fidem veram, orthodoxam & Catholicam, quam Chriſtus docuit, & nes Sancti tenuerunt, rectè ſubaudies, quæ ſola hominem Chriſtianum

Exod. 13. 22.
1. Cor. 10. 6.

ad

ad cœli portam perducit; ſed adverte, ipſa fides dux noſtra & viæ com
que ad ſupremum vitæ noſtræ halitum, non intrat cœlum, quia ibidem
1. Cor. 13. non erit ampliùs, cum Deum *facie ad faciem videbimus*, ſed ſola ibi regnat
12. ritas. Itaque ad expugnandam hanc cœleſtem Palæſtinam nunc, dum
pus gratiarum affulget, manus adhibendæ ſunt, & bona opera facienda
in meritis & ſanguine Chriſti JEſu, unde valorem habent, intingamu
cùs terram illam deſiderabilem non videbimus, multò minus intrabi
2. Petr. 1. unde S. Petrus: *Satagite fratres, ut per bona opera certam veſtram vocationem*
10. *lectionem faciatis*: Vis plura? dic, cur olim Deus electum populum ſuu
manu Moyſis & Aron duorum fratrum ex Ægypto in terram deſiderab
Num. 33. voluerit traducere: *Egreſſi ſunt de Ægypto per turmas in manu Moyſis & A*
1. Supra quod pereleganter antiquiſſimus Origenes: *Ad exeundum ergo de*
Orig. de *pto utraque manus neceſſaria eſt, ut ſcilicet inveniatur in nobis non ſolùm legis, ſci*
hoc loco. *cognitio, ſed etiam actuum, operúmque perfectio.* Opera, opera ſimul cun
requiruntur. Audis, & capis hoc? Idcirco quinque illæ Virgines fatuæ à
Matth. 25. ſti Sponſo fuerunt excluſæ, quia non habuerunt oleum in vaſis ſuis: *Non*
3. *pſerunt oleum ſecum*, id eſt, prout illum Scripturæ locum exponunt S. A
ſtinus, Hieronymus, Hilarius & alii plures SS. Patrum, non habueru
Dydim. hîc na opera, ſine quibus mortua & extincta eſt fides; unde Dydimus: *I*
in Jac. inquit, *mortua, non eſt fides, ſicut homo mortuus, non eſt homo*, & Melliſl
S. Bern. ſer. *Credis*, ait, *in Chriſtum? fac Chriſti opera, ut vivat fides tua.* Et quid homi
24. Cant. poſt mortem ſequitur? Audi dilectum Chriſti diſcipulum in utramqu
Apoc. 14. aurem occlamantem: *Opera enim illorum ſequuntur illos.*
13.

4. De filio prodigo nunc pœnitente, & præ anguſtia famis ad ſe d
revertente recenſet Lucas, quòd, cùm in amantiſſimi parentis ſui amp
ruiſſet, veniámque delictorum ſuorum humiliter rogâſſet, ipſe pater
ricordiâ & naturali affectu motus ſuper collum ejus ceciderit, illúmqu
ternô dignatus ſit oſculo; ſed neque his benevolentiæ & amoris ſignis
tentus pater, pœnitenti inſuper filio pretioſiſſimum in digitum annulun
ſit, tanquam ſecuriſſimam certi ac priſtini amoris paterni arrham: *Da*
Luc. 15. 22 *nulum in manu ejus.* Quid agis, pater amantiſſime? an deliras? filiu
V. Beda hîc ſummè famelicus non annulum, petit, ſed ut ventrem inanem, & vi
fame non contabeſcentem optatô cibô ſopiat; proinde fruſtum pani
carnis illi potiùs porrige, & melius, quàm annulus aureus in manu p
bit; Sed aliud hîc eruendum eſt myſterium. Adverte, anime mi! No
ſtra benigniſſimus pater filio ſuo ad frugem redeunti annulum aureum
gitum miſit; cauſam hujus myſterii aſſignat Beda Venerabilis: *Annulu*
quit, *ſincera fidei ſignaculum eſt*, qui manibus, hoc eſt, operibus adm
dus eſt, non enim fides ſola ad ſalutem illi ſufficit, qui æternùm deſi

manere in domo patris ſui, ſed & opera requiruntur. Ita gloſſatur & Rabanus: *Annulus*, ait, *eſt ſignaculum fidei, & in Evangelio: Date annulum in manum ejus, id eſt, & fidem in opere ſuo*; & Hugo Card. *Fides in opere, eſt annulus in manu*, manus enim ad laborandum & operandum à Deo creata eſt. En non ſatis eſt habere fidem, niſi & vita ſit fidelis, & opere illud compleat, quod corde credit, & ore confitetur: *Vera fides eſt*, ſunt verba S. Gregorii Magni, *qua in hoc, quod verbis dicit, moribus non contradicit.*

Rabanus in allegoriis.

S.Greg.M. hom. 20. in Evang.

O quoties nunc Chriſtiani moderni moribus ſuis Orthodoxæ fidei ſuæ contradicunt! Verum eſt, multi *confitentur ſe nôſſe Deum, factis autem negant.* Ah quantùm emarcuit in ipſis Catholicis fidei vigor & fervor! ubi eſt charitas noſtra in Deum & proximum, ſine qua fides noſtra mortua eſt? Ubi amor in crucifixum JESUM, quem magis quam ipſi Judæi inhonoramus, & de novo crucifigimus? Ubi pietas noſtra in orando, dum vix ipſi ſcimus, quidnam oremus, & quid per orationem noſtram tam tepidam à Deo petamus? Ubi digna æſtimatio & honor SS. Eucharistiæ debitus? O quam dormiunt hîc multi, dum moribus ac factis abundè demonſtrant, quòd in SS. Hoſtia Chriſti præſentiam non credant. *Si ergo Pater ego ſum, ubi eſt bonor meus? & ſi Dominus ego ſum, ubi eſt timor meus?* Et dic, obſecro, ſodes! ſi vera ac Catholica fide in Deum credis, quomodo audis verbum Dei? quem fructum hactenus in te produxit? Quomodo credis in æternitatem, quam viliſſimâ ac momentaneâ vendere voluptatula non dubitas? Quomodo credis vitam æternam, quam vix cogitas? Quomodo judicium ſupremum, quod non poteris evadere? Quomodo inferni pœnas, quas vites? Et hoccine eſt per bona opera ſuam comprobare fidem, & vocationem certam facere? Et quid mirum eſt, ſi juſtiſſimus DEUS ob tam tepidam fidem & negligentiam noſtram à multis Regnis ac Provinciis fidem veram ac ſincerè Orthodoxam abſtulit, & in ultimas terræ oras transvexit? Audi ipſam veritatem: *Filius hominis veniens, putas, inveniet fidem in terra?*

Tit. 1. 16.

Malach. 1. 6.

Luc. 18. 8.

5. Ad roborandam hanc veritatem appoſitè inſervit, quod de Jehu Rege perhibent SS. Scripturæ, qui, dum in agro Jonadab Belli-Ducem ſibi obviam habuit, ad eum in curru ſuo converſus dixit: *Nunquid eſt cor tuum rectum, ſicut cor meum cum corde tuo? & ait Jonadab: Eſt. Si eſt*, inquit, *da manum tuam; qui dedit illi manum ſuam: at ille levavit eum ad ſe in currum.* Obſerva hîc, prudens Lector! Pari ratione tecum aget juſtiſſimus omnium arbiter DEUS: *Nunquid eſt cor tuum rectum, ſicut cor meum cum corde tuo?* Si rectum eſt? da manum, oſtende opera, non ſolam fidem; non enim hic diſtrictiſſimus Judex de fide, (quia *qui non credit, judicatus eſt*) ſed de bonis operi-

4. Reg. 10. 15.

Joan. 3. 12.

Joan. 5. 19. operibus univerſale judicium inſtituet; *Et procedent, qui bona fecerunt, in reſurrectionem vitæ, qui verò mala egerunt in reſurrectionem judicii.*

O Hæretici! ô tepidi Chriſtiani! ubi tunc *ſola* fides veſtra ſtabit? Mendicus ille, qui in centonibus ſuis ſine ullo veſtium ornatu ad regias nuptias venire auſus fuit, ligatis manibus ac pedibus tortoribus traditus eſt, *Matth. 22. 12.* ad quem Rex: *Amice, quomodo huc intrâſti non habens veſtem nuptialem?* Et quare amicus vocatus eſt? En typum veſtræ fidei: *Vocatur amicus, ait* Lyranus, *Lyran. hic.* *propter fidem informem, quæ Dei dònum eſt, licèt non ſufficiat ad ſalutem.* Per veſtem autem nuptialem charitas, per opera bona ſe demonſtrans ſubauditur, quæ teſte eodem Lyrano: *Dividit inter filios regni & perditionis.*

Auditis hæc, ô Sectarii! & vos præſertim tepidi Chriſtiani Catholici? *Matth. 25. 11.* Non ſufficit dicere: *Domine, Domine aperi nobis*, ſicut quondam fatuæ ſuclamant Virgines, ſed oportet, ut & oleum & lumen charitatis ac bonorum operum habeatis, ſi ad cœleſtes nuptias deſideratis pervenire? *S. Hieron. hic.* *Quid prodeſt*, ait S. Hieronymus hic: *voce invocare, quem operibus negas?* Sicut enim non ſufficit, ut nauta oculos in navi apertos habeat, quibus imminens periculum vel prævidet, vel jam præſens intuetur, ſed & oportet, ut manus quoque habeat ad laborandum & remigandum, ut per laborem etiam improbum naufragii evadat periculum, aliàs in furentibus maris fluctibus, & in profundo freti ſubmergendus: Sic pariter non ſufficit oculus fidei, niſi & manus admoveas bonorum operum: *Si Chriſtianus es*, ait *S. Chryſoſt. hom. 4. inſtra &c.* S. Chryſoſtomus, *Chriſto crede; ſi Chriſto credis, per opera mihi fidem demonſtra &c.*

Matth. *Gen. 24. 47.* 6. Rebecca formoſiſſima, priusquam in ſponſam Iſaaci eligeretur, precioſis inauribus aureis & armillis à ſervo Abrahami donata eſt: *Suſpendi itaque inaures ad ornandam faciem ejus, & armillas poſui in manibus ejus.* Et quid inaures iſtæ & armillæ, non enim ſine peculiari cauſa à Spiritu S. iſta in ſacra Scriptura notata ſunt? Adverte: Inaures ſine armillis dedecent Sponſam Chriſti; inaures enim, teſte S. Auguſtino, Quareſmio & aliis, fidem, *Quareſm. to. 4. c. 3. ſect. 1.* & armillæ bona opera ſignificant, uterque ornatus in Sponſa Chriſti ſeu anima eſt neceſſarius, *quia fides in Sponſa Chriſti inutilis & mortua eſt ſine operibus.*

Diu quondam optavit, & expectavit Chriſti in carne adventum juſtus Simeon, & cùm tandem deſideratus ille gentibus in templo apparuit, Patri in ſacrificium matutinum ſe oblaturus, non ſatis fuit pientiſſimo illi ſeni Chriſtum oculis vidiſſe, *Luc. 2. 28.* *ſed & ipſe accepit eum in ulnas ſuas, & benedixit Deum.* En homo Chriſtiane! non ſufficit fide cognoſcere Deum, niſi & illum manibus & ulnis complectaris, hoc eſt, bonorum operum exercitio; quid enim prodeſt credere Deum, & interim vivere, ut Ethnicum? Chri-

ſtum

ſtum pleno ore & linguâ fateri, factis autem negare? *Qui non ſequitur me, non eſt me dignus.* *Matth.* 10. 38.

Nota eſt illa in Divinis Litteris de vinea parabola, ad quam excolendam Paterfamilias diverſo tempore diverſos conſtituit operarios, ſed tandem facto veſpere nulli mercedem dedit, niſi qui in illa vinea egregiè laboravit: *Voca operarios, & redde illis mercedem*; non dixit: voca otioſos, deſides, arrogantes, avaros, libidinoſos, blaſphemos, invidos, guloſos &c. ſed operarios, quo exemplo omnes edocentur Chriſtiani, quòd à Patre cœleſti & æquiſſimo judice Chriſto nullam poſſint ſperare æternam mercedem, ſi tempus, quod miſeratio Divina illis ad ſalutem obtinendam communicavit, tam nequiter, fraudulenter, otioſè & ſine bonorum operum fructu in vinea Domini, hoc eſt, in Eccleſia Dei, impenderint. *Matth.* 20. 8.

Vidit aliquando Ezechiel Propheta in ſpiritu elevatus ingentem quendam campum, qui plenus erat mortuorum oſſibus: *Erant autem multa valde ſuper faciem campi, ſiccáque vehementer &c.* *Ezech.* 37. 2. Homo Chriſtiane & peccator! Si fidem habes in Deum, & non opera, os aridum es, & mortuum, ſiccúmque vehementer: *Sic & fides*, ait S. Jacobus, *ſi non habeat opera, mortua eſt.* *Jac.* 2. 17. ſupra quod pereleganter Divus Bernhardus: *Quaſi non habens animam, ipſam dilectionem, qua vegetetur, & moveatur ad opera.* *S. Bernh. Epiſt.* 42.

7. Horrenda erit illa ſententia, quam Chriſtus Dominus omnium Judex diſtrictiſſimus in ſupremo judicio contra reprobos fulminabit: *Diſcedite à me maledicti in ignem æternum.* *Matth.* 25. 41. Et nunquid, Domine, multi iſtorum reproborum (ſaltem qui ex Chriſtianis erant) in te crediderunt? & hoc ſine dubio; quare ergo hîc nullam fidei illorum facis mentionem? Reſp. S. Auguſtinus: *Nec increpat, quia in eum non crediderunt, ſed quia bona opera non fecerunt.* *S. Aug. l. de mendacio. c.* 15. Unde & S. Joannes in Apocalypſi refert, quòd Beatos in morte non fides, ſed opera bona ſequantur ad præmium adipiſcendum æternum: *Et audivi vocem de cœlo dicentem mihi: Scribe: Beati mortui, qui in Domino moriuntur. Amodò jam dicit Spiritus, ut requieſcant à laboribus ſuis; opera enim illorum ſequuntur illos.* *Apoc.* 14. 13. Ubi, obſecro, tunc Hæreticorum ſola & nuda fides ſtabit? Ubi & Catholicorum tepidorum, qui nec frigidi, nec calidi ſunt? *Apoc.* 3. 15. Potuiſſent hi quidem bene agere, ut fidem ſuam vivam vivis demonſtrarent & comprobarent operibus, ſed noluerunt miſeri, ideò digni, ut ex ore Dei evomantur in infernum: *Diſcedite à me, maledicti.* Supra quod S. Hippolytus Martyr glorioſiſſimus ſupremum illum Judicem ita loquentem & exprobrantem inducit: *Ego vas formavi, & adhaſiſtis alteri. Ego terram, mare & omnia propter vos creavi, & vos iis in mei contumeliam abuſi eſtis. Diſcedite à me operarii iniquitatis, non agnoſco vos alterius Domini operarii facti eſtis, hoc eſt, Dia-* *S. Hippol. Mart. tr. de conſum. ſaculi.*

 boli.

beli. Poſſidete cum eo tenebras atque ignem, qui non extinguitur, & vermem, q non dormit, ac ſtridorem dentium &c.

Quid ergo conſilii in hoc ſummo negotio, ex quo noſtra, omniúmq ſalus pendet? Audite dilectum Chriſti Diſcipulum ita quondam juſſu D

Apoc. 3. 18. Epiſcopo Laodiceæ Eccleſiæ ſcribentem: *Suadeo tibi emere à me aurum ignitun probatum, ut locuples fias, & veſtimentis albis induaris, ut non appareat confuſio nud tatis tuæ.* Sed quid hoc aurum ignitum? Reſp. Richardus à S. Laurentio

Rich. à S. Laur. l. 11. de laud. B. V. *Hoc aurum*, inquit, *nempe fidei debet eſſe ignitum per charitatem, probatum per tr bulationem. Et hoc aurum emitur pretiô deſiderii, & bonorum operum exercitiô.* Vo luit inſuper DEUS, ut Epiſcopus ille albis indueretur veſtimentis ad omnem avertendam confuſionem. Et quid ſibi volunt alba iſta veſtimenta? Reſp veſtes albæ caſtitatem, vitæ puritatem, & cætera opera bona deſignant: *I*

Cornel. hic in Apoc. *veſtimentis albis induaris*, hoc eſt, inquit Cornelius, *innocentiâ, vitæ puritate ſanctis & puris virtutum operibus.* Non ergo hîc locum habet fides ſola ſin operibus, & licèt Apoſtolus dicat: *Arbitramur juſtificari hominem per fidem ſin operibus legis*, intelligendum eſt de operibus Legis Moſaicæ, prout ibidem idem Apoſtolus inſinuat, & non de operibus Legis Evangelicæ & Chriſtia næ. Unde Chriſtus illi adoleſcenti interroganti: Quidnam boni facere

Matth. 19. 17. ut vitam obtineret æternam, reſpondit: *Si autem vis ad vitam ingredi ſerv mandata.* Supra quòd S. Cyprianus: *Credere ſe in Chriſtum quomodo dicit, qu*

S. Cyprian. lib. de unit. Eccl. *non facit, quod Chriſtus facere præcepit? aut quomodo perveniet ad præmium fidei qui fidem non vult ſervare mandati?* Eja igitur, Chriſtiani & Catholici omnes comprobate fidem veſtram, dum adhuc tempus eſt, bonis ac ſanctis ope ribus; quia veniet tempus, in quo non poſſumus ampliùs operari: *Sa-*

2. Petr. 1. 10. *tagite fratres, ut per bona opera certam vocationem & electionem faciatis.*

CON-

CONSIDERATIO XXXIII.

Exemplô Chriſti magnæ nobis curæ ſit Zelus animarum.

Pro Feria 3. Pentecoſtes.

Ego veni, ut vitam habeant, & abundantiùs habeant. Joan. 10. 10.

I.

INfinitus DEUS, unus in eſſentia & trinus in perſonis, cùm per immenſam potentiam ſuam unicô verbô: *Fiat*, univerſam mundi machinam & creaturas omnes ex nihilo ſui produxiſſet, tandem ſexta die ad creationem hominis deſcendit, in cujus productione ſtylum & modum nmutavit, dum eum non per verbum *Fiat* creavit, ſed quaſi conſiliô ini-), hoc verbo uſus eſt: *Faciamus*. Ita enim habet Liber primus Geneſeos: *ciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram.* Et quare, haud imeritò interrogabis, DEUS in creatione hominis dixit: *Faciamus* homiinem, & non *Fiat* homo?

Reſpondet S. Baſilius, quòd per *Τὸ Faciamus* DEUS Pater ſuum Filium *S. Baſil.*
: Spiritum ſanctum allocutus ſit quaſi Collegas ſuos, & ejusdem ſecum *Rup. Corn.*
aturæ, potentiæ, & operationis, & quaſi deliberaret & conſultaret, dixit: *& alii hic*
'aciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram. Ex quibus verbis rerum *in Geneſ.*
onſideranti patet, quantæ ſit dignitatis ac pretii anima hominis, quia ad naginem & ſimilitudinem Dei creata eſt: *Conſilio SS. Trinitatis*, ait Melli- *S. Bern. ſ.*
uus, *ad imaginem & ſimilitudinem ſuam creavit te Creator tuus, quod nulli alteri 49. de int.*
creaturis donavit, ut tantò eum ardentiùs diligeres, quantò mirabiliùs ab eo te con- dom.
itum intelligeres.

Hoc non latuit ſtygium & antiquum ſerpentem, quapropter omnibus iribus allaboravit, ut hanc pulcherrimam Dei imaginem (animam homiis in juſtitia originali creatam) per peccatum fœdaret & conſpurcaret, non iſimilis illi ſimiæ, de qua recenſet Marius Bignoni, quòd celeberrimus quiim pictor, cui nomen Buffalmacco, Bononiæ in Italia aſtutiſſimam quan- *Bignoni in*
im ſimiam in ædibus ſuis nutrierit, quæ Dominum ſuum pingentem ima- *Encyclo-*
pædia.

gines ſæpiùs conſiderans, & ipſa in abſentia Heri ſui hanc artem pictoriam tentavit, proinde ſollicitè miſcuit colores, & arreptô penicillô, quæ pulchra & artificioſa erant in imagine, vel delevit, vel fœdè deſtruxit. Bilem hoc movit pictori acerbam, & quia explorare non poterat hujus rei authorem & violatorem, diſceſſum ſimulans, ſe interim ſub cortina abſcondit, ut hunc novum pictorem & deprehenderet, & condignè caſtigaret. Et ecce, de novo adeſt ſimia, præcingens ſe ſemicinctiô, & caput ſuum pictoris tegens capillari, commixtis inter ſeſe coloribus, rurſus pingere incipit, vel potiùs conſpurcare & ſordidare imaginem, quòd clanculùm advertens, & videns Buffalmacco, diſruptâ præ indignatione cortinâ, in conclave cum gladio irrumpit. Et quid tu agis, inquit, mala beſtia? ſiccine me ac meam excultam illudis imaginem? Rapiat te malus Dæmon ad tartara; vade, & poſterùm ab hoc opere deſiſte; & ſic ſimiam verberibus ſatis unctam dimiſit.

Hoc, inquam, fecit & malus Dæmon, ſimius ſaverrimus, qui Dei imaginem (animam) per peccatum originale & ſubſequentia delicta protervè deturpavit! ſed miſertus illius unigenitus Dei Filius per vitam, Paſſionem & Sanguinem ſuum eam miſericorditer reparavit; proinde & hodie ſe of-
Joan. 10. 9. fert tanquam oſtium omnibus pervium: *Ego ſum oſtium, per me ſi quis introïerit, ſalvabitur.* Et ut magis ſuum erga animas in peccatis deperditas declararet amorem ac zelum, paulò poſt adjecit: *Ego veni, ut vitam habeant, & abundantiùs habeant.* Hunc zelum pro poſſibili imitentur Sacerdotes & animarum Curatores omnes, imò & cuncti Chriſtiani, quia cuilibet de proximo ſuo mandatum eſt. Plura de hac veritate ſummè hoc temporum intervallo neceſſaria, adjuvante Numine benigno, in præſenti explicabimus.

2. Inter alia memorabilia ſapientiſſimi Regis proverbia, quæ orbi univerſo reliquit ponderanda, illud non minimum eſt, ubi præcepit, ut proximo, ſi fortè innocens ad mortem raperetur, aut traheretur, ex lege
Prov. 24. 11. charitatis ſuccurramus: *Erue eos, inquit, qui ducuntur ad mortem; & qui traduntur ad interitum, liberare ne ceſſes.* Si hoc quondam erat in lege ſanctè cautum, ut hominem à morte corporali, ſi per injuſtitiam fortaſſe ad interitum raptus eſt (ut cum Suſanna accidit & aliis) pro viribus liberaremus; quantò magis charitas Evangelica jubet, ut anima hominis, ſi à Dæmonibus, malis ſociis, mundo, carne, &c. ad ſpiritualem raptatur mortem, ut eam ab interitu pro omnibus viribus eripiamus: Quare hîc ſummopere attendant omnes Superiores, Paſtores, Sacerdotes, Religioſi, Prædicatores, Confeſſarii, Parentes, Præceptores, imò & Chriſtiani omnes, ut, ſi cernunt aliquem ad peccata mortalia currentem, periculúmque illius æternæ imminere

nere damnationis, maturè illi ob animæ inæſtimabile pretium ſuccurrere ſatagant, verúmque animarum hîc zelum demonſtrent, ſemper illorum prædictorum verborum Sapientis memores: *Erue eos, qui ducuntur ad mortem, & qui trahuntur ad interitum, liberare ne ceſſes.*

Non imitemur hac in parte impium fratricidam Cainum, qui, cùm à Deo interrogaretur: *Ubi eſt Abel, frater tuus?* Divinæ Majeſtati protervè Gen. 4. 9.
reſpondit: *Neſcio; num cuſtos fratris mei ſum ego?* En primum reprobum, qui de proximi ſui ſalute nihil curavit, unde præceps in deſperationis barathrum, ac tandem in profundum inferni delapſus eſt; & licèt ei DEUS intimâſſet: *Vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra*, abiit miſer parvi pendens, quòd tam abominandum fratricidii ſcelus commiſiſſet. O Chriſtiane! noli cum hoc ſceleſto dicere: *Num cuſtos fratris mei ſum ego?* Quid ad me illius pertinet ſalus? Viderit ipſe, ætatem habet, non ignorans, quid facere eum oporteat? Noli, inquam, hoc dicere, & cum illo Legiſperito quærere: *Quis eſt meus proximus?* Ad quod ex ſenſu & doctrina Chriſti tibi Luc. 10.
reſpondetur, quòd omnis homo tibi ſit proximus ob vitæ humanæ com- 29.
munionem, ob creationem, quia ad eundem finem, ſicut tu, à Deo creatus eſt, ob Redemptionem per Chriſtum, qui omnes vult ſalvos fieri, & pro omnibus paſſus eſt; ob vocationem ad eandem gratiam & gloriam, & quia DEUS *mandavit unicuique de proximo ſuo.* Proinde ſi per aliquam ma- Eccl. 17.
litiam & dato ſtudiô animæ proximi tui negligis, & ſpernis ſalutem, ean- 12.
dem aliquando à Deo audies ſententiam: *Quid feciſti? vox ſanguinis fratris* Gen. 4. 10.
tui clamat ad me de terra?

9. Magnam curam habuit Eliezer, ut bene ſuô fungeretur officiô, quod ei Abraham ob acquirendam filio ſponſam commiſerat, qui licèt ab itinere appidò feſſus, juxta ac famelicus, nullam tamen prius panis buccellam deguſtare voluit: *Non comedam*, donec in domò Bathuelis conjugii tractatum Gen. 24.
ſtabiliret, & audiret: *En Rebecca coram te eſt, tolle eam, & ſit uxor filii Domini* 51.
tui. Si ita cordi fuit fideliſſimo ſervo Abrahami impoſitum negotium, quantò magis Curatores animarum, imò & omnes veri ac ſinceri Chriſtiani curare debent, ut negotium animæ ſuæ, & aliarum ſuæ curæ commiſſarum cordi ſemper habeant, & earum æternam ſalutem pro omni poſſibili modo procurent? Apage ergo hîc corporis commoditates, diſcurſus inutiles, potum & eſcam, & alias quaſcunque recreationes, donec animam periclitantem à via perditionis reduxeris, & Chriſto JESU tanquam novam ſponſam lucratus fueris, dic proinde cum Eliezer: *Non comedam, donec loquar ſermones meos &c.*

Joſue inviciſſimus ac pientiſſimus ſacri Belli-Dux, antequam civitatis Jerichuntinæ adornaret obſidionem, duos viros exploratores in abſcondito

in urbem miſit, quos Rahab in domo ſua benignè exceptos refecit; & Jerichuntini rem odorati illos armatâ perſequerentur manu, caut & citè eos occultavit, ac tandem de nocte intempeſtâ ſecuros de mœn ope funis dimiſit: Qui exploratores, ut ſeſe huic ſuæ benefactrici exh rent gratos, ſignum ei dederunt, ut funiculum coccineum de feneſtra penderet, ſic domum & familiam non communi civium ruinæ inv dam. *At illa reſpondit, ſicut locuti eſtis, ita fiat: dimittènſque eos ut per appendit funiculum coccineum in feneſtra.* Sed ad quid, ô Rahab! tam hic funiculus coccineus pro ſigno? Adhuc tempus eſt, nondum enim ſue cum exercitu ſuo Jordanem tranſivit, nec dum civitatem Jericho dere cœpit; Longa hæc inter interjacet mora; & tu nihilo ſeciùs hunc cineum de feneſtra appendis funiculum? Reſp. Baeza: *Novit ſapiens quòd religatio funiculi ad feneſtram erat ſuæ ſalutis medium; ideo non nullum æſtimavit aptiùs tempus, quàm præſens.* Audis hoc? nulla mora in nenda eſt, quando poteris lucrari & ſalvare animam. Si Rahab tam cita fuit de conſervanda anima ſua, quid tu moras nectis de emenda vitæ, & de conſervatione hujus, vel illius animæ? *Si occurreris*, ait D *bovi inimici tui, aut aſino erranti, reduc ad eum*; quantò magis animam veritatis & ſalutis toto cœlo aberrantem? An neſcis: *Qui converti fecerit catorem ab errore viæ ſuæ, ſalvabit animam ejus à morte?* Et ſi anima plus eſt q mundus, imò quàm ipſum cœlum, *propter quod enim unumquodque tale*, *lud magìs tale*, cœlum enim propter animam creatum eſt; penſa eſt hoc menſum quoddam lucrum, quod facis, ſi animam reducis ad frugem: *nium*, ait S. Dionyſius Areopagita, *divinarum diviniſſima extat perfectio*, *cooperatores eſſe in ſalute animarum ad ſuum Creatorem.*

4. Sed proh dolor! multi de facto ſunt in Eccleſia Dei, qui majo ventris ſui, divitiarum, honorum, voluptatum & ſtatûs rationis haben ram, quàm ut ſuam & proximi procurent aut promoveant, animæ ſalut Achitophel majorem domûs & familiæ ſuæ curam geſſit, quàm propriæ mæ ſuæ, maluítque æternùm perire, quàm ſuas divitias hæredibus non r quere. *Abiit in domum ſuam, & civitatem ſuam; & diſpoſitâ domô ſuâ ſuſpe interiit.* Abſalon comptulus ille ac formoſus, ne aureos ſuos perderet c los, è quercu pendulus exſpiravit, & rectà in Orcum delapſus eſt: *Cùm ingreſſus fuiſſet mulus ſubter condenſam quercum & magnam, adhæſit caput ejus q cui; & illo ſuſpensô inter cœlum & terram mulus, cui inſederat, pertranſivit.* Po ſet ſine dubio hic Princeps regius gladio ſuô, quo erat à latere præcinctus bi ipſi reſecare crines; & ita ſeipſum à morte temporali & æterna pe

Jos. 2. 21. *Baeza t. 3. l. 14. c. 17. §. 7.* *Exod. 23. 4.* *Jacob. 5. 20.* *S. Dionyſ. Areop. c. 3. de cœleſti Hierarch.* *2. Reg. 17. 23.* *2. Reg. 18. 9.*

ram pœnitentiam redimere; ſed noluit, ait Alvarez, quia crines perdere timuit, & ſic corpus & animam perdidit. *Alvarez in Joſ. Illuſ. 92.*

Et nunquid Abimelech plus punctum honoris, quàm animam ſuam habuit? cum obſideret oppidum Thebes, & ipſe turri munitiſſimæ, ad quam cives confugerant, ignem ſubjiceret: *Ecce, una mulier fragmen molæ deſuper jaciens illiſit capiti Abimelech, & confregit cerebrum ejus.* Sed quid in hoc funeſto caſu Abimelech? Num fortaſſe de malè actis pœnituit? Num gratiam Divinam invocavit? Num animæ ſuæ memor à Deo juſtiſſimo ſcelerum vindice delictorum ſuorum veniam petiit? minimè gentium, ſed potiùs; cùm in cænum & terram prolapſus jam animam ageret, armigerum ſuum ad ſe vocavit, eique voce ſemimortuâ præcepit: *Evagina gladium tuum, & percute me; ne fortè dicatur, quòd à fœmina interfectus ſim.* *Judic. 9. 53.*

En, plus gloria vana & punctum honoris apud Abimelech valuit, quam anima, de cujus ſalute neque in vita, neque in morte aliquam curam habuit, & ſic quoad corpus & animam periit. O Chriſtiani! quid cum aranea inanes captatis muſcas? *Tabeſcere feciſti*, ait Vates Regius, *ſicut araneam animam ejus; verumtamen vanè conturbatur omnis homo.* Videte & conſiderate, quomodo laboret aranea huc illuc currendo, texendo & perficiendo ſua reticula, ut leviſſimam capiat prædam, nunquam quieta eſt, donec tandem deficiat, extenuetur, & tabeſcat. Hæc ſunt mundanorum ſtudia curæ & labores, temporalia quærunt, & æterna negligunt, corpus curant, & animæ obliviſcuntur, non abſimiles Eſaù, qui pro vili eſca & lentis edulio primogenita ſua vendidit, & perdidit: *Et abiit parvi pendens, quòd primogenita vendidiſſet.* Et vos, ò miſeri mundani! pro vana gloriola, pro exiguo intereſſe, pro momentanea voluptatula, & pro quolibet peccato mortali primogenituram veſtram animam nobiliſſimam, ah pretium ſine pretio, venditis diabolo in igne gehennali æternum cruciandam? *O filii hominum! uſquequò gravi corde?* *Pſ. 38. 12.* *Gen. 25. 34.*

5. Ad majoris ponderis, anime mi, procedamus argumenta. Et quis, obſecro, noſtræ poterat magis ponderare, & æſtimare animæ pretium, quàm ipſe Creator ac Redemptor noſter, Deus & homo Chriſtus? attentam aurem & mentem requiro. Sedet defatigatus ab itinere mitiſſimus JEſus in meridie ſupra fontem, & à Photina muliere Samaritana hauſtum aquæ frigidæ deſiderat: *Da mihi bibere.* Subintrat hîc Hugo Cardinalis: Quaſi diceret: *Cito converte, & me potabis: tu ſitis ad culpam, & ego ſitio te ad gratiam; tu ſitis tuam damnationem, & ego tuam ſalutem.* *Joan. 4. 7.* *Hug. Card. hic.*

Paulò poſt ex urbe adventant Diſcipuli, cibóſque apponunt paratos; & quia & ipſi ab itinere feſſi optabant manducare, ſed id facere ob reverentiam Magiſtri non audebant, ideò officiosè rogabant eum: *Rabbi manduca;* quibus manſuetiſſimus Salvator: *Ego cibum habeo manducare, quem vos neſcitis.* *Jo. 4. 31.*

S. Cyrill. 2. c. 103. Et qualis hic erat cibus? Reſp. S. Cyrillus Alexandrinus: *Perditorum hominum converſio*, horum enim JEſus eſuriebat ſalutem.

Idem mitiſſimus orbis Reparator Chriſtus, ut adhuc magis ſuum erga animas in peccato perditas demonſtraret affectum & zelum, parabolam illam compoſuit de bono paſtore, nonaginta novem oves in deſerto dimittente, & unam amiſſam tam diù quærente, donec tandem eam invenerit: Luc. 15. 6. *Et veniens domum convocat amicos & vicinos, dicens illis: Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam, quæ perierat.* Ad quid, quæſo, dixit hic optimus paſtor: *Congratulamini mihi?* Nunquid magis dicere decebat: *Congratulamini ovi*: hæc enim perierat. & quia à faucibus luporum erepta eſt, hinc multò magis illi erat congratulandum? Reſp. hîc memoratus Hugo Cardinalis: Hug. Card. hîc. *Mihi dicit, non ovi: ex quo apparet, quantùm de hominis reparatione gaudeat, & propterea ſalus noſtra gaudium ejus eſt.*

6. Progrediamur ulterius. Venerat aliquando Chriſtus Dominus ad partes Cæſareæ Philippi, ibi interrogabat Diſcipulos ſuos: Matth. 16. 14. *Quem dicunt homines eſſe Filium hominis?* Diverſæ hîc erant & Diſcipulorum & vulgi opiniones: *At illi dixerunt: alii Joannem Baptiſtam, alii Eliam, alii Jeremiam.* Et quare, dices, Chriſtus ſolùm cum his tribus viris fuit comparatus? Cur non cum innocente Abele, juſto Noëmo, fideli Abrahamo, laborioſo Jacobo, caſto Joſepho, manſueto Moyſe, aut cum aliis ex Prophetis virtute & ſanctitate ac miraculorum gloriâ conſpicuis? Reſpondetur ex mente Cornelii & aliorum Interpretum, quia tres prædicti Sanctiſſimi Viri: Joannes Baptiſta, Elias & Jeremias honoris Divini & promovendæ animarum ſalutis ſemper in vita ſua fuerunt ſtudioſiſſimi, juxta ac zelantiſſimi; unde Chriſtus Joanni Baptiſtæ videbatur in ætate, ſanctitate vitæ & prædicatione perſimilis; Eliæ propter Eccli. 48. 1. miracula & ardentiſſimum zelum, quia *verbum illius quaſi facula ardebat*; & Jeremiæ, quia erat ſpeculum patientiæ & charitatis, vitam ſuam ſæpe numero ſummo exponenti periculo, ut aberrantem populum ad vitam ſalutis æternæ Exod. 34. 14. poſſet recudere. Diſce ex his, anime mi, verum Chriſti zelum: *Dominus zelotes nomen ejus.* Zela pariter honorem Divini Nominis, & ſalutem animarum præſertim periclitantium: *Omnia*, dicebat quondam Gentium Doctor, 2. Tim. 2. 10. *ſuſtineo propter electos, ut & ipſi ſalutem conſequantur, quæ eſt in Chriſto JEſu, cum gloria cœleſti.* Et quod præmium exinde conſecutus eſt? *Quod oculus non vidit;* 1. Cor. 2. 9. *nec auris audivit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præparavit Deus iis, qui diligunt illum*, qui nimirum zelant honorem Dei, & ſalutem proximi cordi habent. Ergo

Esther. 7. 10. Quærant alii cum Amano honores ac dignitates; & quid hic conſecutus eſt? Cùm eſſet in ſummo honorum apice: *Suſpenſus eſt in patibulo, quod paraverat Mardochæo.* Num. 25. 7. Quærant alii carnis ſuæ illecebras vel potiùs abominandas ſpurcitias cum Zambri; & quid factum eſt? *Quòd cum vidiſſet Phinees filius Eleazari*

zari filii Aaron Sacerdotis ſurrexit de medio multitudinis, & arrepto pugione, ingreſſus eſt poſt virum in lupanar, & perfodit ambos &c. Quærant alii ſuum intereſſe ac divitias, velut ille in Evangelio à Chriſto denominatus dives, cujus ager ubertimos attulit fructus; & quid inopinatò de nocte audivit? *Stulte, hac nocte animam tuam repetunt à te; quæ autem paraſti, cujus erunt?* Supra quod egregiè Cajetanus: *Ecce*, inquit, *verè imprudens, quia non providit ſibi de neceſſariis ad ſalutem animæ.* Quærant denique alii, quidcunque placet oculis eorum, & cum omnibus his invenient vanitatem & afflictionem Spiritûs; porrò unum eſt neceſſarium quærere Deum, & zelari honorem ejus; & per conſequens etiam ſalutem proximi noſtri, quia ipſe *mandavit unicuique de droximo ſuo.* Luc. 12. 20 Cajetan. hic Eccleſ. 17. 12.

7. Et vultis adhuc plura, eáque validiſſima argumenta, qualem zelum pretioſiſſimus Redemptor noſter circa animarum noſtrarum ſalutem demonſtraverit? Appropinquante jam Paſſione aſcendit pientiſſimus Dominus in Jeruſalem, ubi per octo dies celebratur feſtum tabernaculorum. Et ecce, cum nunc dies octavus & feſtivitatis ultimus advenîſſet, omniſque populus nunc in templo eſſet collectus JEſus zelo magno & voce ſonora ad populum clamavit: *Si quis ſitit, veniat ad me; & bibat &c.* Et quare benigniſſimus Dominus cum clamore valido hæc verba ad abeuntem populum dixit? Reſp. Cornelius, ut toti populo abeunti ſui deſiderium, ac de ſua religione ſcrupulum, imò ingentem aculeum injiceret, ut magnô zelô & ſtudiô, dum adhuc gratiarum tempus affulget, animarum ſuarum quæreret ſalutem; hinc dixit, *Si quis ſitit, veniat ad me, & bibat*; nullum hîc miſericors Dominus excepit, omnes ad ſe paternè invitavit, cunctis indifferenter ſua bona obtulit; & ecce immenſam ejus bonitatem: Idem gratiarum fons, SS. Cor JEſu adhuc patet omnibus: *Nemo ergo*, ſubîntrat hîc S. Auguſtinus, *miſericordiæ tempus perdat, nemo oblata remedia Divinæ pietatis abjiciat; jam patet nobis fons miſericordiæ, Redemptor noſter, toto hunc pectore hauriamus.* Et hanc ob cauſam voluit etiam poſt vitæ obitum crudeli militis lanceâ reſerari ſibi pectus, ex quo Sanguis & aqua non mixtim, ſed ſeparatim profluxerunt, in quo etiam mortuus ſalutis noſtræ zelum oſtendit, dum immenſum hunc theſaurum nobis ſubminiſtravit, ait memoratus Divus Auguſtinus, *Sacramenta Eccleſiæ, ſine quibus ad vitam, quæ vera eſt vita, non intratur.* Joan. 7. 37 Jo. 19. 34. S. Aug. ſer. 120. in Joan.

8. pro coronide hujus conſiderationis inſervit nobis, quod S. Matthæus de pretio Sanguinis Chriſti enarrat. Cùm vidiſſet Judas Iſchariotes, quòd JEſus ad mortem crucis iniquiſſimâ ſententiâ eſſet damnatus: pœnitentiâ ductus non verâ, ſed coactâ, cruciante & deſperabundâ, retulit triginta argenteos Principibus, ut ſic reſcinderet contractum cum illis priùs initum; ſed quia Principes illi nolebant reciprre pecunias, projecit eas proditor in templum, & abiens laqueô ex ficu ſe ſuſpendit; Princeps autem Sacerdo-

tum noluerunt prædictos triginta argenteos in ſacrum inferri ærarium, ha
Matth. 27. 6. aſſignantes rationem: *Quia pretium ſanguinis eſt.* Laudo in hoc, licet iniqui
mos Sacerdotum Principes, quòd hoc pretium Sanguinis Chriſti noluer
commiſcere cum aliis pecuniis, ſed emerunt ex illis agrum figuli in ſepult
ram peregrinorum.

Hîc ſta, & conſidera, quisquis es, homo Chriſtiane! Scisne, quid
S. Aug. in Pſal. 102. pretium animæ tuæ? Reſp. S. Auguſtinus: *Sanguis Chriſti*, qui te quidem p
tuiſſet primâ Sanguinis ſui guttâ in circumciſione redimere, ſed dedit ultima
in Cruce pro anima tua; *jam pretium ſolvit*, pergit idem S. Auguſtinus *ſang
nem fudit unicus Dei Filius. O anima, erige te, tanti vales.* Et tu, ò homo inanis
vanus, quanti tu æſtimas animam tuam? Ergo hoc *pretium Sanguinis* Chriſt
quod eſt pretium ſine pretio, vis mittere in carbonam, ad uſuras, ad tuu
intereſſe, ad luſus, ad luxus, ad libidines, ad eſcam & potum, ad res vilii
mas & iniquiſſimas? Ergo non pluris apud te valet anima tua? Siccinè imme
ſum Sanguinis Chriſti pretium proculcas pedibus tuis?

Nautæ illi, cùm in mari mediterraneo, nunc decumanis fluctibus agit
to, de vita & ſalute ſua periclitarentur, mox ſtatuerunt, & hanc fecerunt r
ſolutionem: Melius eſt, ſi merces, vaſa & onera noſtra quantumvis pretio
Jona. 1. 5. pereant, quàm vita & anima noſtra: *Et timuerunt nautæ, & clamaverunt viri a
Deum ſuum, & miſerunt vaſa, qui erant in navi, in mare, ut allevaretur ab eis.* O
chare Lector! fac hanc pariter reſolutionem & concluſionem, eamque ſtylo ferreo memoriæ ac pectori tuo inſcribe:

Omnia ſi pereant, Animam ſervare memento.

CON-

CONSIDERATIO XXXIV.

De Deo Trino, & Uno ſummè colendo & amando.

Pro Dominica SS. Trinitatis.

Euntes ergo, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Matth. 28. 19.

1.

ACcidit mihi hodierna luce, quod quondam Ezechieli Prophetæ evenit. Erat is per Angelum ductus ad aquas è latere dextro templi Solymæi largo impetu promanantes, & ſenſim, ſenſimque profundiores; primò traduxit eum Angelus per aquam uſque ad talos, ſecundò ab eodem cœleſti Genio & comite per eandem aquam ductus eſt usque ad genua; Tertiò usque ad renes & femora, ac tandem ad torrentem profundiſſimum, qui, ne ſubmergeretur, ampliùs ſuperari non poterat: *Intumuerant aquæ profundi torrentis, qui non poteſt transvadari &c.* Ezech. 47. 5. Ita, inquam, & mihi hodierna luce accidere aſſolet, quò magis enim cogito & recogito de altiſſimo SS. Trinitatis myſterio, video ſenſim me devenire ad torrentem, qui transvadari non poteſt, imò potiùs ad immenſum mare, cujus profunditatem nullus intellectus poterit perſcrutari, quod conſiderans Gentium Doctor exclamavit: *O altitudo divitiarum ſapientiæ & ſcientiæ Dei, quam incomprehenſibilia ſunt judicia ejus, & inveſtigabiles viæ ejus!* Rom. 11. 33.

De Iſaia Prophetarum Principe referunt Sacræ Paginæ, quòd aliquando viſione planè admirabili Deum T. O. M. non ſolùm quà unum, ſed etiam quà trinum in auguſtiſſimo Majeſtatis ſuæ ſolio reſidentem viderit, & Seraphinos triſagio ſuo eum laudantes, & humiliter adorantes. Interim dum hæc fiebant, unus de Seraphim ad eum volabat, qui carbonem vel prunam ignitam aureo forcipe de altari accepit, & labia hujus Prophetæ candente hoc calculo aduſſit: *Et volavit ad me unus de Seraphim, & in manu ejus calculus, quem forcipe tulerat de altari, & tetigit os meum.* Iſa. 6. 6. Et quare Angelus ille labia Iſaiæ, Deum trinum & unum, quaſi Regem & Judicem in illuſtri & regali ſolio videntis, ignito carbone aduſſit? Obſerva hìc ex Cornelio, quòd labia

labia prædicti Vatis non realiter per prunas fuerint aduſta, quia ſic factus fuiſſet blæſus & ad prædicandum inutilis, ſed potiùs per illum ignitum carbonem, (SS. Trinitatis Symbolum) purgata & parata erant illius labia ad laudandum Deum, & ſpiritu prophetico eum deinceps intrepidè Regibus ac populis prædicandum.

O Domine Deus, Unus & trine! quid ego hodie pulvis & cinis, imò
Jerem. 1. 6. nihilum dicam de te? *A a a, Domine Deus, ecce neſcio loqui, quia puer ſum ego*, quo trino ſuſpirio & lamento Propheta olim SS. Trinitati ſuam confiteri voluit infantiam. Et quid ego? ah quid ego peccatorum miſerrimus, & toties reus gehennæ ignis hodie de tanto ac tam immenſo dicam myſterio? quibus elogiis, quibus laudibus, quibus nominibus SS. Trinitatem celebrem? nun-
S. Dionyſ. de Divin. nom. quid juxta mentem S. Dionyſii magis caſtô veneranda erit ſilentiô, quàm exili depreſſæ mentis celebranda eloquiô? Verùm enim verò, ſi licet balbutire infantibus, liceat mihi hodie ſaltem in umbra figurarum & conceptuum aliquid in laudem hujus SS. Trinitatis dicere. Deus, qui infantium linguas facit diſertas, aderit mihi, ut congruenter loquar.

2. Pulcherrima poſſunt formari ſymbola, quibus hoc Diviniſſimum Sacroſanctæ Trinitatis myſterium homini Chriſtiano rationem habenti perbellè ob oculos ponitur. Solem conſidera radios in ſubjectum ſpeculum vibrantem, à ſpeculo rurſus in aquam limpidam, ubi tres cernes Soles, & tamen unus, idémque Sol eſt: primus in cœlo Patrem adumbrat, ſecundus in ſpe-
Sap. 7. 26. culo Filium, *qui eſt ſpeculum ſine macula Dei majeſtatis, & imago bonitatis ipſius*: & tertius Spiritum Sanctum, qui à Patre, Filióque procedit: Unde rectè pro lemmate huic trinuni Soli impones: *Eſt tamen unus.*

Vis aliud non minus elegans de SS. Triade Symbolum? Arcum, ſeu iridem attende, quem Deus terminatô diluviô Noëmo in ſignum pacis & pacti Divini teſſeram de non ampliùs inducendo diluvio in ſuperiore aëris regione co-
Gen. 9. 13. ruſcantem monſtravit: *Arcum meum ponam in nubibus, & erit ſignum fœderis inter me & inter terram.* Obſerva: Arcus ille erat (& etiamnum eſt, quoties illum in cœlo intuemur) perfectiſſimum Symbolum SS. Trinitatis; ſicuti enim in una iride tres diverſæ ſpeciei videntur colores, videlicet viridis, ruber & igneus; ſic Deus noſter unus eſt in Deitate & naturâ, & trinus in relationibus, ſeu perſonis. Per colorem autem viridem ſpes adumbrari ſolet; ſpes noſtra eſt
2. Cor. 1. 3. Deus Pater, verè *Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis*, quem Vates Regius iteratò ſpem ſuam appellat: *Quoniam tu es, Domine, ſpes mea &c.* Per
Pſ. 90. 9. rubrum iridis colorem Dei Filius præſignatur, de quo Iſaias ait: *Quare ergo*
Iſa. 63. 2. *rubrum eſt indumentum tuum, & veſtimenta tua ſicut calcantium in torculari?* Per colorem igneum Sanctum Spiritum intelligimus, qui in igne Apoſtolis apparuit, de quo etiam in Deuteronomio legimus: *Dominus Deus ignis conſumens*

eſt.

eſt. Proinde ejuſmodi arcui cœleſti non inconcinniter pro lemmate inſcribes: *Uno lumine Trinus.* *Deut.* 4. 24

Et ſi lubet fortaſſe aliud de hac SS. Triade notare Symbolum, Oceanum attende longè profundiſſimum ac maximum, & in pluribus locis nullâ bolide dimetiendum; quod vaſtiſſimum mare in duo alia ſe ſe effundit, hoc eſt, in ſinum maris Rubri, & Mediterranei. En perelegans Symbolum SS. Trinitatis: Deus Pater Oceanus eſt omnium gratiarum ac benedictionum, *qui dat omnibus affluenter, & non improperat*; hinc lemma: *Dat & redundat*; qui Oceanus exinde ſe ſe diffundit in mare rubrum; per quod præſignatur Filius Dei, ipſe enim per mare rubrum Paſſionis ſuæ traduxit nos in terram rectam ac deſiderabilem, unde à Sponſa vocatur *dilectus meus candidus & rubicundus*, candidus propter innocentiam, rubicundus propter Paſſionem, & per mare Mediterraneum, quod eſt mare medium in orbe noſtro, denotatur Spiritus Sanctus, qui è Patre, Filióque procedit, & qui inter utrumque medius eſt quaſi vinculum & amor; cui Oceano uni & trino pro epigrapha inſcribo: *Trinus & Unus.* Juvat hîc audire Magnum Aurelium Auguſtinum: *Totus Pater*, inquit, *in Filio & Spiritu Sancto eſt: totus quoque Spiritus Sanctus in Patre eſt & Filio; nullus eorum extra quemlibet ipſorum eſt, quia nemo alium aut præcedit æternitate, aut excedit magnitudine, aut ſuperat poteſtate. Sed Patris & Filii & Spiritus Sancti una eſt Divinitas, æqualis gloria, coæterna Majeſtas &c.* O abyſſus gratiarum, donorum & omnium beneficiorum. *Jacob.* 1. 5. *Cant.* 5. 10. *S. Aug. de fide ad Petrum lib.* 1. *cap.* 1. *S. Athanaſ. in Symb.*

3. Dic mihi ſodes, quot columbas Noëmus diminutô, ac tandem finitô diluviô ex arca emiſerit, ut felix ſibi nuntium ferrent ſedatæ tempeſtatis & pacis cœlum inter & terram initæ? Reſp. Noëmum non unam, ſed tres emiſiſſe columbas, primam cum corvo, quæ, cùm non inveniſſet, ubi requieſceret pes ejus (erat enim tunc terra adhuc limoſa, fœtida & cadaveribus plena) ſine mora ad eum reverſa eſt in arcam. Secundam expectatis ultra ſeptem diebus dimiſit, ut optatum ferret nuntium, an penitus ceſsâſſent diluvii aquæ, quæ *venit ad eum ad veſperam, portans ramum olivæ virentibus foliis.* *Gen.* 8. 11. Tertiam denique poſt alios ſeptem expectatos dies amandavit, quæ non ampliùs ad eum reverſa eſt; ex quo Noë non obſcurè agnovit, nunc tandem poſt anni circulum ceſsâſſe penitus diluvii aquas, Deúmque cum terra eſſe reconciliatum, proinde cum ſuis ſecurè ex arca egreſſus eſt, & Deo Salvatori ſuo in ara recens extructa in ſummam ac debitam gratiarum actionem mundas immolavit victimas: *Obtulit holocauſta ſuper altare; odoratúſque eſt Dominus odorem ſuavitatis &c.* Obſerva; omnia hæc facta ſunt illis in figura, ſcripta ſunt autem propter nos; quid enim aliud per tres iſtas prædictas columbas nobis adumbratum eſt, quàm SS. Trinitatis

Myſte-

Myſterium? Per primam, quæ non invenit, ubi in terra limoſa, ſordida &
aquoſa requieſceret pes ejus, Patris perſonam ſubaudi, qui non habitare ſo-
Pſal. 5. 5. let in mentibus impuris & peccato ſubjectis; ipſe enim eſt *Deus non volens iniqui-
tatem.* Per ſecundam Filium Dei intellige, qui poſt cruentum Paſſionis dilu-
vium venit ad arcam (Eccleſiam ſuam in monte Sion congregatam) cùm
ramo olivæ, pacis & victoriæ, annuntians nunc verè cœlum cum terra per o-
livam Crucis eſſe reconciliatum. Per tertiam columbam, quæ non ampliùs
in arcam rediit, ſed in nova & nunc purgata terra habitare cœpit, Noëmúm-
que ex arca feliciter eduxit, rectè in umbra Spiritum Sanctum fuiſſe præfigu-
ratum ſenties, ipſe enim ſuâ potentia, ardore & amore renovavit faciem u-
niverſæ terræ; unde in Baptiſmo Chriſti in ſpecie colombæ apparere digna-
Matth. 3. tus eſt: *Vidit Spiritum Dei deſcendentem ſicut columbam &c.* Et jam à mundi pri-
27. mordio: *Spiritus Domini ferebatur ſuper aquas.* Arabica Biblia legit: *Volitabat,*
Gen. 1. 2. quaſi columba leviter ſe alarum agitatione liberando &c.

4. Prædictis ſubnecto alias pulcherrimas de SS. Trinitate figuras. Vidit
quondam Pincerna Regis Pharaonis in carcere conſtitutus per ſomnium vi-
Gen. 40. 9. tem quandam in tres palmites ſe extendentem: *Videbam coram me vitem, in qua
erant tres propagines.* Bonum omen, ſubjungebat Joſeph tunc cum prædicto
Pincerna concaptivus, bonum omen: *Tres adhuc dies ſunt, poſt quos recordabi-
tur Pharao miniſterii tui, & reſtituet te in gradum priſtinum.* Per iſtam feliciſſimam
vitem, unam & trinam in propaginibus, haud obſcurè SS. Triadem fuiſſe
præſignatam advertes, quæ una eſt in eſſentia, & trina in perſonis, in cujus
Myſterii virtute memoratus Pincerna è carcere eductus, & à morte liberatus
eſt.

Cùm Balthaſar Rex lautiſſimum agitaret convivium; & genio ſuo, licèt
à Cyro & Perſis obſeſſus, liberaliter cum ſuis Optimatibus, indulgeret, ut per
hoc oſtenderet, ſe ne quidem Perſarum curare exercitum; ecce ſubitò manum
Divinam & tres digitos hæc tria verba: *Mane, Thecel, Phares* in pariete ſcri-
Dan. 5. 5. bentem advertit: *In eadem hora apparuerunt digiti quaſi manus hominis ſcribentis con-
tra candelabrum in ſuperficie parietis aulæ regiæ, & Rex aſpiciebat articulos manus ſcri-
bentis.* Et quid factum eſt? audi Scripturam: *Tunc facies Regis commutata eſt, &
cogitationes ejus conturbabant eum, & compages renum ejus ſolvebantur, & genua ejus
ad ſe invicem collidebantur.* Ad quid iſta inſolita formido, ò Rex? hoſtiles non
times exercitus civitatem tuam obſidentes, & manum iſtam ſcribentem for-
midas? eja apprehende arma & ſcutum, ſtringe gladium, diſſeca manum,
aut ſaltem tres iſtos tibi fatales decurta digitos; ut quid contra te ſcribant a-
maritudines?

Verùm

Verùm aliud hîc latet Myſterium, & Rex nimio terrore perculſus ne quidem muſtare audet, manus enim iſta erat divina, & tres in ea digiti ſacroſanctiſſimam & cunctipotentem præfigurabant Trinitatem, quæ Balthaſari æternæ damnationis in pariete ſcribebat ſententiam; iſti enim ſicut tres illi digiti, de quibus Iſaias Prophetarum Princeps ait: *Quis appendit tribus digitis molem terræ?* Subintrat hîc Gloſſa: *Sunt*, inquit, *tres digiti SS. Trinitatis poteſtas.* Hinc non miror, quòd Balthaſar Rex ſacrilegus, cernens hîc diviniſſimum & arcaniſſimum Myſterium in umbra, adeò fuerit perturbatus. O Chriſtiane Lector! hanc quæſo potentiſſimam manum, & tres ſcribentes digitos & tu unà mecum expaveſce, ſcribent enim nobis aliquando, & fortâſſe brevì ah qualem ſententiam? ergo dum nunc tempus habemus, operemur bonum. Iſa. 40. 12.

5. Vidit aliquando Daniel Propheta Deum quaſi ſenem & antiquum dierum in throno Majeſtatis ſuæ reſidentem, cujus veſtimenta & comæ albæ erant ſicut nix, de cujus facie fluvius igneus emanabat: *Fluvius igneus rapidúsque egrediebatur à facie ejus.* Mirabilis viſio, portentum ſtupendum! & quid per hoc Danieli inſinuatum eſt? Reſp. Senex ille & antiquus dierum Patrem præfigurabat æternum, quia ipſe eſt plenus dierum, dum ante omnes dies & tempora ab æterno extitit, de cujus facie egrediebatur fluvius igneus; per faciem Patris Filium Dei ſecundam in hac SS. Triade perſonam intellige, qui eſt facies Patris; ſicut enim, qui faciem ſuam in ſpeculo conſiderat, ſeipſum videt, ſic Pater æternus in Filio ſuo, quem ab æterno genuit, tanquam in ſpeculo ſeipſum contemplatur; & ab utraque hac perſona procedit tertia, ſcilicet Spiritus Sanctus, tanquam fluvius igneus rapidúsque, quia ut plurimùm in ſpecie ignis apparuit. Subintrat pro ſenſu morali Divus Bernhardus: Et hunc *Patrem & Filium cum Sancto Spiritu cognoſcere, vita eſt æterna, beatitudo perfecta, ſumma voluptas.* Dan. 7. 10. S. Bernh. lib. Med. c. 1.

Nota eſt illa aurea ſtatua, quam quondam Nabuchodonoſor Rex erigi, & in ea ab omni populo ſuæ ditioni ſubjecto adorari voluit. Recuſabant impiam hanc idololatriam tres Pueri Sidrach, Miſach, & Abdenago; quamobrem juſſu Regis in ardentem fornacem miſſi ſunt, ſed benignus DEUS illorum precibus exoratus mirum in modum eos tutatus eſt, dum per Angelum in medio flammarum illos ſervavit illæſos: *Angelus autem Domini deſcendit cum Azaria & ſociis ejus in fornacem, & excuſſit flammam ignis.* Adverte hîc, anime mi! mirabilem divinæ potentiæ providentiam, quæ in tali ac tanto periculo tres Sanctos iſtos Pueros tam mirabiliter defendit, & econtrà Chaldæos tortores & incenſores ſuccendit. Et quæ cauſa, dices, tanti prodigii? Reſp. Sanctus Zeno: *Sacramento Trinitatis tam potentis elementi ſubacta natura eſt &c.* Et S. Chryſoſtomus: *Edax ignis*, inquit, *in tribus* Dan. 3. 49. S. Zeno ſerm. 4.

 pueris S. Chryſoſt.

in Pſ. 96. *pueris Sanctum & Divinum Ternarium reverebatur & tremebat.* Si vis ab æt
gehennæ incendio liberari, cole SS. Trinitatem.

6. De Rahab conſtat, quomodo exploratores à Joſue in Jericho
Joſue 2. miſſos per murum in funiculo coccineo ſalvârit: *Demiſit ergo eos per fune*
15. *feneſtra, domus enim ejus hærebat muro.* Ita & Jeremias ope funiculi de pro
Jer. 38. do & cœnoſo lacu liberatus eſt: *Et extraxerunt Jeremiam funibus, & eduxe*
13. *eum de lacu.* Eccleſiaſtes de funiculo triplicato mentionem facit, quòd
Eccl. 4. 12. facilè poſſit diſcerpi: *Funiculus triplex difficilè rumpitur.* Chaldæus hîc ve
Quàm pulchri ſunt tres juſti in generatione, inter quos eſt pax ſicut funiculus fimbr
tribus chordis, qui non citò rumpitur.

S. Baſil. Verùm S. Baſilius per ejuſmodi triplicem funiculum SS. Trinitatem
lib. 5. con- audit: *Trinitas*, inquit, *non dirumpitur, & eſt colenda in una & æterna glori*
tra Euno- *dem unam & ſolam Deitatem ubique circumferens, irrupta, inſciſſa, indiviſibilis*
mium. *implens omnia, omnia continens, omnibus exiſtens, creans, gubernans, ſanctifican*
viſicans. Hic Divinus & maximè admirandus nexus non dirumpitur, ut ſcriptum
Hugo Car- *funiculus triplex non diſrumpetur.* Hugo Cardinalis per unam chordam p
din. hîc. cti funiculi triplicati potentiam Patris, per ſecundam ſapientiam Fili
per tertiam bonitatem Spiritûs Sancti accipit, quo triplici funiculo li
eſt Diabolus, & homo, velut Jeremias captivus è lacu miſeriæ & è lut
cis extractus. Hic ergo triplex funiculus erit & nobis ſalutis ſignum, ſ
vâ fide in eam credimus, & mandata ejus ſervamus; ſicut quondam
culus coccineus domui Rahab & exploratoribus Joſuæ ſaluti fuit. Pro
benedicta ſit Sancta creatrix & gubernatrix omnium, Sancta & indiv
Trinitas!

Exurgant licet contra nos tres infenſiſſimi hoſtes, Diabolus, mu
caro, peſſima trinitas; ſed ſi Divinam ac SS. Trinitatem hanc devotè &
militer invocabimus & adorabimus, illius ope facili conatu omnes inin
noſtros ſuperabimus; per invocationem enim Patris cedet teterrimus
bolus à tentatione; per Filium mundus, quia ipſe eſt, qui vicit mund
& per Spiritum Sanctum edomabitur caro rebellis: *Honora patrem m*
Revel. 1. dicebat quondam Chriſtus ad S. Brigittam, *dilige me, obedi Sancto Spiritui*
c. 3. huic enim Deo trino & uni omnis debetur honor & gloria. Et ſi v
quatuor illi Seniores procidebant ante ſedentem in throno, & adoraba
ventem in ſæcula ſæculorum, & mittebant coronas ſuas ante thronum d
Apoc. 4. tes: *Dignus es, Domine DEUS noſter, accipere gloriam, & honorem, & virt*
11. *quia tu creâſti omnia, & propter voluntatem tuam erant, & creata ſunt.* Ah!
nos miſellos, in hac lacrymarum valle inter tot pericula conſtitutos,
1. Petr. 5. tet facere? *Humiliamini igitur ſub potenti manu Dei.*
6. 7. Quinque illæ Virgines fatuæ, quæ ob defectum olei nimis ſe

ſtes Divini Sponſi venerunt nuptias, geminatis vocibus ac manibus au-
thereæ pulsârunt fores: *Domine, Domine, aperi nobis.* Sed non fuerunt *Matth. 25.*
ditæ, neque aliud ab illo cœleſti Sponſo reportârunt reſponſum, quàm *11.*
triſte? *Neſcio vos.* O vocem ſanguineis deplorandam lachrymis: *Ne-*
os; quod idem eſt dicere ac: Diſcedite à me in ignem æternum. Et
e, dices, Virgines illæ à gloria & regno cœleſti fuerunt repudiatæ?
. Hugo Cardinalis, quia tantùm bis *Domine, Domine*, clamârunt: *Ter-* *Hugo Car-*
, inquit, *Domine deeſt*; nemo enim poteſt dicere: Dominus JESUS, *din. hic.*
n Spiritu Sancto, hunc ergo Dominum omiſerunt, & ideò ad cœle-
nuptias non pervenerunt. Diſcite, ô mortales! à fatuis iſtis Virgini-
meliùs orare, ſi cœlorum regnum vultis obtinere; diſcite, inquam, to-
Sanctiſſimam invocare, & honorare Trinitatem: *Domine, Domine, Do-*
aperi nobis. Proinde memoria noſtra ſemper præſentem habeat Patrem
num; intellectus Verbum, quod pro nobis Caro factum eſt, voluntas
rem noſtrum Spiritum Sanctum: *Faciamus*, ait D. Auguſtinus, *volunta-* *S. Auguſt.*
Patris, voluntatem Filii, voluntatem Spiritûs Sancti, quia Trinitatis hujus una vo- *tract. 22.*
s, una poteſtas, una majeſtas. *in Joan.*

Summoperè quondam Chriſtus Dominus illius Centurionis, qui pro
e ſervi ſui paralytici interceſſit, commendabat fidem: *Et ſequentibus di-* *Matth. 8.*
Non inveni tantam fidem in Iſraël; ex qua occaſione (quia Centurio ille *10.*
tilis erat) prædixit gentium converſionem & vocationem; Judæos au-
reprobandos; proinde ad adſtantes converſus ait: *Dico autem vobis,*
multi ab Oriente & Occidente venient, & recumbent cum Abraham, & Iſaac
acob in regno cœlorum, filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores; ibi erit
& ſtridor dentium. Fulmen hoc erat Judæis ex Abraham, Iſaac, & Ja-
prognatis, quibus non duntaxat regnum terrenum, ſed & ſpirituale
næ gloriæ in cœlis erat promiſſum, nunc autem illis dictum eſt: *Filii*
regni ejicientur in tenebras exteriores, hoc eſt, in gehennam. Quæres hîc,
e Chriſtus dixerit: *Recumbent cum Abraham, & Iſaac & Jacob in regno cœ-*
? Subintrat hîc Simon Caſſianus: *In Abraham*, inquit, *Pater, in Iſaac* *Sim. Caſſ.*
, in Jacob Spiritus Sanctus oſtenditur. O felix regnum cum Patre, Filio, & *l. 5. c. 12.*
tu Sancto æternùm regnare; ad quod alluſit Vates Jeſſæus? *Satiabor,* *Pſ. 16. 15.*
pparuerit gloria tua. Et in alio loco: *Inebriabuntur ab ubertate domûs tuæ;* *Pſal. 35. 9.*
rente voluptatis tuæ potabis eos.

8. Nunquam obſervâſti modum, prudens Lector, quo Angelus de cœ-
Virginem in conclavi ſuo ſedentem ſalutaverit, & Incarnationem Ver-
nuntiaverit? Attentum te eſſe volo. Inter alia verba, quibus eam Pa-
nphus ille cœleſtis allocutus eſt, & hæc erant ſequentia: *Spiritus San-* *Luc. 1. 35.*
ſuperveniet in te, & virtus Altiſſimi obumbrabit tibi; ideóque & quod naſcetur
Sanctum, vocabitur Filius Dei. Siſte hîc gradum, & bene hujus cœleſtis

Legati verba pondera : *Spiritus Sanctus ſuperveniet in te* ; En habes unam SS. Trinitate perſonam : *Et virtus Altiſſimi obumbrabit tibi* ; Habes hîc & p ſonam Patris : quem Altiſſimum nominavit : *Ideoque & quod naſcetur ex Sanctum, vocabitur Filius Dei.* Ecce habes & Filium, adeóque totam SS. T nitatem ad hoc ſummum Incarnationis myſterium cooperantem. Et h eſt, quod Angelus ille intemeratam hanc Virginem ſalutaverit per Av quod verbum pariter SS. Trinitatem præſignabat : A. Alpha & Omeg qui eſt Pater æternus : V. Verbum incarnandum ; E. Emiſſionem SS. S ritûs ab utroque procedentis. Vide ex hoc, quomodo hanc ſummè adı randam Verbi Incarnationem tota SS. Trinitas operata ſit, quia, ut aj Theologi, opera ad extra toti Trinitati ſunt communia : Juvat hîc aud
Concil. To- Concilium Toletanum : *Cùm Spiritum Sanctum superventurum in ea dicit, & v*
letan. 16. *tutem Altiſſimi, qui eſt Dei Patris Filius, obumbraturam eam præmonuit, ejuſdem lii carni totam Trinitatem cooperatricem eſſe monſtravit*, licèt hoc ſummum Inc nationis opus Spiritui Sancto approprietur, eò quòd ipſe procedat ut am nationalis Patris & Filii &c.

9. Vultis pro dictorum coronide de hoc SS. Triadis Myſterio ar menta in uno manipulo colligata ? Amicus ille pauper & mendicus fa ob adventum grati hoſpitis preſſus, de nocte intempeſta ab amico locu
Luc. 1. 5. te tres panes petiit : *Amice, commoda mihi tres panes*, quos etiam per impo nitatem ſuam feliciter impetravit. Sed quid iſti panes? Reſpondet S. A guſtinus, quòd per dictos tres panes non obſcurè SS. Trias fuerit aduml
Aug. ſerm. ta : *Cùm autem perveneris*, inquit, *ad tres panes, hoc eſt, ad cibum & intelligent*
19. de ver- *Trinitatis, habes & unde vivas, & unde paſcas ; cibus & panis æternus eſt Pater*
bis Dom. *& Filius, & Spiritus ſanctus.* O Chriſtiani! omnes nos ſumus mendici, a januam magni Patris-familias ſtamus mendicantes : *Panem noſtrum quoti num da nobis hodie* ; Mendicemus igitur à Chriſto JESU, & hoc Crucifi ſub cujus hîc gratioſa umbra ſedemus, ut tres iſtos panes (intelligent SS. Trinitatis) nobis pauperculis porrigat, quibus paſci poſſimus, & fa ſedare animæ.

Ubi Chriſtus quondam Judæos ſacrilegos flagellô è templo elim
Joan. 2. vit, ad reliquos circumſtantes, & tanto auſu attonitos dixit: *Solvite tem*
19. *hoc, & in tribus diebus excitabo illud.* Subintrat hîc S. Ephrem, quare in duo? cur non momentô aut in ictu oculi? Et reſpondet ſibi S. Pater *Myſterium Trinitatis.*

Alia vice venerunt ad eundem pretioſiſſimum orbis Redempto turbæ plures, ut audirent verbum DEI, & ſanarentur à languoribus ſui
Matth. 15. quid mitiſſimus JESUS ? *Miſereor turbæ, quia jam triduò perſeverant me*
32. poſt quod triduum & ægris de ſanitate, & ſanis fame laborantibus ab

de cibis providit. Sed dices, quare triduum expectavit? Reſpondet Venerabilis Beda propter Myſterium SS. Trinitatis, neſcit enim DEUS Tri- *V. Beda*
nus & Unus triduanos repellere clamores. Proinde illi optimè faciunt, qui *hic.*
in privata, vel publica neceſſitate conſtituti per triduum ad publicas preces confugiunt: *Quid enim potentius*, ſubintrat hîc pariter S. Ambroſius, *quàm Confeſſio SS. Trinitatis*? Davidem conſule in neceſſitatibus ſuis ad Deum trinum confugientem: *Benedicat nos DEUS DEUS noſter, benedicat nos DEUS.* *Pſ. 66. 7.*
Conſidera hîc tres SS. Trinitatis perſonas; & ſubjungit, *Et metuant eum omnes fines terræ.* Vide hîc unitatem. Abraham tres vidit, ſed unum adora- *Gen. 18. 1.*
vit. Triplicis ſpeciei virgas, videlicet amygdalinas, populeas & ex platanis partim decorticatas Jacob ſuis ovibus in canalibus aquarum propoſuit, *Gen. 30.*
ex quarum intuitu oves diverſicolores conceperunt fœtus. Titulus ille in *37.*
Cruce ſuper caput JESU affixus, tribus linguis erat ſcriptus: *Hebraicè, Græ-* *Joan. 19.*
cè, & Latinè. En ter Regem. Tribus quondam civitatibus DEUS in Lege *20.*
jus refugii attribuit: *Tunc ſeparavit Moyſes tres civitates trans Jordanem ad orien-* *Deut. 4.*
talem plagam, ut confugiat ad eas, qui occiderit nolens proximum ſuum. O SS. Tri- *41.*
nitas! tu es illa triplex refugii civitas miſeris mortalibus, tu es *clypeus ſalutis* *Prov. 30.*
omnibus ſperantibus in te; quis enim peccatorum, licèt miſerrimus à te *5.*
derelictus eſt, qui in animo, ſeriò contrito & humiliato confugit ad te? unde finio cum Poëta

Gloria ſit Patri, ſed compar gloria CHRISTO;
Gloria ſit Sancto Spirituique DEO.

CONSIDERATIO XXXV.

De Reverentia, quam debemus SS. Euchariſtiæ Sacramento.

Pro Dominica 2. poſt Pent.

Homo quidam fecit cœnam magnam, & vocavit multos. Luc. 14. 16.

I.

Magnum quondam ad vanæ voluptatis & gloriæ aucupium non tantùm Principibus, ſed & toti populo à minimo uſque ad maximum adornavit convivium potentiſſimus Perſarum Rex Aſſverus, ad quod cùm & Regina Vaſthi, ut oſtenderet Rex cunctis populis & optimatibus ſuis ejus pulchritudinem, eſſet per ſervos vocata, renuit illa ad Regis imperium venire, quapropter ob ſuperbiam, inobedientiam, & mariti contemptum à throno & thoro repudiata, & pro ea Eſther in Reginam aſcita eſt: *Fecítque eam regnare loco Vaſthi &c.* (*Eſth.* 1. & 2.)

Magnum etiam hodie homo quidam dives inſtituit convivium, ad quod multos per ſervos ſuos juſſit vocari; ſed plures arrogantiam Vaſthi imitantes ad hanc lautiſſimam venire cœnam detrectârunt: *Primus dixit ei: Villam emi, & neceſſe habeo exire, & videre illam, rogo te, habe me excuſatum.* (*Luc.* 14. 18.) Vide hîc inſignem hujus emptoris dementiam: Villam, inquit, ſe emiſſe, & poſtquam paratas pro ea exſolvit pecunias, primùm vadit ad illam videndam. O mortalium cæcitatem! quare non priùs hanc ſpectâſti villam? *Alter dixit: Juga boum emi quinque, & eo probare illa, rogo te, habe me excuſatum.* Perpende hîc cæcam hujus hominis avaritiam, dum terrenis inhiat, & boves ſuos luſtrat, interim tranſiêrunt dies ſalutis, & gratia Dei cum eis, hinc meritò à cœna cœleſti excluſus eſt. Tertius dixit: *Uxorem duxi, & ideo non poſſum venire.* Adverte hîc ſummam hominis inurbanitatem; cæteri invitati ſuas prætendebant excuſationes: *Rogo te, habe me excuſatum*, hic adſtruit impoſſibilitatem: *Non poſſum venire*: & quid te ab hac cœna impedivit? In promptu cauſa eſt, homo libidinoſus erat, carnalis, magis inhians effrænatis ſuis amoribus, quàm delitiis cœleſtibus nunquam perituris.

Sed

Sed apage cum his invitatis, quoniam indigni habiti ſunt, ut in hac
na magna & Dominica comparerent. Cœna hæc magna juxta mentem
. Patrum Sanctiſſimæ Eucharistiæ typus & ſimulacrum extitit; & quid no-
ius hâc cœnâ? Audite B. Albertum Magnum: *Magna*, inquit, *dona Chriſti* **B. Albert.**
oc convivio, Corpus dedit in cibum, Sanguinem in potum, Animam in pretium, **M. diſt. 1.**
itatem in condimentum &c. O verè cœna magna, quia à magno Deo no- **t. 1. c. 1.**
præparata. Agite mortales! ad hanc diviniſſimam cœnam & vos invi-
i eſtis; nolite mihi dicere: *Non poſſum venire:* nullam hîc gratam habeo
uſationem; omnes vocati eſtis; proinde cui *honorem, honorem, cui tribu-
, tributum;* adeſt hîc Rex univerſorum: Quam ergo reverentiam & de-
tionem illi exhibebitis? dicam; attentos vos eſſe diſcupio.

2. *Cui honorem, honorem,* rectè monet gentium Doctor Paulus. Ve- **Rom. 13.**
m cui major debetur honor quàm Deo & homini Chriſto, qui ut immen- **17.**
n ſuam erga nos demonſtraret charitatem, non tantùm in finem dilexit
s, ſed & tradidit ſemetipſum pro nobis; & dum iniqui illi machinaban-
Crucem, ipſe interim in SS. Euchariſtia ſeſe totum illis tradidit in cibum
potum. O! quanta in hoc divino myſterio elucet divinæ dilectionis
plitudo: *Accepit JESUS panem, & benedixit, ac fregit, deditque diſcipulis ſuis,* **Matth. 26.**
ens: Accipite & manducate, hoc eſt Corpus meum, quod pro vobis tradetur; hic **26.**
calix Sanguinis mei, qui pro vobis effundetur. Adverte, nullus hîc adhibetur **Marc. 14.**
ropus aut figura; omnia verba clara ſunt: *Hoc eſt Corpus meum, quod pro* **22.**
bis tradetur; hic eſt calix Sanguinis mei, qui pro vobis effundetur, ſed non aliud **Luc. 22.**
orpus pro nobis in Cruce traditum eſt, nec alius effuſus Sanguis, quàm **19.**
hriſti Domini, ergo neceſſariò ſequitur, verum Chriſtum Deum & homi- **1. Cor. 11.**
m ſub ſpeciebus panis & vini in SS. Euchariſtia contineri; ac proinde ibi- **24.**
m ſummè eſſe honorandum, colendum & adorandum? *Dignus enim eſt* **Apoc. 5.**
gnus, qui occiſus eſt, accipere virtutem, & divinitatem, & ſapientiam, & fortitudi- **15.**
*m, & honorem, & gloriam, & benedictionem in ſæcula ſæculorum. Cui hono-
m, honorem.*

Qui Arcam Dei, in qua Manna de cœlo delapſum aſſervabatur, non
bito cultu venerabantur, miſerâ & infauſtâ morte periêrunt. Ozam con-
le à Domino ſubitanea percuſſum nece, quia Arcam divinam vel ſemel
æſumpſit temerè attingere? *Iratúſque eſt indignatione Dominus contra Ozam,* **2. Reg. 6.**
percuſſit eum ſuper temeritate, qui mortuus eſt ibi juxta Arcam. Hinc diſce, **7.**
bintrat hîc Cornelius, quanta puritate & reverentia accedendum ſit ad **Cornel. hic.**
Euchariſtiam, in qua non eſt Manna terreſtre, quod erat in Arca, ſed cœ-
ſte & divinum, imò ipſe Chriſtus DEUS & homo. Proinde in hoc SS.
cramento cultu latriæ, id eſt, ſupremo, qui ſoli Deo debetur, eſt adoran-
us; fides enim præſentiæ Filii Dei in carne, & neceſſitas eum adorandi ſunt

invi-

invicem connexa. Quam veritatem non agnovit tantùm, ſed & perelegan-
Trident. ter explicavit Tridentinum : *Illum eundem Deum*, inquit, *in hoc SS. Sacramento*
ſeſſ. 13. *adeſſe credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum dicit : Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem Magi procidentes adoraverunt, quem denique in Galilæa ab Apoſtolis adoratum Scriptura teſtatur.* Cui honorem, honorem.

De eadem Arca Domini recenſent SS. Paginæ, quòd ex mandato Dei per ſeptem dies à Sacerdotibus in ſolemniſſima proceſſione & concurſu totius populi Iſraëlitici per circuitum in obſidione & expugnatione Jericho fuerit portata. Præibant tunc omnes Hebræi bellatores armati, quos ſequebatur Arca illa divina cum Sacerdotibus bajulis, & ſupremo Belli-Duce Joſue. Agmen claudebat vulgus innumerabile. Tandem ſeptimo die à
Joſue. 6. 20. facie Arcæ fœderis, *& omni populo vociferante, & clangentibus tubis muri illicò corruerunt.* Omnia hæc illis contingebant in figura. Arca, in qua Manna conſervabatur abſconditum, SS. Eucharistiæ typus fuit, quæ per hanc ſeptimanam honori hujus divini Sacramenti dedicatam ſepties in pluribus Eccleſiis in ſolemniſſima pompa à Sacerdotibus Dei & comitante omni populo orthodoxo ſummo cum jubilo exponitur, & circumfertur. Per Jericho corruentem hæreſin & omnem contrariam Satanæ poteſtatem ſubaudi.
2. Reg. 6. 14. Ringatur licèt infelix hæreſis, velut quondam arrogans Michol, dum humilem Davidem Regem coram Arca Dei jubilantem conſpexit, & deſpexit; ſed nihil efficiet omnis ſatanica & hæretica pervicacia, quia tam
Pſal. 67. 2. quam muri Jerichuntini cum cunctis inferni viribus concidet : *Exurgat DEUS, & diſſipentur inimici ejus, & fugiant, qui oderunt eum, à facie ejus. Sicut deficit fumus, deficiant : ſicut fluit cera à facie ignis; ſic pereant peccatores à facie Dei, & juſti epulentur, & exultent in conſpectu Dei, & delectentur in lætitia.*

Cùm quondam magnificentiſſimum templum, à ſapientiſſimo Rege immenſis impenſis intra ſeptem annos ædificatum, Deo T. O. M. dedicaretur, & nunc à Sacerdotibus prædicta Arca fœderis in Sancta Sanctorum eſ-
3. Reg. 8. 10. ſet introducta, refert Scriptura, quòd *nebula implevit domum Domini, & non poterant Sacerdotes ſtare, & miniſtrare propter nebulam; impleverat enim gloria Domini domum Domini.* Obſervant hîc Interpretes, nebulam illam fuiſſe
Cajetan. & alii. candidam, lucidam ac ſplendentem, & ideò *gloria Domini* appellata eſt, quæ Sacerdotum miniſtrantium oculorum aciem mirè obtundebat, & hebetabat, & hoc ob reverentiam divinæ Majeſtatis ſeſe per nebulam illam oſtendentis. Quod ubi vidit prudentiſſimus Salomon, myſterium advertens clamavit : *Dominus dixit, ut habitaret in nebula*, dixit autem hoc Levit.
Fornet. in Paradiſ. Evangel. Conſ. 32. *16. 13.* Et quid, obſecro, præſignabat candida illa nebula, in qua olim habitabat DEUS cum hominibus? Reſp. Reverendiſſimus Epiſcopus Hebronenſis Fornerus, illam nebulam fuiſſe pulcherrimum typum SS. Euchariſtiæ,
quia

quia ibidem quaſi candida nebula latet Divina Majeſtas, ac ipſe Dei Filius & homo Chriſtus ſub candidis panis ſpeciebus abſconditus: *Ecce, ego vobiſcum* Matth. 28.
ſum omnibus diebus usque ad conſummationem ſæculi. O grande myſterium! Da- 20.
te igitur gloriam DEO ſuper Iſraël, quia longè propiùs adeſt nobis, quàm quondam Hebræis: *Exulta igitur, & lauda, habitatio Sion, quia magnus in medio* Iſa. 12. 6.
tui Sanctus Iſraël.

4. Hebræis quondam in exitu Iſraël de Ægypto ad mare rubrum, ac de- Exod. 14.
in per deſertum usque ad introitum Palæſtinæ, proficiſcentibus columna nu- 19.
bis & ignis fideliſſima dux, comésque itineris fuit; erat autem hæc columna illuminans, & protegens Hebræos, confundens autem, & obnubilans Ægyptios, de qua Sapiens: *Propter quod ignis ardentem columnam ducem habuerunt ig-* Sap. 18. 3.
notæ viæ &c.

Meminit & Vates Regius alterius columnæ nubis, in qua olim Deus Moyſi & Aaroni coram Arca proſtratis apparuit, eisque ſuam expoſuit voluntatem: *Invocabant Dominum, & ipſe exaudiebat eos; in columna nubis loquebatur ad* Pſal. 98. 7.
eos. Contigit autem hoc Moyſi, quando montem Sinai aſcendit, ubi ei Dominus *in caligine nubis* locutus eſt: *Jam nunc veniam ad te in caligine* Exod. 19.
nubis, ut audiat me populus loquentem ad te, & credat tibi in perpetu- 8.
um. Alia vice locutus eſt Deus in tabernaculo fœderis, ſed pariter in columna nubis: *Ingreſſo autem illo tabernaculum fœderis, deſcendebat columna nubis, & ſta-* Exod. 33.
bat ad oſtium, loquebatúrque cum Moyſe cernentibus univerſis, quòd columna nubis ſta- 9.
ret ad oſtium tabernaculi; ſtabántque ipſi, & adorabant per fores tabernaculorum ſuorum.

Per utramque hanc columnam nubis & ignis, in qua magni conſilii ille Angelus, imò ipſe Deus dux itineris & inſtructor populi eſſe voluit, rectè juxta mentem quorundam Interpretum adumbratus eſt Chriſtus JEſus, & hic Euchariſticus, ita le Blanc: Ibi, inquit, hoc eſt, in SS. Euchariſtia, Chri- Le Blanc
ſtus loquitur Sacerdotibus, ubi verè eſt, ſed latens, & quaſi ſub nube, can- Pſal. 89. 7.
dida, ſub qua ejus abſcondita eſt Deitas; unde & Iſaias dicit: *Ecce; Dominus* Iſa. 19. 1.
aſcendet ſuper nubem levem. Eſt autem pientiſſimus Redemptor noſter in SS. Euchariſtia columna nubis, quia, ut columna illa veteris Teſtamenti, ab hoſtium incurſu nos protegit, defendit & adumbrat, atque in fideles ſuos gratiarum imbres largiſſimè effudit. Eſt & columna ignis, eosdem fideles ſuos benignè illuminans, mentes eorum frigidas igne amoris ſui accendens & calefaciens, atque à ſordibus purgans noxarum: *Deus tuus ignis conſumens eſt.* O Deut. 4.
Chriſtiani! reſumite animos; ſi jam olim in umbra Deus & Salvator veſter 24.
in columna nubis & ignis adeò clemens & propitius populo ſuo fuit, quid nunc ſperare poſſumus à mitiſſimo illo Numine ſub candida nubecula in SS. Euchariſtiæ Sacramento tecto, ſi debita cum veneratione tanto præſentes

[illegible]imus myſterio? Proinde rectè S. Doctor Angelicus: *Sic nos viſitat, prout illum colimus.*

5. Azotii, quia Arcam Dei inhonorârunt, eámque juxta impurum Dagon ſtatuerunt, à Deo juſtiſſimo ſcelerum vindice graviſſimâ & incurabili plaga fuerunt percuſſi: *Aggravata eſt autem manus Domini ſuper Azotios, & demolitus eſt eos.* Qualem, obſecro, pœnam merebitur ille luridus Chriſtianus, qui ipſum Sanctum Sanctorum in Sacratiſſima Euchariſtia non debito afficit honore? & Sacerdos ille, qui indignè ſacrificat?

1. Reg. 5. 6.

Balthaſar Rex, quia ſacra prophanaverat vaſa, quæ pater illius Nabuchodonoſor de templo Solymæo tranſtulerat, à Deo graviſſimè correptus eſt, dum Divina manus ei in pariete mortis & interitûs ſcripſit ſententiam: *Mane, Thecel, Phares*; ubi paulò poſt ſequitur: *Eâdem nocte interfectus Balthaſar Rex Chaldæus.* Quid tibi eveniet, homo Chriſtiane, ſi eadem temeritate non vaſa ſacra, ſed ipſum Sanctum Sanctorum in SS. Sacramento realiter præſentem fueris aſpernatus?

Dan. 5. 25.

Filii Heli, Ophni, & Phinees, quia Sacrificia Domini indignè tractarunt, miſerrima morte periêrunt: *In die uno morientur ambo &c.* Et ipſe Heli pater, quia magis honoravit filios ſuos, quàm Dominum, & Sacrificia ejus, ſubitanea quoque morte exſpiravit: *Nunc autem dicit Dominus: Abſit hoc à me: ſed quicunque glorificaverit me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles.* Qualis eos manebit pœna, qui indignè tractant Divinum Sacrificium, aut corde & ore polluto ſuſpiciunt SS. Euchariſtiæ Sacramentum? Heu qualis pœna?

1. Reg. 2. 34.
1. Reg. 2. 30.

6. Gedeon clam cum Phara de nocte intempeſta juſſu Dei in caſtra Madian deſcendens, mirum audiebat cujuſdam Madianitæ ſomnium: *Vidi*, inquiebat is, *ſomnium, & videbatur mihi quaſi ſubcinericius panis ex hordeo volvi & in caſtra Madian deſcendere; cúmque perveniſſet ad tabernaculum, percuſſit illud, atque ſubvertit, & terra funditus coæquavit.* At quod repoſuit alter commilito & Madianitæ ſocius: *Non eſt hoc aliud, niſi gladius Gedeonis.* Et quomodo, dices, iſta inter ſe conveniunt, panis & gladius? quam inſolita eſt hæc conſequentia? [illegible] Cornelius: Hic panis fuit typus Euchariſtiæ, quæ Madianitas, id eſt, Dæmones, cæteróſque hoſtes quaſi gladius ferit, & dejicit; hic enim eſt panis, qui de cœlo deſcendit, & caſtra hoſtium ſubvertit. Dicitur autem gladius, quia gladiô ſe quis poteſt defendere, aut ſeipſum interimere; ita & SS. Euchariſtia eſt vita bonis, mors malis, panis vitæ ritè diſqoſitis, & gladius impiis, atque indignè communicantibus.

Judic. 7. 13.

S. Joannes dilectus ille Domini Diſcipulus in extaſi quondam conſpicatus eſt *thronum, de quo procedebant fulgura, & voces, & tonitrua.* In throno Euchariſtico reſidet idem Deus & homo Chriſtus. Cave, ô peccator & contemptor, ne ſimilia in te procedant fulgura & tonitrua; unde SS. Euchariſtia [illegible]

Apoc. 4. 5.

[illegible]

pellari ſolet, *Tremendum ac vivificum Sacramentum.* Diſcant hîc elatæ cervices coram Deo Euchariſtico ſeſe humiliter demittere, & quem *adorant Dominationes, & tremunt poteſtates*, demiſsè adorare.

Panes propoſitionis olim ſupra menſam auream ac puriſſimam erant collocati, qui & panes facierum, ſeu bifrontes erant appellati: *Super menſam puriſſimam ſtatues eos, ut ſit tibi panis in monimentum oblationis Domini.* Præſeferebant autem panes iſti Sancti duplicem faciem, quia utrinque, ait Galatinus, habebant cruſtam, & non in furno, ſed inſtrumentis aureis, ſicut nos hoſtias conſecrandas ferreis conficimus inſtrumentis, pinſebantur. Ecce myſterium: Chriſtus in SS. Euchariſtia ſub ſpecie panis nobis propoſitus duplicem quoque præfert faciem, ſuavem, & torvam; ſuavem probis, torvam improbis: *Mors eſt malis, vita bonis.*

Obededom Gethæus, quia in domo ſua Arcam Domini humaniſſimè excepit, coluit, ac veneratus eſt, à Deo multiplici benedictione eſt cumulatus: *Benedixit Dominus Obededom, & omnem domum ejus.* Dixi, per Arcam ſu- adumbratam SS. Euchariſtiam, in qua non terreſtre manna, ſed cœleſte & Divinum, imò ipſe Deus & homo Chriſtus eſt abſconditus; quâ igitur reverentiâ, animi puritate & cultu latreutico erit colendus ipſe Deus præſens.

Petrus, ubi ex ingenti piſcium captura intellexit, ipſum Dominum ſuum in navicula eſſe præſentem, ob miraculum tam inſolitum ſacro horrore perculſus exclamavit: *Exi à me, quia homo peccator ſum, Domine.*

Adam, ubi contra Dei mandatum deliquit, non auſus eſt ampliùs in conſpectu DEI apparere, ſed ingenti correptus timore coram præſente Numine inter fruteta paradiſi ſe abſcondit: *Vocem tuam audivi in Paradiſo, & timui.*

Mulier illa, quæ tot annis ſanguinis fluxum perpeſſa eſt, non audebat coram manifeſto ad Chriſtum accedere, ſed *acceſſit retrò & tetigit fimbriam veſtimenti ejus; dicebat enim intra ſe: ſi tetigero tantùm veſtimentum ejus, ſalva ero.* Vide hîc, atque perpende, Anime mi! qualem reverentiam debeas exhibere Deo tuo Euchariſtico, & quàm ſalutari in præſentia Chriſti debeas corripi timore, ne præſente ac ſpectante tali ac tanto Domino aliquid indigni committas. Audi S. Chryſologum: *Audiant Chriſtiani*, inquit, *qui quotidie Corpus Chriſti attingunt, quantam de ipſo corpore poſſunt ſumere medicinam, quando mulier totam rapuit de ſola Chriſti fimbria ſanitatem: ſed quod nobis flendum eſt, mulier de vulnere medicinam tollit, nobis medicina ipſa retorquetur in vulnus.*

Diſcant hîc delicatuli coram Redemptore ſuo Euchariſtico utrumque inflectere genu, ne magis videantur imitari Judæos ingratiſſimos, qui uno ... poplite Chriſtum proterve conſpuebant, illudebant, & alapis cædebant:

Matth. 27. 29. *Et genu flexo ante eum, illudebant ei, dicentes, Ave Rex Judæorum.* Diſcant craſſiores trunci coram pretioſiſſimo Salvatore ac ſupremo Judice ſua humiliare capita, eúmque viva fide adorare, ac colere, ſi ſimilem benedictionem cum Obededom, Petro, & Muliere ſanata à benigniſſimo Numine velint obtinere &c. Diſcant mortales omnes Deum, ubi realiter præſens eſt, debito proſequi honore; ſed fides docet, quod Deus in SS. Euchariſtia realiter ſit præſens, ergo debito illum proſequantur honore. O quàm pudendum! quòd beſtiæ omni ratione carentes ſubinde Euchariſtico Numini majorem exhibeant reverentiam (uti patet ex ovicula S. Franciſci, & aſino S. Antonii Paduani &c.) quàm ipſi homines Chriſtiani ratione præditi, ac fidei Orthodoxæ lumine illuſtrati. O quàm pudendum!

8. Moyſes Hebræorum Legifer & Dux, ut notitiam de terra promiſſionis capeſſeret, duodecim exploratores in Chanaan ablegavit, qui explorarent, qualis eſſet terra, quàm fertilis, quam lata, populoſa ac munita. Et ut ſpecimen aliquod raræ fertilitatis poſt quadraginta dies ad caſtra ſua redeuntes referrent, Num. 13. 24. *abſciderunt palmitem cum uva ſua, quem portaverunt in vecte duo viri.* Ex quo patet, prægrandem fuiſſe botrum illum, quem à duobus viris opus fuit portari. Cornel. hîc. Omnia hæc illis contingebant in figura, per uvam Cornelius Chriſtum & hunc crucifixum intelligit: *Uva,* inquit, *pendens in vecte eſt Chriſtus pendens in Cruce, hæc nata eſt in terra promiſſa, id eſt, Ben Virgine, quàm promiſit Iſaias c. 7. v.* 14. Ita ſentiunt & Sanct. Auguſtinus, Sanctus Ambroſius, Sanctus Cyprianus & alii, quos citat, & ſequitur dictus Cornelius. Verùm Clemens Alexandrinus per uvam illam Venerabile ſubaudit Euchaiſtiæ Sacramentum, de quo Cant. 1. 13. & Sponſa: *Botrus Cypri dilectus meus mihi in vineis Engeddi.* Duo autem viri hujus uvæ bajuli duo præſignabant Teſtamenta, qui præibat, Judæos adumbravit, qui ſequebatur, Chriſtianos; in quo obſervandum, Judæos huic botro myſtico, quia præceſſerant, terga vertiſſe, adeóque parùm SS. Euchariſtiam curaſſe, Jo. 6. 61. unde & dixerunt: *Durus eſt hic ſermo, & quis poteſt eum audire?* Chriſtiani verò Orthodoxi, qui ſequebantur, & etiamnum ſequuntur, eundem divinum botrum ante conſpectum ſuum gerunt, & myſterium intelligunt, proinde Chriſtum in illo præſentem humiliter adorant, qui & dulcis cibus ac potus eſſe ſolet. Jo. 6. 56. *Caro enim mea verè eſt cibus, & Sanguis meus verè eſt potus.* Obſerva *Tò verè,* non figuratè, non ænigmaticè, ſed verè & propriè.

9. Cæterùm Hebræj in Lege Veteri, quia tot, ac tantis à Deo erant cumulati beneficiis, ut illis ore ad os per ſervum ſuum Moyſen loqueretur, conſolaretur afflictos, animaret pugnaturos, nutriret famelicos, & inter illos in caſtris in proprio habitaret tabernaculo &c. meritò gloriari, ac dicere poterant: S. Th. Aq. in Offic. in ſolemn. *Non eſt alia natio tam grandis, quæ habet Deos appropinquantes ſibi, ſicut Deus noſter adeſt nobis.* Sed modò in Lege gratiæ longè propinquior eſt nobis Deus in SS. Euchariſtiæ Sacramento; illis quondam Deus ſolùm per Angelum loquebatur,

ur, ſed nunc per realem, Divinámque Filii Dei præſentiam: *Propter hoc ſciet* Corp. Chr.
populus meus Nomen meum in die illa; quia ego ipſe qui loquebar, ecce adſum. Quis er- Iſa. 52. 6.
go, ſi viva fide credit (prout decet quemlibet credere Chriſtianum) Deum
ac Salvatorem ſuum in hoc SS. Sacramento perſonaliter præſentem non ve-
neretur? non honoret? non adoret? *Si ergo pater ego ſum, ubi eſt honor meus? & Malach. 1.*
Dominus ego ſum, ubi eſt timor meus? & licèt ſit Deus abſconditus, cui tamen 6.
honorem, honorem. O Chriſtiani! O Catholici! reſumite animos, reve-
... *non eſt alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appropinquantes ſibi, ſicut Deus no-*
ſter adeſt nobis. Ut preces noſtras audiat, peccata dimittat, mala tollat, juvet
afflictos, & omni gratia ac conſolatione nos in hoc Diviniſſimo Sacramento
repleat: *Sacramentum Corporis Chriſti*, ait Hugo à S. Victore, *dicitur propter ſui* Hugo à S.
excellentem virtutem Euchariſtia, id eſt, bona gratia. Quid ergo formidamus ad Vict. p. 307
hanc bonam gratiam, imò ad ipſum gratiæ thronum accedere, ut miſericor- Hebr. 4. 16
diam conſequamur in tempore opportuno?

Propheta ille Apocalypticus & dilectus Chriſti Diſcipulus vidit aliquando
per oſtium cœli apertum viginti quatuor Seniores, quaſi Senatores magnifi-
centiſſimos, imò & Reges potentiſſimos in ſedilibus ſuis ſedentes, & viven-
tem in ſæcula ſæculorum humiliter adorantes; procidebant enim ante faciem
ejus quaſi humum oſculaturi, mittebántque coram throno Dei, eique Re-
gnum ſuum, triumphos, victorias ac coronas referebant acceptas: *Dignus es,* Apoc. 4. 11
Domine Deus noſter, accipere gloriam, & honorem, & virtutem &c. Paulò poſt,
prout ſequens inſinuat caput, iidem Seniores coram Agno, qui proximus
erat Deo, de novo procidebant, quos millia millium ſequebantur Angelo-
rum, qui omnes læta voce conclamabant: *Dignus eſt Agnus, qui occiſus eſt, ac-* Apoc. 5. 12
cipere virtutem, & Divinitatem, & ſapientiam, & fortitudinem, & honorem, & glo-
riam, & benedictionem &c. En hîc typum habes, anima Chriſtianâ, quomodo
laudare, magnificare, ac benedicere debeas Diviniſſimum Agnum pro uni-
verſorum ſalute in ara Crucis occiſum, & nunc viventem in ſæcula, & etiam-
num nobiſcum in SS. Euchariſtia præſentem: *Ecce, ego vobiſcum ſum omnibus* Matth. 18.
diebus uſque ad conſummationem ſæculi. Imitare pro fine aquilas, de quibus Veri- 20.
tas Chriſtus: *Ubicunque fuerit corpus, illic congregabuntur & aquilæ.* Supra quod S. Matth. 24.
Ambroſius: *Corpus Chriſti eſt in altari; aquilæ vos eſtis renovatæ ablutione deli-* 28.
cti, juxta illud: Renovabitur ut aquila juventus mea. Pſ. 102. 5. S. Ambr. de Sacram. l. 4 cap. 2.

CONSIDERATIO XXXVI.

In via Virtutis non proficere, eſt deficere.

Pro Dominica 3. poſt Pent.

Quærit diligenter, donec inveniat. Luc. 15. 8.

1.

S. Bernard. ep. ad F. F. de vita ſolit.
S. Hier. ad SS. Virgin.

PAlma quò annoſior, eo & fructuoſior. Cygnus quantò magis ſeneſcit, tantò ſuaviùs canere conſueſcit. Cedrus ſemper creſcit, proinde de illa dicitur, quòd nunquam ſinatur ire in ſenectam, unde pro lemmate tulit: *Semper flore novo.* Ita & homo Chriſtianus debet eſſe conſtitutus, qui quotidie viam virtutis debet incipere, ſi non velit in illa deficere; in hac enim non progredi, eſt regredi: *Nulli*, ait Doctor Mellifluus, *in eodem ſtatu diu eſſe conceditur; aut ſemper proficiendum, aut deficiendum eſt.* O quàm turpe igitur eſt homini Chriſtiano; ſi quoad ætatem ſingulis proficit momentis, & tamen virtuti nihil adjicit! Nonne cervus annis ſingulis cornibus ſuis unum ramum adjicere aſſolet, & tu, Chriſtiane, ſemper in eodem ſtatu permanes; Et quid hoc eſt, ſemper eſſe Joannem in eodem? S. Hieronymum audi: *Omne tempus*, inquit, *in quo te non meliorem ſenſeris, hoc æſtima perdidiſſe.* O grandis perditio! in quo non melior evaſiſti?

Geminian. de Exempl. & Simil. l. 4. cap. 38.
Exod. 16. 15.
Num. 21. 5.

De milvo recenſet Geminianus & alii, quòd in juventute ſua miro planè ardore ac ſolertiâ pinguiores prædari ſoleat aves; ſed quo tandem annoſior ac profectior hic prædator & terror volucrum fieri aſſolet, eò & ſegnior redditur & ad prædandum inhabilis; hinc in ſenectute ſua parvulas tantummodò cogitur capere muſcas & vermiculos, & ſic miſer tandem ob eſcæ defectum fame perit, aliíſque rapacibus milvis in prædam cedit. Ita proh dolor! ſunt multi etiamnum Chriſtiani, qui bene quidem incipiunt, ſed denique malè finiunt, non abſimiles illis ingratis & inconſtantibus Hebræis, qui quondam Manna de cœlo delapſum prima fronte mirè ſuſpiciebant: *Manhu? quid eſt hoc?* Tandem ejus nauſeâ affecti dixerunt: *Anima noſtra jam nauſeat ſuper cibo iſto leviſſimo.* Ah nos miſeros! ſanè hoc calamitoſo temporum ævo eò de-

veni-

enimus, de quibus jure merito dicere poteſt Veritas Chriſtus: *Et quoniam* *Matth.24.*
bundavit iniquitas, refrigeſcet charitas multorum, qui autem perſeveraverit uſque in *12.*
nem, hic ſalvus erit.

Si hodiernus paſtor in inquiſitione ovis perditæ deſtitiſſet, ſi & mulier
uærendò drachmam ſuam amiſſam non continuâſſet laborem, neuter rem
antoperè deſideratam inveniſſet; proin conſtanter laborandum eſt pro cœlo,
ro Dei honore, pro animæ propriæ & aliarum promovenda ſalute, & qui-
em uſque ad ſupremum vitæ halitum, *qui hîc deficit*, monet S. Paſchaſius, *S. Paſchaſ.*
ad altiora non currit, ad inferiora deſcendit; & S. Bernardus: *In via vita non pro-* *ſ. in Tbren.*
redi, regredi eſt. De qua veritate plura in præſenti ſe offerunt examinanda. *cap. 5.*
i ſalutem tuam amas, attende, quia & te, ô mi Lector, tangit. *S. Bernard.*
2. in Purif.

2. Olim mandaverat Deus, ut ignis in altari ſemper arderet, quem nu- *B. V.*
ire debebat Sacerdos, *ſubjiciens ligna manè per ſingulos dies.* S. Gregorius Ma- *Levit. 6. 12*
nus per hoc altare cor noſtrum intelligit, in quo Deus vult, ut ignis divinæ *S. Greger.*
aritatis ſemper ardeat; proinde quilibet Chriſtianus hunc ignem quotidie *lib. 25.*
utrire ſtudeat, ſi vult, ut in gratia Dei & virtutibus proficiat; & quemad- *Mor. c. 7.*
odum corpus quotidiano reficimus alimentò, ne pereat, ita & oportet
ic igni cœleſti ſemel in altari cordis noſtri excitato quotidianam ſubmini-
are annonam: *Hic ignis*, ſubintrat hîc Cornelius, *lignis, id eſt, exemplis* *Cornelius in*
rum; & præceptis dominicis quotidie fovendus & excitandus eſt, idque manè, id *Levit. 6. 16*
, matutina oratione & meditatione (quod quàm utile ſit, utinam intelligant, & re
ſa in praxi experiantur omnes, præſertim Eccleſiaſtici) éſtque in cordibus electorum
extinguibilis. Sed quomodo in te?

Ezechiel Propheta, ubi quatuor illa myſtica animalia conſpexit ex igne
rodeantia, & ſingula cum quaternis faciebus adinſtar fulguris euntia, ad-
ertit, quòd nullo modo retrogrado, aut averſo, ſed rectiſſimo ambula-
nt inceſſu, nunquam in curſu ſuo retroſpicientes: *Et unumquodque eorum* *Ezech. 1.*
oram facie ſua ambulabat; ubi erat impetus ſpiritus, illuc gradiebantur, nec reverte- *11.*
antur, cùm ambularent. En, forma hic tibi præſcribitur, homo Chriſtiane,
uomodo non retrogrado, aut averſo, ſed recto inceſſu ſit ambulandum:
unt, ait Vates Regius, *de virtute in virtutem.* Eliam imitare, qui ad Ange- *Pſal. 83. 8.*
viſionem & monitum, ubi ſub umbra juniperi pane ſubcineritio refectus *3. Reg. 19.*
t, non ampliùs acquievit, donec in fortitudine cibi illius uſque ad mon- *8.*
m Oreb ambulâſſet. Sponſus ille ſanguinum, verè candidus & rubicun-
s in Cantico à Sponſa capreæ, hinnulóque ceruorum aſſimulatus eſt, *Cant. 2. 7.*
liens in montibus, & tranſiliens colles. Tu illum pro poſſibili imita-
, & ſicut cervus in via virtutum perge. Et hoc eſt, quod David de ſeip-
aſſerit: *Viam mandatorum tuorum cucurri.* Addit hîc S. Ambroſius, *ut* *Pſ. 118. 32*
nus equus, boni enim equi hæc nota eſt & indicium, quòd etiam
ſtans

ſtans curſum meditetur, hinc pedibus terram pulſat, & impatienter tolerat, ſi non poſſit curſum perficere. Tali anhelitu, vult dicere David, ego poſt converſionem meam viam mandatorum Dei cucurri, *cùm dilataſti cor meum*, non enim bene curritur, niſi corde dilatato; cor enim coarctatum & coanguſtatum non eſt habile ad currendum. Audis hoc, anime mi? Cor tuum dilatatum per mortificationem, fidem, ſpem, charitatem ac cæteras virtutes: *Cordis dilatatio*, inquit S. Auguſtinus, *juſtitia eſt delectatio &c.* Sed pergamus ad alia.

S. Auguſt. conc. 16. in hunc Pſal.

3. Jacob Patriarcharum decus, ſed tunc temporis intervallô adhuc juvenis; cùm iram fratris ſui Eſau declinaturus ex ſuaſû matris in Meſopotamiam proficiſceretur, in via de nocte intempeſta ſuper duros indormiens lapides ipſum Dominum procerâ ſcalâ, & usque ad cœlum pertingenti innixum conſpicatus eſt per quam mirabilem ſcalam etiam Angeli in continuo motu & aſcendebant, & deſcendebant. Ingens portentum, viſum mirandum! quæ tamen omnia illis contingebant in figura. Sunt, qui per hanc myſticam ſcalam Dominicam ſubaudiunt Crucem, quæ miſerorum ad cœlum ſcala eſt. Ita S. Auguſtinus: *Dominus*, ait, *ſcala incumbens eſt Chriſtus in Cruce pendens.* Sunt, qui per eandem ſcalam Incarnationem Verbi & Chriſti generationem ex ſtirpe Jacobi oriundam ſubintelligunt, ita Rupertus, Vatablus & alii. Sunt, qui hanc ipſam per ſcalam beatiſſimam ac ſemper intemeratam Virginem & Dei Genetricem MARIAM præſignatam eſſe volunt, utpote quæ eſt ſcala peccatorum. Ita S. Bernardus: *Hæc*, inquit, *eſt ſcala Jacob, quæ duodecim gradus habet.--- Per hos gradus aſcendunt Angeli, & ſublimant homines. Sic diſponuntur in corde aſcenſiones, ſenſim perficiendô, & pedetentim aſcendendô.* Sunt denique, qui per hanc ſæpiùs memoratam ſcalam viam Juſtorum & Electorum in cœlum præfiguratam eſſe contendunt, & optimè in ſenſu Tropologico, ita antiquiſſimus Tertullianus: *Scala*, ait, *hæc eſt via, qua juſti aſcenſiones in corde ſuo diſponunt in cœlum*, cujus ſcalæ gradus ſunt variorum præceptorum & virtutum aſcenſus, videlicet incipientium, proficientium & perfectorum, quibus ſe denique ipſe Deus in vertice unit: *Vidi Dominum innixum ſcalæ.* Sed adhuc unum verbum, anime mi! Obſervat in hac elegantiſſima figura S. Doctor Melliflus quòd nemo Angelorum in illa myſtica ſcala ſubſtiterit, nullus ſederit, aut moratus ſit, ſed ambulabant omnes, & quare hoc? Audi, & perpende illius verba: *Vidit*, inquit, *Jacob in ſcala Angelos deſcendentes, & aſcendentes. Nunquid ſtantem quempiam ſive ſedentem? aut aſcendas, neceſſe eſt, aut deſcendas. Si attentas ſtare? ruas neceſſe eſt. Minimè pro certo eſt bonus, qui melior eſſe non vult, & ubi incipis nolle fieri melior, ibi etiam deſinis eſſe bonus.* Audis hoc? *In hac vita*, ait idem Melliflus, *inter profectum & defectum nihil eſt medium*; quapropter hîc laborandum eſt, & ſi non proficis, neceſſariò deficis, & quod hîc negligis, per omnem æternitatem non ampliùs poteris recuperare, proinde *quodcunque facere poteſt manus tua, inſtanter operare.*

Geneſ. 28. 12.

S. Auguſt. ſerm. 79.

Rupert. hic.

S. Bern. ſ. de B. 11. pag. 394.

Tertullianus contra Marcionẽ.

S. Bernard. Epiſt. 91.

S. Bernard. epiſt. 253.

Eccl. 9. 10.

4. Recordor hîc S. Petri Apoſtoli in transfiguratione Chriſti in monte [Th]aboræo à pientiſſimo Domino humiliter poſtulantis, quatenus ſibi lice[ret] in hoc amœniſſimo loco tria ædificare tabernacula, in quibus cum Chri[ſ]to, Moyſe, & Elia jugiter poſſet permanere, & vitam quietam, atque ab [o]mni mundano ſtrepitu immunem ducere: *Domine, bonum eſt nos hîc eſſe.* Matth.17.
[T]extus Arabicus habet: *Bonum eſt, ut maneamus hîc.* Verùm nihil impetra- 4.
[v]it bonus Petrus, *neſciens*, ait Lucas, *quid diceret.* Et quomodo *neſciens*? Luc.9.33.
[a]n fortaſſe in illa gloria ut ebrius loquebatur, dum inſolitô & cœleſti [g]audiô abſorptus, ſe ipſum capere non poterat? Ita eſt, loquebatur ut *ne-*
[ſc]ius; Cauſam aſſignat S. Joannes Damaſcenus: *Non eſt*, inquit, *tibi bo-* S. Damaſ-
[n]um, ô Petre! quòd Chriſtus ibi moretur; non enim obtineres claves Regni, nec mors [...] ſcen. hîc
[...]lita eſſet tyranni; ne quæras ante tempus felicia, ut Adam Deificationem. Audi apud Cor-
[...]hanc rem & Theophylactum: *Ne dixeris*, inquit, *cum Petro: Bonum eſt nos* nel.
[hîc] eſſe; nam oportet ſemper proficere, & non permanere in uno gradu virtutis, & con- Theophyl.
[tem]plationis, ſed ad alia tranſire. Audis hoc, ô Clerice! ô Religioſe! ô Chri- hîc.
[ſti]ane!

De Jonatha recenſet primus Regum Liber, quòd ſolus cum armigero [ca]ſtra invaſerit Philiſthinorum, & magnam inter hoſtes ſtragem cauſârit; [o]portebat autem eum aſcendere per prærupras & altiſſimas petras: *Aſcen-* 1. Reg.14.
[dit a]utem Jonathas & manibus & pedibus reptans, & armiger ejus poſt eum. 13.

Juvat hîc audire doctiſſimum Mendozam: *Jonathas*, ait, *viam ardu-* Mendoza
[am] ingreſſus, ſed ſemper progreſſus, exemplum præbet iis, qui virtutis viam aggre- hîc annot.
[diu]ntur, ut ſemper progrediantur. Et Hugo Cardinalis: *Tota*, inquit, *vita* 20. ſect. 1.
[bo]norum eſt aſcenſus; è converſo tota vita impiorum deſcenſus eſt &c. Quid tu fa- Hugo Car-
[ci]s, qui hæc legis? an aſcendis, vel deſcendis? fortaſſe neutrum de te di- din. hîc.
[ci] poteſt; quid ergo erit in fine vitæ? fac ipſe concluſionem, & audi Do[cto]rem Angelicum: *Qui*, ait, *non ſtudet ad proficiendum, eſt in periculo deficien-* S. Tho. Aq.
[di]: videmus enim, quòd, niſi remiges conantur aſcendere, navis ſemper deſcendit. in 2. Cor.
13. lect. 3.

5. Vis hujus veritatis probam? Saulem primum Iſraëlitarum Regem [con]ſule, de quo ſacræ teſtantur Paginæ, quòd in omni populo Iſraël ne[mo] illo melior fuerit: *Et erat ei* (Cis patri ejus) *filius vocabulo Saul, electus* 1. Reg. 9.
bonus; & non erat vir de filiis Iſraël melior illo. Cùm ad Regem poſtula- 2.
[re]tur, quæſivit latibula, & in antris abſcondit ſe, ne ad regiam eveheretur [dig]nitatem. Verbo: Spiritus Sanctus erat cum illo, unde & cum aliis pro[phet]avit Prophetis. Et tamen talis, ac tantus vir non duntaxat terreſtri, & cœleſti regnô excidit. O caſum ſummè deplorandum! Et vis ſcire, [ho]mo mi! tam miſerandi lapsûs cauſam? Audi Samuelem ei ſententiam [dic]entem: *Stultè egiſti, nec cuſtodiſti mandata Domini Dei tui, quæ præcepit tibi.* 1. Reg. 13.

 13.

Quod ſi non feciſſes, jam nunc præparâſſet Dominus regnum tuum ſuper Iſraël in ſe- ternum; ſed nequaquam regnum tuum ultra conſurget. Collige ex his, quiſq es, homo Chriſtiane! quomodo in cœpta virtutum via tibi ſit impoſter ambulandum? pergendum, pergendum, proficiendum, proficiendum q tidie eſt; *Semper adde*, ait Divus Aurelius Auguſtinus, *ſemper ambula*, *ſem*
S. Aug. ſup. Pſal. 122. *profice, ſemper aſcende; noli in via remanere, noli retrocedere, noli deviare. manet, qui non proficit; retrocedit, qui ad ea revolvitur, unde jam abſceſſerat; viat, qui apoſtatat.* Virgines illæ fatuæ, quia in fine carebant oleô, à Divi
Matth. 25. 10. Sponſo reprobatæ ſunt: *Clauſa eſt janua, neſcio vos.* Per quod Incarnata pientia omnes ſuos erudire voluit fideles, eóſque præmaturè monere, qui ſi ad æternas Agni nuptias velint pervenire, ſemper in virtutibus non t proficiant, quàm & oleum charitatis ac bonorum operum usque ad ſup
Apoc. 21. 17. mum vitæ exitum diligentiſſimè conſervent, *non enim aliquod coinquinat intrabit regnum cælorum.*

6. Jacob, de quo priùs mentionem fecimus, paulò ante obitum ſu omnes filios ſuos convocari juſſit, quibus non tam paternè benedix quàm & poſteris eorum bona, vel mala, quæ illis eſſent eventura, proph
Gen. 49. 2. tavit: *Congregamini, & audite, filii Jacob, Iſraël patrem veſtrum.* Cùm igit ad filium ſuum Ruben primogenitum, ſed immorigerum veniſſet, eum ju primogenituræ ſpoliavit, eique clariſſimis verbis prædixit: *Non creſcas; q aſcendiſti cubile patris tui*; ad Joſephum autem filium morigerum dixit: *lius accreſcens Joſeph, filius accreſcens.* Bone DEUS! quàm diſſimilis eſt h benedicendi modus! de uno vaticinatur Jacob: *Non creſcas*, & de alter ut creſcat non tam in ſe, quàm & in filiis ſuis in longitudinem dierum, pr inde bis dixit: *Filius accreſcens Joſeph, filius accreſcens.* Omnia hæc illis fac in figura, ſcripta ſunt autem propter nos. Ruben illos ſignificat, qui Chri quidem per fidem ſunt filii, ſed propter teporem, mentíſque languore non creſcunt in bene cœptis, bonis propoſitis ac virtutibus; hinc meri cum Ruben, tanquam filii immorigeri primogenitura, ſeu jure cœleſti p vantur hæreditatis. Econtrariò per Joſeph illi indicantur, qui accreſcu quotidie in virtutibus, & de virtute tranſeunt in virtutem, donec videat
Pſ. 83. 7. DEUS Deorum in Sion; de quibus & S. Paulus ait: *In omni opere bono fr*
Col. 1. 10. *ctificantes, & creſcentes.* Et Sapiens: *Juſtorum ſemita, quaſi lux ſplendens, pr*
Prov. 4. 18. *cedit, & creſcit uſque ad perfectam diem.*

Et quemadmodum aurora ſenſim creſcit, & pedetentim intenditur u que ad perfectum diem, unde lemma: *Senſim lucidior*; & ſicut Luna nov ſemper magis, magiſque ſolet accreſcere, donec tandem ſplendore ſuo a impleat ſuum orbem; hinc lemma: *Perfectum creſcit in Orbem*; Ita conve

fac

tio ſancta juſtorum eſt adinſtar auroræ, vel Lunæ, dum eorum juſtitia & nctitas ſemper ac ſenſim creſcit: *Donec aſpiret dies, & inclinentur umbra.* S. *Cant.* 2. 17.
uſium virum miræ ſanctitatis conſule, qui aliquando raptus in extaſin Angelos vidit ſibi occurrentes, & læto concentu ſibi occinentes: *Ibunt de virtute* *Cornel. in* *virtutem, donec videatur DEUS Deorum in Sion.* Erige te, ô Anima Chriſtia- *Prov.* 4. 18.
a! & totis viribus pro immarceſſibili illa corona & æterna gloria, dum adhuc tempus gratiarum affulget, labora, non reſpiciendô poſt aratrum, aut *Pſ.* 103. 7.
oſt Sodomam cum uxore Lothi, ſed viâ rectâ procedendo, donec venias d illam beatam Patriam, ubi *juſti fulgebunt ſicut ſol in regno Patris eorum.* *Matth.* 13. 43.

7. Cæterùm non ſine peculiari cauſa illuminatiſſimus gentium Doctor Paulus viam quotidiani profectûs & perfectionis cuidam ſtadio, ſeu ut omæ vocant, *curſui* ad acquirendum bravium deſtinavit, aſſimilavit: *Om-* 1. *Cor.* 9. 24.
s quidem currunt, ſed unus accipit bravium; ſic currite, ut comprehendatis. Et ic, obſecro, Sodes, ſi quis in medio curſu gradum ſiſteret, nec ampliùs naretur ad præfixam currere metam, an talis optatum præmium & bravium obtineret: Minimè gentium, ſed oportet, ut in curſu ſemper proficiat, donec terminum attingat: *Sic currite, ut comprehendatis.*

Abraham ſingulare virtutis & perfectionis ſpeculum hîc nos oportet tueri, ad quem olim DEUS: *Ambula coram me, & eſto perfectus.* Et quo- *Gen.* 17. 1.
odo perfectus? Reſp. quia citò & ſine ulla tergiverſatione fecit omnia, æ mandaverat ei DEUS, ſemper in virtutis ſemita proficiens, Deúmque mper præſentem, & operum ſuorum inſpectatorem ſibi præfigens; unde ando Dominus ei in Mambre juxta tabernaculi ſui fores in ipſo fervore ei ſedenti apparuit, ubi tres vidit, & unum adoravit, ſine mora in occurm illorum cucurrit, Saræ conjugi interim præcipiens: *Accelera, tria ſata* *Gen.* 18. 6.
ila commiſce, & fac ſub cinericios panes, ipſe verò *feſtinavit, & cucurrit ad armentum, & tulit inde vitulum tenerrimum & optimum, deditque puero, qui feſtinavit, coxit illum.* Ad quid, obſecro, iſta feſtinatio in domo Abrahæ? *Tota do-* *s*, ait Hildebertus, *feſtinat, tota fervet obſequio, nihil negligenter fit in domo ju-* *Hildebert. Epiſt.* 60.
, & Origenes: *Nullus piger*, inquit, *eſt in domo ſapientis.* Formam hîc ha- *Orig. hîc.*
s, anime mi, quomodo te oporteat ſervire Deo, & in omni virtute cum rahamo proficere, imò & cum illo feſtinare ad majores quotidie profeus, *quoniam tempus breve eſt.*

Cùm electus Dei populus ex Ægypto egrederetur in Palæſtinam, nuln moram interpoſuit itineri, ſed omnia debebant fieri feſtinanter: Agm Paſchalem manducaverunt cum feſtinatione: *Comedetis feſtinanter; eſt* *Exod.* 12. 11.
m Phaſe (id eſt, tranſitus) Domini. Cum celeritate trajiciebant mare rubn, Pharaonem à tergo inſtantem formidantes; & licèt hoc mare rubrum

ſex circiter leucas latum ſit, illud tamen tres hominum milliones, i
bus & multi pueri ac puellæ fuerant, unius noctis dimidiæ ſpatio d
Exod. 14. runt: *Et ingreſſi ſunt filii Iſraël per medium ſicci maris &c.* Suprà quod e
22. D. Ambroſius: *Tranſeundum eſt*, inquit, *hoc mare impigrè, vix tranſitu*
S. Ambroſ. *gilantibus. Si quis autem dormiverit, tranſire non poterit; ſed demergitur, ut*
ſerm. 4. in *tius, cujus & anima & corpus interiit.*
Pſal. 118. Accedit, quòd populus ille Iſraëliticus per deſertum ab una ad al
23. tranſiërit manſionem, donec tandem poſt 40. annos ad terram prom
nis pervenerit. Sic & te oportet Anima Chriſtiana, ire de virtute in
tem, & ab una ad alteram pervenire manſionem, ut per variarum vir
exercitium tandem ad terram promiſſam venias & ad montem Sion
Hebr. 12. DEUS habitabit cum hominibus: *Curramus*, ait S. Paulus, *ad prop*
1. *nobis certamen, aſpicientes in Auctorem fidei, & conſummatorem JESUM, qu*
poſitô ſibi gaudiô ſuſtinuit Crucem &c.

8. Pro dictorum coronide adhuc aliqua coacervemus argument
lomon Regum prudentiſſimus pretioſiſſimum ſibi juſſit parari thro
3. Reg. 10. quem duodecim ad latus ſtipabant leunculi aurei gradatim aſcendente
20. *duodecim leunculi ſtantes ſuper ſex gradus hinc atque inde*, duos autem m
leones ex auro puriſſimo conflatos, tanquam cuſtodes ſui corporis
ſedile ſuum in ſummitate gradum voluit collocari: *Et duo leones*
juxta manus ſingulas. Ad quid, quæſo, tot leones? Reſp. Leo eſt Sy
lum vigilantiæ, unde apertis indormit oculis; & fortitudinis, quia a
lius pavet occurſum; Adverte, anime mi! utrámque hanc virtute
colere, imò & habere debet, qui aliquando cœleſtem thronum di
Marc. 13. conſcendere. Nunc, nunc vigilandum: *Videte, vigilate, & orate.* N
33. nunc cum leunculis, ſeu paſſionibus confligendum, *non enim coronatu*
2. Tim. 2. *qui legitimè certaverit.* Nunc, nunc gradatim, & de die in diem, de v
5. in virtutem proficiendum: *Fratres mei dilecti*, ait Apoſtolus, *ſtabiles*
1. Cor. 15. *& immobiles, abundantes in opere Domini ſemper, ſcientes, quòd labor veſter*
58. *inanis in Domino.* Proinde nulla dies nobis tranſeat ſine linea. Conſ
mus, quòd nec ipſe ſummus mundi opifex DEUS quieſcere voluerit,
usque opus ſuum die ſeptimo creandô, diſtinguendo, & ordinando
plevit, dies autem ſeptimus Sabbathinus & quietis eſt. Et nunquid de
Luc. 2. 52. ſto dicitur: *Et JESUS proficiebat ſapientiâ, & ætate, & gratiâ?* Et quom
dices, proficiebat, qui à primo conceptionis inſtanti plenus erat grat
Joan. 1. *de cujus plenitudine nos omnes accepimus, & gratiam pro gratia?* Obſerva, l
16. geliſta per *Tò proficiebat* non aliud inſinuare nobis voluit, quàm contin
quem in vita noſtra ſpirituali, & in omni virtute procurare debemus
greſſum, & profectum; Chriſtus enim in omnibus noſtrum protot

& exemplar fuit, quem imitari debent Chriſtiani omnes; *nemo enim mittens manum ſuam ad aratrum, & reſpiciens retrò, aptus eſt regno Dei.* *Luc. 9. 62.*

Ex quibus omnibus hactenus ex Sacræ Scripturæ fontibus adductis argumentis ſatìs ſupérque liquet, quomodo in hac mortali vita pro æterna acquirenda gloria ſit laborandum. Non hîc licet in circuitu ambulare; nam *impii in circuitu ambulant*; Supra quod rectè Mellifluus: *Qui in circuitu ambulat, proficiſcitur quidem, ſed nihil proficit; va homini, qui ſequitur hunc circuitum.* O mortales miſeri, & in bonis propoſitis, ac bene cœptis heu nimiùm inconſtantes: *ſic ſtulti eſtis, ut cùm ſpiritu cœperitis, nunc carne conſummemini?* O confuſibiles operarios, qui in initio converſionis opus veſtrum inchoâſtis ex auro, & nunc conſummatis in luto! Ambulate ergo, dum lucem habetis, *& DEUS omnis gratia, qui vocavit vos in æternam ſuam gloriam in Chriſto JESU, modicum paſſos, ipſe perficiet, confirmabit, ſolidabítque, ipſi gloria & imperium in ſæcula ſæculorum, Amen.* *Pſal. 11. 9. S. Bern. ſer. 12. ſup. Pſ. qui habitat. Gal. 3. 3. 1. Petr. 5. 10.*

CONSIDERATIO XXXVII.

De Verbo DEI audiendo, & Opere exequendo.

Pro Dominica 4. poſt Pent.

Cùm turba irruerent in eum, ut audirent Verbum DEI.
Luc. 5. 1.

I.

Mira vis ſuccini eſt, quòd electrica virtute calefactum, per halituum emiſſionem de longè ad ſe paleas attrahit. Sed longè major vis Chriſti in his terris quondam ambulantis fuit, dum non duntaxat viles paleas; ſed & ferrea peccatorum pectora ad ſe ſuaviter traxit; ubicunque enim mitiſſimus Redemptor, ſive in Synagoga, ſive intra, ſive extra urbis mœnia vel in ipſis morabatur deſertis, ſemper ingenti hominum turmâ ſtipatus fuit; cujus divini ſuccini mirandam vim attractivam conſiderans S. Lucas, hodie emphatico verbo uſus eſt: *Cùm turba irruerent* *Luc. 5. 1.*

ruerent in eum. Obſervato : *Irruerent* ; & quis obſecro, non miretur hoc ingens populi deſiderium, dum omnibus laboravit viribus, ut ejus frui poſſet præſentiâ ? ſi monetas aureas ac argenteas, ſi panes & vina pretioſa, ſi boves & oves igne toſtos, ſi pannos & frumenta, atque alia in populum illum diſtribuiſſet utenſilia, prout Anno 1711. Menſe Decembri Francofurti ad Mœnum in ſolemniſſima coronatione Caroli Sexti Imperatoris Auguſtiſſimi, juxta ac Potentiſſimi ſpectavimus, nulla tanti ac tam inſoliti accurſûs admiratio noſtrum ſubiret animum : ſed quòd turbæ illæ, rebus poſthabitis omnibus, in fame & ſiti, in gelu & æſtu Chriſtum ſecutæ ſint, neque ab ejus chariſſima voluerint ſeparari præſentia, hoc equidem ſatis demirari non poſſum.

Cauſam ſubjungit S. Lucas : *Ut audirent Verbum DEI.* Ecce, in quanto pretio tunc fuerit Verbum DEI. Sed ô temporâ ! o mores ! Conſidera, anime mi, hoc carnale ſæculum, & quid videbis ? multos quidem Chriſtianos in Urbibus & Pagis ſtatutis temporibus à Paſtore ſuo Verbum DEI audientes, ſed paucos ex illius auditione emendatiores; laudant hi mundani divina eloquia, probántque meliora, ſed re ipſa ſequuntur deteriora. O Chriſtiani tepidi, nec frigidi, nec calidi ! Quid juvat turtures, (ita quondam

S. Auguſt. ſerm. 218. de Temp.

argumentabatur magnus ille Aurelius Auguſtinus) ſi ova ſua non absque labore & difficultate pariant, & exinde ea deſerentes, permittant refrigerari ? Ad quid juvat apiculas, ſi in carpendis & colligendis floribus ſolummodò tempus terant, & ex illis optatum mel non conficiant ? Ad quid juvat hominem, ſi neceſſariis quidem paſcatur eſcis, & ſtomachus eas non valeat retinere ? Pari modo & ratione quid juvat Verbum DEI audire, ſi deſideratum exinde non percipis fructum, neque mel ex his floribus conficis, neque animæ cibum in corde retines ? Ruminandum, ruminandum Verbum DEI eſt ; iterum dico, & inculco : Ruminandum Verbum Dei eſt, hinc ſolùm illud animal in lege mundum æſtimabatur, quod diviſam habebat

Levit. 11. 2.

ungulam, & cibum ruminabat : *Omne, quod habet deviſam ungulam, & ruminat in pecoribus, comedetis.* Per diviſam ungulam binam ſubaudi charitatem, Dei videlicet & proximi, & per ruminationem Verbi DEI dignam ponderationem & maſticationem : *Beati*, inquit Veritas, *qui audiunt Verbum DEI*, ſed hoc ſolum non ſufficit, niſi *cuſtodiant illud*, & S. Jacobus : *Eſtote*, ait, *factores verbi, & non auditores tantùm, fallentes vosmetipſos.* De qua veritate, ex qua ſalus noſtra pendet, plura in præſentiarum dilucidabimus ; ſi ex Deo eſtis, Verba DEI audite.

Luc. 11. 28.

Jacobi 1. 22.

2. Attonitus hæreo, quoties attentâ mente conſidero mirandam illam Solimæi templi ſtructuram, cui ædificando Regum ſapientiſſimus ſeptem annos

nnos cum immenſo propemodum theſauro impendit; & quod haud im-
eritò rerum ponderanti inſolitum, imò & impoſſibile videtur, illud eſt
uòd nullus malleorum ictus in extruendo hoc magnificentiſſimo fuerit au-
itus: *Malleus, & ſecuris, & omne ferramentum non ſunt audita in domo, cùm æ-
ficaretur.* Et quomodo, dices, hoc poſſibile fuit? an non templum illud
marmore ſolido erat extructum? & hoc ſine dubio; ergo, ſubjunges,
ebebant lapides malleis, ſecuri & ferro poliri, & quadrari? Adverte, quid
hunc Scripturæ locum Interpretes communiter reſpondeant, quòd vide-
cet in lapidicinis & petroſis montibus, ubi ſaxa exſcindebantur, omnes
usmodi lapides ita priùs fuerint dolati, quadrati, ac ad debitam menſuram
architectis coaptati, ut poſtea in extruendo templo nil opus fuerit inſtru-
entis malleorum & ſecurium. Fateor, appoſitè quoad litteram, ſed my-
terium hîc ac ſenſum myſticum inquiro.

3. Reg. 6. 7.

Reſpondet per accommodè ad intentum noſtrum S. Bruno, quòd per
oc templum Hieroſolymitanum ſine malleo, ſecuri & ferramento conſtru-
um nil aliud, quàm Eccleſia Dei ſubaudiri debeat, quæ à Chriſto, *qui plus*
quàm Salomon, non vi gladii, ſtrepitûque armorum & inſtrumentorum
lleorum, ſed ſola verbi divini virtute & prædicatione erecta, atque fun-
ta eſt: *Meritò*, ſunt verba dicti S. Brunonis, *in domo Domini, quando ædifi-
ta eſt, malleus aut ſecuris, aut vox ferramenti audita non eſt, quia Eccleſia Dei, quæ
r eam ſignificabatur, non ferro, ſed lingua ædificanda erat.* En mirabilem vim
efficaciam divini verbi, per quod Eccleſia non ſolùm erecta, & hactenus
nſervata, ſed & novi orbes ab idololatria ad agnitionem veri Numinis
nverſi ſunt: *Verbum Dei*, ait Hugo Cardinalis, *tribuit ægris medicinam, cæ-
lumen, famelicis panem, ſitibundis vinum, infrigidatis ignem, impugnatis clypeum, de-
ſolatis medicinam &c.*

Matth. 12. 42.
S. Bruno ſerm. 4. de laude Eccl.
Hugo Card. in Pſ. 57.

3. Cum Joſue invictiſſimus Iſraëlitarum archiſtrategus urbem Jeri-
untinam ſuæ poteſtati & ditioni diſcuperet ſubjicere, non ferreos arietes,
olim Romani, non validiſſimas baliſtas, & catapultas, ut quondam
acedones, nec immania ex ære fuſa bellica tormenta, prout nunc fieri aſ-
let, ad expugnandos illius munitionis & urbis muros adhibuit, ſed tubas
ntummodò aliquas, ad quarum ſonitum ſine mora Jericho collapſa, cum
colis ſepulta, & cum omnibus ædificiis ſolo æquata eſt: *Igitur omni popu-
vociferante, & clangentibus tûbis muri illico corruerunt &c.* Quis, quæſo, mor-
ium hîc non obſtupeſcat inſolitam harum tubarum Sacerdotalium virtu-
n, ad quarum ſonitum & clangorem urbs univerſa unico proſtrata eſt
omento?

Joſue 6. 20.

Adverte homo Chriſtiane; Omnia hæc illis quondam contingebant
figura. Joſue typus JESU & nomine & omine extitit, qui cum Apoſto-
lis

lis ac Prædicatoribus non vi, ac ſtrepitu armorum, ſed ſolâ Evangelicâ D
vini verbi tubâ totum terrarum orbem, per Jericho præſignatum, ſubjug
vit, idololatriam evertit, & regnum Principis tenebrarum extirpavit. J
S. Auguſt. vat in hanc rem audire S. Auguſtinum: *Sicut*, inquit, *tunc canentibus tub*
ſerm. 106. *muri illicò ceciderunt, ita & nunc oportet, ut civitas mundi, id eſt, ſuperbia cum ſu*
de Temp. *turribus, avaritia ſcilicet, invidia atque luxuria ſimul cum populis, id eſt, omnib*
concupiſcentiis malis aſſidua Sacerdotum in Eccleſia taceant, ſed audiant Domin
dicentem: Clama, ne ceſſes, quaſi tuba exalta vocem tuam, & annuntia populo me
ſcelera eorum &c.

4. De Ezechiele Propheta refert Scriptura, quòd à Spiritu Domini al
quando in ampliſſimum campum ductus fuerit aridis mortuorum oſſibu
undequaque refertum, cui imperavit Dominus, ut etiam his marcidis & ſi
Ezech. 37. catis oſſibus ac Calvariis Verbum DEI prædicaret: *Vaticinare de oſſibus iſti*
4. *& dices eis: Oſſa arida, audite Verbum Domini.* Res ſtupenda! ad quid, & i
quem finem Vates ille Divinus oſſibus aridis ac ſiccis cadaveribus, anim
intellectu, auribus ac omnibus ſenſibus carentibus Verbum DEI prædica
debuit?

Obſerva hîc grande myſterium. Per hæc oſſa arida, ad Dei verbu
ac prædicationem Ezechielis paulò poſt reviviſcentia, hujus ſæculi peccat
res adumbrati ſunt, qui ob commiſſa in Deum delicta, velut oſſa arida &
Ezech. 18. ſicca cadavera mortuorum in conſpectu Dei habentur, & ſunt; *anima enim*
4. *quæ peccaverit, ipſa morietur.* Et ecce ſtupendam divini verbi potentiam, a
cujus prædicationem ipſi quoqe mortui reſurgant: *Ecce tibi*, ait doctiſſimu
Manſ. to. Manſius, *quæ verbum Dei parat miracula, nimirum defunctorum oſſa revivificat, &*
4. *tr.* 83. *revireſcere facit, atque ex frigidis cineribus integros armat exercitus.* Et ſicut vit
diſc. 13. noſtra ſine reſpiratione non ſubſiſtit, ita quoque, ut ſpiritualiter vivamus
neceſſe eſt, ut ſpiritu verbi Dei ſuſtentemur, ſine quo viva ſumus cadave
Joan. 6. ra; unde Veritas: *Verba, quæ ego locutus ſum vobis, ſpiritus & vita ſunt.*
64. Davidem conſule, à via ſalutis longiſſimè aberrantem, quem unica, ſe
2. *Reg.* 12. gravis concio ad pœnitentiam reduxit: *Et dixit David ad Nathan: peccavi Do*
13. *mino.* Sardanapalum illum laſcivum & effæminatum in Ninive cum omn
Jona 3. 6. populo unica Verbi Dei prædicatio ab interitu liberavit: *Et pervenit verbum*
ad Regem Ninive &c. Magdalenam notam illam peccatricem unica Chriſt
concio compunxit, illuminavit, & ad ſalutem reduxit, proinde inpoſterum
Luc. 10. *ſedens ſecus pedes Domini audiebat verbum illius &c.* Quis unquam obſtinatio
39. populus, quàm perfidi Judæi, qui vel ipſi Filio Dei non parcebant? Se
ubi vel ſemel verbum Dei à S. Petro in die Pentecoſtes audiebant, illumi
Actor. 2. nati, & converſi ſunt: *His autem auditis, compuncti ſunt corde &c.*
37.

5. Dei

5. Deſideras plura de hac veritate argumenta? Obſervat pulcherrimè S. Joannes dilectus ille Domini diſcipulus, quòd Chriſtus plerumque ad gazophylacium in templo Hieroſolymitano verbum Dei Hebræis prædicare conſueverit: *Hæc verba locutus eſt JEſus in gazophylacio, docens in templo.* Et cur ad gazophylacium? Quid commune habent pecuniæ cum verbo Dei? Bene, ſubintrat hîc antiquiſſimus Origenes, Chriſtus Dominus ad gazophylacium verbum Dei prædicavit, *quia gazophylacium ſeu potius gaza ſunt divini ejus ſermones.* Unde & regius Vates verbum Dei omnibus mundi Theſauris prætulit: *Ideo dilexi mandata tua ſuper aurum & topazion.*

Jo. 8. 20.
Orig. hic. apud Corn.
Pſal. 118. 127.

Olim mandaverat Deus in lege, ut ad tabernaculi fores labrum æneum ex ſpeculis mulierum appenderetur, in quo ingredientes ſe ſe priùs inſpicerent, & maculas in corpore, ſi quas habebant, detergerent: *Fecit & labrum æneum cum baſi ſua de ſpeculis mulierum.* Et quare, dices, de ſpeculis mulierum & non virorum? Obſerva; aliter vir, aliter mulier in ſpeculo ſe contemplari ſolent; Vir obiter tantùm in ſpeculum intuetur: *Conſideravit enim ſe,* ait S. Jacobus, *& abiit, & ſtatim oblitus eſt qualis fuerit;* Mulier autem, dum ſe ornat, & comit, ſollicitè in ſpeculo ſe ſe conſiderat, ut ſic omne, quod fœdum eſt, corrigat, & abſtergat. Ita, ſubinfert Cornelius à Lapide, debet eſſe conſtitutus verus Chriſtianus, qui ſpeculum verbi Dei aſſiduè & ſollicitè hîc inſpicere debet, ut juxta illud mores ſuos depravatos reformet, & quod fœdum eſt, abſtergat: *Eloquia Domini,* ait Caſſiodorus, *neſciunt cum aliqua ſorde miſceri.* Joſephum Jacobi Patriarchæ Filium conſidera, in flore juventutis, & in medio nationis pravæ atque in præſentiſſimo periculo ob leænam domeſticam conſtitutum, quid ipſum conſervavit incontaminatum? Audi Pſaltem: *Eloquium Domini inflammavit eum.* Jahel fortiſſima illa mulier Siſaræ Iſraëlitarum hoſti, in papilionibus dormitanti, clavum ferreum per tempora adegit, & terræ affixit, *qui ſoporem morti conſocians defecit, & mortuus eſt.* Siſara atteſtante B. Alberto Magno, humani generis hoſtis diabolus eſt, per malleum ac clavum verbum Dei ſubaudi, quod vires diaboli frangit, & enervat: *Verberat,* inquit, *ad cordis contritionem præcipuè ſermo divinus! iſte eſt malleus, quo Jahel perforavit tempora Siſaræ; Jahel enim aſcenſio Dei interpretatur, & ſignificat eam, quæ altiùs præ cæteris in verbo Dei aſcendit, & diabolo caput perforavit &c.*

Ex. 38. 8.
Jac. 1. 24.
Cornel. hic.
Caſſiod. in Pſal. 11. 7.
Pſal. 104. 20.
Jud. 4. 21.
B. Albertus Magnus in Luc. 6. 10.

6. Quòd Gedeon ſtrenuiſſimus Hebræorum Dux olim Madianitas per turbarum vocem mirum in modum de nocte intempeſta conſternaverit, ex Sacro Codice liquet; Sed ſi rem attentiore animo perpendimus, etiam lampades ardentes in lagenis abſconditas adhibuit, quorum exinde fulgore & coruſco lumine hoſtilem illum exercitum penitus eliminavit, *Tenuerunt ſiniſtris manibus lampades & dextris ſonantes tubas &c.* Et quid hoc? Per tubas *Judic.* 7.

Rup. l. 1. ait Rupertus Abbas prædicationem verbi Divini intelligimus, per lampades
in Judic. 6. bona opera & exempla; unde veritas: *Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut*
11. *videant opera veſtra bona, & glorificent Patrem veſtrum, qui in cœlis eſt.* En effectum
Matth. 5. verbi Dei auditi, ſi non opere correſpondeat, omnia tranſierunt cum ſono
16. tubæ: *Verba mea ſunt ignis, dicit Dominus* apud Jeremiam, & quare ignis? At-
Jerem. 23. tende: Si venatores in obſcuro nemore media de nocte ignem ſuccendunt
29. grandiorem, mox ad eum aves, prout ipſe vidi, turmatim advolant, ubi in propinquioribus arborum ramis ſedentes Creatorem ſuum diverſo vocum modulamine, velut ſi dies adeſſet, laudari incipiunt; lupi, econtra, apri & urſi, leones & tigrides, vulpes & taxi ac ſimilia nociva animalia longè ab igne ardente & lucente diffugiunt.

En diſcrimen inter animas electas & reprobas. Anima fidelis, quæ Deum ſuum unicè ac ſincerè quærit, ad verbi Divini ignem etiam in mediis hujuſmodi tenebris ſuccenſum cum gaudio venire ſolet, ut diſcat exinde magis, magisq; Dominum ac Deum ſuum laudare, venerari, ac pro viribus ipſi in obſervandis Divinis mandatis inſervire, non ignorans, quòd homo ad hunc finem creatus ſit, *ut Dominum Deum ſuum laudet, ac revereatur, eique ſerviens tandem ſalvus fiat*, quam veritatem S. Ignatius S. J. Fundator fundamentum hominis Chriſtiani appellat. E contrariò illi homines ſolo nomine Chriſtiani, qui moribus lupi, vulpes, leones, tigrides, urſi, apri ſimileſque beſtiæ ſunt, Divi-
Joh. 3. 20. ni verbi lucem fugiunt: *Non veniunt ad lucem, ut non arguantur opera eorum?* Aut ſi ſubinde ad hunc ignem accedunt, non caleſiunt, eò quòd ad alia objecta ſe vertant, ne intus illuminentur; vel ſic verbum Dei audiunt, ac ſi ad illos non pertineret. O monſtra Chriſtianitatis! Chriſtianum ſe profiteri, & verba ac legem Chriſti non curare.

7. Hujuſcemodi verbi Divini auditores mihi videntur, ut quondam Urias Hethæus, cui David litteras propria manu & Sigillo Regio munitas dedit, & eas ad Joabum ſupremum belli ducem, tunc Rabba civitatem Ammonitarum
2. *Reg.* 11. obſidentem deportaret; *Factum eſt ergo manè, & ſcripſit David Epiſtolam ad Jo-*
4. *ab, miſitque per manum Uriæ.* Quid Urias ad has litteras? Non dubito, quin ſibi de tali ac tanta congratulatus fuerit felicitate: Unde, amabo, ita ſecum diſcurrebat in via, mihi indigno hic favor regius, & gratia tam inſolita? Heri Regis conviva, imò & ſocius in epulando & potando fui, craſtina luce, quis dubitat? ad altiorem inter primos militiæ ſtrategos promovebor gradum, hoc enim, & nihil aliud mihi præſagiunt iſtæ, quas mecum deſero, Regiæ litteræ &c. O miſerande! quid penſas? mortem, non vitam portas; introſpice pauliſper per tranſennam Regis litteras, & quid invenies? *Ponite Uriam ex adverſo belli, ubi fortiſſimum eſt prælium, & derelinquite eum, ut percuſſus intereat.*

Dic

Dic homo Chriſtiane! quid verbum Dei aliud eſt, quàm epiſtola, digito Dei exarata, & ad nos per Prædicatores miſſa & explicata? Hinc Paulus ad Theſſalonicenſes: *Adjuro vos per Dominum, ut legatur epiſtola hæc omnibus Sanctis fratribus.* Quoties ergo conciones audis, toties à Deo litteras accipis, eáſque tecum domum deportas, ut in eis videre queas, quidnam agendum, quidnam committendum ſit; Sed væ tibi, ſi contra te ipſum has deferas litteras, neque opere verbum Dei compleas, non enim tibi proderit in die ultionis adiiſſe miſſam venatoriam, & verbum Dei neglexiſſe, aut non in opus redegiſſe: *Non minùs reus erit*, ait S. Auguſtinus, *qui verbum Dei negligenter audierit, quàm ille, qui Corpus Chriſti in terram cadere negligentiâ ſuâ permiſerit.* 1. Theſſ. 5. 27. S. Aug. de verb. Apoſtoli ſer. 13.

Verbum objiciet hîc nonnemo: Ego ipſa in lege doctus ſum, Biblia Sacra & alia ſpiritualia ad manus habeo volumina, ex quibus me quandoque poſſum conſolari, verbúmque Divinum, velut ex fonte delibare, quid ergo neceſſe eſt adire, & audire conciones? Audi bone vir, quisquis tandem es, reſpondeo tibi in forma: Et nunquid David in lege doctus fuit? imò multò doctior ac ſapientior quàm tu, quia Spiritum Sanctum in pluribus habuit præceptorem? Hic tamen ac talis vir, ſi non audiiſſet Nathanis Prophetæ concionem, ejusque ſalutaria monita, imò & increpationes patienter tuliſſet, ſine dubio æternùm periiſſet, hinc toties in Pſalmis decantavit: *Lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen ſemitis meis,* quod enim lumen viatori à vero tramite aberranti in tenebris eſt, hoc David ob nota delicta à toto cœlo declinanti verbum Dei fuit. 2. Reg. 12. 1. Pſal. 118. 105.

Sed Concionator, repones, ſine floribus & ſine ſale eſt, nec delectat, nec movet auditorem? Et quid inde? Nunquid etiam corvus crocitans & voce raucus tempore famis Eliæ Prophetæ panem in deſerto attulit æquè bonum ac ſanum, ac ſi illum columba candida, vel Noëmica tuliſſet? Veritas hîc attendenda eſt, & authoritas legislatoris, non verborum ornatus, aut lenocinia: *Corvi quoque deferebant ei panem &c.* 3. Reg. 17. 6.

Sed turpe eſt, urgebis ulteriùs, ſi propria culpa Doctorem redarguit: multa enim dicunt, & non faciunt? Quæſo, neque hoc te anxium reddat. An non Samſon ex fœtido ore leonis dulce mel collegit: *Et ecce examen apum in ore leonis erat ac favus mellis?* An non idem ex arida aſini mandibula fontem vivum in ſalutem ſuam proſilire conſpexit: *Aperuit itaque Dominus molarem dentem in maxilla aſini, & egreſſæ ſunt ex eo aquæ, quibus hauſtis, refocillavit Spiritum; & vires recepit?* Hoc fac & tu, ô Mome! ô Zoile! & verbi Divini contemptor, audi Sapientem: *Audiens ſapiens, ſapientior erit.* Judic. 14. 8 Jud. 15. 19 Prov. 1. 5.

8. Incidit hic mihi ad propoſitum, quod Maſſenius de Concionatore quodam Italo commemorat, qui, cùm Bononiæ in Italia, per quadrageſimam Maſſen. lib. 2. argut.

Fontem re- mam ab initio in concionibus ſuis paucos numeraſſet auditores, eis tandẽ i
pugnanti- nuavit, quod elapſâ nocte ſibi diabolus apparuiſſet, qui miranda de hoc & al
um. § 3. ro mundo narraſſet, de quibus omnibus ſe craſtina die pro concione dic
rum. Res mira; Altera die civitas ferè tota ad templum hujus Prædicatoris
fluxit; Tunc concionator ſeriô vultu & gravi voce ad populum: Sæpè, inqu
bat, hactenus verbum Dei explicare vobis conatus ſum, pauci ſemper adſi
ſtis; Nunc quia dæmonis figmenta vobis annuntianda percepiſtis, frequentiſſ
mi adeſtis; ergóne verbum diaboli eſt vobis gratius verbo Dei? ergóne filii di
Jo. 8. 47. boli eſtis? *Qui ex Deo eſt, verba Dei audit: propterea vos non auditis, quia ex Deo n
eſtis. Argutè & benè.

O utinam non ſimilis farinæ homines etiam in hac noſtra civitate reper
rentur, qui potius ſcurrilibus fabulis & figmentis diaboli, quàm verbo Dei au
Thren. 1. 4. diendo ſunt intenti: *viæ Sion lugent*, dicebat quondam Jeremias, *eò quòd non ſi
qui veniant ad ſolemnitatem. Quid nunc diceret Vates ille ſanctiſſimus: ſi ſubi
de in templo plures canes, quam verbi Divini probos auditores cerneret? qui
inquam, diceret, ſi nunc videret, quòd Verbum Dei, aut plurimùm ſine
fructu prædicetur, cùm hic dormiat, alter garriat, hic circumſpiciat, alius rid
at, alter venuſtiores ſexûs alterius facies conſideret, ille cum cane ludat, au
neſcio, quid aliud agat? O Chriſtiani! *quouſque gravi corde?*

S. Auguſt. Dicite, quare JEſus non aliam, quam crucis necem elegit? ℞. S. Auguſtinu
Tract. 119. quia crux cathedra Chriſti erat, ubi ultimam concionem brevem quidem (qui
in Joann. ſeptem tantùm verba erant) ſed toti mundo ſaluberrimam fecit: *lignum crucis*
Luc. 23. 48 inquit, *ubi fuerunt fixa membra morientis, etiam cathedra fuit Magiſtri docentis*; pe
quam, licèt breviſſimam concionem plurimi auditores fuerunt converſi: *E
percutientes pectora ſua revertebantur.* Idem Dominus ac pretioſiſſimus orbis Re
Matth. 27. demptor in cruce clamans expirare voluit: *JEſus autem iterum clamans, voce magn
50. *emiſit ſpiritum.* Cur, quæſo, clamans, & prout obſervat S. Paulus: *Cum clamor
Hebr. 5. 7. *valido?* ℞. quia Verbum erat, ideò clamans expiravit, ut ſi potentem aculeum
per hunc clamorem validum in omnium cordibus relinqueret, quomodo &
verbum Dei libenter audire, & promptè exequi debeant. O anime mi! vis ſci-
Joan. 5. 24 re, an in numero illorum ſis, pro quorum ſalute JEſus in cruce moriens cla-
mavit, & Patrem rogavit? Audi ipſam Veritatem: *Amen, amen dico vobis,
quia, qui verbum meum audit, habet vitam æternam.*

CON-

CONSIDERATIO XXXVIII.

De Dignitate & Fructu SS. Miſſæ Sacrificii.

Pro Dominica 5. poſt Pent.

Si ergo offers munus tuum ad Altare &c. Matth. 5. 23.

I.

DIverſa legis antiquæ fuerunt ſacrificia, inter quæ celeberrimum illud erat, quod juge vocabatur, quod ſingulis diebus manè & veſpere Deo T.O.M. publicis populi impenſis im̃olabatur; erat autem hoc ſacrificium Agnus immaculatus, & anniculus, qui pro populi ſalute unà cum ſimiola & vino Deo in odorem ſuavitatis offerebatur; *Hoc eſt, quod facies in Altari, Agnos anniculos duos per ſingulos dies jugiter &c.* Per Exod. 29. 38.
quod juge ſacrificium Cornelius & alii rectè juge ſacrificium Chriſti in Euchariſtia intelligunt, quod in Eccleſia Orthodoxa omnibus offertur diebus, & usq; Cornel. hic.
ad finem mundi offeretur, de quo vaticinatus eſt Malachias Propheta: *Ab ortu* Malach. I. 11.
uſque ad occaſum magnum eſt nomen meum in gentibus, & in omni loco ſacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda. Offerebatur autem cum Agno illo legali & ſimila, & vinum, per quod ſignificabatur, quòd Agnus ille incontaminatus & divinus non ſolùm in altari crucis pro noſtris, totiúsque mundi peccatis voluerit occidi: *Oblatus eſt, quia ipſe voluit*, ſed etiam in ipſo jugi miſſæ ſacrificio no- Iſa. 53. 7.
bis reliquerit Sacramentum Corporis & Sanguinis ſui ſub ſpecie panis & vini, quo anima noſtra mirificè alitur, confirmatur, & roboratur.

Eſt autem hoc SS. Miſſæ ſacrificium *latreuticum*, eò quòd ſoli Deo, tanquam primo principio & ultimo fini noſtro in ſummum & ſupremum cultum, in conteſtationem immenſæ ejus excellentiæ & majeſtatis, & noſtræ debitæ ſervitutis ſoleat offerri. Eſt *Propitiatorium* pro peccatis & pœnis debitis, quia eſt idem Sacrificium, quod olim pro ſalute noſtra in Ara crucis peractum eſt, ſolâ ratione offerendi diverſâ, quòd in hoc miſſæ ſacrificio Chriſtus incruentè immoletur, qui in ara crucis ſemel ſeipſum cruentè obtulit. Eſt *Euchariſticum* pro omnibus beneficiis, donis & bonis nobis collatis, aut conferendis ab ipſo Deo, ut ſummo benefactore; Euchariſtia enim, quod eſt græcum nomen, idem eſt Latine, quàm *gratiarum actio.* Eſt denique *Impetratorium* tam bonorum ſpiritualium, quàm & temporalium, unde & pec-

cata ritè diſpoſitis remittit, & Divinæ gratiæ in nobis cauſat augmentu
jus vis non duntaxat viventibus, ſed etiam mortuis prodeſſe ſolet, u
2. *Macha.* ſuo modo *à peccatis ſolvantur.* Ita Machabæorum liber 2. cap. 12. vers
12. 46.

Evigila igitur, anime mi! & exſurge in ſpem magnam; per hoc er
viniſſimum ſacrificium & placabilem aram & culparum tuarum, & pœr
1. *Jo.* 2. 2. quas promeritus es, poteris obtinere remiſſionem: *Ipſe enim eſt propiti*
peccatis noſtris, non pro noſtris autem tantùm, ſed etiam pro totius mundi; un
Tridentin. Synodus Tridentina docet: *Hujus quippe oblatione placatus Dominus, gra*
ſeſſ. 22. *c.* 2. *donum pœnitentiæ concedens, crimina & peccata etiam ingentia dimittit.* Et
munus tuum, de quo hodie Evangelium, juxta mentem D. Bonave
mentionem facit; munus, inquam, tuum omnium longè præſtantiſſ
Deo, ſupremo univerſorum Domino prædictis quatuor modis hu
Idem. ſeſſ. offerendum, *in quo SS. Sacramento,* ait præfata Synodus, *Salvator noſ*
22. *cap.* 1. *tias divini ſui erga homines amoris velut effudit.* Plura de hac veritate & SS.
Sacrificio in præſenti examinabimus. Si prudens es, attende, & di
auguſtiſſimum myſterium æſtimare impenſiùs.

Quàm gratam Divinæ Majeſtati fuerit Sacrificium, quod juſtus Al
à mundi primordio ei in recognitionem ſupremi dominii & debitæ ſub
Geneſ. 4. 4. nis ſuæ obtulit, abundè ſacræ declarant litteræ. *Et reſpexit Dominus a*
Abulen. hic *& ad munera eius.* Quantô magis, ſubintrat hîc Abulenſis, erit Deo
tabile ſacrificium Chriſti in Euchariſtia, quod Abel hoc ſuo præſignab
præcurrebat ſacrificio?

Noë, ubi terminato diluvio cum omnibus ſuis ex arca egreſſus eſt
in ſignum debitæ gratitudinis & ſervitutis, Deo ſervatori ſuo Aram in
ti campo extruxit, in qua plura munda animalia illi in holocauſtum
Gen. 8. 20. *Ædificavit autem Noë altare Domino; & tollens de cunctis pecoribus & volucrib*
dis, obtulit holocauſta ſuper altare: Odoratúsque eſt Dominus odorem ſuavita
ait; Nequaquam ultra maledicam terræ &c. Si hoc ſacrificium ex vitulis
bus & avibus Deum generi humano iratum adeò placare, & tranquill
tuit, ut maledictionem usq; ad finem mundi coërceret. Quid dicer
illo diviniſſimo ſacrificio, in quo Patri cœleſti unigenitus ejus Filius
neris humani ſalute quotidie offertur, & incruentè immolatur?

David Iſraëlitarum Rex, ubi vidit Jeroſolymam civitatem ſuam
breviſſimo temporis intervallo ob graviſſimam peſtilentiam in cœme
2. *Reg.* 24. eſſe redactam, ob tantam ſubditorum ſtragem commotus, animitùs
25. pro eorum ſalute publicum offerre ſacrificium: *Et ædificavit ibi David alta*

, *& obtulit holocauſta pacifica: & propitiatus eſt Dominus terra, & cohibita eſt* *Bell. to. 2.*
a ab Iſraël. Supra quod egregiè Eminentiſſimus Cardinalis Bellarminus: *l. 2. c. 3. de*
inquit, illa ſacrificia, quæ tantùm reſpectu SS. Sacrificii noſtri umbra & *ſacrif. miſſa*
a figura extiterunt, tam inſignes à Deo gratias & miſeris mortalibus be-
cia poterant impetrare; quantò æquius eſt, ut ſimiles, imò & majores à
e æterno ſperemus gratias ac dona, quando ei in miſſa offerimus, &
ficamus dulciſſimum Filium Jeſum?

3. Cùm Angelus ille vaſtans in noctis medio omne primogenitum Æ-
iorum percuteret, intactas illorum Hebræorum domos reliquit, qui juſ-
Dei priùs agnum immaculatum & maſculum immolabat, & de ſanguine
ad evadendum percuſſorem utrumque poſtem illiniebant: *Tranſibit enim* *Exod. 12.*
inus percutiens Ægyptios; cúmque viderit ſanguinem in ſuperliminari & in utroque *23.*
tranſcendet oſtium domûs, & non ſinet percuſſorem ingredi domos veſtras, & la-
. Si hoc olim in umbra, quid nunc in veritate & lege gratiæ? Per quem
um legalem adumbratus fuit Chriſtus JEſus hic Crucifixus & Euchariſti-
, ita S. Leo, S. Cyprianus & alii SS. Patrum, quos hìc citat Cornelius: *S. Leo ſer. 7.*
nolationem, inquiens, illius Agni Ægyptiaci non minùs exhibuiſſe ty- *de paſſione.*
i ſacrificii Euchariſtici, quod fit in miſſa quàm ſacrificii crucis; in utro- *S. Cyprian.*
enim ſacrificio Deo offertur, & immolatus Agnus Dei, ſed modo, *de cœna.*
ut dictum eſt, diverſo; qui ergo devoto animo miſſæ intereſt ſacrificio,
cùm Presbytero offerente Deo Patri omnipotenti hunc immaculatum
rt Agnum, de quo Præcurſor Domini: *Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit* *Jo. 1. 29.*
ta mundi. Et quemadmodum, Agnus ille legalis Deo acceptiſſimum fuit
ificium, ita & longè excellentiori modo ipſe Agnus Divinus Deo Patri in
ſa oblatus, erit ſacrificium omnium gratiſſimum, per cujus virtutem ab
gelo vaſtante erimus immunes, & animæ noſtræ, imò & ædes noſtræ hoc
ioſo Agni cruore illinitæ mille replebuntur benedictionibus; *Illo tempo-* *S. Chryſoſt.*
ait Orator Aureus, *quo Agnus Dei pro te immolatur, cum Sacerdote omnes in-* *ſerm. de Eu-*
rea virtutes pro te intercedunt; & Concilium Trid. *Per ſacrificium miſſa fieri,* *chariſtia.*
iſericordiam conſequamur & gratiam inveniamus in tempore opportuno. *Trid. ſeſſ.*
22. c. 2.

4. Venerat aliquando ad Chriſtum Dominum Mulier quædam Cha-
æa, impenſiſſimè eum rogans, quatenus filiam ſuam ab infernali dæ-
ne miſerè vexatam, benignè dignaretur liberare: *At illa venit, & adoravit* *Matth. 15.*
dicens: Domine adjuva me. Verùm multoties hæc fœmina repulſam paſ- *25.*
, quæ tamen non deſtitit, neque ſpem abjecit, ſed fortiùs rogando in-
t, ut pientiſſimum Dominum in ſuam partem flecteret, & optatam ab
obtineret opem: Qui reſpondens ait: *Non eſt bonum ſumere panem filio-*
& mittere canibus. Vide hìc, & conſidera anime mi, quomo-
do

do & qualiter Chriſtus hanc mortificaverit Gentilem. Et quid illa ad hæc, cùı
cani à Domino aſſimilaretur? *At illa dixit: Etiam, Domine, nam & catelli edu*
de micis, quæ cadunt de menſa Dominorum ſuorum. Quaſi diceret: Agnoſco, n
JEſu! vilem me eſſe canem & indignam, cui panis cum filiis præbeatur; pro
inde tantùm micam gratiarum flagito, quæ de menſa tua cadere ſolet. E
Manſ tom. qualis hæc menſa ac mica? ℞. doctiſſimus Manſius: *Mica, quæ cadunt de menſ*
3. tr. 48. *Eucharistica, ſunt multa beneficia & gratia Dei*, proinde, qui ſunt Chriſtiani de
diſc. 9. voti, quotidie hanc menſam altaris, in qua panis conſecratur Euchariſticus
non aliter, ac catelli famelici circumſtant, ut decidentes ab illa gratiarum mi
Diſcip. ſer. cas ad animæ corporiſque utilitatem colligant: *Qui miſſam audivit*, ait erudi
48. tus Diſcipulus, *proſperabitur in illa die in laboribus, in artificio, in emptionibus, i*
peregrinationibus, & Dominus confortat eum in corpore & anima.

Recordor hîc Joſephi quondam Ægyptiorum Pro-Regis, qui tempor
ſummæ egeſtatis non duntaxat fratribus ſuis liberaliter frumenta ad neceſſari
um vitæ ſuſtentaculum diſtribui, ſed & inter triticum eorum pecunias, pro
illius pretio perſolutas, clam in ſaccis abſcondi juſſit, quas ubi domum redo
Gen. 42. untes invenerunt, attoniti & ſtupefacti ad ſe invicem dixerunt: *Quidnam e*
28. *hoc, quod fecit nobis Deus?* O Chriſtiani, quid agitis? En longè liberalior eſt ve
rus ille Joſeph Chriſtus JEſus, & hic Euchariſticus, ubi in medio tritici, ho
eſt, in SS. Sacramento altaris non tantum pecunias & vitæ neceſſaria, ſed &
infinitum gratiarum theſaurum invenietis; Quærite proinde, & invenietis
Trid. ſeſſ. *Salvator noſter*, inquit Tridentinum, *Sacramentum hoc inſtituit, in quo divitia*
22. *divini ſui erga homines amoris velut effudit*: Quærite ergo illum, dum inveniri po
teſt.

Progrediamur ulteriùs. Cùm benedictus Dei Filius, velut maledictus i
ligno crucis penderet vulneratus & morti proximus, breve ante obitum ſuum
Luc. 23. 34 teſtamentum condere voluit, hinc peccatoribus legavit veniam: *Pater remit*
te illis; non enim ſciunt, quid faciunt. Latroni pœnitenti conſignavit paradiſum
Luc. 23. 43 *Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiſo.* Joanni dilecto diſcipulo ſuo com
Jo. 19. 27. mendavit afflictiſſimam Matrem ſuam: *Ecce Mater tua.* Militibus, qui eum
Jo. 19. 23. cruci ſuffixerunt, veſtes ſuas diſtribui voluit: *Acceperunt veſtimenta ejus, & fe*
cerunt quatuor partes, unicuique militi partem & tunicam. Denique Patri ſuo æter
Luc. 23. 46 no commendavit ſanctiſſimam animam ſuam: *Pater, in manus tuas commen*
do ſpiritum meum. Et hæc dicens expiravit cum clamore valido. Siſte hîc, a
nime mi, & perpende, quare moriens JEſus ſacroſanctum corpus ſuum nul
commendavit? Et nunquid tanquam teſtator novi teſtamenti etiam de cor
pore ſuo aliquam debuiſſet facere mentionem, quomodo ac qualiter, & i
quo loco fuiſſet terræ mandandum?

℞. De

℞. Doctiſſimus Salmeron, quia Chriſtus jam in ultima cœna de hoc SS. Corpore ſuo diſpoſuit, in qua prima Miſſa illud fidelibus ſuis reliquit, & in cibum dedit: *De eo*, inquit præclariſſimus Salmeron, *in cœna nobis in pa-* *Salmeron.*
bulum animarum tradendo jam diſpoſuerat, quando dixit: Accipite, & comedite: *to. tr. 46.*
Hoc eſt Corpus meum, quod pro vobis tradetur. Quia ergo in cruce nulli amplius hoc SS. Corpus ſuum conſignavit, per hoc monſtrare voluit, ipſum non ampliùs in ſua fuiſſe poteſtate & dominio, quia cibus manet, & tranſit in poteſtatem & ſubſtantiam aliti. Et ecce illud ipſum ſacrificium, quod Chriſtus quondam in ara crucis cruentus exhibuit, nunc omnibus mortalibus quotidie exhibet in Miſſa incruentus. Hæc quanta ſint, cogitate, hæc in ſtatera cordis veſtri perpendite, ut totus vobis figatur in corde, qui pro vobis totus eſt affixus in cruce. Hinc diſcite, ô laici! qua devotione ac reverentia huic SS. Miſſæ Sacrificio aſſiſtere debeatis. Diſcite & vos cumprimis Sacerdotes venerandi, qua præparatione & animi puritate ad hoc diviniſſimum myſterium vos diſponere debeatis: *Nullus profectò*, ſubintrat hic S. Laurentius Juſtinianus, *valet humano explicare eloquio, quàm locuples fru-* *S. Laur.*
ctus, quantáque ex hujus oblatione, ac participatione Sacramenti ſpiritualia exuberent *Juſt. lib.*
dona. Reconciliatur quippe peccator Deo, juſtus autem juſtificatur adhuc, lætifican- *de obedi-*
tur Angeli, cumulantur merita, facinora remittuntur, augentur virtutes, reſerantur *ent.*
vitia, diaboli machinamenta ſuperantur, ſanantur ægri, eriguntur lapſi, debiles reſocillantur, famelici ſananantur, & fideles defuncti effectu iſtius Sacramenti liberantur.

6. Vis plura & ſolida argumenta? Et nunquid verum eſt, quod ipſum os Veritatis effatum eſt: *Ubicunque fuerit corpus, illic congregabuntur & aquilæ?* *Matth. 24.*
Et quale, dices, hoc corpus eſt, ad quod, tanquam ad prædam generoſæ con- *28.*
volent, & involent aquilæ, ut illius veſcantur, & paſcantur eſca? ℞. S. Hilarius: Corpus illud eſt Corpus Chriſti à morte redivivi, qui univerſale in- *S. Hilar.*
ſtituet judicium in eo loco, ubi priùs cadaver ejus pependit in cruce, puta *in hunc loc.*
propè Jeruſalem in valle Joſaphat, ad quod nunc in cœlis & per omnem æternitatem glorioſam præſertim in die judicii Electi omnes, velut aquilæ pennas aſſumentes, advolabunt: *Sanctos*, inquit, *de volatu ſpiritualis corporis aquilas nominavit, quorum congregantibus Angelis conventum futurum in loco paſſionis oſtendit: Et dignè illic claritatis adventus expectabitur, ubi nobis gloriam æternitatis paſſione corporeæ humilitatis operatus eſt, &c.* Hæc S. Hilarius. Verùm Divus *S. Ambr.*
Ambroſius prædicta Chriſti verba de SS. Eucharistia & Miſſæ Sacrificio ac- *l. 1. de Sa-*
cipit, ibi enim eſt Corpus Chriſti, cui aſſiſtunt aquilæ, hoc eſt Angeli, Sa- *cram. c. 2.*
cerdotes, & Sancti, qui ſunt quaſi aquilæ: *Forma corporis*, ait, *altare eſt, & Corpus Chriſti eſt in altari: Aquilæ vos eſtis renovatæ ablutionis.* Juvat hic quoque audire S. Leonem Papam: *Ubicunque*, inquit, *fuerit corpus, ibi congregabuntur* *S. Leo apud*
Ginther Dominicale. *& S. Thom.*

opuſc. 58. c. 4. & aquila: *Circa Corpus Domini aquilæ ſunt, quæ ſpiritualibus alis circumvolant, videlicet Angeli ſancti, ſpiritus mundi, munditiam amantes, mundum Corpus Domini venerantes, & præſentes fideles protegentes.* Collige ex hoc, anime mi! hujus SS. & incruenti Sacrificii fructus, dignitatem & pretium: *Sicut mare guttis,* S. Bonav. Compend. Theol. ver. l. 6. c. 23. ſubjungit Doctor Seraphicus, *ſicut firmamentum ſtellis, ſicut cœlum Empyreum Angelis: ſic Miſſa plena eſt myſteriis.* Contremiſcat hîc Sacerdos luridè hoc diviniſſimum tractans myſterium; Et laicus ſibi metuat, diſtractè & indevotè tanto aſſiſtens myſterio, ipſis Angelicis ſpiritibus ſummè venerando.

Herodes quondam Chriſtum alba veſte indutum protervé cum ſuis illuſit Palatinis: Luc. 23. 11. *Sprevit autem illum Herodes cum exercitu ſuo, & illuſit indutum veſte alba, & remiſit ad Pilatum.* Cave, ô Sacerdos mime! & tu, ô Laïce diſſolute! ne idem in Miſſa facias, ubi idem DEUS & Homo Chriſtus ſub candida panis ſpecie præſens eſt. Vigilantiſſimus ille Paterfamilias zizania, quæ auſu nefando ſeſe ultro electo immiſcebant tritico extirpari, evelli, eradicari, in faſciculos ligari, & igne comburi juſſit. Et cur hoc? Subjungit Veritas: Matth. 13. 38. *Zizania autem filii ſunt nequam;* Per triticum Eucharisticum panem ſubaudi. Væ illis, qui ſeſe hîc indignè immiſcent. Thronum Regis Sapientiſſimi ſemper vigilantes ſtipabant leones: 3. Reg. 10. 19. *Et duo leones ſtabant juxta manus ſingulas, & duodecim leunculi ſtantes ſuper ſex gradus hinc atque inde.* Cujus & candidiſſimum Cant. 3. 7. *lectulum ſexaginta fortes ambiebant ex fortiſſimis.* En plus hîc in SS. altaris Sacrificio, quàm Salomon, ubi ipſe Rex Regum in throno ſuo eburneo, & in regio lectulo candidiſſimo præſidet; Attende hîc quiſquis es, quia etiam hîc circumſtant, & latus ſummi Regis ſtipant Leones vindices & Angeli fortiſſimi, Dan. 10. 11. *omnes tenentes gladios, & ad bella doctiſſimi,* ne propter irreverentiam tuam de te ſumant, & expetant vindictam: *Intellige verba hæc, quæ ego loquor ad te, & ſta in gradu tuo.*

7. ¡Olim DEUS legem ſanxit, ut ſi vel homo, vel beſtia montem Sinai, in quem ipſe Dominus erat deſcenſurus, ut Moyſi legem traderet, audacter & irreverenter tetigiſſet, ſine mora à populo tanquam ſacrilegus & immundus lapidibus obrueretur: Exod. 19. 12. *Cavete, ne aſcendatis in montem, nec tangatis fines illius: Omnis, qui tetigerit montem, morte morietur: manus non tangat eum, ſed lapidibus opprimetur.* Et quare nunc temporis non inſurgunt omnes zeloſi Chriſtiani contra illas inſenſatas & ſeminudas beſtias ac ſacrilegos earum amatores, qui Templum & Altare Domini nefandis ſuis auſibus & libidinibus non abhorrent contaminare? Ad quid comptuli iſti & comptulæ ad tremendum ſeſe conferunt Miſſæ Sacrificium, niſi ut videant, & videantur, & amoribus ſuis indulgeant? O quàm longè cor eorum à Deo Eucharistico eſt! Et quid fiet de illis?

Beth-

Bethſamitæ, quia arcam Domini ex Philiſthæa redeuntem, & velamentis ſuis nudatam curioſius inſpexerunt, ſubitanea morte à Deo puniti ſunt: *Percuſſit autem de viris Bethſamitibus, eò quòd vidiſſent arcam Domini: Et percuſſit de populo ſeptuaginta viros, & quinquaginta millia plebis.* Ecce, tanta quondam erat hujus arcæ religio & æſtimatio, quia in ea cœleſte manna, SS. Eucharistiæ typus, continebatur, & quia ſedes Dei erat & ſolium, ex quo miſeris mortalibus ipſum piè invocantibus ſua ſolebat conferre & elargiri beneficia: *Arca continens manna*, ait Cornelius, *repræſentabat Eucharistiam, quam qui irreverenter aſpiciunt, & indignè ſumunt, morte præſenti ſæpè puniti, & ſemper æterna punientur.* Auditis hoc ſacri templi prophanatores, & incruenti Sacrificii ſacrilegi contemptores? 1. Reg. 6. 19. Cornel. hic.

8. Vidit quondam Propheta Ezechiel varias in templo Dei fieri abominationes, & viros, qui tergum altari vertebant, ac ramo aliquo odorifero nares oblectabant, contra quos ira Dei ſummoperè efferveſcebat, unde ad præfatum Prophetam dixit: *Converſi ſunt ad irritandum me; Et ecce applicant ramum ad nares ſuas: Ergo & ego faciam in furore: Non parcet oculus meus, nec miſerebor: Et cum clamaverint ad aures meas voce magna, non exaudiam eos.* O Christiani! ſi tempore moderno idem vates divinus noſtra viſitaret templa, quid videret ſubinde ipſo durante auguſtiſſimo Miſſæ Sacrificio, quàm ſimiles fieri abominationes, garritus, riſus, compreſſiones, ſtultiloquia, aſpectus mutuos libidinoſos, taceo reliqua. Et hoc inter Chriſtianos? Si olim tam horrendum in modum illi Seniores Iſraël, Sacerdotes & judices à Deo juſtiſſimo omnium malorum vindice caſtigati ſunt, quia dorſum in templo Altari vertebant, & otioſi odoriferum olfacere ſolebant ramuſculum; quid de illis fiet, qui nunc ipſi præſenti Deo Eucharistico dorſum vertunt, & ne præ nimio orationis fervore ſcilicet deficiant, tabacum nitratum, & in pulviſculos comminutum delicatis naribus applicant! ô ſancta oratio! quis neget eam cœlos penetraturam? &c. *Quid eſt*, quærit Jeremias Propheta, *quòd dilectus meus in domo mea fecit ſcelera multa?* Ezech. 8. 17. Jerem. 11. 15.

9. Abraham cùm ſupremo Numini cruentum aliquando litaret ſacrificium, advolantes, & inhiantes victimis aves baculo ſuo & manibus amovit: *Deſcenderúntque volucres ſuper cadavera, & abigebat eas Abraham.* Formam hîc habes, ô Sacerdos Dei! quam imiteris; noſcis enim omnia iſta veteris teſtamenti ſacrificia, oblationes & holocauſta figuram fuiſſe illius cruenti ſacrificii, in Calvario monte à Chriſto Sacerdote, & ſimul victima peracti, & ſuper incruenti illius Sacrificii in cœna ultima à pretioſiſſimo Redemptore noſtro inſtituti: *Hoc facite in meam commemorationem.* Quoties ergo te oportet, ô Sacerdos! hoc incruentum, ac planè divinum offerre ſacrificium, & te Laicum illi aſſiſtere, priùs obſecro, aves, culices & muſcas, id eſt, curas Gen. 15. 11. Luc. 22. 19.

ras & mentis veſtræ evagationes ſedulò amovete, ut poſſitis & ritè accinć
1. Reg. 7. ſtare in conſpectu Dei veſtri : *Præparate corda veſtra Domino.*
3. Idem ſanctus Patriarcha, ubi tertio itineris ſui die ad montem Mori
deveniſſet, ubi ſuper ſtruem lignorum, tanquam ſuper ligneum altare filiun
ſuum unigenitum Deo in holocauſtum immolaret, priùs ſervos ſuos & aſi
num ad montis radicem expectare juſſit, ne ſacrificantibus, & orantibus fie
Gen. 22. rent impedimento : *Dixitque ad pueros ſuos : expectate hic cum aſino, ego &*
4. *puer illuc uſque properantes, poſtquam adoraverimus, revertemur ad vos.* Per aſinum
corpus tuum intellige, per ſervos paſſiones tuas, & varios in variis appetitus
ſenſuales, qui in hoc divino peragendo myſterio ſæpiùs mentem perturba-
re aſſolent; hos, inquam, malos ſocios cum Abrahamo ad radicem mon-
tis, ſeu domi pro interim expectare jube, donec hoc auguſtiſſimum ſit per-
actum, & oblatum ſacrificium : *Expectate hic cum aſino.*

Jacob, ut ad ſacrificandum ſummo Deo ſe, universámque domum
Gen. 35. ſuam ritè præpararet, omnia priùs domeſticorum idola abjecit : *Abjicite*
2. *deos alienos, qui in medio veſtri ſunt, & mundamini, & mutate veſtimenta veſtra,*
ſurgite, & aſcendamus in Bethel, ut faciamus ibi altare Deo &c. Hoc & nos fa-
ciamus, ſeu Miſſam lecturi, ſeu audituri : Abjiciamus à nobis Idola, Deos
alienos, & opera tenebrarum, hoc eſt, vitia noſtra, pravos habitus &
Oleaſt. hic. inordinatos affectus : *Qui eſt*, ait Oleaſter, *ſummo Deo litaturus, opor-
tet eum mundari intus & extra.* Hoc fac, & vives.

CON-

CONSIDERATIO XXXIX.

De Virtute Patientiæ & Tolerantiæ.

Pro Dominica 6. poſt Pent.

[Mi]ſereor ſuper turbam, quia ecce jam triduo ſuſtinent me, nec habent, quod manducent. Marc. 8. 2.

I.

NOn ſine peculiari cauſa Beatus Job invictæ patientiæ ſpeculum nos ad ſcholam jumentorum & volatilium invitat, ut ab eis ſolidam addiſcamus virtutem! *Interroga*, inquit, *jumenta & docebunt te, & volatilia cæli, & indicabunt tibi.* Job. 12. 7. Et quid, obſecro, beſtiæ ac bruta nos poterunt [doce]re? Ita ſanè multa ab illis, ſi illorum attentiore mente conſideramus na[turam], poſſumus addiſcere. Ita ipſa Veritas Chriſtus, qui nos ad ſerpentes [mitt]it, ut ab eis veram comprehendamus prudentiam: *Eſtote prudentes ſicut* Matth. 10. [ſerpen]*tes.* 16. Supra quod S. Hieronymus: *Serpentis*, ait, *aſtutia ponitur in exem[plum], quia toto corpore occultat caput, ut illud, in quo vita eſt, protegat. Ita nos* S. Hieron. [p]*ericulo corporis caput noſtrum, qui Chriſtus eſt, cuſtodiamus, id eſt, fidem inte[gram] & incorruptam ſervare ſtudeamus.*

Mittit & eadem Veritas nos ad columbas, ut ab ipſis veram diſcamus, [imi]temur ſimplicitatem: *Et ſimplices ſicut columbæ.* In quem locum D. Re- D. Remig. [migi]us: *Simplicitas*, inquit, *ſine prudentia facilè decipi poteſt, & prudentia pericu-* hic. [loſa e]*ſt, niſi ſimplicitate temperetur.* Hinc columbæ, licet ſint ſimplices, tamen [pr]udentes ſunt, dum ſine mora viſâ accipitris umbrâ ad ſua redeunt fo[ramin]a & cavernas; ſunt prætereà ſine felle, injuriarum immemores, ſi[ne dol]o, & licet orbentur pullis ſuis, ad eundem tamen locum & Dominum [ſolen]t reverti. Ita & Chriſtianos oportet eſſe candidos, ſine felle, injuria[rum] obliviſcentes, moribus placidos & ſeſe invicem in charitate non ficta [diligen]tes.

[Item] Sapiens ad Leonem nos ablegat, ut ab illo erudiamur in exercendâ ani[mi f]ortitudine: *Leo*, ait, *fortiſſimus beſtiarum, ad nullius pavebit occurſum.* Su- Prov. 30. [per q]uod egregiè Cornelius: *Princeps in Republica*, inquit, *Epiſcopus in Diœce-* 30. [ſi, A]*bbas in Monaſterio, Rector in Collegio vel Congregatione ſit leo per fortitudinem* Cornel. hic. [& ma]*gnanimitatem, ut contra feras, id eſt, hæreticos, latrones caeteróſque ſceleratos, [fremat] & ſæviat.*

Jeremias ad milvum & alias volucres nos dirigit, ut ab eis diſcamus,
Jer. 8. 7. quomodo tempus ſalutis noſtræ debeamus obſervare: *Milvus*, ait, *in cælo cognovit tempus ſuum: turtur & hirundo, & ciconia cuſtodiêrunt tempus adventus ſui; populus autem meus non cognovit judicium Domini.* In quem locum memo-
Cornel. hîc. ratus Cornelius: *Et vos*, inquit, *ô mortales! non cognoſcitis tempus, id eſt, opportunitatem pœnitendi, Deum conciliandi, ſerendi bona opera, quibus æternam gloriam metatis?*

Supra omnia autem nobis documento & exemplo eſſe debet mitis ovicula, cui ſæpiùs in Scriptura ipſe pretioſiſſimus orbis Redemptor aſſimila-
Iſa. 53. 7. tus eſt. *Sicut ovis ad occiſionem ducetur, & quaſi Agnus coram tondente ſe obmuteſcet.* Adverte hîc, Lector prudens! Ovis inſigne eſt patientiæ ſymbolum,
Pſ. 37. 15. cui rectè pro lemmate inſcribes illud Davidis: *Non habet redargutionem.* Ita & pientiſſimus Servator Chriſtus factus eſt ſicut homo non audiens, & non habens in ore ſuo redargutionem; non enim maledicebat, cùm malediceretur, nec comminabatur, cùm pateretur; tacebat, cùm accuſaretur; remit-
Luc. 21. tebat, cùm læderetur, unde docuit, quod ipſe fecit. *In patientia veſtra poſſi-*
19. *debitis animas veſtras.* O chara patientia! tu clavis es paradiſi, tu panis & ſal, ſi-
Exod. 17. ne quo in convivio omnis cibus deſipit; tu lignum illud dulce, quod aquas
25. amaras de Mara fecit eſſe potabiles.

Et hæc cauſa eſt, quare Dominus hodiernam turbam per continuum triduum fame permiſerit vexari, ut illius devoti populi probaret patientiam, & quia illos patientes invenit, illorum quoque benignè miſertus eſt inopiæ:
Marc. 8. *Miſereor ſuper turbam, quia ecce jam triduo ſuſtinent me*, quod mihi anſam præ-
2. bet plura impræſentiarum de virtute patientiæ diſſerendi; & dum hæc ago,
Pſ. 36. 9. & veſtram imploro patientiam, quia *ſuſtinentes Dominum; ipſi hæreditabunt terram*

2. Miror, imò ſtupore obruor, quoties conſidero mirabilem illam apparitionem, quâ olim DEUS Moyſi paſtori, in deſerto oves Jethro paſcen-
Exod. 3. 2. ti, inter horridas ſpinas, & pungentes ſentes apparere dignatus eſt: *Apparuit ei Dominus in flamma ignis de medio rubi.* Et quare, obſecro, DEUS immenſæ majeſtatis adeò ſe humiliavit, ut inter aſperas & horrentes appareret ſpinas? ſi ſeſe Moyſi in magnificentiſſimo ac regali throno reddidiſſet ſpectabilem,
Iſa. 6. 1. prout olim Iſaiæ Prophetarum Principi: *Vidi Dominum ſedentem ſuper ſolium excelſum & elevatum*; non equidem ita obſtupeſcerem. Sed DEUS inter ſpinas ſedem ſuam figat? quis crederet auditui noſtro, niſi veritas Domini hoc revelâſſet?

Reſp. Theodoretus & alii, quòd ſecunda perſona in SS. Trinitate, nempe Filius Dei in ſpinoſo illo rubo ſe præſentaverit, qui ſuo tempore in terram eſſet deſcenſurus, & carnem noſtram aſſumpturus, ut à ſervitute peccati &
Exod. 3. 7. diaboli nos liberaret; ideò ad Moyſen tunc dixit: *Vidi afflictionem populi mei*

Ægypto; & ſciens dolorem ejus, deſcendi, ut liberem eum. Quod autem apparerit in rubo denſis ſentibus horrido & non in ſplendidiſſimo throno, voluit per hoc non duntaxat nos docere in adverſis patientiam eſſe neceſſariam, ſed & futuram generis humani redemptionem, paſſionem & crucem, ita Cornelius: *Verbum Dei in rubo eſt verbum Dei in cruce, quia utrobique inter ſpinas.* Cornel. hic. Quam mirandam viſionem ubi Moyſes contemplatus eſt, & nunc propiùs ad prædictum rubum ardentem & incombuſtum accedebat, juſſus à Deo eſt, ut citò calceos de pedibus exueret: *Ne appropies huc: ſolve calceamentum de pedibus tuis.* Exod. 3. 5. Et quare, dices, Moyſi demandatum fuit, ut abſque mora calceos de pedibus exueret, & ſic excalceatus & nudipes ad Deum accederet? Adverte: *Servus non eſt major Domino ſuo*, ſi ergo ipſe Dominus erat inter ſpinas, quare non etiam ſervus? Joan. 13. 6. unde Moyſes in via iſta ſpinis obſita non ſine vulnere in pedibus ad montem Horeb aſcendit, ut ſic ad majorem erudiretur patientiam, imminentem tribulationem patienter ferendi, & nos unà ſimul inſtrueret, non aliam ad Deum & in cœlum eſſe viam, quàm aſperam ſentibus ærumnarum, paſſionum, perſecutionum & adverſitatum refertam. S. Ambroſius, S. Iſidorus, & S. Euthymius in hunc locum commentantur, ideò Dominum in rubo apparuiſſe, ut ubi ſpinarum abundantia, ibi etiam conſolationis præſentiam eſſe, non enim pervenitur ad roſas niſi per ſpinas, ad mel, niſi per apum aculeos, & ad gaudia niſi per adverſa. Juvat hic etiam audire præfatum Cornelium, Deum in rubo illo ſpinoſo contemplantem: *Quid hic dicat Chriſtianus?* inquit, *quid Religioſus? dicat ſane: Cùm Chriſtum in cruce intueor, & lego: Cernis, ut in toto corpore ſculptus amor; Libet exclamare cum Paulo: Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? Veniat tribulatio, veniat anguſtia; veniat fames, nuditas, contemptus; certus ſum, quia neque mors, neque vita &c. poterit me ſeparare &c. Dicat cum S. Ignatio; Ignis, crux, beſtia, oſſium confractiones, omnia tormenta diaboli in me veniant, tantùm ut Chriſto fruar.* Cornel. hic. O chara patientia! multis amara, ſed tamen dilectis Dei ſervis chara, quantum gloriæ pondus in nobis operaris? ſed transeamus ad alia.

3. Ubi protoparentes noſtri ſerpentis aſtu ſeducti in paradiſo vetitum degustârunt pomum, mox in juſtam ſceleris vindictam à Deo juſtiſſimo malorum vindice ad labores, ærumnas, dolores, & mortem damnati ſunt, in quem finem eos Cherubim è paradiſo, eliminavit: *Ejecitque Adam, & collocavit ante paradiſum voluptatis Cherubim, & flammeum gladium, atque verſatilem ad cuſtodiendam viam ligni vitæ.* Gen. 3. 24 Ad quid DEUS Cherubim cum flammeo gladiô ad cuſtodiam ante paradiſi januas collocavit? Obſerva. Paradiſus ille terrenus erat typus Paradiſi cœleſtis, & regni æterni; & ſicut in illum paradiſum terreſtrem poſt Adami lapſum nemo ampliùs poterat intrare, niſi per flammeum illum gladium, atque verſatilem, quem tenebat vel cujus

curam

curam gerebat Cherubim, ita quoque ad cœleſtem & ſempiternam gloriam nemo poterit pervenire, niſi per aquam & ignem, per gladium flammeum, & tribulationes patienti animo exantlatas. Juvat hîc audire S. Bernardinum
S. Bern. To. 2. ſer. 66. a. 6. 2. Senenſem: *Cœlum*, inquit, *non recipit, niſi probatum, id eſt, niſi tranſeat per flammeum gladium atque verſatilem, qui Geneſeos 3. poſitus eſt ad cuſtodiendum lignum vitæ; ſed hac nullus facere poteſt, niſi qui patientiam habet in ſua tribulatione; gladius quippe flammeus atque verſatilis tribulatio eſt affligens, & crucians animam & corpus.*

Nota eſt illa ſcala mirabilis, quam quondam Jacob à terra usque ad cœlum pertingentem vidit, per quam non ſolùm Angeli Dei deſcendebant
Gen. 28. 12. & aſcendebant, ſed & ipſe Dominus hanc dignatus eſt tenere ſcalam: *Vidit Dominum innixum ſcalæ.* Ad quid quæſo ipſe Dominus hanc voluit tenere
S. Auguſt. ſerm. 79. ſcalam? ingens hîc latet myſterium; audi S. Auguſtinum: *Dominus*, inquit, *ſcalæ incumbens, eſt Chriſtus in cruce pendens*, qui jam tunc in umbra ſe Jacob præſentavit, ſcalam crucis tenens, viámque monſtrans, quâ ſit eundum in cœlum, per quam viſionem Jacob mirè ad patientiam, & ut adverſa omnia æquo & læto animo ſuſtineret, animatus eſt. Subintrat hîc Cornelius:
Cornel. hîc. *Crux*, ait, *eſt ſcala & vita, per quam Chriſtus, omnesque Chriſtiani in cœlum conſcenderunt, & indies conſcendunt.* Age, anime mi, audacter hanc ſcalam aſcende, neque enim tibi DEUS aliam ad cœlum viam pinget, quam viam crucis & patientiæ.

4. De eodem Jacob recenſent Sacræ Paginæ, quòd propter amorem
Gen. 29. 18. formoſæ Rachelis Labano per ſeptennium ſerviérit, & omnes paſtoralium curarum & laborum ærumnas læto animo devoraverit: *Serviam tibi pro Ra-*
Gen. 29. 26. *chel filia tua minore ſeptem annis.* Sed in fine à Labano turpiter deceptus eſt, dum loco pulchræ Rachelis Liam lippam illi in uxorem dedit? *Non eſt*, inquiebat ad Jacob, *in loco noſtro conſuetudinis, ut minores anteà tradamus ad nuptias.* Non vacat hic locus inſigni myſterio. Per Liam lippis oculis deformem, ſed laborioſam, vita præſens laborioſa & lachrymoſa deſignatur, per pulcherrimam autem Rachelem vita beata in cœlo; ſi vis, homo Chriſtiane, hanc ſpecioſam Rachelem aliquando in altero ſeculo habere in ſponſam, nunc priùs in hac mortali vita tua Liam lippam accipe, & patientiam cum illa habe; non enim moris eſt, & conſuetudinis, ut ante laborem ſolvatur merces & præmium.

Samſon non priùs favum mellis guſtavit, niſi priùs cum rugiente
Judic. 14. 8. Leone egregiè decertâſſet: *Declinavit, ut videret cadaver leonis, & ecce, examen apum in ore leonis erat ac favus mellis, quem cùm ſumpſiſſet in manibus, comedebat in via.* Ita & pretioſiſſimus orbis Reparator Chriſtus non priùs dulcem mellis favum manducavit, niſi à mortuis jam redivivus; & poſtquam in

in cruce amariſſimum paſſionis vel guſtâſſet. *At illi obtulerunt ei partem piſcis* Luc. 24. 42.
aſſi, & favum mellis, & cum manducâſſet coram eis, ſumens reliquias dedit eis. Su-
prà quod antiquiſſimus Tertullianus: *Poſt fella,* inquit, *favos guſtavit, allu-* Tertullian.
dens ad favum mellis & acetum felle mixtum, nec ante Rex gloriæ à cæleſtibus eſt ſaluta- de corona
tus, quàm Rex Judæorum proſcriptus in crucem. O Chriſtiane! nondum adve- militis, cap.
nit tempus exaltationis tuæ; nunc, nunc debent præcedere labores, dolo- 14.
res, cruces, paſſiones, ægritudines, adverſitates, perſecutiones, quæ omnia, niſi velis perdere mercedem tuam, cum patientia ſunt ſuſtinenda. Audi Apoſtolum: *Patientia vobis neceſſaria eſt, ut reportetis promiſſionem &c.* Hebr. 10.
Audis? *Neceſſaria eſt.* Priùs te oportet tranſire per ignem & aquam, & de- 36.
inde in refrigerium. Granum frumenti, antequam farina & panis fiat, ſupra menſam dominorum apponendus, multas priùs debet ſuſtinere mortificationes & moleſtias. Uva nonniſi in torculari preſſa dulce ſubminiſtrat falernum; Aromata nonniſi in piſtrino tuſa amœnum ſpargunt odorem; aurum, ut juſtum inveniatur, in fornace ignis debet probari; ita & tribulationes, tentationes, & adverſitates probant hominis patientiam, an ex Deo & è numero prædeſtinatorum ſit: *Patientia,* ait S. Cyprianus, *quæ nos Deo* S. Cypr. l. de
& commendat, & ſervat, ipſa eſt, quæ iram temperat, quæ linguam frænat, quæ patientia.
mentem gubernat, pacem cuſtodit, diſciplinam regit, libidinis impetum frangit, tumoris violentiam comprimit, incendium ſimultatis extinguit, coërcet potentiam divitum, inopiam pauperum refovet, tuetur in virginibus beatam integritatem, in viduis laborioſam caſtitatem; in conjunctis & maritatis individuam charitatem. Facit humiles in proſperis, in adverſis fortes, contra injuriam & contumelias mites. Docet delinquentibus citò ignoſcere, tentationes expugnat; perſecutiones tolerat, paſſiones & martyria conſummat. Hucusque S. Cyprianus; & quid melius poterat ſcribere de patientia tantoperè non tantùm vitæ morali, ſed & politicæ neceſſaria?

5. Recordor hîc Gedeonis ſtrenuiſſimi belli ducis, quo modo populum ſuum in vehementiſſima ſiti & æſtu in ripa fluminis probaverit; qui aquam prono ore, ut boves & equi potabant, ut formidoloſos & guloſos rejecit, qui verò undam, ut canes linguâ ſolùm deguſtabant, ſeparari juſſit: quia neque iſti Deo placebant; qui autem manu volâ delibabant aquarum guttas, hos ſibi tanquam ſtrenuos & idoneos milites ad futuram pugnam contra Madianitas reſervavit: *Fuit itaque numerus eorum, qui manu ad os projici-* Jud. 7. 6.
ente lamberant aquas, trecenti viri; omnis autem reliqua multitudo flexo poplite biberat. Et ait Dominus ad Gedeon: in trecentis viris, qui lamberunt aquas, liberabo vos, & tradam in manu tua Madian. Quod & factum eſt; nam de nocte intempeſta Gedeon cum trecentis iſtis viris fortiſſimis in innumeros Madianitas irruit, & clangentibus tubis, lagenarum comploſione &

inde effulgurantibus lampadibus adeò Madianitas perculit, ut ſe ipſos mutuâ cæde in caſtris trucidarent, è quibus 120. Millia cæſa ſunt.

Omnia hæc teſte gentium Doctore contingebant illis in figura. Quid ergo, dices, per ejusmodi militum probationem ad aquas nobis inſinuatum eſt; Reſpondeo: multa ſanè: Qui pleno ore ſorbebant flumen, ut totum implerent ventrem, ſunt Chriſtiani illi impatientes, qui pro cœleſti gloria obtinenda non multum laborare volunt, ſed potiùs genio ſuo & ventri indulge-
Phil.3.19. re ſatagunt, de quibus Apoſtolus ait: *Quorum finis interitus, quorum Deus venter eſt.* Qui autem genu flexo bibebant aquas, ſunt timidi, inconſtantes, & va-
S.Greg.30 cillantes in bene cœptis: *Qui cùm doctrinæ fluenta hauriunt*, ait S. Gregorius, *re-*
Moral.33. *ctitudinem operum non inflectunt.* Qui verò ſtantes & manu volâ potabant modicam aquam, ſunt Chriſtiani illi, qui ſunt tolerantiores, temperantiores, & expeditiores ad omnia certamina contra diabolum, mundum, carnem, peccatum, jam aſſueti ſolitâ, & firma patientiâ, quâ omnia ſuperant tentamen-
Origen. ta ac tormenta diaboli, de quibus Origenes: *Ille probabilis, ille electus eſt, qui*
hom. 9. *poſteaquam ad aquas baptiſmi ventum eſt, flecti ad neceſſitates terrenas & corporeas neſcit, qui vitiis non indulget, neque ob peccati ſitim ſternitur pronus.* Et talem patientiam gentium Doctor Paulus omnibus ſignis ac miraculis præpoſuit, unde ad
2. Cor. 12. Corinthios ſuos ſcripſit: *Signa Apoſtolatûs mei facta ſunt ſuper vos in omni patien-*
12. *tia.* Et deinde primùm addidit: *In ſignis & prodigiis* Ecce tolerantiam & patien-
S. Laurent. tiam quantùm extulit Paulus? unde rectè S. Laurentius Juſtinianus: *Sine fer-*
Juſtin. de *ro*, inquit, *& flamma Martyres eſſe poſſumus, ſi patientiam veraciter in mente ſerva-*
virt.pat.c.2 *mus: nam ſignis & miraculis majorem eſſe patientiam, non dubitemus.*

6. De Davide commemorat Sacra Scriptura, quòd cùm nunc à facie rebellis filii Abſolonis fugam apprehenderet, & nudis pedibus ac aperto capite montem Oliveti aſcenderet, ei in via occurrerit Semei, quaſi rabidus Canis
2. Reg. 16. maledicens & allatrans David: *Egredere, egredere vir ſanguinum, & vir Belial;*
7. *reddidit tibi Dominus univerſum ſanguinum domûs Saul, quoniam invaſiſti regnum pro eo, & dedit Dominus regnum in manum Abſalon filii tui; & ecce premunt te mala tua, quoniam vir ſanguinum es.* Magna ſine dubio hæc erat Semei protervia, calumnia & impietas, ac proinde morte atrociſſimâ digniſſima, quia & lapidis eruit, mittens eos in Regem & ſervos comites; unde tam inſolitam impudentiam & maledicentiam admiratus Abiſai, prædictumSemei ad juſtam mortē depoſcebat: *Quare maledicat, canis hic mortuus Domino meo Regi? vadam, & amputabo caput ejus.* Et ecce, dum jam gladium ſtringit, audit à Rege. *Dimitte eum: ut maledicat, Dominus enim præcepit, ut malediceret David.* Unde obſecro, talis ac tanta patientia in Rege tantoperè potente? Audi ipſum loquentem hac de re in Pſalmis:

Pſalmis: *Ego autem ſicut ſurdus non audiebam, & ſicut mutus non aperiens os ſuum; & factus ſum ſicut homo non audiens, & non habens in ore ſuo redargutiones?* Et nunquid hoc erat fovere vitia & ſcelera ſubditorum? minimè gentium, alia hic latet cauſa & myſterium, quare Rex tolerantiſſimus non permiſerit, ut huic impio Semei & ſubdito, imò cani impudentiſſimo ab Abiſai caput amputaretur. *Pſ.* 37. 14.

Obſervat hîc S. Chryſoſtomus Davidem, cùm ita à Semei malediceretur, & lapidibus peteretur, cogitâſſe de peccatis ſuis, quibus hanc pœnam à Deo meritus erat, proinde omnia patienter ferebat: *Cùm maledictis*, ait loco Davidis, *me inceſſeret Semei, peccatum à me commiſſum revocavi in memoriam, conſiderans, quòd propter ipſum maledictis appetor, & punior, & regiâ expulſus fugâ cogor mea ſaluti conſulere.* Hoc fac & tu, quiſquis es, homo Chriſtiane! Si ut David malediceris, lapidibus opprimeris, aliíſque ſexcentis obrueris miſeriis, dic in corde tuo: *Patientia! quia merui*: Gedultt / ich habs verſchuldt: Ego ſæpiùs lethaliter offendi Deum meum, Bonum ſummum, immenſum & infinitum; ego toties ac toties per peccata mea meritus ſum gehennam, mortem & damnationem æternam &c. Quare ergo non patienter feram hoc verbum mordax, hanc injuriam, hanc calamitatem, hanc perſecutionem, hanc ægritudinem, imò hanc ipſam mortem temporalem? Nunquid juſtus eſt Dominus, & rectum judicium ejus? *S. Chryſoſt. in Pſ.* 38. 2.

7. Conſideremus modò thronum, quem ſibi Regum prudentiſſimus curavit, ut in eo non tam magnificentiſſimè ſedens videretur, audiretur & reſponſa daret, quàm & ſuorum ſubditorum lites, ut judex decideret: *Fecit etiam Rex Salomon thronum de ebore grandem, & veſtivit eum auro fulvo nimis.* Circa hunc thronum duos grandiores leones ex puriſſimo auro elaboratos & fuſos collocavit, quia leo erat inſignè tribûs Juda, ex qua ortus eſt David & Salomon filius ejus; & quia ſex gradus erant, per quos ad illud regale Solium aſcendebantur, voluit idem Rex, ut *duodecim leunculi ſtantes ſuper ſex gradus hinc atque inde* collocarentur. Et cur tot, dices, leones hunc magnificum adornabant & ſtipabant thronum? Pulcherrimam rationem aſſignat Sylveira: *Ad regium thronum*, inquit, *non aſcenditur, niſi multo certamine cum leonibus.* Tu anime mi, ſi vis aſcendere usque ad cœleſtem thronum, oportet te priùs hîc cum leonibus & adverſitatibus decretare; & in patientia poſſidere animam tuam: *Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in Regnum Dei.* *3. Reg.* 10. 18. *Sylveira in Matth.* 20. 22. *Act.* 14. 21

De pientiſſimo orbis Salvatore recenſent Sacri Scriptores, quòd, cùm crucis palmam in Calvario monte plantatam nunc aſcendiſſet, Judæorum vocibus ſæpiùs inſtigatus fuerit, quatenus crucem rurſus deſereret, & ab illa deſcenderet: *Si Filius DEI es, deſcende de cruce.* Et iterum. *Si Rex Iſraël eſt, deſcendat nunc de cruce, & credimus ei.* O pientiſſi- *Matth.* 27. 40.

me JEſu! ò amor crucifixe! En bona & felicia fero nova: gens iſta perv
incredula Judæorum, gens adultera atque Viperarum vult tandem in te
quam Meſſiam à Deo miſſum credere, doctrinam tuam amplexari, & I
gelii ſectari leges, hoc unum obſtat impedimentum: *Deſcende de cruce*, C
tiſſimi Judæi, ò filii tenebrarum! quid dicitis? quid inſani poſtulâtis? u
us Dei deſcendat de cruce? O gens abſque conſilio, utinam ſaperes, ac i
ſima provideres. Ideo JEſus & nunc à vobis in crucem proſcriptus priùs
ſui æterni in cœlo ſinum reliquit, ut in cruce pro ſalute univerſorum m
tur, Crux enim non illi dedecus, ſed ſolium gloriæ fuit, ita atteſtadte
S. Chryſoſt. ſer. de paſſ. Regio: *Dominus regnavit à ligno.* Audi & conſidera auream linguam D. C
ſoſtomi: *Si Filius Dei es, deſcende de Cruce, nam ideò venit, ut crucifigeretur*,
bis. Cui ſancto Doctori adjungo & doctiſſimum Salmeronem: *Si Chriſ*
quit, *hic non perſeveráſſet in tormentis? Quis Chriſtianus in bonis operibus?* Audi
Raban. l. 7 in Matth. &Rabanum in hunc locum commentantem: *Si enim tunc de cruce deſcende*
mirum inſultantibus cedens, virtutem nobis patientiæ non demonſtraret, ſed exp
paululum, toleravit opprobria, irriſiones ſuſtinuit, ſervavit patientiam.

Ex quibus omnibus hactenus enarratis collige patientiam tibi ſumm
quoad mortalia, tum etiam quoad politica eſſe neceſſariam. Imitare p
Reginam Eſther, quæ cùm non vocata ad Aſſuerum Regem ingreſſa eſſ
ribili ejus aſpectu perculſa, ſemel atque iterum quaſi exanimata corrui
Rex in ſignum gratiæ & benevolentiæ auream ſuam virgam extendit,
Eſth. 15. 15 collo ejus impoſuit: *Tulit auream virgam, & poſuit ſuper collum ejus, qua acce*
Eſth. 5. 2. *culata eſt ſummitatem virgæ ejus.* Hoc, inquam, illuſtre exemplum & t
tare, homo Chriſtiane! ſi te viſitat Deus variis tribulationibus, ſi co
virgam furoris ſui extendit, ſi te percutit, ſi eandem virgam collo tuo
nit, ne deſpondeas animum, ſed contra audentior ito, virga aurea eſt
ferrea, quæ omnes adverſitates tuas mutabit in aurum optimum, prol
& purgatum. Proinde erige te cum Eſther, *& accedens oſculare ſummitate*
Luc. 21. 19 *ejus*, atque ad omnem patientiam te diſpone: *Et in patientia veſtra*
poſſidebitis animas veſtras.

CONSIDERATIO XL.

)e vitanda hypocriſi, & falſa mundi politia.

Pro Dominica 7. poſt Pent.

endite à falſis Prophetis, qui veniunt ad vos in veſti-mentis ovium, intrinſecùs autem ſunt lupi rapaces. Matth. 7. 15.

1.

NOn ſine peculiari cauſa in veteri quondam lege cygnus à DEO tanquam immundum animal tam à ſacrificio, quàm ab eſu (ne illius carnibus veſcerentur Iſraëlitæ) repudiatus eſt: *Hæc ſunt, quæ* Levit
de avibus comedere non debetis, & vitanda ſunt vobis: Aquilam & gry- 15.
phem, cygnum &c. Ratio eſt, quia licèt cygnus niveis ac candidiſ-
ı contegatur plumis, intùs tamen nigerrimam pellem fovet: *Probibetur,*
ıtiquiſſimus Origenes, *inter alia animalia cygnus Iſraël, qui, cùm albus ſit fo-* Orig.
ntùs nigerrima carne cooperitur. Cygnus hic ſymbolum ſuſtinet hominis hy- in lib.
itæ & Pſeudopolitici, ita Deo inſervientis, ut tamen diabolum non of-
at, proinde foris candidus, intus in animo nigerrimus eſt: *Animum,*
it idem Origenes, *ſic ſolent hypocritæ habere, qui dum caſtitatem exterius præ-*
t, intùs teterrima tabe luxuriæ maculantur.

) tempora! ô mores! oportet nos hic clamare cum Eminentiſſimo S. R. E.
dinale Bellarmino: *Nolo hic eſſe Cham, & verenda patrum detegere*, ſed quia Gen.
pſa clamat, & mundus ejusmodi falſis fratribus plenus eſt, neceſſarium
ut & ipſi perſtringantur: *Væ vobis ſcribæ*, ait Veritas Chriſtus, *& Phariſæi Hy-* Mat.
itæ, quia mundatis, quod deforis eſt calicis & paropſidis, intùs autem pleni eſtis 25.
iâ & immunditiâ.

Talis pſeudopoliticus & hypocrita ſimilis eſt Vertumno, de quo lemma:
nas mutatur in omnes; ſimilis Scorpioni, qui amplexatur, ut perdat; ſimi-
.ſpidi, qui mordet in ſilentio; ſimilis Baſiliſco, qui aſpectu & halitu mor-
inſert; ſimilis Upupæ, quæ pulcherrimis decorata pennis nidum in-
ſtercora collocat; ſimilis Chamæleonti omnes calores ex vicinis objectis

imitanti, præterquam album, unde lemma: ***Solùm non induit album***; ſ
Tarantulæ, quæ ſub luce & ſtellato corpore lucem tegit; ſimilis aleæ,
Matth. 23. quô plura ſuperiùs exhibet, eò pauciora inferiùs numerat. Similis ſepu
27. dealbato, quod à foris paret hominibus ſpecioſum, intus verò plenum
ſibus mortuorum, & omni ſpurcitia &c. Attendite proinde, ô mortale
nes! ab ejusmodi falſis Prophetis, Pſeudopoliticis, Hypocritis & falſis a
Matth. 7. *qui veniunt ad vos in veſtimentis ovium, intrinſecùs autem ſunt lupi rapaces.* De q
15. plura; & ſi ſalutem tuam amas, attende.

2. Severè quondam præcepit Deus, ne Iſraëlitæ veſtem ex materia
Lev. 19. 19 gata contextam induerent: *Veſte, qui ex duobus texta eſt, non indueris.* Et i
Deut. 12. loco: *Non indueris veſtimento, quod ex lana linóque contextum eſt.* Ad quid
11. ſecro, Deus adeò ſe demiſit, ut Judæis etiam mundum ſeſe veſtiendi pr
beret, ac veſtimenta ex lana & lino contexta illis prohiberet? Reſp. in
Cornel. in locum Cornelius: *Veſtem & lana & lino contextam induunt, qui loquuntur*
Lev. 19. 19 *cum proximo ſuo, mala autem in cordibus eorum.* O hypocritæ! ò pſeudopo
ò falſi amici, an non vos ejusmodi duplici veſte ex lana & lino contecti
Greg. M. Audite S. Gregorium M. *Veſtem ex lana, linóque contextam induit, qui in lo*
lib. 8. *ne, vel actione, qua utitur, intus ſubtilitatem malitiæ operit & ſimplicitatem fori*
Mor. 51. *centia oſtendit.* Sed maledicti vos à Domino, quibus toties in Evangelio
Matth. 23. ſtus comminatus eſt: *Væ vobis Phariſæi, Hypocritæ &c.* O quàm pauc
13. 14. modò ſinceri ac veri Jobi reperiendi, qui hoc inſigne à Deo promerent
Job. 1. 8. comium: *Homo ſimplex & rectus ac timens Deum, & recedens à malo!* Supra
Orig. l. 1. egregiè memoratus Doct. Origenes: *Vir ſimplex*, inquit, *non fictus, non*
in Job. *illo duplicitas, non loquebatur aliud in ore, aliud verò cogitabat corde.* Et quid n
dicat, qui poteſt? Pergo ad alia.

Et quis non miretur, quòd Rex ille, qui quondam latiſſimas filio ſuo
bat nuptias, ad quas omnes peramicè invitaverat, ſolum illum mendi
ſine veſte nuptiali in regio convivio apparentem, tam ſeverè caſtigave
Matth. 22. ligatis manibus ac pedibus in exteriores tenebras eum præcipitari juſſeri
12. *mice*, inquiebat, *quomodo huc intrâſti, non habens veſtem nuptialem?* Ad quic
ſecro, Rex ille potentiſſimus hunc hominem amicum vocavit, quem
ad tartarum ablegavit? quomodo amicus & reprobus? Et quis hunc m
lem procedendi modum attentiore mente conſiderans non obſtupeſcat
S. Gregor. *randa eſt*, ait S. Gregorius Magnus, *quod hunc & amicum vocat, & reprob*
hom. 38. *ſi apertiùs dicat: Amice, & non amice.* Et reſpondet ſibi ipſi prædictus M
in Evang. Eccleſiæ Doctor: ***Amicus per fidem, & non amicus per operationem.***

Hinc patet, quòd hypocrita fuerit, fingens in veſte lacera & abſoleta vitæ ...ctitatem, mundi & ſui contemptum, interim erat lupus rapax, qui in ve... ficta ovis videri volebat qualis minimè erat: *Propterea*, ſubintrat hîc etiam ...ivus Ambroſius, *ligatis manibus & pedibus in tenebras exteriores expellitur, non ...dùm quia peccator erat, ſed quia cùm peccator eſſet, ſanctitatis ſibi meritum vendicabat.* ...) falſi fratres! ò pſeudopolitici! ò hypocritæ! attendite, qualis pœna vos ...aneat. Audite Iſaiam Prophetarum Principem contra vos fulminantem: ...*oſſedit*, inquit, *tremor hypocritas, & quis poterit habitare de vobis cum igne devoran... quis habitabit ex vobis cum ardoribus ſempiternis?* ſed pergamus ulteriùs, quia ideo, quòd iſta vobis non placeant. *S. Ambroſ. ſerm. 4. in Domin. 2. Advent.* *Iſa. 33. 14.*

3. Venerat aliquando ad pretioſiſſimum orbis Redemptorem legis quidam ...ritus, & prædicatione & miraculis illius motus inſtanter petiit, ut & ipſe ...hriſti fieri poſſet diſcipulus? proinde Domino abitum jam paranti, & trans... ...etum eunti dixit: *Magiſter, ſequar te, quocunque ieris.* Sed ingratum à pien... ...ſſimo Domino recepit reſponſum: *Et dixit ei JEſus: Vulpes foveas habent, & ...lucres cœli nidos; Filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet.* Sic ſpe fruſtra... ...a dimiſit inanem. Et quis, obſecro, hîc non obſtupeſcat, quod Chriſtus ...ominus hunc ſupplicantem non ad ſuam admiſerit ſocietatem & ſequelam? ...unquid notos, imò & publicos in gratiam recepit peccatores, Matthæum ...n telonio, Zachæum in ſycomoro, Latronem in patibulo, Magdalenam ...n convivio, adulteram in templi Atrio? & cur non etiam hunc legisperitum ...antoperè illius affectantem amicitiam? Verùm aliud hîc latet myſterium: ...octor ille hypocrita fuit & mundi politicus, cujus Chriſtus latens ulcus in... ...gniter detexit, dum eum vulpi doloſæ aſſimilavit; ſperabat enim, per hanc ...hriſti ſequelam rem ſuam ſe poſſe augere, ad honores promoveri, & ſeculi ...ucra ſectari; ſed non amat Veritas ejusmodi politicos, imò nec pati poteſt ...jusmodi exoſum hominum genus, proinde eos toties in Evangelio ſeveriſſi... ...no anathematis fulmine perſtrinxit: *Væ, væ vobis, hypocritæ*, cùm tamen aliorū ...eccatorum vitia ſæpiùs ſub ſilentio vel abſcondit, vel diſſimulavit: *Hypocri... ...arum genus*, ait S. Laurentius Juſtinianus, *plusquam cæteros proſecutus eſt Domi... ...us, eorum cauteriatam patefecit conſcientiam populis, atque æternum ſupplicium illos ...anere teſtatus eſt.* *Matth. 8. 19.* *Matth. 23. 13.* *S. Laurent. Juſtin. lib. de humil. cap. 15.*

4. Et vis ulteriorem hujus veritatis probam? Revoca, ſi lubet, in memo... ...iam decem illas Virigines à Sponſo quondam cœleſti ad Regias Agni nuptias ...olemniſſimè invitatas; & ecce, cùm ſilentium tenerent omnia, & nox in me... ...dio ſuo curſu eſſet, venit de cœlo clamor: *Ecce, ſponſus venit, exite obviam ei*, ad ...uam vocem quinque virgines prudentes ſine mora ſeſe accingebant itine... ...i, & quia paratas habebant ardentes lampades, à ſponſo ad nuptiale hoc *Matth. 25. 6.*

gau-

gaudium benignè fuerunt admiſſæ: *Et quæ paratæ erant, intraverunt cum eo ad nuptias.* Tandem veniunt & reliquæ quinque virgines fatuæ, ſed ſine oleo & lampade ardente, & quia janua cœli jam clauſa erat, fores officiosè pulsârunt: *Domine, Domine, aperi nobis*; ſed non aliud à divino Sponſo audiêrunt, quàm illud triſte: *Neſcio vos*, quod idem eſt: Non vos agnoſco pro meis, ite ad diabolum, ite in gehennam æternùm ibi cruciandæ, O bone JEſu! quid hoc eſt! & quid, obſecro, in te peccârunt hæ virgines fatuæ? & nunquid pari ratione illibatum virginitatis florem, ſicut cæteræ priores, conſervârunt! Quare ergo patens cœli porta coram oculis earum obſerata eſt: *Et clauſa eſt janua?* Reſp. Joachimus Abbas, virgines illas fatuas fuiſſe hypocritas, & ideò meritò à cœleſti Sponſo regno cœleſti excluſas, quia lampades quidem habebant, ſed vacuas, ſine lumine & oleo, hoc eſt, ſine vera charitate & ſolidis bonis operibus erant, ideò gratiam Dei finalem & regnum æternum perdiderunt.

Joach. Abb. in 3. Apoc. v. 2. Juvat hîc audire citatum Abbatem: *Habent*, inquit, *& hypocritæ, quæ oſtendant hominibus, ſed non habent coram Deo, qui etſi habent lampades, quas accendunt, oleum tamen in vaſis ſuis cum lampadibus non aſſumunt; ſic plerumque teſta nucis vacua eſt pinguedine nuclei, & tamen in forma ſpecie plenam ſe ad integrum eſſe mentitur.* O hypocrytæ! ò falſi politici, qui eſtis bicordes & bilingues, hîc attendite, ſi non velitis æternùm perire; ò quàm alius eſt in ſchola Chriſti ſtylus, quàm qui nunc eſt in ſchola aulicorum & politicorum! Chriſtus, quia ipſa veritas eſt, ipſa ſimplicitas, ipſa ſinceritas, extremô cunctam falſitatem, ſimulationem & duplicitatem odiô proſequitur; ſpiritus verò aulicus & politicus multoties duplex cor poſſidet, unum in ore, alterum in pectore: *Pravum*

Jer. 17. 9. *eſt*, ait Jeremias, *cor omnium & inſcrutabile*; ſed veniet profectò tempus, ò falſi politici! in quo omnes veſtræ manifeſtabuntur ſimulationes & falſæ

Pſal. 27. 8. juſtitiæ: *Cùm accepero tempus, ego juſtitias judicabo.* Proinde *attendite à fermen-*

Luc. 12. 2. *to Phariſæorum, quod eſt hypocriſis; nihil autem coopertum eſt, quod non reveletur, neque abſconditum, quod non ſciatur.*

5. Progredior pro dictorum confirmatione ad alia argumenta ex fonte SS. Scripturæ petita. Ægrotaverat Abia filius Jeroboam Regis Iſraëlitarum, & quia in dies ingraveſcebat infirmitas, nec Medicus in regione huic malo mederi poterat, idcirco Rex ſtatuit uxorem propriam, cui nomen *Ano*, ſub mutato habitu ad Prophetam Ahiam jam ſenem amandare, ut ex illo cognoſceret, an filio graviter ægrotanti adhuc ſupereſſet ſalutis ſpes ac remedi-

3. Reg. 14. 2. um: *Dixitque Jeroboam uxori ſuæ: Surge, & commuta habitum, ne cognoſcaris, quòd ſis uxor Jeroboam.* Venit illa Regina, depoſitâ veſte regali plebejam induta ſine comitatu, quaſi ruſtica ad Prophetam in Silo, cui & munera ruſticana, videlicet panes, placentas & vas mellis præſentavit. Sed diras loco benedictionis à divino Vate excepit Dei minas, *Ingredere uxor Je-*

roboam;

oam : quare aliam te eſſe ſimulas ? ego autem miſſus ſum ad te durus nuntius , &
ſt aliqua dura interjecta addit Prophetes : *In ipſo introitu pedum tuorum in*
em morietur puer &c. Et quare Abias vates aſperum ac prorsùs inexorabi-
ı erga hanc Reginam ſe exhibuit? Reſp. doctiſſimus Manſius : *Uxor Je-* *Manſ. to.*
oam ſignavit, & repræſentavit hypocritas, qui viam Dei fictè ambulant, contra quos *2. tr. 33.*
ina excandeſcit ira &c. *diſc.*

Domini hypocritæ, Machiavellici, falſi amici & mali politici, ubi eſtis
n veſtra politica? *Et quare alios vos eſſe ſimulatis?* ſimulatis enim ſummam
ntis humilitatem & eſtis arrogantiſſimi; ſimulatis præſeferre in omnibus
ram corporis caſtitatem, & eſtis carnalibus concupiſcentiis pleni ac nefan-
libidinibus ; ſimulatis jejunia & eſcarum abſtinentiam, & clam ventrem
ediis ſaginatis; ſimulatis Dei & proximi charitatem, & in utrumque eſtis
rii ; ſimulatis fidelitatem & amicitiam, & interim odium invidiámque
etis ; ſimulatis extraordinariam liberalitatem, & intereà erga pauperes
ditores eſtis duriſſimi, & inopum ſanguinem exſugitis; ſimulatis in pub-
exactam juſtitiam, & in occulto multa injuſtè patratis ; ſimulatis deni-
in omnibus vos piiſſimos, & eſtis iniquiſſimi, non abſimes apibus, quæ
ore præbent, & interim caudâ virulentum infigunt aculeum. O Chri-
ni? itáne cæcutiunt vobis oculi, ut non videatis, quomodo paſſim in-
vos dominetur abominandum hoc vitium hypocriſis, quod moderno
ferè omnem ſtatum, Eccleſiaſticum, Religioſum & Sæcularem inficit.
dite S. Hieronymum : *Verè*, inquit, *monſtroſa res eſt ſpeciem habere colum-* *S. Hieron.*
m & mentem caninam , profeſſionem ovinam & intentionem lupinam, intus eſſe *Epiſt. 58.*
onem, & foris apparere Catonem. O chimeræ! ô monſtra! ô diaboli man-
ia! *Ego autem miſſus ſum ad vos durus nuntius:* Væ, væ, væ vobis hypocri-
! *Genimina viperarum ; quis oſtendet vobis ſugere à ventura ira?* quis? *Luc. 3. 7.*

6. Et vultis adhuc plura & ſolida argumenta? En ſum paratus, ut vo-
& veſtræ ſaluti inſerviam. Ficulneam iſtam conſiderate virentibus fo-
, ſed non fructibus turgidam, cui Chriſtus paulò ante paſſionem ſuam,
oſolymam cum diſcipulis petens, in via maledixit : *Et videns fici arborem* *Matth. 21.*
m ſecùs viam, venit ad eam ; & nihil invenit in ea, niſi folia tantùm, & ait illi : *19.*
nquam ex te fructus naſcatur in ſempiternum. Et areſacta eſt continuò ficulnea.
miſera ficulnea! quid peccâſti, quòd tali ac tanto anathematis fulmine
ipſo Summo Pontifice Chriſto fueris percuſſa & percuſſa ? Præteribant
ro die diſcipuli : *Et videntes mirati ſunt, quomodo continuò aruit :* Et quid,
ecro peccavit iſta ficulnea, quia, ut obſervat S. Marcus : *Non enim erat* *Marc. 11.*
us ficorum ? Hìc arrigite aures omnes hypocritæ, falſi amici, & pſeudo- *14.*
itici, per hanc enim maledictam ficulneam vos deſignati eſtis : *Non in-* *Abulenſ.*
, ait Abulenſis, *niſi folia, ſcilicet exteriorem apparentiam ſanctitatis, & ideò in hunc*

maledicti ſunt in æternum, ut fructus afferre non poſſint. Loquitur hic ſub typo maledictæ ficulneæ de perditis Judæis & hypocritis tunc temporis intervallo exiſtentibus, ſed non minores de facto ſunt, de quibus S. Bernardus: *Qui ſpeciem ſanctitatis habent, & virtutem non habent in mente.* O iterum væ! væ! væ ejusmodi hominibus, qui humiles eſſe volunt, ſed ſine deſpectu; egeni, ſed ſine defectu; patientes, ſed ſine cruce & tribulatione; obedientes, ſed ſine coarctatione; pœnitentes, ſed ſine afflictione; virtuoſi, ſed ſine labore; ſancti, ſed ſine ſolida & conſummata virtute; O portenta! ô monſtra! ſic & corvus albus apparet, cùm tempore hyemali in arbore ſedens nive cooperitur, ſed avolans ſe ipſum prodit, quod idem ſit, ac permanens nigerrimus corvus. Proinde non abs re Juſti Lipſii querela contra noſtri temporis mores hîc locum habet: *Irritamus*, inquit, *quotidie magnum illud Nomen, & quaſi puniendi juſta cauſa non ſint, damus novas. Quando luxus, faſtus, libido major, impunitior? & religio paſſim nunc in ore, improbitas in corde; verba pietatem ſonant, facta ambitionem avaritiam, nec in uno alterôve, ſed apud quemcunque ordinem, ætatem, ſexum.* O DEUS! quid hoc?

S. Bern. ſerm. 10. in cœna Dom.

Juſt. Lipſ. centur. 2. ep. 6.

7. Et nondum creditis huic veritati? audite ab ipſo dæmonio teſtimonium. Poſtquam ingratiſſimi Nazareni Chriſtum concivem ſuum duxerunt usque ad ſupercilium montis, ſuper quem civitas illorum erat ædificata, ut eum ex ſummo in imum præcipitarent, mitiſſimus Servator tranſiens per medium illorum ibat, & deſcendit mox in Capharnaum civitatem Galilææ, ubi in Synagogis docebat turbas. Erat autem ibidem homo habens dæmonium immundum, & exclamavit voce magna: *Sine, quid nobis & tibi JESU Nazarene? veniſti perdere nos; ſcio tu quis ſis, Sanctus Dei.* Hoc eſt Dei Filius, quem à tot millenis annis exſpectavit orbis univerſus, quia *ipſe erit expectatio gentium.* Sed quid ad hoc Chriſtus? *Et increpavit illum JESUS,* dicens: *Obmuteſce, & exi ab eo*, S. Marcus addit: *Et comminatus eſt ei, dicens: Obmuteſce.* Et quare hoc? nunquid dæmon ille veritatem in Synagoga palàm edixit, quòd ſit *Sanctus Dei*? quare ergo Dominus increpavit eum, imò & minas addidit, niſi taceret?

Luc. 4. 34.

Gen. 49. 10.

Marc. 1. 25.

In promptu cauſa eſt: Hypocrita ille fuit diabolus, ſicut fuit ab initio, ſub hac enim ſpecioſa hypocriſi juratus ille Dei hoſtis proto-parentes noſtros in paradiſo ſeduxit, & nunc de novo Chriſto adulari vult, ut aliquod vanæ gloriæ deſiderium in pectore illius excitaret; ſed noluit pati hunc anteſignanum omnium hypocritarum pientiſſimus JESUS, proinde eum ejecit, & in tartarum miſit. Unde rectè Scholiaſtes apud S. Chryſoſtomum: *Obmuteſce*, ait, *laus mea ſit ſilentium tuum; non me laudet vox tua, ſed tormenta tua, pœna tua laus mea eſt; non quia laudas, gratulor, ſed quia taces gratulor.* Tales linguas diabolicas etiamnum habent moderni hypocritæ

Cornel. hic in Marc. 1, 25.

pſeudopolitici, amicitias loquuntur, & vindictam intus in pectore
,ſervos ſe appellant paratiſſimos, ſed obſequium ut præſtent, longè
; laudant in faciem, & poſt tergum maledicunt; ô crocodilli! *De-
plorant.* Heu! quouſque nunc rerum facies & mundi ſtatus deve-
juàm pauci ſunt modò! de quibus potes dicere, quod olim Veritas
de Nethanaële effatus eſt: *Ecce verè Iſraëlita, in quo dolus non eſt.* *Joan.*
47.

Venit hic mihi in mentem regius ille Princeps Abſalon, comptulus &
lus, omniúmque oculis gratioſus; ſed videte, quàm bellè noverit
olitiæ leges. Affectaverat hic rebellis Princeps patris jam ſeneſcen-
m, & quid non molitus eſt? quas fraudes & technas non excogita-
it ſibi currus & equites, & quinquaginta viros, qui eum præcederent;
conſurgens ſtabat juxta introitum portæ civitatis, ubi omnem vi-
i habebat negotium in judicio regio expediendum ad ſe vocabat, be-
diens ejus cauſas ac rationes, ac demùm illi adblandiens, & manus
culans dicebat: *Quis me conſtituat judicem ſuper terram, ut ad me veni-* *2. Reg*
, qui habent negotium, & juſtè judicem? O verſipellem! Et quid acci- 4.
ſollicitavit populum & corda virorum Iſraël, atque illorum affectus
iliavit, ſub ſpecie ſingularis pietatis & religionis ab optimo parente
petiit in Hebron proficiſcendi: *Vadam, & reddam vota mea, quæ
ino in Hebron &c. Dixítque ei Rex David: Vade in pace.* O impium
ndum politicum! quis te non omnibus diris devoveat: Et ecce,
fiunt, ipſo authore & mediatore adornatur contra Davidem & re-
orrenda rebellio, & conjuratio populi: *Statim ut audieritis clangorem
licite: Regnavit Abſalon in Hebron.* Aſt quis tandem hujus ſpecioſæ
tis finis extitit? ruina populi & interitus illorum Ducis, dum in
endens à Joab tribus lanceis confoſſus interiit, & impiam animam
n efflavit. Hic nimirum eſt exitus pſeudopoliticorum & hypocri-
Væ duplici corde &c. Hypocriſis, ait S. Petrus Chryſologus, eſt ſub- *Eccl. 2*
m, ſecretum virus, venenum latens, virtutum fucus, tinea ſancti- *Petr.*
oneta falſa, quæ intus ferrea, exteriùs verò deaurata eſt, lignum pu- *ſol. ſe*
& carioſum nocte relucens, & quaſi res pretioſa apparens, de die
vilitas & corruptio proditur: *Sic erit in conſummatione ſæculi: exi-* *Matt.*
eli, & ſeparabunt malos de medio juſtorum, & mittent eos in caminum ignis; 49
tus & ſtridor dentium. Intellexiſtis hæc omnia, ô hypocritæ! ô ſe- *Tit. 1*
! ignoſcite verbo: duro nodo durus quærendus eſt cuneus: *In-
durè, ut ſani ſint.*

De Cuthæis refert Scriptura, quòd ex Aſſyria tranſlati in Samariam
m verum Deum Iſraëlis, ſed & ſimul deos Aſſyriorum coluerint:
minum colerent, diis quoque ſuis ſerviebant. Vide hîc & admirare gran- *4. Re*
dem 33.

dem Cuthæorum ſtultitiam, & ideò Hebræis Deum ſolum colentibus
anathemata, fuerunt exoſi. O veſpertiliones Æſopici! qui cum a
propter pennas, quas habent aves eſſe volunt, & cum muribus mures
corpore muribus ſunt ſimiles. Tales ſunt moderni Politici, qui hære
cum Catholicis conjungunt, & ſic fidem & ſimul rempublicam ever
dum cum Catholicis catholicè, & cum hæreticis hæreticè loquuntur,
piis caſtè, cùm impiis & impudicis impudicè. O chamæleontes bilin
adulantes præſentibus, abſentes autem lacerantes. Tales antipolitici
les ſunt Caino ſub ſpecie fraterni conſortii Abelem fratrem in agrum
Gen. 4. 8. tanti: *Egrediamur foras:* cúmque eſſent in agro, conſurrexit adversùs
2. *Reg.* 20. & interfecit. Similes Joabo officioſiſſimè Amaſam ſalutanti: *Salve, f*
9. *ter,* interim ſimulato amiciſſimo amplexu lethale ei vulnus inflixit.
les Herodi tribus SS. Magis cultum, & adorationem recèns nati Salva
Matth. 2. ſuadenti: *Ite & interrogate diligenter de puero, & cùm inveneritis, renuntia*
8. *bi, ut & ego veniens adorem eum;* interim impius hypocrita & vulpes il
vinæ illius prolis machinabatur necem & interitum. Similes Judæ Iſca
Matth. 26. thi amicitiam ſummam erga Chriſtum fingenti: *Ave Rabbi; & oſculatu*
49. interim dedit aſſeclis ſuis ſignum, ut JESUM caperent, dolo tenerer
occiderent. Similes Pilato innocentiam Chriſti publicè atteſtanti: *N*
Luc. 23. *cauſam mortis invenio in eo.* His tamen non obſtantibus eum condem
22. ad mortem. Similes Judæis Prætorium Pilati, ne in Paſchate contar
Joan. 18. rentur, intrare recuſantibus: *Ipſi non introiërunt in Prætorium, ut non con*
28. *narentur, ſed ut manducarent Paſcha;* interim ſine ſcrupulo manus ſuas i
Matth. 27. nocentiſſimo Divini Agni ſanguine cruentârunt: *Sanguis ejus ſuper nos,*
25. *per filios noſtros &c.*

O hypocritæ! O Phariſæi! O Sycophantæ! O Antipolitici! O A
extremùm nunc vos alloquor: Chriſtus quondam cunctis Electis ſuis
Matth. 5. promiſit, & aſſignavit beatitudines: *Beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſor*
3. *regnum cœlorum, &c.* In vos autem octo fulminavit maledictiones: *V*
bis Scribæ & Phariſæi hypocritæ. Legite, obſecro vos, ſi ſalutem veſtram
tis, mente attentiore capitulum S. Matthæi vigeſimum tertium, incipi
à verſu 13. usque ad verſum 29. incluſivè, ubi octies incorruptus ille &
Matth. 23. ſimus Judex hoc triſte væ, væ in vos intonuit: *Væ vobis Scribæ & Phari*
13. *pocritæ,* per quod væ omnibus pſeudopoliticis non duntaxat grave ſuppli
ſceleribus imminens, puta mortem & excidium, ſed & gehennam int
vit. O igitur infelices hypocritæ! infelices *ut octo,* ita os Domini loc
eſt.

Quid igitur reſtat, niſi, ut omnem duplicitatem, falſitatem, ſimu
nem, pſeudopoliticiam & hypocriſin deponamus, atque in corde vero
cero Deo & Salvatori noſtro Chriſto JESU inſerviamus, qui ideò c

lancea in cruce pectus ſuum aperiri voluit, ut pateret omnibus in SS. Corde JESU nullam unquam fuiſſe duplicitatem, & ſimulationem, ſed quòd potiùs totum cor ſuum, prout loquitur Doctor Seraphicus, nobis tradiderit: *Præ nimio*, inquit, *ſui amoris fervore voluit lanceâ ſuum latus aperiri, ut demonſtraret, quod tibi tradidit cor ſuum.* Hoc fac & tu, quisquis es, homo Chriſtiane, depone omnem dolum, mendacium, ſimulationem & duplicitatem, & ſoli amori tuo Chriſto JESU crucifixo conſigna cor tuum juxta illud: *Fili, præbe mihi cor tuum.* *S. Bonav. in ſtim. amor.* *Prov. 23. 26.*

CONSIDERATIO XLI.

De cavenda Detractione, & indiſcreto Judicio.

Pro Dominica 8. poſt Pent.

Hic diffamatus eſt apud illum, quaſi diſſipâſſet bona ipſius. Luc. 16. 1.

I.

IMmenſus DEUS, qui omnia ſuaviter ordinare in ſuum finem aſſolet, noluit quondam ſibi in ſacrificium fermentum, & mel offerri: *Nec quidquam fermenti, aut mellis adolebitur in ſacrificio.* Rationem aſſignat doctiſſimus Oleaſter, quia utrumque, ſi crematur, mali odoris eſt; nihil autem magìs Deo diſplicet in homine, quàm, ſi malæ famæ & odoris ſit, proinde jubet DEUS per os Siracidis: *Curam habe de bono nomine, hoc enim magìs permanebit tibi, quàm mille theſauri pretioſi & magni.* Ex quo infert Doctor Angelicus, & concludit: *Auferre alicui famam valde grave eſt, quia inter res temporales videtur fama eſſe pretioſior, per cujus defectum impeditur homo à multis bene agendis.* Accedit quòd juxta jura honor & vita in pari paſſu ambulent. *Levit. 2. 21.* *Oleaſt. hic.* *Eccl. 41. 15.* *S. Thom. 2. 2. q. 73. a. 2.*

Anna pientiſſima illa Samuelis mater, cùm ab Heli Pontifice crederetur temulenta: *Uſquequò ebria eris? digere pauliſper vinum, quo madeś*; multam curam adhibuit, ne famam bonam apud Sacerdotem perderet: *Nequaquam, Domine mi: nam mulier infelix ego ſum, vinúmque & omne, quod inebriare poteſt, non bibi, ſed effudi animam meam in conſpectu Domini.* Judith fortiſſima illa he- *1. Reg. 1. 14.*

roina ingentem famæ & boni nominis ſui curam per omnem vitæ curſum
Judith. 8. gerebat, unde teſtatur de illa Scriptura: *Erat hæc in omnibus famoſiſſima; quo-*
8. *niam timebat Dominum valde, nec erat, qui loqueretur de ea verbum malum.* Hæc
cura famæ omnibus quidem incumbit Chriſtianis, ſed quam maximè Su-
perioribus, Prælatis, Paſtoribus, animarum curam gerentibus, viris Re-
Rom. 12. ligioſis, ut tota ſubinde religio malè audiat ob infamiam unius mali Re-
17. ligioſi &c. Proinde rectè Apoſtolus: *Providentes*, inquit, *bona non tantùm*
coram Deo, ſed etiam coram hominibus. Et hinc in jure cautum eſt, quòd ille
injuſtus & crudelis cenſeatur, qui famam & bonum nomen ſuum negligit.

Et hæc cauſa eſt, quòd hodiernus Villicus, qui apud Dominum ſuum
diffamatus eſt, quaſi diſſipâſſet bona ipſius, omni modo allaboraverit, quo-
Luc. 16. 3. modo bonum nomen & honorem adhuc poſſet retinere: *Quid faciam, quia*
Dominus meus aufert à me vellicationem? & licet non adeò juſtus fuerit ac Do-
mino ſuo injurius, famæ tamen ſuæ curam habuit, non ignorans, quòd
hac perditâ omnia ſint perdita. O quàm crudelis eſt igitur ille Chriſtianus,
qui indiſcreto judicio proximi ſui famam lacerat, ejúſque bonum nomen
S. Th. 2. 2. arrodit! & quid de facto communiùs? *Hoc ſpecialiter vitio*, ait S. Thomas
q. 73. *a.* 2. Aquinas, *periclitatur totum genus humanum.* Et S. Auguguſtinus: *Maxima pars*
S. Auguſt. *generis humani indiſcreto judicio ad reprehendendum prompta & parata eſſe proba-*
ſerm. 102. *tur, cùm tamen non ita ſe velit ab aliis judicari, quomodo vult alios judicare.* Cui
de temp. ſententiæ etiam ſubſcribit S. Hieronymus: *Tanta*, inquit, *hujus mali libido*
S. Hieron. *mentes hominum invaſit, ut etiam, qui procul ab aliis vitiis receſſérunt, in iſtud tamen*
ad Cel. ep. *quaſi in extremum diaboli laqueum incidant.* Proinde opus eſt, ut plura de hac
14. veritate tractemus; qui habet aures audiendi, audiat, ut ſe impoſterùm e-
mendet &c.

Sap. 1. 11. 2. Rectè Sapiens: *à detractione parcite linguæ*, quia ſicut ſerpens linguâ
ſuâ venenoſâ & triſcula trina uno morſu infligit vulnera, ita lingua detra-
hens, tanquam ſerpens virulentus tres una vice ſauciat, ſe, cui detrahit, &
audientem, unde lemma: *Uno tria vulnera morſu;* proinde parcite linguæ à
detractione, cujus officium eſt laudare Deum & proximum, quare ingens
fit linguæ injuria, ſi homo eâ ad vituperium Dei, vel proximi abutatur.
Epulonem conſulite, olim quidem divitem, ſed nunc miſerrimum, & etiam-
Luc. 16. num hodie inter tartareas flammas exclamantem: *Pater Abraham, miſerere*
24. *mei, & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti ſui in aquam, ut refrigeret lin-*
guam meam, quia crucior in hac flamma. Maldonatus ait, fuiſſe, hunc Epulo-
nem in vita inſignem detractorem, ideóque ardentis ſuæ & peſſimæ linguæ
adhuc hodie perſolvere pœnas, cujus opinionis & Cornelius à Lapide eſt:
Cornel. in *Laxabat*, inquit, *lingua maledica fræna in Lazarum & Deum, in utrúmque duit,*
Sap. 1. 11. *ſed*

duriùs in ſeipſum deſaviens, unde poſitus in gehenna lingua ſua ardenti petiit gut- a aqua, nec impetravit, quia Lazaro negavit micam panis.

Hoc idem monet S. Jacobus Apoſtolus: *Nolite detrahere alterutrum, fra- mei.* Ubi obſervandum, quòd omnes Chriſti fideles *fratres* appellet, per hoc admoneantur, ut fraterno ſeſe invicem diligant affectu, nec ul- præſumat fratri ſuo detrahere, quæ detractio eſt alienæ famæ injuſta vio- io, vel denigratio, ita Doctor Seraphicus. Abſit ergo hoc ab homine riſtiano, quia verbum, teſte Mellifluo, leviter volat, ſed non leviter vul- at. Davidem conſiderate, cùm quondam Saulem inimicum capitaliſ- mum in ſpelunca Engaddi latrantem inveniſſet, clam ad eum accedens, n quidem lethaliter eum ſauciavit, vel occidit, ſed ſolummodò oram amydis ejus abſcidit, cujus facti poſteà, cùm rem attentiore animo per- diſſet, eum ſummoperè pœnituit: *Poſthac percuſſit cor ſuum David, eò quòd ſcidiſſet oram chlamydis Saul.* Et quare, dices, David adeò indoluit, quòd ſus ſit Domini ſui & Regis Saulis veſtem conſcindere? & nunquid jus bebat, ut talem ac tam infeſtum hoſtem è medio tolleret? Reſp. Do- t, quia Majeſtatem regiam temeravit, quod illius conſcientiam exinde hementer pupugit. Verùm non ſenſum hîc litteralem, ſed moralem in- iro; ſubintrat hîc S. Gregorius magnus, qui in dicto caſu per Davidem tractorem ſubaudit, dum proximo ſuo furtivè oram veſtimenti, hoc , honorem præſcindit, & amputat, ubi quidem ejusmodi detractor & lumniator non vult proximum ſuum interficere, ſed recenſendo defectus s occultos boni nominis honeſtate illum denudat: *Non volunt*, ait cita- s S. Doctor Moralis, *occidere, libenter tamen oram chlamydis præcidunt, hoc , honorem, veſtem ſi non lacerant, diminuunt.* Et quot ſunt tales in aulis & ulis, in choro & foro, in oppido & tugurio, in officinis & culinis, in ta- rnis & cavernis, in ſalo & ſolo? O quot ſunt tales! dicat, qui poteſt, quia *us mundus in maligno poſitus eſt.*

Jacob. 4. 11.

1. Reg. 24. 6.

S. Gregor. M. 3. part. Paſtor. Admon. 5.

1. Joan. 5. 19.

3. Dic mihi Sodes, quare olim à Deo Iſraëlitæ in deſerto ignitis fue- nt caſtigati ſerpentibus: *Quamobrem miſit Dominus in populum ignitos ſerpen- :* Movet hanc quæſtionem S. Bernardus: *Quare*, inquit, *à ſerpentibus pe- runt?* & reſpondet Mellifluus, *quia ſerpens venenoſus eſt, & omnis, qui mur- rat, venenum diaboli habet in lingua*, quia ergo illi Hebræi murmurationibus detractionibus in Deum & Moyſen peccàrunt, *& acuerunt linguas ſuas ſicut de pentes*, ideò per ignitos ſerpentes puniti ſunt. Juvat etiam hîc audire S. ieronymum: *Serpens, ait, & detractor æquales ſunt; quomodo enim ille occul- mordens, venenum inſerit; ſic iſte clàm detrahens virus pectoris ſui infundit in fra- m, & nihil habet à ſerpente minùs.*

Num. 21. 6.

S. Bern. ſerm. 47. de modo bene viv.

Pſ. 139. 4.

S. Hieron. in Alcui.

Sponſus

Sponſus ille cœleſtis non ſine peculiari cauſa dilectæ ſuæ Sponſæ
Cant. 2. cepit, ut vulpes adhuc teneras & parvulas in vinea ſua caperet: *Capite*
15. *vulpes parvulas, quæ demoliuntur vineam, nam vinea noſtra floruit.* Et quare
mandavit, ut vulpes grandiores caperet? fortâſſe quia annoſa vulpes,
ſit aſtutiſſima, vix laqueo capi poteſt, parvulæ autem utpote inexperi
cilè poſſunt decipi, & capi? Sed aliud hîc latet myſterium. Per ejus
vulpes parvulas & petulcas detractores & ſuſurrones intelliguntur, q
moliuntur vineam Eccleſiæ; & quemadmodùm vulpes parvæ ſumm
nocent vitibus in verè miro odore florentibus, dum earum flores c
punt, vellicant, & arrodunt, terrámque juxta radices ſuffodiunt, ut
neceſſariò deſtitutæ humore areſcant, ita & vulpinis detractorum ac ſ
ronum linguis proprium eſt flores virtutum in proximo ſuo, quaſi in
S. Bern. myſtica arrodere, vaſtare, devorare: *Peſſima vulpes*, ait S. Bernardus, *o*
ſerm. 63. *cultus detractor &c.* & Cornelius à Lapide: *Parva vulpes*, inquit, *ſunt det*
in Cant. *res & ſuſurrones, æquè ac adulatores, qui vineas, id eſt, cœtus & ſocietates diſſo*
Cornel. in *ac fidelium animas ſubvertunt.* O peſſimæ vulpes! dignæ, ut capiantu
Cant. 2. tradantur diabolo.
15.

4. Et vultis plura de hac veritate argumenta, quàm exoſi apud I
& homines, ſint detractores? audite me. In Numerorum libro le
qualiter Maria, ſoror Moyſis, virgo & Prophetiſſa, aliàs Deo grata & a
Num. 12. ta, nihilo ſeciùs turpiſſimâ leprâ fuerit percuſſa: *Et ecce, Maria apparu*
10. *dens leprâ, quaſi nix.* Et quid, obſecro, peccavit mulier tam ſancta,
ex dente lepra fuerit correpta, & ab hominum habitatione & convict
parata? Reſpondet ad hanc quæſtionem ipſa ſacra Scriptura, quia m
mo fratri ſuo Moyſi cum Aarone detraxit, unde hanc pœnam ab ipſo
vindice, tunc in columna nubis ad introitum tabernaculi præſente a
meruit: *Quare ergo non timuiſtis detrahere ſervo meo Moyſi: iratúſque conti*
abiit. Ex quibus collige, anima Chriſtiana, quàm congrua hæc detr
nis, murmurationis, & indiſcreti judicii pœna fuerit; ſicut enim lepra
mel hominem inficit, ſemper in carne ulteriùs proſerpit, donec totum
rumpat corpus, ita & detractio ac murmur totam congregationem
S. Ephrem tum, familiam, & communitatem inficit; proinde rectè S. Ephrem
de morbo *teterrima*, inquit, *Maria Prophetiſſa lepra docemur, quàm grave ac deteſtab*
linguæ. *tium ſit obtrectatio. Corpus, quod leprâ infectum cernebatur, velut ſpeculum*
dam fuit anima, quæ non perſpiciebatur, cujus indicabit maculam. Ex illa carn
ruptione patefactum eſt, quomodo hominis detractoris corrumpatur animus, n
cut illa defecerat à fratre ſuo: ita & ipſa proprium corpus defecit, ut ex ſen
charitatem addiſceret.

Tales detractores ſimiles ſunt Scarabæis, qui non floribus aut roſis delectantur, ſed ſtercoribus: Ita detractores flores virtutum in proximo non tangunt, ſed, ſi quendam defectum deprehendunt, quaſi immundi ſcarabæi hoc nutriuntur fœtore. Similes ſunt veſpis ad alveare volantibus, & ſi quid mellis multo labore argumentoſæ apes congeſſerunt, ejusmodi devorare aſſolent veſpæ prædatrices. Similes noctuis, quarum oculos lux obfuſcat, & nox tenebroſa illuſtrat. Similes ranis, quæ abſente homine inconditum excitant clamorem, eo verò præſente & inſpectante ſilent. Similes canibus, qui à tergo viatorem latenter accedunt, & pedibus ejus ex improviſo venenatum infigunt morſum. Similes hyenæ, quæ mortuorum oſſa è ſepulchris eruit, ac devorat; ita & detractor nec mortuis parcit. Similes ſui, qui non pretioſis, ſed immundis delectatur, & ideò inter immunda quoque animalia olim à Deo reputatus eſt: *Inter immunda reputabitis & ſuem &c.* Supra quod Hugo Cardinalis: *Sus ſignificat illum, qui gaudet eſſe in luto, ut eſt detractor, qui ſemper in luto, id eſt, in vitiis aliorum immoratur.* O quàm turpe ergo eſt, & quàm probroſum eſſe detractorem, & alterius famæ ac honoris denigratorem; & ſi non remittitur peccatum, niſi reſtituatur ablatum, ubi ergo tales impii parebunt, cùm inter mille vix unus ablatum reſtituere ſoleat honorem; Qualis ergo ſtultitia eſt aliorum vitia cernere, oblivisci ſuorum?

Levit. 11. 4. & 7.
Hugo Cardinalis hîc.

5. Sed nondum ſe ſiſtit hîc ſermo meus; plus ultra. Miſerat quondam David Rex legatos ſuos ad Hanon Regem Ammonitarum, ut eum ſuper morte patris conſolaretur, & amicitiam veterem, quam cum Naas defuncto Rege & parente ejus priùs habuit, renovaret, confirmarétque. Et ecce vix in terra Ammonitarum prædicti advenerunt Regis Davidis legati, mox inter aulicos Ammonitas exortum eſt tacitum murmur & temerarium judicium, legatos illos Iſraëlitas non amicitiam Regis Hanon, ſed regni potiùs inquirere interitum; quapropter ad Regem venerunt: *Putas*, inquiebant, *quòd propter honorem patris tui miſerit David ad te conſolatores, & non ideo ut inveſtigaret, & exploraret civitatem, & everteret eam?* Graviſſima hæc erat detractio, & eò probroſior, quò indigniùs poſtea Hanon iſtos legatos tractavit: *Tulit itaque Hanon ſervos David, raſitque dimidiam barbæ eorum, & præſcidit veſtes eorum medias usque ad nates, & dimiſit eos.* Obſerva hîc. quàm grandis hæc fuerit ignominia, quam Hanon contra omne jus gentium legatis Davidis ad ſe conſolandum miſſis irrogavit. Et quid factum eſt? David, licet aliàs manſuetiſſimus, ſeveriſſimam tamen hîc ſtatuit vindictam; idcirco ſine mora aciem inſtruxit, contra Ammonitas exercitum movit, Rabbath civitatem eorum obſedit, & tandem armata manu expugnavit, quam cum Rege & ſubditis penitùs evertit, ac ſolo æquavit, & quod horrendum eſt auditu, *populum quoque ejus adducens ſerravit, & circumegit ſuper eos ferrata carpenta; diviſitque cul-*

2. Reg. 10. 3.
2. Reg. 10. 31.

tris, & traduxit in typo laterum. Tantam ſtragem potuit cauſare unica detrahens
Jac. 3. 5. lingua; ò lingua, modicum quidem membrum, ſed magna exaltans: *Ecce, quantus ignis, quàm magnam ſylvam incendit! & lingua ignis eſt, univerſitas iniquitatis.* O quot moderno tempore etiam inter Orthodoxos ſimiles reperiuntur detractores, qui Ammonitis crudeliores proximo ſuo non veſtes aut barbam, ſed ipſum præſcindunt honorem, quô homini nihil charius, nihil gratius, nihil pretioſius eſſe poteſt. Væ igitur ejusmodi detractoribus, de quibus jam o-
Pſ. 139. 12. lim vaticinatus eſt Pſaltes Regius: *Virum injuſtum* (gloſſa legit *detractorem*) *ma-*
Pſ. 30. 10. *la capient in interitu*; & in alio loco: *Erubeſcant impii, & deducantur in infernum; muta fiant labia doloſa, quæ loquuntur adversùs juſtum iniquitatem.*

6. De Cham filio minore Noëmi refert Scriptura, quòd optimum parentem ſuum, cum eum poſt diluvium poſt excultam vineam in tabernaculo ebrium dormientem ac nudatum vidiſſet, protervè & petulanter illuſerit, at-
Gen. 9. 22. que illius nuditatem fratribus deridendam propoſuerit: *Quod cùm vidiſſet Cham pater Chanaan, verenda ſcilicet patris ſui eſſe nudata, nuntiavit duobus fratribus ſuis foras.* En typum genuinum omnium detractorum, calumniatorum, & ſuſurronum &c. proximorum ſuorum defectus non pallio diſcretionis obtegentium, ſed ubique propalantium, & quid tandem illis eveniet? paucis dico: eadem maledictio, quam Noë de ſomno evigilans in filium hunc ſuum immorigerum fulminavit: *Maledictus Chanaan &c.*

Deſideratis plura è Sacro Codice teſtimonia? Michol conſiderate filiam Regis Saulis Davidi marito & Regi ſuo proterve & publicè detrahentem: cùm enim in proceſſione publica illum ante arcam Domini ſaltantem, & ſolo ephod ſine veſte Regia indutum vidiſſet, non abhorruit nec Regiæ Majeſtati de-
2. Reg. 6. 20. trahere: *Et egreſſa Michol filia Saul in occurſum David ait: quàm glorioſus fuit hodie Rex Iſraël, diſcooperiens ſe ante ancillas ſervorum ſuorum, & nudatus eſt, quaſi nudetur unus de ſcurris?* Obſerva, anime mi: *Quaſi unus de ſcurris*; quid impudentius fœmina illa impudens Regi tali ac tanto poterat objicere, & ad aliorum aures devolvere: *Quaſi unus de ſcurris*; Ex quibus abunde colligo, quod detractio neque intimis parcat conſanguineis, nec amicis, nec domeſticis, imò nec Summis Pontificibus, Imperatoribus, Regibus, Principibus &c. Sed pœnam luit infelix illa mulier: *Igitur Michol filia Saul non eſt natus filius usque in diem mortis ſuæ*, quod ſummum in antiqua illa lege erat conjugibus opprobrium:
S. Ambroſ. *ſterilitatis damnata*, ait S. Ambroſius, *non edidit ſobolem regiam, ne ſuperbos crea-*
l. 4. ep. 30. *ret*, & ſibi ſimiles detractores.

Et ſi lubet progredi ulteriùs, vobis in exemplum propono Core, Dathan & Abiron cum omni ſubſtantia ſua, uxoribus, liberis ac tentoriis totáque fa-
mi-

ilia in conſpectu totius Iſraël à terra abſorptos; *Diſrupta eſt terra ſub pedibus eo-* Num. 16.
rum, & aperiens os ſuum, devoravit illos. Et quid peccârunt miſeri iſti, quòd in 31.
os adeò ira Dei deſævüt? Reſp. Illos omnes, qui Moyſi ſervo Dei famam &
honorem injuſtè denigraverunt, horrendo fuiſſe caſtigatos ſupplicio, intër
uos & prædicti nominantur rebelles, Deo & Duci ſuo Moyſi injurii, impii
ue detractores. Nota hîc, anime mi, pœnam murmurantium & detrahen-
ium à terra abſorptorum in deteſtationem tanti criminis, & in exemplum
modernorum detractorum, qui paulò poſt eos ad infernum ſequentur. O li-
ngua detrahens! quàm graves olim lues pœnas? ſi fræno equos domare poſſu-
mus, ſi naves modico gubernaculo, ſi omnia animalia domantur & domita
unt à natura humana, & quare linguam nullus hominum domare poſſit? ò
inquietum malum! *In ipſa benedicimus Deum & Patrem, & in ipſa maledicimus ho-* Jac. 3. 9.
mines, qui ad ſimilitudinem Dei facti ſunt: ex ipſo ore procedit benedictio & maledictio
ne. O lingua! ò lingua!

7. Non ſic pretioſiſſimus orbis Salvator Chriſtus, non ſic. Venerat is a-
liquando, cùm vicos & caſtella docendo turbas ſalutis viam obiret, ad civi-
tatem Samariæ, ubi laſſus ex via in meridie juxta puteum ſedebat: *JEſus ergo* Jo. 4. 6.
fatigatus ex itinere ſedebat ſic ſupra fontem, mittens interim diſcipulos in urbem,
ut panem & cibos coëmerent, quia volebat, uti viatores pauperes facere ſo-
lent, juxta illum puteum prandere, & aquam ex illo bibere. Et ecce, dum
hæc fiunt, venit ad eum mulier ex civitate, Photina nomine, cum qua ſolus
longum miſcebat diſcurſum, in quo eam docuit Deum adorandum in ſpiritu
& veritate, ſéque eſſe promiſſum orbis Meſſiam. Hæreo hîc attonitus, qua-
re mitiſſimus Dominus huic ſacro diſcurſui diſcipulos ſuos non voluerit eſſe
præſentes, ſed omnes interea amandaverit in civitatem, ut cibos pro prandio
coëmerent? Et nunquid unus pro illo ſacro collegio ſuffeciſſet ad comparan-
da victui neceſſaria? quare ergo dimiſit omnes? Reſp. Salmeron, *ut pudori e-* Salmer. to.
jus ſolitudine conſultum eſſet; loquebatur enim Chriſtus cum muliere illa Sama- 4. tr. 20.
ritana plura mentis arcana, proinde converſurus hanc peccatricem noluit A-
poſtolos eſſe præſentes, ne coram illis manifeſtare deberet mulieris flagitia,
præſertim de materia lubrica, ut diſcamus, quanta cum cautelâ de proximo
debeamus ſermocinari, ne illius tangantur vitia, ſed ut ſemper ejus ſtudeamus
conſulere honori & pudori: *Ut pudori ejus ſolitudine conſultum eſſet. Grande viti-*
um eſt, ſubintrat hîc Hieronymus, *detrahere fratribus, tacere non poſſe; circuire* S. Hier. in
villas, aliis detrahere. Ego peccator ſum, iſte peccator eſt. Quid ad te? te ipſum conſi- Pſal. 149.
dera, ne cadas. Quid in alterius ruina exultas? nunquid ſi ego cecidero, tu ſtabis? Li-
cet ruina mea ſit, ruina fratris timor tuus eſſe debet, non exultatio.

8. Audite, quid hac in re Joſeph Ægyptiorum Pro-Rex fecerit. Cùm fratres nunc ſecundò cum Benjamin frumenti in Ægyptum cauſâ deſcenderent, & optimè eos Joſeph agnoſceret, ſe tamen ipſis non manifeſtaret, antequam eos ad colloquium ſuum familiare admitteret, cunctos priùs Ægyptios, in aula ſibi tanquam Pro Regi aſſiſtentes, foras egredi juſſit: *Præcepit, ut egrederentur cuncti foras, & nullus intereſſet alienus agnitioni mutuæ.* Quo facto non ampliùs ſe poterat cohibere Joſeph, ſed elevavit vocem cum fletu, quam audiêrunt Ægyptii, omníſque domus Pharaonis, & dixit fratribus ſuis: *Ego ſum Joſeph.* Et quare dices, Joſeph præcepit, ut omnes priùs ex cubili ſuo egrederentur Ægyptii, antequam fratres ſuos in gratiam reciperet? Neque in hoc ſolo erat contentus mitiſſimus Joſeph, ſed mandavit inſuper, ut egreſſis Ægyptiis fratres ſui propiùs ad ſe & thronum ſuũ accederent: *Accedite, inquit ad me.* Et quid, obſecro, illis in aurem dixit? Adverte primam vocem: *Ego ſum Joſeph*, etiam Ægyptii, qui foris ſtabant, attoniti audiêrunt; verùm nunc aliud ſecretum fratribus voluit intimare; & quodnam illud? *Ad quos ille clementer: accedite, inquit, ad me. Et cùm acceſſiſſent propè; Ego ſum, ait, Joſeph frater veſter, quem vendidiſtis in Ægyptum.* Et quare, obſecro, Joſeph hîc nullum mortalium voluit præſentem? Reſp. Rupertus Abbas: *Quia non alienis communicanda erat domeſtici notitia ſceleris.* Et Lyranus ſuprà illud: *Accedite ad me &c. Iſtud*, inquit, *volebat eis dicere ſubmiſſe, & ideò fecit eos propè venire, ne Ægyptii audirent proditionem, quam fecerant, & ſic eos deſpicerent.* Collige ex hoc, prudens Lector, quàm cautè olim Joſeph proceſſerit, ut famam & honorem ſuorum fratrum, licet proditorum apud Ægyptios, conſervaret. Sic & tu age cum fratre & proximo tuo, ſi peccaverit forte in te, corrige eum inter te ipſum ſolum, & defectus ejus non aliis manifeſta, ne ei apud alios, rem & defectus ignorantes, detrahas, & ſic famam illius minuas, quia, *qui detrahit fratri, aut qui judicat fratrem ſuum, detrahit legi, & judicat legem. Si autem judicas legem; non es factor legis, ſed judex. Unus eſt legiſlator & Judex, qui poteſt perdere, & liberare; tu autem quis es, qui judicas proximum?*

Gen.45.1. *Rup. Abbas l.9. in c.11.* *Gen. Lyr. hic.* *Jac.4.11.*

9. Imitare proinde Diſmam, latronem bonum, cùm alterum latronem Heſmam à ſiniſtris in cruce pendentem, & Chriſto pientiſſimo Redemptori noſtro detrahentem audiret, ſine mora acriter in eum invectus eſt: *Increpavit eum dicens: Neque tu times Deum, quòd in eadem damnatione es; & nos quidem juſtè, nam digna factis recipimus; hic verò nihil mali geſſit.* Hoc, inquam, exemplum & nos imitemur; ſi proximum noſtrum ab alio audimus diffamari, promptè illius defenſionem & excuſationem in nos ſuſcipiamus, illiúſque cauſam, præſertim ſi injuſtè diffamatus eſt, propriam reputemus, quia *ſumus*, ut ait Apoſtolus, *invicem membra, & ſi quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra.*

Luc.23.40 *1. Cor. 12. 26.*

Noverat ſine dubio incarnata Patris Sapientia & Veritas Chriſtus ſacrilegii impiiſ-

nſpiiſſimi Judæ machinationes, quæ & quàm horrenda contra ſe in pectore
ſoqueret facinora, his tamen non obſtantibus cum aliis diſcipulis ei ſordidos
edes abluit, & diviniſſimo epulo eum refecit, ut ſic famam illius & hono-
em apud cæteros Apoſtolos, quamdiu erat poſſibile, tueretur. Hoc & dile-
tus Chriſti diſcipulus in ultima cœna fecit; cùm enim mitiſſimus Salvator ei
oli aperiret, quisnam futurus eſſet traditor, altum ille tenuit ſilentium ac ſi-
illum: *Hoc autem nemo ſcivit diſcumbentium*, ne prædictum traditorem prode- *Jo.* 13.28.
et, & ſic aliquo modo charitatem proximi læderet. Diſce ergo, quisquis es,
mortalis homo, linguæ tuæ parcere, eámque in diſcurſibus refrænare, ut
on canis inſtar proximum invadat: *Vade*, ait Esdras, *pondera mihi pondus ignis.* *Esdr.* 4. 5.
gnis iſte lingua noſtra eſt: *Et in labiis ejus ignis ardeſcit*; & S. Jacobus: *lingua ig-* *Prov.* 16.
is eſt, *univerſitas iniquitatis*; hanc igitur linguam, priùsquam erumpat in ver- 27.
a detractoria &c. bene ponderare debemus, juxta illud Sapientis: *Verba an-* *Jacob.* 3. 6.
m prudentium ſtaterâ ponderantur. Coronidem huic noſtræ Conſiderationi *Eccl.* 21.
nponat Vates ille regius, univerſo orbi hanc quæſtionem proponens: *Quis* 28.
ſ homo, qui vult vitam, diligit dies videre bonos? Et reſpondet ſibi Propheta: *Pro-* *Pſ.* 33. 13.
hibe linguam tuam à malo, & labia tua ne loquantur dolum. Hæc conſi-
dera, & vade in pace.

CONSIDERATIO XLII.

De Reverentia, quam DEO in Templo debemus.

Pro Dominica 5. poſt Pent.

Domus mea domus Orationis eſt, vos autem feciſtis illam ſpeluncam latronum. *Luc. 19. 46.*

I.

Eſther. 3. 2. REſpectum ego hodie quæro, reſpectum. Aman primus Aulæ Miniſter apud potentiſſimum Perſarum Regem Aſſuerum ne quidem latum unguem à ſuo reſpectu receſſit: Quid? dicebat: *Cuncti ſervi regis, qui in foribus palatii verſantur, flectunt genua, & adorant me (ſic enim præceperat eis Imperator) & ſolus Mardochæus non flectit genu, neque adorat me?* Ego docebo illum reſpectum & punctum honoris, aut hunc mihi deferat, aut pereat cum gente ſua: *Statimque in Suſan pependit edictum. Rege & Aman celebrante convivium, & cunctis Judæis, qui in urbe erant, flentibus &c.* Hoc fecit reſpectus vanus & inanis.

Reſpectum meum & ego quæro, dicebat quondam Saul licet à Deo juſtiſſimo ſcelerum vindice jam reprobatus. Venerat ad eum Samuel, increpans illum, quòd à Deo juſſus delere Amelec, Agag Regi & melioribus jumentis pepercerit, & ſic propter inobedientiam ſe ipſum jure regni privaverit.
1. Reg. 15. 30. Quid ad hoc Saul? *At ille ait: Peccavi: ſed nunc honora me coram ſenioribus populi mei, & coram Iſraël, & revertere mecum, ut adorem Dominum Deum tuum.* Obſerva, Lector prudens! *Sed nunc honora me coram Senioribus populi mei, & coram Iſraël.* O miſerum Regem! quamvis à Deo jam eſſet repudiatus, reſpectum tamen ſuum & punctum honoris mordicùs defendit: *Honora me.*

Reſpectum meum & ego quæro dicebat olim Pharao ad pincernam & piſtorem: *Iratúſque contra eos, miſit eos in carcerem.* Et quid peccârunt contra Re-
Gen. 40. 2. gem? Reſpondeo, quod propter inobedientiam aliqualiter Regis offenderint reſpectum, & quia aliorum, prout obſervat Cornelius, erant præfecti, ne illorum peccatum aliis ſubditis fieret in ſcandalum & pravum exemplum, ideò ſine mora ad carcerem condemnati ſunt. O reſpectus humanus quantorum

um es cauſa ſcintilla malorum! unde obſecro, tot jurgia & lites; tot duella & bella, tot tumultus & inſultus, tot proceſſus & receſſus, niſi ex puro puto ltùm mentibus humanis impreſſo reſpectu? Hoc tangit punctum honoris, hoc concernit reſpectum meum, connivere non poſſum, multò minùs ut cedam huic beſtiæ? Quid? ego? ego cedam? ita eſt: *Cadam - - - - non cedam*: *Quos ego - - - -* Siſte furorem, anime mi; *ſed motos præſtat componere fluctus.* Ita mundus modernus & antiquus diſcurrit de vaniſſimo reſpectu; ſed alium ego hodie quæro reſpectum, non humanum, ſed divinum, & qualem illum? Evangelium audite, Evangelium conſiderate.

Venerat hodie pretioſiſſimus orbis Servator Chriſtus ad Olivarium montem, in quo, ubi regiam civitatem Hieroſolymam conſpicatus & contemplatus eſt, in amaras lacrymas ſolutus, ei brevi imminens excidium & interitum prædixit: *Et ingreſſus in templum cœpit ejicere vendentes in illo, & ementes, dicens illis: Scriptum eſt: Domus mea, domus orationis eſt, vos autem feciſtis illam ſpeluncam latronum.* Intelligitis me, animæ Chriſtianæ, qualem hodierna luce quæram reſpectum? Reſpectum templi, reſpectum domûs Dei, ubi Deus Euchariſticus habitat cum hominibus, hic, inquam, reſpectus apud pleróſque Chriſtianos aut perditus, aut diminutus eſt; proinde oportet, ut hunc hodie inquiramus. Qui zelum honoris Dei & Divini templi ejus habet in ſe, ſuámque amat ſalutem, attentas præbeat aures. *Luc.*

2. Peccaverat quondam Angelus in cœlo, quia Divinæ naturæ appetebat ſimilitudinem: *Similis ero Altiſſimo.* Peccaverat & primus homo in terreſtri paradiſo, eandem affectans Divinitatem: *Eritis ſicut Dii.* Ex quibus rerum conſideranti patet, quòd uterque, & Angelus, & homo, ſuperbiæ peccato in Deum graviſſimè deliquerit. Videamus modò utriusque pœnam; in Angelum mox fulminata eſt irrevocabilis æternæ damnationis ſententia: *Veruntamen ad infernum detrahêris in profundum laci*; & S. Petrus: *Rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos.* Econtra in Adamum primum hominem prævaricatorem longè benignior ſententia lata eſt, dum poſt admiſſum crimen Deus in medio paradiſi obambulans, eum ad pœnitentiam invitavit: *Adam ubi es?* & quia ſe reum agnovit, culpam tamen ſuam palliare, & in fœminam retorquere voluit: *Mulier, quam dediſti mihi &c.* Supra quod S. Auguſtinus: *Si Adam ſe non excuſâſſet, paradiſo non exulâſſet*: proinde ſolo temporali exilio fuit punitus: *Ejecítque Adam, & collocavit ante paradiſum voluptatis Cherubim &c.* Deum immortalem! quid hoc eſt? ſi ſimile delictum, quare non ſimilis pœna? nunquid *pro menſura peccati erit & plagarum modus?* quare ergo Angelus acerbiùs, quàm homo caſtigatus eſt? Reſpondet ad hanc pulcherrimam quæſtionem S. Petrus Chryſologus, rationem ex diverſitate locorum, ubi uterque peccaverat, eſſe deſumen- *Iſa.* *Gen* *Iſa.* *2. P* *S.* *ſerm* *de* *Gen* *Deu*

S. Vincent. Ferr. ſer. 3. de incarnat. bunt? *Hinc apparet*, ſubintrat hîc S. Vincentius Ferrerius, *quantùm diſplicea ei* (Deo) *qui tangit Eccleſiam ſuam.*

5. Cæterùm ſæpiùs hactenus miratus ſum, quare Chriſtus, verè mitiſſimus Dominus notam iſtam adulteram in flagranti deprehenſam, & à Phariſæis accuſatam, tam benignè defenderit, atque in foro ſoli coram populo, & in foro poli coram Deo abſolverit, quod patet ex illis verbis: *Vade & jam ampliùs noli peccare?* *Joan. 8. 11.*

Simile quid enarrat Divus Lucas de Publicano adultero cum Phariſæo quondam ad templum Solymæum aſcendente. Stabat Phariſæus ille inter primos propè Altare, cervice erecta, & oculis ad cœlum intentis orans, & confidens in ſuis meritis dicebat: *DEUS, gratias ago tibi, quia non ſum ſicut cæteri hominum; raptores, injuſti, adulteri; velut etiam hic Publicanus.* Publicanus autem ſtabat ad oſtium templi à longè pavidus, facieque in terram dejecta; neque audebat ſuſpicere in cœlum, ſed confitens peccata ſua, percutiebat pectus ſuum, dicens: *DEUS, propitius eſto mihi peccatori.* Brevis quidem oratio, ſed efficaciſſima, quia *deſcendit hic juſtificatus in domum ſuam*, Phariſæus autem cum omnibus operibus ſuis reprobatus, & æternum damnatus eſt. O quàm paradoxa ſunt iſta! & quæ cauſa, quòd prædicta adultera in templo, & notus ille Publicanus tam citò à Deo in gratiam fuerint recepti, & è contra Phariſæus æternùm rejectus? *Luc. 18. 11.*

Relictis aliis SS. Patrum reſponſionibus, aſſigno ſolummodò iſtam, quia Phariſæus iſte jactabundus in ipſo templo coram Arca Dei & Propitiatorio peccavit, ubi ſe potiùs emendare, & peccata ſua humiliter confiteri, & emendare debuerat, hinc juſto Dei judicio reprobatus eſt, ubi adimpletum fuit illud Jeſſæi Vatis: *Et oratio ejus fiet in peccatum*; mulier autem prædicta & Publicanus nullo modo in templum peccaverant, ſed potiùs in animo contrito & verè humiliato ad divinam confugerunt miſericordiam, à qua & delictorum veniam & gratiam meruerunt recipere. Collige ex hoc, quo animo ſit frequentandum templum, quod eſt locus refugii aſyli & propitiationis, ita ipſa veritas DEUS ad Salomonem: *Audivi orationem tuam, & elegi locum iſtum mihi in domum ſacrificii: Si clauſero cœlum & pluvia non fluxerit, & mandavero, & præcepero locuſtæ, ut devoret terram, & miſero peſtilentiam in populum meum; converſus autem populus meus, ſuper quos invocatum eſt nomen meum, deprecatus me fuerit, & exquiſierit faciem meam, & egerit pœnitentiam à viis ſuis peſſimis: & ego exaudiam de cœlo, & propitius ero peccatis eorum, & ſanabo terram eorum; oculi quoque mei erunt aperti, & aures meæ erectæ ad adorationem ejus, qui in loco iſto oraverit; elegi enim, & ſanctificavi locum iſtum, ut ſit nomen meum ibi in ſempiternum, & permaneant oculi mei, & cor meum ibi cunctis diebus.* *Pſ. 108. 7.* *2. Paral. 7. 12.*

6. Vid.

6. Vidit aliquando Prophetarum Princeps Iſaias Deum in templo ſibi *Iſa. 6. 1.*
apparentem quaſi magnificentiſſimum Regem & Judicem in ſplendidiſſimo ac regali Solio reſidentem & Seraphim ei acclamantes: Sanctus, Sanctus, Sanctus, & ea quæ ſub ipſo erant, replebant templum: Seraphim autem divinum thronum tanquam aulici ſtipantes, alis ſuis ob vultum Dei facies ſuas velabant, *præ intima reverentia*, ait Cornelius, *quòd tantùm divinitatis jubar* *Cornel. hic.*
irretorto oculo aſpicere non poſſent, ut exinde diſcamus, quo ſacro timore, caſto pudore & reverentia ad Deum in throno Eucharisticò reſidentem in orationibus noſtris debeamus accedere. Aliam cauſam ſubjungit doctiſſimus Manſius, quare prædicti Seraphini faciem ſuam velaverint: *Abſcondebant*, inquit, *pennis alarum oculos ſuos, quaſi erubeſcentes de abominationibus; quæ committebantur in templo:* de quibus abominationibus fusè refertur ad Prophetam Ezechielem: *Ingredere, & vide abominationes peſſimas, quas iſti faciunt hic &c.* O ſi ſimiles haberemus oculos, prout memoratus Ezechiel, quales, proh dolor! in noſtris templis cerneremus abominationes? *Manſ. 10. 1. tr. 20. diſc. 15. Ezech. 8. 9.*

De Simeone Sancto illo ſeniculo recenſet Scriptura, quòd in Spiritu venerit in templum, ut in hoc ſacro loco Deum ac Dominum ſuum humiliter adoraret, & Chriſtum infantulum cunctis gentibus deſideratum in ulnas ſuas reciperet; nunc multi ad ſacras ædes veniunt non in ſpiritu Simeonis, ſed in ſpiritu ambitionis; non propter Chriſtum, ſed propter Lazarum; non propter S. Amantium, ſed propter amaſium; non propter Martham, ſed propter Bertham; non propter Magdalenam, ſed propter Lenam; O tempora! O mores! hîc adimpletur illud Amos Prophetæ: *Væ, qui opulenti eſtis in Sion, ingredientes pompaticè domum Iſraël.* O mortales! O Chriſtiani! ergo domus Dei facta eſt vobis in lupanar & in theatrum vanitatis? Vide anime mi, ac perpende, quâ pompâ ac ſuperbiâ potentiores hujus ſæculi hodie templum Dei ingredi ſoleant? quomodo pedes figant, ac quàm ridiculè ad Deum orent? vide modernas matronas, etiam vulgares, quo faſtu & ſyrmatis oſtentatione ad Eccleſiam Dei veniant, ut reliquis contemptis ipſæ ſolæ pavones & pappi eſſe videantur; & hoc inter Chriſtianos? *Luc. 2. 27. Amos 6. 1.*

Tres illi Reges Gentiles, ubi in ſtabulo Divinum Infantem in præſepio, aut in gremio Matris Virgineæ recumbentem conſpicati ſunt, ſuperiore ſpiritu illuſtrati, mox prono corpore in terram proſtrati, eum ut Dominum Deum ſuum adorârunt: *Et procidentes adoraverunt eum.* O ſummam Chriſtianorum confuſionem! credimus eundem Dei Filium in SS. Euchariſtiæ Sacramento eſſe realiter in templo præſentem, & tergum illi vertimus? Angeli circumſtant Eucharisticum thronum attoniti, & nos ridemus, confabulamur jocamur? & hoc coram infinita illa Majeſtate, in cujus nomine omne genu flectitur? & hoc coram ſupremo illo Numine, *ſub quo curvantur, qui portant orbem?* *Matth. 2. 11. Job. 9. 13.*

7. Recordor hîc Regis Antiochi à vermibus quondam miſerandum in
modum corroſi, & cum fœtore intolerabili in montibus infelicem animam
in Orcum expirantis. Rogavit hic quidem à Deo peccatorum veniam, do-
luit de commiſſis ſceleribus, vota inſuper multa ſacra fecit, ſi in tantis malis
à Deo pientiſſimo exaudiretur, & eriperetur: ſed incaſſum omnia; mox
Matth. 9. enim ſubjungit Scriptura: *Orabat autem hic ſceleſtus Dominum, à quo non eſſet*
13. *miſericordiam conſecuturus.* Et quare nullam ampliùs à Deo gratiam effica-
cem, & hanc finalem impetravit? nunquid immenſa Dei bonitas & pietas
omnes illos amplectitur peccatores, qui in animo contrito & humiliato ad
eum confugiunt? nunquid verum eſt, quod per os Ezechielis orbi promul-
Ezech. 18. gari juſſit: *Si autem impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis ſuis, quæ opera-*
21. *tus eſt, vitâ vivet, & non morietur?* Quare ergo Rex ille nullam ampliùs à Deo
obtinuit miſericordiam: *Orabat autem hic ſceleſtus Dominum, à quo non eſſet*
miſericordiam conſecuturus? Cauſam ſubjungit Scriptura, quia templum ſan-
1. Mach. 1. ctum priùs ſpoliaverat, & prophanaverat; *intravit enim in ſanctificationem cum*
23. *ſuperbia, & accepit altare aureum, & candelabrum luminis, & univerſa vaſa ejus, &*
menſam propoſitionis &c. Proinde nullo modo mirandum eſt, quòd à Deo
ob prophanatum templum, & violatum Sanctuarium tam horrendo ſuppli-
cio hîc in vita fuerit caſtigatus, ac tunc demum æternùm reprobatus. Et
Luc. 19. nunquid hodie in Sacro Evangelio audiiſtis: *Et ingreſſus in templum cœpit ejice-*
45. *re vendentes in illo & ementes?* Et quare dicit Evangeliſta: *Cœpit ejicere?* Ad-
verte myſterium; quemadmodum olim ejusmodi Eccleſiæ violatores &
ſacrorum contemptores Chriſtus, ut juſtiſſimus Judex à Patre conſtitutus
ejecit; ſic & hodie multos ſimilis farinæ homines ejecit, & impoſterùm eji-
Sophon. 1. ciet, ex gratia ſua, ex vita & ex gloria ſempiterna: *Viſitabo ſuper omnes, qui*
9. *complent domum Domini Dei ſui iniquitate & dolo.*

8. Huic infelici Regi Antiocho adjungo alium & ſcelerum, & pœnarum
ſocium. Balthaſaris eſt, qui, cùm ab hoſte Cyro obſideretur, præfiſus ſuis
viribus militibus & urbis munitionibus lautiſſimum convivium adornavit,
in quo mille apparebant Principes ac Optimates, ut ſic oſtenderet ſe Perſas
urbem obſidentes non metuere, imò nec curare. Et ecce cùm unusquis-
que ſecundùm ſuam biberet ætatem, & Rex jam temulentus menſæ aſſide-
Dan. 5. 5. ret: *In eadem hora apparuerunt digiti, quaſi manus hominis ſcribentis contra cande-*
labrum in ſuperficie parietis aulæ Regiæ; & Rex aſpiciebat articulos manûs ſcribentis.
Tunc facies regis commutata eſt, & cogitationes ejus conturbabant eum, & compages
renum ejus ſolvebantur & genua ejus ad ſe invicem collidebantur, &c. Et quid tibi
accidit triſte, o mi Rex! ergo crapula jam evaporata eſt? quare adeò omni-
bus contremiſcis artubus? quin imò apprehende arma, ſcutum & gladium,
& ſeca manum iſtam fatalem, quæ tibi mortis & æternæ damnationis in
parie-

ariete ſcripſit ſententiam. Ad quid iſti tres digiti? Reſume animum, mœ-
lúmque mitte timorem. Verum enim verô aliud hîc latet myſterium.
t. Lyranus per manum iſtam ſcribentem, & tres ejus apparentes digitos
S. Trinitatem fuiſſe præfiguratam: *Scribens*, inquit, *eſt DEUS Pater, manus* *Lyran. hîc.*
lius, nam per Filium omnia operatur: Omnia per ipſum facta ſunt. Joan. 1. Di-
ti Spiritus ſanctus; unde dicitur: Exod. 8. Digitus Dei eſt hic. Et quare, dices,
ſa SS. Trinitas huic temulento Regi mortis, & æternæ damnationis ſenten-
am in parietem ſcribere voluit: *Mane, Thecel, Phares*? Cauſam ſubjungit
riptura, quia prophanaverat ſacra vaſa aurea & argentea, quæ aſportaverat
abuchodonoſor pater ejus de templo, quod fuit in Jeruſalem, ut biberent
eis Rex, & Optimates ejus, uxoréſque ejus & concubinæ: *Inſultabat*, ait
Hieronymus, *vaſis templi Dei, & ſtatim ultio ſecuta eſt*; unde in eodem
nvivio peremptus eſt Balthaſar, & Babylon capta.

9. Ite nunc ſacrilegi, ite Eccleſiæ Dei violatores, ite ſacrorum contemp-
res! Aſſuerus Rex ubi Amanum vidit ſuper lectulum Eſther Reginæ cor-
iſſe, mox irâ percitus exclamavit: *Etiam Reginam, me præſente, vult opprimere* *Eſther. 7.*
domo? proinde illum ſine mora ad crucem condemnavit. Per hanc 8.
ther Aſſueri ſponſam præſignata eſt Eccleſia Sponſa Chriſti ſummi Regis;
e illi, & æternùm væ, qui hanc Reginam præſumpſerit dehoneſtare, & tem-
m Dei prophanare!

Nadab & Abihu Aaronis ſummi quondam in lege Sacerdotis filii,
m aliquando Sanctuarium fuiſſent ingreſſi, ut ſuper altare thymiatis ado-
ent incenſum, & Deum ſibi ac populo redderent placabilem, ſubitò igne
leſti afflati interfecti ſunt: *Egreſſúſque ignis à Domino devoravit eos.* Et quid *Levit. 10.*
aud immeritò quæres) hi duo Aaronis filii in Deum peccârunt? nun- 2.
id miniſterium ſuum exercebant? nunquid Deum pro ſuis ac popu-
delictis volebant placare? Cur ergo tanta cum ſeveritate fuerunt pu-
ti? ℟. Scriptura, quia offerebant coram Domino non ignem ſacrum &
cœlo lapſum, ſed ignem prophanum & alienum, quod eis vetitum erat.
quot ſunt de facto Chriſtiani, qui in Eccleſia Dei in thuribulo cordis ſui
n ignem ſacrum, ſed alienum & prophanum Deo offerunt! *Ignis alienus*,
Cornelius, *eſt quævis cupiditas, quæ igni ſacro, id eſt, charitati, eſt contraria*; *Cornel. hîc.*
ritas enim eſt ignis è cœlo miſſus, & animæ à Deo inditus; ignis verò alienus eſt,
n anima ardet irâ, avaritiâ, luxuriâ, &c. Apage hunc ingnem.

Finem huic noſtræ conſiderationi faciat piſcatio Petri & Apoſtolorum,
qua refert Lucas, quòd per totam noctem laborantes nihil cœperint; aſt
i ad verbum Domini retia ſua duxerunt in altum, ingentem piſcium
ltitudinem cœperunt, & ne rete rumperetur, piſcéſque evaderent: *An-* *Luc. 5. 7.*
runt ſociis, qui erant in alia navi [illegible] *venirent, & adjuvarent eos.* Obſerva:

Annuerunt ſociis. Et quare non clamârunt ad tam prodigioſam piſcium captarum, ut ſocii ſibi venirent in auxilium? cur muti hîc facti ſunt omnes? R. *Dionyſ. Carth. hic.* Dionyſius Carth. *Præ reverentia JESU, qui aderat, non audebant loqui.* Si talem reverentiam erga JESUM habuerunt Diſcipuli in navicula Petri, quid nos in navi templi, ubi idem JESUS præſens eſt? Proinde reſpectus, reſpectus!

CONSIDERATIO XLIII.

Cur Preces noſtræ ſæpè à Deo non exaudiantur.

Pro Dominica 10. poſt Pent.

Duo Homines aſcenderunt in Templum, ut orarent, unus Phariſæus, & alter Publicanus. Luc. 18. 10.

I.

ABraham Patriarcharum Princeps ac decus, ut fœdus ſuum cum Deo de impetrando hærede & filio ſanciret, illi in gratiarum actionem vaccam triennem, & capram trimam, & arietem annorum trium, turturem quoque & columbam in victimam obtulit. Et ecce dum hæc ſacrificia in honorem Dei litabat, advolabant volucres rapaces, invadentes & vellicantes victimas. Et quid ad hoc Abraham? baculum & flabellum apprehendit, quô aves illas prædatrices & ſacrilegas abegit, ne illas ſacras & Deo T.O.M. dicatas victimas macularent, & dilacerarent: *Gen. 15. 11.* *Deſcenderúntque volucres ſuper cadavera, & abigebat eas Abram.* Homo Chriſtiane! ſi ad ſacroſanctum te confers Miſſæ ſacrificium, ubi unigenitus Dei Filius pro peccatis totius mundi Deo Patri quotidie offertur; vel ſi ad horas Canonicas, aut aliam faciendam orationem te componis, attende, ut Abrahamum imiteris, & ejusmodi vellicantes aves & muſcas, hoc eſt, curas carnales & ſæculares, omnéſque diſtractiones pro viribus abigas, mentémque ita recolligas, ut nihil in oratione & obſervatione ad Deum te poſſit facere diſtractum. *S. Gregor. M. lib. 16. Mor. c. 19.* S. Gregorius Magnus ille Pontifex & Doctor Eccleſiæ moralis, per prædictas aves circumvolantes, à dæmone immiſſas hominis cogitationes malas rectè intelligit, qui dæmon n[illegible]uam magis videtur eſſe occupatus,

quàm

quàm cùm homo ad Deum preces fundere aſſolet, ut illarum poſſit impetrare fructum & ſalutarem effectum: *Sapè*, ait Sanctiſſimus Pontifex, *in ipſo orationis ſacrificio importunæ ſe cogitationes ingerunt, quæ hoc rapere, vel maculare contendunt. Unde Abraham cùm ad occaſum ſolis ſacrificium offerret, inſiſtentes aves, ne oblatum ſacrificium raperent, ſtudioſè abegit. Sic nos cùm in ara cordis holocauſtum Deo offerimus, ab immundis hoc volucribus cuſtodiamus, ne maligni ſpiritus, & perverſæ cogitationes rapiant, quod mens noſtra offerre ſe Deo utiliter ſperat.*

Et hoc eſt, quod hodie Chriſtus in ſacro Evangelio de oratione Phariſæi & Publicani proponit exemplum. Phariſæus ingentem, præſeferebat in oratione ſua virtutum perfectionem, quaſi jam ſummum Sanctitatis attigiſſet gradum: jejunabat ſæpiùs, humi dormiebat, decimas perſolvebat, bona ſua egenis impertiebatur, longo tempore in ſacco & cinere ſedebat, Deo ſecundùm faciem gratiſſimus; & quid tandem meruit? cum his omnibus bonis operibus, ait S. Chryſoſtomus, naufragium paſſus eſt, & Publicano humilis & contrita criminum accuſatio facta eſt criminum remiſſio: *Venerunt*, inquit, *duæ naves habentes onus, ambæ portum ingreſſæ ſunt, ſed Publicanus pulchrè in portum appulit, Phariſæus autem naufragium perpeſſus eſt, ut diſceret, quantum malum ſit animi tumor.* Diſce ex hoc, quomodo ac qualiter in oratione te habeas, ut preces tuæ à Deo exaudiantur; imitare proinde non arrogantem Phariſæum ſe ipſum potiùs quàm Deum laudantem, ſed humilem Publicanum præ verecundia, & animi contriti dolore, nec ſupercilia ſua ad cœlum levare audentem, hinc ſumma cum ſubmiſſione percutiens pectus ſuum dicebat: *DEUS propitius eſto mihi peccatori.* Vide hîc, ac perpende orationem quidem verbis brevem, ſed ſenſu & efficaciâ magnam, quam ideò Chriſtus hîc expreſſit, ut nos doceret modum ad Deum bene & fructuosè preces fundendi, quas ſi non ſtatim exaudit, exaudiet tamen illas in tempore opportuno. Quæ veritas mihi hodie anſam præbet examinandi ulteriùs cauſas & rationes, quare ſubinde mitiſſimus DEUS preces noſtras non exaudiat; habeo hîc opus flabello Abrahami, quibus aves & muſcas circumgyrantes mentíſque evagationes dispellamus. Agite, rem magnam tracto, attentionem magnam requiro.

S. Chryſoſt. hom. 4. de verb. Iſa.

Luc. 18. 13.

2. Venerat aliquando ad pretioſiſſimum orbis Redemptorem in hac mortali carne verſantem centurio quidem ſectâ gentilis, profeſſione verò miles, homo, ut paucis loquar, egregius; & quia ſervum habebat fidelem ſibi, ſed nunc graviſſima paralyſi affixum lecto, & proximum letho, ideò pro illius ſalute compaſſione, & charitate motus Dominum impensè rogare cœpit: *Rogans eum, & dicens: Domine, puer meus jacet in domo paralyticus, & malè torquetur.* Ad quam inſinuationem & primas preces mitiſſimus Dei

Matth. 8. 5.

Filius

Filius ſine mora in propria perſona ad accedendum, & curandum iſtum in-
firmum ſe obtulit: *Et ait illi JESUS: Ego veniam, & curabo eum*; quod tamen
ex ſingulari animi humilitate Centurio ille non permiſit, indignum ſe repu-
tans, ut talis ac tantus hoſpes pedem in domum ſuam inferret: *Et reſpon-
dens Centurio ait: Domine, non ſum dignus, &c.*

Ad Regulum in Capharnaum venio, ad eundem orbis Servatorem pro
ſalute filii ſui, lethaliter tunc ægrotantis, accedentem, & demiſsè eum rogan-
tem, ut in propriâ perſona dignaretur ad domum ſuam deſcendere, filium-
Joan. 4. que ſuum, unicum patris deliciolum è mortis faucibus eripere: *Rogabat eum,*
47. *ut deſcenderet, & ſanaret filium ejus; incipiebat enim mori.* Quid ad hanc oratio-
nem expectas reſponſi? *Niſi ſigna & prodigia videritis, non creditis.* Et quare
Dominus hunc Regulum increpavit? quare ad domum ejus ire noluit, li-
cet impenſiſſimè rogaretur: *Domine, deſcende, priuſquam moriatur filius meus?*
ad ſervum centurionis viſitandum ultrò ſe obtulit: *Ego veniam, & curabo
eum*; Regulum verò vix reſponſo dignatus eſt. O bone DEUS! quàm pa-
radoxa ſunt iſta, & mundi ſtylo contraria!

Obſerva hìc, prudens lector, utriusque orantis diſcrepantiam; Centu-
rio plenus fide oravit ad Dominum, credens firmiſſimè, Chriſtum eſſe Deum
ac hominem, atque Meſſiam Judæis quondam promiſſum, proinde omnem
Dionyſ. ſpem & fiduciam recuperandæ ſanitatis in illo collocavit; Regulus verò in
Carth. in fide & ſpe multum vacillavit: *Acceſſit ad eum*, ait Dionyſius Carthuſianus,
hunc loc. *non credens, ſed tentans, volens experiri, quis aut qualis eſſet, & quantum poſſet,*
hinc meritò à Chriſto reprehenſus, & alter viciſſim à Chriſto laudatus eſt:
Amen dico vobis: non inveni tantam fidem in Iſraël.

Ex quibus collige, anime mi! qualis fides & ſpes requiratur ad ora-
Jacob. 1. 6. tionem tuam, ut à Deo mereatur exaudiri & reſpici: *Poſtulet autem in fi-
de*, ait S. Jacobus, *nihil haſitans; qui enim haſitat, ſimilis eſt fluctui maris, qui
à vento movetur & circumfertur; non ergo exiſtimet homo ille, quod accipiat ali-
quid à Domino* ita hæſitavit quondam Hebræi populi Dux & Legiſer Moy-
Num. 20. ſes, ubi plebi rebelli ex duriſſima petra aquam deberet producere: *Num
10. de petra hac poterimus vobis aquam ejicere?* hinc ibi in deſerto morte punitus
eſt, nec terram permiſſus ingredi deſiderabilem. Sic hæſitavit & Petrus,
ubi ſupra maris fluctus ambulans ventum validum advertit, & jamjam in
Matth. 14. profundum mergi cœpit, unde à Chriſto audivit: *Modicæ fidei, quare dubitá-
31. *ſti?* Quare ſi vis fructuosè orare, priùs *ante orationem præpara animam tuam, &
Eccl. 18. *noli eſſe quaſi homo, qui tentat Deum*; per orationem enim, quæ ſine vera inten-
23. tione, & fide cum faſtidio & tepiditate peragitur, non tam DEUS placatur,
Jer. 48. quam ad iram provocatur; hinc talis orans à Jeremia dicitur: *Maledictus,*
10. *qui facit opus Domini fraudulenter*; Septuaginta legunt: *negligenter*; proinde
priùs

ìùs cum centurione humilia animam tuam, excitando firmam in Deum fi-
:m ac fiduciam; dic cum Apoſtolis: *Adauge nobis fidem.* Et cum patre luna- *Luc.* 17. 5.
ci: *Credo Domine, adjuva incredulitatem meam.* *Marc.* 9.
3. Sed progrediamur ulterius. Non eſt illa Evangelica parabola de decem 24.
irginibus, quinque fatuis, & quinque prudentibus, quæ à ſponſo peramicè
l nuptias fuerunt invitatæ. Et ecce, cùm medium ſilentium tenerent omnia,
nox in medio ſuo curſu eſſet, clamor factus eſt: *Ecce Sponſus venit, exite ob-* *Matth.* 25.
viam ei. Ex quibus prudentes virgines ſine mora cum accenſis lampadibus ad 6.
ecipiendum ſponſum ſeſe parârunt, quæ ſine ulteriori difficultate ad cœle-
es illas nuptias fuerunt admiſſæ. Tandem venerunt & reliquæ virgines, pul-
ntes cœli januas, & clamantes: *Domine, Domine aperi nobis.* Sed nihil cum
ıcuis ſuis lampadibus impetrârunt miſeræ: *Amen dico vobis, neſcio vos.* O
)omine, quare tam durus & aſper erga has fatuas extitiſti virgines?

Ad magis elucidandum hunc Scripturæ locum inſervit nobis, quod idem
rbis melioris Reparator Chriſtus enarrat de homine quodam egeſtatis tem-
ore media de nocte fores amici ſui pulſante, & tres panes ad refocillandam
nimam ab eo flagitante: *Amice, commoda mihi tres panes,* qui prima vice loco *Luc.* 11. 5.
ſponſi ab illo patrefamilias accepit, quòd non poſſit ſurgere: & dare panes
eſideratos, ne expergefaceret filios, totámque turbaret familiam. Sed quia
nportunus ille amicus & pulſando & clamando perſeveravit, tandem panes,
uotquot habebat neceſſarios, ab illo recepit.

Siſte hîc, anime mi! & conſidera, quare virgines illæ fatuæ de nocte me-
a cœli fores pulſantes à Sponſo fuerint repulſæ, & hic homo importunus de
ıedia nocte impulſando & rogando exauditus? Rationem aſſignat Chriſto- *Chriſtoph.*
ıorus Vega ſequentem: *Excluduntur,* inquit, *virgines, non quod aliquid mali* *Veg. in cap.*
cerint, ſed quòd in ſua petitione & deprecatione non perſtiterint; debuiſſent enim 1. *Jud.* S.
›nſtanter in oratione ſua perſeverare, ſed, quia mox deſperârunt, à Spon- 15. n. 93.
rejectæ ſunt. Econtrariò homo ille & amicus egenus, cui panis defecerat,
›nſtantiſſime in oratione ſua opportunè, & importunè perſeverans ad vo-
m exauditus eſt. Ex quibus rerum conſideranti abundè patet, quòd Deus
:lit, ut in orationibus noſtris usque ad importunitatem ſimus perſeverantes,
magno apud eum inſtemus affectu, pulſando, cantando, plorando, ur-
ndo, dolendo, & quaſi Deum ad dandum cogendo: *Hæc vis:* ait Tertullia- *Tertull. lib.*
ıs, *Deo grata eſt;* proinde nunquam cadamus animo, licèt non ſtatim, imò *de orat.*
:r plures annos in orationibus noſtris non exaudiamur, *Regnum enim cœlorum* *Matth.* 11.
vim patitur, & violenti rapiunt illud. 12.

4. Pro confirmatione hujus veritatis alium ponderemus Scripturæ locum.
avid Iſraëlitarum Rex, ubi culpam ſuam ob admiſſum adulterii & homici-
i crimen agnovit, veniámque à Deo per humilem confeſſionem impetra-

vit, mox triſte hoc nuntiũ ab aulicis accepit, parvulum ex Bethſabee natum febri, aut alio corporis languore lethaliter decumbere. Quid hic agit, ſolicitus pater? deprecatur Dominum pro parvuli hujus ſalute, orat inſtantiſſimè, & non ſine lacrymis, jejunat rigide, humi cubat, nec cibum capit præ animi amaritudine, ut ſic facilius a Deo vitam ulteriorem huic filio ſuo impetret. Sed incaſſum omnia; die enim ſeptima ab ægritudine, quæ à Medicis critica appellatur, & ordinariè ægrotantibus periculoſior eſſe ſolet,
2. Reg. 12. moratus parvulus vitâ excedit: *Deprecatúsque eſt David Dominum pro parvulo &c.*
16. Et quid ſequitur? *Mortuus eſt puer.* Bone Deus! quare non exaudiſti tam humiles Regis Davidis preces? nunquid cor contritum & humiliatum, Deus deſpicies?

Obſerva hic prudens Lector, peculiarem Divinæ bonitatis providentiam, Parvulus iſte per illicitum amplexum progenitus, filius extitit peccati, ſcelerísque paterni objectum, fuiſſetque patri per omnem vitam opprobrio & dedecori, quem omnes ſubditi, & fortè extento etiam digito notâſſent: *Ecce, hic ille nothus eſt, quem Rex noſter ex illicito thoro progenuit &c.* Ne ergo à tali ſpurio nomen Davidis infamaretur, & ſubditi ſcandalizarentur, Deus illum immaturâ morte ſuſtulit in ſummum bonum parvuli, quia accepta circumciſione adhuc ſalvatus eſt, & in majus bonum Davidis ac totius Regni, quia paulò poſt benignus Deus alium legitimum, & longè præſtantiorem filium, vi-
Theod. hic. delicet Salomonem illi dedit. Ita pulcherrimè gloſſatur Theodoretus apud
Hugo hic. Cornelium: *Sic enim conſultum fuit famæ & bonori Davidis &c.* Et Hugo Cardinalis: *Exauditus*, inquit, *eſt Rex ad utilitatem, quia filius malus forſan evaſiſſet &c.*

O miſeri mortales! dicite, quid nonnunquam in orationibus veſtris à Deo petitis? hic pro corporis ſui ſalute ſupplicat; ille pro ſanitate uxoris aut filiorum; hic pro conſervandis pecoribus, alius pro frugibus: iſte pro familia & villa, alter pro impetrando beneficio aut officio; alius denique pro aliare & munere, in quem finem etiam vota faciunt, & ad loca ſacra ac remota excurrunt, & tamen à Deo nihil accipiunt. Cur, obſecro, ò bone Deus! horum ſupplicantium preces non ſemper ſoles exaudire? quænam cauſa tot
Jo. 16. 23. irritarum orationum? An non vera eſt Chriſti promiſſio? *Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis?* Audite à S. Jacobo fratre Domini reſpon-
Jacob. 4. 3. ſum: *Petitis*, inquit, *& non accipitis, eò quòd malè petatis.* Sic infans cultrum à matre petit, quo ſe ſauciat; ſic æger in febri maligna ad frigidam anhelat donec recidivus fiat, & pereat; Sic homo phreneticus vincula rumpens libertatem quærit, quâ obtentâ in aquis ſe ſubmergit &c. Ita & nos miſeri ex cœca noſtra voluntate & concupiſcentia ſæpè noxia animæ petimus, quæ Deus nobis juſtè & miſericorditer negat, ut per hoc ſummam ſuam oſtendat clementiam ac providentiam, utpote qui nobis malum velle non poteſt, ſed

omni

omnia ſuaviter ordinat in ſuum finem. Ita S. Iſidorus: *Multos*, inquit, S. I
Deus non exaudit ad voluntatem, ut exaudiat ad ſalutem. Proinde in omnibus 3.
rebus orandum erit: Fiat voluntas tua, mi Domine, non noſtra cæcutiens, mo
perverſa & ignorans voluntas, ſed tua fiat, ò mi Deus! 7.

5. Tranſeamus ad Aulam regiam ſapientiſſimi Salomonis. Et quid video? Ecce, Regina Bethſabee mater Regis cum ſuperbo comitatu & ornatu primam & publicam à filio recens regnante expoſcit audientiam; excipitur talis mater, prout talem decebat filium, qui illi de throno ſurrexit in occurſum, adoravit eam ſe ipſi inclinando, filialem exhibendo reverentiam, quam & juxta ſe ad dexteram in throno collocari voluit. Quibus peractis, prout in aulis fieri aſſolet, ceremoniis, ad Regem converſa mater: *Petitio-* 3. *nem*, inquiebat, *unam parvulam ego deprecor à te; ne confundas faciem meam.* Et 20.
quid eſt, ſubjungebat Rex, quod à me petis, Mater? non enim fas eſt, ut avertam faciem tuam; ad quod Regina: *Detur Abiſag Sunamitis Adonia fratri tuo uxor.* Fulmen hæc erat petitio in auribus Salomonis; proinde mox in Adoniam fratrem ſuum hanc capitalem ferebat ſententiam: *Vivit Dominus*, ... *quia hodie occidetur Adonias.* Et quare, obſecro, preces hujus Reginæ à filio non fuerunt exauditæ? cur matri tam dilectæ ejuſmodi probroſam intimavit repulſam?

Priusquam hunc S. Scripturæ ſolvamus conceptum, & dilucidemus myſterium, ad novum teſtamentum tranſeamus oportet. Salome mater filiorum Zebedæi paulò ante Dominicam paſſionem venerat ad orbis Salvatorē, eum adorans, & petens ab eo, *Dic, ut ſedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram* Ma*tuam, & unus ad ſiniſtram in regno tuo*; putabat enim illa mulier, Chriſtum 21.
poſt mortem & reſurrectionem ſuam illicò in Iſraël regnaturum; quid ad hanc orationem Dominus? non matri, ſed filiis reſponſum fert: *Neſcitis, quid petatis*; & ſic illam matrem & filios dimiſit inanes. Et quare hoc, amantiſſime JEſu, an non ipſe dixiſti: *Omnia, quæcunque orantes petitis, credite, quia* Ma*accipietis, & evenient vobis*? nunquid hæc mater Jacobi & Joannis optimè de te 24.
merita fuit, dum multas ad ſuſtentationem Apoſtolicæ tuæ familiæ ſubminiſtraverit eleemoſynas? his tamen non conſideratis petitionis ſuæ ingratam retulit repulſam; & quæ cauſa, quòd Deus & homo Chriſtus & matris & filiorum ſubornatas preces non exaudierit? Reſpondet S. Paſchaſius, quia dicta mater pro uno filio cœleſte Regnum, & pro altero æternum væ & damnationem poſtulavit; ad dexteram enim in judicio ſtatuentur juſti, & ad ſiniſtram reprobi, hinc ipſa non intellexit, quid oraret, & peteret: *Nunquid* S. I*non audiſtis*, ſubintrat in hunc Scripturæ locum S. Paſchaſius, *quod, qui à ſiniſtris erunt, maledicti erunt & reprobi? idcirco vos vocari de ſiniſtris ad dex-* Ma

teram, ut ſemper in dextris permaneatis: & quid eſt, quòd vos veſtro conſilio rurſus recurrere vultis ad ſiniſtram:

Et hæc, vel ſimilis ratio pugnat etiam pro ſolutione prioris argumenti & conceptûs de Behſabee Regina, quare in oratione ſua, dum pro Adonia Re-
3. *Reg.* 2. gem & filium Salomonem interceſſit: *Detur Abiſag Sunamitis Adoniæ fratri tuo*
20. *uxor*, nihil impetraverit, cauſam ſubminiſtrat ipſe Salomon: *Poſtula ei Re-*
Cornel. hic. *gnum*, ſupra quod ita commentantur Cornelius: *Si poſtulas Abiſag dari uxorem Adoniæ, poſtulas ei regnum; ipſe enim ambit uxorem patris noſtri Regis Davidis, ut per eam quaſi reginam elevetur in celſitudinem regiam, fiatque Rex; præſertim, quia ad hoc ei auxiliantur Abjathar Pontifex, & Joab Dux militiæ &c.*

En genuinam cauſam, quare Salomon preces matris ſuæ non exaudierit, quia ſibi, ipſiſque matri & regno univerſo ſummè fuiſſent noxiæ, ex his enim nuptiis illicitis, & jure naturæ repugnantibus extortæ fuiſſent rebelliones, contentiones & bella cruentiſſima; hinc rectè oratio Bethſabee non fuit exaudita. O Chriſtiani; quid hoc calamitoſo tempore in orationibus noſtris à Deo petimus? *fiat pax in virtute tua &c.* Et tamen interim pacem Deo non permittimus, non ſervamus, dum eum quotidie per enormia peccata ad juſtam provocamus vindictam. Verum eſt, multæ fiunt in regionibus noſtris orationes, publicæ inſtituuntur ſupplicationes preces adduntur precibus, prædicantur jejunia, & eleemoſynæ commendantur largiores &c. His tamen non obſtantibus continuant bella, ac creſcit annonæ caritas, & ingeminantur flagella; ò infelices nos! peccati pœnam ſentimus, & peccandi pertinaciam non
Oſea. 13. 9. vitamus; quid proinde mirum, ſi & nobis dicatur: *Perditio tua ex te Iſraël tantùm in me auxilium tuum.* Hic verificatur illud Iſaiæ: *Cùm extenderitis manus ve-*
Iſa. 1. 15. *ſtras, avertam oculos meos à vobis: & cùm multiplicaveritis orationem, non exaudiam.* Vis nôſſe hujus averſionis cauſam? *Manus enim veſtræ ſanguine plenæ ſunt*; & quali ſanguine, dices? citò dico, ſanguine Domini noſtri JEſu Chriſti, quem
Hebr. 6. 6. quotidie per peccata noſtra crucifigimus: *Rurſum crucifigentes ſibimet Filium Dei.*

6. Nolo tamen per hoc, animæ Chriſtianæ, ut deſpondeatis animum, vivit enim adhuc gratiarum Dominus, qui non ſinet preces veſtras omnino eſſe irritas. Audite caſum & factum prorſus admirandum. Venit mitiſſimus Redemptor JEſus in regionem Geraſenorum, ubi ipſi per deſertum eunti vir quidam energumenus, qui ab integra dæmonum legione poſſidebatur, ex ſepulchris mortuorum occurrit, qui ruptis vinculis ad Chriſti pedes procidens eum liberè Filium Dei altiſſimi profeſſus eſt; interrogavit autem illum Do-
Luc. 8. 30. minus: *Quod tibi nomen eſt*? ad quod diabolus primarius ex energumeno reſpondit: *legio*, hoc eſt, ſex millia dæmonum, cœperúntque mox hi dæmones rogare Dominum, ut in gregem porcorum introire permitterentur: *Et rogabant eum, ut permitteret eis in illos ingredi.* Et quid factum eſt? *Et permiſit illis. Exierunt ergo dæmonia ab homine, & intraverunt in porcos; & impetu abiit grex per*

præcipi-

raceps in ſtagnum, & ſuffocatus eſt. O pientiſſimè Domine, quid hoc eſt? non
ne capio ampliùs hîc præ admiratione tam inſoliti eventûs.

Videamus interim, & perpendamus, quid gentium Doctori S. Paulo ac-
ciderit; de hoc recenſent ſacræ paginæ, quòd vehementi carnis ſtimulo ſæ-
piùs fuerit tentatus; audi ipſum loquentem: *Ne magnitudo revelationum extollat
me, datus eſt mihi ſtimulus carnis meæ Angelus Satanæ, qui me colaphizet.* Erubuit vir
optimus juxta ac ſanctiſſimus ob importunum hunc & domeſticum hoſtem
in propriis viſceribus latentem; in quem finem Deum T. O. M. frequenter
rogavit, ut ab hoc moleſto ſtimulo liberaretur: *Propter quod ter Dominum ro-* 2. *Cor.* 12.
gavi, ut diſcederet à me. Et quid per orationem ſuam impetravit? Reſpondeo: 7.
Nihil, quia ab hac carnis moleſtia & tentatione liberatus non eſt, ſed ſolum
hoc Divinum reſponſum accepit: *Sufficit tibi gratia mea; nam virtus in infirmitate
perficitur.* O bone JEſu! verè judicia tua abyſſus multa; cur, quæſo, preces
diaboli inſenſiſſimi inimici tui exaudiſti, & dilectiſſimum hunc Apoſtolum
tuum, quem ipſe in vas electiois aſſumpſiſti, ne quidem attendiſti?

Ad hanc quæſtionem eleganter reſpondet S. Gregorius Magnus: *Paulus* *S. Gregor.*
inquit, non exauditur, quia ſi liberaretur à tentatione, ei non prodeſſet ad ſalutem; nam *M. Hom.*
hæc ipſa tentatio ſanctiſſimo huic Apoſtolo ſtimulus omnium virtutum fuit, 27.
ut in propria virtute & vitæ ſanctitate non confideret, ſed ſolummodò de Di-
vino auxilio & infirmitate ſua gloriaretur: *Libenter igitur gloriabor in infirmita-
tibus meis, ut habitet in me virtus Chriſti &c.* Econtra dæmon in oratione ſua à
Chriſto, *exauditus eſt*, ſubintrat hîc S. Auguſtinus, *ad voluntatem, ſed ad dam-* *S. Auguſt.*
nationem, dum mox ſubmerſo porcorum grege in abyſſum inferni præcipita- *tr.* 7. *in ep.*
tus eſt. *S. Joan.*

7. Diſce ex his hactenus adductis argumentis, quomodo imposterùm ad
Deum orare debeas. Pro exemplo tibi ſit Adomarus homo pius ac honeſtus,
ſed oculorum lumine privatus; qui, cùm de prodigiis S. Vedaſti Epiſcopi
Atrebatenſis audiſſet, magno impetrandæ ſanitatis deſiderio accenſus ad ſe-
pulchrum hujus S. Antiſtitis adduci voluit, ubi Deum humiliter rogavit, qua-
tenus per interceſſionem hujus Divi oculorum lumen & uſum ſibi dignaretur
impertire. Et ecce miraculum, in momento videt Adomarus, & lætus perſo-
luta gratiarum actione domum revertitur. Sed paulò poſt, ubi rem attentio-
re mente perpendit, an benè vel malè orâſſet, & an hic luminum uſus ad ſalu-
tem animæ ſibi expediret, de novo Deum rogare cœpit: *Mi Domine*, in- *Ex vita S.*
quiebat, *humiliter obſecro te, ſi hac res ſaluti animæ meæ minùs conducit, redeat pri-* *Vedaſt. Ep.*
*ſtina infirmitas, meliùs enim mihi eſt, cæcum intrare in regnum cœlorum, quàm duos ocu-
los habentem mitti in ignem æternum.* Dixit, & in puncto rediit oculorum caligo
& cæcitas priſtina. O fortunatum Adomarum, cujus cæcitas & infirmitas
magis ad æternam ſalutem, quàm optata corporis ſanitas & oculorum uſus
profuit. Diſcite ex hoc, mortales omnes, quo animo, & qua intentione ad

Deum orare debeatis. Diſcite imitari Abrahamum, qui ad montem Moria aſcenſurus, ut ibidem ad Deum impenſiùs oraret, & in holocauſtum ipſum ſuum offerret unigenitum, priùs ad radices montis ſervos ſuos & aſinum *Gen.22.5.* expectare juſſit: *Expectate hîc cum aſino &c.* Hoc fac & tu ad orationem te paraturus, relinque priùs domi tuum aſinum & omnes curas ſuperfluas. Imitare in oratione Jacobum per violentiam precum benedictionem ab Angelo extorgentem: *Non dimittam te, niſi benedixeris mihi.* Sic & tu per preces tuas cœlo vim infer, nam violenti rapiunt illud. Imitare denique pretioſiſſimum Redemptorem tuum in monte Olivario in faciem procidentem, & *Matth. 26.42.* prolixiùs ad Patrem orantem: *Fiat voluntas tua &c.* Ita, inquam, & tu age, homo Chriſtiane, non petendo, quòd caro, aut mundus concupiſcit, ſed quod placet Deo: *Verè*, ait S. Auguſtinus, *novit rectè vivere, qui rectè novit orare.* *S. Auguſt. hom. 4.*

CON-

CONSIDERATIO XLIV.

De recta intentione operibus noſtris præfigenda.

Pro Dominica 11. poſt Pent.

Suſpiciens in cœlum, ingemuit. Marc. 7. 34.

1.

DE aquila reipublicæ volucrum pennatarum Regina recenſet magnum ac fulgidum Orthodoxæ Eccleſiæ jubar Auguſtinus, quòd non duntaxat irretorto oculo fulgentiſſimum Aſtrorum Principem & mundi oculum, ſolem contemplari, ſed & proles ſuas ex ungue in aëre ſuſpendere, radiiſque ſolaribus opponere ſoleat. S. A... tr. 36 ...æ ergo inter illas ſolis radianitis ſplendorem fixis excipit oculis, hanc ut ...lem ſuam agnoſcit legitimam; quæ autem acie palpitaverit, iſtam, ut par... n ſpurium ab ungue dimittit, & ad petram præcipitat. Simili ferè modò ...us T. O. M filios ſuos adoptivos probare aſſolet; illos, qui firmè hunc Di...uum juſtitiæ ſolem per rectam intentionem (omnia ad Deum referendo) ...ntemplantur, ut filios ſuos legitimos, & ad æternam gloriam electos ag...ſcit; qui autem in dirigendo ad Deum rectam intentionem palpitaverint, ...s non ſolùm dimittit inanes, ſed ad tartarum ablegat. Ex quibus patet, quòd ...ri & electi Dei filii ex bona intentione, quam ſuis præfigere ſolent operi...s, præ reliquis ſpuriis & adulterinis dignoſcantur. Eſt autem recta intentio ...undùm mentem D. Thomæ Aquinatis non aliud quàm *actus voluntatis, quo* S. Th... *...iones hominis ad finem ſupernaturalem diriguntur.* q. 1... ad 3.

Talis intentio recta eſt regula, ſecundùm quam omnes actus noſtros ad ...um, tanquam ad ultimum noſtrum finem dirigamus; & quemadmodum ...ifices, architecti, ac præſertim fabri murarii & lignarii in extruendo ædifi...o ſemper ſuam regulam, & perpendiculum, vel amuſim ad manus habere ...lent, quæ inſtrumenta, ne vitium in ſtructura committant, ſæpiſſimè con...unt, & applicant; ita & nos oportet in actionibus noſtris infallibilem re...lam ac perpendiculum, hoc eſt, bonam intentionem ad Dei nutum ac be...placitum ſemper applicare, & præfigere, ut in omnibus honorificetur, & ...idetur benedictus Deus; unde Paulus gentium Doctor: *ſive manducatis, ſive* 1. Co... *...itis, ſive aliud quid facitis: Omnia in Dei gloriam facite.* 31.

Et

Et hoc eſt, quod in hodierno Evangelio Veritas Chriſtus nobis abun-
finuavit, dum inſanando muto & ſurdo priùs in cœlum oculos ſuos a
Marc. 7. trem levavit: *Et ſuſpiciens in cælum, ingemuit.* Supra quod egregiè B. All
34. M. *Docet nos*, inquit, *ad cælum dirigere intentiones noſtras, cùm aliquid volun*
B. Albert. *petrare*; Ita & Joſaphat quondam fecit, qui in gravi neceſſitate conſtitu
M. hîc. afflictum populum peroravit: *Cùm ignoremus, quid agere debeamus, hoc*
2. *Par.* 20. *habemus reſidui, ut oculos noſtros dirigamus ad te.* de qua veritate & recta inte
12. ne omnibus ad obtinendam æternam ſalutem per neceſſaria plura in pr
dilucidabimus.

2. *In Principio*, non æternitatis, non ævi, ſed temporis, *creavit D*
lum & terram, & intra ſex dies omnia opera eorum, ubi Deus cuncta à ſ
Gen. 1. 10. ta laudavit opera: *Et vidit Deus, quod eſſet bonum.* Cùm verò veniſſet a
tionem hominis, quem produxit de limo terræ ad imaginem & ſimil
nem ſuam, ipſe ſolus à Deo remanſit illaudatus; non enim hîc additur
Vidit Deus, quod eſſet bonum. Grande hîc latet myſterium, quòd omnia
laudentur creata, & ſolus homo non laudetur? Reſpondet ad hanc pul
B. Ambroſ. mam quæſtionem S. Ambroſius, quia pulchritudo & bonitas aliarum
l. Inſt. Virg. corporalium & animalium tota eſt poſita in exteriori, & quod in ocu
ad Euſ. c. 9. currit, non autem in perfectiori eſſe & intrinſeco, ac propterea eos ſtati
davit Deus; Atqui bonitas, perfectióque hominis non eſt in iſto eſſe
ſeco & apparente, ſed in interiore, juxta illud Pſal. 44. Omnis gloria fil
intus, hinc homo laudatus non eſt ab extrinſeco, ſed laudari debet ab i
ſeco, quod eſt potiſſimùm ejus intentio; quidquid enim agant homin
tentio judicat omnes. Ex quibus luculenter patet, rectam & ſimplice
minis intentionem eſſe radicem ac fundamentum bonitatis, perfectio
omnium actionum humanarum apud Deum aliquid ſuo modo prom
um.

Et hoc eſt, quod Divinus ille Sponſus dilectæ ſuæ ſponſæ intin
Cant. 4. 9. *Vulneráſti cor meum, ſoror mea ſponſa, vulneráſti cor meum in uno oculorum t*
Et quomodo dices, *in uno oculorum tuorum?* Adverte: Jaculator, ut
ac certiùs ſuum attingat ſcopum, ſiniſtrum oculum claudit, ac ſolum
rum aperit, ut non tantùm intenſior reddatur viſus, ſed & ne hinc ind
ſclopeto aut ſagitta vagando à meta præfixa aberret. Non abſimili
Sponſa illa dilecta, hoc eſt, fidelis anima ſiniſtrum oculum erga mun
terrena & illicita occludere debet, & ſolo dextro ad ſcopum ſuum, h
ad cor Dei collimare, quod fit per veram, ſimplicem, ac rectam men
tentionem, omnia videlicet opera ſua ad hunc ultimum finem dirig
unde ait dilectus: *Vulneráſti cor meum in uno oculorum tuorum.* En
Chriſtiana habes hîc modum, quomodo in omnibus intentionem
Mat. 6. 22. ad DEUM referre debeas, & *ſi oculus tuus* (hoc eſt intentio tua)

otum corpus tuum lucidum erit, quod enim eſt corpus ſine anima, hoc eſt a ſine bona intentione. Juvat hîc audire primum Venetorum Patriar- Laurentium Juſtin. *Omnes Chriſti ſervi*, inquit, *Deo placere cupientes, pri- iei & actionum conentur conſecrare Altiſſimo, quatenus cætera ſecutura ope- ion declinent principio. Quapropter mox ut ſomno evigilant, ſemper cor ſuum tendant; prima vox, prima cogitatio, primus affectus Divinam reſonet lau- tam ad Deum dirigat ſupplicationem, & illi ſe ſincero corde permittat, qui uter de imminentibus periculis liberare.* Verùm pergamus ulteriùs in The-

Poſt creatum cœlum & terram, cùm tenebræ adhuc eſſent ſuper fa- ſſi, placuit SS. Trinitati eodem adhuc die producere lucem, ſine qua eata & creanda manſiſſent inviſibilia: *Dixítque DEUS: Fiat lux.* Et ides, quæ utilitas fuiſſet in mundo ſine luce? tolle ſolem, & omnia nt, hominéſque, quaſi talpæ inter atras caliginis umbras oberra- Collige ex hoc, anime mi, pro te ſenſum moralem, quod enim ma- us, ſeu mundus magnus eſt ſine luce, hoc eſt & microcoſmus, id eſt, parvus, qui eſt homo, abſque recta intentione; ita quoque ait do- Manſius, niſi opera noſtra à recta intentione, & in fine bono lumen tenebroſa, infructifera, imò & ſæpiùs tenebris infernalibus digna nde rectè monet Apoſtolus, dicens: *Abjiciamus ergo opera tenebrarum, ur arma lucis; ſicut in die honeſtè ambulemus, non in comeſſationibus & s, non in cubilibus & impudicitiis, non in contentione & æmulatione; ſed Dominum JESUM Chriſtum*, ad quem ſemper noſtra dirigatur inten-

pretioſiſſimo orbis Salvatore recenſet D. Lucas, quòd inter alia diſ- is mandaverit, ut lumbos ſuos præcingerent, & lumen in manibus : *Sint lumbi veſtri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus veſtris.* Per arnata Patris Sapientia inſinuare voluit, ut ſimus tanquam viatores xpediti ad iter in cœlum, & ad bona opera, quia adhuc grandis no- via. Sed quod etiam requiſiérit, ut ardentes in manibus lucernas s, non utique de materialibus locutus eſt lucernis, quæ in clara & luce nobis eſſent inutiles, ſed potiùs locutus eſt Chriſtus de lucer- ibus, hoc eſt, de recta intentione, quam ſemper noſtris operibus bus præfigamus. Juvat hîc audire Lyranum: *Lucerna*, inquit, *hîc o intentione recta; includit enim lumen fidei & ardorem charitatis, ad mo- æ ardentis. Sicut lucerna in alto poſita illuminat ea, quæ ſunt in domo ma- intentio recta, ea quæ fiunt & diſponuntur in domo Eccleſiæ, & etiam in ientia*; quis enim poſſet dijudicare, an hæc vel illa actio eſſet bo- itoria, niſi recta intentio ad Deum, velut ad ultimum finem ordi- et bonam? bona quidem eſt oratio cum eleemoſyna & jeju-

Dominicale. Tt nió

nio &c. ſed ſi recta non influit intentio, quid apud Deum valebunt? *Bo-*
Luc. 14. *num eſt ſal. Si autem Sal evanuerit, in quo condietur? neque in terram, neque in*
34. *ſterquilinium utile eſt, ſed foras mittetur. Qui habet aures audiendi, audiat.* Per
hoc ſal bonam intentionem intellige, ſine quo omnia opera tua apud Deum
erunt inſipida & inutilia, & ad nihilum valent ultra, niſi ut mittantur fo-
ras &c.

4. Moyſes quamdiu virgam ſuam ſtupendorum prodigiorum opera-
tricem, manu tenuit, & in cœlum levavit, virga eadem prodigioſa perman-
ſit; aſt ubi illam à ſe in terram projecit, mox in horridum anguem mutata
Exod. 3. eſt: *Et verſa eſt in colubrum.* Huic virgæ Moſaicæ non abſimilis eſt noſtra
4. mentis intentio; quamdiu eam tenemus in manibus, hoc eſt, in opere &
actione, omnia ad Deum referendo, manet, & manebit virga prodigioſa,
& opera noſtra cœleſti præmio digna; ſin autem eam in terram incuriâ
abjicimus, & propter alium finem terrenum, vel ob applauſum, aut reſpe-
ctum humanum agimus, manebit virga venenata. Hinc non immeritò à
dulciſſimo Sponſo ſuo Sponſa illa dilecta in Epithalamio comparata eſt ejuſ-
Cant. 3. 6. modi virgæ: *Sicut virgula fumi.* Supra quod ad propoſitum noſtrum per-
Rich. à S. accommodè Richardus à S. Victore: *Virgula*, inquit, *comparatur Sponſa prop-*
Vict. hic. *ter intentionis puritatem & proficiendi velocitatem.*

De eadem Sponſa commemorat Scriptura, quòd aliquando dilectum
ſuum candidum & rubicundum, atque electum ex millibus ex eo commen-
Cant. 5. daverit, quòd caput aureum habere ſoleat: *Caput ejus aurum optimum.* Et
11. quomodo, quæres, caput Sponſi poterat eſſe aureum? an fortàſſe, quia
cæſaries illius fuit aurea, auréiſque inſperſa ramentis? an quia comæ illius
fuerunt fulgidæ, & inſtar auri ſpecioſæ? an quia caput illius aureo erat redi-
S. Anto- mitum diademate? Verùm hîc inquiro rationem moralem. S. Antoni-
nin. p. 4. nus per caput illud aureum veram & rectam ſubaudit intentionem: *Caput*
tit. 2. n. 4. *enim deſignat intentionem; quia ſicut caput eſt principium corporis, ita intentio prin-*
cipium operis, nec valet opus aliquod ſine recta intentione. Hinc David ait:
Pſ. 24. 15. *Oculi mei ſemper ad Dominum, quoniam ipſe evellet de laqueo pedes meos.* Supra
Hugo à S. quod appoſitè prædictus Hugo à S. Victore: *Oculos*, inquit, *ad Dominum*
Vict. hic. *ſemper habet, qui per intentionem ad amorem Dei dirigit omne, quod agit; cujus ni-*
mirum pedes à laqueo evelluntur, quia mala actio eſſe non poteſt, cujus amor Dei origo
eſt.

5. Naas Rex Ammonitarum, cùm validiſſimum exercitum contra in-
colas Jabes Galaad in campum eduxiſſet, & nunc ſecundam expeditionem
contra Judæos paràſſet, videntes Judæi, quia viribus impares hoſtili huic ex-
ercitui non poſſent reſiſtere, unanimiter decreverunt cum prædicto Naas ra-
1. Reg. 11. tionabile fœdus & pactum inire: *Dixeruntque omnes viri Jabes ad Naas: habe-*
1. *to nos fœderatos, & ſerviemus tibi.* Verùm quid ad hoc ſuperbus Naas? *Ad hoc,*

repone-

reponebat, *feriam vobiſcum fœdus, ut eruam omnium veſtrûm oculos dextros.* Quæres hîc, erudite Lector, cur Naas Rex potiùs oculos dextros, quàm ſiniſtros petiêrit eruendos? Reſpondet Joſephus, ut hac exoculatione Jebuſitarum omnes ad bellum redderet inutiles, in bello enim neceſſarius eſt dexter oculus, ſiniſter autem olim ſcuto tegebatur, ſed dextro illis opus erat, ut hoſtem viderent, declinarent, & ferirent. Et hæc cauſa eſt, ait memoratus Joſephus, quòd Naas Judæos dextro voluerit privare oculo, ut ſic penitùs ſuo ſubjiceret imperio. Verùm aliud hîc quæro myſterium. Subintrat hic S. Gregorius M. qui per dictum tyrannum Naas diabolum ſubaudit: Diabolus, inquit, dextrum oculum, quo cœleſtia & æterna intuemur, eruere ſtudet relicto ſolo ſiniſtro, quo carnalia & peritura ſpectemus; Lyranus autem per dextrum illum oculum rectam intentionem intelligit, quam depravare, imò tollere deſiderat diabolus: *Per oculum*, ait, *dextrum intentio ad bona ſpiritualia, per ſiniſtrum autem ad temporalia deſignatur; per hoc igitur, quòd Naas oculos dextros virorum Jabes quærebat eruere, ſignificatur, quòd diabolus intentiones virorum in charitate ſervientium quærit à bonis ſpiritualibus totaliter avertere.* *Joſeph. lib. 6. Antiq. c. 5.* *S. Greg. hic.* *Lyran. hic.*

Vide hîc anima Chriſtiana, ſubtiliſſimum hoſtis infernalis ſtratagema, qui ſi dextrum oculum, id eſt, rectam intentionem in noſtris operibus, cæteroquin bonis, tollit, facili conatu temporis nos in ſuam rediget poteſtatem; unde DEUS ad Abraham dixit: *Ambula coram me, & eſto perfectus.* *Gen. 17. 1.* Supra quod S. Vincentius Ferrerius: *Ille ambulat coram Deo, qui quidquid facit, recta intentione pro Deo facit.* *S. Vincent. Ferr. ſerm. de SS. Trinit.*

6. Et hoc eſt, quod olim DEUS in lege mandaverit, ut omne primogenitum ſibi offerretur: *Sanctifica mihi omne primogenitum.* *Exod. 13. 2.* Primogenitum illud, ait Rabanus, eſt bona & recta intentio, quam omnibus operibus noſtris ad Deum præmittamus; & Cornelius à Lapide: Primogenita, inquit, damus Deo, cùm ipſi primordia operum noſtrorum offerimus, ut cedant in ejus laudem & honorem, utque ab eo proſperentur, & benedicantur; quod ſanè non tantùm manè, ſed & per diem ſæpè in initio operis cujusque viri ſapientes & pii faciunt. *Cornel. hic.* Rationem ſubjungit Aggæus Propheta, qui de Hebræis ſic quondam vaticinatus eſt: *Semináſtis multum, & intuliſtis parùm &c.* *Agg. 1. 6.* Quia illis Judæis bona & recta deerat intentio. Sic & S. Petro accidit, unde querelas movit: *Præceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus.* *Luc. 5. 6.* Sed ubi retia ſua meliori cum intentione, & ſub invocatione SS. Nominis JESU in altum duxit: *In verbo autem tuo laxabo rete*, maximam ſelectorum piſcium multitudinem concluſit. Ita & nos faciamus; ducamus in altum retia noſtra, hoc eſt, intentiones noſtras, omnia opera ad Deum dirigendo, ac referendo, ſic copioſam omnium gratiarum & beneficiorum

 divino-

Prov. 3. 6. divinorum nanciſcemur capturam: *In omnibus viis tuis*, ait Sapiens, *cogita i*
Lyran. hic. *lum, & ipſe diriget greſſus tuos.* Supra quod citatus Lyranus: *Id eſt*, inquit, i
omnibus operibus tuis dirige intentionem tuam ad ipſum, & ipſe diriget greſſus tuo
id eſt, opera tua ad finem bonum.

Ad hunc quoque finem collimavit ipſa Veritas Chriſtus, ubi apud S
Lucam docuit, ſemper eſſe orandum; & nunquam in oratione deficien
Luc. 18. 1. dum: *Quoniam oportet ſemper orare, & non deficere.* Sed quomodo, dice
hoc intelligendum: *Oportet ſemper orare, & non deficere*? Nunquid poſſibil
eſt, ut homo omni tempore ad Deum poſſit orare? ſi homini laboran
dum eſt manibus, ſi ſtudendum, ſcribendum, comedendum, dormien
dum &c. Quomodo ergo ſemper poterit orare? Reſpondetur ex mente S
S. Auguſt. Auguſtini, quòd ille homo oret, qui in omnibus operibus ſuis ſemper bo
in Pſ. 34. nam ac rectam erga Deum format intentionem, ſi propter Deum laborat
28. ſtudet, cantat, ſcribit, ambulat, fodit, arat, militat, manducat, bibit, dor
mit &c. Talis intentio, licet opera ſint adiaphora tantùm, ſeu indifferen
tia, ac naturalia, eſt virgula Mydæ, quæ omnia, quæcunque tangit, in au
rum convertit; hinc prædictus S. Antiſtes Hipponenſis ſuper Pſal. 34. v. 28.
Et lingua mea meditabitur juſtitiam tuam, totâ die laudem tuam, ita ratiocinatur:
Vis, inquit, *medium ſemper laudandi Deum? quidquid egeris, bene age, & laudaſti*
Deum. En, quid poſſit bona, juſta, ac recta intentio.

7. Sederat aliquando Chriſtus Dominus poſt peractam in templo con
cionem contra gazophylacium, quod erat communis arca, in quam pecu
niæ à populo Iſraëlitico ad uſus templi, & alendos Sacerdotes ac pauperes
conjiciebantur. Inter alios plures divites, qui aurum & argentum copioſum
in illud mittebant gazophylacium, acceſſit & paupercula vidua, injiciens in
caſſam duo minuta, ſeu duos cupreos quadrinos Romanos, quorum quiſ
que unum bajocum faciunt; quam cum mitiſſimus Dominus vidiſſet, ad
Marc. 12. diſcipulos & circumſtantes Judæos dixit: *Amen, dico vobis, quoniam vidua hæc*
43. *pauper plus omnibus miſit, qui miſerunt in Gazophylacium.* Et quomodo, dices,
duo iſta minuta pluris apud Chriſtum ponderabant, quàm cæterorum divi
tum cunctæ aureæ & argenteæ oblationes? nunquid eleemoſyna major eſt
ex majori quantitate? Reſpondetur hic, Chriſtum potiùs intentionem hu
jus pauperculæ viduæ, quàm æs inſpexiſſe; offerebant quidem divites cum
profuſione aurea & argentea numiſmata, ſed non ſine occulta arrogantia,
adeóque ex intentione vitiata, hæc autem paupercula ex optima intentione
mittens in arcam duo minuta, plus omnibus dedit, quia totum, quod habe
bat, dedit, plus datura, ſi plus habuiſſet, hinc ſe totam voluntati divinæ &
Luc. Boſtr. ejus providentiæ commiſit: *Eâ magnitudine*, ait Lucas Boſtrenſis, *& devotio*
in Luc. 21. *ne duos obulos, hoc eſt, omnia, quæ habebat, obtulit, ac ſi vitam propriam pro nihilo*
3. *duceret.* Collige ex hoc, anime mi, quid apud Deum omnipotentem fa
ciat,

:at bona, ac recta intentio, qui non tam penſat donum, quàm do-
:um; unde & S. Gregorius Magnus: *DEUS*, ait, *cor non ſubſtan-* *S. Gregor.*
iec reſpicit quantum, ſed ex quanto. *hom. 5. in*
rvus ille, qui tantum duo à Domino acceperat talenta, & ex *Evang.*
acceptis talentis alia duo lucratus eſt, eâdem laude & præmio à
natus eſt, ac ille, qui quinque talenta acceperat, & per illa alia
erlucratus eſt, dum ad quemlibet illorum dixit: *Euge, ſerve bone* *Matth. 25.*
a ſuper pauca fuiſti fidelis, ſupra multa te conſtituam, intra in gaudium *21.*
Et nunquid, quæres hîc, prior, qui quinque ad negotiandum
enta, & per illa alia quinque lucrifecit, majori debebat affici præ-
ui ſolummodò duo lucratus eſt? Subintrat hîc S. Chryſoſto-
pari encomio & præmio fuiſſe affectos, *quia quoad diligentiam am-* *S. Chryſoſt.*
nt; proinde & eandem dignitatem & mercedem nactiſunt. Vide rur- *hom. 41.*
nima Chriſtiana, quid ſincera ac recta apud Deum poſſit inten- *ſup. Geneſ.*
nim DEUS ſpectat, & ab hac aut præmium pendet, aut ſuppli-

:amus nunc è contrario, quid mala ac ſiniſtra operetur intentio.
t Rex pientiſſimus, quia Legatis Regis Babyloniæ omnes ſuos
eſauros, ab Iſaia Propheta audiit omnes illos à Babyloniis diri-
udi ſermonem Domini: Ecce, dies venient; & auferentur omnia, quæ *4. Reg. 20.*
tua, & quæ condiderunt patres tui uſque in diem hanc, in Babylonem; *16.*
: quidquam, ait Dominus &c. Et quis, obſecro, hîc non obſtupe-
.ex tam ſanctus, Deo ſemper obedientiſſimus, ac ob excellen-
:hariſſimus, cui nullus ſimilis inter Reges Juda inventus eſt, ni-
Deo tam acerbè fuerit caſtigatus? Reſpondet Venerabilis Rodri-
n hac oſtenſione theſaurorum ſuorum vanam intentionem ha-
ique gloriolam; talis enim vana complacentia & ſiniſtra inten-
meritorum tinea, Deo ſummoperè diſplicet. Cave proinde,
ne ex dignitate, divitiis, doctrina, virtutibus, & felici actionum
eſſu abripi te ſinas, ſed omnia ad Deum per bonam intentio-
cum Regio Pſalte ex animo decantans: *Non nobis, Domine, non* *Pſ. 113. 9.*
iini tuo da gloriam.
quamdiu, pugnante interim Joſue contra Amalec, manus ſuas
vavit, victoria ex parte Iſraël ſtetit, ubi autem laſſas remittebat
oria ex parte Amalec fuit: *Cùmque levaret manus Moyſes, vincebat* *Exod. 17.*
tem paululùm remiſiſſet, ſuperabat Amalec. En hîc habes pulcherri- *11.*
n, qualiter intentio noſtra in cœlum & ad Deum ſit dirigenda.
dire Didacum Stellam pereleganter & appoſitè de hac veritate *Did. Stel-*
: *Sicut Moyſes*, inquit, *cùm levabat manus, conſequebatur victoriam la in cap.*
Amalec, ſic cùm bona opera noſtra, quæ per manus ſignificantur, leva- *11. Lucæ.*

mus, & dirigimus in Deum, victoriam de mundo, diabolo, & carne reportamus; ſi autem eas in terrena direxerimus, laudem humanam captantes, & inanis gloriæ deſiderio flagrantes, ab inimicis ſuperabimur; nam qui appetitu humanæ gloriæ ducuntur, & laudes hominum quærunt, in Deum opera non dirigunt: ideò Chriſtus in omnibus ſuis actionibus oculos levabat in cælum, inſinuare volens, ut in omnibus noſtris operibus intentionem elevemus in Deum.

9. In confirmationem hujus veritatis percipiamus, quid ſeptuaginta duobus Chriſti diſcipulis acciderit. Supererant pretioſiſſimo Servatori noſtro adhuc ſex menſes vitæ, & quia tempus, & paſſio appropinquans ipſum urgebat, præter duodecim Apoſtolos, quos apud ſe retinere voluit, ut vitæ ſuæ eſſent teſtes, modúmque prædicandi, ac gentes convertendi addiſcerent, adhuc ſeptuaginta duos elegit diſcipulos, quos binos & binos in diverſas civitates ac regiones amandavit, ut hominum animos ad Meſſiam ſuſcipiendum, & ad veram peragendam pœnitentiam præpararent. Tandem cùm peractâ prædicatione, & patratis quàm plurimis miraculis ad Do-
Luc. 10. minum redirent, eíque referrent gaudentes: *Domine, etiam dæmonia ſubjici-*
17. *untur nobis in nomine tuo*, mitiſſimus Dominus loco reſponſionis eis exemplum de miſerando Luciferi lapſu in medium produxit: *Et ait illis: Videbam Satanam ſicut fulgur de cælo cadentem.* Et quæ, obſecro, hæc reſponſio? Cur minas & metum damnationis eis injicere voluit, dicens: *Videbam Satanam ſicut fulgur de cælo cadentem*, quaſi diceret: Videte, ne & vos ſimili modo, prout evenit Lucifero, gratiâ, cœlô & gloriâ vobis præparatâ, excidatis? Ratio eſt, quia intentio horum 72. diſcipulorum non erat ex omni parte pura:
Cornel. hic. *Videtur*, ait Cornelius, *aliquid vanæ laudis & oſtentationis eis obrepſiſſe*; & licèt venialis hæc tantùm culpa fuerit, & vanitatis pulvis, quem Chriſtus mox abſterſit: *In hoc nolite gaudere; gaudete autem, quòd nomina veſtra ſcripta ſint in cælis*, eos tamen de recta & pura intentione, quomodo omnes actiones fructuosè ad Deum ſint dirigendæ, inſtruere voluit. Habes hîc exemplùm, optimè lector, vel auditor, quomodo omnia opera tua divinæ gloriæ ſubſternas, & ſi quidem ex rectè factis humanæ laudis titillatio tibi ſubrepat, cogita, quòd nihil habeas, quod à Deo non *accepiſti*; proinde omnia ad hunc ultimum finem tecum referas, neceſſe eſt, ne audire aliquando debeas,
Apoc. 3. quod olim ad Epiſcopum Laodicenſem dictum eſt: *Incipiam te evomere ex ore*
17. *meo, quia dicis, quod dives ſum & locupletatus, & nullius egeo, & neſcis, quia tu es miſer & miſerabilis, & pauper, & cæcus, & nudus.* Hoc & tu conſidera, anime mi! quia Epiſcopus ille, licet multa bona fecerit, & propterea ſe divitem apud Deum æſtimârit, inventus tamen eſt minùs habens, & quem DEUS ore ſuo eſſet evomiturus, quia in eo recta defecit intentio omnia ad majorem Dei gloriam referendi, idcirco, *ſuadeo, tibi emere à me aurum ignitum probatum, ut locuples fias.*

CON-

CONSIDERATIO XLV.

De vitanda Malorum & Perverſorum Societate.

Pro Dominica 12. poſt Pent.

Homo quidam deſcendebat ab Jeruſalem in Jericho, & incidit in latrones. Luc. 10. 30.

1.

REctè ſapientiſſimus Siracides : *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea ; &* Eccli. 13.
qui communicaverit ſuperbo, induet ſuperbiam. Ita Lucifer ſuam ſuperbiam 1.
cunctis ſuis Angelis affricuit ; & Adamus eandem in omnes ſuos po- Apoc. 12.
ſteros transfudit ; hinc tanta & Angelorum & hominum promanavit 9.
ruina. Sic videmus, quòd morbida facta pecus totum corrumpat ovile ;
quia communicat ſcabioſo, eâdem ſcabie inficietur & tabe ; peſtifer & baſiliſcus ob transfuſum ſubtiliſſimum venenum aſpiciendo necant. Et nunquid oſcitante uno illicò & vicinus oſcitabit ? Canis latrans, lupus ululans, & leo rugiens mox alios excitabit ad latratum, ululatum & rugitum. Diſce proinde, quisquis es, ô mortalis homo ! malorum ſubdolorum & diſcolorum cavere conſortia, quia ſimilis illis efficiêris ; hinc optimè vates regius :
Cum ſancto ſanctus eris, & cum viro innocente innocens eris, & cum electo electus eris, Pſ. 17. 26.
& cum perverſo perverteris. Modicum fellis totum vini poculum efficit amarum, & *modicum fermentum totam maſſam corrumpit* ; ſic unicus malus, fraudulentus & perverſus ſocius, ſi non caveatur, plures poterit inficere ; hinc 1. Cor. 5. 6.
rurſus Pſaltes : *Commiſti ſunt inter gentes, & didicerunt opera eorum, & ſervierunt* Pſal. 105.
ſculptilibus eorum. 35.

Hodie Eccleſia in ſacro Evangelio hominem proponit viatorem, ab Jeruſalem in Jericho deſcendentem, & in via in latrones incidentem. Eſt autem inter Jeruſalem & Jericho quoddam deſertum, in quo homines transeuntes à latronibus ſæpiùs ſpoliabantur, & interficiebantur, ubi & Rex Sedecias
profugus ab hoſtibus quondam captus eſt : *Et perſecutus eſt exercitus Chaldæorum Regem, comprehenditque eum in planitie Jericho ; & omnes bellatores, qui erant* 4. Reg. 25. 5.
cum eo, diſperſi ſunt, & reliquerunt eum. In hoc ergo loco & viator noſter à prædonibus captus, veſtimentis & pecuniis privatus, multisque plagis ferè

usque

Luc. 10. 30. usque ad necem ſauciatus eſt: *Et plagis impoſitis abierunt ſemivivo relicto.* intrat hîc Lyranus: Per Jeruſalem, inquit, ſtatus virtutis deſignatur, pe minem autem deſcendentem ab Jeruſalem in Jericho, peccator indic qui relictà virtute tranſit ad vitium, in latrones verò incidit, dum ſe ii ſcet perſonis ſuſpectis, malis ſociis & perverſis ſocietatibus, à quibus dem omnibus ſpoliatur bonis & donis, & in anima usque ad mortem v ratur. De hoc ergo vitando periculoſo conſortio plura in præſenti o runt conſideranda.

2. Miror, quare olim Abraham Patriarcharum decus, tam ſeverè hibuerit, ne filio ſuo Iſaaco uxôr de filiabus Chananæorum daretur in trimonium; in quem finem ſervum ſuum primarium, quem ut lega *Gen.* 24. 3. hanc ob cauſam dimiſerat, ad juramentum coëgit, *ut non accipias uxore lio meo de filiabus Chananaorum.* Et quare dices, ſanctus hic Patriarcha à Chananæis abhorruit mulieribus? ℟. Quia ex tali conſortio plura vidit inconvenientia; Chananæi enim, licèt Deum cœli colerent, idol men adorabant; hinc non immeritò Abraham timuit, ne ex conſortio uxoris & filius Iſaac paulatim ad vitia deflecteret; unde rectè in hunc *Oleaſt. hîc.* cum Oleaſter: *Nec daret juveni occaſionem adorandi & colendi idola; ſi mulieri idololatra junctus fuiſſet, in ſuperſtitiones facilè prolabi potuiſſet.* Ex bus patet, quàm cavenda ſint & hæreticorum cum Catholicis conjugi eum impiis ac perverſis hominibus conſortia: *Mala converſatio*, ſunt v *S. Cyprian. de ſingul. Cler.* S. Cypriani, *corruptionem ſeminat, cupiditatem concipit, laſciviam paſcit, nutri tulantiam, malus ſocius perditionem ſeminat, & excitat peccata, qua nunquam petrâſſes.*

De Sara recenſet Scriptura, quòd priùs apud maritum ſuum Abr mum non acquieverit, donec Iſmaëlem filium cum matre ſua Agar è *Gen.* 21. 10. mo ſua ejecerit: *Ejice ancillam hanc, & filium ejus; non enim erit hares filiu cilla cum filio meo Iſaac.* Et licèt Abraham hoc verbum durè acceperit, in tamen uxoris ſuæ intentioni, ita inſtigante & dirigente Numine, obſe davit, ut matrem & filium quantocyùs è domo ſua eliminaret. Et q quæſo, Iſmaël & mater ejus Agar peccârunt? Obſervant Interpretes, Sara ut prudens mulier præſago ſpiritu timebat, ne Iſaac filius ſuus per lum conſortium & familiaritatem Iſmaëlis cum eo ludentis ſupplantare & ſeduceretur, atque ad colenda idola protraheretur, proinde Iſmaëlen tò ab eo ſeparari, & domo expelli voluit, ut omnis abſcinderetur pericu *S. Cyprian. loc. cit.* perverſionis & offenſæ Dei occaſio: *Miraculum enim eſt*, ait dictus S. prianus, *inter incendia vel non conſumi, vel non incaleſcere.*

3. Jacob cùm apud Labanum expletâ longâ ſervitute tandem cum milia ſua domum reverteretur, ab Eſau fratre ſuo, licet priùs ipſi offenſo, nunc reconciliato, humaniſſimè exceptus, & ad domum paternam inv

s: *Gradiamur ſimul, eróque ſocius itineris tui.* Sed non acquievit Jacob huic Gen. 33.
tris ſui petitioni, hinc ſe demiſsè excuſans dixit: *Noſti, Domine mi, quòd* 12.
rvulos habeam teneros; præcedat Dominus meus ante ſervum ſuum; & ego ſequar pau-
ſim in veſtigia ejus. Et quare Jacob hunc fratris ſui recuſavit gratiam & favo-
m? ℞. quia Jacob tot edoctus caſibus & experientiis optimè noverat fratris
igenium, & malum, ſi cum illo habitaret, conſortium; ne ergo proles ſuæ
huc teneræ ex Eſau & ejus domeſticorum familiaritate & amicitia ſimiles
pios imbiberent, & induerent mores, voluit vir prudendtiſſimus ſolus in
nere cum ſua turma progredi, donec ad optatum locum & terminum per-
nerit. Diſce ex hoc rurſus, quomodo omnis converſatio periculoſa cum
iquis & reprobis ſit fugienda; hinc ſemper ſocios bonos tibi cunjunge, quia,
fueris ſocius bonæ converſationis, eris & virtutis: *Qui cum ſapientibus gradi-* Prov. 13.
r, eſt Sapientis conſilium, *ſapiens erit, amicus ſtultorum ſimilis efficietur.* 20.

Pergamus ulterius. Mirabile quondam ſomnum habuit Pharao Ægyptio-
m Rex: Putabat is ſe ſtare ſupra ripam Nili (qui turbidus & pinguis certis
ni temporibus agros & campos impinguare, & fœcundare aſſolet) ex quo
mine ſeptem aſcendebant boves, ſeu vaccæ pulchræ & craſſæ, quæ in ad-
entibus paſcebantur paludibus. Paulò poſt vidit idem Rex ex eodem ſep-
ngemino fluvio alias ſeptem emergere vaccas, ſed fœdiſſimas, macie con-
ctas, & vix oſſibus hærentes, quæ mox pinguibus & ſaginatis bobus cru-
tum indicabant bellum, & quia pinguiores in arena erant tardiores, à ma-
entis ad pilum usque devoratæ ſunt: *Devoraveruntque eas, quarum mira ſpe-* Gen. 41. 4.
& habitudo corporum erat. Et quis, obſecro, penſâſſet, quòd à vaccis maci-
tis pinguiores eſſent ſuperandæ, imò & devorandæ? multò magis ego ju-
aſſem, macilentas à fortioribus & pinguioribus pervincendas; verùm con-
rium hîc accidit, quod Pharaoni non obſcurum fuit indicium de ſeptennio
tilitatis & ſterilitatis mox futuræ, ubi ſeptem ante ſteriles omnem anno-
m præcedentium ſeptem annorum fertilium abſumebant. Hæc & ſimilia Prov. 1. 10
m illis contingebant in figura, nec à veritatis ſcopo aberrabo, ſi per prædi-
s vaccas pulchras & pingues homines pios & probos ac virtutibus pingues,
er turpes ac macilentas improbos, perverſos & ſcandaloſos intellexero,
ſi invicem familiaritate coniunguntur, virtuoſi ab iniquis non tantùm
rumpuntur, ſed etiam devorabuntur; unde rectè Sapiens. *Fili mi, ſi te la-*
erint peccatores, ne acquieſcas eis. Et quid ſequitur: *Deglutiamus eum, ſicut in-*
us viventem.

4. Olim mandaverat Deus, ut Hebræi ad aratrum non ſimul bovem & a-
m adhiberent: *Non arabis in bove ſimul & aſino.* Et quæſo, cur Deo adeò cu- Deut. 22.
uit de non arando in bove & aſino? Quid ſi vir pauperculus non haberet 10.
bovem & aſinum? Ratio eſt, ait Cornelius, quia eorum vires ſunt inæ-

Pinna Eth- quales, aſinus enim aſſociatus bovi plus æquo gravaretur. Aliam rationem
ol. 23. aſſignat Pinna: Bos, ait, juxta legem animal eſt mundum, qui utiliter cibis
& ſacrificiis ſervit; aſinus verò immundum, quod lex è ſacris arcet, hinc nul-
lo modo unà ſimul in aratro conveniunt, ita, pergit idem Pinna, *eſt vitanda*
S. Aug. to. *mala ſocietas*: & S. Auduſtinus: *Cum malis hominibus nulla tibi ſit connexio, ſi non*
4. *f.* 762. *valeas, Domino miſerante, eos ab errore revocare.*

Inter alia præcepta, quæ Chriſtus diſcipulis ſuis, ad prædicandum Evan-
Matth. 10. gelium nunc dimittendis, dederat, & hoc non poſtremum fuit: *Et quicunque*
14. *non receperit vos, neque receperit ſermones veſtros; exeuntes foras de domo, vel de civi-*
tate, excutite pulverem de pedibus veſtris. Et quare, dices, voluit Chriſtus, ut A-
poſtoli ſandalia ſua excalcearent, & ea inter ſe colliderent, atque pulverem ex
illis excuterent, dum vel ipſi, vel doctrina eorum à Judæis, vel gentilibus non
Cajet. hîc. fuit recepta? ℞. omiſſis pluribus aliis rationibus Cajetanus: *Vetantur*, inquit,
diſcipuli vel minimum pulverem ex inimica terra ſecum reportare, ne vel in pulvere com-
municent cum infidelibus &c. Per quam pulveris excuſſionem Veritas illos & nos
docere voluit, quàm cautè ac ſollicitè vitare debeamus omnia conſortia ma-
la, ut nihil cum illis commune, & ne quidem de pulvere eorum habeamus.

Difficile quondam præceptum, ſi ſolam litteram conſideramus, nobis de-
Matth. dit incarnata Sapientia, ubi juſſit: *Si autem manus tua, vel pes tuus ſcandalizat te,*
18. 8. *abſcinde eum, & projice abs te; bonum tibi eſt ad vitam ingredi debilem vel claudum,*
quam duas manus, vel duos pedes habentem mitti in ignem æternum; & ſi occulus tuus
ſcandalizat te, erue eum, & projice abs te: bonum tibi eſt, cum uno oculo in vitam in-
trare, quàm duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. Et quis, obſecro, hoc
facit? aut quis unquam hoc fecit, qui ſibi oculos propter datum, vel accep-
tum ſcandalum eruiſſet, aut manus ac pedes reſecuiſſet? Obſerva, anime mi,
non hîc attenditur littera, ſed ſpiritus, qui vivificat? voluit itaque per hoc
docere mitiſſimus orbis Salvator Chriſtus, quomodo nos oporteat fugere,
cavere, ac vitare omnes malas ſocietates, ſuſpectas præſertim alteriùs ſexûs
familiaritates, imò & amicorum, qui nobis loco membrorum ſunt (unde
dicimus: Hic mihi oculus meus eſt, manus mea dextera eſt &c.) conſortia
S. Chryſoſt. ſi nobis obſunt in via ſalutis conſequendæ: *Non hæc de membris dicta ſunt*, ait Os
hom. 60. *in* Aureum, *ſed de amicis ac neceſſariis, quos quaſi membra nobis conjunctos ducimus; ni-*
Matth. *hil enim ita perniciosſum ac peſtiferum, ut conſuetudo pravorum hominum ac converſatio.*

Matth.
16. 18. 5. Quid fide & charitate in Chriſtum firmior S. Petro? cui dictum eſt:
Matth. *Supra hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam &c.* Et tamen talis ac tantus Apoſto-
26. 27. lus ad vocem unius ancillæ Chriſtum negat; *Non novi hominem*; & cùm ab a-
Matth. lia ancilla & circumſtantibus ad ignem miniſtris urgeretur pluſculum, quid
26. 35. fecit? *Cæpit deteſtari, & jurare, quia non noviſſet hominem.* O Petre, quid agis?

priùs

priùs dixeras: *Etiã ſi oportuerit mori tecum, non te negabo;* & hîc non ampliùs divinũ tuum agnoſcis Magiſtrum? imò & replicatis perjuriis, ac juramentis. Vitã negas, pro qua mille vitas debuiſſes exponere? Si audiſſes illa Pilati verba: *Ecce homo*, aliquam ſaltem trinæ tuæ negationi afferre potuiſſes excuſationem, quia pretioſiſſimus orbis Redemptor Chriſtus adeò tunc flagellis, flagris, ſpinis, vulneribus erat cruentatus, ut homo in homine eſſet quærendus? Quæ ergo cauſa hujus tam miſerabilis lapsûs? Reſpondet, & obſervat S. Lucas, quòd Petrus in medium multorum & perverſorum miniſtrorum cuneum ſe immiſerit: *Accenſo autem igne in medio atrii, circumſedentibus illis, erat Petrus in medio eorum.* Luc. 22. 55 Ecce brevis & ſuccincta converſatio ac ſocietas cum impiis & blaſphemis ſatellitibus hanc firmiſſimam petram uno præcipitavit momento; ſupra quod rectè D. Ambroſius: *Ex hoc*, inquit, *didici cavere colloquia ac ſocietatem perfidorum.* S. Ambroſ. lib. 10. in Lucam.

Offerebatur aliquando Chriſto Domino homo quidam cæcus & mutus, & deprecabantur eum, ut illi manus imponeret, & ſanaret eum: *Et apprehendens eum de turba ſeorſim, miſit digitos ſuos in auriculas ejus &c.* Marc. 7. 33. Adverte hîc, Lector prudens, ſingularem agendi modum, quo Chriſtus ad ſanandum hunc infirmum uſus eſt: *Et apprehendens eum de turba ſeorſim.* Et quare, rogabis, illum hominem non in præſentia totius populi curavit, & quare ſeorſim?

Simile quid accidit cum alio cæco à Chriſto illuminato, qui prima vice homines, velut arbores ambulantes conſpexit, quem mitiſſimus Dominus extra Bethſaidam eductum, & ab omni turba ſemotum ſanitati reſtituit: *Et apprehensâ manu cæci eduxit eum extra vicum &c.* Marc. 8. 23. Et cur, obſecro, ambos hos cæcos non præſente populo, ſed ſeorſim ſanavit? Reſpondetur quò ad litteram, ut vanam gloriam & plauſum hominum evitaret, & quia cives Bethſaidæ indigni erant, ut hoc viderent miraculum, dum tot aliis viſis ejus ſignis non in eum credebant. Verùm alium hîc ad propoſitum noſtrum inquiro ſenſum & explanationem: *Educit*, ait D. Hieronymus: *Chriſtus peccatorem extra vicum, id eſt, extra ſocietatem malorum: Corrumpunt enim bonos mores colloquia prava.* S. Hieron. hic. 1. Cor. 15. 33. Et Dionyſius Carthuſianus: *In hoc*, inquit, *datur intelligi, quòd eos Deus à vitiis curat, & ſalvat, oportet prava vitare conſortia, atque à communi hominum, per latam perditionis viam ambulantium, converſatione diſcedere.* S. Dionyſ. Carth. ſer. 2. de Dom. 11. poſt Pent. Proinde, qui Deo vult adhærere, ſuæque conſulere æternæ ſaluti, neceſſariò à malis ſociis & mundi tumultu ſe ſequeſtret: *Opus eſt*, ait Salmeron; *ut ſeparetur à turba, id eſt, ab occaſione peccandi, cujus una maxima eſt pars, mala ſocietas.*

6. Venerat aliquando ad pretioſiſſimum Redemptorem noſtrum adoleſcens quidam optimæ indolis & integræ vitæ, impenſiſſimè rogans, quate- Salmer. to. 6. tr. 30.

nus & ipſe ad ſequelam talis ac tanti Magiſtri admitteretur, hinc ſupplex & obſequens rogavit: *Domine, permitte primum me ire, & ſepelire patrem meum*, cui novo diſcipulo ſequelæ ſeverioris & ſanioris cupido mox in hac petitione repulſam dedit: *Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos.* Adverte hîc, quomodo Chriſtus hîc in voce æquivoca alluſerit? *Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos*, ubi mortuos corporaliter, & mortuos ſpiritualiter intellexit; proinde hîc non prohibuit adoleſcenti ſequelæ Chriſti candidato parentum ſuorum celebrare exequias; hoc enim ex lege divina & naturali juſtiſſimum eſſe videtur, ſed non permiſit intereſſe ſpiritualiter mortuis, hoc eſt, perverſis amicis, agnatis, ſodalibus, ſociis, contubernalibus, in quorum conſortio periculum illi erat, ne ſe illis immiſceret, & eâdem animæ ſuæ, contaminaretur, ita S. Paſchaſius: *Non ut ab officio patris filium revocet, ſed ut à conſortio mortuorum eum ſecernat.* Sic

Matth. 8. 21. — *S. Paſchaſ. lib. 5. in Matth.*

Speculum licet puriſſimum vel unico oris afflatu obducitur; ite & anima, licet ſancta, pura & innocens per blanda pravorum amicorum & ſociorum alloquia obfuſcatur. Cum leproſo cummunicare, eſt lepram induere, unde leproſi illi decem de longè ſteterunt, qui à Chriſto petebant opem; fuge ejusmodi leproſos, & ſta à longè ab eis, qui enim amat periculum, peribit in illo. Difficile eſt cum peſtiferis agere, unde ab aliorum commercio & habitatione diſtinguuntur; Ovis ſcabioſa à caulis reſecanda eſt, putridum membrum, ſi non reſcinditur, totum corpus inficit; & quoties unica parva ſcintilla neglecta magnum excitavit incendium? hinc peraccomodè Jeremias Propheta: *Unusquisque*, inquit, *ſe à proximo ſuo cuſtodiat, & in omni fratre ſuo non habeat fiduciam.* Nota hîc: Non dixit Propheta: Unusquisque ſe cuſtodiat à diabolo, ſed à proximo & amico ſuo, quia ſæpiſſimè inimici hominis domeſtici ejus propter malam ſocietatem ac conſortium: *Si vis bene vivere,* ait Mellifluus, *à malorum ſocietate declina.*

Luc. 17. 12. — *Jerem. 9. 4.* — *S. Bern. ſer. 60. ad Sororem.*

7. Cùm quadam vice Veritas Chriſtus ex urbe Caphernao, ubi priùs filiam Jairi ſuſcitaverat in patriam ſuam Nazareth abiiſſet, facto ſabbatho in ſynagoga eorum publicè docere cœpit, ubi multi audientes admirabantur in doctrina ejus, alii verò ſcandalizabantur, & ſpernebant eum; & ſubdit Scriptura: *Non poterat ibi virtutem ullam facere, niſi paucos infirmos impoſitis manibus curavit.* Et quid hoc? quid ais Evangeliſta: *Non poterat ibi virtutem ullam facere*? Ergo ille, qui verbo uno cœlum & terram, & omnia quæ in eis ſunt, ex nihilo ſui produxit, jam in patria ſua nullum poterit facere ſignum ac miraculum? & quæ potentia hujus omnipotentis Dei & Hominis Chriſti ligavit manus? R. Cornelius: Illud *Non poterat* idem eſt quàm *non volebat*, quia cenſebat non decere, ut ſanctum daretur canibus, ac incredulis & ingratis civibus; proinde relicta illorum peſſima ſocietate ac conſortio abiit, & aliis in locis Evangelium prædicavit. Juvat hîc etiam audire S. Thomam Aquinatem: *Hoc quod dicitur:*

Marc. 6. 5. — *Corn. hic.* — *S. Th. Aq.*

citur, Non poterat ibi ullam virtutem facere, non eſt referendum ad potentiam abſolu- m, ſed ad id, quod poterat fieri congruenter, non enim congruum erat, ut inter in- edulos operaretur miracula &c. Ecce mali illi ſocii (cives) Chriſto ligabant ianus, ne conſueta faceret ſigna. Sic ſpinæ opprimebant bonum ſemen, ne ptatos referret fructus: *Et ſimul exorta ſpina ſuffocaverunt illud &c.* Ejusmodi inæ ſunt ſocii perverſi, qui bonum ſemen vireſcens & creſcens in proximo o tandem extinguunt. Cave itaque anima Chriſtiana, ne cum ſimilibus ngentibus ſpinis commercium habeas, ſed longè ab eis fugias. 3. p. q. 43. a. 21. ad 1. Luc. 8. 7.

Imitare Eliam à facie impiæ Jezabelis, cùm ei minaretur mortem, in de- rtum fugientem: *Timuit ergo Elias, & ſurgens abiit, quocumque eum ferebat vo- ntas.* Ad quid furorem unius mulierculæ adeo formidavit talis ac tantus opheta, qui etiam cœlo potuit imperare, ne terræ ſubminiſtraret pluvias: *vit Dominus Deus Iſraël, in cujus conſpectu ſto, ſi erit annis his ros & pluvia, niſi jux- oris mei verba!* Et nunquid poterat de cœlo evocare ignem, ut Jezabelem de- oraret, ſicut alia vice duos quinquagenarios ad ſe capiendum ab Ochozia iſſos igne cœleſti cum 50. militibus combuſſit: *Si homo Dei ſum, deſcendat ig- s de cælo, & devoret te, & quinquaginta tuos?* Reſpondet hîc S. Ambroſius, uòd tantus Propheta nec furorem & potentiam Jezabelis, nec ipſam mortem etuerit, utpote qui ſe ultrò ſub Junipero morti obtulit: *Petivit animæ ſuæ ut moreretur, & ait: Sufficit mihi Domine, tolle animam meam;* ſed timuit Elias ſecu- rem illecebram, & converſationis maculoſæ contagionem; ſicut illi, qui rem peſtilentem fugiunt, niſi velint & ipſi ſimili lue afflari, ita quoque Elias erverſorum illius ævi hominum ſocietatem fugit, & omne conſortium vi- vit; noverat enim periculoſum eſſe ovem cohabitare cum lupis, columbam m milvis, & germen juſtitiæ in medio iniquitatis. 3. Reg. 19. 3. 3. Reg. 17. 1. 4. Reg. 1. 10. S. Ambroſ. lib. de fuga ſeculi. c. 6. 3. Reg. 19. 4.

8. Et hæc cauſa eſt, quare Enoch ab hoc ſeculo nequam fuerit translatus in aradiſum: *Ambulavitque cum Deo, & non apparuit;* quia tunc temporis inter- llo *omnis caro corruperat viam ſuam;* ne ergo vir tam ſanctus illorum polluere- r moribus, ab humana converſatione ſeparatus eſt. Diſce malos vitare, ſi rum vitia & pravos habitus non poteris corrigere. Diſce cum ſuperbis, ava- s, libidinoſis &c. nullum commercium habere, ſi non ſimiles quoque mo- s & vitia velis induere. Diſce præſertim cum Joſepho Patriarcha à fœmina- m lubrica familiaritate declinare, quia *de veſtimentis procedit tinea, & à mulie- iniquitas viri.* Quod ſuo ævo expertus eſt Nehemias, unde non ſine lamentis lacrimis Judæos increpavit, quod familiaritatem cum alienigenis mulieri- s fecerint, eáſque in uxores duxerint. Et quid ex tali conſortio accidit? *Vi- , inquit, Judæos ducentes uxores Azotidas, Amonitidas, & Moabitidas, & filii rum ex media parte loquebantur Azotice, & neſciebant loqui Judaicè.* O quot de cto ſunt, qui ſimili Azoticâ & impurâ loquuntur lingua! Prodigum con- le ad cuſtodiam porcorum amandatum: *Miſit illum in villam, ut paſceret por- cos;* Gen. 5. 24. Gen. 6. 12. Eccl. 42. 13. 2. Esdra 13 23. Luc. 15. 15

cos; & quare porcos? cur non oves & fortaſſe, quia porcinam vitam duxerat vivendo luxurioſè, & devorando ſubſtantiam ſuam cum meretricibus? & ita quidem eſt, qui noluit paſci pane Angelorum, nunc præ nimia fame petit ſiliquas porcorum. O ſtupendam rerum mundanarum metamorphoſin! & quare ſiliquas poſtulat? ℟. quia ex converſatione & ſocietate cum immundis porcis & ipſe in fame ſimilem ciborum appetitum in ſe habere ſenſit; cum quo enim quis habitat, ejuſdem & mores induet: *Cupiebat implere ventrem ſuum de ſiliquis, quas porci manducabant.* Vide hîc, perpende attentiore mente malæ converſationis efficaciam: Graculus cum graculo, porcus cum porco &c.
Pſ. 17. 26. Proinde manet alta mente repoſtum illud Davidis? *Cum Sancto Sanctus eris; & cum perverſo pervertêris.*

Quid ergo conſilii in re tanti momenti? Tobias ſenior & junior huic noſtræ Conſiderationi addant coronidem. Cùm nunc Tobias junior à parente ſeniculo in Rages eſſet mittendus, ut pecunias, olim Gabelo ſubminiſtratas, denuo ab eo reciperet, erat pientiſſimus pater omninò ſollicitus, qualem filio ſuo in hoc remoto & periculoſo itinere adjungeret ſocium; hinc invocata priùs ope divina, filium in forum ablegavit, qui ibi, ita diſponente Numine, invenit juvenem ſplendidum, ſtantem præcinctum, & quaſi paratum ad ambulandum, & ignorans, quod Angelus Dei eſſet, perhumanè eum ſalutavit,
Tob. 5. 5. & dixit: *Unde te habemus, bone juvenis? & ille reſpondit, ex filiis Iſraël &c.* Et cum introduceretur ad domum paternam, pater omni circumſpectione uſus eſt, ut nomen, genus & mores ab eo indagaret, ne filio malus itinerum adjungeretur ſocius. Hoc fac & tu, homo Chriſtiane, grandis enim adhuc tibi reſtat via, non cum Tobia juniore in Rages, regionem Medorum, ſed ex hoc mundo immundo ad regnum cœlorum, proinde hîc pios ac bonos tibi ſelige
S. Laurent. Juſtin. de diſcipl. Mon. c. 4. ſocios, quia, ut ait S. Laurentius Juſtinianus, *neceſſe eſt, ut talis efficiatur homo, quales ſunt, cum quibus converſatur.* Finio cum S. Joanne: *Societas noſtra ſit cum Filio ejus JEſu Chriſto, & hac ſcribimus vobis, ut gaudeatis, & gaudium veſtrum ſit plenum.*
1. Jo. 1. 3.

CON-

CONSIDERATIO XLVI.

De Gratitudine, quam Deo debemus.

Pro Dominica 13. poſt Pent.

n eſt inventus, qui rediret, & daret gloriam Deo, niſi hic alienigena. Luc. 17. 18.

1.

INfinitus Deus poſtquam cœlum & terram ex nihilo produxit, & nunc
opus ſex dierum complevit, denique ad creationem hominis, ſeu par-
vi mundi deſcendit, quem non ex elemento ignis, aëris, vel aquæ,
ſed terræ plaſmate placuit: *Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo* *Gen. 2. 7.*
terræ, videlicet corpus hominis, prout plaſtæ ſolent, in modum ſta-
: vel per ſe, vel prout vult S. Auguſtinus & Doctor Angelicus, per Angelos *S. Aug. &*
imo terræ fingendo & efformando, in quem exinde luteum hominem *ex eo S.Th.*
us ſenſim diſpoſitiones carnis & corporis humani induxit, ac tandem ani- *Aq. 1. p.*
m rationalem infudit: *Et inſpiravit in faciem ejus ſpiraculum vitæ, & factus eſt ho-* *2. 91. 4. 2.*
in animam viventem. Et quare dices, Deus hominem de terra formavit? for- *ad 1.*
è ad humiliandum eum, ut ex hac prima ſua origine diſceret lutum & ter-
ı ſe eſſe, & in manu Dei, ſicut lutum in manu figuli, verſari, unde pati-
iſſimus Job: *Memento, quod ſicut lutum feceris me?* Verùm aliam rationem *Job. 10. 9.*
gnat D. Ambroſius, aſſerens ideo hominem à Deo ex terra productum,
x hac matre ſua addiſceret erga Deum gratitudinem, terra enim benefacto-
io grata eſt, quod cætera non faciunt elementa: *Terra*, inquit, *pauca gra-* *S. Ambroſ.*
i argenti plures ſpicas reſtituit: pro unica glande viliſſima procreat quercum robuſtiſſi- *de obitu*
n &c. Et doctiſſimus Sylveira: *Cur*, ait: *non potius de aëre, vel aqua, ſed de fratris.*
a homo formatus eſt? Et reſpondet, *ut ex principio gratitudinem ſuam diſceret ho-* *Sylveira in*
, terra acceptum ſemen in genere ſuo iterum reddit. Vide ex hoc, anime mi, *Matth. 9.*
m Deo debeas gratitudinem: *Quid melius*, ait S. Auguſtinus Hipponenſis, *q. 37.*
nimo geramus, & ore promamus, & calamo exprimamus, quàm Deo gratias? hoc nec *S. Auguſt.*
brevius, nec audiri latius, nec intelligi gratius, nec agi fructuoſius poteſt. *Ep. 77.*

Audi-

Audiſtis hodie in Sacro Evangelio, quomodo à pretioſiſſimo orbis melioris Reparatore Chriſto decem viri leproſi à fœdiſſima lepra fuerint curati, ex quibus unus tantùm, ubi ſe prodigiosè mundatum, ac in inſtanti ſanatum
Luc. 17. 16 vidit, ad Dominum regreſſus eſt: *Et cecidit in faciem ante pedes ejus, gratias agens. Et hic erat Samaritanus*: Cæteri verò novem, qui erant gente & religione Judæi, ut gratias Chriſto pro tanto referrent beneficio, non ampliùs ad eum redierunt, proinde merito eorum ſummam incuſavit ingratitudinem mitiſ-
S. Bonav. ſimus Salvator: *Non eſt inventus, qui rediret, & daret gloriam Deo, niſi hic alie-*
hic in Lucã. *nigena*: Supra quod Doctor Seraphicus: *In quo manifeſtè oſtenditur Judæorum ingratitudo, quia cum eſſent novem, nullus ex eis rediit, ſed ſolus iſte Samaritanus, qui unus erat & ſolus; in quo intelligitur electio gentium & reprobatio Judæorum.* Audiamus plura de hac veritate.

2. Minuto ſenſim diluvio, & Arcâ in Armeniæ montibus ſubſiſtente, aperiens Noë feneſtram, corvum dimiſit, ut ex illo cognoſceret, an penitùs ceſſaſſent aquæ, & in abyſſum ſuam, ex qua prodierant, fuiſſent reductæ; ſed quia corvus plura viderat circumjacentia cadavera, & eſcâ illectus, & liberta-
Gen. 8. 7. tis ſuæ avidus ad Noëmum in arcam regredi noluit: *Qui egrediebatur, & non revertebatur.* Proinde columbam dimiſit, quæ ad veſperas ad notum hoſpitium rediens, ramuſculum olivæ virentibus foliis in ore ſuo Noëmo benefactori ſuo, tanquam inſigne divinæ obtentæ miſericordiæ obtulit; hinc meritò à Deo corvus velut ingratus hoſpes reprobatus, & inter immundas aves re-
Levit. 11. putatus eſt: *Vitandum eſt vobis omne corvini generi, in ſimilitudinem ſuam.* E con-
15. trariò columba à Deo electa eſt, *quia* prout obſervat S. Chryſoſtomus, *miram*
S. Chryſoſt. *præſefert gratitudinem*; ſub cujus etiam ſpecie ipſe Spiritus Sanctus ſuper Chri-
hom. 26. *in* ſtum apparere voluit. Diſce ex hac columba, anima Chriſtiana, gratitudi-
Gen. S. Ber. nem in Deum & benefactores tuos, fuge econtra ingratos ſimiles corvis, qui
ſ. 2. *D.* 6. ſunt ſymbolum reproborum: *Nihil ita diſplicet Deo*, ait Mellifluus, *præſertim in*
Pent. *filiis gratiæ, quemadmodum ingratitudo; vias enim obſtruit gratiæ.* Pergamus ad alium conceptum.

De eodem Noë recenſet Scriptura, quòd finito diluvio, ubi ex arca cum omnibus ſuis erat egreſſus, mox aram ex lapidibus conſtruxerit, in qua victi-
Gen. 8. 21. mas & holocauſta Deo obtulit: *Odoratúſque eſt Dominus odorem ſuavitatis.* Et qualis hic bonus odor erat, quem Dominus odoratus eſt? An non tunc temporis intervallo terra erat referta innumerabilibus, ac putridis hominum & animalium cadaveribus? qualis ergo eſſe poterat ſuavis odor in tanto fœtore? Reſp. Os Aureum, quòd gratus Noëmi animus fuerit ille odor ſuavi-
S. Chryſoſt. tatis? qui Divinis naribus extitit gratiſſimus, qui omnem mortuorum ani-
hom. 27. *in* malium fœtorem longiſſimè diſſipavit: *Vide*, inquit, *quomodo animus offe-*
Gen. *rentis, fumum & nidorem & omnem, quæ inde naſcitur, inſuavitatem multâ fra-*

grantiâ

antiâ implevit. Collige ex hoc, anime mi, quomodo mens pro acceptis
ata beneficiis Deo ſummo Benefactori noſtro placere ſoleat; und rectè
onet Apoſtolus: *Cum gratiarum actione petitiones veſtra innoteſcant apud Deum*; *Philippenſ.*
ım enim pro acceptis beneficiis gratos nos Deo oſtendimus, ad nova reci- 4. 6.
enda nos diſponimus.

3. Progredior ulteriùs. Vidit aliquando Jacob Patriarcha in ſomnis ſca-
n ſtantem ſuper terram, & cacumen ejus tangens cœlum, Angelos quoque
ei aſcendentes & deſcendentes per eam, *& Dominum innixum ſcalæ.* Et quare *Gen.* 28.
ominus ſummis ſcalæ gradibus Jacobo videbatur innixus? Dixi in alio lo- 18.
, per hanc ſcalam fuiſſe præſignatam Dominicam Crucem, per quam om-
s Chriſtiani pii in cœlum conſcenderent, & in dies conſcendunt; Dominus
tem innixus ſcalæ eſt Chriſtus in cruce pendens, qui expanſis brachiis hanc
bis ſcalam tenet, & in aſcenſu tam gravi nos adjuvat. Ita quidem S. Au- *S. Auguſt.*
ſtinus. Verùm aliud hîc inquiro myſterium. Reſp. S. Bernardinus: *Do- ſerm.* 97.
nus, inquit, *innixus deſcribitur ſcalæ, quaſi deſiderio flagrans, & noſtra bona opera* *S. Bernard.*
eptare, & propter illa novas gratias multiplicare. En quàm paratus ſit Domi- *t.* 1. *ſ.* 63.
s, ut opera noſtra bona & accipiat, & remuneretur aliis beneficiis, ſi ei *in princ.*
o acceptis grati fuerimus: *Non enim*, ait S. Chryſoſtomus, *grave aliquid & S. Chryſoſt.*
roſum à nobis requirit, ſed ſolùm, ut teſtemur, & fateamur beneficia ſua, & pro hom. 10.
gratias referamus: non quòd ipſe his egeat, qui ſufficientiſſimus eſt, nullâque re in- *in Geneſ.*
et, ſed ut nos diſcamus Authorem bonorum nobis conciliare; nam ſic ipſum ad ma-
em noſtri ſollicitudinem provocabimus.

Occurrit hîc mihi Nathan Propheta à benigniſſimo Numine ad Davi-
m miſſus, ut hunc Regem non ſine peculiari ſubditorum ſcandalo in adul-
ii & homicidii ſcelere ſordeſcentem, ad frugem, & ad ſalutarem pœniten-
m reduceret. Et quid fecit, ut è turpiſſimo eum cœno, cui per novem
nſes inhæſerat, erueret, & à via gehennæ in viam reduceret ſalutis æter-
? Audite modum; Ad Regem ingreſſus immenſa cœpit enarrare bene-
a, quibus illum DEUS hactenus per omnem vitæ curſum cumulavit:
c dicit Dominus DEUS Iſraël: Ego unxi te in Regem ſuper Iſraël, & ego erui te de 2. *Reg.* 12.
u Saul, & dedi tibi domum Domini tui. Et ſi parva ſunt iſta, adjiciam tibi mul- 7.
majora: Quare ergo contempſiſti verbum Domini, ut faceres malum in conſpectu
? Hæc & plura beneficia Divina, à Nathane objectata, ubi Rex David
entiore mente perpendit, mox in alium & meliorem hominem mutatus
, unde ex intimo cordis ſinu, & profundo humilitatis, compunctionis &
ritatis ſenſu exclamavit: *Peccavi Domino.* Et quia hic dolor ob offen-
ı Deum erat vehemens, in profuſas ſimul erupit lacrymas, gemitus ac
ultus, vocem illi intercipientes, ut non aliud effari poſſet, quàm illud

peccavi Domino. O utinam mortales omnes ita Divina contemplarentur beneficia, quàm citò ad meliorem redirent frugem.

Job. 12. 7. 4. Et quid dico? *Interroga jumenta, & docebunt te, & volatilia cœli, & indicabunt tibi.* Cùm Tobias junior ad remotas regiones cum Raphaële Archangelo, ſpeciem peregrini hominis induto, profectus eſt, obſervat Scriptura, canem ambos hos viatores fuiſſe comitatum. *Tob. 6. 1.* *Profectus eſt autem Tobias, & canis ſecutus eſt eum.* Et cùm longo poſt intervallo, receptis à Gabelo pecuniis, à Rages in patrium reverterentur ſolum, Scriptura ulteriùs commemorat, prædictum canem eos præcurriſſe in via, lætúmque ſeniori Tobiæ & Annæ uxori ejus de adventu filii tuliſſe nuntium: *Tob. 11. 9.* *Tunc præcurrit canis, qui ſimul fuerat in via; & quaſi nuntius adveniens, blandimento ſuæ caudæ gaudebat.* Hæret hîc mens atque ſenſus, quòd Spiritus ſanctus dignatus ſit hujus canis comitatum & adventum in ſacra annotare Scriptura; ad quid, obſecro, tam levis momenti circumſtantia in ſacris Paginis commemorata eſt? Reſp. D. Ambroſius: Canis Symbolum eſt ſingularis gratitudinis; ſi enim illi os nudum, tibíque inutile de menſæ tuæ analectis projicis, rependet is tibi hanc exſuccam eſcam blanditiis, amore ac fideli cuſtodia, imò & ſi opus fuerit, pro tua ſalute exponet periculo vitam; proinde non otioſè in S. Scriptura & comitatus & adventus hujus Tobiæ canis annotatus eſt, ut conſideratâ hujus animalis erga hominem gratitudine, altiùs mentis noſtræ oculos ad Deum attollamus, quomodo erga hunc ſummum benefactorem noſtrum gratos nos debeamus exhibere, *cùm etiam beſtiæ*, ait citatus S. Eccleſiæ Doctor, *S. Ambroſ. l. 6. Hexam. c. 4.* *refugiant crimen ingrati: illa impertita alimonia ſervant memoriam, tu non ſervas ſalutis accepta?* Et dic Sodes, an aliquid unquam cariùs emptum eſt, ut anima tua? cujus pretium fuit ipſe DEUS & homo Chriſtus in ſtatera Crucis, pro te ſuffixus; & tu, Vah ingratum caput! nondum amas Deum benefactorem optimum, maximum? *Interroga jumenta, & docebunt te.*

Aulus Gellius l. 5. c. 14. Leo, quia Androdus in ſylva ei ſpinam pedi infixam eruit, huic ſuo benefactori gratus per plures annos partem prædæ ſubminiſtravit. Leæna, quia Catuli ejus cæci nati à S. Macario oculorum lumine fuerunt donati, in *Ruffin. l. 2. Hiſt. Eccl. c. 4.* ſignum grati animi illi plures ovium pelles lanatas obtulit. Urſus gratus fuit S. Corbiniano Epiſcopo, lupus S. Norberto, agnus S. Franciſco, lepus S. Anſelmo, cervus S. Huberto, cerva S. Ægidio, canis S. Rocho. Mitto quàm plurima alia obvia exempla, quibus annecto graviſſimam Seraphici *S. Bonav. cit. à Manſio To. 2. tr. 30. diſc. 10. n. 12.* Doctoris ſententiam: *Si ſic canis Dominum ſuum amat pro pane modico; ſi ſic equus pro modico hordeo; ſi ſic aſinus pro pabulo & fœno; quantùm ille à nobis amandus exiſtit, qui carnem ſuam dedit nobis in cibum, ſanguinem in potum, vitam in meritum, & ſe totum in præmium? Cur ergo non facit homo rationalis, quod animal brutum facit?*

5. Ager

5. Ager Benefactori ſuo gratus eſt, dum ei pro granulo vel unico tricies, ſexagies, imò & centies gratias agit: *Alia autem ceciderunt in terram bonam, & dabant fructum; aliud centeſimum, aliud ſexageſimum, aliud trigeſimum.* Matth. 13. 8.
Arbor hortulano ſuo pro labore & plantatione grata eſt, & in tempore ei optatos fructus refert; ſi non reſpondet voto, ſucciditur, & in ignem mittitur: *Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur.* Matth. 7. 19.
Vinea ſuo colono grata uberes in autumno afferre fructus aſſolet; ſin minus, maledicta erit; *Expectavi, ut faceret uvas, & fecit labruſcas? Et nunc oſtendam vobis, quid ego faciam vineæ meæ: auferam ſepem ejus, & erit in direptionem &c.* Iſai. 5. 3. Colligite ex hoc mortales omnes, qualiter DEUS ingratitudinis deteſtetur vitium: *Novem ubi ſunt?* Interrogavit hodie de decem mundatis leproſis mitiſſimus Servator Chriſtus; moderno tempore quærere & rogare nos oportet: Mille & mille, & decem centena millia ubi ſunt? Tot à me receperunt beneficia, & in dies accipiunt: *Et non eſt inventus, qui rediret, & daret gloriam Deo?* Luc. 17. 17. O portenta ingratitudinis! Viri illi leproſi; recepta ſanitate, omnes, uno ſolo excepto, abiêrunt, & ad Benefactorem ſuum non ampliùs reverſi ſunt. En ex decem vix unus Deo gratus eſt; & hæc eſt moderna mundanorum facies, quò plura à pientiſſimo Numine receperunt beneficia, eò minores illi referunt grates, de quibus rectè Apoſtolus in Epiſtola ad Timotheum: *Hoc autem ſcito, quod in noviſſimis diebus inſtabunt tempora periculoſa; erunt homines ſe ipſos amantes, cupidi, elati, ſuperbi, blaſphemi, parentibus non obedientes, Ingrati, ſceleſti, ſine affectione, ſine pace, criminatores, incontinentes, immites ſine benignitate, proditores, protervi, tumidi, & voluptatum amatores magìs quàm Dei, habentes ſpeciem quidem pietatis, virtutem autem ejus abnegantes. Et hos devita.* 2. Timoth. 3. 1. Vide ex his, atque perpende, quàm graphicè Apoſtolus modernorum hæreticorum, pſeudopoliticorum, ingratorum & malorum Chriſtianorum ſtatum deſcribat: *Et hos*, inquit, *devita*, qui Deo & Benefactoribus ſuis reddunt pro bono malum: *Retribuebant mihi mala pro bonis.* Pſalm. 34. 12. Ego, ait Chriſtus, dedi illis vitam, ipſi mihi mortem; ego honorem, ipſi contumeliam; ego medicinam, ipſi vulnera &c. O popule ingrate & inſipiens! *Haccine reddis Domino?* Deut. 32. 6.

6. Et dic, obſecro, Sodes, quare in veteri teſtamento à Deo omnes piſces à ſacrificio, & ab omni oblatione fuerunt rejecti; paſſeres, turtures, columbas, imò & pilos caprarum DEUS accepit? *Et pilos caprarum, ſponte propria cuncta tribuentes &c.* Exod. 35. 26. Sed piſces nunquam admiſit; fortaſſe quia ex aquis extracti, mox agonizari incipiunt, & ſic inutiles ad ſacrificium reddebantur? Sic quidem ſenſus litteralis eſt, ſed aliud hîc latet myſterium. Obſerva: piſces ſunt proprium hominum ingratorum ſymbolum, dum ſuos nunquam agnoſcunt Benefactores, ſed fugiunt ab eis. Sic ſunt pleraque ingrata homi-

num capita, quæ Divina non agnoſcunt beneficia, proinde raro Deo gratias
Petr. Bleſſ. agunt: *Nihil eſt*, ait Petrus Bleſſenſis, *quod adeò provocet indignationem Altiſſi-*
Ep. 66. ad *mi ſicut ingratitudo, ipſa eſt enim malorum provocatio, beneficiorum exinanitio, ex-*
Gualter. *terminatio meritorum.*

De Chriſto recenſet S. Lucas, quòd cùm aliquando in regionem Geraſenorum veniſſet, ei vir quidam jam à multo tempore habens dæmonium occurrerit, & licèt obſeſſus iſte ferreis ſtringeretur catenis & compedibus, ruptis tamen vinculis agebatur in deſertum. Interrogabat autem illum JESus:
Luc. 8. *Quod tibi nomen eſt? at ille dixit: Legio* (Legio autem ſex millia conti-
30. net) & rogabant Chriſtum dæmones, ne imperaret ipſis, ut in abyſſum præcipitarentur, ſed ut liceret ipſis in proximum porcorum gregem ingredi: *Et permiſit illis: Exiêrunt ergo dæmonia ab homine & intraverunt porcos; & impetu abiit grex per præceps in ſtagnum, & ſuffocatus eſt.* Et quare, dices, dæmones ſupplicârunt, ut ipſis liceret in porcos invehi, cur non in boves & oves? cur non in tabernas mercatorum, hoſpitum, opificum? cur non in
S. Cyrill. aulas principum & tribunalia judicum? &c. Reſp. Cyrillus, quia immundi
hîc. ſpiritus amant immundos, ac præſertim homines ingratos, prout ſunt porci ſemper ingrati, non enim reſpiciunt, unde glandes veniunt, & quòd ab alto de quercu illis eſca decutiatur, ſed ſemper humum & cœnum reſpiciunt: ſic ſunt homines ingrati, qui beneficia divina, unde veniant, non perpen-
S. Clemens dunt, nec propter ea Deo gratias agunt: *Ejuſmodi animam ingratam*, ait S.
Papa lib. Clemens Papa, *malus poſſidet dæmon.*
5. Recog-
nit. f. 101. 7. Ad confirmationem hujus veritatis ſubjungamus alios conceptus non minori ponderatione dignos. Poſtquam pretioſiſſimus orbis Redemptor Syro-Phœniſſæ filiam à dæmone liberâvit, adductus ad eum fuit homo quidam ſurdus & mutus; & deprecabantur eum amici ac vicini, ut illi
Marc. 7. manus imponeret, & ſanaret: *Et apprehendens eum de turba ſeorſum, miſit digitos*
33. *ſuos in auriculas ejus; & expuens tetigit linguam ejus; & ſuſpiciens in cœlum, ingemuit.* Et quid, quæſo, iſte gemitus, ô dulciſſime JESU! quare adeò condoluiſti hujus ſurdi & muti hominis miſeriæ? profundebas ab oculis lacrymas, fortè quia homo iſte typus erat peccatoris obſtinati & contumacis?
Dion. Car- *Ad oſtendendam*, ait Dionyſius Carthuſianus, *quàm difficilè ſanaretur anima ſpi-*
thuſ. hîc. *ritualiter mortua.* Aliam rationem ſubjungit S. Gregorius Magnus, ideò in-
S. Gregor. gemuiſſe Chriſtum, cùm huic ſurdo & muto auditum & linguæ uſum reſti-
M. apud tuit, quia prævidit, quòd iſte ingratiſſimus homo ſuo tempore nequiſſimâ
Nuzam. linguâ ſuâ nunc ſanatâ, cùm aliis impiis Judæis eſſet exclamaturus: *Crucifige,*
hom. 34. *crucifige eum*; hæc ſumma, & vix unquam audita hominis ingratitudo dul-
§. 7. n. 17. ciſſimo Salvatori noſtro ſuſpiria, gemitus & lacrymas excuſſit: *Et ſuſpiciens in cœlum, ingemuit.*

Ad

Ad forum Cayphæ ſummi quondam Judæorum Pontificis nos conſeramus. Et quid video ? imò quid audio ? Reſonat in aula quidam ſtrepitus, & innocentiſſimo Agno, qui peccatum non fecit, nec eſt inventus dolus in ore ejus, à ſervo quodam nequam graviſſima alapa impingitur: *Unus aſſiſtens miniſtrorum dedit alapam JESU.* Erat autem hæc alapa armatâ, ut videtur, manu inflicta, Chriſto non tam pœnoſa, quàm & ignominioſa, quod etiamnum apparet ex vultu ſancto, quem mitiſſimus Redemptor velo S. Veronicæ in perpetuam rei memoriam impreſſit, quod aliquoties Romæ in Baſilica S. Petri præſens non ſine gemitu ſpectavi; ad quam acceptam iniquiſſimam alapam non ingemuit duntaxat Chriſtus, ſed & juſtas contra impiiſſimum percuſſorem querelas movit: *Quid me cædis?* O pientiſſime JESU ! hactenus ſemper in paſſione tua altum tenuiſti ſilentium : *JESUS autem tacebat*, & ſicut agnus manſuetus ductus ad victimam, non aperuiſti os tuum; quare ergò hîc conqueſtus es, cùm hanc immanem à ſervo Pontificis accepiſti alapam ? Reſp. S. Chryſoſtomus, quòd hunc colaphum Chriſto inflixerit ſervus quidam, cui nomen Malchus, cui paulò ante mitiſſimus DEUS in horto abſciſſam à Petro auriculam reſtituit, & ſanavit ; hanc ergo ſummam ſervi viliſſimi ingratitudinem noluit diſſimulare DEUS, & homo Chriſtus, ſed juſtas contra eum querelas movit : *Quid me cædis?* Juvat etiam hîc audire verba S. Chryſoſtomi : *Servi nomen*, ait, *meminit Evangeliſta, quoniam magna res erat, non tantùm, quòd eum curaverit, ſed & quòd paulò poſt eſſet ab eo alapam accepturus.*

Joan. 2

S. Cl hom. in M

O ingrate mortalis ! quid aliud agis, cùm peccata peccatis accumulas, quàm quòd de novo Chriſto ſimilem alapam impingas ? Siluit mitiſſimus JESUS ad verbera & flagella, ad ſpinas & clavos, ſed ad alapam iſtam non ſiluit, quia ſumma Malchi ingratitudo ei os aperuit? *Quid me cædis?* O peccator ! & nunquid & tibi mitiſſimus Salvator hoc idem objicere poterit? *Quid me cædis* ? qui in perpetua charitate dilexi te ; qui inter nobiliſſimas creaturas te conſtitui; qui te ab interitu per amariſſimam Paſſionem meam in Sanguine meo redemi; qui in Cruce moriens tibi Matrem meam legavi: *Ecce Mater tua*, qui dedi tibi Angelum cuſtodem ab ortu nativitatis tuæ, ut te cuſtodiret in omnibus viis tuis ; qui largitus ſum tibi parentes Chriſtianos, ex quibus naſcereris Chriſtianus, non Saracenus, non gentilis, non Judæus ; qui te multifariam errantem toties per internas inſpirationes revocavi, & in viam ſalutis reduxi ; qui te pœnitentem toties recepi, & ab inferni barathro, ſicut Loth de Sodomis, Abraham de Chaldæis, Noëmum de diluvio, & Jonam de ventre ceti liberavi ; qui te creavi ad æternam gloriam & ſui fruitionem in cœlo ; hæc quanta ſint, cogita : *Et tu me cædis?*

8. De eodem pientiſſimo mundi Servatore recenſet ulteriùs S. Scriptura, quòd ante crucifixionem, dum interim terebrabatur, & apparabatur

Crux, ejúsque foſſa, & infenſiſſimi Judæi porrexerint vinum felle am
Matth. 27. tum: *Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum, & cùm guſtâſſet noluit*
34. Et quare, amantiſſime JESU! hoc vinum myrrhatum, acerbum & fell
ruptum noluiſti bibere? fortâſſe quia majorem in cruce volebas pati
ut nobis mortificationis & gulæ refrænandæ vivum dares exemplum!
ſpondent Interpretes, quia Chriſtus ſummoperè extremam adverſabat
dæorum ingratitudinem, dum pro vino fel amariſſimum ei dabant, pr
Iſidor. Clar. noluit bibere: *Pro vino fel*, ait Iſidorus Clarus, *& myrrham & acetum ei*
Orat. 41. *gunt; hoc pro fertili terra, quam tot annos poſſederant; pro ingentibus vine*
ſuaviſſimis vinis, quæ terra illa protulerat, rependunt tanto Muneratori. Et
ſumma Judæorum ingratitudo, & noſtra Chriſto patienti fuit pœnoſiſ
Non ita eum percuſſerunt flagella, non ita lacerârunt ſpinæ, non ita tr
S. Antonin. xerunt clavi, quàm noſtra Ingratitudo. Ita S. Antoninus: *Vide homo*
2. p. ſum. quitur in perſona Chriſti) *quæ pro te patior; ad te clamo, qui pro te morior*
tit. 3. *c.* 9. *plagas, quibus afficior; vide clavos, quibus confodior; & cùm ſit tantus dolo*
§. 5. *rior, plus tamen crucior, quod te ingratum experior.*

Cæterùm ſæpiùs Chriſtus Dominus in hac vita mortali fleviſſe pe
tur, ac tunc præſertim, quando in ſuprema vitæ hora ſe à Deo dereli
Matth. 27. conqueſtus eſt: *DEUS, DEUS meus, ut quid dereliquiſti me?* quæ verba
47. ſine ſanguineis lacrymis & ingenti clamore effatus eſt: *Cum clamore val*
Hebr. 5. 7. *lacrymis offerens.* O bone JESU! *O amor crucifixe!* quid ſibi voluit in
tus hic clamor, & cruentæ lacrymæ, quas in agone tuo luctuoſiſſimo
diſti? an tibi hos gemitus immenſus ille dolor, quem patiebaris, aut a
S. Bernard. quo ferebaris in genus humanum, expreſſerunt? Reſp. S. Bernardus:
apud S. Bo- *Chriſtus in Cruce, quia cùm Paſſio ſua ſufficeret in redemptionem omnium, pro*
naventu- *redemptionem paucorum*; & quàm maximè flevit, ait idem Mellifluus,
ram ſerm. *Chriſto ſuper omnes dolores exteriùs, fuit dolor humanæ ingratitudinis interiùs.*
6. in Para- ingratitudo noſtra Chriſto in Cruce morienti expreſſit lacrymas. Qui
ſceve. tur reſtat, anima Chriſtiana, quàm ut impoſterum non nobis ampliùs
2. Cor. 5. Chriſto vivamus? *Mortuus eſt Chriſtus*, ait Apoſtolus, *ut & qui vivunt, ja*
15. *ſibi vivant, ſed ei, qui pro ipſis mortuus eſt.* Non vivamus ampliùs ingrat
beneficiorum Divinorum immemores, non vivamus mundi vanitat
propriæ voluntati, & carnis illecebris, ſed vivamus DEO & Chriſto J
Eccl. 29. filio ejus, qui pro nobis, ut æternùm viveremus, mortuus eſt in Cruce
20. *oblîviſcaris*, ait Syracides, *gratiæ Fidejuſſoris tui, poſuit enim pro te animam*
Pſal. 102. Proinde *benedic anima mea Domino, & omnia, quæ intra me ſunt, Nomini*
1. *cto ejus. Benedic anima mea Domino, & noli oblîviſci omnes retributiones ejus &c.*

C(

CONSIDERATIO XLVII.

Major habenda cura Animæ, quàm Corporis.

Pro Dominica 14. poſt Pent.

Nonne anima plus eſt, quàm eſca? Matth. 6. 25.

I.

IN *principio DEUS creavit cœlum & terram.* Sunt prima Sacræ Scripturæ verba. Sed jam hæreo hîc attonitus, quòd immenſus DEUS eſſentia unus, ſed perſonis trinus priùs cœlum empyreum, & exinde primùm terram ex nihilo voluerit producere. Et nunquid hæc ſabrica contra rectam erat architecturæ methodum, quæ vult, ut priùs de ædificii fundamento diſponatur, quàm ut à tecto incipiatur? Hoc tamen non obſtante ſummus Architectus priùs cœlum ex nihilo, & deinde terram creavit. Rationem aſſignat S. Chryſoſtomus, quia DEUS cœlum animæ noſtræ deſtinabat in habitaculum, terram autem corpori & filiis hominum; & quia anima plus eſt quàm corpus, ideò priùs de ſtabili & perpetua animæ habitatione providere voluit: *DEUS*, ait Os aureum, *præter humanum morem ſuum perficiens ædificium, priùs cœlum extendit, poſteà terram ſubſternit, priùs culmen, & poſteà fundamentum: Quis tale quid vidit; in hominum ſanè operibus nil tale unquam fuit, & ratio eſt, quia anima longè præeminet corpori &c.* Ergò priùs cœlum, quàm terra quærenda eſt. *Gen. 1. 1.* *S. Chryſoſt. hom. 2. in Geneſ.*

De Salomone ſapientiæ humanæ oraculo, recenſet tertius Regum liber, quòd priùs Deo ſplendidiſſimum templum immenſis ferè impenſis ac ſumptibus ædificare voluerit, antequam ad fabricam regii ſui palatii manus apponeret; *Ædificavit eam annis ſeptem; domum autem ſuam ædificavit Salomon tredecim annis, & ad perfectum uſque perduxit.* Et quare tardiùs ædificata eſt regia quàm templum? nunquid Rex ille priùs indigebat domo? & hoc quidem humanô loquendi modô verum eſt; ſed omnia hæc facta ſunt illis in figura, & ſcripta propter nos ad demonſtrandum nobis, priùs quærendum eſſe cœlorum regnum, & quæ ad ſpecialem Dei cultum pertinent, qàm noſtram temporalem habitationem, quæ citò diſſolvetur. *Et ecce, plusquàm Salomon hic*; qui idem hodie in S. Evangelio monuit, primam noſtram curam debere eſſe de ſalute animæ, quæ eſt verum templum Dei: *Vos enim eſtis* *3. Reg. 6. 38.* *3. Reg. 7. 1.* *Matth. 12. 24.*

tem-

2. Cor. 6. *templum Dei vivi*, ſecundariam de corpore, proinde dixit: *Nolite ergo ſolliciti*
17. *eſſe, dicentes; quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? hæc enim*
Matth. 6. *omnia gentes inquirunt, ſcit enim Pater veſter, quia his omnibus indigetis: Quærite*
13. *ergo primum regnum Dei & juſtitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis.* Supra
Didac. quod egregiè Didacus Niſſenus ad noſtrum conceptum & propoſitum:
Niſſ. D. Prima, inquit, ſit nobis animæ cura, corporis acceſſoria. De ſtudio, quo
14. *Pen.* animæ neceſſaria procuranda, dicebat: *Quærite*, q. d. magnam ſollicitudi-
§. 5. nem, ingenii totam aciem in eam rem vertite; de corpore verò ait: *No-
lite ſolliciti eſſe.* E quibus collige, anime mi! quàm improvidi ſint miſeri
mortales circa animæ ſuæ bona, dum majorem ſubinde corporis, jumen-
torum, prædiorum, opum & alimonii curam, quàm de ſalvanda anima
Matth. 6. ſua gerunt. O miſeri! *nonne anima plus eſt, quàm eſca?* De qua veritate plu-
25. ra hodierna luce occurrunt conſideranda.

2. De Ariſtotele nôrunt Philoſophi, quòd Athenis quondam celeber-
rimam erexerit ſcholam, quam vocabant Peripateticam, hinc & diſcipuli
ejus appellati ſunt Peripatetici, hoc eſt, ambulantes in porticu, & ſecum in-
vicem philoſophantes, ac ratiocinantes; ad quàm ſcholam nullus admit-
tebatur claudus, aut ſegnis, ſed homines perſpicacis, alacris & felicis inge-
nii, qui rerum naturalium indagarent cauſas. Plus quàm Ariſtoteles erat
Apoſtolorum princeps Petrus, qui à Chriſto ut Magiſter Chriſtianæ philo-
ſophiæ conſtitutus primam ſuam ſcholam poſt acceptum Spiritum ſanctum
Jeroſolymis in porticu Salomonis inſtituit, ubi prima præcepta Chriſtianæ
fidei ſuis diſcipulis tradidit; ſed noluit habere inter illos ſegnes & claudos,
Actor. 3. proinde primò ſanavit claudum: *Et exiliens ſtetit, & ambulabat: & intravit*
8. *cum illis in templum ambulans, & exiliens & laudans Deum.* Obſerva anime mi!
ille claudicat, qui nunc in vitium, nunc in virtutem inclinat, qui nunc Deo,
nunc diabolo inſervit, quæ claudicatio admodùm periculoſa, & vicina rui-
næ eſt; hinc Petrus primò claudum iſtum curavit, ut indicaret, neminem
cœlo eſſe aptum, qui in via ſalutis claudicat, & in quærendo animam ſegnis
Matth. 6. invenitur, unde monet hodie Veritas: *Quærite primum regnum Dei, & juſtitiam*
33. *ejus.*

Subjungo huic conceptui alium non minùs notatu dignum. Venerat
aliquando mitiſſimus Servator Chriſtus in civitatem Capharnaum, ubi
propriam ſibi conſtituit habitationem; & quia domus, in qua habitabat,
propter adventantes turbas nimiùm erat anguſta, aperiebant, & nudabant
turbæ tectum, per quod paralyticum quendam in lectulo, velut vivum &
ſpirans cadaver, jacentem, & à quatuor viris portatum, per faſcias & fu-
nes ante pientiſſimum Salvatorem demiſerunt; & quia magna erat & po-
Matth. 9. puli, & paralytici fides, dixit Chriſtus ad ægrotum: *Confide, fili, remittuntur*
2. *tibi*

tu peccata tua. Non placuit hic ſermo in auribus Scribarum adſtantium, roinde intra ſe muſſitabant: *Hic blaſphemat.* Sed videns JESUS eorum ogitationes, mox hanc objectionem per miraculum ſolvit: *Ut autem ſcia-* *Marc.* 2.
s, quia Filius hominis habeat poteſtatem in terra dimittendi peccata (tunc ait pa- 3.
lytico) ſurge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam. Et ſurrexit, & abiit in omum ſuam. Benigniſſime JESU! quid eſt hoc? cur huic paralytico priùs eccata dimiſiſti, priùſquam illum reſtitueres ſanitati? & nunquid infirmus e hanc à te poſtulaverat gratiam? Minimè gentium: Corporis, non animæ quærebat ſalutem? Reſp. Salmeron: *Ut doceat, quantò plus referat cura-* *Salmeron*
animam, quàm corpus, & quàm pejus ſit peccatum omni infirmitate. Ex quibus *t. 6. tr. 14.*
cilè intelliges, anime mi! quali in pretio apud Deum & hominem Chriim ſit anima noſtra, & quomodo ante omnia hujus mundi creata bona quærenda. Audi S. Chryſoſtomum: *Omnia*, inquit, *nobis duplicia dedit* *S. Chryſoſt.*
EUS, duos oculos, duas aures, duas manus, duos pedes; ſi igitur horum alterum *hom.* 22.
datur, per alterum neceſſitatem conſolamur: Animam verò dedit nobis unicam, ſi ad *popu-*
nc perdidimus, quânam vivemus? *lum.*

3. Salomonem omnium mortalium ſapientiſſimum conſulamus. Proverat hic Rex omnia hujus mundi oblectamenta, dum ſeſe totum dedit jus ſæculi deliciis, ac mundi voluptatibus? *Vadam & affluam deliciis, & fruar* *Eccl.* 2. 1.
nis. Sed in his omnibus non invenit niſi vanitatem & afflictionem ſpiri-t. Audite ipſum loquentem, quid de omnibus ſuis voluptatibus, honorus, obſequiis, opibus & theſauris ſenſerit: *Quid profuit ſuperbia? aut divi-* *Sap.* 3. 5.
rum jactantia, quid contulit nobis? tranſierunt omnia illa tanquam umbra. O cuhominum, quantùm eſt in rebus inane! Porrò unum eſt neceſſarium, Deum quæramus, & animæ noſtræ ſalutem: *Quærite ergo primùm regnum* *Matth.* 6.
orum, & juſtitiam ejus. 33.

Ex quibus collige, anime mi, in quo vera animæ noſtræ conſiſtat feliis, non in gula, non in eſca, non in potu, *non eſt enim regnum Dei eſca &* *Rom.* 14.
us; ſed juſtitia, & pax, & gaudium in Spiritu ſancto. Neque conſiſtit in vo- 17.
tatibus carnalibus & ſenſualibus, quia libidinis impetus momentô tranſit; que ſimilis ſenſuum voluptas Sodomæ pomis, quæ ſi tanguntur, ſine mon fœtorem, ſavillam & cinerem abeunt. Neque conſiſtit in colligendis bus & theſauris hujus ſæculi, quæ omnia Apoſtolus arbitratus eſt ut ſter- *Philippenſ.*
a, ut Chriſtum lucriſaceret. Sed vera animæ noſtræ felicitas conſiſtit in 3. 9.
rendo, & obtinendo ultimo fine, qui eſt DEUS, unica noſtra & vera ac rna felicitas; & ſicut omnia flumina, quia de mari exeunt, nunquam *Eccl.* 1. 7.
urſu ſuo ſolent quieſcere, donec tandem ad ſuam revertantur originem: k appetitus animæ noſtræ in hac mortali vita in nullis bonis creatis ſatu-, ac quietari poteſt, niſi in ſola converſione ad Deum, ejúſque dulci frui-

1. Joan. 2. tione. Proinde *nolite diligere mundum, neque ea, quæ in mundo ſunt*; ſed dili-
15. gite Deum; qui eſt fons omnis boni, quies cordis noſtri, ac animæ noſtræ
centrum: *Quærite primùm regnum Dei, & juſtitiam ejus.*

4. Inter alia præcepta, quæ Chriſtus Dominus dilectis ſuis tradidit di-
ſcipulis, quæ & Chriſtianis omnibus, ut ea obſervarent, impensè commen-
Matth. 10. davit, non poſtremum illud eſt; ut prudentiam ſerpentis imitarentur: *E-*
16. *ſtote prudentes ſicut ſerpentes.* Et qualis, haud immeritò rogabis, prudentia
S. Hieron. hic. ſerpentis eſt? Reſpondet in hunc locum S. Hieronymus, quia in periculo
amittendæ vitæ toto tempore occultat caput, ut illud, in quo vita eſt, pro-
tegat, atque conſervet, pro quo tuendo totum corpus fuſtibus & gladiis
objicit. Ita & nos oportet pro animæ noſtræ ſalute decertare, pro qua cor-
pus & opes, famam & vitam objiciamus. Serpens inſuper, ne voces & can-
tilenas incantatorum audiat, eiſque ineſcata decipiatur, & capiatur, aurem
unam terræ vel petræ affigit, alteram caudâ claudit. Hoc fac & tu, homo
Chriſtiane; ne Syrenum, meretricum, adulatorum & malorum ſociorum,
in ruinam animæ tuæ tibi abblandientium, audias voces; hinc maturè au-
res tuas inſtar ſerpentis claude, imò & cum Ulyſſe cerâ obdura. De ſer-
pente ulteriùs liquet, quòd ſeneſcens per anguſtum petræ foramen, ſtrictáſ-
que ejus rimas ſerpere ſoleat, ut veterem ſibi pellem detrahat, novámque
inducat. Tu, ô homo Chriſtiane! ut ſerves animam tuam, veterémque
deponas hominem, per anguſtam viam tranſire debes, quia lata & ſpatioſa
Matth. 7. via eſt, quæ ducit ad perditionem, & multi ſunt, qui intrant per eam: *Via*
13. *enim*, ait S. Auguſtinus, *in cœlum anguſta eſt, & virtute ſemper innovanda.*

S. Aug. l. 2. *de Doctr. Chriſtiana* 16. Et hæc cauſa eſt, quòd David, nunc per varios caſus & rerum diſcrimi-
na cautior factus, de ſe ipſo teſtetur, quòd animam ſuam ſemper in ma-
nibus ſuis portaverit: *Anima mea in manibus meis ſemper.* Et quid ais, Rex
prudentiſſime! quòd animam tuam ſemper in manibus portaveris? Nun-
Pſal. 118. quid anima tota eſt in toto corpore, & tota in qualibet ejus parte? Quare
109. ergo aſſeris: *Anima mea in manibus meis?* Reſp. S. Doctor Mellifluus, ut eam
contra omnes, qui illam volebant eripere, vigili curâ conſervaret, & ne
creaturarum amore faſcinatus ejuſdem unquam oblivifceretur, & ſic periret
S. Bernard. æternum: *Anima mea*, inquit, *in manibus meis. Sicut quod in manibus noſtris te-*
ſerm. 3. *in* *nemus, non obliviſcimur: ſic nunquam obliviſcamur negotium animarum noſtrarum,*
Vigil. Nat. *& illa cura principaliter vigeat in cordibus noſtris.* Pro cujus amore, conſerva-
Dom. tione & ſalute ferrum & ignem, imò mille potiùs nos oportet ſuſtinere ne-
ces. Ita fecerunt tres Pueri Babylonici, de quibus Scriptura: *Reſpondentes*
Dan. 3. *Sidrach, Miſach, & Abdenago, dixerunt Regi Nabuchodonoſor: Non oportet nos de*
16. *hac re reſpondere tibi; ecce enim DEUS noſter, quem colimus, poteſt eripere nos de ca-*
mino ignis ardentis &c.

5. Ab

5. Ab ardente fornace Babylonica ad infernalem deſcendamus. Et
id video? hominem olim in terra nobilem, potentem ac divitem, cui
men Nicenſis, *qui induebatur purpurâ & byſsò, & epulabatur quotidiè ſplendi-* *Luc.* 16.
Et quid nunc agit in inferno? *Crucior*, inquit ipſe, *in hac flamma*, & 19.
idem tormentis maximis, & ineffabilibus, tum ob ardentiſſimam ſitim,
n innumeros, & proh dolor, nunquam terminandos incendii tartarei ar-
res. Et quid peccavit hic miſer in hac vita mortali? Reſp. S. Chryſo-
mus, eum animæ ſuæ curam penitùs neglexiſſe, & præſentibus tantùm
ıus ac voluptatibus inhiâſſe, ideò juſtò Dei judiciô ad hunc tormentorum
um deveniſſe: *Quotidiè*, inquit, *purpurâ induebatur, anima verò ejus araneis* *S. Chryſoſt.*
rta erat: unguenta ſpirabat, & fœtoris plenus erat; carnem ſaginabat ancillam, *hom.* 1. *de*
ninam autem animam fame confectam negligebat. Ite nunc divites & avari, *divite &*
gulones & epulones, ite immiſericordes & injuſti, ite luxurioſi & volup- *Lazaro.*
oſi, qui in corporeas duntaxat effuſi eſtis voluptates; ite, ite, & ulteriùs
imas veſtras ſinite tabeſcere fame. Et quid tandem de vobis fiet? S. Ja-
bum audite: *Agite nunc divites, plorate ululantes in miſeriis veſtris, quæ adve-* *Jacobi* 5.
nt vobis; divitiæ veſtræ putrefactæ ſunt, & veſtimenta veſtra à tineis comeſta ſunt; 1.
um & argentum veſtrum æruginavit, & ærugo eorum in teſtimonium vobis erit, &
nducabit carnes veſtras ſicut ignis. Theſaurizâſtis vobis iram in noviſſimis diebus

Dæmon pro unica anima acquirenda univerſum offerebat mundum:
endit ei omnia regna mundi, & gloriam eorum, & dixit: Hæc omnia tibi dabo, *Matth.* 4.
edens adoraveris me. Mercator ille cœleſtis pro theſauro in agro abſcon- 8.
o, & invento omnem ſuam præſentavit ſubſtantiam: *Præ gaudio illius va-* *Matth.* 13.
, *& vendit univerſa, quæ habet, & emit agrum illum* Negotiator ille Evange- 44.
ıs pro unica obtinenda pretioſa margarita *vendidit omnia, quæ habuit, & emit* *Matth.* 13.
. Theſaurus hic abſconditus in agro corporis tui eſt anima tua: *Habe-* 46.
s autem theſaurum iſtum in vaſis fictilibus; Margarita iſta pretioſa pari ratio- 2. *Cor.* 4.
anima tua eſt, pro qua Chriſtus negotiator omnia dedit, ut compararet 7.
n, non primam, ſed ultimam ſanguinis ſui guttam: *Vis ſcire*, ait prædi-
ıs S. Chryſoſtomus, *quantum ſit pretium animarum noſtrarum? redempturus* *S. Chryſoſt.*
s unigenitus non mundum dedit, non hominem, non terram, non mare, ſed ſuum *hom. in*
ioſum ſanguinem; quocirca dicebat Paulus: Empti eſtis pretiò magnô. Et tu, ô *Pſal.* 48.
mo inanis & vanus! quomodo tu æſtimas animam tuam? qualem, ob-
ro, illius curam geris, ut eam ſalves æternùm? An quæris primùm regnum
uſtitiam ejus? Heu nos miſeros, quouſque tandem devenit miſeria &
citia noſtrà? pluris mortale & fragile corpus, pluris pecunias & prædia,
ris equos & canes, pluris momentaneas ac ſpurciſſimas æſtimamus vo-
tates, quàm animam noſtram. Eſau primogenita ſua pulmentô lentis
ndidit: *Et ſic accepto pane & lentis edulio, comedit, & bibit, & abiit; parvi* *Gen.* 25.

 pendens, 34.

pendens, quòd primogenita vendidiſſet. Nos quotidiè pro viliſſimo pretio
luptatula unius momenti animam noſtram diabolo vendimus, & pa
dimus, quòd primogenita noſtra tantillùm vendiderimus? Eja ſur
& quæramus primùm regnum Dei, & juſtitiam ejus.

Joan. 13. 6. Ad montem Sion nos conferamus. Et quid video? *Surgit*
4. *à Cœna, & ponit veſtimenta ſua, & cùm accepiſſet linteum, præcinxit ſe; dein*
tit aquam in pelvim, & cœpit lavare pedes Diſcipulorum. Quæres hîc, a
ſimus Salvator etiam ſordidos Judæ pedes abluerit? Reſp. S. Augu
quòd ſic, quia Judas tunc præſens fuit, ac proinde à Chriſto lotus.
modo, obſecro, univerſorum Dominus adeò ſeſe potuit humiliare,
pedes impiiſſimi proditoris ſui ſe proſterneret, eóſque à ſordibus ab
Et nunquid priùs diabolus ſimilem quandam à Chriſto demiſſionem
ut ab illo flexis coleretur & adoraretur genibus, pro quo obſequio i
Matth. 4. nia mundi regna in donum obtulit: *Hæc omnia tibi dabo, ſi cadens ad*
8. *me?* verùm mox à Chriſto ſtygius ille ſerpens repulſus eſt: *Vade*
ſcriptum eſt enim: Dominum Deum adorabis, & illi ſoli ſervies. His tame
obſtantibus Chriſtus Dominus nunc in ultima cœna flexis ſe proſter
nibus coram Juda, in cujus corde jam diabolus manſionem ſuam f
Joan. 6. quòd clariſſimè patet ex Chriſti verbis à S. Joanne citatis: *Unus ex vo*
71. *bolus eſt; dicebat autem Judam Simonis Iſchariothem &c.* O pientiſſime J
Job. 9. 13. an omnino divinitatis ac ſupremæ dignitatis tuæ oblitus es? *Sub q*
vantur, qui portant orbem, nunc ipſe coram traditore ſuo curvatur, q
pridem à diabolo obſeſſus erat: quæ ergo cauſa tantæ, & tam inſoli
Manſ. in militatis? Reſpondet doctiſſimus Manſius: Ex quo poteris colligere,
Bibl. to. 1. ti Chriſtus animam vel unicam æſtimaverit, & etiamnum æſtimet; h
tr. 7. diſc. animam impii Judæ lucrari poſſet, non dedignatus eſt flexis genib
11. pedes abluere, eóſque humiliter deoſculari, ut vel ſic ejus cordis em
duritiem ejúſque animam ab interitu vindicaret. Et hoc eſt, quòd eti
captivitate ſua, cùm nunc manſuetiſſimus agnus ad cruentum lanien
Matth. 26. ſet raptandus, illum adhuc amicum appellaverit: *Amice, ad quid veniſ*
50. vel ſic eum reduceret, & illius animam ad Dei imaginem creatam ab
perditione eriperet.

O Curatores animarum! habemus hîc formam, quàm imit
Non quæſivit Chriſtus Judæ loculos, non Matthæi & Zachæi publican
pecunias, non hominum favores & honores, ſed animas, pro quarum
tinenda ſalute nulli unquam pepercit labori, imò nec cruori, quem
1. Pet. 5. copiosè pro illis profudit; hanc, inquam, formam, & nos imitemur?
2. *te*, ait S. Petrus Apoſtolorum Princeps, *qui in vobis eſt, gregem Dei, provi*
non coactè, ſed ſpontaneè ſecundùm Deum: neque turpis lucri gratiâ, ſed volu

que ut dominantes in Cleris, ſed forma facti gregis ex animo; & cum apparuerit Princeps Paſtorum, percipietis immarceſcibilem gloriæ coronam. Et immenſam laborum veſtrorum mercedem, quia juxta S. Dionyſium Areopagitam: *Omnium divinarum diviniſſima extat perfectio, Dei Cooperatores eſſe in ſalute animarum ad ſuum Creatorem;* & juxta mentem S. Auguſtini: *Majus opus eſt, ex impio juſtum facere, quàm creare cœlum & terram.* Quibus SS. Patribus adjungo, & S. Joannem Climacum: *Nullum*, inquit, *Deo munus à nobis gratius offerri poteſt, quàm animas illi ad pœnitentiam deductas conſecramus; non enim eſt tanti totus mundus, quantùm pretium unius animæ, ille tranſit, hæc immortalis eſt, & æterna.* Si igitur in ore duorum, aut trium teſtium ſtat omne verbum, quo amore, ardore, quâ curâ & ſedulitate nos oportet invigilare animarum ſaluti? Quæramus ergo nos primi regnum Dei, & juſtitiam ejus, & cætera omnia adjicientur nobis. *S. Dionyſ. Areop. in cœl. hier. S. Auguſ. tr. 32. in Joan. S. Joan. Clim. epiſt. ad Paſt. circa finem.*

7. A monte Sion ad Calvarium collem tranſeamus. O luctuoſum! tremendum, ô cruentum ſpectaculum! accurre Oriens & Occidens, veni Septentrio & Meridies, ecce pendet in crucis patibulo DEUS ac Salvator noſter Chriſtus; perforantur ei clavis ferreis venerandæ manus & pedes; fluunt exinde quatuor orbis flumina, univerſam terræ ſuperficiem irrigantia. Interim ludunt, & illudunt ei milites, & ſpolia Regis jam victi, ac in crucem acti inter ſe ludibundi dividunt, dum tunicam illius exteriorem coloris violacei in quatuor diſſecant fruſta, jacientes ſortem, quodnam quisque tolleret fruſtum, interiorem autem tunicam placuit ſervari intactam, cui illa jam ſorte cederet in prædam, de qua ignominioſa veſtium diviſione dilectus ille Diſcipulus; qui ipſe huic aleatorum luſui præſens aderat, ita ſcripſit: *Milites ergo, cum crucifixiſſent eum, acceperunt veſtimenta ejus (& fecerunt quatuor partes, unicuique militi partem) & tunicam. Erat autem tunica inconſutilis, deſuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad invicem: Non ſcindamus eam, ſed ſortiamur illa, cujus ſit.* Amantiſſime JESU! Crucifixe Amor! quare voluiſti, ut tunica hæc tua interior, quæ tota textilis ſine ſutura erat, & tibi quondam in utero à Virgine Matre facta & texta eſt, crevítque tecum (ut olim Hebræorum veſtes per 40. annos in deſerto peregrinantium) quare, inquam, noluiſti, ut hæc tunica à militibus ſcinderetur in partes? Veſtis tua exterior in quatuor partes ſciſſa eſt, ut quælibet orbis plaga in hoc luctuoſo teſtamento ſuam haberet partem, ſed tunicam hanc inconſutilem ſervari voluiſti integram atque illæſam, éſtque adhuc hodie Treveris, ubi Religiosè aſſervatur, & viſitur. Et nunquid, ô pientiſſime JESU! omnia tua membra corporis fuerunt ſauciata? Caput objeciſti cruentis ſpinis, faciem ſputis, genas colaphis, aures opprobriis, collum catenis & funibus, manus & pedes ferreis clavis, dorſum flagellis, & diviniſſimum pectus tuum crudeli lanceæ, veſtem tuam inconſutilem voluiſti conſervari illæſam. *Joan. 19. 23.*

Grande hîc latet myſterium; conſulamus SS. Patres & Interpretes. S.
S. Athanaſ. Athanaſius per tunicam iſtam fidem veram & orthodoxam ſubaudit: *Velum*
ſerm. de *templi*, inquit, *ſciſſum eſt, tunica verò Servatoris ne à militibus quidem ſciſſa eſt, ſed*
Cruce. *manſit integra: Manet enim Evangelium ſemper integrum, cum interim diſſipentur*
umbra. S. Cyprianus obſervat, hoc ex ſingulari & divina obtigiſſe ordina-
tione; dum enim pretioſiſſimus Redemptor noſter omnibus ultrò ſeſe ex-
poſuit tormentis, ſolam tamen iſtam tunicam placuit eſſe integram, quia
S. Cyprian. figura & typus fuit pacis ac concordiæ ſuorum fidelium: *Hoc unitatis Sacra-*
lib. de Unit. *mentum, hoc vinculum concordiæ inſeparabiliter cohærentis oſtenditur &c.* Corne-
Eccleſia. lius à Lapide per eandem tunicam inconſutilem Eccleſiam Chriſti intelligit,
Cornel. hîc. *quam ſcindere non licet, & ſi ſcindas, ſchiſma facies.* Sed ad propoſitum noſtrum
Avancin. optimè inſervit Avancinus & alii, qui per dictam veſtem interiorem dile-
hîc. ctam & fidelem animam ſubaudiunt corpori Chriſti penitus adjacentem, pro
qua, ut ab interitu ſervaretur, ipſe pati, ſauciari, crucifigi & mori voluit: O
S. Auguſt. *anima*, ſubintrat hîc S. Auguſtinus, *erige te, tanti vales;* & S. Petrus: *Non cor-*
in Pſ. 102. *ruptibilibus aurò & argentò redempti eſtis, ſed pretioſo ſanguine Domini noſtri JESU*
1. *Petr.* 1. *Chriſti.*
18.

8. Coronidem huic Conſiderationi imponat Propheta ille anonymus,
qui ob leve delictum, quòd contra mandatum Dei panem in domo alterius
mendacis Prophetæ comederit, à leone ſuffocatus, & morſu interemptus eſt,
quem tamen leo iſte non auſus eſt devorare, ſed ſtetit juxta cadaver ejus,
3. *Reg.* 13. quaſi cuſtodiens illud: *Non comedit leo de cadavere, nec læſit aſinum.* Cæterùm
28. miratur S. Ephrem, quòd ferociſſimus ille leo non devoraverit corpus hu-
S. Ephrem jus à ſe occiſi Prophetæ? & ſubdit: *Leo hic ſatanam ſignificat, non curat corpus*
cit. à S. *inanime; anima gratior illi erat, quam cadaver.* Et ita eſt: *Da mihi animas*, cla-
Euſt. de Ro- mat adhuc hodie infernalis ille leo cum Rege Sodomorum: *Da mihi animas,*
ſar. Ex- *cætera tolle tibi;* ipſe enim, quantum ſit animæ pretium, probiſſimè novit.
hort. 41. Et quid multis? ipſam pro dictorum confirmatione audiamus loquentem
Gen. 14. veritatem: *Quid prodeſt*, inquit, *homini, ſi mundum univerſum lucretur, animæ*
21. *verò ſuæ detrimentum patiatur? aut quam dabit homo commutationem pro anima ſua?*
Matth. 16. Et ſi mundum univerſum & omnia illius bona creata dederit, in compara-
26. tione ad animam nihil valebunt, quia nullum eſt pretium in creatis,
quo illam poſſis redimere. Hæc ſeriò cogita, ô mi Lector!
& dum adhuc potes, in ſalutem tuam vigila.

CON-

CONSIDERATIO XLVIII.

Memoria Mortis ſæpiùs nobis ingerenda.

Pro Dominica 15. poſt Pent.

Ecce, defunctus efferebatur, filius unicus matris ſuæ.
Luc. 7. 12.

I.

ECce, inquit hodie Evangeliſta, *ecce defunctus efferebatur, filius unicus matris ſuæ*, quaſi diceret: Perpendite, & conſiderate, ô mortales! qualiter mors improba nulli parcat honori, nullis divitiis, & nulli hominum ætati, dum etiam adoleſcentem prædivitem, familiæ ſpem, matris ...uæ delitias & ſenectutis baculum læthali ſpiculo ſauciatum hodie ad ſe...chrum deferri curavit; ſic nimirum in feretro clauduntur omnia. *Et ſi in ligno viridi, in arido quid fiet?* Nullus hîc poterit effugere, nullus ſe ex...are, nullus ab hoc jugo ſe enodare; omnes hîc premit calceus, omnes ... vectigal debent ſolvere, omnes ſecundùm hujus fiſtulæ tonum ſaltare: *...tutum eſt hominibus ſemel mori: poſt hoc autem judicium.* O homo! ſumpte ...ormate de humo, quid es? Viator tranſiens, mortis mancipium, & cor...tionis ſpeculum. Hinc non ſine peculiari cauſa majores noſtri ſolebant ...gere, ſibique tanquam ſpeculum proponere quoddam cranium, ſeu Cal...iam cadaveris cum hoc inſcripto lemmate: *Cogitanti vileſcunt omnia*; cui ...itati adſtipulatur, & Divus Hieronymus: *Facilè*, inquit, *contemnit omnia, ſemper ſe cogitat eſſe moriturum.* O felix ille Chriſtianus! qui cum Apo...lo dicere poteſt: *Quotidiè morior*; hæc enim mortis memoria eſt unius ...uſque Chriſtiani regula, ſecundùm quam & vitam ſuam inſtituere debet, ...dirigere.

Luc. 23. 31. — Hebr. 9. 27. — S. Hier. ep. 3. ad Paulinum. — 1. Cor. 15. 31.

Cæco illo nato pretioſiſſimus orbis Redemptor lutô & ſalivâ viſum re...uit: *Expuit in terram, & fecit lutum ex ſputo, & linivit lutum ſuper oculos ...*. Et quare, dices, Chriſtus Dominus in illuminando hoc cæco lutum ...ibuit? nunquid lutum ſummè nocet oculis? Et ſi unicus pulviſculus ...eſt luminibus, quantò magìs emplaſtrum ex luto & terræ pulvere forma...a? Obſerva hîc, anime mi! ille, qui à mundi primordio hominem de luto

Joan. 9. 6.

luto formavit, hîc præſato cæco per lutum, ubi in natatoria Siloë ſe lavit, mirandum in modum viſum reſtituit, ad inſinuandum poſteris, ut ſemper & originem & finem noſtrum retineamus recenti memoriâ, *quia pulvis ſumus, & in pulverem revertemur*: hæc ſeria memoria ac meditatio cæcos noſtros illuminet oculos, ut cautiùs hîc agamus, & Deo noſtro pro viribus inſerviamus. *S. Laurent. Juſtin. de lign. vita c. 4.* Juvat hîc audire S. Laurentium Juſtinianum: *O bona*, inquit, *mortis conſideratio, quis, quanta per te acquirantur emolumenta, valet intelligere? quis poteſt capere, quis propalare? Utilis eſt tui memoria ad fugandum vitiorum exercitum & fugiendos peccatorum laqueos.* Plura de hac veritate in præſenti. Audite, & perpendite, qui tangit omnes &c.

2. Vates ille regius, ubi attentiore animo ſua præterita conſiderabat delicta, & propterea juſtam adhuc ſibi inſtare divinam indignationem, ut aliquo modo divinæ ſatisfaceret juſtitiæ, in cinere jacens, lugénſque cibos ſuos cinere ſolebat aſpergere, & in tantos ſubinde erumpere fletus ac lacrymas, ut inter bibendum in potum ſuum defluerent: *Psal. 101. 10.* *Cinerem*, inquit, *tanquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miſcebam.* Ad quid Rex ille, talis ac tantus cinerem unà cum pane ſolebat manducare? Adverte: ſenſus litteralis eſt de pane ſubcinericio, & myſticus, ut mortis ſuæ brevi imminentis memoriam ſemper ante ſe, & ſecum haberet, cinerem enim eſſe ſe & pulverem probè cognoſcebat, ideóque ſe totum Deo in holocauſtum præ animi pœnitudine uſque ad cineres conſecrabat: *Hugo hic.* *Cinerem*, ait Hugo, *tanquam panem manducat, de memoria infirmitatis ſuæ reficitur; Memento homo, quia cinis es.* Et tu, anime mi: qui plura fortaſſe admiſiſti peccata, quomodo doles? quomodo mortem inſtantem & judicium conſideras? nunc cùm tempus eſt, in ſalutem tuam vigila.

Joſeph Ægyptiorum Pro-Rex, ubi annum ætatis ſuæ centeſimum & decimum attigit, & per octoginta annos continuos in regno Ægypti dominatus eſt, nunc moribundus fratres ſuos ad ſe vocavit, quos ob ſcelus perpetratum pavidos benignè conſolatus eſt, juſſítque, ut oſſa ſua poſt mortem iſtam temporalem ſecum in exitu Iſraël in Chanaan aſportarent, & illic locorum cum Patre, Avo & Abavo, tanquam in terra à Deo generi ſuo promiſſa, ſepelirent: *Gen. 50. 42.* *Aſportate oſſa mea vobiſcum de loco iſto.* Ad quid dices, Joſeph ante obitum ſuum tantoperè fratribus ſuis oſſium ſuorum curam commendavit? *Diez conc. 1. Dom. 15. Pent.* Diez, *ut mortis memores eſſent, & quoties oſſa ejus aſpicerent, dicerent: Hæc ſunt oſſa potentis illius ac ſapientis viri Joſeph. Quid de nobis erit? nunquid & nos moriemur?*

Hoc & Moyſes poſteà fecit, cùm enim cum tribus hominum millionibus ex Ægypto poſt annos paucós ad terram promiſſionis egreſſus eſſet, ut numeroſiſſimum illũ populũ quaſi fræno in mandatis Dei obſervandis illo remoto & lon-

ongiſſimo itinere contineret, ante omnium oculos prædicta oſſa Joſephi in retro portari voluit: *Tulit quoque Moyſes oſſa Joſephi ſecum*, ut haberet videcet populus ille, quod fructuosè in hoc itinere meditaretur: *Nihil enim*, te e doctiſſimo Idiota, *tam revocat à peccato, quàm frequens mortis memoria &c.* t S. Antonius Paduanus: *Sicut anchora navem retinet, ne in ſaxis ſe frangat, ſic ortis memoria vitam noſtram retinet, ne ruat in peccata.* Econtrario oblivio mors omnibus ſceleribus laxat habenas. Vatem regium conſule: *Operti ſunt*, quit, *iniquitate & impietate ſua, & prodiit quaſi ex adipe iniquitas eorum?* Et ſpondet ſibi Propheta: *Quia non eſt reſpectus morti eorum, ideò tenuit eos ſurbia.* Si enim homines meliùs mortem brevi imminentem ac noviſſima a perpenderent, non in tantam iniquitatum voraginem præcipites ruerent: *ui ſemper*, ait S. Ephrem, *mortis recordatur, rarò aut nunquam peccabit.*

9. Scire fortâſſe deſideras, anima Chriſtiana, quare mors pingatur oſa, ſine carne, ſine oculis? ſine auribus & plerumque cum falce? & quanon cum gladio aut fulmine? Obſerva: Pingitur mors oſſea, quia duomnibus, & flecti neſcia. Pingitur ſine oculis, quia non reſpicit perſoım ullius hominis. Pingitur ſine auribus, quia ſurda precantibus, & mireri omnino inſcia. Pingitur tandem cum falce, & non cum gladio aut lmine, quia ſicut meſſor in prato, vel agro nulli parcit flori, herbæ, vel icæ, quantumvis altæ, ita & mors nulli parcit honori, aut hominum æta: *Fata manent omnes; metam properamus ad unam.* Proinde *melius eſt*, juxta onitum Sapientis, *ire ad domum luctus quam ad domum convivii; in illa enim is cunctorum admonetur hominum, & vivens cogitat, quid futurum ſit.*

Porrò ſummè mirandum eſt, quare mortales miſeri tam cæci exiſtunt, que apertis oculis non videant, qualis ſors & mors eos maneat in futum. Vident hi quotidie alios, imò notos & amicos, triſtem ſubire necem, unum poſt alterum ferri ad tumulum; & ipſi interim, non ignorent ſe vi ſecuturos, ſeriò & cum fructu de morte propria, & noviſſimis non gitant. O inſenſati, & genus abſque conſilio! Proinde rectè præfatus ltes regius pro ejusmodi ſalutis ſuæ incuriis Deum ſolebat deprecari: *ſtitue Domine, Legiſlatorem ſuper eos.* Et qualem Legiſlatorem, dices, ani: mi! an Moyſen, aut Eliam, aut alium ex Prophetis? Minimè gentium, l mors eſt ille Legiſlator, quem pavere debent omnes peccatores terræ, ia, quaſi Monarcha eſt mundi invincibilis, cunctos orbis incolas ſupeis, & ſibi ſubjugans. Hunc, inquam, Legiſlatorem mortales timete, & m tempus gratiarum affulget, in veſtram ſalutem eſtote vigiles, tela enim viſa minùs feriunt.

Judic. 14. De Samſone recenſet Scriptura, quòd in ore occiſi à ſe leonis dulcem
8. mellis favum invenit : *Et ecce, examen apum in ore leonis erat, ac favus mellis,*
quem cùm ſumpſiſſet in manibus, comedebat in via. Per leonem hunc, priùs
Samſoni in via inſidiantem, rectè mors deſignata eſt, de qua Vates Regius;
Pſal. 7. 30. *Ne quando rapiat, ut leo animam meam : dum non eſt, qui redimat, neque qui ſal-*
vum faciat. Leo hic crudeliſſimus omnibus mortalibus, conſequenter &
tibi, optime Lector, ſingulis momentis ſtruit inſidias : *Mors te ubique expectat*
S. Aug. lib. ſubintrat hîc ſanctus Auguſtinus ; quid igitur in re tanti momenti, ex quo
de Spirit. pendet æternitas conſilii? *Tu ſi ſapiens es*, pergit idem SS. Pater, *eam quoque*
& anima. *ubique expectabis*, nunc ergo cum ſanus es, ac valens viribus, ſæpiùs per ſeriam
meditationem cum hoc ferociſſimo congredere leone, nunc, velut alter for-
tiſſimus Samſon cum hoc monſtro frequentiùs decerta, nunc illius dolos &
technas conſidera impenſiùs, quomodo capitaliſſimum hoſtem tuum tan-
dem in ſupremo illo agone poteris devincere &c. Et hæc frequens mortis
memoria te præſervabit à peccatis, ac tandem in fine, cum de hac vita ad
judicium erit tibi migrandum, dulce mel in ore tuo ſubminiſtrabit : *Et ecce*
S. Baſil. *in ore leonis erat favus mellis.* Juvat hîc audire S. Baſilium : *Beata*, inquit,
hom. ad- *illa anima, quæ die noctúque nil aliud curat, & animo verſat, quàm quo pacto in ma-*
hort. ad *gno illo die, quo creatura omnis ad Judicis tribunal ſiſtetur, rerum in via geſtarum ra-*
Baptiſm. *tiones reddat.*

4. Et hoc eſt, quòd benignus DEUS quondam inſinuare voluit invi-
Joſue. 6. ctiſſimo juxta ac pientiſſimo Iſraëlitarum Duci Joſue : *Senuiſti*, inquiebat ad
31. illum, *& longævus es, terráque latiſſima derelicta eſt, quæ nec dum ſorte diviſa eſt,*
Abulenſ. *&c.* Supra quod doctiſſimus Abulenſis: Ecce, ait, DEUS Joſue ſuam propo-
hic q. 2. ſuit ſenectutem & ætatem jam profectam, ut eò impenſiùs ei mortis incul-
caret memoriam, & ut in conſideratione tam propinquæ mortis nullam am-
pliùs in dividenda illa terra interponeret moram; ſed eam in funiculo diſtri-
butionis ſecundùm æquum & jus inter tribus æqualiter diſtribueret, quæ ſeria
ejusmodi mortis memoria non ſinit, ut alicui inimico fiat injuſtitia, unde Sa-
Eccl. 28. piens : *Memento noviſſimorum, & deſine inimicari.*
6. Moyſes ubi jubente Domino ſuper montem Nebo de longinquo Cha-
nanæam, ſeu terram illam deſiderabilem à Deo toti populo Iſraëlitico pro-
miſſam contemplatus eſt, annum agens centeſimum & vigeſimum piiſſi-
mè in Domino obiit, cujus corpus abinde per Angelos translatum, in valle
Deut. 34. Moab ſepultum eſt : *Mortuus eſt ibi Moyſes ſervus Domini in terra Moab, ju-*
5. *bente Domino, & ſepelivit eum in valle terræ Moab contra Phogor.* Et quare, di-
ces : Moyſes Prophetarum Princeps in valle Phogor terræ mandatus eſt?
Reſpond. Cornelius, Speranza & paſſim alii, in illa valle Hebræi à mulie-
ribus Moabiticis ſeducti colebant impium idolum Phogor, ſeu impuriſſi-
mum Priapum, ut igitur commodam huic plagæ DEUS pararet medicinam,

voluit

luit ibi ſepeliri Moyſen, ut Hebræus populus mortis memoriâ & ſepul-
æ præſentiâ à carnis avocaretur illecebris & illicitis voluptatibus; nihil
im concupiſcentias carnis ita ſopit, ac mortis & cadaveris inſpectio, vel
nſideratio: *Singulare*, inquit Doctor Mellifluus, *contra omnia mala remedi-* S. Bernard.
eſt mortis memoria; & ſicut latrones timent, & fugiunt faciem judicis, ſic vi- de modo
memoriam mortis. vivendi, &

5. Joab ſupremus Regis Davidis Archiſtrategus, ubi advertit Amaſam S. Bonav.
belli expeditione contra Sebam rebellem ſibi à Davide eſſe prælatum, ut c. 36. dia-
nc vindicaret ſeu injuriam, ſeu ignominiam, Amaſam, licèt conſobrinum ta.
am dolosè in via publicâ, inſpectante univerſo exercitu, occidit: *Dixit*
que Joab ad Amaſam: Salve, mi frater, & tenuit manu dextra mentum Amaſa, 2. Reg. 20.
ſi oſculans eum; porro Amaſa non obſervavit gladium, quem habebat Joab, qui 9.
cuſſit eum in latere, & effudit inteſtina ejus in terram, nec ſecundum vulnus appo-
t, & mortuus eſt, cujus cadaver, quia publicè ibidem jacebat in via, iter
tius exercitûs retardavit: *Ecce*, dicebant inter ſe Officiales & Milites,
e, qui voluit pro Joab eſſe comes David, in bello ejus Vicarius & Capitaneus
eneralis; ecce nunc conſperſus ſanguine jacet in media via! quid illi pro-
it ſuperbia & jactantia? quid voluptates & deliciæ? quid opes & prædia?
id favor Regis & populi? *Et ſubſtitit omnis populus ad videndum eum.* Quam
oram ubi obſervavit quidam militum officialis, ne rebellio Sebæ & adhæ-
ntium interim magis, & velut torrens accreſceret (quia mora ſua juxta
gulam juris in Sexto cuilibet nociva) ſtatuit eam in ortu ſuo extinguere,
oinde prædictum Amaſam amovit de via in agrum, operúitque eum ve-
mento; ne ſubſiſterent transeuntes propter eum. Vide hîc, atque con-
era, anima mi! quomodo conſideratio hujus immaturæ & inſperatæ
ortis Ducis Amaſæ univerſum populum potuerit commovere, ut non
ntaxat ceſſarint à cœpto itinere, ſed & à cæde ac rapina abſtinerent: *Ecce,*
i voluit pro Joab eſſe comes David. Hinc non incongruè Didacus Stella: *Vi-* Stella de
, inquit, *Sapientis eſt meditatio mortis, & indignus eſt conſolatione in morte, qui* contemptu
rtis in vita oblitus fuit. mundi. ſ.
218.

6. Cæterùm miratur orbis, cur ad unicam Jonæ concionem Rex Sar-
napalus cum Proceribus & urbe univerſa Ninive à vitiis ad virtutem, &
ia iniquitatis ad viam juſtitiæ fuerit converſus: *Et crediderunt viri Ninivi-* Jona 3. 5.
in Deum, & prædicaverunt jejunium, & veſtiti ſunt ſaccis à majore uſque ad mino-
s. Quæres hîc Lector prudens, quo argumento tandem commoti ſint
x, & incolæ illius loci, ut abſque mora, & ſine ſingulari, ut ita dicam,
ndamento Jonæ Prophetæ in re tam gravi (qualis erat Urbis & Monar-
iæ excidium) fidem adhiberent? Reſpondetur ex mente SS. Patrum &
erpretum, Ninivitas ideò tam citò ad Deum fuiſſe converſos, quia vide-

 bant

bant in Jona prædicante quaſi horridam & vivam mortis imaginem; dum enim è ventre piſcis liberatus ingreſſus eſt civitatem, & ipſe totus pallidus, velut mortuus apparuit, prædicens civibus mortem & interitum: *Adhuc quadraginta dies, & Ninive ſubvertetur.* Ad cujus viri triſtem conſpectum & mortis brevì ſibi imminentis conſiderationem cives illi quantocyùs ad Deum converſi pœnitentiam egerunt, & ſic ipſam mortem devitârunt: *Et vidit DEUS opera eorum, quia converſi ſunt de via ſua mala, & converſus eſt DEUS ſuper malitiam, quam locutus fuerat, ut faceret eis, & non fecit.* Vide ex his, anime mi, atque perpende, quàm ſalutaris fuerit Ninivitis memoria mortis! Pavo licèt ſuperbus & faſtuoſus, ſi deformes ſuos, nigerrimóſque contemplatur pedes, mox ſyrma ſuum in gyrum flexum, ac ſtellantem demittit caudam, unde rectè lemma huic avi impones: *Deformes oblita pedes.* Sic mortales omnes, licèt Reges ac Principes, Nobiles ac Divites facilè ſuum ponent ſupercilium, ſi ſortem ſuam caducam & vitam brevi morituram ſe-
Aſcan. in riò ad mentem revocaverint: *Tumeſcit homo*, ait Aſcanius Martinengus,
Gloſſ *ſæpè animi, corporíſque dotibus, fortunæ etiam muneribus turget, ſed ubi ad pedes*
Marg. fol. *oculos demittit, ad mortis terribilem memoriam ejus conſideratione excruciatur, &*
131. *ſtridet.*

Antiochum conſule, quem cùm dirus viſcerum dolor & ardua inteſtinorum tormenta apprehendiſſent, ut de corpore impii regis viventes ſcaturirent vermes, prævidens nunc infeliciſſimam mortem ac ſortem ſuam in
2. Machab. ſe redire cœpit: *Juſtum eſt ſubditum eſſe Deo, & mortalem non paria Deo ſenti-*
9. 12. *re.* Sed fruſtra hic ſceleſtus orabat Dominum, à quo non eſſet miſericordiam conſecuturus; unde in peccatis periit; & æternum reprobatus eſt:
Actor. 12. O infauſte! *ſiccine ſeparat amara mors*? Ubi nunc Herodes, cui populus ac-
22. clamabat: *Dei voces, & non hominis?* Sed quia laudem non dedit Deo, mox ab Angelo percuſſus, ac vermibus conſumptus interiit. Ubi ſcelerata iſta
4. Reg. 9. Jezabel, quæ, ut Jehu Regi recens inaugurato placeret, *depinxit oculos ſuos ſti-*
30. *bio, & exornavit caput ſuum, & reſpexit per feneſtras ingredientem Jehu &c.* Et quid accidit? Juſſu ejuſdem novelli Regis de feneſtra præcipitata, equorum ungulis conculcata, & à canibus devorata eſt, unde in proverbium tranſiit: *Haccine eſt illa Jezabel*? Ecce, qualis vita, finis ita, mors enim eſt Echo vitæ; Vive ergo benè, dum tempus eſt, ne moriaris malè in tempore non tuo.

8. Recordor hîc primi parentis noſtri Adami, ad quem DEUS in pa-
Gen. 2. 17. radiſo dixit: *De ligno autem ſcientiæ boni & mali ne comedas, in quocunque enim die comederis ex eo, morte morieris.* Hoc tamen non obſtante, Adam de ligno comedit; unde & pœnam non tam mortis temporalis, quàm & æter-
Gen. 5. 5. næ incurrit, hoc enim ſignificat hæc geminatio: *Morte morieris.* Sed quid audio? *Et factum eſt omne tempus, quod vixit Adam, anni nongenti triginta, &*

mortuus

mortuus eſt. Si hoc verum eſt, prout veriſſimum eſt, quòd Adam tanto tempore, poſt admiſſum illud peccatum, adhuc in orbe ſuperſtes, in vita fuerit, quomodo ergo verificatur illud: *In quocunque die comederis ex eo, morte morieris?* Reſpondent Sacri Doctores, & communiter Interpretes, quòd Adam eodem, quo deliquit momento, quò ad animam actu mortuus ſit, & quò ad corpus mori inceperit, videlicet longa illa phthiſeos, ſeu internæ corruptionis morte, qua inter ſeſe continuò pugnantibus elementis & humoribus, ſéque mutuò corrumpentibus, vix nati morimur, & ducimur ad interitum, ad inſtar candelæ accenſæ, ſingulis momentis ſeipſam magis conſumentis, donec tandem extinguatur. *Beatus ergo*, ait doctiſſimus Kempenſis, *qui horam mortis ſemper ante oculos habet, & ad moriendum ſe quotidie diſponit.* *S. A lib. civit. Trin & a* *Tho. l. 1.*

Age igitur, quisquis es, homo Chriſtiane, & *noli eſſe ſtultus multum, ne moriaris in tempore non tuo.* Obſerva: *Noli eſſe ſtultus multum*; Si hactenus parum ſtultus fuiſti, tranſeat, quia tempus illud elapſum ampliùs revocare non potes, niſi per ſeriam pœnitentiam, ut cum Ezechiel hanc facias reſolutionem: *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ*, ſed noli eſſe ſtultus multùm, ut de die in diem vitæ tuæ differas emendationem, donec tandem moriaris in tempore non tuo, quia imparatos & virtutibus deſtitutos repentina invadet mors. Econtra ſummum bonum eſt mori in tempore tuo, hoc eſt, quando homo ita vivit, ut quotidie mori poſſit, & ſic in gratia Dei paratus tranſit ad beatam immortalitatem: *Beatus ille ſervus, quem, cùm venerit Dominus, invenerit vigilantem.* *Eccl.* *Iſaia 1* *Luc. 2*

8. Et quid multis? Ipſe pientiſſimus orbis Reparator Chriſtus ſæpiùs, imò quotidiè mortis ſuæ memor eſſe voluit: Cùm indignarentur Apoſtoli, quòd pretium unguenti à Magdalena non in pauperes, ſed in Chriſti caput fuiſſet effuſum, eorum murmur memoria mortis ſuæ ſedavit: *Mittens enim hæc unguentum hoc in corpus meum, ad ſepeliendum me fecit.* Alia vice eis intimavit: *Baptiſmo autem habeo baptizari; & quomodo coarctor, uſque dum perficiatur?* Et iterum, *ecce aſcendimus Jeruſalem, & Filius hominis tradetur Principibus Sacerdotum & Scribis; & condemnabunt eum morte &c.* Mitto alia plura Scripturæ teſtimonia, & ſolùm in apricum profero, quòd neque in monte Thaboræo, dum transfiguratus eſt, mortis ſuæ immemor eſſe voluerit, proinde cum Moyſe & Elia non alium diſcurſum movit, quàm de morte ſua brevi imminente: *Et ecce duo viri loquebantur cum illo, erant autem Moyſes & Elias viſi in Majeſtate; & dicebant exceſſum ejus, quem completurus erat in Jeruſalem.* Sed ad quid iſta omnia? Adverte: *Omnis Chriſti actio noſtra fuit inſtructio*, voluit enim nobis luculentum monſtrare exemplum, qualiter & nos ſemper mortis noſtræ memores vivamus, & quomodo ejusmodi mortis *Matt. 2* *Luc. 1* *Matt. 1* *Luc. 9*

Apoc. 14. memoria ad vitam æternam obtinendam plurimùm nobis conducat;
13. *ti*, enim *mortui, qui in Domino moriuntur.* Obſerva: *Beati mortui*, dicit
ctus Chriſti Diſcipulus, *qui in Domino moriuntur.* Et nunquid ſuffeciſſ
cere: *Beati, qui in Domino moriuntur?* Pro reſolutione hujus dubii adv
Rom. 7. quòd vita humana ſit continua mors: *Infelix ego homo, quis me liberab*
24. *corpore mortis hujus?* Ecce Paulus hanc vitam noſtram mortis nomine ap
lat; Beatus ergo ille, qui quotidie cum Apoſtolo hîc ſibi moritur, ut ex
S. Ephrem in cœlo æternùm vivat: *Quotidiè*, ait S. Ephrem, *diem exitûs tui expecta*
de vita ſpi- *ad ingrediendum illud iter te para; quâ enim horâ minimè putas, veniet mand*
rit. c. 51. *horribile, & va tunc imparatis!*

9. Coronidem huic conſiderationi imponat ipſe mitiſſimus mund
demptor Chriſtus, qui, dum hodiernum adoleſcentem à morte ad vi
reſuſcitavit, nullam ei inſtructionem dedit, ut impoſterùm à peccatis a
Luc. 7. neret, Deóque pro viribus inſerviret, ſed *dedit illi matri ſuæ.* Ita & La
17. à mortuis revocato nullum futuræ emendationis monitum reliquit, ſe
Joan. 11. cumſtantibus dixit: *Solvite eum, & ſinite abire.* Quod & in reſuſcitatio
44. liæ Archi-Synagogi fecit: *Ipſe autem tenens manum ejus clamavit, dicens:*
Luc. 8. 54. *la ſurge, & reverſus eſt Spiritus ejus, & ſurrexit continuò, & juſſit illi dare m*
care. Et quare, obſecro, Sapientia illa incarnata his à ſe ad vitam m
revocatis nullum ſalutare monitum dedit, quemadmodum priùs de
paralytico, qui ad piſcinam probaticam triginta & octo annis in infirm
Joan. 5. languidus jacuerat: *Ecce, ſanus factus es; jam noli peccare, ne deteriùs tibi a*
14. *contingat?* Reſpond. S. Auguſtinus: *Quia pro Domino loquebatur morti*
ctus, non enim indiget admonitione, qui mortis amaritudinem jam alle
Eccl. 7. do deguſtavit. Manet igitur fixum, atque concluſum: *In omnibus op*
40. *tuis memorare noviſſima tua, & in æternum non peccabis.* Finio cùm S. Au
S. Auguſt. no: *Eja fratres mei! ardenter deſideremus propriam patriam; peregrinationem*
l. 2. de diſc. *qua nos ab ea adhuc detinet, toleremus. Aſcendamus navem fidei ſimul & cru*
Chr. c. 2. *nec deſit anchora ſpes noſtra ſalutis; extendamus funes, diverſas virtutes, v*
charitatis; invocemus ventum proſperum, Verbum Dei &c.

CC

CONSIDERATIO XLIX.

)e Humilitate Animi, & ſui ipſius contemptu.

Pro Dominica 16. poſt Pent.

'ade, recumbe in noviſſimo loco. *Luc. 14. 10.*

I.

Irabilem quondam ſcalam Jacob in ſomnis vidit à ſuperficie terræ *Gen. 28.*
usque ad cœlum pertingentem, per cujus gradus Angeli aſcende- 12.
bant, & deſcendebant, in ſummitate autem hujus ſcalæ vidit ipſum
Dominum innixum ſcalæ. Scala hæc via noſtra in cœlum eſt, &
iſus ad perfectionem. Ita S. Baſilius; gradus autem hujus ſcalæ ſunt *S. Baſil. in*
ɛ virtutes, per quas nos oportet usque ad conſpectum Dei conſcende- *Pſal.* 1.
verùm primus gradus in hac myſtica ſcala non eſt alius, quàm humili-
ſine qua ad altiores gradus non perveniemus; audite Melliſluum: *Vir-* *S. Bern. lib.*
s, inquit, *ſtabile fundamentum humilitas eſt; ſi nutet, illa virtutum aggrega-* 5. *de Con-*
omniſi ruina eſt. *ſid. ad Eug.*

Et hoc eſt, quod toties in Lege gratiæ verbô & exemplô ſuô docuit *Pap.*
rnata Patris Sapientia Chriſtus, qui ſibi humilitatem per omnem vitam
lectam ſponſam & chariſſimam amicam elegit, dum inter duo jumen-
ɔ abjecto ſtabulo naſci, in vita & Paſſione exinaniri, & tandem in Cru-
ɔatibulo inter duos latrones medius, tanquam illorum coriphæus mo-
oluit, unde Gentium Doctor: *Humiliavit ſemetipſum factus obediens uſque* *Philippenſ.*
ıortem, mortem autem crucis. En perfectiſſimum humilitatis exemplar, 2. 8.
m mitiſſimum Redemptorem noſtrum Iſaias Prophetarum Princeps
ı dubitavit appellare *noviſſimum virorum*, & Habacuc Propheta tam inſo- *Iſa.* 53. 3.
n admirans humilitatem exclamavit: *Domine, audivi auditionem tuam,* *Haba.* 3.
imui. In Græco loco *timui*, eſt, *extra me factus ſum.* Verbô autem humi- 2.
:em docuit toties, quoties de hac virtute prædicavit, quod ſæpenumero
t; hinc ad Diſcipulos dixit: *Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde.* *Matth.* 11.
ɔra quòd egregiè S. Auguſtinus: *Diſcite*, inquit, *à me, non mundum fabri-* 29.
, non cuncta viſibilia & inviſibilia creare, non in ipſo mundo mirabilia facere, & *S. Aug. ſer.*
tuos ſuſcitare; ſed quoniam mitis ſum, & humilis corde. 10. *de verb.*

Quam Dom.

Quam veritatem Chriſtus etiam hodiernis demonſtravit invitatis; ubi
enim hydropicum inſigni miraculô in domo Phariſæi ſanavit, circumſtanti-
bus parabolam propoſuit de ultimo in nuptiis ac conviviis captando loco:
Luc. 14. *Cum vocatus fueris, recumbe in noviſſimo loco.* Ecce, quomodo humilis JESUS
10. de virtute humilitatis loquatur, ut te minorem omnibus reputes; unde &
Matth. 7. in alio loco dicit: *Intrate per anguſtam portam &c.* non potes autem intrare
13. per anguſtam portam, niſi te humilies. De qua veritate plura hodie in præ-
ſentiarum explicabimus.

2. Vidit aliquando Nabuchodonoſor Rex potentiſſimus, æquè ac ſu-
perbiſſimus in ſomnis grandem quandam ac mirabilem ſtatuam, cujus caput
erat aureum, pectus argenteum, venter & femora ænea, pedes ferrei & fi-
Dan. 2. ctiles: tandem *abſciſſus eſt lapis de monte ſine manibus, & percuſſit ſtatuam in pe-*
31. *dibus ejus ferreis & fictilibus, & comminuit eos; tunc contrita ſunt pariter ferrum,*
teſta, æs, argentum & aurum &c. Mirabilis caſus, portentum inſolitum. Et
quare, dices, immanis hæc ſtatua tam ſubitò diſſipata, & in favillam redacta
eſt? Reſpondeo, quia fundamentô ſolidô caruit, erat enim tantùm ex lu-
to; hinc mirum non eſt, quòd ad lapſum unius lapidis tota machina, licèt
ex pretioſis, validiſque metallis fabricata, corruente baſi, corruerit.

Obſerva, anime mi, pro te hîc ſenſum moralem: Baſis ac fundamen-
tum virtutum omnium eſt humilitas, cui cæteræ virtutes omnes ſunt tribu-
S. Auguſt. tariæ, & cui tota ſpiritualis noſtra ſtatua, & conſtructio innititur: *Cogitas,*
ſerm. 10. ait S. Auguſtinus, *magnam fabricam conſtruere celſitudinis? de fundamento priùs*
de verbis *cogita humilitatis,* ſi hoc ruinoſum eſt, totum ædificium ruinæ proximum
Domini. erit, imò ut tandem corruat, neceſſum eſt: *Fundamentum,* ait Os aureum,
S. Chryſoſt. *Philoſophia Chriſtiana eſt humilitas, unde ſive jejunium, ſive orationem, ſive eleemoſy-*
hom. 4. in *nam, ſive continentiam, ſive quid aliud boni congregaveris, abſque humilitate defluit,*
Matth. *& omnia pereunt.* Et in alio loco eandem veritatem adhuc magis dilucidat
S. Chryſoſt. Orator ille aureus: *Unusquisque,* inquit, *humilitate ſuppoſitâ, tutiſſimè omnia alia*
hom. 15. in *ſuperponit ædificia; hâc verò ſubductâ, etiamſi ad ipſum uſque cœlum converſationis*
Matth. c. *ſublimitate perveniat, ſimul omnia ſubſtrahuntur, atque in finem peſſimum relabuntur.*
5. Sic corruentibus duabus columnis, quibus omnis ſuſtentabatur Philiſthæo-
rum domus, cùm Samſon excæcatus ante eos luderet, ac ſaltaret, mox &
totum ædificium corruit; & ingentem hominum multitudinem oppreſſit:
Judic. 16. *Et apprehendens ambos columnas, quibus innitebatur domus, alterámque earum dexte-*
29. *râ, & alteram levâ tenens,* ait: *Moriatur anima mea cum Philiſthiim, concuſſiſque*
fortiter columnis, cecidit domus ſuper omnes Principes, & cæteram multitudinem. En
miſerandum caſum ſi deficit humilitas.

3. Progrediamur ulteriùs. Rogavit aliquando Chriſtus Dominus diſci-
pulos ſuos, quem ſe eſſe cenſerent? diverſa hîc erant diverſorum judicia, dum

alii

lii illum Joannem Baptiſtam, alii Eliam, alii Jeremiam, aut certè unum ex
ræcipuis Prophetis proclamabant; ſed cæteris felicior præmium hîc tulit
etrus, dum ad quæſtionem propoſitam ſuperiore lumine illuſtratus reſpon-
it: *Tu es Chriſtus Filius Dei vivi*; ad quam feliciſſimam reſolutionem mox ei
ominus Eccleſiæ regimen & claves cœli promiſit: *Tu es Petrus, & ſuper hanc* *Matth. 16.*
tram ædificabo Eccleſiam meam. *16.*

Suſpendamus hîc pauliſper judicium noſtrum. Finito hoc amicabili diſ-
urſu, ad alia & triſtiora tranſiit mitiſſimus Dominus, dum ſuos diſcipulos
œpit de ſua præmonere imminente paſſione, & atrociſſimâ morte Crucis:
xinde cœpit JEſus oſtendere diſcipulis, quia oporteret eum ire Hieroſolymam, & multa *Matt. 16.*
ati à Senioribus & Scribis, & Principibus Sacerdotum, & occidi, & tertia die re- *12.*
rgere. Non placuit hic ſermo in auribus Petri jam ad Pontificatum futurum
eſtinati, proinde Chriſtum ſeorſim, ut familiariùs & ſecretiùs cum illo lo-
ueretur, aſſumpſit, eique candidè dixit non jurgantis auctoritate, ſed aman-
s, & miſerantis affectu: *Abſit à te, Domine, non erit tibi hoc*; quaſi diceret: Hoc
alde indignum eſt, ut Filius Dei crucifigatur, & moriatur; meliora Deus!
on accidet tibi, Domine, mors tam indigna & ignominioſa. Et quid hîc ex-
ectas anime mi: audi fulmen? *Qui converſus dixit Petro: Vade poſt me Sata-*
a, ſcandalum mihi es. Quaſi diceret: Recede à me, non enim es mihi in hac
: amicus, ſed Satan, hoc eſt, adverſarius, & ſcandalum atque offendiculum.
t quare dices, Petrus tam acerbè à Chriſto fuit increpitus? O Petre! *Quàm*
citò dæmon, qui modo Petrus eras!

℟. Ad hanc quæſtionem B. Petrus Damianus: *Factum id ad conſervan-* *S. Pet. Dam.*
am Petri humilitatem; erat enim neſcius ſecretorum Divinorum, & quòd *lib. 4. ep. 12.*
er tam indignam Chriſti mortem genus humanum eſſet redimendum: *In Velloſo in*
uo nobis exemplum dedit, pergit idem Beatus, *ut, quos ad honoris culmen at-* *Judith. 1.*
ollimus, ſub diſciplina magiſterii refrænemus, ut ne ipſi, lenocinante faſtigio, ſe in ſu- *Paran. 4.*
erbiæ tyrannidem erigant. Et quis ignorat, quòd S. Paulus conſors S. Pe-
ri usque ad tertium cœlum, hoc eſt, Empyreum fuerit elevatus? hoc ta-
nen non obſtante, & ita DEO permittente, paſſus eſt acres carnis ſtimulos:
Datus eſt mihi ſtimulus carnis &c. Et quare hoc? an non plùs omnibus labo- *1. Cor. 12. 7.*
avit Evangelium Chriſti cum innumerabili animarum lucro per plurimas
iſſeminando provincias? Audi ipſum loquentem: *Ne magnitudo revelatio-*
um extollat me, datus eſt mihi ſtimulus carnis meæ, Angelus Satanæ, qui me cola-
hizet; per quam pudendam carnis tentationem & turpes phantaſias plus hu-
niliatus fuit, quàm per omnes alias, quas ſuſtinuit paſſiones & labores, ma-
uiſſetq; quosvis alios perſentiſcere dolores, quàm ejusmodi tentari miſeriis;
roinde, anime mi, *humilia te in omnibus, & coram DEO invenies gratiam.* *Eccl. 3. 20.*

4. Subnectamus huic veritati aliam. Venit vice quadam ad pretioſiſſimum Orbis Salvatorem Regulus quidam ex Urbe Capharnao in Canam, ubi Chriſtus tunc temporis intervallo morabatur, rogans, ut ſecum in Capharnaum deſcenderet, & ibidem filium ſuum lethali infirmitate fatiſcentem
Jo. 4. 47. ſanitati reſtitueret: *Rogabat eum, ut deſcenderet, & ſanaret filium ejus; incipiebat enim mori.* Verùm Chriſtus recuſavit hoc iter, erat enim quatuordecim leucarum, ac proinde ſatis longum & difficile; hinc ſolùm ad Regulum dixit: *Vade, filius tuus vivit.* Aliâ vice acceſſit ad Dominum Centurio quidam, rogans impensè, quatenus ſervum ſuum graviſſimâ paralyſi laborantem curaret,
Matt. 8. 7. ad quem mox Dominus: *Ego veniam, & curabo eum.* Et quis, obſecro,
S. Auguſt. hic non obſtupeſcat mirabilem in Chriſto procedendi modum? Ad regu-
ſer. 6. de puero Cent. lum venire recuſat, ad ſervum verò ſe conferre ultrò paratum ſe offert? R. S. Auguſtinus, quia Centurio humilitate præceſſit Regulo, dicendo ſe indignum: *Domine, non ſum dignus,* reddidit ſe dignum, non in cujus parietes, ſed in cujus cor Chriſtus intraret. Magiſter enim humilitatis amat cor humile, ibi ſedem ſuam figit, ibi caput ſuum reclinat, ibi manſionem facit, unde ipſe
Iſa. 66. 2. ait apud Iſaiam Prophetam: *Ad quem autem reſpiciam, niſi ad pauperculum?* per quem pauperculum Scriptura humilem intelligit. Humilem ancillam
Luc. 1. 48. elegit Deus, & eam in digniſſimam Filii ſui Matrem deſtinavit: *Reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ;* econtra *divites dimiſit inanes.* Humilem Eſther ad
Eſth. 1. 22. regale ſolium evexit, ſuperbam verò Vaſthi repudiavit: *Quæ renuit, & ad*
Eſth. 2. 9. *Regis imperium venire contempſit;* Econtrariò de humili Eſther dicitur: *Quæ placuit ei, & invenit gratiam in conſpectu illius.* Humilem Davidem puerum paſtoricium de poſt fœtantes, accepit, & in Regem Iſraël per Samuelem inaugurari voluit, cœteris contemptis, & rejectis fratribus majoribus: *Et ait*
1. Reg. 16. 12. *Dominus: Surge, unge eum, ipſe enim eſt.* Jacob humilem ſelegit ſibi Dominus, ut jura obtineret primogeniti, Eſau autem hominem ſuperbum & arro-
Rom. 9. 13. gantem longè à ſe rejecit: *Jacob, dilexi, Eſau autem odiò habui.* Humilis ac contritus Publicanus de templo deſcendit juſti[illegible]atus in domum ſuam, Phariſæus autem ſuperbus cum omni fucata ſua juſ[illegible]ia à cœlorum Regno repulſus
Luc. 18. 14. eſt; ad quod ſubjungit Veritas: *Quia omnis, qui ſe exaltat, humiliabitur, &*
S. Bonav. *qui ſe humiliat, exaltabitur.* Hinc rectè pro ſenſu morali S. Doctor Seraphi-
ſerm. de uno Confeſſore. cus: *Nihil,* inquit, *habeat humilitate præſtantius, nihil amabilius, hæc eſt enim præcipua conſervatrix, & quaſi cuſtos quædam virtutum omnium, & nihil eſt, quod nos ita & hominibus gratos & DEO facit, quàm ſi vitâ meritô magni, humilitate infimi ſimus.* Audis hoc, qui hæc legis?

5. Cæterùm ſæpè inter ſe hanc agitabant quæſtionem Apoſtoli, ubi Petrum ſibi à Chriſto præferri videbant, dum pro illo ſolo didrachma ſolvit, quinam eorum in Regno cœlorum videretur eſſe major: *Quis putas major eſt*

eſt in Regno cælorum? ad quam reſolvendam quæſtionem Chriſtus parvulum in medio illorum ſtatuit (S. Marcus addit, eum Chriſtum in ulnas accepiſſe) tum elevata voce ad Apoſtolos dixit: *Amen, dico vobis, niſi converſi fueritis, & ef-* Marc. 9. 36.
ficiamini ſicut parvuli, non intrabitis in Regnum cælorum. Quid ad hoc Apoſtoli? Matt. 18. 3.
ſine dubio ſeſe invicem aſpiciebant admirabundi, cogitantes & mente inter ſe prædicta Chriſti verba ruminantes: Quid? nos Apoſtoli? nos ſicut parvuli? viri, quibus incumbit docere omnes gentes, ire in mundum univerſum, & prædicare Evangelium, & nos ſimus ſicut parvuli? Advertit has vel ſimiles Apoſtolorum cogitationes benigniſſimus JESUS, & ut eorum ulcus adhuc melius tangeret, ſubjungit: *Quicunque ergo humiliaverit ſe ſicut parvulus iſte, hic eſt major in Regno cælorum;* quaſi diceret: Dilecti Diſcipuli mei, hîc in parvulo iſto verum cernitis humiliatis exemplum: parvuli non invident aliis, non primas ambiunt, ſicut vos, ſed ſunt humiles & ſimplices, candidi & innocentes; hoc ergo oportet vos imitari in ſimplicitate & humilitate; proinde non primum ſed infimum locum quærite, ſi in via virtutis velitis proficere, & Cœlorum Regnum intrare, aliàs quidquid ædificaveritis in mundo, ſi nutet fundamentum humilitatis, breviſſimo tempore corruet: *Revertendum* S. Hilar. hic.
eſt igitur, ſubintrat hic S. Hilarius, *ad ſimplicitatem puerorum, quia in ea collocati, ſpeciem humilitatis Dominicæ circumferemus.*

Recordor hîc illius cæci nati, quem Chriſtus per lutum illuminavit: *Ex-* Jo. 9. 6.
puit in terram, & fecit lutum ex ſputo, & linivit lutum ſuper oculos ejus. Et quid, quæſo, viſui magis contrarium quàm lutum? an non ab experientia conſtat, minimum pulveris atomum obfuſcare viſum, pupillaſque hebetare oculorum? Reſpondet Salmeron, ideo Salvatorem noſtrum oculis hujus cæci nati ſuperimpoſuiſſe lutum, ut memoriam finis ſui ſemper ante oculos haberet: *Memento homo, quia pulvis es;* & Toletus: *Advertunt*, inquit, *cauſam eſſe, ut per hoc induceretur homo in humilitatem, eſt enim ex pulvere terræ factus.* Juvat etiam pro ſenſu morali hîc audire S. Ambroſium: *Si volumus*, ait, *mentis noſtræ oculos ſanare, debemus lutum ſuper eos ponere, nempe conſiderare noſtram miſeriam, fragilitatem, imperfectionem & peccata; à cogitatione enim ſui incipit Chriſtiana perfectio.* Salmeron. hic. Toletus hic. S. Ambr. l. 3. de Sacram. c. 2.

6. Appoſitè in mentem hîc mihi venit Mulier illa Chananæa & Gentilis, quæ à S. Marco dicitur, *Syrophœniſſa*, id eſt, ex illa Phœniciæ parte, quæ pertinet ad Syriam; hæc, inquam, mulier, cujus filia malè à dæmonio torquebatur, ad Chriſtum venit, clamans, & impenſiſſimè rogans. *Miſerere mei, Domine, fili David! filia mea malè à Dæmonio vexatur.* Obſerva hîc ſingularem hujus Chananææ prudentiam: non addidit in ſupplicatione: Veni Domine, & libera filiam meam à Dæmone torquente, ſed ſolummodò filiæ ſuæ malum Chriſto repræſentavit, confidens in illius bonitate & clementia, filiam à ſtygio inquilino liberandam. Verùm mitiſſimus Dominus ad hanc pri- Marc. 7. 26. Matth. 15. 22. Cornel. hic.

mam mulieris inſtantiam non reſpondit ei verbum, voluit enim magis probare fidem. Sed non deſtitit mulier rogando, & obteſtandô pro filiæ ſalute, ad cujus preces & Diſcipuli commoti. Dominum deprecabantur: *Dimitte eam, quia clamat poſt nos.* Verùm neque hoc Chriſti animum flectebat ad ferendam ei opem, unde ad illam dixit: *Non ſum miſſus, niſi ad oves, quæ perierunt Domus Iſraël,* illis enim paſcendis ovibus ſum miſſus paſtor & Meſſias. His tamen non obſtantibus pergit mulier illa Chananæa, validiùs clamando, flexiſque genibus Chriſtum adorans ingeminando: *Domine, adjuva me;* Sed de novo à Chriſto repellitur miſera; atque ut magis eam probaret, & mortificaret, illam pungebat appellandô canem: *Non eſt bonum ſumere panem filiorum, & mittere canibus.* Et quid hîc expectatis, amici? audite à fœmina gentili inſignem prudentiam & profundam humilitatem? *At illa dixit: Etiam Domine; Nam & catelli edunt de micis, quæ cadunt de menſa Dominorum ſuorum.* Non potuit mitiſſimus Redemptor ad tam humiles preces ulteriùs diſſimulare. Sed victus ratione & oratione Chananææ quaſi admirabundus exclamavit: *O mulier! magna eſt fides tua; fiat tibi ſicut vis.* Vide hîc, anime mi, perfectæ humilitatis & orationis potentis ideam, quod utrumque, ſi ſingularem à DEO flagitas gratiam, te oportet imitari; agnoſce te cum hac Chananæa pari humili modo coram Majeſtate Divina velut canem indi-
Jac. 1. 6. gnum, cui fruſtum panis de menſa Domini projiciatur; inſta, ſi te unâ, alterave vice non ſtatim exaudiat DEUS in fide non hæſitante, nam qui hæſitat, nihil accipit, & eſt ſimilis fluctui maris, qui à vento movetur, & circumfertur; obſecra in omni patientia, & in animo contrito & humiliato, &
S. Chryſoſt. aderit votis tuis benignus DEUS: *Meritò,* ſubintrat hîc S. Chryſologus:
ſerm. 100. *quæ ſe canem confeſſa eſt, in hominem commutatur: meritò adoptatur in filiam, levatur, & honoratur ad menſam, quæ ſe ſub menſa laudabili humilitate dejecit.*

7. O ſancta humilitas! tibi debetur Regnum cœlorum, & tu poteris à Deo impetrare omnia. Humilitas illius illibatæ Virginis Nazarenæ Deum de cœlo in terram attraxit, ut homo fieret, & mundum perditum immen-
Jo. 1. 14. ſo Sanguinis ſui pretio redimeret: *Et Verbum Caro factum eſt.* Humilitas
Luc. 3. 10. Præcurſorem Domini ſuper omnes natos mulierum extulit, qui ſe indignum reputabat, qui Chriſti corrigiam calceamentorum ſolveret, ideo à pientiſſi-
Matth. 11. 11. mo Salvatore audiit: *Inter natos mulierum non ſurrexit major Joanne Baptiſta.* Humilitas Regis Davidis & Aulicorum ejus iratum Deum placavit, & ſæviſſi-
1. Par. 21. 16. mam peſtem momento extinxit: *Levánsque David oculos ſuos, vidit Angelum Domini ſtantem inter cœlum & terram, & evaginatum gladium in manu ejus, & verſum contra Jeruſalem: & ceciderunt tam ipſi, quàm majores natu veſtiti ciliciis proni in terram:* & quid ſequitur: *Præcepitque Dominus Angelo, & convertit gladium ſuum in vaginam.* Humilitas Jobum inter tot decumanos calamita-

tum

tum fluctus conſervavit: *In omnibus his non peccavit Job.* [*Job. 1. 22.*] Sed & omnia in fine, quæ perdidit, ei duplicia reddidit, licet totus conjurans infernus ad eum perdendum vires omnes impenderit: *Poſtquam ſedit in ſtercore*, ait S. [*S. Paul. in Epiſt. 10. ad Sever.*] Paulinus, *tentari deſiitit. Conſumpſerat tentatoris invidiam humilitate perfectâ, qua facilius ſurgere, quàm dejici poteſt, quia in fimo ſedens, unde cadat, non habet, & habet, unde conſurgat, per eum, qui ſuſcitat de terra inopem, & de ſtercore erigit pauperem.*

Soli humiles à Sapientia Divina ad menſam invitantur cœleſtem: *Si quis eſt parvulus, veniat ad me.* [*Prov. 9. 4.*] Supra quod Lyranus, *id eſt*, inquit, *ſi quis eſt humilis, quia talis eſt diſpoſitus ad ſapientiam Divinam &c.* [*Lyran. hic.*] DEUS enim ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam. Sola humilitas eſt tutiſſima via in cœlum, per quam Beati omnes ad DEUM aſcenderunt, & in dies aſcendunt; unde humiles à Chriſto hanc habent premiſſionem: *Nolite timere puſillus grex, quia placuit Patri veſtro dare vobis Regnum:* [*Luc. 12. 32.*] Et S. Auguſtinus: *Humilitatis paſſibus*, ait, *ad cœli culmina aſcenditur; quia DEUS excelſus non ſuperbiâ, ſed humilitate attingitur.* [*S. Aug. ſer. 70. ad fratres.*] O beati igitur, qui ſunt humiles corde, ipſorum eſt enim Regnum cœlorum; *Benedicite ſancti & humiles corde Domino, laudate, & ſuperexaltate eum in ſæcula.* [*Dan. 1. 87.*]

8. Non equidem ignoro, qualia olim, & quàm ſumptuoſa, ac numeroſa Deo T. O. M. ſacrificia, ac holocauſta immolarent Hebræi; De Salomone in ſacro Codice legitur, quòd ſupremo Numini intra octiduum in dedicatione templi recens à ſe extructi, immolaverit *boum viginti duo millia, & ovium centum viginti millia &c.* [*3. Reg. 8. 63.*] quod ſanè honorificum ac regium erat ſacrificium. Alii litabant pecora centena, ſeu *hecatomben* DEO victimas. Alii numeroſum aurum & argentum mittebant in gazophylacium, & eò copioſiùs, quò magìs volebant per ejusmodi munera honorare DEUM. Et ecce, inter illos acceſſit & paupercula vidua, & loco victimarum, & pecuniarum duo tantummodò minuta in ciſtam æream, in atrio templi in hunc finem ad promovendum DEI cultum paratam, miſit; & quid audîit ab ore Veritatis? *Amen dico vobis, quoniam vidua hæc pauper plus omnibus miſit, qui miſerunt in gazophylacium; omnes enim ex eo, quod abundabat illis, miſerunt: hæc verò de penuria ſua omnia, quæ habuit, miſit, totum victum ſuum.* [*Marc. 12. 43.*] Et quare, dices, pretioſiſſimus orbis Servator Chriſtus coram Diſcipulis ſuis, ſtudiô in hunc finem convocatis, tam inſolutis laudum præconiis hanc pauperculam commendavit viduam? & quid ſint duo iſta minuta, viliſſimum oboli pretium? Dedit tamen plus cæteris omnibus, quia illius ſacrificium cordis magìs DEO placuit, quàm cuncta divitum holocautomata. Ratio eſt, quia hæc vidua reverà humilis erat cuticula, juxta ac pauperrima, proinde etiam ſecundùm ſuam proportionem juxta mentem Doctoris Angelici plus cæteris omnibus dedit, quia hic penſari debet, & charitatis & ſum- [*S. Th. 2. 2. q. 32. a. 4. ad 3.*]

mæ humilitatis affectus; Deus enim humilia reſpicit, & alta à longè co-
S. Laurent. gnoſcit, ac deſpicit: *Beati igitur*, ſubintrat hic S. Laurentius Juſtinianus,
Juſt. l. de *pauperes ſpiritu, id eſt, humiles, non habentes inflantem ſpiritum, quoniam ipſorum*
hum. c. 24. *eſt Regnum cœlorum.*

Exod. 25. 9. Et nunquid juxta tritum illud omnis Chriſti actio noſtra fuit inſtru-
40. ctio? *Inſpice, & fac ſecundùm exemplar, quod tibi monſtratum eſt.* Refert S. Marcus, quomodo Chriſtus ab energumeno integram Dæmonum legionem ejecerat, quæ ingreſſa in porcos, eos in mare præcipitavit, & ſubmerſit. Erat autem vir ille, qui à tot obſeſſus fuerat Dæmonibus, non immemor accepti beneficii; hinc Chriſtum impoſterùm pro viribus imitari, & inter illius
Marc. 5. 18. Diſcipulos connumerari voluit: *Cúmque aſcenderet navim, cœpit illum depre-*
S. Ambroſ. *cari, qui à Dæmonio vexatus fuerat, ut eſſet cum illo, & non admiſit eum.* Et
in hunc lo- quæ cauſa hujus repulſæ? ℟. S. Ambroſius: *Non niſi, ut jactantia cauſa vita-*
cum. *retur, & fidelibus humilitatis præberet exemplum.*

Luc. 4. 40. De eodem pientiſſimo Salvatore recenſet S. Lucas, quòd ordinariè ſua miracula non de die ſplendente ſole, ſed ingruente jam nocte, atque ſic in tenebris voluerit patrare: *Cùm autem ſol occidiſſet, omnes, qui habebant infirmos variis languoribus, ducebant illos ad eum; at ille ſingulis manus imponens curabat eos.* Et quare, dices, Chriſtus pleraque ſua miracula non de die fecit?
S. Bern. cit. ℟. S. Bernardus: *Ideo cùm ſol occidiſſet, curavit infirmos, ipſe enim, ut jactantiam*
à Vaub in *evitaret, voluit in tenebris miracula facere.*
Marial. Transfiguratur Chriſtus in monte, & cum Elia ac Moyſe colloquitur:
conc. 16. *Et dicebant exceſſum ejus, quem completurus erat in Jeruſalem.* Qualis, quæſo,
Luc. 9. 31. hic erat exceſſus in Chriſto, de quo ad invicem in glorioſa illa transfigu-
Hugo Card. ratione colloquebantur? ℟. Hugo Cardinalis: *Excellens Chriſti humilitas,*
hic. *quà usque ad mortem crucis ſe humiliavit*, ibi enim factus eſt noviſſimus virorum.

O Chriſtiane! ſi hæc cogitas, quid pro te fecerit humilis JESUS, quo-
Jo. 13. 15. modo audebis impoſterùm te extollere? Non ſatis fuit pientiſſimo Redemptori tuo fieri humilitatis Magiſtrum, niſi etiam fieret exemplum. Vide, ac perpende, quomodo proſtratus ad pedes Apoſtolorum, ſordidos, eorum pedes lavare non dedignatus ſit; non latebat eum proditoris perfidia, lavit tamen & non ſine lacrymis maledictos ejus pedes. O homo! pulvis & cinis! ecce Creator univerſorum curvat genua ante pedes traditoris ſui, & tu præſumas te in aliqua re efferre? humilia te ſub potenti manu DEI, & te impo-
Marc. 10. ſterùm non plus æſtimes, quàm purum nihil, & peccatorum omnium mi-
51. ſerrimum; roga denique mitiſſimum Dominum cum illo cæco: *Domine, ut videam &c.*

CON-

CONSIDERATIO L.

De diligendo DEO, & proximo propter DEUM.

Pro Dominica 17. poſt Pent.

Diliges Dominum Deum tuum de toto corde tuo, & proximum tuum ſicut te ipſum. Matth. 22. 37.

I.

A*fferte mihi gladium*, dicebat quondam Regum prudentiſſimus, 3. Reg. 3. 24.
dum duæ matres de filio vivo & mortuo coram regio contendebant tribunali: *Afferte mihi gladium:* qui cùm eſſet allatus, per ſatellitem proximè adſtantem, infantem vivum per medium ſecari juſſit: *Dividite infantem vivum;* ſed non permiſit vera mater hujus ſuæ prolis diviſionem, quia commota ſunt omnia viſcera ejus ſuper filio ſuo, proinde Regem rogavit: *Obſecro, Domine, date illi infantem vivum;* altera verò ficta & perſonata mater clamabat: *Nec mihi, nec tibi, ſed dividatur.* Ex
uo naturali veræ matris in filium amore & affectu Rex ſapientiſſimus abundè cognovit veram illam, ac genuinam eſſe matrem, quæ filium ſalvum & integrum habere voluit, alteram verò eſſe repellendam, quæ poſtulabat diviſionem. *Omnia hæc illis contingebant in figura.* Per veram illam matrem 1. Cor. 10.
erum amorem in DEUM & proximum intellige, qui unus amor eſt, nec 11.
ividi poteſt; ſi enim amas DEUM, amas & proximum: *Hoc mandatum ha-* 1. Jo. 4. 21.
mus à DEO, ut qui diligit DEUM, diligat & fratrem ſuum; per matrem perſonatam Diabolum, mundum, carnem ſubaudi, quos ſi conſulis, ſuadent tibi, ut amor dividatur: *Nec mihi, nec tibi;* ſed amor verus unus eſt,
ec diviſionem patitur: *Bona mulier*, ſubintrat hîc Paulus de Palatio: *inte-* Paul. de Pal.
um, non diviſum vult filium, licèt, quæ ſe matrem fingebat, dividi filium optaret; ita in c. 3. Eccl.
Deus integrum cor, non diviſum vult, juxta illud: Præbe, fili, cor tuum mihi, & Prov. 23.
odie in ſacro Evangelio: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.* 26.
Nota: Ex toto corde tuo, non diviſo. Matth. 24.
37.

Sanxit quondam Deus legem de animalibus mundis, quibus veſci liceret & de immundis, quæ comedi prohibuit; & cùm ad volucres deveniſſet, inter immundas omnium primam deſignavit aquilam: *Hæc ſunt, quæ* Lev. 11. 13.
de

Orig. in Lev. 11. — *S. Aug. in Pſ. 123.* — *S. Bern. ſer. de Aſcenſ. Dom.* — *Hugo Card. in c. 5. ad Gal.*

de avibus comedere non debetis, & vitanda ſunt vobis: Aquilam &c. Et quid peccavit aquila, quòd juſtis prohibeatur tanquam immunda? nunquid irretortis ſolem conſiderat oculis, & eſt amica lucis, inter omnes cœli volucres volatu ſublimiſſima? Ratio eſt, ait antiquiſſimus Origenes, *quia ex mortuis vivit*; habet enim duplex cor, & duplicem oculorum obtutum, unum cœlo conſecrat conſiderando ſolem & ſidera, altero immunda in vallibus terræ projecta & fœtida cadavera, quibus libentiſſimè paſcitur, conſiderat. Sed apage te, immunda aquila, de qua S. Auguſtinus aſſerit, quòd ſit ſymbolum Dæmonis animarum prædatoris. Cor ergo unum & mundum hodie inquirimus, quia juxta lemma Ariſtotelis *perfectus amor non eſt niſi ad unum*, neque eſt conventio veritati, ait Mellifluus, & vanitati, luci ac tenebris, ſpiritui & carni, igni & tepiditati: DEUS, DEUS ſolus à nobis vult amari, & cordis noſtri eſſe abſolutus Dominus; & hic amor, quem DEO debemus generat quoque amorem proximi, proinde rectè Hugo Cardinalis: *Dilectio Dei in dilectione proximi continetur, quia non diligimus proximum, niſi propter Deum.* De qua veritate ſummè ad ſalutem neceſſaria plura occurrunt dilucidanda.

Exod. 39. 22. — *S. Th. 2. 2. q. 23. a. 4.*

2. Quod ſol eſt inter ſidera, adamas inter gemmas, aurum inter metalla, balſamum inter aromata, & roſa inter flores, hoc eſt, amor inter cæteras virtutes. Olim Sacerdos in Sancta Sanctorum ingreſſurus in extremitate veſtium plura debuit portare malogranata: *Deorſum autem ad pedes mala punica.* Ratio eſt, quia malum punicum eſt ſymbolum amoris in DEUM & proximum; ſolet enim in vertice, tanquam Regina geſtare coronam, & ardentiores ſolis radios cor & viſcera ſua pandit, in quibus mirabili unione rubeſcentium granorum exhibet nobis multitudinem; ita & Regina charitas eſt conſtituta, cor ſuum ſoli Deo & juſtitiæ ſoli pandit, & proximo propter DEUM benefacit: *Ut breviter*, ait S. Thomas, *omnium virtutum definitionem complectar: virtus eſt charitas, quâ diligitur DEUS & proximus.*

Luc. 10. 26.

Venerat aliquando ad pretioſiſſimum Salvatorem noſtrum legis quidam peritus, quærens, quidnam facere deberet, ut vitam obtineret, & poſſideret æternam? cui Chriſtus: *In lege quid ſcriptum eſt, quomodo legis?* ad quod legis ille peritus, ut demonſtraret ſe in lege eſſe verſatum, mox reſpondit: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, & ex omni mente tua: & proximum tuum ſicut te ipſum*, quam præclaram reſponſionem ſapientiſſimus Magiſter ſummoperè commendavit: *Rectè reſpondiſti*, & pro majori ſtimulo ut utrumque hoc mandatum impoſterum exactè obſervaret, adjecit: *Hoc fac, & vives.* Siſte hìc, anime mi, & mente attentiore hæc Chriſti verba conſidera: *Hoc fac, & vives.* Et nunquid duo ſunt præcepta charitatis, Dei videlicet & proximi? proinde Veritas dicere debuiſſet: *Hæc fac, & vives?*

2. Cajetanus, ideo Chriſtum dixiſſe *Hoc* in ſingulari, & non *Hæc* in plu- *Cajetanus*
ali, quia amor Dei, & proximi in ſubſtantia unum eſt præceptum: *Non di-* *hic.*
it hæc, ſed hoc, quoniam unum ſine altero fieri nequit; & Dionyſius Carthuſianus: *Dionyſ.*
icèt duo ſint charitatis præcepta propter materialem diſtinctionem objecti, una ta- *Carth. hic.*
en eſt charitas, quâ Deus, proximúſque diligitur. Juvat enim hîc pro ſenſu
norali audire Hugonem Cardinalem, qui exiſtimat, per hæc verba mitiſſi-
num Servatorem legis illi perito voluiſſe exprobrare, quòd opera illius non
orreſponderent dictis; *Quaſi dicat: hoc doces, ſed non facis, vis vivere vitâ* *Hug. Card*
ternâ, hoc fac, & vives. Unde quòd dicit Dominus: rectè reſpondiſti, non tantùm *hic.*
ius reſponſum laudavit; ſicut multorum verba laudabilia ſunt, ſed facta vituperabi-
ia &c. Ah! ad quid proderit nobis in extrema illa mortis hora in lege Di-
ina fuiſſe peritos, doctos & eloquentes concionatores, cauſidicos &c. Si
oc præceptum charitatis ipſimet non obſervaverimus?

3. Sed pergamus ulteriùs. Vidit aliquando Iſaias Deum T.O.M. in
hrono ſuo ſedentem, & Seraphinos ei aſſiſtentes, alternatiſque vocibus illi
cclamantes: *Sanctus, ſanctus, ſanctus,* & quod ſingulariter notandum, erant *Iſa. 6. 2.*
lli Seraphini ſex alis inſtructi: *Sex alæ uni, & ſex alæ alteri, duabus velabant fa-* *Tirin. hic.*
iem ejus, & duabus velabant pedes, & duabus volabant. Singula hæc innotant
liquid, attentum te eſſe cupio. Duabus alis velabant faciem Dei & ſuam
ræ reverentia, quia non audebant aſpicere contra Deum ob nimium ſplen-
orem è vultu Divino promicantem; tegendo autem pedes, ſuam teſtaban-
ur verecundiam & imperfectum in Deum amorem; duabus autem aljs vo-
ibant: Duæ iſtæ alæ extentæ, & volantes ſunt amor Dei & proximi; ſicut
nim avis unâ duntaxat alâ inſtructa, volare non poteſt, ſed neceſſum eſt, ut
uas habeat, *ſic nullus homo,* ait S. Bernardus, *cum una ala poterit volare ad cœlum,*
uare? quia nec ſola dilectio Dei ſine dilectione proximi, nec ſola dilectio proximi ſine di- *S. Bern. ſer.*
ctione Dei valet ad conſequendam æternam beatitudinem. Et quid dico ulteriùs? *13. de modo bene vivendi.*

Charitas eſt vexillum, ſub quo virtutes omnes Deo debent militare, ex *Cant. 2, 3.*
ujus vexilli una parte pro lemmate inſcriptum eſt: *Pro Deo,* & ex altera: *Pro*
roximo; ad hoc enim alluſit Sponſa, & Sponſus animæ noſtræ: *Ordinavit in*
e charitatem. In Hebræo legitur: *Vexillum ejus ſuper me charitas.*

Charitas eſt Regina illa adſtans in chlamyde aurea ad dexteram Divi-
i Sponſi ſui, & circumamicta varietate gemmarum, id eſt, omnis generis
irtutum, quatenus unicè placere DEO, eumque ſuper omnia diligens, &
roximum ſicut ſeipſum, de qua David jam olim decantavit: *Adſtitit Regina* *Pſ. 44. 10.*
dextris tuis in veſtitu deaurato, circumdata varietate.

Charitas eſt tunica illa inconſutilis, quam Chriſtus noluit, ut à mili-
Jo. 19. 24. tibus ſub cruce in partes ſcinderetur: *Dixerunt ergo ad invicem: non ſcindamus eam, ſed ſortiamur de illa, cujus ſit*; in qua toga, ſed aliquo modo diſciſſâ
Chriſtus quondam S. Petro Alexandrinorum Epiſcopo apparuit, eíque inſi-
Brev. Ro. nuavit: *Arius veſtem meam*, quæ eſt Eccleſia, dilaceravit. Vide, ne & tu
26. Nov. hanc Chriſti veſtem, quæ eſt charitas fraterna, dilaceres per diſſenſionem &
1. Jo. 3. 14. contentionem cum fratre tuo? *Qui non diligit, manet in morte.*

Charitas eſt duplex annulus ita ſibi annexus, ut unus ſine altero eſſe
non poſſit, in quem finem DEUS Moyſi præcepit, ut in altari thymiamatis
duos ejusmodi aureos inſereret annulos, quibus commodè in via ad Palæſti-
Exod. 30. 4. nam illa ſacra à Levitis geſtaretur ara: *Et duos annulos aureos ſub corona per ſin-*
Rab. hic. *gula latera, ut mittantur in eos vectes, & altare portetur.* Cor noſtrum, ait
Rabanus, eſt vivum illud thymiamatis altare, in eo enim aſſiduo ardere
debet ignis Divini amoris, duo autem pretioſi illi, & aurei annulli, ſunt cha-
ritas DEI & amor proximi &c.

Cant. 4. 5. Hæc eadem bina charitas ſunt duo ubera ſponſæ, quibus anima fidelis
Jud. 16. 29. nutritur, & ſuſtentatur. Sunt duæ columnæ, quibus tota innititur Eccleſia.
Sunt duo poli, Arcticus & Antarcticus, quibus ſuſtinetur orbis. Sunt duo
magnetes, qui cor hominis viatoris ad Deum, & viciſſim Deum ad cor ho-
Gen. 28. 12. minis efficaciter trahunt. Sunt aſcenſus & deſcenſus in ſcala Jacob quon-
dam præfigurati; per aſcenſum enim anima diligit Deum, & per deſcen-
1. Petr. 4. ſum proximum. Proindè rectè S. Petrus: *Ante omnia*, ait, *mutuam in vobis-*
8. *metipſis charitatem continuam habentes*: & S. Paulus: *Super omnia autem hæc, cha-*
Col. 3. 14. *ritatem habete, quod eſt vinculum perfectionis.* Et ipſa veritas Chriſtus: *In hoc*
Jo. 13. 35. *cognoſcent omnes, quia Diſcipuli mei eſtis, ſi dilectionem habueritis ad invicem.*

4. Sanxit quondam DEUS legem, ubi ſibi Iſraëlitæ non tam hominum,
Exod. 13. 2. quàm & jumentorum ſuorum primogenita offerrent: *Sanctifica mihi omne primogenitum, quod aperit vulvam in filiis Iſraël, tam de hominibus, quàm de jumentis; mea enim ſunt omnia.* Et hoc quidem in memoriam & recogni-
tionem illius inſignis beneficii, quòd in cæde omnium primogenitorum
in Ægypto intacta ſervaverit cuncta Hebræorum primogenita. Excepit au-
tem DEUS in hac lege aſinum, cujus primogenitum noluit ſibi offerri, ſed
Exod. 13. ut illius locô offerretur ovis: *Primogenitum aſini mutabis ove; quod, ſi non re-*
13. *demeris, interficies.* Et quid, obſecro, peccavit aſinus, quòd ab immolatio-
ne & ſacrificio fuerit excluſus? Nonne aſinus animal eſt patiens, & labori-
bus ac portandis oneribus aſſuetum: Nunquid hyemis tempore frigidiſſi-
mo creatorem ſuum recens natum in præſæpio halitu ſuo fovit, & calefecit?

An non ipſe DEI Filius hujus jumenti opera uti voluit, dum à gladio Herodis profugus fugit in Ægyptum, & dum in virili ætate tanquam Rex Sion ſuper illum ſedens, vectus eſt in Jeruſalem? His tamen non obſtantibus rejectus eſt aſinus, & locò illius DEO ovis immolari debuit? *Mutabis ove?* *Matth.* 21. 5.

Ratio eſt, ait doctiſſimus Manſius, quia DEUS abhorret ejusmodi pacis perturbatores, qualis eſt aſinus, vult enim Deus, ut in charitate mutua nos invicem diligamus, ſed aſinus hunc ordinem perturbat, dum pellem ſuam ſubminiſtrat, ex qua conficiuntur tympana, belli & diſſenſionem instrumenta, quibus utuntur milites ad cædes, ad homicidia, ad rapinas & ad cruentas pugnas. Apage ergo aſinum à ſacrificio, humilis ovicula Deo præplacet: *Mutabis ove.* Et quare ove? ℟. Quia ovis ſymbolum eſt veri & electi Chriſtiani in ſupremo illo judicio ad dexteram ſupremi Judicis collocandi: *Statue oves à dextris.* Ovis inſuper in proximi utilitatem ſe totam impendit, dum illi lac & carnes in eſum, lanam autem & pellem in veſtes ſubminiſtrat; proinde meretur egregium eſſe ſymbolum, & figura hominis Chriſtiani proximo ſuo pro poſſe benefacientis; qui ergo ſe talem exhibet moribus oviculam, Deo ſe quotidie in ſacrificium offerens, & proximo in neceſſitatibus conſtituto, ſubſtantiâ ſuâ ſuccurrens, is ſe demonſtrat ovem ad cœleſte ovile prædeſtinatam. *Manſ. in Bibl. to.* 1. *tr.* 5. *diſc.* 7. *Matth.* 25. 33.

Et hæc cauſa eſt, quare Chriſtus Dominus, cùm Apoſtolos ſuos in orbem terrarum ad convertendas gentes ablegavit, eos ovibus aſſimilare non dubitaverit: *Ecce, ego mitto vos ſicut oves in medio luporum.* Supra quod egregiè S. Chryſoſtomus: *Erubeſcant*, inquit, *qui quaſi lupi adverſarios ſuos proſequuntur, cùm videant lupos innumeros ab ovibus ſuperari pauciſſimis. Et certè quouſque ſumus oves, facilè hoſtes vincimus: cùm verò in naturam luporum tranſimus, tunc ſuperamur, tunc enim nullum nobis à paſtore patrocinium adeſt, qui non lupos, ſed oves paſcit.* *Matth.* 10. 16. *S. Chryſoſt. hom.* 34. *in Matth.*

5. Obſervemus modo alium & non inelegantem conceptum. Venerat vice quâdam mulier quædam paupercula, pluribusque gravata debitis ad Eliſæum Prophetam, quæ cùm non haberet, ex quo creditoribus in domum ſuam irruentibus, duosque filios in aliqualem debitorum ſatisfactionem arripientibus, debitum exſolveret, apud dictum Prophetam unicum ſuum quæſivit refugium, ut in rebus adeo deſperatis optatam ferret opem hanc: hanc cùm vidiſſet Eliſæus, ex ea quæſivit, quidnam adhuc reſidui bonorum haberet domi? at illa: *Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea: niſi parum olei, quo ungar.* Quo audito, mox Eliſæus præcepit, ut vaſa non pauca à vicinis ſuis mutuò peteret, & acciperet, quæ per inſigne miraculum recenti & *4. Reg.* 4. 2.

optimô oleô fuerunt adimpleta, dum infundendo ſemper creſcebat oleum, donec tandem omnia vaſa implerentur; ex quo oleo vendito & debitoribus ſuis abundè ſatisfecit & domui ſuæ in longa tempora proviſionem fecit. Et quare, dices, memoratus Propheta huic egentiſſimæ viduæ non de auro, & argento ad ſolvenda debita providit? cur oleum multiplicari voluit?

S. Auguſt. ſer. 206. de Temp. ℟. S. Auguſtinus, quòd per oleum charitas intelligatur, per quam noſtris poſſumus ſatisfacere debitis; oleum enim omnibus ſupereminet liquoribus, ſi cum illis miſceatur, ſic charitas cunctis virtutibus, ſi cum illis comparetur: *Major autem horum eſt charitas.* (*1. Cor. 13. 13.*) Si virgines illæ fatuæ hoc oleum habuiſſent ſecum, non in æternum fuiſſent reprobatæ: *Non ſumpſerunt oleum ſecum*; (*Matth. 52. 2.*) hoc eſt: non habuerunt charitatem Dei, & proximi.

Et hoc eſt, quod olim Deus Angelo illi vaſtatori, nigro inſidenti equo & ſtateram in manu habenti, mandavit, ut vino & oleo parceret, & non ea devaſtaret: *Vinum & oleum ne læſeris.* (*Apoc. 6. 6.*) Et quare hoc? ℟. Cornelius per vinum, & oleum deſignari eminentes in charitate & miſericordiâ, qui enim Deum ſuper omnia diligit, & proximum ſicut ſeipſum, Angelum illum vaſtatorem id eſt, Diabolum timere non debet: *Amor*, ait Didacus Stella, (*Stella in c. 10. Luca.*) *rubrica eſt, qua cognoſcuntur oves Chriſti, & à grege Dæmonis diſtinguuntur.*

6. Cæterùm inveſtigant SS. Patres cauſam & rationem, quare dives ille Epulo in morte ſua in puncto ad inferni barathrum deſcenderit; de quo D. Lucas ſcribit: (*Luc. 16. 22.*) *Mortuus eſt dives, & ſepultus eſt in inferno!* Et quare peccavit ille dives? fortè quia induebatur purpurâ & byſſo, & epulabatur quotidie ſplendidè? an fortaſsè aliena rapuit, aut ſubditis malo præfuit exemplo: Aliam æternæ illius damnationis cauſam adſtruit Doctor Angelicus, quia amorem proximi non habuit, & conſequenter nec ipſius DEI; nam qui proximum diligit propter Deum, hoc ipſo amat DEUM, imò magìs amat Deum, quàm hominem, juxta tritum illud: *Propter quod unum quodque eſt tale, & illud magìs eſt tale.* Objectum igitur formale dilectionis proximi debet eſſe ipſe DEUS; ſed nullum habuit dives ille damnatus ſimilem amorem, dum enim Lazaro proximo ſuo, in extrema neceſſitate conſtituto, non ſuccurrebat: *Qui jacebat ad januam ejus, ulceribus plenus, cupiens ſaturari de micis, quæ cadebant de menſa divitis, & nemo illi dabat;* per juſtam conſequentiam ſequitur, quòd ne ipſum Deum amaverit, qui hanc Legem de diligendo proximo dedit: (*S. Thom. op. de er. Prin. 1. 4. c. 7.*) *Non reprehenditur dives*, ait citatus S. Doctor, *quòd aliena rapuerit, ſed quòd ſua non erogaverit &c.* Attendant hîc divites, contra quos idem Sanctus ulteriùs declamat: *Minùs Deum diligunt, qui plura ab eo recipiunt, & minùs ab ejus offenſa ſe cuſtodiunt: & quantò majorem terram ab eo tenent, tantum minùs ſervitium ei exhibent.* O divites, in amore

re

reDei & proximi & futurorum ſocordes, audite fulmen ab ore Veritatis contra vos vibratum.

Non ignoratis, credo, quòd aliquando ad Chriſtum venerit adoleſcens quidam benè nummatus, ut ab illo veritatis Magiſtro viam ſalutis inquireret, cui Dominus paucis reſpondit, obſervationem mandatorum Dei illi optimè eſſe neceſſariam, ſi vellet ingredi ad vitam; & cùm inſtaret adoleſcens, atque perfectiora à Chriſto poſtularet, ei ſuggeſſit, ut & opes ſuas pauperibus diſtribueret, ut in cœlo theſaurum nunquam deficientem obtineret; quo audito abiit triſtis locuples ille juvenis, quia multas habebat poſſeſſiones, ex cujus diſceſſu captavit occaſionem mitiſſimus Salvator contra divites hujus ſeculi valdè difficile formandi argumentum: *Amen dico vobis quia dives difficilè intrabit in Regnum cœlorum.* Et ut hanc irrevocabilem ſententiam adhuc ma- *Matth.* 19. 23.
gis exaggeraret, adjecit: *Et iterum dico vobis: Faciliùs eſt Camelum per foramen acûs tranſire, quàm divitem intrare in Regnum cœlorum.* Stabant hîc attoniti, afflicti, & quaſi extra ſe rapti Diſcipuli omnes, dicentes: *Quis ergo poterit ſalvus fieri?* Verùm ad quid turbati eſtis optimi Diſcipuli Domini? hoc vos non tangit fulmen; nunquid reliquiſtis omnia, & Magiſtrum veſtrum ſecuti eſtis in omni paupertate, opum & rerum mundanorum contemptu?

6. Ad hoc Argumentum D. Chryſoſtomus, Diſcipulos ideo fuiſſe per- *S. Chryſoſt. hîc in Matth.*
culſos & perturbatos, quia dilectionem Dei & proximi in ſe habebant, & in iis quærebant hinc ſummoperè dolebant hujus divitis adoleſcentis abitum, qui rectà cum divitiis ſuis properabat ad interitum: *Propter perditionem aliorum dolebant*, ait Os aureum, *quorum omnium charitate jam afficiebantur, & quaſi Magiſtrorum ac Patrum viſcera ſuſceperunt.* Diſcite hîc non tantùm proximi infirmitati compati, ſed & illi modo quocunque poſſibili ſuccurrere: *Qui* 1. *Joa.* 3. 17.
habuerit ſubſtantiam, ait dilectus Chriſti Diſcipulus, *& viderit fratrem neceſſitatem habere, & clauſerit viſcera ſua ab eo: Quomodo charitas Dei manet in eo?* Et addit: *Filioli mei, non diligamus verbo, neque linguâ, ſed opere & veritate.* O quàm longè abſunt moderna tempora ab ejuſmodi charitate! Penſa ſingula, & repenſa, optime Lector! an non modò verificetur illud Veritatis: *Et quo-* *Matth.* 24. 12.
niam abundavit iniquitas, refrigeſcet charitas multorum. Et quid tandem fiet, quando venturus eſt ſupremus ille ac diſtrictiſſimus Judex, qui ſecundùm opera *Matth.* 25. 45.
charitatis nos judicabit? *Tunc reſpondebit illis, dicens: Amen dico vobis: Quamdiu non feciſtis uni de minoribus his, nec mihi feciſtis. Et ibunt hi in ſupplicium æternum: juſti autem in vitam æternam.*

7. Hîc ſubſiſto, & volo, anime mi! ut una mecum attenta mente perpendas illud conſideratione dignum reſponſum, quod olim Chri-

ſtus ſubdolis Phariſæis, eum cum Herodianis aſſociatis miniſtris tentantibus,
dedit, ubi ex ipſo, ut in proprio eum caperent ſermone, percontati ſunt: Num
liceret cenſum dare Cæſari, an non? Fuit autem hæc Chriſti reſponſio &
argumenti ſolutio adeò Divina & mirabilis, ut tentantes adverſarios, ſub ovi-
na pelle lupi rabiem tegentes, non tam confunderet, quàm & nobis inſignem
Matth. 22. præberet inſtructionem; *Oſtendite*, inquiebat, *mihi numiſma cenſûs; at illi*
19. *obtulerunt ei denarium*; ad quod ulteriùs mitiſſimus Salvator: *Cujus eſt imago*
hæc & ſubſcriptio? dicunt ei: Cæſaris. Manet ergo, reponebat Chriſtus, ſta-
Matth. 22. tutum, firmum atque juſtum: *Reddite, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari, & quæ ſunt*
37. *Dei, Deo.* O ſtupendam ab Ore Veritatis reſponſionem! Quid ais, Domine?
an ordinem amoris invertis? Quis magis conſiderandus, DEUS, an Cæſar?
S. Ambr. hic. an non primum ac maximum mandatum in lege: *Diliges Dominum DEUM*
tuum ex toto corde tuo... Exinde primùm adjicitur: *Et proximum tuum, ſicut*
teipſum? Et ſi Cæſar eſt proximus noſter, cui debemus tributum, quia,
prout obſervat S. Ambroſius ab hoſtibus nos defendit, & vitam noſtram pa-
catam facit; quantò magis primum tributum debemus DEO, à quo habe-
mus omnia? proinde, mi Domine (loquor pulvis & cinis in humilitate cor-
dis mei) multò magis dicere debueras: *Reddite ergo quæ ſunt Dei, Deo*, &
exinde: *& quæ ſunt Cæſaris, Cæſari?*

De Lanuza Ingens hic latet myſterium, ſupra quod egregie de Lanuza: *Vult*, in-
in Medulla quit: *Chriſtus primò Cæſari, Principi tuo, proximo tuo, patri tuo, vicino tuo, &*
Cedri Libani *cuilibet ſatisfacias, quod illis de jure, ſeu præciſa teneris obligatione: deinde mune-*
D. 17. *ris tui erit Deo ex iis, quæ ſuperſunt, ſolvere &c.* Ex qua doctiſſima & veriſſi-
Pent. ma reſponſione ſatis luculenter intelliges, quo affectu DEUS urgeat, & à
Rom. 13. 7. nobis exquirat amorem proximi, dum etiam proprium honorem & amo-
rem ejus dilectioni poſtponit! unde & gentium Doctor Paulus ait: *Reddite*
ergo omnibus debita: cui tributum, tributum: cui vectigal: vectigal: cui timorem,
timorem, cui honorem, honorem. Nemini quidquam debeatis, niſi ut invicem diliga-
tis: qui enim diligit proximum, legem implevit.

8. Et hoc eſt, quod Chriſtus poſt Reſurrectionem ſuam Petro inſinua-
vit, dum nunc abiturus in cœlum eum in ſuum in his terris deſignavit Vi-
Jo. 21. 15. carium, ut ſub uno paſtore una ac vera usque ad finem mundi regeretur
Eccleſia. *Cùm ergo prandiſſent, dicit Simoni Petro JEſus Simon Joannes diligis*
me plùs his? Dicit ei: Etiam Domine, tu ſcis, quia amo te. Dicit ei: Paſce
agnos meos; quam animarum & ovicularum ſuarum curam pientiſſimus
Dominus Petro trinâ vice inculcavit: *Paſce agnos meos: Paſce oves meas*:
Cornel. hic. & quare tertio? fortaſsè prout obſervat Cornelius, ut Petrus triplicem Chri-
ſti negationem triplici ac conſtanti ſinceri amoris profeſſione expiaret? Et
hoc

hoc quidem verum eſt; ſed alia quoque hîc ſubeſt ratio, quam aſſignat S. Chryſoſtomus: Quia Petrus, inquit, majorem omnibus Apoſtolis in Dominum charitatem oſtendit, à quo ardente ergà Deum & hominem Chriſtum amore neceſſariò & charitas in proximum derivari debuit, quam utramque hîc Chriſtus peculiariter Petro commendavit; hæc enim ſancta charitas eſt ignis ille, qui in altari cordis noſtri jugiter ardere debet: *Ignis autem in altari ſemper ardebit.* Hæc eſt ille ignis, quem Filius hominis venit mittere in terram, & quid vult, niſi ut in omnium pectoribus accendatur; Hæc eſt illa arundo aurea, quam S. Joannes in manu Angeli vidit, quâ muros & portas cœleſtis Hieroſolymæ dimenſus eſt: *Qui loquebatur mecum, habebat menſuram, arundinem auream &c.* Si vis ſcire, anime mi, menſuram ſanctitatis & perfectionis in homine, hanc charitatis virgam in manus ſume, quia *perfectio Chriſtiana vitæ*, ait Doctor Angelicus, *attenditur ſecundùm charitatem.* Hæc eſt funiculus ille coccineus, qui in funeſto civitatis Jerichuntinæ excidiô domum Rahab conſervavit immunem. Hæc denique eſt illa pretioſa Margarita, pro qua oportet expendere omnia cum illo Negotiatore Evangelico, ut comparemus eam &c.

S. Chryſoſt. hom. 87. in Jo.

Lev. 6. 12.

Luc. 12. 49.

Apoc. 21. 15.

S. Th. p. 1. q. 12. a. 6.

Joſue 2. 18.

Matth. 13. 49.

CON-

CONSIDERATIO LI.

De Timore DEI ad Salutem obtinendam neceſſario.

Pro Dominica 18. poſt Pent.

Videntes autem turbæ, timuerunt, & glorificaverunt DEUM. Matth. 9. 8.

I.

Job. 28. 12. JOb præclariſſimum humanæ tolerantiæ ſpeculum ſingularem humanæ mortalitati proponit quæſtionem, ubi tandem vera ac ſolida ſapientia in orbe ſit reperienda: *Sapientia*, inquit, *ubi invenitur? & quis eſt locus intelligentiæ?* Et reſpondet ſibi Job ad propoſitam quæſtionem: *Sapientia non invenitur in terra ſuaviter viventium*, nam qui luxum & voluptates ſectantur, longè ſunt à vera ſapientia. Neque invenitur in aurifodinis, è quibus pretioſum illud effoditur metallum: *Non adæquabitur ei aurum.* Neque in abyſſo maris, ex qua eruuntur pellucidæ gemmæ, uniones & margaritæ: *Abyſſus dicit: Non eſt in me; & mare loquitur; Non eſt mecum.* Neque in alio mundi loco, licèt usque ad Indos & extremas orbis partes te contuleris: *Non conferetur tinctis Indiæ coloribus, nec lapidi Sardonicho pretioſiſſimo, vel Sapphiro &c.* Ubi ergo, & in quo loco invenienda eſt ſapientia? *Unde venit; & quis eſt locus intelligentiæ?* Tandem poſt varia adhuc interjecta concludit patientiſſimus Job, ſapientiam veram ſolùm è cœlo dari, non aurô
Job. 28. 28. emi, illamque ſapientiam conſiſtere in timore Dei: *Ecce timor Domini, ipſa eſt ſapientia; & recedere à malo, intelligentia.*

Pſ. 110. 9. Prov. 14. 27. S. Bern. tr. de 7. donis Spir. S. c. 1. Prov. 8. 13. S. Pachom.

Ita eſt: *Initium ſapientiæ*, ait Vates Regius, *timor Domini*, & Regum ſapientiſſimus: *Timor Domini, fons vitæ.* O ſalutaris DEI timor! Tu es radix, ex qua vita noſtra promanat; ita Mellifluus: *Timor Domini radix eſt, & cuſtos omnium bonorum;* Tu es frænum, quod Paſſiones noſtras domat. *Timor Domini odit malum;* calcares & ſtimulus, qui nos facit currere viam mandatorum DEI, pædagogus es, ait S. Pachomius, qui in Lege pietatis nos inſtruit ſuper decem millia pædagogorum; baſis ac fundamentum es, ſupra

ſupra quod totum virtutum noſtrarum ædificium conſtruitur; pignus denique es, & ſignum æternæ beatitudinis: *Beatus vir, qui timet Dominum.* *in ſua re* *Pſ. 111*

Ex quibus collige, anime mi! quàm neceſſarius ſit nobis Dei timor ad ſalutem: *Sapiens timet*, ait Salomon *& declinat à malo:* ſi vis ergo declinare à malo, & in æternum eſſe beatus: *Time Dominum.* *In timore Domini eſto tota die;* & licèt ſanctus ſis, *time Dominum*, & imitare S. Paulum, qui, licèt in tertium cœlum fuerit elevatus, ſibi tamen & de ſalute ſua timebat, ac corpus ſuum caſtigabat, ne aliis prædicans reprobus efficeretur, audiverat enim illud Davidis: *Timete Dominum omnes Sancti ejus.* Proinde non immeritò, in hodierno Evangelio commendatur pia illa Hebræorum turba, quæ videns miraculum, quod Chriſtus cum paralytico fecerat, Deum timere, venerari & glorificare cœpit: *Videntes autem turbæ timuerunt, & glorificaverunt Deum.* De hoc ergo ſalutari timore Dei plura hodie occurrunt explicanda; in quem finem cum Regio Pſalte vos omnes invito Chriſtianos: *Venite, filii, audite me, timorem Domini docebo vos.* *Prov. 1* *16.* *Prov. 2* *18.* *Pſ. 33.* *Matth.* *Pſ. 33.*

2. Non ſine peculiari cauſa benignus Deus olim in lege filiis Iſraël præcepit, ne locô pignoris, ſi debitor fortè eousque miſeriarum fuiſſet redactus lapidem molarem ſuperiorem aut inferiorem acciperent: *Non accipies loco pignoris inferiorem & ſuperiorem molam.* Ad quid iſta prohibitio: Si ſenſum ſpectas litteralem, iſte eſt, quia ſi duo iſti lapides molares, inter quos farina molitur, darentur in pignus, & vita molitoris & aliorum periclitaretur egenorum; per molam enim vivit molitor, & operâ illius molæ etiam aliis de communitate ſuppeditat farinam. Verùm enim verò ego hîc ſenſum tropologicum & moralem inquiro, in quem finem juvat audire Moralem Eccleſiæ Doctorem S. Gregorium Magnum, qui per ſuperiorem molam *ſpem*, & per inferiorem *timorem Dei* intelligit, inter quos duos lapides molares optima molitur virtutum farina; hos ergo non in pignus alteri tradamus, ſpes enim DEUM & timor Domini ſemper erunt in nobis, tum in vita tum in morte ad obtinendam ſalutem neceſſariæ virtutis; unde rectè ceſſæus Vates: *Beneplacitum eſt Domino ſuper timentes eum, & in eis, qui ſperant ſuper miſericordia ejus.* Supra quod præfatus S. Gregorius: *In peccatoris pectore*, inquit, *inceſſanter debet ſpes & formido conjungi, quia incaſſum miſericordiam ſperat, ſi juſtitiam non timeat, & incaſſum juſtitiam metuet, ſi de miſericordia non confidat.* *Deut. 2* *S. Greg* *33. Mo* *19.* *Pſ. 14* *S. Greg* *lib. 23.* *ral.*

Quis non miretur, anima Chriſtiana, quòd ex tanta Iſraëlitarum multitudine, qui olim ex Ægypto egrediebantur, ſolùm duo viri, Joſue & Caleb ad terram promiſſionis à DEO fuerint admiſſi, cæteris omnibus, quia contra Dominum murmurabant, in ſolitudine pereuntibus? Et quidem, quòd Joſue concernit, nulla me ſubit admiratio, figura enim ipſius Chri-

ſti & nomine facto extitit, ad cujus imperium etiam ipſe aſtrorum Rex & mundi oculus, Sol promptè obtemperavit. Sed quòd & Caleb ſocio ejus hæc gratia extraordinaria acciderit, meritò animus meus in admiratio-
Num. 14. nem rapitur? Cauſam aliquam aſſignat Scriptura: *Servum meum Caleb,*
24. *qui plenus alio ſpiritu ſecutus eſt me, inducam in terram hanc, quam circuivit: & ſemen ejus poſſidebit eam.* Et quare, obſecro, Caleb? Textus Chaldaicus rationem addit: *Quia in ipſo timor Domini erat perfectus,* ideo ad terram promiſſionis, quæ typus erat futuræ patriæ cœleſtis, cæteris murmurantibus
Pſ. 18. 10. omnibus excluſis, cum Joſue ſolo à DEO erat admiſſus. Vide ex hoc, ani-
Pſ. 24. 14. me mi! Quomodo *timor Domini ſanctus permanens in ſæculum ſæculi;* & in alio loco: *Firmamentum eſt Dominus timentibus eum.*

3. Oportet autem tres timores diſtinguere; primus eſt illorum, qui præter culpam nihil timent; & hic eſt timor *filialis,* atque perfectorum. Secundus eſt timor peccatorum, & eſt ille, quo ſola timetur pœna, appella-
Pſ. 110. 9. turque *ſervilis.* Timor tertius ex utroque mixtus eſt, quô videlicet & cul-
Eccl. 1. 28. pa & pœna timetur, hinc dicitur *initialis,* de quo Pſaltes: *Initium ſapientiæ ti-*
Eccl. 25. 25. *mor Domini;* Et Eccleſiaſticus: *Qui ſine timore eſt, non poterit juſtificari,* & in alio loco; *Beatus, cui donatum eſt habere timorem Domini.* Ad exempla Scripturarum tranſeamus.

Sæpiùs opportunè & importunè tentata fuit innocentis Joſephi caſtitas & quidem à laſciva hera ſua, quæ injecerat oculos (qui ordinatim ſunt in amore duces) in formoſiſſimum hunc juvenem, tunc vigeſimum ſepti-
Gen. 39. 9. mum ætatis annum agentem; ſed ille relictâ ei chlamyde fugit, relinquens ei hanc graviſſimam ſententiam animô ponderandam: *Quomodo poſſum hoc malum facere, & peccare in Deum meum?* Siſte, ô mi Joſeph, verbum ad
Octav. in te habeo: quid ais? *quomodo poſſum hoc malum facere?* Et nunquid liber eras?
Eccl. 1. 27. ergo poteras hoc malum patrare! cur ergo dicis: *quomodo poſſum?* ℟. Octavianus? *Non dicebat, nolo, ſed non poſſum; fieri enim non poſſe videtur, ut qui*
Eccl. 1. 20. *Deum timet, in eum peccet.* Ecce Joſeph præter culpam nihil timuit, timor enim Domini odit malum, & *plenitudo ſapientiæ eſt timere Deum.*

Dan. 13. 23. Joſeph adjungo caſtiſſimam Suſannam ad ſcelus quondam in horto ſollicitatam, quæ mox impuris iſtis ſycophantis ſubjecit: *Melius eſt mihi abſque opere incidere in manus veſtras, quàm peccare in conſpectu Domini.* Unde, quæ-
S. Chryſ. hom. ſo, tanta conſtantia in vaſe fragili? ℟. S. Chryſoſtomus: *Quia timebat*
de Suſanna. *eum, quem nihil latebat.* Vide hîc rurſus, atque perpende, anime mi? qua
Tertull. lib. ratione timor Domini cuncta fugere peccata, & longè à ſe ſenſuales pro-
de cultu fœm. pulſet tentationes, ac carnis tumultus: *Timor,* ait antiquiſſimus Tertullia-
c. 1. nus, *fundamentum eſt ſalutis; timendô cavebimus, cavendô ſalvi erimus.* Audis hoc?

4. Pro-

4. Progedior ulteriùs. Miratur orbis inſolitam Jobi conſtantiam, um eum nulla poterat frangere calamitas, nulla ſuperare tentatio, nulla roſternere miſeria. Expoſuit quidem Dominus univerſorum petenti Sata- æ omnes ejus poſſeſſiones ab inimicis diripiendas; & Job perditâ hac omni ıbſtantiâ ſuâ permanet immotus. Omnes ei una die interempti ſunt filii, ɔacta pecora, prædia ſuccenſa, & ædificia ſolo æquata; & ſtat Princeps le in terra Hus, nunc pauperrimus, ut cautes Marpeſia. Dæmon denique btentà à Deo facultate eum toto corpore peſſimo percuſſit ulcere, cui etiam ropria uxor inſultabat, ut ejus labefactaret animum. Et quid multis? O- inia elementa, imò & ipſe infernus in ejus conſpirabant perniciem, & ìimus Jobi permanet infractus: *Etſi fractus illabatur orbis, impavidum ferient ina.* Unde obſecro, tanta conſtantia in hoc viro, quia *in omnibus his non* *Job. 1. 22.* *ccavit Job*, ſed potiùs ad omnes ejusmodi inſultus in Dei laudes prorupit: *t Nomen Domini benedictum*! O virum ineffabilem, nec labore & dolore ctum, nec morte vincendum; & quomodo, quæſo, poſſibile fuit, quòd ıter decumanos hos adverſitatum fluctus inconcuſſum ſervârit animum? udite filii hominum ipſum loquentem: *Semper*, inquit, *quaſi tumentes ſu-* *Job. 31. 23.* *r me fluctus, timuit Deum.* Et hic ipſe timor Dei animæ meæ, velut flu- uanti naviculæ, fuit anchora ſecuriſſima, ne ruerem, & in inferni præ- pitaret abyſſum. Proinde rectè S. Laurentius Juſtinianus: *Timor*, inquit, *S. Laur. Juſt.* *ıbilem reddit gratiam, ſicut anchora ſtabilem navim facit, anchora namque eſt pon-* *lib. de perſe-* *ıs timoris.* Ecce timor Domini innocentiam Jobi non tam conſervavit, *verantia.* ıàm & inter medias perſequentium procellas firmavit, ſolidavítque. Di- *c. 3.* e timere Deum, ſi vis venire ad Deum.

. A Jobo ad tres pueros in fornacem Babylonicam miſſos tranſeo. Et ıid video? quia non adorabant ſtatuam, quam Nabuchodonoſor Rex igi juſſerat, ex mandato illius ſine morâ à Chaldæis in ardentem caminum ıiſſi ſunt; ſed mox ad illorum preces adſuit de cœlo Angelus, qui non ıntaxat ignem excuſſit, & ad latera fornacis removit, aſt etiam in eorum frigerium auram levem ac roſcidam excitavit, quæ ignis vim reſtrinxit, ıeros refrigaverit, ac mirè recreavit: *Et fecit medium fornacis quaſi ventum* *Dan. 3. 50.* *ris ſtantem, & non tetigit eos omnino ignis.* Res mira, ac ſtupore plena, quòd nis omnem ſuam agendi perdiderit vim & activitatem! Et quæ cauſa tan- prodigii? ℞. Doctor Seraphicus, quòd timor Domini hanc extinxerit flam- am, quia præfati iſti pueri ſancti magis Deum, quàm Regem & ejus ti- ebant ſupplicia: *Timor Domini*, inquit, *eſt ſicut ventus, de quo Dan. 3. quia* *S. Bonav.* *rnax omnium deſideriorum carnalium temperatur, & refrigeratur per Dei timo-* *Diat. Saul.* *m.* O Chriſtiane! Si Dæmon infernalis, velut ſuperbus Nabuchodo- *c. 32.* ɔſor, per varias ſuggeſtiones ac tentationes in fornace cordis tui ſuccen- t libidinis ignem; Tunc cede malis, ſed contra audentior ito; quia ſicut

aqua extinguit ignem, ſic timor Domini omne avertit, & extinguit peccatum: *Fera ſævit*, ſubintrat S. Auguſtinus, *DEum time; Serpens inſidiatur, Deum time; Homo te odit, Deum time: Diabolus te impugnat, Deum time, Tota enim creatura ſub illo eſt, quem jubêris timere.* (S. Aug. in Pſ. 32.)

5. Ab igne ad aquam, & à Babylonica ignis fornace ad abyſſum maris me confero. Et quid rurſus video? Heu tempeſtatem validam, horrendam, inopinam & mare ventis rapidis agitatum, atque ſurgentibus, & intumeſcentibus procellis horridum: *Dominus autem miſit ventum magnum in mare, & facta eſt tempeſtas magna in mari & navis* (ubi Jonas Propheta vehebatur) *periclitabatur conteri.* (Jona 1. 4.) Ingens hic erat metus omnium navigantium. Nautæ jaciunt ſortes, ut tantorum cauſam malorum, & hujus inſolitæ tempeſtatis deprehendant reum; verùm ſors illa mox indicabat Jonam in eodem periclitantem navigio, & qui culpam candidè agnovit, petiit ipſe, ut locô omnium in iratum pelagus mitteretur: *Tollite me, & mittite in mare, & ceſſabit mare à vobis.* Dictum, factum; Jonas ſine ulla mora in turbulentum demergitur mare ab immani ceto devorandus. Interim ſiſtitur procella, aëris redit ſerenitas, in gratiarum actionem Deo vivo & vero à nautis immolantur victimæ, & Numen iratum placatur. Ad quid, quæſo, Jonas contra ſe ipſum protulit & edixit mortis ſententiam? Nunquid melius, imò & conſultiùs illi fuiſſet, ſi altum de fuga ſua in Tharſis tenuiſſet ſilentium? Ipſe reddat rationem, qui hujus fuit cauſa tempeſtatis: *Hebræus*, inquit, *ego ſum, & Dominum Deum cœli ego timeo, qui fecit mare & aridam &c.* (Jona 1. 9.) Ecce timor Domini, quem propheta ille, licèt à facie Dei profugus adhuc in pectore gerebat, eum animavit, & recordari fecit, ut tandem nullum ampliùs mortis formidaret diſcrimen, proinde libentiori animo in horribili æquoris barathro perire voluit, quàm ut DEUM novo aliquo offenderet peccato: *Jonas*, ait Zeno Veronenſis, *timens Dominum, ſpontaneum non timet adire naufragium &c.* (Zeno Veron. ſerm. de Timor.) Diſce ex hoc, qualiter timor Dei omnem alium humanum excludat, & expellat timorem: *In quo*, ait S. Ephrem, *non eſt timor Dei, omnibus Diaboli dolis patet, atque inſidiis.* (S. Ephrem. to. 1. f. 26.) Et Mellifluus: *Timor Domini expellit peccatum; ſive quod jam admiſſum eſt, ſive quod tentat intrare;* & alio loco: *Tota beatitudo eſt timere Deum.* (S. Bern. Ser. de diverſis affect. 9. Idem. ſ. 65.) Et hoc eſt, quod Scriptura de Tobia ſeniore teſtatur, quòd filium ſuum ab infantia timere Deum docuerit, & abſtinere ab omni peccato: (Tob. 1. 10.) quod & fortiſſimus Eleazarus fecit, qui, cum in ſumma ſenectute cruentis plagis, ad Deum inter ebullientem ex vulneribus cruorem ingemuit, & dixit: *Domine, qui habes ſanctam ſcientiam, manifeſtè tu ſcis, quia cùm à morte poſſem liberari, duros corporis ſuſtineo dolores, ſecundùm animam verò propter timorem tuum libenter hæc patior.* (2. Mach. 6. 30.) Vide quomodo Sancti timuerint DEUM, & tu quid facis? *Vera vita eſt*, ait S. Hieronymus, (S. Hieron.)

ıymus, *Deum nôſſe & timere.* Et tu quid facis? Noſciſne, ac times, ſicut *in regula*
ıporter, DEUM? Recollige te. *Monach. 2.*

6. Et vis plura argumenta? Aures erige. Dum ejectus erat ex amœ- *27.*
ıiſſimo paradiſi viridario protoparens Adamus, conſtituit DEUS Angelos
x ordine Cherubim ante paradiſum, ut impoſterum ejus aditu non tam
Adamum, quàm & ejus poſteros prohiberent, ne in paradiſi amœna ingreſſi
ructum ex arbore vitæ decerperent: *Et collocavit ante paradiſum voluptatis* *Gen. 3. 24.*
herubim, & flammeum gladium atque verſatilem. Ad quid iſte gladius flam-
neus, atque everſatilis in manu Cherubim? ℞. Per iſtum gladium præ-
iguratum fuiſſe timorem Domini, hic enim eſt gladius *flammeus*, quia ſi fri-
ıidi ac tepidi ſumus, accendet nos; & *verſatilis*, ſi perverſi ſumus, con-
ertet nos.

Ubi tandem poſt annum integrum ſolarem ceſſavit diluvium; DEUS
ere benignus & miſericors cum Noë & homine pactum iniit de non am-
liùs inducendo diluvio; pactique ſui teſſeram eſſe voluit in aëre diſco-
orem iridem: *Arcum meum ponam in nubibus, & erit ſignum fœderis inter me* *Gen. 9. 13.*
inter terram. Ad quid arcus iſte? & quomodo ſignum fœderis DEUM
nter & hominem? ℞. Arcus iſte jam tum erat, & etiamnum eſt ſymbolum
lementiæ Divinæ, & ſimul timoris Domini: *Arcus Dei*, ait Doctor Melli- *S. Bern.*
luus, *eſt timor Dei; quamdiu timor Dei viguerit in corde hominis, tam diu tutus* *ſerm. 39.*
rit à diluvio Divinæ ultionis.

Venerant aliquando Diſcipuli ad pretioſiſſimum orbis Salvatorem, enar-
antes ei, qualia, ac quanta in Nomine ejus patrârint miracula, inter quæ &
llud commendabant: *Domine, etiam Dæmonia ſubjiciuntur nobis in nomine* *Luc. 10. 17.*
uo. Audite Chriſti reſponſum: *Et ait illis: Videbam Satanam ſicut fulgur*
e cælo cadentem. Qualis, obſecro, eſt hæc reſponſio & verborum conne-
io? Diſcipuli recenſent, quæ facta ſunt in virtute SS. Numinis JESU per
pſos prodigia, & pientiſſimus Servator illis reſpondet de lapſu Dæmonis de
cœlo? Cauſam ſubjungunt SS. Patres, quia diſcipuli illi ſeptuaginta duo
unc temporis nondum erant ſufficienter in timore Dei fundati: *Venialis fuit,* *Cornel. hic.*
it Cornelius, *hac culpa & vanitatis pulvis, quem Chriſtus mox abſterſit;* proin-
e eis exemplum de lapſu Satanæ in medium adduxit, ut diſcerent non
lta ſapere, ſed in timore Dei, licèt ſancti eſſent, ac miracula patrarent, con-
tanter perſeverare: *Nunquam*, ait Melliſluus, *eſt ſecuritas, Fratres, neque in* *S. Bern. ſerm.*
ælo, neque in paradiſo multò minùs in mundo. In cælo enim cecidit Angelus ſub *de ligno, ſu-*
præſentia Divinitatis; Adam de paradiſo de loco voluptatis; Judas in mundo, *no & ſtipula.*
e ſchola Salvatoris. Hac idcirco dixerim, ne quis ſibi de loco illicò blandiatur,
uia dicitur: Locus ipſe ſanctus eſt. Quia non locus homines, ſed homines locum
anctificant.

7. Quis non miretur trinum illum, & planè miſerandum S. Petri la-
Matth. 26. pſum, dum vitam ne moreretur, ter abnegavit: *At ille negavit coram omni-*
70. *bus, dicens: Neſcio, quid dicis.* Et paulò poſt ſequitur: *Et iterum negavit*
cum juramento, quia non novi hominem. Et ecce, cùm Petrus à circumſtan-
tibus ad ignem miniſtris vehementioribus urgeretur ſtimulis: *Tunc cœpit de-*
teſtari, & jurare, quia non noviſſet hominem. Et tertium lapſum, qui non
ſolùm nobis imperfectis homuncionibus, ſed & religioſis mentibus, imò &
Sanctis in hac mortali carne adhuc verſantibus ſalutarem incutiat terrorem.
Et quæſo, quare mitiſſimus Dominus permiſit, ut diſcipulus tam dilectus,
quem univerſalis Eccleſiæ deſtinaverat paſtorem, Chriſtum dulciſſimum
Magiſtrum ſuum ter abnegaret?

Salmeron 8. Doctiſſimus Salmeron, quia S. Petrus trinâ vice gloriabatur, ſe non
hîc. negaturum Chriſtum: primâ & ſecundâ vice in cœnaculo: *Et ſi omnes ſcan-*
Matth. 26. *dalizati fuerunt in te, ego nunquam ſcandalizabor.* Et tertiâ vice in itinere ver-
33. ſùs hortum Gethſemani: *Etſi oportuerit me ſimul commori tibi, non te negabo.*
Ideo in pœnam præſumptionis, dum non in Dei timore ſtabilis perman-
ſerat, permiſit eum Deus in trinam labi negationem. Advertit hîc S.
S. Ambr. hîc. Ambroſius: *Hæc autem ideo ſcripta ſunt*, inquit, *ut ſciamus, neminem jactare ſe*
debere; nam ſi Petrus lapſus eſt, quia dixit, etſi omnes ſcandalizati fuerint in te, nun-
quam ſcandalizabor; quis alius jure de ſe præſumat?

1. Cor. 10. Heu nos miſeros, quò minùs in timore Dei ſumus perfecti, ac funda-
12. ti, eò majoribus cadendi periculis ſumus expoſiti: qui ergo exiſtimat ſe ſta-
Pſ. 2. 11. re, videat, ne cadat. Proinde ſerviamus Domino in timore, & exultemus
S. Hier. ad ei cum tremore: *Nolite*, inquit S. Hieronymus, *eſſe ſecuri; tranquillitas iſta*
Heliod. *tempeſtas eſt.* Et ſæpiùs memoratus S. Bernardus: *veritate didici, nihil tam*
S. Bern. ſerm. *efficax ad gratiam promerendam, retinendam, & recuperandam, quàm ſi omni tem-*
54. in Cant. *pore coram Deo inveniaris non altum ſapere, ſed timere. Beatus es, ſi cor tuum*
triplici timore repleveris, ut timeas quidem pro accepta gratia, longè amplius pro
amiſſa, longè plus pro recuperanda &c. Pro omni ergo tempore time Deum:
Verebar, ait pientiſſimus Job, *omnia opera mea;* & licèt vir eſſet, cui non
ſimilis erat in terra, timebat tamen Deum in omnibus operibus ſuis. Et
tu homo Chriſtiane! qui vix umbra es, ſi te cum Jobo vis comparare,
S. Aug. l. de quid agis? quomodo vivis? *Fortaſſe*, ut cum S. Auguſtino loquar, *ovem te*
ovib. c. 10. *putas, & hircum te novit DEUS?*

8. Pro dictorum confirmatione adhuc unum, alterumve ex Sacra Scri-
ptura depromamus conceptum. Paratur Cœna ultima, in qua Chriſtus
agnum & azyma, imò & ſeipſum in cibum tradidit & potum. In hac, in-
quam, cœna inter alios diſcurſus Divinus ille Magiſter ac Dominus hunc
cum

cum Diſcipulis miſcuit ſermonem; *Amen, dico vobis, quia unus veſtrûm me* *Matth. 26.*
traditurus eſt. Ad quam veridicam Chriſti vocem omnes inſolito erant *21.*
perculſi tremore, hinc ſinguli; interrogabant: *Nunquid ego ſum, Domine?*
Ad quid, obſecro, undecim illi Diſcipuli adeò conturbati ſunt, cùm à
Chriſto audiêrunt: *Unus veſtrûm me traditurus eſt*; An non probè noverant
ſuam innocentiam, quòd neque animo conceperint, aut cogitaverint ejuſmodi proditionem?

℟. S. Chryſoſtomus: *O beati Apoſtoli! faciliùs veſtra innocentia contriſta-* *S. Chryſ. Ser.*
ta eſt, quàm pœnalis Judæ audacia, quæ non eſt confuſa. Vide hîc, atque per- *1. de ſer. 5.*
pende, quisquis es, homo Chriſtiane! qua ratione quisque de æterna ſua *paſſ.*
ſalute meritò timere ſibi debeat; & hæc eſt juſtorum & impiorum con-
ditio, ut juſti multùm ſibi pertimeſcant, ne in aliquo offendant Deum,
iniqui verò protervum ſectantur Iſcariothem, qui ſolus ibidem non timuit:
Ubi metus nullus, ait Tertullianus, *emendatio nulla.* Et Siracides: *Si non in*
timore Domini tenueris te inſtanter, citò ſubvertetur domus tua. Huc collima-
vit quoque S. Paulus, dum dixit: *Tu fide ſtas, noli altum ſapere, ſed time;* *Tertull. l. de*
neſcit enim homo, an odio vel amore dignus ſit. Et quemadmodum na- *pœnit. cap. 2.*
vicula ſponte ſua in flumine deorſum deſcendit, niſi ſurſum fortiter contra *Eccl. 27. 4.*
fluminis impetum impellatur; Ita homo fragilis facilè & ex natura ſua, quæ *Rom. 11.*
ad malum prona eſt, ad vitia delabitur; niſi per timorem Dei detineatur, *20.*
& ſurſum fortiter compellatur; timor enim Dei remulcus eſt, quô talis
alligatur navicula; clavus eſt, quo ſolidatur; remigium eſt, quo ſurſum
impellitur.

Vidit aliquando S. Joannes Chriſtum: *Et de ore ejus gladius utrâque par-* *Apoc. 1. 16.*
te acutus exibat. Et quid duplex gladius de ore Chriſti? ℟. Clemens Alexan- *Clem. Alex.*
drinus: AMOR & Timor. *Significatur*, ait, *per hoc Deum amandum & ti-* *l. 5. ſtrom.*
mendum eſſe. Ita eſt, amandus, & timendus eſt DEUS, quod pulcherri-
mum lemma Imperator Joſephus Primus: *Amore & timore*, ex una parte
Pellicanum proprio cruore proles ſuas enutrientem præſeferens, & ex altera parte aquilam Auſtriacam fulmina in nocentes vibrantem.

Finem huic Conſiderationi imponat felix ille latro, qui cum Chriſto
crucifixo poſt felicem obitum ſuum paradiſum intravit, ad quem mitiſſi-
mus Deus: *Hodie mecum eris in paradiſo.* O cœli ſtupete! latro ille paradiſum *Luc. 23. 43.*
ingreditur, qui mille meruit infernos? & quæ cauſa hujus inſperatæ ſalutis?
Adverte, timorem Dei habuit, neque tantùm, ait Cornelius, ſe timere Deum
publicè demonſtravit, ſed & ſocium latronem ad eundem timorem exhor-
tatus eſt. *Neque tu times Deum, quòd in eadem damnatione es?* Obſerva: Deum *S. Ambro.*
dicit, per quod verbum, juxta mentem S. Ambroſii & aliorum SS. Patrum *hîc apud Cor-*
Chriſtum & Deum & hominem confeſſus eſt; proinde timor Domini illi *nel.*
ſapien-

ſapientiæ initium, & vitæ felix finis fuit. Tu ſi vis piè vivere, & tandem beatè mori, time Deum: *Filius honorat patrem, & ſervus Dominum: Si ergo Pater ego ſum, ubi honor meus? & ſi Dominus ego ſum, ubi eſt timor meus?*

CONSIDERATIO LII.

Spera in DEum, & time DEum, ſi vis ſalvari.

Pro Dominica 19. poſt Pent.

Simile factum eſt Regnum Cœlorum Homini Regi. Matth. 22. 2.

I.

SI fides noſtra Orthodoxa, quæ per charitatem operatur, eſt quaſi firmiſſima columna, & baſis, ſupra quam ſalutem noſtram tutè ædificamus, ſpes noſtra in Chriſtum paſſum & crucifixum erit ſicut anchora tutiſſima, quæ nos inter tot tentationum fluctus, quibus in hac vita quaſi navigantes jactamur, firmat, ac corroborat: *Firmiſſimum ſolatium habemus*, ait Apoſtolus, *qui confugimus ad tenendam propoſitam ſpem, quam ſicut anchoram habemus*, cui anchoræ pro lemmate inſcribimus: *Inſtabilem firmat.* Sine ſpe, ait doctiſſimus Philo, homo non eſt homo, ſed beſtia: ſpes enim eſt principium omnium bonorum, ſine qua nihil boni faciet homo. Et nunquid ſpes meſſis alit agricolas, ſpes lucri mercatores, ſpes prædæ militem? Spes noſtros minuit labores, ſuffert molem, promovet ſtudia, conſervat patientiam, ſolatur ægros, & *quidquid intolerabile puſillanimitas aſſerit, hoc ei leve & facile ſpes remunerationis oſtendit*; unde rectè Tibullus Poëta:

(*Hebr. 6. 18.* — *Philo de Abraham.* — *S. Gregor. M. lib. 1. mor. c. 6.*)

Jam mala finiſſem letho, ſed credula vitam.
Spes fovet, & meliùs cras fore, ſemper ait.

Hæc ſpes noſtra Chriſtiana & Theologica in Deum eſt ſtella Polaris, ad quam velut nautæ in tempeſtate nos oportet reſpicere, ne à portu æternæ felicitatis aberremus. Eſt baculus, qui quondam Jacobum Patriarcham conſolatus eſt, cujus ope ſecurè rapidiſſimum Jordanis fluvium trajecit: *In baculo meo tranſivi Jordanem.* Eſt galea ſalutis, qua caput noſtrum contra tentationes

(*Gen. 32. 10.*)

hoſtium

ium incurſus tegimus & defendimus: *Induti loricam fidei & charitatis, & m ſpem ſalutis.* Eſt lucerna fulgida, & cujus ſplendorem & ambulamus eramur: *Lucerna pedibus meis verbum tuum, in quo mihi ſpem dediſti.* Eſt aurus abſconditus in agro cordis noſtri: *Habemus autem theſaurum iſtum ſis fictilibus.* Eſt gemma ac Saphirus inæſtimabilis pretii, cor hominis fortans, & timorem temperans, de quo Richardus Victorinus: *Sapis, inquit, qui cœlo ſereno ſimilis eſt, cæleſtium bonorum ſignat ſpem.* Proin- optimè S. Bernardus ſupra illa Davidis verba: *Tu es Domine ſpes mea.* ommentatur: *Sperent alii in divitiis ſuis, alii in nobilitate, alii in aliis re- ego hæc omnia arbitratus ſum ut ſtercora; quoniam tu es, Domine ſpes mea. endat alter meritum, ſuſtinere ſe jactet pondus diei & æſtûs, jejunare ſe bis bbatho dicat, glorietur ſe non eſſe ſicut alios homines. Mihi autem adhærere bonum eſt, & ponere in Domino ſpem meam, hæc tota ratio exſpectatio- ea.* 1. Theſſ. 8. Pſal. 11 105. 2. Cor. 4 Rich. Vict. Apoc. 21 S. Bern. Pſ. 90.

Verùm enim verò non ſufficit ſolùm ſperare in Deum, ſed & oportet, opter delicta noſtra hanc ſpem cum timore Dei conjungamus; comes a ſpei individuus debet eſſe timor Domini, qui cor noſtrum cuſtodiat, ne atur arrogantiâ, aut præſumptuosâ torpeſcat ſecuritate: *Nemo*, ait yſoſtomus, *præſumat de meritis ſuis; nullus deſperet de malis ſuis.* Et hæc a eſt, ut ingenuè obſervat B. Albertus Magnus, quòd in hodierno Ev- lio univerſorum Dominus, qui omnes ad cœleſtes invitavit nuptias, & o, & Rex appelletur: *Simile factum eſt Regnum cælorum homini Regi.* Di homo, ait citatus Beatus Doctor & Epiſcopus, quia humanus, beni- & miſericors eſt, in quem meritò ſpem noſtram collocemus; ſed & Rex inatur, & quidem potentiſſimus, quem ob demerita noſtra juſtè timea- , de qua veritate plura dilucidabimus. S. Chryſ. Pſ. 41. Matth. 2 2. B. Albert M. hîc.

2. Miſſus aliquando fuerat David, dum adhuc puer paſtoricius à patre Iſai ad caſtra Iſraëlitarum, ut fratribus ſuis ſub Rege Saul contra Philiſ- s pugnantibus panes & caſeos deferret; & cum in caſtris exprobran- audiiſſet Goliathum: *Eligite ex vobis virum, & deſcendat ad ſingulare cer-*, omneſque Hebræi illius immanis gigantis metuerent fortitudinem, ſolus, licèt viribus impar, ad hoc periculoſum ſe obtulit duellum: *Quid,* irebat à circumſtantibus, *dabitur viro, qui percuſſerit Philiſtæum hunc, & t opprobrium de Iſraël?* Et cùm illi reſponderent: *Virum, qui percuſſerit ditabit Rex divitiis magnis, & filiam ſuam dabit ei, & domum patris ejus abſque tributo in Iſraël*, mox generoſo accenſus ſpiritu, & ſpe tanti præ- llectus, etiam rejectis armis regiis, ſolo baculo, & quinque lapidi- ac perâ & fundâ inſtructus adversùs Philiſtæum in arenam proceſſit, n primo lapide in terram proſtravit, proprioque gladio ei caput ampu- : Ecce ſpes præmii & honoris Davidi tum adhuc adoleſcenti vigin- 1. Reg. 1 8.

Theoph. ſup. Ep. ad Rom. 12. ti annorum animum & calcar addidit, ut nullum formidaret hoſtem, nullum recuſaret periculum: *Spes*, ait Theophilus, *fortiorem efficit animam, & ad pericula confidentiorem &c.* Si hoc olim in umbra, quantò magis, anime mi, nos excitare, & animare debet ſpes illa æternæ beatitudinis, ac præmii cæleſtis nunquam terminandi ut egregiè & animosè hîc in terris contra Tartareum gigantem, ejusque inſultus ac tentationes pugnemus.

Jacob pro acquirenda formoſa Rachel quatuordecim ſervitutis annos *Gen. 29. 20.* explevit, & tamen *videbantur illa pauci dies præ amoris magnitudine.* Aſſyrii *Judith. 10. 18.* illi, urbem Bethuliam obſidentes, ubi raram formæ gratiam & pulchritudinem Judith contemplati ſunt, ad ſe invicem dicebant: *Quis contemnat populum Hebræorum, qui tam decoras mulieres habent, ut non pro his meritò pugnare contra eos debeamus?* Ecce ſpes potiundi Rachel Jacob omnes indulcorabat labores, ut tot anni illi pauci ac parvi viderentur dies, omnesque labores, ut tot anni illi pauci ac parvi viderentur dies, omnisque labor exiguus comparatus cum tali, labili & fragili præmio; & Aſſyrii conſpectâ pulchritudine Judith de novo ad cruentam animati ſunt pugnam. Plus hîc quàm Rachel & Judith; leva mentis oculos tuos, anime mi, in cœlum, & illius immenſæ gloriæ pondus, ac cœleſtis ſponſæ decorem conſidera, de *Eccleſia in hym. de dic.* qua canit Eccleſia: *O ſorte nupta proſpera, dotata Patris gloriâ, reſperſa Sponſi gratiâ, Regina formoſiſſima, Chriſto jugata Principi, cœli coruſca civitas.* Et nunquid ob expectationem hujus formoſiſſimæ Sponſæ omnis tibi labor videri debet levis, & pugna facilis, ut aliquando poſt vitæ tuæ exitum hæc optatâ potiaris & fruaris ſponsâ?

S. Chryſoſt. in Pſ. 107. 14. 3. Pulcherrimam quæſtionem nobis proponit Divus Chryſoſtomus, quare DEUS cætera animalia producere voluerit armata cornibus, unguibus & dentibus munita, avibus ſubminiſtrans alas ad volandum, & aliis animantibus velocitatem ad curſum, hominem autem reliquerit inermem? Et reſpondet ſibi S. Doctor, quia Deus ipſe voluit eſſe virtus hominis, & ut in ipſo ſperaret homo, omnemque ſuam ſpem in Creatore ac Salvatore ſuo poneret, à quo ſolo bona æterna ſunt ſperanda: *In Deo faciemus virtutem.*

Judith fortiſſimam Hebræorum heroinam conſulamus. Ibat illa ad hoſtilia Aſſyriorum caſtra obfirmato in Holofernis necem animo. Sed ubi arma tua herois fortiſſima? cur pugionem non tecum accepiſti, quo hoſtis infenſiſſimi pectus transfoderes? cur non novaculam, quâ tyranno tam impio guttur pro barba abraderes? quare prorſus inermis ad opus tam grande progreſſa es? Adverte, arma illius erant præmiſſa oratio, & ſpes ingens atque firmiſſima in ſolo Deo auxiliatore ſuo collocata, firmiſſimè ſibi per*Judith. 13.* ſuadens, quòd non deſerat ſperantes in ſe, unde ita Deum allocuta eſt: *Confirma me, Domine DEUS Iſraël, & reſpice in hac hora ad opera manuum mearum.*

rum, ut ſicut promiſiſti, Jeruſalem civitatem erigas: & hoc, quod credens per te poſſe fieri cogitavi, perficiam &c. En ſpem grandem, quam mulier illa fortis in Deum & in Deo habuit, ſed ſpei ſuæ & timorem Domini junxit, unde ulteriùs de illa Scriptura: *Timebat Dominum valde; nec erat, qui loqueretur de illa verbum malum.* Et hæc cauſa erat, quòd talem ac tantam, nulliſque unquam ſæculis ſatis decantandam ab hoſte capitaliſſimo reportaverit victoriam. Si tu, anime mi, hoſtes tuos, præſertim domeſticum, quem bene noſcis, diſcupis vincere, ſubiugare, mortificare, en exemplum: Spera in Deum, & time Deum. *Ju.*

4. Huìc heroinæ adjungo mulierem ex Cæſarea Philippi oriundam, quam S. Ambroſius Martham appellat, quæ duodecim annorum ſpatiô ſanguinis fluxu laborans, omnem ferè ſubſtantiam ſuam fruſtra Medicis diſtribuit. Audiit hæc fortè de adventu pretioſiſſimi Salvatoris noſtri, hinc novam ſalutis ſpem concipiens, dicebat intra ſe: *Si tetigero tantùm veſtimentum ejus, ſalva ero.* Et quid fecit? *Acceſſit retrò, & tetigit fimbriam veſtimenti ejus;* guſtabat enim Chriſtus pro more gentis hyacinthinam in veſtimento ſuo fimbriam, quæ cœli ſpem & Divinorum mandatorum adumbrabat memoriam, quam ubi mulier illa venerabunda tetigit, repentè ſanitati reſtituta eſt: *Salva facta eſt ex illa hora.* Et quod ſingulari obſervatione dignum eſt, Chriſtus hanc mulierem filiam nominavit: *Confide filia, fides tua te ſalvam fecit*, quo titulo nullam aliam fæminam, ſi Evangelium attentiore mente conſulimus, honoravit. Et quare hoc? Obſerva: Mulier hæc infirma & ſpem & timorem erga Chriſtum habuit, ac mira quadam ratione utrumque conjunxit, ſpem, inquam, habuit: *Si tetigero tantùm veſtimentum ejus, ſalva ero*, timorem autem, quia *acceſſit retrò*, non ante faciem Chriſti propter immunditiem ſuam indignam ſe reputans, quam Dominus aſpiceret; hinc tantopere ſublimata fuit, ut non duntaxat JEſus Dei Filius in eam conjiceret oculos, ſed & filiam nominaret. Diſce hîc modum quem imitari te oportet, ſi à Deo petis obtinere peculiare beneficium, ſpera in eum, *quia nullus ſperavit in Domino, & confuſus eſt*, & quam maximè, dum bona æterna & cœleſtia ſperas; ſed & time Dominum, ac quamlibet ejus offenſam ſolicitè fuge; qui enim perfectè Deum diligit, vehementiſſimè timet, ne in aliquo offendat dilectum, hinc in omnibus ſe exactiſſimè ejus conformat voluntati. Audis? Fac & tu. *M* *Ecc*

5. Et ſi lubet ulteriùs progedi, conſideremus mirandam illam nubis & ignis columnam, quæ quondam Hebræis non duntaxat viam in Palæſtinam oſtendit, ſed & eorum caſtra ab æſtu ſolis & incurſu exercitûs Pharaonis inſequentis protexit, dum ſub illa quaſi ſub velamine & umbella & ambulabant & degebant: *Dominus autem præcedebat eos ad oſtendendam viam* *Ex*

Ddd 2 *per*

per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis; Singula hæc portendunt aliquid, attentum te eſſe cupio. Reſpondent S. Gregorius Magnus, Cornelius & alii, quòd per dictam columnam nubis & ignis nihil aliud fuerit præſignatum, quàm Chriſtus JEſus & hic Crucifixus; hic enim eſt columna nubis & ignis, nubis quidem de die, hoc eſt, in hac vita noſtra, dum fideles ſuos gratiâ ſuâ obumbrat, protegit & ad terram viventium deducit;
Pſ. 5. 12. proindè meritò in illum ſperent omnes Chriſtiani: *Lætentur omnes, qui ſperant in te*, quia ipſe eſt Dux noſter, qui de ſe ipſo ait:
Jo. 14. 6. *Ego ſum via, veritas, & vita.* Sed & columna ignis eſt per noctem, hoc eſt, in morte, & in formidabili judicio, ſi præcepta Dei non obſervaverimus, unde meritò illum,
Pſ. 33. 10. ut diſtrictiſſimum Judicem à Patre conſtitutum, timeamus: *Timete Dominum omnes Sancti ejus*; hinc ille optimè procedit, qui inter ſpem ac timorem ſalutem ſuam operans, hâc duce columnâ myſticâ ad cœleſtem tendit Pa-
S. Greg. M. hom. 21. in Ev. læſtinam. Juvat hîc audire prædictum S. R. Eccleſiæ Doctorem Moralem: *Hebræos*, inquit, *per deſerta gradientes columna ignis in nocte, & columna nubis præibat in die, in igne enim terror eſt, in nube viſionis leve blandimentum: dies autem vita juſti, & nox accipitur vita peccatoris; in die igitur columna nubis monſtrata eſt, & in nocte columna ignis, quia Deus in judicio veniens per lenitatis manſuetudinem blandè juſtos demulcebit, peccatores autem per juſtitiæ deſtructionem terrebit.* Proinde ſpera, & time.

6. Duos quondam turtures Deus ſibi à matribus poſt partum pro pu-
Lev. 12. 8. rificatione offerri voluit: *Sumet duos turtures, vel duos pullos columbarum, u-*
Luc. 2. 24. *num in holocauſtum, & alterum pro peccato*, quod & B. Virgo & Dei Mater cenſu pauper & indiga feciſſe legitur. Sed quare, dices, Deus duos affectabat turtures, aut duos columbarum pullos? Obſerva: Turtures & columbæ ſunt volucres timidæ, quæ ad viſam accipitris umbram ſine mora fugiunt, & in cavernis ſuis ſeſe abſcondunt. En timorem; ita & nos oportet fugere omne peccatum, quia initium ſapientiæ timor Domini; ſed & ſymbolum ſunt tur-
Gen. 8. 11. tures, ac columbæ optimæ ſpei: columbam Noëmicam conſidera, pacis olivam, finitô diluviô, ad manus Noëmi deferentem, cui olivæ ramo meritò pro lemmate inſcribimus: *Spes altera vitæ.* Proinde ſemper ſperandum eſt
Job. 13. 15. in Domino: *Etiamſi occiderit me*, ait patientiſſimus Job, *in ipſum ſperabo.*

In arca illa fœderis erant & dulce manna & virga Aaronica repoſi-
Hebr. 9. 4. ta. Per manna D. Antonius Paduanus ſpem intelligit, & per virgam ti-
S. Anton. morem Domini; *Ne ſpes*, inquit, *præſumptione corrumpatur, debet timor*
Dom. infra. *conjungi.*
Oct. Epiph. Vidit aliquando dilectus ille diſcipulus Chriſtum Dominum nunc in cœlis regnantem ſeptem habere in manu ſtellas, & de ore illius prodibat gladius ex utraque parte acutus: *Et habebat in dextera ſua ſtellas ſeptem,*

& de

& de ore ejus gladius utraque parte acutus exibat. In quem finem, haud immeritò rogabis, conjunguntur ſtellæ & gladius? Reſpondet Richardus à S. Victore: Stellæ in dextera Chriſti ad conſolationem noſtram ſunt; & ut ſpem & quidem quàm maximam in Chriſto & in illius meritis ac cruenta ejus Paſſione concipiamus (ideo enim natus, & paſſus eſt, ut ſalvaret genus humanum) hinc nunquam ſpem obtinendæ ſalutis noſtræ æternæ deponamus neceſſe eſt; ſed oportet, ut & timorem Domini ſpei noſtræ inflectamus, hoc enim ſignificat ille gladius de ore Dei & hominis Chriſti promanans: *Stellis,* *Rich. à S.*
inquit, *ingerit ſpem, gladio timorem, ut cum ſpe ac timore viventes cautos ſe habeant,* *Vict. & Sylut timore pænas fugiant, ſpe ad præmia animentur.* Audis hoc iterum, anima *veira bis.*
Chriſtiana? ſi lubet, pergamus ulteriùs.

7. Ubi Chriſtus melioris Reparator orbis aliquando paralyticum in lecto jacentem, & ſibi oblatum, tum in anima, tum in corpore ſanavit, expreſsè aſſeruit: *Confide fili, remittuntur tibi peccata tua;* per quod Chriſtus, *Matth. 9.*
quia filius Dei, dicto paralytico (ſeu contrito, ſeu attrito) remiſſionem pec- *2.*
catorum, & gratiam etiam ſine Sacramento contulit, quam poteſtatem nulli hominum, neque ipſi S. Petro, aut ulli Pontificum conceſſit. Audiebant hoc nonnulli Scribarum, & quia putabant Chriſtum non eſſe DEum, ſed merum hominem, ideo de blaſphemia eum arguebant: *Hic blaſphemat.* Sed mox reſolvit hanc objectionem mitiſſimus Salvator: *Ut autem ſciatis, quia filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata (tunc ait paralytico) ſurge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam.* Hic ſe ſiſtat ſermo meus, dum attentiore mente perpendo æternæ Veritatis verba: *Quia Filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata.* Et quid hoc eſt? Nunquid Filius hominis eandem habet poteſtatem in cœlo dimittendi peccata? quare ergo dixit: *Filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata?* Cur non etiam in cœlo?

Obſerva hîc, anime mi, quomodo ſemper inter ſpem & metum tibi ſit ambulandum: Reſpondet Theophylactus: *Vide*, inquit, *quòd in terra* *Theoph. ap.*
dimittit peccata; dum enim ſumus in terra, peccata noſtra delere poſſumus; poſt- *S. Th. in Ca-*
quam verò à terra tollimur, non valebimus confiteri, clauditur enim janua. Col- *tena.*
lige hinc metum, inde ſpem in Divini Numinis bonitate collocandam. Proinde ſpera in eum, dum ſpiras: *Qui timet Dominum*, ait Siracides, *nihil* *Eccli. 34. 16.*
trepidabit, & non pavebit: Quoniam ipſe eſt ſpes ejus. En rurſus, quomodo ſpes & timor in S. Scriptura conjungantur. Juvat hîc audire S. Chryſoſtomum; *quemadmodum*, inquit, *quercus altiùs demiſſis radicibus nullius venti* *S. Chryſ.*
viribus ſternitur, ita animam Divino confixam timore nullus tentationum ventus evel- *hom. 53. in*
let, clavis enim affixum eſſe amplius eſt, quàm radicatum eſſe, idcirco inquit Pro- *Joan.*
pheta: Confige timore tuo carnes meas; ita & tu configas quaſi clavo quodam, & adhæreas.

8. Olim mandaverat Deus, ut Hebræi manducantes agnum paſchalem
Exod. 12. 11. baculos in manibus tenerent: *Sic autem comedetis eum, renes veſtros accingetis, & calceamenta habebitis in pedibus, tenentes baculos in manibus, & comedetis feſtinanter.* Cœterùm quòd Iſraëlitæ illi calceos induere juſſi fuerint, ſignum fuit eorum libertatis, hactenus enim in duriſſima ſervitute Ægyptiaca, velut abjectiſſima mancipia nudis incedebant pedibus, ac labores & ad opera duriſſima adſtricti, nunc autem ad iter longum & laborioſum in Palæſtinam accincti, jubentur, ut homines ingenui & liberi calceati incedere. Quare autem dices, baculum in manibus gerere debebant, dum Phaſe man-
Gen. 23. 10. ducabant? Subintrat hîc Gregorius Niſſenus: *Baculus, quo ſuſtentamur ſpes eſt*, & hoc innixus baculo Jacob Patriarcha rapidiſſimum Jordanis flumen ſecurus tranſibat. Sed & timorem Dei idem indicat, & denotat baculus.
Elig. Nov. apud. Pacciod. in Jo. Ita Eligius Epiſcopus Noviomenſis: *Baculos*, inquit, *neceſſe eſt in manibus teneamus, ut in cunctis, quæ agimus, timorem Dei vivi præ oculis habeamus*, unde rectè Vates Regius: *Virga tua & baculus tuus, ipſa me conſolata ſunt;* per
Pſ. 22. 4. virgam correctionem & timorem Dei ſalutarem ſubaudi, & per baculum ſpem firmam in Deum, quæ nos inter tot, ac tanta ſuſtentat pericula, & quâ
S. Proſper in Pſalmos. velut baculô ſuffulcimur; hinc rectè S. Proſper: *Deus ſic timendus eſt, ut ad ipſum confugiatur.*

9. Ita Abraham, inclytum Patriarcharum decus, ſemper, inter ſpem &
Rom. 4. 18. metum ambulare conſueverat, de quo gentium Doctor Paulus: *Qui contra*
Gen. 22. 2. *ſpem in ſpem credidit*, ut meritò pater fidei & ſpei appelletur. Præceperat autem ei DEUS: *Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis Iſaac, & vade in terram viſionis; atque ibi offeres eum in holocauſtum &c.* Ecce quot verba, tot gladii & haſtæ? quid autem ad hoc Abraham? an animo concidit? an mente perturbatus eſt? an querelas contra DEum movit? minimè gentium, ſed *contra ſpem in ſpem credidit?* & cùm filius ei diceret: *Pater mi, ecce ignis & ligna: ubi eſt victima holocauſti?* ſuaviter ei reſpondit: *Deus providebit ſibi victimam holocauſti, fili mi.* En inconcuſſam ſpem, quam Abraham in DEUM habuit; & timuit Abraham Dominum, unde Angelus ad eum: *Nunc cognovi, quòd times Deum.* Hoc illuſtre exemplum & tu imitare, anime mi, etiam in rebus arduis, ſpera in DEum, omnia potes in eo, qui te confortat;
Pſ. 144. 19. junge huic ſpei tuæ ſalutarem Dei timorem, *ipſe enim voluntatem timentium ſe faciet.* Audis: *timentium ſe?*

Simeon ſanctus ille ſenecio firmiſſimam ſemper ſpem per omnem vitæ ſuæ curſum in DEUM habuit, & eò majorem, quò magis decrepita augeba-
Luc. 2. 25. tur in eo ætas, ſperabat enim firmiſſimè *non viſurum ſe mortem niſi videret Chriſtum Domini.* Sed & timorem Dei ſuæ ſpei conjunxit, unde ulteriùs de illo ſacræ perhibent paginæ: *Et homo iſte juſtus & timoratus.*

Imò & non juſtus poterit ſperare in Domino: *Sentite de Domino in bonitate.* Sap. 1. 1. Latronem in Cruce pœnitentem conſulamus in animo contrito, & humiliato ad Chriſtum crucifixum exclamantem: *Domine memento mei*; Luc. 23. 24. ecce ſpem ingentem hujus malefactoris in Chriſti crucifixi merita, ubi ſeſe totum in Divinam illius, quem Filium Dei agnovit, reſignavit voluntatem & bonitatem. Sed quæ cauſa impulſiva hujus ſtupendæ converſionis? Reſp. *Timor Domini expellit peccatum*, Eccl. 1. 27. ubi DEUS timere didicit, peccare deſiit, hinc ad ſocium blaſphemantem dixit: *Neque tu times DEUM, qui in eadem damnatione es?*

10. Prolixum quando ſermonem Chriſtus Dominus in monte habuit, Mat. 5. 1. quomodo mortales omnes prudenter & ſanctè vitam debeant inſtituere, ſi ad promiſſum Patris Regnum velint pervenire &c. Cui ſermoni, ut tandem faceret finem, pro epilogo adjecit: *Omnis autem, qui audit verba mea* Matth. 7. 24. *hæc, & facit ea, aſſimilabitur viro ſapienti, qui ædificat domum ſuam ſuper petram; & deſcendit pluvia, & venerunt flumina, & flaverunt venti, & irruerunt in domum illam, & non cecidit: fundamentum enim erat ſupra petram.* Virum iſtum ſapientem & tu imitare, quiſquis es homo Chriſtiane, & ſuper hanc petram, qui Chriſtus eſt, omnia tua opera ædifica; in ipſum ſperatum ſpiras, quia non deſerit ſperantes in ſe; ipſum quoque time, ſed ſalutari & filiali timore: *Timenti enim Dominum bene erit in extremis, & in die defunctionis ſuæ benedicetur.* Eccl. 1. 13. Cæterùm pluviæ, venti & flumina ſuper te in hac vita irruentia, ſunt adverſitates ac tentationes, tum à Dæmone, tum à carne, tum à mundo ſuggeſtæ, ſed neque hîc tu cede malis, quia fidelis anima in Chriſto petrâ ſolidata neque ſimilibus obruitur adverſantium fluctibus? *Ego*, ait Deus ad Abrahamum, *ego protector tuus ſum? & merces tua magna nimis.* Gen. 15. 1.

Econtra, pergit eadem Veritas Chriſtus: *ſtultus domum ſuam ſuper arenam ædificat, & deſcendit pluvia, & venerunt flumina, & flaverunt venti, & irruerunt in domum illam, & cecidit, & fuit ruina illius magna.* Matth. 7. 27. Supra quod egregiè Stengelius de Judiciis Divinis: Adverte, ait, iiſdem fluminibus pluviis, ventis utraque domus concutiebatur. Domus Sapientis ſtetit; ſtulti collapſa eſt. Quis cauſa lapſûs? non venti, non flumina, non pluviæ; alioquin etiam domus ſapientis corruiſſet. Cauſa igitur fuit arena; in qua domum ſuam ſtultus ædificator malè fundavit: non cecidiſſet, ſi firmum fundamentum poſuiſſet. Quid igitur conſilii in re tanti momenti? Non ſuper arenam ædificare, id eſt, ſuper creaturam, inquit, Salmeron, quæ inſtar arenæ eſt ſterilis, fluida ac labilis, nec fundamenti ſolidi vicem ſubire poteſt, ac proinde neceſſariò irruentibus tentationum ventis & undis cadet, ac prolabetur, ſed omnem ſpem ſalutis tuæ ſuper petram, id eſt, Chriſtum

tolle-

colloca & ædifica, atque in timore & amore illius jugiter perſevera; ſic velut cautes Marpeſia inconcuſſus in omni periculo conſiſtes.

CONSIDERATIO LIII.

Adverſa, quæ nos premunt, ad Deum ire compellunt.

Pro Dominica 20. poſt Pent.

Abiit ad Deum, & rogabat eum, ut deſcenderet, & ſanaret filium ejus; incipiebat enim mori. Joan. 4. 47.

I.

ECquis crederet, niſi quotidiana probaret experientia, quòd herbæ amariores plùs ad hominis conſervandam, reparandamque proſint ſalutem, quàm dulces & guſtui humano peramœnæ? plus prodeſt abſynthium, & rhabarbarum infirmo ſtomacho, quàm mel ambroſium & ſaccarus dulciſſimus, unde plerumque Medici amaras, & non dulces ſolent infirmis propinare potiones, ut per contraria & palato adverſa deperditam recuperent ſalutem. Ita & Deus nobiſcum in ſananda ægrota anima agere aſſolet: *Ego enim*, inquit ipſe, *Dominus ſanator tuus;* Chaldæus legit: *Quia ego Dominus Medicus tuus;* qui dum nos ab infirmitate animæ curare diſcupit, non per dulces potiones, ſed per amaras, & multas adverſitates ad ſe nos attrahere conſueſcit, unde rectè pientiſſimus Job: *Quia ipſe vulnerat, medetur, percutit, & manus ejus ſanabunt.*

Exod. 15. 26. *Job. 5. 18.*

Multa quondam benigniſſimus Deus populo ſuo electo præſtitit beneficia, eos à ſervitute Ægyptiaca liberandô, per mare rubrum ſicco pede traducendô, cœleſti manna paſcendô &c. Mitto ſexcenta alia; his tamen non obſtantibus populus ille ingratus nec flocci melior factus eſt: *Non fuerunt memores multitudinis miſericordiæ tuæ;* proinde eos duriùs tractare ſtatuit, atque variis plagis, ignitis ſerpentibus, cruentis bellis & adverſitatibus agitare: *Multiplicatæ ſunt infirmitates eorum;* & quid ſequitur? *poſtea acceleraverunt*, & ſe ſe converterunt ad Dominum Deum ſuum. Ex quibus dilucidè patet, verum eſſe illud Magni Gregorii: *Mala, quæ nos premunt, ad Deum ire compellunt.*

Pſ. 105. 7. *Pſ. 15. 4.*

Similem faciem & hodie in ſacro Evangelio ſpectavimus, ubi Regulus quidam, homo potens & dives, famâ miraculorum Chriſti commotus, ſtatuit

ipſum Chriſtum perſonaliter accedere: *Abiit ad eum, & rogabat eum, ut* Jo. 4. 47.
ret & ſanaret filium ejus, incipiebat enim mori. Et quare non Legatum
ioſiſſimum orbis Redemptorem miſit, qui pro ſalute filii morientis
ret? unde, quæſo, tanta ac tam inſolita humilitas in gentili Regulo, ut
:s Chriſti ultrò ſe abjiceret? In promptu cauſa eſt, mala, quæ ipſum *Manſ. hic.*
›ant, ad Chriſtum ire compellebant: *Supplex*, ait Doctiſſimus Man-
*ram Chriſto ſe proſternit, urgentibus enim neceſſitatibus, dum mors illis obocu-
tur, omnem Magnates faſtum & arrogantiam deponunt, omniúmque reſpe-
umanorum per tribulationes efficiuntur immemores.* Ex quibus abundè
lligere, quòd tribulatio ad Deum nos ducat, ſi percutientis ma-
umiliter agnoſcimus, & econtra vita mollis, fauſta & delicata nos
m perdat. Plura in præſenti.

Quis non obſtupeſcat, dum mente attenta conſiderat miſerabilem
opuli Judaici lapſum ac cæcitatem, dum relictô Deo, cœli terræque
io, ſummo benefactore ſuo vitulum ex auro conflatum cultu latriæ
it, & pro vitulo cum vitulo vitulatus: *Hi ſunt Dii tui, Iſraël, qui* Exod. 32. 4.
erunt de terra Ægypti? Unde, obſecro, tanta hujus populi demen-
rverſitas? Audi Moyſen rationem & cauſam ſubjungentem: *Incraſ-* Deut. 32.
pinguatus, dilatatus, reliquit DEUM factorem ſuum, & receſſit à DEO 15.
ſuo. En cùm bene huic populo fuit, incepit deliciari, ludere, ſaltare,
tare in rebus peſſimis, cùm interim illi imminebat gladius & vin-
Dei; proinde neceſſariò multis adverſis, ac tribulationibus erat
llendus, ut iter in Palæſtinam cœptum non in otio, voluptate & libi-
d in timore & amore Dei, & in obſervatione mandatorum Divino-
›ſequeretur. Ita prorſus etiamnum agunt mortales miſeri; cùm in
nt, dum arrident fortunæ bona, dum bene illis eſt, pari modo DEI
benefactoris ſui aſſolent obliviſci, & ſenſim ad omnia declinare vi-
videm conſule & Salomonem filium ejus, de quibus Mellifluus? *Sa-* S. Bern. l. 2.
vid, ſapiens Salomon, ſed blandientibus nimis ſecundis rebus, alter ex parte de Conſid.
toto deſipuit. Hinc opus erat, ut acerbô flagello uterque excitaretur
m impoſterùm magis amandum & colendum.

Raphaël fidiſſimus Tobiæ dux, comèsque viæ inter alia huic dile-
itinerum ſocio ſuaſit, ut de exenterato piſce cor, fel & jecur ad phar-
ibi neceſſaria reſervaret. Per jecur & cor incenſum, fugatum eſt
nium, per fel autem Tobias ſenior viſum recepit: *Fel*, ait Angelus, *va-* Tob. 6. 9.
guendos oculos, in quibus fuerit albugo, & ſanabuntur. Et quid accidit,
ndem ad patrium ſolum reverterentur; *Tunc ſumens Tobias de felle* Tob. 11. 18.
*ivit oculos patris ſui; & ſuſtinuit quaſi dimidiam ferè horam, & cœpit albu-
ulis ejus, quaſi membrana ovi, egredi, quam apprehendens Tobias, traxit ab ocu-*

lis ejus, ſtatímque viſum recepit. Et quomodo, dices, amariſſimum piſcis fel excæcatos poterat Tobiæ ſenioris illuminare oculos? quid amarius felle, & conſequenter quid oculis læſis magis noxium? Non hîc litteralem quæro ſenſum, & quid de hac medicina diſputent Medici? Sed ad propoſitum meum adduco in medium S. Bernardinum: *Tribulatio,* inquit, *eſt amarum* Bern.To.1. S.8.a.2. *fel, quo oculi Tobiæ viri juſti ad Dei cognitionem fuerunt illuminati.* En homo Chriſtiane, hoc fel tribulationis & nobis neceſſarium eſt, ut cæcutientes noſtros adaperiat oculos ad Deum ſummum Bonum magis, magíſque cognoſcendum. Cornel. in Tob. 6. 9. Juvat hîc audire Cornelium: *Fel, ait, eſt amarities perverſitatis & tribulationis, quæ oculos mentis melle voluptatis terrenæ excæcatos, eo diſcuſſo aperit, ut videat peccati turpitudinem, gehennæ atrocitatem, virtutis pulcbritudinem, Dei bonitatem, cæli gaudia &c.*

Nux arbor nonniſi percuſſa fruges diſpenſat. Olea crebris percuſſionibus redditur fœcundior. Vitis, quæ non circumfoditur, & amputatur, non apta eſt ad ferendas uvas. Roſa inter ſpinas & cepas fit fragrantior. Cithara nonniſi doctâ manu pulsâ ſuavem ſolet reddere ſonum. Torcular dum premitur, dulce emittit falernum. Granum frumenti gelu & æſtu perficitur, unde lemma: *Æſtu, plagíſque.* Ita & nos mortales ſumus conſtituti, dum vix ullum ſinceræ virtutis & veræ pœnitentiæ fructum referimus, niſi multis preſſi calamitatibus, morbiſque ac perſecutionibus bene contuſi; S. Auguſt. l. 10. Conf. 6. undè benè & rectè de ſe Auguſtinus: *Percuſſiſti cor meum verbo tuo, & amavi te &c.*

6. 4. Ad abyſſum maris modò vos duco, ut ex illa cognoſcatis, quomodo in veritate judicia Dei ſint abyſſus multa. Et nunquid audiſtis de Jona Propheta à Deo juſtiſſimo criminum vindice ad Ninivitas, ut eis prædicaret pœnitentiam, ablegato? Et quia hic Vates vel potentiam Regis Sardanapali, vel magnificentiam urbis Ninivæ, vel incolarum hoſtilitatem erga Judæos (qualis & ipſe erat) extimeſcebat; vel quia præſumebat per has Dei minas & prædicationem tam ſeriam cives ad pœnitentiam convertendos, & ſic ipſum, quaſi Prophetam falſum à mundo irridendum, inconſultis arbitris per mare Mediterraneum fugam in Tharſis paravit, quem ſine mora inſecutus eſt Deus, ventum validum & procellam in pelago excitans, ita ut navis ex alluvione fluctuum periclitaretur conteri. Interim Jonas ad interiora navis, quaſi ad locum tutiorem & ſecretiorem deſcendens, ut remorſum ſopiret conſcientiæ, inter medias vitæ, mortíſque vias gravi dormire ſopore cœpit. Verùm ingraveſcente magis magíſque periculo à nautis ingenti metu perculſis excitatus ſortémque cum eis mittens, ſolus reus iſtarum calamitatum inventus eſt; quapropter, prout ipſe periit, in mare iratum præcipitatus ſine mora à ceto, quem præparaverat Dominus, devoratus eſt. Hic demum inobediens ille Vates in ventre balenæ, velut in vivo carcere incluſus,

:ulpam ſuam agnoſcere, & levatis ad cœlum manibus in animo con-
:humiliato ad Divinas cœpit confugere miſerationes: *Cùm anguſtia-* J
me anima mea, Domini recordatus ſum. Ecce quomodo non deliciæ,
;uſtiæ Jonam inobedientem ad Deum redire, eumque de profundo
mpenſiſſimè invocare compulerunt: *Ita*, ſubinfert hîc Cornelius,
ıs redigit ad arcta, ut eum invocent, & invocantibus illicò adeſt, & opitulatur. C
impletum eſt illud, & etiamnum hodie, imò quotidie adimpletur,
rædixit Dominus per os Oſee Prophetæ: *In funiculis Adam traham eos:* O
lis charitatis. Et quænam, dices, ſunt illa vincula charitatis? Reſp.
n hunc locum: *Funiculi ſunt dolores; illis enim quaſi funibus homo arcta-*
conſtringitur. Et Cornelius à Lapide in perſona Dei: *Ego*, inquit, C
:s per dolores & afflictiones, quos ab Adamo parente ſuo hæreditârunt, ad me
, qui ſunt mei erga illos amoris pignora. Audis hoc, optimè Lector? ſi
a te premunt, non irati, ſed amantis Numinis ſunt pignora, vult
ı vinculis charitatis te ad ſe trahere; quam veritatem optimè agnovit
Sponſa, proinde petiit à Sponſo: *Trahe me; poſt te curremus in odorem* C
ırum tuorum. Supra quod egregiè Doctor Mellifluus: *Trahe me*, in- B
ıſt te, quia ſatiùs mihi eſt, ut me trahas, ut ſcilicet vim mihi qualemcumque in- 2
ıt terrendo minis, aut exercendo flagellis, quàm parcens in meo me tepore ſe-
'erelinquas.

Deſideratis plura ex ſacris Paginis petita Argumenta? Manaſſen,
obſervate Iſraëlitarum quondam Regem potentiſſimum, ſed nunc
: humiliatum, ſummè anguſtiatum. Erat is ob idololatriam & alia
ommiſſa ſcelera vinctus in Babyloniam traductus, ubi in carcere, &
'incula ac compedes tandem ſapere didicit, & Deum Dominum ac
ırem ſuum meliùs, quàm paulò ante inter regales agnoſcere delicias.
mus Scripturam: *Qui poſtquam coanguſtatus eſt, oravit Dominum Deum* 2
'& egit pœnitentiam valde coram Deo patrum ſuorum: deprecatúſque eſt eum, 3
:ravit intentè; & exaudivit orationem ejus, reduxítque eum Jeruſalem in
ı ſuum, & cognovit Manaſſes, quod Dominus ipſe eſſet Deus. Ecce, quo-
calamitates nos philoſophare faciunt, & ad Deum ire com-
t.

ıltis alium & non abſimilem videre Regem? Nabuchodonoſorem at-
: de Regno ſuo propter ſuperbiam, aliáque ſcelera expulſum, à ſub-
erelictum, in beſtiam commutatum, & poſt ſeptem annos tandem in
n & dignitatem priſtinam reſtitutum. Et quare hæc omnia venerunt
Nabuchodonoſor? Reſp. ut ex tot afflictionibus emendatus ad ſe, & ad
ı rediret, vitámque impoſterùm homine & Rege dignam duceret: I
;itur ego Nabuchodonoſor laudo, & magnifico, & glorifico Regem cœli; quia

omnia opera ejus vera, & via ejus judicia, & gradientes in ſuperbia poteſt humiliare. Vide ex his iterum, anime mi, quomodo in veritate hujus vitæ præſentis miſeriæ & tribulationes ad Deum nos ſoleant perducere? hinc rectè Vates purpuratus: *In die tribulationis meæ Deum exquiſivi.* Adverte: in die tribulationis meæ, non in die deliciarum &c.

Pſal. 6. 3.

Filium prodigum conſideremus. Quamdiu is inter opes & ſeculi hujus verſabatur delicias, parùm Dei & optimi parentis ſui memor extitit; ſed ubi validâ fame regionem devaſtante extremè egere cœpit, nec ampliùs haberet ſiliquas, quibus inanem repleret ſtomachum, ad ſanam tandem mentem rediens, ſapere didicit; unde ſuam agnoſcens miſeriam & inopiam ad patrem reverſus humiliter delictorum veniam rogavit: *Pater peccavi &c.* Suprà quod egregiè Nyſſenus: *Non priùs, ait, rediit ad priſtinam felicitatem, quam in ſe rediens ſentiret opprimentis ærumnæ præſentiam.* Ex quibus collige, anima Chriſtiana, quàm neceſſariæ ſubinde nobis ſint vexationes, tentationes, ærumnæ, perſecutiones & adverſitates, ut ad Deum, à quo per peccatum cum Prodigo recedimus, nos denuò compellant. Verùm pergamus ulteriùs.

Luc. 15. 18. *Nyſſ. tract. de orat.*

6. Olim in Lege mandaverat Deus, ſi aliqua inter conjuges de admiſſo adulterio oriebatur ſuſpicio, nec maritus delictum uxoris per teſtes probare poterat, juſſus is erat, cur ad tollendam perpetuam zelotypiam uxorem ſuſpectam ad Sacerdotem duceret, qui ei amariſſimas cum mille maledictionibus parabat aquas, quas ſi uxor ſine detrimento & corpore illæſo epotavit, innocens habebatur; ſin autem mox poſt potionem malè habere cœpit, & conflato ventre femur computreſcere, adulterii rea cenſebatur: *Eritque mulier in maledictionem, & in exemplum omni populo &c.* En pulcherrimum typum, quomodo Deus dilectas & electas ſuas probet animas, quibus non dulcem ſed amariſſimum propinare ſolet hauſtum tribulationum, ut eas ſic probatas æternùm poſſit beare, & dignas ſe invenire. Secus? repudiabit. Sic Ezechiam Regem per ejuſmodi amariſſimum hauſtum probavit, & ad ſe attraxit: *Diſpone domui tuæ, quia morieris tu, & non vives.* Et quid, quæſo, peccavit pientiſſimus ille Rex, quòd in medio viæ curſû vitæ filum illi eſſet præſcindendum? Reſp. S. Hieronymus: *Ne elevaretur cor Ezechiæ poſt incredibiles triumphos & victoriam, infirmitate corporis ſui viſitatur, & audit ſe moriturum,* in qua lethali ægritudine totis viribus ſe ad Deum convertit, notúmque illud Canticum ad ſupremi Numinis laudem compoſuit, quo etiamnum utitur Eccleſia: *Ego dixi: in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi &c.*

Num. 5. 27. *Iſa. 38. 1.* *S. Hier. hic.* *Iſa. 38. 10.*

Sic probavit tres illos pueros, Sidrach, Miſach & Abdenago, quos Nabuchodonoſor Rex, quia ſtatuam auream, in qua adorari voluit, non po-

plite

plite flexo venerabantur, in fornacem ardentem mitti juſſit, ubi in medio lammarum, cùm adhuc incerti eſſent, an ex flamma ab Angelo eripiendi eſſent, necne, unanimi voce laudabant & benedicebant Dominum: *Bene-* Dan. 3. 26. *dictus es, Domine, Deus patrum noſtrorum &c.* Vide ex his, atque conſidera, quomodo Deus electos ſuos plerumque ab initio in tentatione relinquere oleat, ut ipſum magis invocent, & invocatus poſſit ſuccurrere. Ita *va-* Eccl. 27. 6. *a figuli probat fornax, & homines juſtos tentatio tribulationis,* ut ex toto corde & anima diſcant ad Deum ſuum in adverſis confugere; unde rectè Moyſes: *Tentat vos Dominus Deus veſter, ut palam fiat, utrum diligatis eum, an non, in to-* Deut. 13. 3. *o corde & in tota anima veſtra;* & ut majus calcar adderet, mox ſubjunxit: *Dominum Deum veſtrum ſequimini, & ipſum timete, & mandata illius cuſtodite, & udite vocem ejus; ipſi ſervietis, & ipſi adhærebitis.*

7. Cæterùm mirantur SS. Patres, ſacrarúmque Litterarum periti, qua- e Joſeph Jacobi Patriarchæ filius, licèt innocentiſſimus & caſtiſſimus, per uorum tamen annorum ſpatium in compedibus & in ſqualido carcere ſue- t detentus, antequam ad conſpectum Regis Ægyptiorum perveniret, eique omnium de ſeptennio futuræ fertilitatis & ſterilitatis ex viſione ſeptem vac- rum & ſpicarum explanaret? Cauſam hujus biennalis carceris S. Auguſti- us aſſignat iſtam, quia Joſeph magis in Principe Pincernarum, cui libera- onem è carcere vaticinatus eſt, quàm in Deo tunc temporis ſperavit, ut berationem ſui ex obſcuro illo ergaſtulo à Rege impetraret: *Tantùm me-* Gen. 40. 14. *ento mei, cùm bene tibi fuerit, & facias mecum miſericordiam, & ſuggeras Pha- oni, ut educat me de iſto carcere; quia furtò ſublatus ſum de terra Hebræorum, hîc innocens in lacum miſſus ſum.* Et quid tandem evenit? cùm ſatis ſuper- e in compedibus eſſet humiliatus: *Humiliaverunt in compedibus pedes ejus,* Pſ. 104. 18. *rrum pertranſiit animam ejus,* majori cum intentione è lacu ſuo ſuſpiravit Dominum (mala enim, quæ ipſum premebant, ad Deum magis ire com- llebant) & exaudivit eum Dominus in tempore opportuno: *Oblivíſci me it Deus omnium laborum meorum.* Oportet, ut & hîc S. Auguſtinum conſu- S. Aug. ſer. nus: *Tanquam diceret ei Deus,* inquit, *ut magis à me, quàm ab homine debeas au-* 82. de Temp. *lium poſtulare: ſine ulla enim dubitatione credendum eſt, quod pro caſtigatione cti Joſeph* [illegible] *permiſit Deus Magiſtrum Pincernarum, ut in mente haberet, quòd ſanctus Joſeph, quando de carcere dimiſſus eſt, ſupplicaverat. Et quia etiam & i Joſeph, quamvis ſanctus tunc, ſine peccato eſſe non poterat, ideo tanto tempore t in carcere clauſus, ut in eo impleretur, quod ſcriptum eſt: Ego quos amo, ar- ; & quos diligo, caſtigo.*

8. A Joſepho ad fratres ejus tranſeamus. Cùm ingraveſcente fa- in Ægyptum ad coëmendum frumentum deſcendiſſent, optime illos

 agno-

omnia opera ejus vera, & via ejus judicia, & gradientes in ſuperbia poteſt humiliare. Vide ex his iterum, anime mi, quomodo in veritate hujus vitæ præſentis miſeriæ & tribulationes ad Deum nos ſoleant perducere? hinc rectè
Pſal. 6. 3. Vates purpuratus: *In die tribulationis meæ Deum exquiſivi.* Advertè: in die tribulationis meæ, non in die deliciarum &c.

Filium prodigum conſideremus. Quamdiu is inter opes & ſeculi hujus verſabatur delicias, parùm Dei & optimi parentis ſui memor extitit; ſed ubi validâ fame regionem devaſtante extremè egere cœpit, nec ampliùs haberet ſiliquas, quibus inanem repleret ſtomachum, ad ſanam tandem mentem rediens, ſapere didicit; unde ſuam agnoſcens miſeriam & inopiam ad
Luc. 15. 18. patrem reverſus humiliter delictorum veniam rogavit: *Pater peccavi &c.*
Nyſſ. tract. de orat. Suprà quod egregiè Nyſſenus: *Non priùs*, ait, *rediit ad priſtinam felicitatem, quam in ſe rediens ſentiret opprimentis ærumnæ præſentiam.* Ex quibus collige, anima Chriſtiana, quàm neceſſariæ ſubinde nobis ſint vexationes, tentationes, ærumnæ, perſecutiones & adverſitates, ut ad Deum, à quo per peccatum cum Prodigo recedimus, nos denuò compellant. Verùm pergamus ulteriùs.

6. Olim in Lege mandaverat Deus, ſi aliqua inter conjuges de admiſſo adulterio oriebatur ſuſpicio, nec maritus delictum uxoris per teſtes probare poterat, juſſus is erat, cur ad tollendam perpetuam zelotypiam uxorem ſuſpectam ad Sacerdotem duceret, qui ei amariſſimas cum mille maledictionibus parabat aquas, quas ſi uxor ſine detrimento & corpore illæſo epotavit, innocens habebatur; ſin autem mox poſt potionem malè habere cœpit,
Num. 5. 27. & conflato ventre femur computreſcere, adulterii rea cenſebatur: *Eritque mulier in maledictionem, & in exemplum omni populo &c.* En pulcherrimum typum, quomodo Deus dilectas & electas ſuas probet animas, quibus non dulcem ſed amariſſimum propinare ſolet hauſtum tribulationum, ut eas ſic probatas æternùm poſſit beare, & dignas ſe invenire. Secus? repudiabit. Sic Ezechiam Regem per ejusmodi amariſſimum hauſtum probavit, & ad ſe
Iſa. 38. 1. attraxit: *Diſpone domui tuæ, quia morieris tu, & non vives.* Et quid, quæſo, peccavit pientiſſimus ille Rex, quòd in medio viæ curſu vitæ filum illi
S. Hier. hic. eſſet præſcindendum? Reſp. S. Hieronymus: *Ne elevaretur cor Ezechiæ poſt incredibiles triumphos & victoriam, infirmitate corporis ſui viſitatur, & audit ſe moriturum*, in qua lethali ægritudine totis viribus ſe ad Deum convertit, notúmque illud Canticum ad ſupremi Numinis laudem compoſuit, quo etiamnum
Iſa. 38. 10. num utitur Eccleſia: *Ego dixi: in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi &c.*

Sic probavit tres illos pueros, Sidrach, Miſach & Abdenago, quos Nabuchodonoſor Rex, quia ſtatuam auream, in qua adorari voluit, non poplite

›lite flexo venerabantur, in fornacem ardentem mitti juſſit, ubi in medio lammarum, cùm adhuc incerti eſſent, an ex flamma ab Angelo eripiendi ›ſſent, necne, unanimi voce laudabant & benedicebant Dominum: *Bene-dictus es, Domine, Deus patrum noſtrorum &c.* Vide ex his, atque conſidera, luomodo Deus electos ſuos plerumque ab initio in tentatione relinquere oleat, ut ipſum magìs invocent, & invocatus poſſit ſuccurrere. Ita *va-s figuli probat fornax, & homines juſtos tentatio tribulationis,* ut ex toto corde k anima diſcant ad Deum ſuum in adverſis confugere; unde rectè Moyſes: *entat vos Dominus Deus veſter, ut palam fiat, utrum diligatis eum, an non, in to-› corde & in tota anima veſtra;* & ut majus calcar adderet, mox ſubjunxit: *Dominum Deum veſtrum ſequimini, & ipſum timete, & mandata illius cuſtodite, & udite vocem ejus; ipſi ſervietis, & ipſi adhærebitis.* Dan Eccl. Deu

7. Cæterùm mirantur SS. Patres, ſacrarúmque Litterarum periti, qua-e Joſeph Jacobi Patriarchæ filius, licèt innocentiſſimus & caſtiſſimus, per uorum tamen annorum ſpatium in compedibus & in ſqualido carcere ſue-t detentus, antequam ad conſpectum Regis Ægyptiorum perveniret, eique ›mnium de ſeptennio futuræ fertilitatis & ſterilitatis ex viſione ſeptem vac-ırum & ſpicarum explanaret? Cauſam hujus biennalis carceris S. Auguſti-us aſſignat iſtam, quia Joſeph magìs in Principe Pincernarum, cui libera-onem è carcere vaticinatus eſt, quàm in Deo tunc temporis ſperavit, ut berationem ſui ex obſcuro illo ergaſtulo à Rege impetraret: *Tantùm me-ento mei, cùm bene tibi fuerit, & facias mecum miſericordiam, & ſuggeras Pha-›oni, ut educat me de iſto carcere; quia furtò ſublatus ſum de terra Hebræorum, hîc innocens in lacum miſſus ſum.* Et quid tandem evenit? cùm ſatìs ſuper-ıe in compedibus eſſet humiliatus: *Humiliaverunt in compedibus pedes ejus, ›rum pertranſiit animam ejus,* majori cum intentione è lacu ſuo ſuſpiravit l Dominum (mala enim, quæ ipſum premebant, ad Deum magìs ire com-llebant) & exaudivit eum Dominus in tempore opportuno: *Oblivíſci me it Deus omnium laborum meorum.* Oportet, ut & hîc S. Auguſtinum conſu-nus: *Tanquam diceret ei Deus,* inquit, *ut magìs à me, quàm ab homine debeas au-lium poſtulare: ſine ulla enim dubitatione credendum eſt, quod pro caſtigatione cti Joſeph ... permiſit Deus Magiſtrum Pincernarum, ut in mente haberet, quòd ſanctus Joſeph, quando de carcere dimiſſus eſt, ſupplicaverat. Et quia etiam & i Joſeph, quamvis ſanctus tunc, ſine peccato eſſe non poterat, ideo tanto tempore t in carcere clauſus, ut in eo impleretur, quod ſcriptum eſt: Ego quos amo, ar-›; & quos diligo, caſtigo.* Gen. Pſ. 1 S.Au 82. de

8. A Joſepho ad fratres ejus tranſeamus. Cùm ingraveſcente fa-: in Ægyptum ad coëmendum frumentum deſcendiſſent, optime illos

agnoſcebat Joſeph tunc Ægyptiorum Pro-Rex, noluit tamen ſe ipſis manife-
ſtare, ſed duriùs illos tractans, & exploratores regionis vocans, quaſi de pro-
Gen. 42. 21. ditione ſuſpectos omnes tradidit tribus diebus cuſtodiæ; tum demum in
carcere conſtitutis aperti ſunt oculi eorum: *Meritò hæc patimur, quia peccavi-
mus in fratrem noſtrum, videntes anguſtiam animæ illius, dum deprecaretur nos, & non
audivimus; idcirco venit ſuper nos iſta tribulatio. E quibus unus Ruben ait: Nun-
quid non dixi vobis: nolite peccare in puerum, & non audiſtis me? en Sanguis ex-
quiritur.* Omnia hæc audiebat Joſeph, & licèt magnam cum his fratri-
bus ſuis haberet commiſerationem & amorem, ut lacrymas cohibere non
poſſet, ideoque faciem ab eis nonnihil avertit, ut erumpentes abſtergeret
lacrymas, nihilominùs tamen aſperis verbis & nonniſi per interpretem cum
illis loqui voluit, ut ulcus eorum magìs tangeret, & per ejuſmodi tribula-
tionem pleniùs ad Deum & agnitionem ſceleris ſui commiſſi reduceret. Vi-
de ex his atque perpende, anime mi, quomodo mala, quæ fratres Joſeph pre-
Perer. hic. mebant, eos ad Deum & ad ſe ipſos redire compellebant. Tribulatio, ait
p. 22. & ſeq. Pererius, docet nos cognoſcere Deum, noſmetipſos, noſtrámque fragilita-
tem, ac denique vanitatem mundi, omniúmque ejus operum & bonorum.
Pſ. 82. 16. Proinde rectè impiis & diſcolis Vates Regius imprecatus eſt: *Imple facies eo-
rum ignominiâ, & quærent Nomen tuum, Domine.*

Job. 21. 13. O quot etiamnum ſunt, qui *ducunt in bonis dies ſuos, & in puncto ad
inferna deſcendunt?* Balthaſar, ubi cum Optimatibus ſuis gaudet, & lætatur,
ex improviſo ei manus de cœlo mortis & æternæ damnationis ſententiam
Dan. 5. 25. in pariete ſcripſit: *Mane, Thecel, Phares.* Samſon nonniſi in ſinu amatæ Da-
lilæ ſuæ captus, oculis privatus, & Philiſtæis traditus eſt: *At illa dormire eum fe-
Jud. 16. 19. cit ſuper genua ſua, & in ſinu ſuo reclinare caput &c.* Hebræi illi, qui in deſer-
to contra Deum & Moyſen murmurantes carnes appetierant, cùm adhuc
Pſ. 77. 34. coturnices eſſent in ore eorum, exterminati ſunt: *Adhuc eſca eorum erat
in ore ipſorum; & ira Dei aſcendit ſuper eos, & occidit pingues eorum, & electos
Iſraël impedivit.*

Dives ille epulo, dum ſatur & ebrius in menſa ſedet, ex improviſo le-
Luc. 16. 22. thali tactus catarrhô expirat: *Mortuus eſt autem dives, & ſepultus eſt in in-
ferno.* Judæ ſoli in ultima Cœna Chriſtus bucellam panis intinctam por-
Jo. 13. 26. rexit: *Et cùm intinxiſſet panem, dedit Judæ Simonis Iſcariotæ.* Et quare ſoli Ju-
Didac. tit. 1. dæ hic favor ſingularis factus eſt? Reſp. Didacus: *Uni Judæ favorem intin-
a. 3. 6. 9. cti panis porrexit; imò nunquam homo perditus majori verbere affligitur à Deo,
quàm dum favoribus & beneficiis delinitur.* Ex quibus omnibus hactenus enar-
ratis, ſi ſanæ mentis es, abundè colliges, quàm neceſſariæ ſint nobis im-
miſſæ à Deo tribulationes, quia dum nos premunt, ad Deum ire com-
pellunt.

9. Pro

2. Saul Iſraëlitarum Rex primus, quia Deo inobediens extitit, factus
eſt juſtô Dei judiciô energumenus ac dæmoniacus: à quo maligno ſpiritu per *1. Reg. 16.*
vices exagitatus mirum in modum delirare, inſanare & furere cœpit: *Et* *14.*
exagitabat eum ſpiritus nequam. Ad hoc malum levandum, initô conſiliô,
ſtatuerunt Aulæ Proceres, virum quendam in Regione & terra Iſrael eſſe in-
quirendum, qui muſices apprimè peritus ſuaviſſimâ citharâ ſuâ & pſallendi
arte Regis exagitati temperaret furias. In quem finem ablegantur nuntii,
qui diſcurrentes per ſylvam de longè dulcem quendam ſubaudiunt citharæ
ſonum, accedunt propiùs, & juvenem reperiunt rufis capillis, oculis cæſiis, &
formoſo vultu ſpectabilem, Davidem nomine, ovium ſuarum gregis ſub
opaca arboris umbra curam habentem, ac Deum omnium bonorum fon-
tem ſonorâ voce laudantem, quem ex Regis Procerúmque imperio ad aulam
in urbem invitant. Paucis; ſiſtitur Regi, prehendit citharam, ludit, pſallit,
& Rex absque mora meliùs habere cœpit, dum mania & melancholia atque
inde promanantes angores & animæ paſſiones non duntaxat minuebantur, *1. Reg. 16.*
ſed & ſpiritus malus ab eo receſſit: *David tollebat citharam, & percutiebat* *23.*
manu ſua; & refocillabatur Saul, & leviùs habebat. Unde talis ac tanta vir-
tus citharæ hujus Davidicæ? Ad quid formidabat Diabolus hujus citharæ *Job. 41. 24.*
clangorem, *qui factus eſt, ut nullum timeret?*

Ratio prima eſt, quia muſica naturaliter exhilarat hominis mentem, pel-
litque melancholiam, qua Dæmon ad torquendum hominis animum ut plu-
rimùm uti aſſolet? proinde homo Chriſtianus, ſi Dæmonis tentationes eva-
dere diſcupit, à nimia caveat melancholia, quia humor ille Diabolo opportu-
niſſimus eſt ad hominem invadendum, eúmque ad invidiam, odium, & de-
ſperationem &c. incitandum. Hinc & Eccleſia in Officio Divino muſicam *Pſ. 99. 2.*
& cantum adhibet, ut fideles ad devotionem & ſanctam lætitiam, & ad Deo
T. O. M. totis viribus inſerviendum excitet: *Servite Domino in lætitia.* Ra-
tio ſecunda & allegorica eſt, quam aſſignat Angelomus, quia per dictam
citharam Crux Chriſti præſignata eſt, cujus virtute & meritis Chriſti in car-
ne aliquando, hoc eſt poſt mille annos venturi, malus ſpiritus à Saule pulſus
eſt. Tertiam rationem & ad noſtrum propoſitum peracommodam ſubmi- *Eccl. 6. 5.*
niſtrat Cornelius: *ſpiritualis*, inquit, *cithara eſt ſermo lenis & blandus; nam*
verbum dulce, teſte Eccleſiaſtico, *multiplicat amicos, & mitigat inimicos.* En ani- *1. Reg. 25.*
me mi! ſi inimicos tuos tibi vis reconciliare, blandè eos alloquere. Sic *Judic. 8. 3.*
Abigail Davidem in cædem Nabal ſui mariti ruentem blando, & leni ſer- *2. Reg. 16.*
mone mitigavit. Sic Gedeon Ephratæorum jurgia amico & ſuavi ſermone *23.*
ſopivit. Sic David ſimili ſuada & cantu malignos Saulis ſpiritus dulcoravit.
Diſce homo Chriſtiane, ſi inimicum animum lucrari cupis, ſimilem pulſare
citharam. Sed pergamus ulteriùs.

3. Olim mandavit Deus, ut altare ſibi fieret ex lapidibus inſectis & impolitis, quos ferrum non tetigit: *Quòd ſi altare lapideum feceris mihi, non ædificabis illud de ſectis lapidibus; ſi enim lavaveris cultrum ſuper eo, polluetur,* (*Exod. 20. 25.*) Et in libro Joſue legitur: *Tunc ædificavit Joſue altare Domino Deo Iſraël in monte Hebal*; ſed quale? *Altare de lapidibus impolitis, quos ferrum non tetigit.* (*Joſue. 8. 30.*) Et quare nullus malleus aut ferrum in erectione altaris olim in Lege poterat adhiberi? Non hîc litteram quæro, ſed myſterium. Reſp. Iſidorus, Origenes (*Iſidor. apud Corn. Exod. 20. 25.*) & alii, quòd per ejusmodi altare quilibet intelligatur Chriſtianus, qui ſibi in corde ſuo Deo præparat altare ex lapidibus, quos ferrum non tetigit: *Ferrum pugnæ*, ait Origenes, *ferrum belli, ferrum litium*, procul cum hoc ferro! ſed (*Orig. hom. 9. in Joſue.*) oportet, ut talis Chriſtianus ſemper ſit pacificus, mitis ac quietus, facilè proximo remittens injurias, & Dei honorem in omnibus unicè quærens, hic Domino altare conſtruit ſine ferro, in quo juge ei offert ſacrificium laudis & ſalutis.

Cæterùm miror, cur in veteri Lege Deus præceperit, ut judicia forenſia non in urbe, ſed in porta inſtituerentur: (*Amos. 5. 15.*) *Odite malum*, ait per Prophetam Amos, *& diligite bonum, & conſtituite in porta judicium.* Et quare in porta civitatis olim ferebatur judicium ſuper lites, ac populi contentiones? cur non in medio oppidi, quemadmodum nunc moris eſt, ut ejusmodi curiæ ſeu domus judiciales plerumque in medio civitatis extruantur? Reſp. S. Gregorius (*S. Greg. M. l. 21. Mor. c. 15.*) Magnus. *Quatenùs in urbe concorditer viverent, & diſcordes minimè intrarent.* Ecce Deus pacis Deus eſt, & non diſſenſionis, proinde noluit, ut lites & jurgia, odia & inimicitiæ inter cives vigerent, & ſi quid fortaſſe ejusmodi evenit, ſine mora lis in porta finiri ac componi debuit: *Conſtituite in porta judicium.*

De Joſeph Ægyptiorum Pro-Rege referunt SS. Litteræ, quòd, cùm ipſi natus eſſet primus ex Aſeneth uxore filius, eum non alio nomine, quàm (*Gen. 41. 51.*) Manaſſes vocari voluerit: *Vocavítque nomen primogeniti Manaſſes.* Et quare, dices, Manaſſes, & non Abraham, Iſaac, Jacob &c. Rationem ipſe ſubdit Joſephus, quia Manaſſes idem eſt, quàm *Oblivio*: *Oblivisci*, inquit, *me fecit Deus omnium laborum meorum*, & injuriarum à perfidis quondam fratribus mihi illatarum, & ignominiæ à Putiphare mihi inuſtæ, dum nimiùm credulus uxori adulteræ præbuit aures, & me innocentiſſimum, & ne quidem ſcelus cogitantem per triennium duriſſimo carceri mancipavit; his tamen non obſtantibus ex animo omnibus meis ignoſco inimicis & bona reddo pro malis. (*S. Aug. ſer. 168. de Temp. S. Cypr. de bon. patient.*) Audiamus in hunc locum S. Auguſtinum: *Joſeph*, inquit, *pro fratricidii crimine impiis & inimicis fratribus ſuis non odii amaritudinem, ſed charitatis dulcedinem repenſavit; oſculabatur enim ſingulos, & per ſingulos flebat &c.* Juvat & hîc audire S. Cyprianum: *Joſeph*, ait, *venundatus à fratribus ſuis, non tantùm patienter ignoſcit, ſed & gratuita frumenta venientibus largiter & clementer impertit.* O ſi omnes Chriſtiani hoc illuſtriſſimum imitarentur exemplum!

4. Sub-

4. Subnectamus plura argumenta ex antiqua Lege petitâ. Dicite, qua-
re David in Sacra Scriptura Vir ſecundùm cor Dei appellatus eſt: *Inveni Da-* *Act.* 13.
vid filium Jeſſe ſecundùm cor meum? Fortaſsè quia de Golia inſignem illam, &
nullis unquam ſæculis ſatìs decantandam reportavit victoriam: *Prævaluitque* *1. Reg.* 1
David adversùs Philiſtæum in funda & lapide? Aut quia arcam Domini ſolem- 50.
niſſimâ pompâ ex domo Abinadab in domum Obededom, & abinde in Si-
on civitatem ſuam tranſtulit: *Et David, & omnis domus Iſraël ducebant ar-* *2. Reg.* 6
cam teſtamenti Domini in Jubilo & in clangore tubæ? Vel quia tantum zelum & 15.
curam ædificandi templi habuit, pro cujus fabrica 2400. Milliones Salomo-
ni filio reliquit: *Ecce, ego in paupertate mea præparavi impenſas domûs Domini,* *2. Par.* 2
auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum? Minimè gentium, 14.
ſubintrat hic S. Bernardinus Senenſis, ſed quia immemor injuriarum ini- *S. Bern.*
micos ſuos ſincera charitate dilexit, & obedientibus ſe, ac calumnianti- *nenſ. de p.*
bus ex animo ignovit, imò & benefecit, ideo vir ſecundùm cor Dei appella- *ſtor. c.* 1
tus eſt: *Diligere enim inimicos,* ait Mellifluus; *magìs Divinum eſt, quàm huma-* *Bern. tr.*
num. Semei conſiderate irâ & furore excæcatum, & Davidi maledicentem: *Paſſ.*
Mittebátque lapides contra David &c. Saulem attendite, cujus implacabilem *2. Reg.* 1
cordis duritiem mira tandem charitate fregit, vitámque inſenſiſſimo hoſti 6.
ſuo donavit: *Propitius ſit mihi Dominus, ne faciam hanc rem.* Poſteros ejusdem *1. Reg.* 2.
Saulis cogitate, quibus & poſt mortem parentis benefecit: *Nunquid ſupereſt* 7.
aliquis de domo Saul, ut faciam cum eo miſericordiam Dei? Vide ex his, anime *2. Reg.* 9.
mi, quàm jure meritò David in Scriptura vir ſecundùm cor Dei fuerit ap- *S. Bern.* ſ
pellatus: *Nihil ita Deo aſſimilat,* ſunt verba memorati S. Bernardini, *ſicut in-* *to.* 2. *ſer.*
juriam ſibi facientibus indulgere. *a.* 1. *c.* 4.

5. Recordor hic zeloſiſſimi vatis Eliæ, tempore ſiccitatis & ſterilitatis ad *3. Reg.* 1
torrentem Carith ſe abſcondentis, & quotidie à corvis pane & carne paſti: 6.
*Corvi quoque deferebant panem & carnes manè, ſimiliter panem & carnes veſperi, &
bibebat de torrente &c.* O quanta eſt benigniſſimi Numinis in ſervos ſuos cle-
mentia & providentia, dum etiam corvi, licèt voraces, maligni & inhumani,
Eliæ Prophetæ manè ad prandendum, & veſperi ad cænandum panem & car-
nem apportabant! ſed pergamus in diſcurſu noſtro. Paulò poſt, cùm Elias
furorem & potentiam impiæ Jezabelis declinaturus, in vaſtiſſimum perre-
xiſſet deſertum, ſedens ibi ſubter unam ſpinoſam juniperum, & mortem ſibi
feſtinam exoptans, non ampliùs à corvis, ſed ab Angelo ſubcineritio pane, &
aquæ potu refectus eſt: *Projecit ſe, & obdormivit in umbra, & ecce Angelus* *3. Reg.* 19
Domini tetigit eum, & dixit illi: ſurge & comede. Et cùm è ſomno ſe levâſſet, 5.
vidit ad caput ſuum dictum panem, & vas aquæ; comedit igitur, & bibit, &
ambulavit in fortitudine illius panis Angelicis manibus præparati, 40. die-
bus & 40. noctibus usque ad montem Dei Horeb. Et quare, dices, priùs
Elias ad torrentem Carith ſedens à corvis pane & carnibus, & ſub junipero ab

ipſo Angelo ſapidiſſimo pane & aquâ refectus eſt? Pulcherrimam rationem
Manſi. in ſubminiſtrat Joſephus Manſi Congregationis Oratorii Romani Presbyter:
Bibliotb. to. *Quando*, inquit, *Eliam per corvos aluit Dominus, injurias ulciſci quærebat Pro-*
2. tr. 35. *pheta, Deúmque, ut cœlum quaſi ferreum populo illi clauderetur, campi & agri ſte-*
diſc. 7. n. 10. *rilitatem induerunt, annísque multis ne minima quidem deſcenderet pluvia gutta, ro-*
gaverat: Aſt verò Angelum ei ſubmiſit Dominus, quando ad mortem ab impia Jeza-
bele impetitus, licèt elementis præcipere potuiſſet, ut de impia muliere vindictam ſume-
rent, elegit tamen potiùs fugere, Deique omnem injuriam ſibi illatam remittere.

Quod & Job feciſſe legitur, qui non Chaldæos, aut Sabæos ob tempo-
ralium bonorum jacturam, nec Dæmonem iſtarum calamitatum cauſam
& auctorem, nec liberos immorigeros, aut uxorem litigioſam, vel ſiniſtram
Job. 1. 21. fortunam incuſavit, ſed omnia in voluntatem Divinam rejecit: *Dominus ab-*
ſtulit, animitùs ignoſcens omnibus ſibi nocentibus, ac calumniantibus,
haud ignorans, prout obſervat Divus Auguſtinus, *ne pilum quidem auferri*
poſſe ſine Dei voluntate.

Num. 12. 3. Hoc & Moyſes fecit *vir mitiſſimus ſuper omnes homines, qui morabantur in*
terra, dum ingratiſſimo populo ſuo ipſum lapidare conanti non omnem
duntaxat injuriam remiſit, ſed pro illo apud Deum ſeſe efficaciſſimum inter-
Exod. 31. 11. poſuit mediatorem, ne propter demerita à facie terræ deleretur: *Moyſes au-*
tem orabat Dominum Deum ſuum dicens: Cur, Domine, iraſcitur furor tuus contra po-
pulum tuum? &c. Et quid ſequitur: *Placatúsque eſt Dominus, ne faceret malum.*

Quid dico de Aarone? cum oriretur in populo ſeditio, & tumultus in ca-
ſtris Hebræorum contra ſe & fratrem increſceret, atque hanc ob cauſam plaga
ignis, à Deo juſtiſſimo ſcelerum vindice immiſſa, in populum deſæviret, &
quo 14. millia & 700. ſine mora combuſta & incenſa ſunt; quid, inquam, Aa-
ron fecit? qualem contra inimicos ultionem quæſivit? Audite cœli, quæ lo-
quor, & audiat terra verba oris mei; Aaron oblitus omnium injuriarum in
mediam multitudinem, quam jam ignis devaſtare inceperat, ultrò ſe immi-
Num. 16. 48. ſit, ubi thymiama offerens, *& ſtans inter mortuos ac viventes pro populo deprecatus*
eſt, & plaga ceſſavit. En pulcherrimum typum Chriſti JEſu in Calvario monte
ſtantis inter vivos & mortuos expanſis in Cruce brachiis ad Patrem pro ini-
Luc. 23. 34. micis deprecantis: *Pater dimitte illis.* Supra quod eleganter Doct. Seraphicus:
O verbum totius dulcedinis, & veniæ! Pater ignoſce illis? ô verbum totius amoris & gra-
S. Bonav. tr. *tiæ, hodie mecum eris in paradiſo. Reſpira nunc in ſpem veniæ, anima, quantumcunque*
de lign. vit. *peccatrix; ſi tamen patientis pro Domini Dei tui veſtigia ſequi non abhorres.* Et
quænam ſunt illa veſtigia cunctis imitanda, & ſequenda Chriſtianis? audi S.
1. Petr. 2. 20. Petrum: *Qui cum malediceretur, non maledicebat, cùm pateretur, non comminaba-*
tur; paſſus eſt pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut ſequamini veſtigia ejus.

6. Venerat aliquando pretioſiſſimus orbis Servator Chriſtus cum duodecim
Apoſtolis ſuis in civitatem Samaritanorũ, ut ibidem ab itinere laſſus non tam
hoſpi-

oſpitium & panem cum obſonio inveniret, quàm & incolis illius loci Le-
;em gratiæ & Evangelii prædicaret. Et ecce dum ad portam accedit, ab ingra-
.ſſimis incolis fores ante ejus occluduntur faciem, & ne quidem hoſpitium
ıocte imminente ei conceditur, cujus ſunt orbis & fines terræ: *Non receperunt* Luc. 9. 53.
um; quod ubi viderunt Jacobus & Joannes, ut oſtenderent ſe eſſe *Boanerges*, Marc. 3. 17.
ıoc eſt, filios tonitrui, mox cupiebant Samaritas affiari fulmine: *Domine, vis,*
'icimus, ut ignis deſcendat de cœlo, & conſumat illos? Ad quod mitiſſimus Salvator:
'eſcitis, cujus ſpiritûs eſtis; & converſus increpavit eos. Quid hoc, mi Domine!
ılim ad verbum Eliæ ignis cœleſtis duos quinquagenarios ab Ochozia Rege 4. Reg. 1. 10
'amariæ ad ipſum capiendum ſubmiſſos, cum ſuis aſſeclis ſine mora con-
ımpſit: *Quantò magìs*, ait S. Hieronymus, *ad contemptum Filii Dei in impios Sama-* S. Hier. ad
'tas debet flamma ſævire? Sed alia ſunt Dei, alia hominum judicia; proinde Algaſiam ep.
:hriſtus hos duos Apoſtolos meritò increpavit: Neſcitis, quo ſpiritu duca- 15. q. 5.
nini, non enim vindictam, aut victimam, ſed miſericordiam, & indulgen-
am meus affectat, & requirit animus, & ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos;
mò, & inimicos veſtros diligite & benefacite his, qui oderunt vos: *In hoc* Matth. 5.
ɔgnoſcent omnes, quia Diſcipuli mei eſtis, ſi dilectionem habueritis ad invicem. Obſer- 44.
a prudens Lector, *In hoc*, non in fide veſtra, non in ſpe, non in patrandis pro- Jo. 13. 35.
igiis, non in expellendis Dæmonibus, ſanandis ægris, reſuſcitandis mortuis,
ıt in convertendis gentibus &c. *ſed in hoc: ſi dilectionem habueritis ad invicem &c.*
t tu quid habes?

Quod non docuit duntaxat mitiſſimus Dominus, ſed & ipſo demonſtra-
it, & complevit opere. Ad montem Calvarium aſcendamus: O cœli obſtu-
:ſcite! & quid audio? imò quid video? ecce, pendet in cruce vita noſtra Chri-
us, & Deus in ligno pro homine indigno, ah vermis, & non homo, oppro-
rium hominum & abjectio plebis: *Omnes*, inquit ipſe, *videntes, deriſerunt me,* Pſ. 21. 7.
cuti ſunt labiis, & moverunt caput. Et ipſe è contrario quid fecit? totus amore
ga ingratiſſima hæc capita incenſus Patrem ſuum cœleſtem impenſiſſimè
:precatus eſt: *Pater dimitte illis.* O Domine JEſu! ô amor crucifixe! quare, Luc. 23. 34.
ɔſecro non priùs in cruce moriens ſanctiſſimam Matrem tuam æterno Pa-
i recommendâſti, vel ſaltem tutelæ dilecti Diſcipuli tui eam comiſiſti? ſic-
ne magis tibi cordi erant peccatores & inimici tui, quàm ipſa afflictiſſima
enetrix tua? Ita ſanè eſt; ideò in cruenta illa Miſſa, quam in ara Crucis
ıblicè pro omnium ſalute celebraverat, primum *memento* non pro SS.
:atre ſua, ſed pro inimicis, crucifixoribus ac peccatoribus facere voluit: *Pa-*
· dimitte illis; & ut excuſaret hoſtes ſuos capitaliſſimos, illorúmque im-
inueret culpam, adjecit: *Quia neſciunt, quid faciunt;* & quod magìs
huc ſtupendum, hanc primam ad Patrem petitionem fecit *cum clamore* Hebr. 5. 7.
lido, & lacrymis, prout bene obſervat gentium Doctor Paulus, *& exau-*
us eſt pro ſua reverentia. O anima vindicativa! accede propiùs ad cru-
ixum Redemptorem tuum, ac perpende, quidnam de cathedra Crucis

moriens doceat; accede, inquam, ad dulciſſima ejus vulnera, & ex illis ſua-
viſſimum manſuetudinis mel exſuge, ah diſce vel ex hoc, ſi non in pecus de-
Jo. 19. 30. generâſtis inimicis tuis graviſſimas condonare, & remittere injurias; ideo
Pſ. 45. 9. enim ait S. Laurentius Juſtinianus. & caput inclinavit: *Et inclinato capite tradi-*
Matth. 5. *dit ſpiritum*, ut inimicis ultimum pacis præberet oſculum. O mortales om-
45. nes, *venite & videte opera Domini, quæ poſuit prodigia ſuper terram.* Ecce quomodo
S. Gregor. *pluit ſuper juſtos, & injuſtos.* Supra quod eleganter Gregorius Naz. *Cùm jube-*
Naz. in te- *ris*, inquit, *æmulus eſſe Dei pluentis ſuper juſtos & injuſtos; non memineris communis*
traſtichis. *hujus pluviæ, quâ ſegetes nutriuntur, ſed illius pluviæ ſanguineæ, quâ à Paſſionis nubilo*
Jo. 6. 61. *Dominus inimicos animos ſibi emollivit, & Patri reconciliavit.*
Judic. 16. 7. Sed objiciet non nemo: *Durus eſt hic ſermo, & quis poteſt eum audire?*
28. Samſon tot perpeſſas contumelias priùs mori non voluit, ni ſe vivens ulciſ-
ceretur de inimicis ſuis: *Ulciſcar me de hoſtibus meis;* ſic & ego, inquies, non an-
tea morte claudam lumina, niſi vindictam de hoſte ſumam. O Chriſtiane! ſi
tamen hoc nomine dignus es, an ignoras, quòd apicula, dum ultionem quæ-
rit, & in manu infigit culeum, ſe ipſam interficiat? Et Samſon nunquid de ho-
Job. 18. 11. ſtibus ſe vindicans, & ipſe vitam perdidit? & tu vindicative, ſiccine *perdis*, ait
Job, *animam meam in furore tuo?* Quid faciliùs eſt, remittere hîc injurias, &
Iſa. 33. 14. inimicos amore proſequi, quàm ibidem *habitare cum ardoribus ſempiternis?* Et
nunquid in hodierno audîſti Evangelio irrefragabilem illam ab ipſo Veritatis
Matth. 18. ore prolatam ſententiam: *Serve nequam, omne debitum dimiſi tibi, quoniam rogâ-*
32. *ſti me; nonne ergo oportuit & te miſereri conſervi tui, ſicut & ego tui miſertus ſum?*
Et quid ſequitur: *Et iratus Dominus ejus tradidit eum tortoribus.* Siſte hîc,
quicunque tandem es, homo Chriſtiane! & attentô mentis oculô conſide-
ra *τὸ ſerve nequam.* O bone JEſu! Judam Iſcariothem impiiſſimum tradi-
Matth. 26. torem tuum, cum ad mortem Crucis tradereris, amicum vocâſti: *Amice, ad*
30. *quid veniſti*; ſed hunc invidum ac infidelem ſervum *nequam* appellaſti? Subin-
S. Chryſoſt. trat hîc S. Chryſoſtomus: *Verè*, inquit, *hîc videre licet, quantum malum ſit injuria-*
hom. 27. in *rum non remiſſio, quoniam cùm decem millia talenta conſumpſiſſet, non vocavit eum ma-*
Geneſ. *lum, ſed nunc, quia conſervo crudelis fuit &c.*
Exod. 4. 3. De Moyſe commemorat Scriptura, quòd virgam ſuam in terram projece-
rit, quæ abſque mora *verſa eſt in colubrum, ita ut fugeret Moyſes.* Sed ad quid fu-
gis, vir fortiſſime? coluber, reponis, eſt horridus, crudelis, venenatus, & quis
tale non fugiat portentum? Age, reſume animum, mœſtúmque timorem
mitte, & ad Domini imperium fortiter apprehende caudam ejus, & conver-
tetur de novo in virgam: *Dixítque Dominus: Extende manum tuam, & appre-*
hende caudam ejus. Extendit & tenuit, verſáque eſt in virgam. Anima Chriſti San-
guine redempta! ſi inimicus tuus videtur ut coluber, mordax, crudelis, &
venenum millium calumniarum contra te ex ore ſuo evomens, tu ne cede
malis, ſed contra exemplô Chriſti & Sanctorum ejus animatus audentior

ito,

ito, ſufficit, quòd Dominus jubeat, ut inimicum tuum diligas, & ex animo illi ignoſcas: *Amplectere*, ait Diez: *inimicum tuum, & cernes, quòd ſit virga &c.* Diez. ſ. 6. poſt Cin.

CONSIDERATIO LV.

Chriſtum imitari debet Chriſtianus, ſi vult eſſe Chriſtianus.

Pro Dominica 22. poſt Pent.

Cujus eſt Imago hæc, & ſuperſcriptio. Matth. 22. 20.

I.

Pictores, ſi egregiam volunt delineare & adumbrare imaginem, eamque vivis exprimere coloribus, ſæpiùs prototypon & exemplar, quod illis propoſitum eſt, inſpicere aſſolent, juxta quam ideam, ſi ſe conformarint, & ſtudioſè imitati fuerint, ſimilem tandem artificioſam expingent effigiem. Imago hominis Chriſtiani Chriſtus eſt, quem pro viribus omnes, quicunque ſalvi fieri diſcupimus, imitemur, proinde ſæpiùs in illius vitam, mores, actiones & leges in Evangelio ab ipſo latas, oculos noſtros convertamus, ſi à vero propoſito & vita æterna non velimus aberrare. *Ipſe* inquit S. Ambroſius, *eſt imago Dei Patris, qui ſemper eſt, & erat in principio, imago eſt, qui dicit: Philippe, qui videt me, videt & Patrem meum.* Hanc, inquam, imaginem, velut pictor ad imitationem, ſæpius *inſpice, & fac ſecundùm exemplar, quod tibi monſtratum eſt in monte;* quos enim Deus prædeſtinavit; debent conformes fieri imagini Filii ſui; hinc rectè antiquiſſimus Origenes: *Semper* ait, *intueamur imaginem Dei, ut poſſimus ad ejus ſimilitudinem reformari.* S. Ambr. l. 6. c. 7. hexam. Exod. 25. 40. Rom. 8. 29. Orig. hom. in c. 1. Gen.

Et hoc eſt, quod hodie in Sacro Evangelio ipſa Veritas Chriſti tacitè inſinuare voluit, dum numiſma censûs petiit, & tentatores ſuos interrogavit: *Cujus eſt imago hæc & ſuperſcriptio?* Ubi adverte, quòd Dominus miniſtros illos, & hypocritas non ex aliqua ignorantia interrogaverit, cujus eſt imago, & ſuperſcriptio, utpote cujus oculis omnia nuda & aperta ſunt, ſed potiùs, ait Salmeron, ex diſpenſatione ad ſignificationem, quia homo ad imaginem & ſimilitudinem Dei creatus eſt; ſic oportet, ut & Creatorem ſuum, ac Salvatorem Chriſtum tanquam regulam, imò tanquam finem ſuum, ad quem creatus eſt, aſſiduò reſpiciat: *Si creationis noſtra*, ſubintrat hîc S. Leo Papa: *intelligamus exordium, inveniemus, hominem ideò ad imaginem Dei conditum, ut imitator eſſet ſui authoris, & hunc naturalem eſſe ſui generis dignitatem, ut in* Matth. 22. 20. Salmer. in hunc loc. S. Leo ſerm. 1. de jejun.

S.Bernard. lib. ſent. *in nobis quaſi in quodam ſpeculo Divinæ bonitatis forma reſplendeat.* Agite Chriſtiani! non ſine peculiari cauſa hoc ſacrum nomen ſortiti eſtis: *Chriſtiani* ait Mellifluus, *à Chriſto nomen acceperunt, & opera pretium eſt, ut ſicut ſunt hæredes nominis, ita ſint imitatores ſanctitatis.* De qua veritate hodie impræſentiarum plura examinabimus. Si ſalutem amas, auſculta.

2. Ingens quondam populi Iſraëlitici fuit lætitia, cùm è captivitate Babylonica liberati, ſub Duce Zorobabel in Judæam patriam ſuam redeuntes, Jeroſolymis novum templum Deo T. O. M. ædificabant: *Et concinebant in hymnis & confeſſione Domino; quoniam bonus, quoniam in æternum miſericordia ejus ſuper Iſrael: omnis quoque populus vociferabatur clamore magno in laudando Dominum, eò quòd fundatum eſſet templum Domini.* Sed econtra Seniores populi ac Sacerdotes Domini, qui rem attentiore ponderabant intellectu, ubi obſervârunt, quòd fundamenta novi templi magnitudini, & majeſtati templi prioris neutiquam reſponderent, in lamenta & lacrymas effuſi ſunt: *Plurimi etiam de Sacerdotibus & Levitis, & Principes Patrum & Seniores, qui viderant templum priùs, cùm fundatum eſſet, & hoc templum in oculis eorum, flebant voce magna.* (1. Eſd. 3. 11.)

Adverte myſterium. Per templum illud Hieroſolymitanum Eccleſia Chriſtianorum præſignata eſt, à Chriſto JEſu fundata ac proprio Sanguine ſanctificata. Sed eheu! quàm diſſimilis eſt moderna Eccleſia à primitiva, & quàm diſſimilis populus Chriſtianus ab eo, qui quondam extitit, dum adhuc Sanguis Chriſti in membris primorum calebat, & ebulliebat Chriſtianorum? Illi, qui obiter duntaxat modernorum Chriſticolarum inſpiciunt devotiones tot illorum confeſſiones ſacramentales, ſacras communiones, preces iteratas, peregrinationes remotas, & alia ſexcenta illorum bona opera, mirabuntur, & exultabunt de tanto fructu, quo Sancta Mater gaudet Eccleſia; ſed quid in lege Evangelica, ac SS. Patrum Scriptis magìs experti ſunt, & perſpicaciore ingenio ea expendunt opera, *flebunt voce magna,* quia obſcuratum eſt aurum optimum ſolidæ ac veræ pietatis, & refrigeſcente charitate Dei & proximi, refrigeſcant & cæteræ virtutes, neceſſe eſt. Olim primis Chriſtianis Chriſtus ſemper erat in corde, ore, & opere, *quorum cor unum, & anima una erat,* jam multi, imò plurimi vix nomen Chriſtiani merentur, dum *confitentur quidem ſe nôſſe Deum, factis autem negant.* Subintrat hîc S. Thomas Villanovanus: *Quid eſt,* inquit, *eſſe Chriſtianum, niſi diſcipulum Chriſti de ſchola Chriſti, militem Chriſti, imitatorem Chriſti?* Et S. Leo, *fruſtra,* ait, *appellamur Chriſtiani, ſi imitatores non ſumus Chriſti.* Audis hoc, anime mi, Chriſtum imitari debes, ſi dici & haberi diſcupis verus Chriſtianus: & ne teipſum in hoc ſummo ſalutis negotio decipias, Apoſtolum monentem conſidera: *Qui autem ſunt Chriſti, carnem ſuam crucifixerunt cum vitiis, & concupiſcentiis.* Durus hic videtur ſermo, ſed longè durius erit, aliquando audire illud fulmen: *Ite maledicti in ignem æternum.*

(Act. 4. 32. Tit. 1. 16. S. Th. Villa. ſer. D. 3. Adv. S. Leo ſ. 5. de nat. Dom. Gal. 5. 24. Matt. 25. 41.)

3. Admi-

3. Admiror, quoties attenta mente perpendo illud generoſum ſtrenuiſſimi Belli Ducis Gedeonis tentamen, quo egregios ſuos, ac fideles quondam probaverat milites, ubi inter tot hominum millia ſolùm juſſu Dei trecentos ad futurum certamen contra Madianitas ſibi reſervavit, qui in ſiti manu ad os projectas lamberant aquas, cæteros omnes prono ore aquam fluminis bibentes, tanquam formidoloſos & inutiles à ſe dimiſit: *Et ait Dominus ad Gedeon in trecentis viris, qui lamberant aquas, liberabo vos, & tradam in manu tua Madian; omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum ſuum.* En hîc typum veri Chriſtiani ad gloriam electi: *Ille probabilis*, ait antiquiſſimus Origenes, *ille electus eſt, qui poſteaquam ad aquas Baptiſmi ventum eſt, flecti ad neceſſitates terrenas & corporeas neſcit; qui vitiis non indulget, neque ob peccati ſitim ſternitur pronus.* Apagite cum ejuſmodi pigris ventribus, qui ſeſe toto corpore ad vitæ hujus terrenæ commoda ac ſenſuales demittunt voluptates; alios elegit ſibi milites Chriſtus, qui temporalium bonorum aquas non pleno ore, ut jumenta bibunt, ſed qui manibus tantùm id, quod neceſſarium eſt, lambunt, qui corporum ſuorum, affectuum & paſſionum Domini ſunt, qui lucernas ardentes habent incluſas, hoc eſt, flagrantem in Deum & proximum charitatem, qui lagenam ſuam, hoc eſt, corpus mortale mortificationibus frangunt & ſequuntur Dominum ac Ducem ſuum, quocunque ierit: *Quod me videritis facere, hoc facite*; iſti ſunt veri Chriſtiani: *qui Chriſtum*, ait Joannes Climacus, *quantum homini poſſibile eſt, imitari nititur verbis & operibus, hic verus Chriſtianus eſt*; Et Salvianus: *Qui Chriſtiani nominis opus non agit, Chriſtianus non eſſe videtur, nomen enim ſine actu atque officio ſuo nihil ſub. eſt.* Et quid multis? ipſam Veritatem audite: *Qui non ſequitur me, non eſt me dignus.* Oves ſequuntur ſuum paſtorem, umbra corpus ſuum, ferrum magnetem, & homo Chriſtianus non ſequatur Chriſtum, à quo nomen hæreditavit? *Portate*, inquit Apoſtolus, *Deum in corpore veſtro: Ille*, ait B. Ivo *Deum portat, qui imaginem Dei repræſentat, ac Chriſtum imitatur.*

Judic. 7. 7.
1. 2.
Orig. hic.
Judic. 7. 17.
Jo. Clim. de inani Vita fuga.
Salvian. l. 4. de Provid.
Matt. 10. 38.
1. Cor. 6. 20.
B. Ivo Car. ſerm. in Puriſ. B. V.

4. Armiger ille generoſus & bellicoſus dulcem ſuum Jonathan in quovis vitæ periculo ſecutus eſt, & ideo immortalem ſibi laudem comparavit: *Dixitque ei armiger ſuus: Fac omnia, quæ placent animo tuo; perge, quò cupis, & ero tecum, ubicunque volueris.*

1. Reg. 14. 7.
2. Reg. 15. 21.

Ethai vir egregius Davidem Regem ſuum, ut fidem ſuam in eum teſtaretur, non triumphantem, ſed exulantem quoque & in omnibus adverſis ſequebatur: *Vivit Dominus, & vivit Dominus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Domine mi Rex, ſive in morte, ſive in vita, ibi erit ſervus tuus.*

Eliſæus in agro ab Elia ad ſequelam vocatus, ſine mora omnia terrena deſeruit, & alacri animo hunc ſuum Ducem ſectatus, & ut Magiſtrum imitatus eſt: *Vivit Dominus, & vivit anima tua, quia non derelinquam te.* Tu ſi verus eſſe deſideras Chriſtianus, audi vocem Magiſtri tui ad meliorem te vitam & *4. Reg. 2. 2.*

Matt. 16. frugem vocantis: *Qui vult poſt me venire, abneget ſemetipſum.* Faciſne hoc?
24. abnegas te ipſum? in quo? *O quàm pauci*, ait Mellifluus, *O Domine JESU,*
S. Bern. *ire volunt, cùm tamen ad te pervenire nemo ſit, qui nolit.* O quàm pauci!
ſerm. 21. in Cant. De Petro recenſet Sacer Codex, quòd Magiſtrum ſuum in monte Olivario à ſatellitibus captum, cùm nunc ad Annam & Caipham duceretur, partim ex amore, partim ex curioſitate de longè ſecutus ſit, ne velut ejus Diſcipulus comprehenderetur, vel à Malcho, cui priùs in horto aurem amputa-
Matt. 26. verat, agnitus proderetur: *Petrus autem ſequebatur eum à longè.* Subintrat
58. hîc S. Ambroſius: *Petrus*, inquit, *ſequebatur Dominum à longè, non eum negaturus, ſi proximè illum fuiſſet ſecutus.* O quot Chriſtiani ſunt etiamnum, qui in hoc ſtrenuè Petrum imitantur, dum Chriſtum non proximè, ſed à longè ſequuntur, qui nec frigidi nec calidi ſunt, nec formales Hæretici, nec boni Catholici, ſeu neutrales: credunt enim, quæ fides orthodoxa illis proponit,
Gen. 27. 22. & tamen ea, quæ credunt, non faciunt: ſic *vox quidem, vox Jacob eſt, ſed manus, manus ſunt Eſau.*

Sed quid opus eſt, multa hîc conquirere argumenta, cùm res ſole meridiano clarior appareat: An non videmus, & audimus quotidie oppreſſiones pauperum, injuſtitias Judicum, dolos Aulicorum, fraudes Mercatorum, mendacia opificum blaſphemias militum, perjuria ruſticorũ? quid dicam de furtis & rapinis, homicidiis, adulteriis, ſacrilegiis, detractionibus, inimicitiis, ebrietatibus & comeſſationibus cæterorum de grege Epicuræorum? quid referam de luxu, luſu & luxuria, quibus orbis plenus eſt? an non iſte
Gal. 3. 1. fœtor deterrimus Chriſtianiſmum longè lateque occupat? *O inſenſati Galatæ, quis vos faſcinavit non obedire veritati, ante quorum oculos JEſus Chriſtus præſcriptus eſt, in vobis crucifixus?* Et hic ſit ille Chriſtianiſmus, quem pretioſiſſimus orbis Redemptor tantô, ac tam immenſô Sanguinis pretiô redemit. Et hic
Tit. 2. 14. ſit ille *populus acceptabilis, ſectator bonorum operum, pro quo dedit ſemetipſum JEſus Chriſtus, ut eum redimeret ab omni iniquitate, & mundaret ſibi populum acceptabilem?* O tempora! O mores! Olim erant, ſed utrum de facto ſint, penes te, ô prudens & Chriſtiane Lector, ſit judicium.

5. Recordor ulteriùs Petri, de quo paulò ante mentionem feci. Hic ubi de longè Chriſtum ſecutus tandem in atrium Caiphæ Pontificis devenit, in va-
Matt. 26. rias tentationes incidit, proinde ad unius ancillæ vocem, ne caperetur, Chri-
72. ſtum negavit: *Non novi hominem.* Subdit dilectus Chriſti Diſcipulus, quòd Pe-
Jo. 18. 17. trus ad alia ſervorum interrogata: *Nunquid & tu Diſcipulus ejus es?* reſponderit: *Non ſum.* Obſerva hîc prudens Lector: *Non ſum.* Supra quod eleganter S. Auguſtinus: *Petrus* ait, *cùm ſe negat ejus Diſcipulum, negat Chriſtum.* Ex quibus facilè colliges, quod idem ſit & Chriſtianum & Chriſti Diſcipulum eſſe; qua-
S. Hieron. re ergo anime mi, tam tepidè obſervas legem Chriſti? *Qualis eſt* ait S. Hiero-
ad Celantiam nymus, *illa confeſſio, quæ ſic Deo credit, ut pro nihilo habeat ejus imperium? aut quo-*
ep. 14. *modo ex animo & verè dicemus; Domine, Domine, ſi ejus, quem Dominum confitemur, præcepta contemnimus?*

Frater

r nod illius Prodigi, ubi ex agro in domum paternam reverſus, fra-
m immorigerum, & nunc è longinqua regione, ne fame conficere-
icem à dulciſſimo patre tam laute tractari vidit, ad hunc ſuum geni-
:clamavit: *Ecce tot annis ſervio tibi, & mandatum tuum nunquam præ-* *Luc. 15.29.*
) anima Chriſtiana! poteſne & tu hoc dicere Chriſto JEſu, pretioſiſ-
demptori tuo: *Ecce, tot annis ſervio tibi, & mandatum tuum nunquam*
? O utinam! ô utinam hoc nunquam contigiſſet, ſed malè timeo
ıribus nocens inveniaris.
ı Chriſtus Nazarethi in patria ſua aliquando demonſtrâſſet, ſe verum
s Meſſiam, nullúmque in patria ſua acceptum eſſe Prophetam, indi-
ſi illi cives unanimiter *ſurrexerunt, & ejecerunt eum extra civitatem,* *Luc. 4. 29.*
unt illum, uſque ad ſupercilium montis, ſuper quem civitas illorum erat ædi-
præcipitarent eum. Vide hîc, & conſidera ſummam Chriſto à con-
illatam injuriam, in qua re & ipſe Dæmon manſuetior videri po-
m pientiſſimo Salvatori ſolummodò ſuaſit: *Mitte te deorſum,* illi *Matth. 4. 6.*
i eum deorſum volebant præcipitare. O monſtra! cives illi, qui præ
s aliis Chriſto debebant eſſe devincti, & in quo unicè tanquam in
ſimo concive ſuo poterant gloriari, primi poſt impium Herodem
:cem conſpirârunt.
hriſtiani moderni, languidi & tepidi, imò neutrales, audite verba
; vos, vos, inquam, peringratos illos Nazaræos haud immeritò ad-
eſtis. Juvat hìc audire zeloſiſſimum quendam ævi noſtri Scripto-
res, inquit, *hodie devenit, ut qui à Chriſto maxima beneficia accipiunt, ſint* *Paul. Seg.*
lius hoſtes; maximè conſpicui dignitate, honore, divitiis, nobilitate aliiſque *ſer. 2. Dom.*
, hi Chriſtum ut plurimùm impudentiſſimè offendunt. O! O! Non au- *3. Quadr.*
s dicere.
d Davidem generoſiſſimum Belli ducem, antequam ad Regium eve-
olium, nuntius quidam poſt infelicem ſtragem, in qua Saul & Jona-
ubuère, veſte conſciſsâ, & pulvere conſperſus caput, anhelo curſu ve-
ımiliter in terra proſtratus ante eum, ut futurum Regem adorans, &
ıa Saulis à ſe (prout aſſerebat) occiſi, & armillam de brachio ejus illi
;; ad quem David: *Unde venis? - - - & quisnam es tu?* Qui reſpondit? *2. Reg. 1.*
minis advena Amalecita ego ſum. Ad quem rurſus David? *Quare non* *14.*
mittere manum tuam, ut occideres Chriſtum Domini?
mo Chriſtiane! *unde venis? & quisnam es tu?* Nunquid à Chriſto No-
bes, quòd ſis & appelleris Chriſtianus? *Nomen* JEſus, ait Sylveira: *Sylv. in*
ſibi retinuit, & nobis Nomen Chriſtus communicavit; unde credentes dicti *Matth. 1. q.*
ſtiani. Si ergo Chriſtianum te ore & linguâ profiteris, ubi ſunt *8.*
a? Si filii Abrahæ eſtis? (perſtringebat quondam mitiſſimus Re- *Jo. 8. 39.*
r ingratos & incredulos Judæos) *opera Abrahæ facite.* Ubi ergo ſunt

opera tua, ſi Chriſtianus es? Quare Legem Dei contemnis, & de novo ſaltem, quantùm in te eſt, Chriſtum per peccata crucifigis? Nunquid meritò cum Davide tibi objicere poſſum: *Quare non timuiſti mittere manum tuam, ut occideres Chriſtum Domini?* Sed quid tandem fiet de te? Audi, & auribus percipe.

Jona. 3. 5. Jonas Propheta vix ſceleratis Ninivitis prædicavit pœnitentiam: *Et crediderunt viri Ninivitæ in Deum, & prædicaverunt jejunium, & veſtiti ſunt ſaccis &c.* Et quid ſequitur? *Et vidit Deus opera eorum, qui converſi ſunt de via ſua mala: & miſertus eſt ſuper malitiam, quam locutus fuerat, ne faceret eis, & non fecit.* Hoc Ninivitarum pœnitentium illuſtre exemplum ipſa Veritas Chriſtus incredulis ac impœnitentibus Judæis, qui aliter credebant, aliter
Matt. 12. faciebant, emphaticè propoſuit: *Viri Ninivitæ*, inquiebat, *ſurgent in judi-*
41. *cio cum generatione iſta, & condemnabunt eam, quia pœnitentiam egerunt in prædicatione Jonæ. Et ecce plus quàm Jonas hic.* O Chriſtiani! ô Catholici tepidi & luridi, qui nec piſcis, nec caro eſtis, quid aliquando de vobis fiet? quàm meritò timere debetis, quòd ab Ethnicis & Mahometanis in judicio ſitis accuſandi, & condemnandi, quia inter tot ſalutis occaſiones & perfectionis Chriſtianæ media nihilominùs impiè vixiſtis, cùm ſanctiorem vitam inter tot conciones & ipſi gentiles egiſſent, ſi in doctrina & Chriſtiana religio-
Luc. 12. 47. ne fuiſſent nati, educati & inſtructi: *Ille autem ſervus, qui cognovit voluntatem Domini ſui, & non præparavit, & non fecit ſecundùm voluntatem ejus, vapulabit multis.* Audis hoc, Chriſtiane?

7. Venerat aliquando ad pretioſiſſimum Redemptorem noſtrum Scriba quidam, ſeu Legisperitus, qui ejus prædicatione, miraculis ac populi applaudentis concurſu motus, ab eo petiit, ut in numerum Diſcipulorum ſuorum reciperetur, ut ſub tanto ſapientiæ Magiſtro ad omnem diſciplinam ac
Matt. 8. 19. ſapientiam erudiretur: *Magiſter, ſequar te, quocumque ieris.* cui Chriſtns non
Iſid. Peluſ. l. aliam dabat reſponſionem, quàm ſequentem: *Vulpes foveas habent, & volu-*
1. ep. 27. *cres cœli nidos: Filius autem hominis non habet, ubi caput recſines.* O bone JEſu! quare hunc Scribam non aliis tuis aſſociâſti Diſcipulis? ecce paratum ſe exhibuit, quocumque ieris, ad te ſequendum. Reſpondet Iſidorus Peluſiota: *Malus erat Diſcipulus; vulpem ſub ore gerebat: notum fieret Magiſtro, ſi ſecùs ageret.* Proinde ubi Chriſti reſponſum de paupertate & Evangelica perfectione ſequenda percepit, ſiluit & ſpe fruſtratus, quia honores, dignitates & opes ſperabat, ab oculis illius ſe ſubduxit.

O Chriſtiani fucati, ingrati, & pſeudopolitici, qui magis punctum honoris mundani, quemadmodum Scriba ille, quàm honorem Dei quæritis, qui vitia vitiis quotidie accumulatis, & ſenſualitatum veſtrarum ac paſſionũ indomitarum ſervi eſtis; Chriſtiani inquem, ah Chriſtiani, nomine potiùs quàm re & facto, quid vos ad iſta? ô timiæ! Pharao Ægyptiorum Rex, ubi Moyſes & Aaron

Aaron Dei mandata ei referebant; ut populum Iſraëliticum ad ſacrificandum Deo in deſerto liberè dimitteret, reſpondit: *Quis eſt Dominus, ut audiam vocem ejus, & dimittam Iſraël? neſcio Dominum.* Obſerva hîc, prudens Lector, gentilis erat Rex ille, & idololatra, ſi ſciviſſet Dominum, procul dubio illum timuiſſet, & obſervâſſet. Sed quid ad iſta Chriſtiani moderni, qui cognoſcunt quidem Dominum, & tamen eum non timent, nec prout decet, æſtimant & adorant; ô portenta ingratitudinis! Paulum orbis Præconem audite: *Si enim cognoviſſent* (loquitur de Hebræis & gentilibus) *nunquam Dominum gloriæ crucifixiſſent.* Et vos, quid agitis? ah Chriſtiani! aures ambas arrigite, & fulminantem in vos ſententiam à diſtrictiſſimo ſcelerum veſtrorum Vindice excipite: *Amen, dico vobis: Tolerabilius erit terræ Sodomorum & Gomorhæorum in die judicii &c.* Exod. 5. 2. 1. Cor. 2. 8. Matt. 20. 15.

8. Evigilate itaque, dilectiſſimi! evigilate, & in animum inducite, quòd non ſatis ſit Chriſtianum eſſe nomine, ſed & oportet, ut re ipſa ſitis, ac Chriſtiano homine dignam vitam agatis: *Agnoſce, ô Chriſtiane*, ait S. Leo Papa, *dignitatem tuam, & divinæ conſors factus naturæ, noli in veterem vilitatem degeneri converſatione redire. Memento, cujus capitis, & cujus corporis ſis membrum; reminiſcere, quia erutus de poteſtate tenebrarum translatus es in Dei lumen & Regnum.* O grandis dignitas! ſi ergo Chriſtiani, Chriſtum ut Patrem veſtrum agnoſcitis, officium filiorum adimplete; ſi ut Creatorem, qui ex nihilo vos ad imaginem & ſimilitudinem ſuam produxit, ſervite illi, ut fideles creaturæ ei in omnibus obedite; ſi ut Regem veſtrum, quem Judæi noluerunt agnoſcere, ſubditi illius eſtote in cunctis, quæ requirit à vobis; ſi ut Dominum veſtrum, ſervite illi in lætitia cordis veſtri; ſi ut Redemptorem, qui proprio vos Sanguine à peccati & Diaboli jugo redemit, grati illi eſtote, prout decet Sanctos; ſi denique ut judicem, cujus præpotenti manui nec vivi, nec mortui poteritis effugere, timete eum, ita dico, timete eum, audite ipſum tonantem: *Timete eum, qui poteſt & animam & corpus perdere in gehennam.* S. Leo Papa ſer. 1. de Nat. Dom. Matt. 10. 28.

Finio cum Moyſe, qui, ut populum Hebræorum per pœnas ob peccata à Deo infligendas terreret, & viciſſim bonis virtuti promiſſis eos animaret, in concione quadam hæc illis propoſuit: *En propono in conſpectu veſtro hodie benedictionem & maledictionem, benedictionem, ſi obedieritis mandatis Domini Dei veſtri, maledictionem, ſi non obedieritis &c.* Hoc & ego vobis facio, O Chriſtiani! en benedictionem, en maledictionem. Deut. 11. 26.

Eligite, & ite in pace.

CONSIDERATIO LVI.

De Perſeverantia, quæ ſola in bene cœptis coronatur.

Pro Dominica 23. poſt Pent.

Acceſsit retrò, & tetigit fimbriam veſtimenti ejus. Matth. 9. 20.

I.

2. *Reg.* 11. 17. JOab ſupremus Belli dux cùm quondam civitatem Rabba Ammonitarum Metropolim obſediſſet, ingentem à primordio hujus obſidionis ab illis Gentilibus & idololatris cladem paſſus eſt: *Egreſsique viri de civitate, bellabant adverſum Joab, & ceciderunt de populo ſervorum David, & mortuus eſt etiam Urias Hethæus.* In hunc finem Joab nuntium ad Regem Davidem, in Sion tunc morantem, amandavit, ut hanc infauſtam ei referret ſtragem, & quidnam imposterùm in caſtris foret agendum, imperaret; ad quem David: *Hæc dies Joab: Non te frangat hæc res, varius enim eventus eſt belli; nunc hunc, & nunc illum conſumit gladius; conforta bellatores tuos adversùs urbem, ut deſtruas eam*, quæ civitas exinde, quia Joab cum exercitu ſuo fortiter in obſidione perſeveraverat, tandem capta, devaſtata, & funditùs everſa eſt, civesque atrociſſima morte trucidari.

Job. 7. 1. Anima Chriſtiana! an non *militia eſt vita hominis ſuper terram:* Pugnandum igitur eſt, & in pugna contra Diabolum, mundum, carnem, peccatum, & paſſiones proprias uſque ad mortem perſeverandum, quia virtus
Apoc. 2. 10. boni operis perſeverantia eſt: *Eſto fidelis uſque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.* Si ſponſa quærendô diu noctúque per vicos & plateas dilectum ſuum
Cant. 3. 4. non perſeveráſſet, nunquam eum inveniſſet: *Paululùm cum pertranſiſſem eos, inveni, quem diligit anima mea.* Si Paſtor ille bonus quærens per ſylvas & loca deſerta aberrantem oviculam non in labore perſeveráſſet, non eum reperiſ-
Luc. 15. 4. ſet: *Vadit ad illam, quæ perierat, donec inveniat eam.* Si mulier Evangelica Drachmam perditam inquirendô, affecta tædiô mox ceſſáſſet, nunquam eam cum
Luc. 15. 8. tanto gaudio inveniſſet: *Quærit diligenter, donec inveniat.* Si hodierna Hæmorrhoiſſa, quæ annis duodecim fluxum Sanguinis perpeſſa eſt, inveſtigan-
Matth. 9. 20. do, & ſequendo JEſum non perſeveráſſet, ab abominando illo ſanguinis profluvio non fuiſſet curata: *Acceſſit retrò, & tetigit fimbriam veſtimenti ejus;* & quare,

quare, dices, fimbriam? Obſerva; omiſſis aliis, rationem myſticam: Fimbria veſtimenti extremitas eſt; & denotabat jam olim perſeverantiam ſummè nobis ad ſalutem neceſſariam, ita ipſa atteſtante Veritate: *Qui perſeveraverit uſque ad finem, hic ſalvus erit.* De qua veritate plura hodie occurrunt dilucidanda & perpendenda. *Exod. 28. 33.* *Matt. 10. 22.*

2. Vidit quondam Jacob in patenti campo, ubi proficiſcens Meſophotamiam durum ſibi lectulum ex prægrandi lapide paraverat, mirabilem ſcalam à terræ finibus uſque ad cœlum protenſam, ſummiſque ſcalæ gradibus ipſum innixum Deum. *Et Dominum innixum ſcalæ dicentem ſibi: Ego ſum Dominus Deus Abraham &c.* *Gen. 28. 13.* Et quare, dices, Deum non vidit in medio, vel in fine, ſed in ſummitate hujus ſcalæ? Reſp. S. Hieronymus. Ideo Jacob Deum vidit in ſummitate ſcalæ, & non in ejus fine, vel medio, ut intelligeremus, non ſufficere bene cœpiſſe, ſed bene conſummâſſe: per gradus enim ſcalæ indicantur virtutes tum incipientium, tum proficientium, tum etiam perfectorum; primus autem gradus eſt humilitas, virtutum omnium ſtabile fundamentum, ſecundus pœnitentia, & ſic de cæteris virtutibus omnibus diſcurrendô, ſed gradus ſupremus, cui ipſe Deus innixus videbatur, eſt perſeverantia in bene cœptis, ſine qua impoſſibile eſt, ut poſſimus ad Deum pervenire: *S. Hier. Ep. 14. ad Fur.* *Quid enim prodeſt*, ait Mellifluus, *Chriſtum ſequi, ſi non contingat conſequi?* *S. Bern. Ep. 253.* Eſt ſi viveres ſine ullo delicto, ac in ſumma cordis innocentia tot annis, & quot vixit Mathuſala: *Et facti ſunt omnes dies Mathuſalæ nongenti ſexaginta novem anni*; *Gen. 5. 27.* Et ſi ultimô vitæ momentô, adhuc, vel ſolùm cogitatu contra Deum unicum admitteres voluntarium peccatum lethiferum, dico, actum eſt de te, & æterna ſalute, quia in fine corrupiſti. Proinde benigniſſimus Deus ſummoperè rogandus eſt, ut nobis in hoc vitæ ſtadio currentibus non gratiam finalem, quæ in nullius hominis cadit meritum, deneget.

Et nunquid bene incepit Saul, de quo primus Regum liber commemorat; *Et non erat vir de filiis Iſraël melior illo.* Et in alio loco dicitur: *Filius unius anni erat Saul, cùm regnare cœpiſſet*, hoc eſt, tam innocens & purus, ac ſi fuiſſet unius diei infans. Et ecce talis ac tantus vir ah quàm malè finivit, dum ſubitò ex optimo evaſit peſſimus, & non regno duntaxat & vitâ; ſed & æternâ gloriâ privatus eſt. Proinde rectè Cyrillus Alexandrinus. *Saul*, inquit, *cùm parvus eſſet in oculis ſuis; Dux ſuper Iſraël conſtitutus eſt, cùm verò in ſuperbiam elatus eſt; à Deo abjectus & reprobatus;* *1. Reg. 9. 2.* *1. Reg. 13. 1.* *Cyrill. Alex. in Joan c. 21.*

Benè incepit Salomon, cui ipſe *Dominus apparuit per ſomnium nocte, dicens: poſtula, quod vis, ut dem tibi.* *3. Reg. 3. 5.* Et ſequitur: *Dilexit autem Salomon Dominum &c.* Et quid tandem factum eſt? *Cùmque jam eſſet Senex, depravatum eſt cor ejus per mulieres, ut ſequeretur Deos alienos.* *3. Reg. 11. 4.* Hinc non improbabi-

probabi-

probabiliter exiſtimant S. Chryſoſtomus Cyprianus, Auguſtinus, & plures alii viri graviſſimi. à Cornelio hîc citati, eum fuiſſe æternùm reprobatum.

Bene incepit Judas, dum ad Apoſtolatûs apicem evectus eſt. Bene Tertullianus, bene Origenes, & ſi vis rem attentiore conſiderare mente, planè innumeri alii, inter quos fortè & tu Lector prudens, aliquos noſces vel ſocios, vel condiſcipulos, qui bene incipiebant, ſed ſuo tempore in via virtutis labaſcentes tandem peſſimè in fine periêrunt. Sic nimirum multorum eſt inci-
S. Greg. M. pere, perſeverare autem paucorum; unde rectè S. Gregorius M. *Non*, inquit,
in Pſ. 1. v. 6. *ſufficit incipere, niſi ſtudeat quis in bono opere perſeverare.*

3. Cum Loth cum uxore ſua & duabus filiabus è Sodomis egrederetur, & ignis cœleſtis univerſam devaſtaret ac cremaret Pentapolim, præceperunt
Gen. 19. 17. ei duo comites Angeli: *Noli reſpicere poſt tergum;* aſt uxor incauta clamore pereuntiùm & ſtrepitu ignis ſulphurei excita, ubi partim ex curioſitate muliebri, partim ex dolore ob res deperditas poſt Sodomam reſpexit, ſine mora in ſtatuam ſalis commutata eſt: *Reſpiciénsque uxor ejus poſt ſe, verſa eſt in ſtatuam ſalis &c.*

Et quare in ſtatuam ſalis? Adverte: Sodoma eſt ſtatus damnandorum & damnatorum; ſi aliquando anima Chriſtiana, ex hoc damnabili ſtatu per ſeriam ac veram pœnitentiam egreſſa es, noli poſt factum ſerium propoſitum reſpicere poſt tergum tuum, ſed perſevera conſtanter in bene cæptis uſque
S. Iſidor. l. ad finem vitæ: *Non eſt beatus*, ait S. Iſidorus Hiſp. *qui bonum facit, ſed qui*
1. de Syno- *inceſſabiliter facit.* Quòd autem uxor Loth in ſtatuam ſalis, & non in ſta-
nym. p. 312. tuam marmoream, æream, ferream &c. verſa ſit, hanc pulcherrimam ra-
S. Proſper. l. tionem aſſignat S. Proſper: *Uxor Loth*, ait, *Salis ſtatua effecta, ſuô exemplô*
1. de prædict. *ſatnos condivit in propoſito ſancto, quò tendunt proficientes, noxia curioſitate retro*
& promiſſ. c. *non debere reſpicere;* Juvat hîc audire & S. Auguſtinum: *Quid*, inquit, *ſig-*
16. *nificavit uxor Loth? eos qui in tribulatione retroſpiciunt, & ſe à ſpe Divinæ pro-*
S. Aug. lib. 1. *miſſionis avertunt: & ideo ſtatua ſalis facta eſt, ut admonendo homines, ne hoc fa-*
quæſt. Evang. *ciant, tanquam condiant cor eorum, ne ſint ſatui.*
qu. 43.

Hoc exemplum de uxore Lothi & Chriſtus in nova lege nobis inculca-
Luc. 17. 32. vit: *Memores eſtote uxoris Loth*, ne videlicet poſt egreſſum de ſocietate ma-
1. Cor. 9. 24. lorum denuo retro reſpiciamus. Quid enim prodeſt militi, ſi ante pugnam
Luc. 14. 30. egregiè ſe ſe exerceat in armis, & imminente cruento certamine mox in fugam ſine victoria ſe convertat? Quid juvat curſorem in ſtadio pro bravio currere, & in medio curſu, antequam perveniat ad metam, deficere? *Sic currite, ut comprehendatis.* Quid laudis confert Architecto, ſi ædificii fundamentum ponat, & non ad culmen fabricam perducat? Nunquid talis meritò audire debebit illud Veritatis: *Hic homo cæpit ædificare, & non potuit conſummare?* Audi Poëtam:

Princ-

Principium nihil eſt, ſi non vis tangere metam;
Præmia dat finis, principiúmque nihil.

4. Nemo eſt, qui ignorat, quàm inſignem contra Goliam David puer
paſtoricius reportaverit victoriam: *Prævaluit David adversùm Philiſtæum in* 1. *Reg.* 17.
funda & lapide. Et quid ſequitur? *Cúmque gladium non haberet in manu Da-* 50.
vid, cucurrit, & ſtetit ſuper Philiſtæum, & tulit gladium ejus, & eduxit eum,
præcidítque caput ejus. Ex quibus Scripturæ verbis ſatis luculenter advertes,
homo Chriſtiane! quòd ad hanc victoriæ palmam obtinendam, ut pluri-
mùm Davidi contulerit, lapis è funda vibratus, qui gigantis terebravit caput,
eúmque quaſi ſtupidum & exanimem in terram corruere fecit. Hoc tamen
non obſtante, non fit in ſcriptura aliqua mentio, quòd fundibularius & vi-
ctor David fundam ſuam aut lapidem in anathema, & trophæum ſuſpende-
rit, ſed ſolùm gaudium, quo ſceleratum Philiſtæi caput detruncavit, hunc,
inquam, Deo victoriæ auctori conſecravit, & in tabernaculo in memoriam
& gratitudinem ſuſpendi curavit: *Ecce hîc gladius Goliath Philiſtæi &c.* Et 1. *Reg.* 21.
quare, dices, gladius, & non lapis cum funda in tabernaculo involutus pallio 9.
poſt Ephod in dictæ victoriæ memoriam aſſervatus eſt? Reſp. Franciſcus La- *Fran. Lab. ſ.*
bata: *Quia gladius pugnæ finem impoſuit, non lapis; à lapide quidem initium, à* 1. *Ap. Conc.*
gladio finem victoria ſumpſit. Et pergit idem celeberrimus Autor, *Sic,* inquit, *verb. Perſev.*
quia perſeverantia eſt, quâ finem optatum conſequimur, ideo illa eſt, quæ pretiô habe- *prop.* 1.
tur, illa quæ in domo Dei ſic ſervatur.

Et nunquid perſeverantia inter tot & quotidianas tentationes Joſephi
virtutem ac caſtitatem probavit, dum Domina ejus ſingulis diebus illi mole-
ſta fuit. *Mulier moleſta erat adoleſcenti, & ille recuſabat?* Perſeverantia an non *Gen.* 39. 10.
Nehemiam inter tot adverſantium inſidias roboravit, ut contra omnes gen-
tium ſubſannationes & quotidianos hoſtium aſſultus deſtructos Hieroſoly-
mæ muros reædificaret, atque perficeret, ubi Iſraël *una manu ſua faciebat opus,* 2. *Eſd.* 4. 17.
& alterâ tenebat gladium &c. Nonne perſeverantia Tobiam in bello & capti-
vitate in gratia Dei conſervavit, confirmavítque: *Immobilis in Dei timore* *Tob.* 2. 14.
permanſit, agens gratias Deo omnibus diebus vitæ ſuæ: Perſeverantia Eleazarum
in tot ac tantis tormentis animavit, ut millies eligeret, atrociſſima morte
perimi, quam leges Dei prævaricari: *Reſpondit citò, dicens: præmitti ſe velle* 2. *Mach.* 6.
in infernum. Perſeverantia ſeptem illos fratres Machabæos toti orbi ſpecta- 23.
biles fecit, dum nullis blanditiis, aut ſuppliciis in prævaricationem Legis
Divinæ poterant à Gentilibus abduci: *Contigit autem & ſeptem fratres unà* 2. *Mach.* 7.
cum matre ſua apprehenſos compelli à Rege &c. 1.

O quàm multi nunc ſunt, de quibus gentium Doctor: *Sic ſtulti eſtis, ut,* *Gal.* 6. 8.
cùm ſpiritu cœperitis, nunc carne conſummemini? Student quidem illi aliquantiſper
carnis mortificationi, refrænationi ſenſuum, ac deſideriorum; renuntiant ad
tempus vitiis, malis habitibus, paſſionibus; jejunant, meditantur, orant, ini-

micis indulgent, Sacramenta frequentant &c. At quàm diu? Tandem in
tentatione recedunt, & itur in antiquam ſylvam moréſque priores, quia
2. Petr. 2. perſeverantia illis deeſt, quæ ſola à Deo coronatur: *Satagite,* ait S. Petrus,
10. *ut per bona opera veſtra certam veſtram vocationem & electionem faciatis.* Subintrat
hîc Gloſſa: *Certam facit vocationem, qui in bonis operibus perſeverat.* Audis hoc?

5. Ad novum Teſtamentum tranſeo. Petrus, ubi Chriſtum transfiguratum in monte Thaboræo vidit, & cum eo Moyſen cum tabulis legis, & Eliam in curru igneo apparentes, exultans præ gaudio, & inſolita ebrius vo-
Matt. 17. 4. luptate exclamavit: *Domine, bonum eſt nos hic eſſe; ſi vis, faciamus tria tabernacula, tibi unum, Moyſi & Eliæ unum.* Cæterùm unica hæc erat mica, ac ſtilla reſpectu cœleſtis gaudii, quòd in videndo, ac fruendo Deo omnes percipiunt Beati; & tamen Petrus ibi jugiter manere optabat; verùm multum aberrabat à ſco-
Marc. 9. 5. po, unde S. Marcus addit: *Non enim ſciebat, quid diceret.* Et quare, dices, Petrus in hoc ſuo deſiderio, velut delirans fuit correctus: Reſp. Cornelius: Quia
Corn. hîc in Matth. volebat gloriam ante laborem, coronam ante certamen, bravium ante meritum, gaudium ante paſſionem. Sed erras, mi Petre; priùs hîc certandum eſt, & in pugna usque ad vitæ finem perſeverandum, antequam perveniatur ad gloriam. Audi in hunc locum & Theophylactum: *Ne dixeris,* in-
Theoph. in hunc loc. quit, *cum Petro: Bonum eſt nos hic eſſe, nam oportet ſemper proficere, & non permanere in uno gradu virtutis & contemplationis, ſed ad alia tranſire &c.*

Quinque fatuas hac de re conſule Virgines, quæ ab initio quidem cum accenſis lampadibus exiêrunt obviam ſponſo & ſponſæ, ſed tamen in fine,
Matth. 25. 44. quia oleô carebant, à nuptiis cœleſtibus fuerunt excluſæ: *Neſcio vos.* O fulmen horrendum! quod idem eſt dicere, quàm non agnoſco vos, ite
S. Chryſoſt. apud Corn. hîc. in ignem æternum; ſupra quod S. Chryſoſtomus: *Cùm dixerit:* inquit, *neſcio vos nihil aliud quàm gehenna & intolerabilis cruciatus relinquitur; imò verò etiam gehennâ iſtud verbum gravius eſt.* Et quare, haud immeritò rogabis, quinque prædictæ Virgines fatuæ à Chriſto Judice contra ſpem fuerunt reprobatæ: Cauſam aſſignat Scriptura: *Non ſumpſerunt oleum ſecum,* & hinc lampades earum extinguebantur. Hîc advertas, rogo, quòd hæc omnia contingebant in figura, imò ipſa Veritas Chriſtus hanc compoſuit parabolam ad fideles ſuos inſtruendos, ut in hoc puncto, quod tangit æternitatem, cautè attendant. Et hinc Virgines illæ valdè imprudenter egerunt, quòd oleum neceſſarium non ſecum in vaſis ſuis in occurſum ſponſi acceperint, ſed ſine lumine & in tenebris illi de nocte occurrerint; oleum illud fides viva, charitas perfecta, & alia ſunt opera bona, ſine quibus ad nuptias cœleſtes non perveniemus, & quia in ejusmodi virtutibus fatuæ illæ Virgines usque ad finem vitæ non perſeverabant, ideo ad nuptias Agni non fuerunt admiſſæ. Quod meritò omnes ſtimulare debet Chriſtianos, ut hîc ſingulariter attendant, & dum tempus eſt, bonis operibus incumbant; & ſub-

Veritas: *Vigilate itaque*, non enim, qui bene incipit, ſed qui perſevera- *Matt. 25. 12.*
ıque in finem, hic ſalvus erit: *Vigilate! vigilate!*
Ad montem Calvarium aſcendamus. Et quid audio? heu blaſphe-
orrendas in patientem in Cruce Filium Dei: *Prætereuntes blaſphema-* *Matt. 27. 39.*
n, moventes capita ſua. Et cur prætereuntes, & non ſtantes? Sta-
iſſim ex adverſo Centurio: *Videns autem Centurio, qui ex adverſo ſta-* *Marc. 15. 32.*
audabat, ac magnificabat Deum: *Verè hic homo filius Dei erat*: præ-
es autem maledicebant, & convitiabantur Chriſto: *Vah! qui deſtruis*
Dei &c. Et quare prætereuntes & non ſtantes? Obſerva, qui ſtat,
nſiderat, præteriens non curat, ideò Centurio fuit converſus, quia fir-
t uſque ad finem ſtans in conſpectu Crucifixi JEſu, ejus contemplaba-
ınem & finem, & viſis tot prodigiis, & quòd JEſus clamans expi-
gnovit illum plusquam hominem verúmq; Deum eſſe. Addit Lucas, *Luc. 23. 48.*
t omnis turba eorum, qui ſimul aderant ad ſpectaculum illud, & videbant, quæ
percutientes pectora ſua revertebantur. Ecce quid faciat ſeria patientis
iſixi JEſu contemplatio; cæteri autem, qui erant *prætereuntes, blaſ-*
ınt eum. Prætereuntes ſunt illi, ait antiquiſſimus Origenes, qui in- *Orig. tr. 35. in Matth.*
ſunt, & citò declinant à via virtutis & ſalutis, neque in ſervitio Dei
ıd finem perſeverant, & hi vitâ ſuâ blaſphemant de novo filium Dei
ıter in Cruce perſeverantem, licèt Judæi petièrint: *Si Rex Iſraël eſt,* *Matt. 27. 42.*
ıt de Cruce, ut nobis, ait S. Gregorius M. patientiæ virtutem demon-
atque exemplo doceret ſuo, quomodo in bene cœptis & in cunctis *S. Greg. M. ho. 21. in Ev.*
s fortiter uſque ad finem, qui ſolus coronatur, debeamus perma-
deo non deſcendit de Cruce. Audi pro ſenſu morali S. Auguſti-
Quantumcunque hîc vixerimus, quantumcunque hîc profecerimus, nemo dicat: *S. Auguſt. in Pſ. 96.*
mihi, juſtus ſum. Qui ita dixerit, remanſit in via, non ubi novit pervenire;
erit: ſufficit, ibi hæſit &c.
ɔs illos Iſraëlitas mitiſſimus orbis Reparator Chriſtus ſuaviſſimo pa-
ne delectamentum in ſe habente, in deſerto abundè ſatiavit, qui in fa-
ti, in æſtu & labore Redemptorem ſuum per triduum ſecuti ſunt, qui
ipſum per unum alterúmve diem in itinere ſunt comitati, reliquit ina-
riduum expectavit Dominus, ut illorum probaret animos & perſeve-
n. *Quia ecce, jam triduò ſuſtinent me.* Triduum eſt via ſalutis noſtræ obti *Marc. 8. 2.*
, dies prima incipientium, ſecunda proficientium, & tertia perfectorũ;
lum igitur hîc eſt, aut æternum ardendum: *Væ his*, ait Siracides, *qui per-* *Eccl. 2. 16.*
t ſuſtinentiam & qui dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas, &
ient, cùm inſpicere cœperit Dominus? Quem textum explicans S. Gregorius *S. Greg. M. l. 5. in 1. Reg. c. 13.*
Suſtinentiam perdunt, qui bona quæ inchoant, non conſummant. Agricola
etet ſegetem, niſi priùs laboraverit conſtanter: *Ecce Agricola*, ait D.
ıs, *expectat pretioſum fructum terræ, patienter ferens, donec accipiat tem-* *Jacob. 5. 7.*

poraneum & ſerotinum; patientes igitur eſtote, & confirmate corda veſtra, ecce
Judex ante januam aſſiſtit: ecce beatificamus eos, qui ſuſtinuerunt. Denarius
diurnus non laborem incipientibus, ſed eum conſummantibus datus eſt:
Matt. 20. *Voca operarios, & redde illis mercedem.* Obſerva; non dixit: Voca otioſos,
8. ſed operarios, qui laborando usque ad veſperam perſeveraverunt, unde rectè.
S. Bern. ſer. Mellifluus: *Incipientibus præmium promittitur, ſed perſeverantibus datur.*
6. de modo 7. Recordor hîc pro dictorum coroinde illius prodigioſæ ſtatuæ, quam
bene vivendi. quondam Rex Nabuchodonoſor in ſomnis viderat. Erat hujus ſtatuæ caput
ex auro optimo, pectus & brachia ex argento, venter & femora ex ære, ti-
biæ autem ferreæ, & pars ultima pedum fictilis & ex luto, quam ſtatuam tan-
dem unicus lapillus, de monte ſine manibus abſciſſus, & teſtaceos tangens pe-
des momentô comminuit: *Tunc contrita ſunt pariter ferrum, teſta, æs, argen-*
Dan. 2. 35. *tum & aurum.* O bone Deus! itáne tranſit hæc gloria Perſarum, Græco-
rum, & Romanorum, & quid nunc de illis ſupereſt, niſi pedes teſtacei, bre-
vi à Chriſto univerſorum Judice, qui eſt ille lapis ſine manibus de montibus
æterni abſciſſus, confringendi. Verùm enim verò alium hîc quæro ſenſum,
& moralem. Per ſtatuam præfatam quemlibet poſſum intelligere Chriſtia-
Rich. à S. num, qui aureum quidem habet caput, dum aureum virtutum ponit ini-
Vict. lib. de tium, ſed brevi tepeſcens, & de die in diem magis deficiens, tandem in fine
erud. int. pedes fient teſtacei ac lutei, proinde non incongruè Richardus de S. Victore:
hom. c. 23. *Opus deteſtabile,* inquit, *& dignum confuſione, quod incboatur ex auro, & conſumma-*
tur in teſta & ferro. O confuſibiles operarios, qui in initio converſionis ſuæ opus ſuum
incboant ex auro, & conſummant in luto. Et nunquid dicit Veritas: *Nemo mit-*
Luc. 9. 26. *tens manum ſuam ad aratrum, & reſpiciens retrò, aptus eſt Regno Dei.*

Quid ergo conſilii in re tanti momenti, ex qua nobis omnibus aut beata,
aut infelix pendet æternitas? Vaccas illas imitemur, quæ arcam Domini è
terra Philiſtinorum in terram Iſraël traduxerunt (ignoſce homo Chriſtiane,
Job. 12. 7. quòd ad vaccas te remittam, ut ab illis viam veritatis & ſalutis ediſcas: *Ni-*
1. Reg. 6. *mirum interroga jumenta,* ait pientiſſimus Job, *& docebunt te*) de his inquam,
12. vaccis loquitur Sacer Textus: *Ibant autem in directum vaccæ per viam, quæ*
ducit Bethſames, & itinere uno gradiebantur, pergentes & mugientes; & non de-
clinabant neque ad dexteram, neque ad ſiniſtram. Et nunquid vitulos habebant
domi incluſos & mugientes? & hoc ſine dubio, quia Scriptura aſſerit;
quomodo ergo poterant eos deſerere? ibant tamen, quò Deus eas vo-
cabat. Has, inquam, vaccas & tu imitare, quiſquis es, ô Chriſtiane! per-
ge vias tuas, quas tibi Dominus demonſtrat, neque declinans ad dextram,
neque ad ſiniſtram hujus mundi immundi, neque reſpiciens retrò; aut ſtans
in via virtutum; ſed perge, perge in directum portans arcam Domini, hoc
eſt, dulce jugum Evangelicæ legis, atque te ipſum & voluntatem tuam cum
Apoc. 2. 10. vaccis iſtis in gratum Deo immola ſacrificium. *Eſto fidelis uſque ad*
mortem, & dabo tibi coronam vitæ.

CON

CONSIDERATIO LVII.

udicii finalis Memoria omnibus ſuadetur Chriſtianis.

Pro Dominica 24. poſt Pent.

Videbunt Filium hominis venientem in nubibus cœli cum Virtute multa & Majeſtate. Matth. 24. 31.

I.

NOn ſine peculiari cauſa, & ratione Sancta Mater noſtra Eccleſia ſuperiori ſpiritu illuſtrata annum Eccleſiaſticum cum ſupremo inchoat judicio, & cum eodem finali judicio ejusdem anni claudit periodum ad demonſtrandam cunctis ſuis fidelibus maternam uam ſolicitudinem, quomodo omnes cupiat in Chriſto ſalvos fieri, & ut leclinent à malo, ac faciant bonum, illúdque ſupremum, quod nemo efugere poteſt, judicium, ſempet ante oculos ſuos habeant, & tanquam netam, ad quam omnes actiones collimandæ, ſibi præfigant: *Memorare n omnibus operibus tuis noviſſima tua, & in æternum non peccabis.* Eccl. 7. 40. Verum quilem eſt, quòd in privato judicio in puncto mortis anima noſtra ſecunlùm ſua merita, vel demerita ſine mora & in ictu oculi à juſtiſſimo Judice Chriſto vel ad vitam, vel ad mortem judicari ſoleat, ſed per hoc juſtitiæ 2. Cor. 5. 10. Divinæ non ſit quodammodo ſatis, quia *omnes manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti, ut referat unusquisque propria corporis, prout geſſit, ſive bonum, ſive maum*, per quod univerſale judicium æquiſſimus omnium Arbiter Deus & homo Chriſtus omnibus ſuis creaturis rationalibus juſtitiæ ſuæ maniſeſtare diſcupit æquitatem: *Ut ergo pateat omnibus*, ait S. Antonius, *quòd* S. Anton. Summ. Theol. Tit. 4. c. 11. §. 2. *Princeps & Rex omnium ſæculorum Deus juſtiſſimè mundum gubernaverit, & retribuat omnibus ſecundùm ea, quæ geſſerunt in corpore, præmium vel ſupplicium, & integraliter, quoad animam & corpus; ideo neceſſarium eſt futurum judicium in ine mundi &c.*

Hoc eſt, quod Deus T. O. M. olim in Lege mandavit, ut in veſtium Sacerdotalium extremitatibus plura appenderentur tintinnabula, ur eorum ſonitus vel à longè à populo perciperetur, quando Pontifex ingreſſus, aut egreſſus eſt Sanctuarium: Exod. 28. 33. *Deorſum verò ad pedes ejusdem tunicæ per circuitum quaſi mala punica*

punica facies, ex hyacintho & purpura, & cocco bis tincto, mixtis in medio tintinnabulis &c. Erant autem in hac tunica alternatim ſita & mala punica & tintinnabula aurea, quorum S. Hieronimus ſeptuaginta duo mala punica & totidem numerat tintinnabula. Sed ad quid, obſecro, tot tintinnabula? Reſp. antiquiſſimus Origenes, quòd per dicta tintinnabula rectè deſignetur prædicatio Sacerdotalis; debebant autem appendi in extremitate veſtimenti, ad indicandum, quòd præcipuum prædicationis Sacerdotalis argumentum eſſe debeat, monere de extremo die & judicio finali, univerſo orbi iminentibus; hæc, inquit, tintinnabula ſæpius ſonent in ore, in corde, in actione, imò & in veſtitu & ornatu Sacerdotis, ut de hac veritate aſſiduò moneat, urgeat, & excitet populum, ut Deum timeat, revereatur, mandata ejus obſervet,
Orig. hom. 9. in Exod. & ſic debitè ei in hac terra inſerviendô tandem ſalvus fiat: *De extremis temporibus*, ait citatus Origenes, *& fine mundi nunquam ſileas, ſed inde ſemper ſones, inde diſputes & loquaris, ſecundùm eum, qui dicit: Memor eſto noviſſimorum tuorum, & non peccabis.* Agite, animæ Chriſtianæ, non de lana caprina hîc res agitur, ſed de æterna veſtra ſalute; aut ſerio hîc pœnitendum, aut
Matt. 24. 35. æternùm vobis erit ardendum, non datur hîc medium: *Cœlum & terra tranſibunt*, ait hodiè Veritas, *verba autem mea non præteribunt:* Tunc videbitis Filium hominis venientem in nubibus cœli cum virtute multa & majeſtate, quod quàm verum ſit, ex ſequentibus argumentis ad oculum patebit. Si ſalutem veſtram amatis, attendite & perpendite.

2. Horrenda & miſeranda erat civitatis Hierichuntinæ facies, quando muri ejus & mœnia, turres & ædes, valla & propugnacula ad tubæ ſonitum ſubitò fuerunt everſa, & ſolo æquata, cætera autem cum univerſis incolis in ore gladii occiſis in poteſtatem ignis tradita, de quo tremendo ex-
Joſue 6. 29. cidio Sacræ paginæ ita commemorant: *Igitur omni populo vociferante, & clangentibus tubis, poſtquam in aures multitudinis vox ſonitúsque increpuit, muri illico corruerunt: Cœperúntque civitatem, & interfecerunt omnia, quæ erant in ea à viro uſque ad mulierem, ab infante uſque ad ſenem; - - - urbem autem & omnia, quæ erant in ea, ſuccenderunt.* Umbram ſpectâſti. Hæc, & longè crudelior in extremis illis temporibus erit rerum facies, quando diſtrictiſſimus ac ſupremus omnium Judex & Arbiter Deus eſt venturus. Proinde non incongruè per civitatem illam Jerichuntinam mundus hic immundus præfiguratus eſt, qui poſt innumeras clades tandem igne conflagrabit univerſus?
Pſ. 96. 3. *Ignis ante ipſum præcedet;* ubi ad terribilem Angelicæ tubæ ſonum: *Surgite mortui, & venite ad judicium*, omninò, & totaliter deſolabitur.

Ingens erat Benjamitarum clades, dum undecim Hebræorum tribus contra hanc unam, & minimam tribum (ut abominandum illud crimen à quodam illorum in Gabaa perpetratum vindicarent) cruentiſſimum bellum gerebant, in quo his miſeris ex omni parte copiis militaribus cinctis, nec ullus

refugii,

effugii, aut exitûs patebat locus. Et tunc demum, obſervat Scriptura, vide-
unt in quantam ſe ſe præcipitaverint calamitatum voraginem: *Ingravatúm-* *Judic. 20.*
ne eſt bellum contra filios Benjamin, & non intellexerunt, quòd ex omni parte illis *34.*
ſtaret interitus. Sic erit in conſummatione ſæculi, ubi reprobis ex omni par-
: inſtabit interitus: *Supra,* ait S. Doctor Seraphicus, *erit Judex auſterus & iratus,* *S. Bonav.*
ibtus patens infernus, intus conſcientia remordens; extra mundus ardens; à dextris *Comp. Theol.*
eccata accuſantia; à ſiniſtris Dæmonia terrentia, circa illa boni Angeli in inferna pro- *c. 17.*
llentes &c. O miſerandam peccatorum ſortem! ô funeſtam & horrendam
imis ſcenam, quæ in illo luctuoſo die repræſentabitur, in quo commove-
untur omnia fundamenta terræ, ut ſuos reddant mortuos ac ſepultos, qui
ı momento ad vocem Archangeli reſurgent, ſed diſpari forma & exitu,
um omnes quidem reſurgemus, ſed non omnes immutabimur. *1. Cor. 15.*

3. Et *tunc apparebit ſignum Filii hominis in cælo.* Et quale, dices, hoc ſi- *51.*
num erit? Reſp S. Chryſoſtomus & alii: Hoc ſignum erit ipſiſſima Crux *Matt. 24.*
retioſiſſimi Redemptoris noſtri, in qua confixus, & pro omnium ſalute *30.*
ıortuus eſt: *Crucem ſolam,* inquit, *non reliquit in terra,* (intellige, dum orbis *S. Chryſ. hom.*
niverſus ante judicii diem conflagravit) *ſed ſecum eam levavit ad cælum, & ideò* *de Cruce &*
m ipſa veniet. Et S. Ephrem: *Sancta Crux,* ait, *rurſus in conſummatione ſæculi,* *Latrone.*
ım ſecundus illuxerit Domini Salvatoris adventus, primò cum gloria ingenti, & An- *S. Ephrem.*
lorum exercituum infinita multitudine apparebit in cælo, inimicos quidem terrens ac *lib. de vera*
xans, fideles autem illuminans, atque lætificans, adventúmque cæleſtis Imperatoris *Pænitentia*
nuntians &c. Et quemadmodum Angeli omnes noſtros colligent cine- *c. 3.*
s & oſſa arida ad futuram corporum Reſurrectionem, ita quoque om-
es SS. Crucis particulas hinc inde in orbe diſperſas in unum colligent,
conjungent: & ſic Crux Dominica ſole, lunâ & ſtellis ſplendidior in
ælo apparebit, & tanquam trophæum Chriſti & cauſa victoriæ fidelium
nte Judicem præcedet, impiis in terrorem & condemnationem, juſtis
utem ad ſummum ſolamen & gloriam nunquam ampliùs finiendam,
roinde rectè Eccleſia: *Hoc ſignum crucis erit in cælo, cùm Dominus ad judican-*
um venerit.

Elegit autem item potentiſſimus Salvator noſter & Judex integerrimus
on alium pro hoc finali judicio locum, quàm vallem Joſaphat, ibi ſuum
ollocabit tribunal judiciarium: *Congregabo omnes gentes, & deducam eas in val-* *Joël. 3. 2.*
m Joſaphat, & diſceptabo cum eis. Et quare vallem Joſaphat? Reſpondetur ex
ıente SS. Patrum, hanc vallem eſſe juxta Jeruſalem & propè Olivarium, ac
alvarium montem, qui locus cenſetur eſſe medius terræ, in quo Chriſtus,
ıxta vaticinium Jeſſæi Vatis, per paſſionem, mortem & aſcenſionem ſuam
mnium ſalutem operatus eſt: *Deus autem Rex noſter ante ſæcula, operatus eſt ſa-* *Pſ. 73. 12.*
tem in medio terræ: in illo ergo loco univerſale conſtituet judicium, ubi Ju-
ex ille diſtrictiſſimus, juxta ac æquiſſimus cum Angelis & Electis ſuis

omni-

omnibus nòn in ipſa ri quidem deſcendet vallem, quia ſic à tot hominum millionibus judicandis videri non poſſet; ſed thronum Majeſtatis ſuæ in aëre & in nube lucida ac glorioſa collocabit. Et obſervat hìc Zacharias Prophe-
Zach. 14. 4. ta: *Et ſcindetur mons Olivarum ex media parte ad Orientem & ad Occidentem, prærupto grandi valde, & ſeparabitur medium montis ad Aquilonem, & medium ejus ad meridiem;* & ſic per modum Crucis fiat planities maxima, in qua excipientur judicandi: *Prarupto grandi valdè*, hoc eſt, maxima voragine, & aperto hiatu profundiſſimo ex ſciſſione montis Olivarii pateſcente, per quem hiatum reprobi omnes in judicio conſiſtente, dehiſcente terrâ, mittentur in Tartara. O caſum horrendum ac lugendum, nulliusque prece aut pretio redimendum!

4. Cùm fratres Joſeph nunc in Ægypto in carcerem conjicerentur, & ob perpetratum ſcelus remordente interim ac ſtimulante conſcientiâ, non niſi ſæva ſibi ominarentur, ad invicem dicebant: *En ſanguis ejus exquiritur.* O Chriſtiani mali, & tepidi! hoc & vos aliquando dicetis, ubi Redemptorem veſtrum olim pro ſalute crucifixum, ſed nunc ut juſtiſſimum Judicem, cui ſtrictiſſima reddenda ratio, ad judicium adventantem de longè attoniti ſpectabitis: *En Sanguis ejus exquiritur*, ubi unanimi voce, vel ipsâ conſcien-
Gen. 42. 21. tiâ teſte, dicetis: *Meritò hæc patimur, quia peccavimus in fratrem noſtrum; idcirco venit ſuper nos iſta tribulatio.*

Ruben fratrum illorum primogenitus, & circa venditionem Joſeph in-
Gen. 42. 22. nocuus, ubi eorum in carcere audivit lamenta, ad illos dixiſſe fertur: *Nunquid non dixi vobis: Nolite peccare in puerum, & non audiſtis me?* Hoc idem tunc in judicio dicent pii parentes immorigeris ſuis filiis, Superiores, & Parochi ſuis ſubditis & curæ ſuæ olim commiſſis, Concionatores ſuis auditoribus, confeſſarii ſuis pœnitentibus &c. *Nunquid non dixi vobis: nolite peccare, & non audiſtis me; idcirco venit ſuper vos iſta tribulatio.* Fratres illi Rubeno nec verbulum ad iſta objecta poterant reſpondere, neque Joſepho poſtea eos interroganti & examinanti *nimio terrore perculſi.* Et quid vos mali
Luc. 16. 2. Chriſtiani reſpondebitis Deo & homini Chriſto ad hanc quæſtionem: *Redde rationem villicationis tuæ?*

Eſau ubi primogeniturâ ob vilis eſcæ gratiam & nunc etiam paternâ benedictione privatum ſe vidit, quaſi leo iratus animi ſui triſtitiam & furorem
Gen. 27. 34. rugitu & valido clamore oſtendit: *Auditis Eſau ſermonibus patris irrugiit clamore magno.* Heu! quid erit, quando peccator in extremo illo judicio cernet, ſe nunc omni jure primogenituræ & hæreditatis æternæ eſſe ſpoliatum, atque nunc rectà in Tartarum ſibi eſſe migrandum: tunc enimverò ejulabit, & cùm Eſau irrugiet clamore magno, quòd ob viliſſimam, & ſpurciſſimam peccati voluptatulam corpus & animam, ipſámq; hæreditatem ſempiternam,

imò

imò ipſum Deum perdiderit. Audi Pſaltem Regium: *Peccator videbit & ira-* Pſ.
traſcetur, dentibus ſuis fremet, & tabeſcet; deſiderium peccatorum peribit.

5. De Davide jam ſene, & nunc annum ætatis ſeptuageſimum agente recenſent Sacræ Paginæ, quòd ob rigorem membrorum ſuorum nullis veſtimentis aut ſtragulis potuerit calefieri: *Cùmque operiretur veſtibus, non calefie-* 3. R
bat. Sed unde hic inſolitus rigor ac tremor artuum? an fortaſſe, quia majorem vitæ ſuæ partem in continuis ærumnis, curis, laboribus & bellis, expendit, & ſic vires ſuas exhauſit? Aliam rationem hìc aſſignat Abulenſis, & utraque Gloſſa, frigus illud ac membrorum rigorem fuiſſe exortum ex illo timore, quo Angelum Domini ſuper civitatem Solimæam ſtrictum gladium contra populum vibrantem vidit, qui tremor uſque ad mortem in eo permanſit: *Dixítque David ad Dominum, cùm vidiſſet Angelum cædentem populum:* 2. R
Ego ſum, qui peccavi &c.

Hanc figuram tibi applica, anima Chriſtiana, ſi talem ac tantum Regem, virum alioquin ſecundùm cor Dei, adeò perculit unus Angelus iratus ſtringens ſuper populum fulminantem gladium, quid erit, quando in extremo illo judicio ſpectabis non Angelum, ſed ipſum Angelorum Dominum, ac ſupremum omnium Judicem Chriſtum juſtitiæ gladium contra te, & peccatores omnes vibrantem? imò quòd plus eſt, *de ore ejus procedit gla-* Ap.
dius ex utrâque parte acutus. Et quis ille gladius? Reſp. hìc Rupertus Abbas, Beda & alii: Gladius iſte omni gladio ancipiti penetrabilior & acutior, ſententia finalis eſt, ex ore Chriſti promanans: *Diſcedite à me maledicti in ignem* M.
æternum. O miſerabile, ô tremendum ſpectaculum! lingua illa Divina ac benedicta, quæ toties in vita illos invitavit ad veniam, toties remiſit culpam, toties promiſit miſericordiam: *Vivo ego, dicit Dominus Deus, nolo mortem* Ez.
impii, ſed ut convertatur impius à via ſua, & vivat, illa, inquam, lingua convertetur in enſem fulmineum: *Diſcedite.*

6. Hic adimplebitur illud Joëlis Prophetæ: *Juxta eſt dies Domini in* Joel
valle conciſionis: Sol & Luna obtenebrati ſunt, & ſtellæ retraxerunt ſplendorem ſuum; & Dominus in Sion rugiet, & de Jeruſalem dabit vocem ſuam; & movebuntur cœli & terra &c. Vallis illa conciſionis eſt vallis Joſaphat, ubi concidentur, & perdentur improbi & reprobi, juxta illud: *Dominus juſtus con-* Pſ.
cidet cervices peccatorum. Tunc quoque Sol & Luna obſcurabuntur, & ſtellæ non dabunt ſplendorem ſuum. Cæterùm non agit hìc Propheta de ſignis extremo judicio præviis, ſed de ipſo judicio, ubi de novo Sol, Luna & Stellæ obtenebrabuntur, & quaſi ſibi timentes à facie irati Judicis ſe ſe abſcondent. Magnum hìc latet myſterium.

Haymo & alii in ſenſu allegorico per ſolem illum obſcurandum Chri- H.
ſtum verum juſtitiæ ſolem intelligit nunc in finali judicio peccatoribus & im- 6.

plis obtenebrandum, à quo miſeri nullam ampliùs gratiam poterunt obtinere, quia tempus gratiarum effluxit. Per lunam, quæ non ampliùs dabit lumen ſuum, idem Haymo B. Virginem ſubaudit, quæ, licèt pulchra ut luna, in calamitoſo tamen & horribili illo judicii die peccatoribus obſcurabitur, neque ampliùs pro illorum ſalute intercedet. Per ſtellas Sancti & Electi Dei deſignantur, de quibus Joël Propheta: *Et ſtellæ retraxerunt ſplendorem*, ubi

Joël. 2. 10. nullus Sanctorum pro impio peccatore orabit: *Tanta erit*, ait Doct. Seraphi-

S. Bonav. in cus, *Judicis ſeveritas & inflexibilitas, quòd ſi B. Virgo & omnes Angeli, & San-*

diat. ſal. Tit. *cti & Sanctæ genua flecterent, & cum lacrymis orarent pro aliquo, qui eſſet in pec-*

9. c. 1. *cato mortali, Judex non exaudiret eum.*

7. O bone Deus! ſi potentiſſimus ille Aman, quia ſe reum agnoverat, vultum irati Regis Aſſueri & Reginæ Eſther præ nimia confuſione ſuſtinere

Eſth. 7. 7. ampliùs non poterat, ubi hæc in convivio regio verba audierat: *Hoſtis & inimicus noſter peſſimus iſte eſt Aman; quod ille audiens, illicò obſtupuit, vultum Regis ac Reginæ ferre non ſuſtinens.*

Si Balthaſar Rex, licèt jam temulentus in menſa viſâ unica manu ad parietem pauca verba ſcribente, adeò exhorruit, ut omnibus membris contre-

Dan. 5. 6. miſceret: *Facies Regis commutata eſt, & cogitationes ejus conturbabant eum, & compages renum ejus ſolvebantur, & genua ejus ad ſe invicem collidebantur.*

Si Daniel Propheta, ubi Angelum ſibi apparentem conſpicatus eſt, tan-

Dan. 10. 8. to, & tam inſolito correptus fuit timore, ut vix non animam exſpiraret: *Ego autem relictus ſolus vidi viſionem grandem hanc, & non remanſit in me fortitudo: ſed & ſpecies mea immutata eſt in me, & emarcui, nec habui quidquam virium.*

Si Joannes dilectus ille Diſcipulus conſpectô Angelo, Chriſti Judicis perſonam gerente, tantâ trepidatione & pavore perturbatus eſt, ut tanquam

Apoc. 1. 17. mortuus ad pedes ejuſdem Angeli collaberetur: *& cùm vidiſſem eum, cecidi ad pedes ejus tanquam mortuus.*

Si ad unicam Regis quæſtionem homo ille pauperculus & mendicus, qui abſque nuptiali veſtimento in regalibus illis nuptiis apparere, & inter alios honeſtos convivas menſæ aſſidere præſumpſit; cùm ad tenebras exteriores condemnaretur, nec unicum verbum contra Regis ſententiam muſſitare auſus eſt: *Amice, quomodo huc intráſti, non habens veſtem nuptialem?* Et quid ſe-

Matth. 22. 12. quitur: *At ille obmutuit.*

Si ipſe pientiſſimus Salvator noſter & homo Chriſtus, dum adhuc eſſet viator, & in carne mortali paſſibilis, in monte Olivario, appropinquante Paſſione & atrociſſima Crucis morte, tantâ formidine & mentis anxietate obrutus eſt, ut non oculis duntaxat, ſed & omnibus membris ſanguineas

Luc. 22. 44. profunderet lacrymas: *Et factus eſt ſudor ejus ſicut guttæ ſanguinis decurrentis*

in

interram. Rationem aſſignat Sylveira: *Unde*, inquit, *tanta anxietas dolorum plena?* Et reſpondet ipſe ſibi: *Repræſentabatur nimirum innocentiſſimo Agno, quòd ad tot Judices & tribunalia trahendus eſſet; inde tanto pavore, angore & dolore affligitur, deſignans quis futurus ſit timor & anxietas hominum in morte, cùm ante tribunal ſeveriſſimi Judicis ſunt ſiſtendi.* Sylvei.

O Chriſtiani mali & tepidi! quid de vobis fiet? quomodo iratum Judicis ſupremi vultum & fulminantes illius oculos poteritis ſuſtinere: ſi columnæ cœli contremiſcent, quomodo labilis & fragilis conſiſtet arundo? Ite nunc miſeri, & adhuc peccata peccatis, & ſcelera ſceleribus accumulate; & ſcitote, quoniam pro his omnibus adducet vos Deus in judicium. Juvat hîc audire S. Bernardum: *Væ mihi miſero*, inquit: *cùm venerit dies illa judicii, & aperti fuerint libri, in quibus omnes mei actus & cogitationes Domino præſentanda recitabuntur! Tunc demiſſo capite præ confuſione malæ conſcientiæ in judicio coram Domino ſtabo trepidus & anxius, utpote commemorans ſcelerum commiſſa meorum &c.* S. Bern. Medit.

8. Quid ergo conſilii in re tanti momenti, quæ omnium noſtrûm æternam concernit ſalutem? S. Ambroſius & Auguſtinus, dum alternatim notiſſimum illud ac pulcherrimum Canticum: *Te Deum laudamus* componerent, in quo nil niſi jubilus & gratiarum actio reſonat, cùm tandem deveniſſent ad Chriſtum Judicem: *Judex crederis eſſe venturus*, immediatè poſt hoc ſubjecerunt: *Te ergo quæſumus tuis famulis ſubveni, quos pretioſo Sanguine redemiſti.* Sub quibus verbis, ubi in Eccleſia Dei decantantur, fideles omnes genua flectere, & Dei opem ac gratiam implorare aſſolent, ut Judex clemens ac propitius ipſis eſſe dignetur. Hoc & nos faciamus, animæ mi, ſæpiúſque cum hoc ſupremo & æquiſſimo Judice de hoc colloquium inſtituamus; *O Domine JEſu: Cùm veneris judicare, noli me condemnare! Per illud judicium, quo apud Pilatum iniquè judicatus es, parce ſervo tuo! &c.*

Imitemur hac in parte S. Paulum, qui, cùm adhuc Saulus ſpirans minarum & cædis in Diſcipulos Domini à Jeruſalem in Damaſcum, quaſi Prætor ſtipatus ſatellitibus proficiſceretur, ut ibidem Chriſti Nomen extingueret: ſubitò circumfulſit eum lux de cœlo in ipſo meridie, quæ ſuo fulgore ipſum ſolis ſuperabat ſplendorem, & cadens in terram audivit Chriſti vocem Hebraicâ linguâ ad ipſum de cœlo loquentem, imò tonantem: *Saule, Saule, quid me perſequeris?* Ad quam vocem Saulus: Quis es, Domine? & cùm intellexiſſet: *Ego ſum Jeſus, quem tu perſequeris*, quaſi fulmine ictus mox ex ferociſſimo lupo in manſuetiſſimum agnum mutatus eſt, dum ſe ſe totum Divinæ diſpoſitioni ſubmiſit: *Domine, quid me vis facere?* Sed unde, dices, tam repentina & prorſus inſolita in Saulo mutatio, ut ex acerrimo perſecutore ſummus fieret Chriſti amicus? Reſp. S. Vincentius Ferrerius, hanc mutationem, ut è Saulo in Paulum converteretur, eſſe factam ex conſidera- Act. 9.

tione finalis judicii; videbat enim Chriſtum in ea forma, gloria & Majeſtate, quemadmodum aliquando, ut Judex vivorum ac mortuorum venturus eſt in hunc mundum: *Quando*, inquit, *Chriſtus illi dixit: Saule, Saule, durum eſt tibi contra ſtimulum calcitrare, cui Chriſtus oſtendit ſe, ut dicunt Gloſſa, ſicut ſtabit in judicio. Paulus ſtatim tremens ac ſtupens dixit: Domine, quid me vis facere?* Hoc illuſtre exemplum & tu imitare, anima Chriſtiana, & ſæpiùs, imò quotidie cum S. Paulo hunc ſupremum ac diſtrictiſſimum Judicem tibi ob oculos mentis pone, quia *adhuc modicum, qui venturus eſt, veniet.* Audi pro fine Os aureum, quid in utramque tibi aurem inclamat: *Oportet*, inquit *tanto ſtudio vitam noſtram inſtituere, proinde ac mox de omnibus verbis, operibus & cogitationibus judicandi eſſemus.* Hoc fac, & vives.

S. Vincent. Ferrer. 3. in Sexag.

Hebr. 10. 37.

S. Chryſoſt. c. 1. hom. 8. in Gen.

INDEX RERUM

In hoc Dominicali contentarum ſummarius.

A.

ADverſa quæ nos premunt, ad Deum ire compellunt. Vide Conſiderationem 53. in qua varios conceptus & figuras, ac Scripturæ loca triginta duo cum Capitulo & verſibus annotata invenies. NB. Et ſic de cæteris Conſiderationibus penſandum.

Amor Dei & proximi ſummè nobis neceſſarius. Vide Conſiderationem 50. per totum, variis conceptibus & figuris illuſtratam.

Animæ cura major habenda quàm corporis. Vide Conſiderationem 45. NB. per totum ac omnes numeros.

Aſcenſus per crucem tendit ad lucem. Vide Conſiderationem 29. & per totum.

B.

Brevitas & inconſtantia vitæ humanæ. Vide Conſiderationem. 2. & per totum.

C.

Cæcitas mundanorum & peccatorum. Vide Conſiderationem 14. & per totum.

Chriſtus Chriſtianis imitandus. Vide Conſiderationem 55. & per totum.

Conſcientia remordens ſtimulat nos ad veram agendam pœnitentiam. Vide Conſiderationem 12. & per totum.
Conſilium bonum à Deo & prudente viro petendum. Vide Conſiderationem 26. & per totum.
Converſio ad Deum non differenda. Vide Conſid. 4. & per totum.
Correctio paterna & fraterna ſummè neceſſaria. Vide Conſiderat. 27. & per totum.

D.

Detractio cane pejus & angue fugienda. Vide Conſiderationem 41. & per totum.
Deo qualis in templo debeatur reverentia? Vide Conſiderationem 42. & per totum.
Deus trinus & unus ſummè amandus & colendus. Vide Conſiderationem 34. & per totum.
Dæmon paulatim hominem ſeducit, & ad majora impellit peccata. Vide Conſiderationem. 11. & per totum.

E.

Emendatio vitæ homini Chriſtiano non procraſtinanda. Vide Conſiderationem 11. & per totum.
Exemplum bonum quid poſſit, & viciſſim. Vide Conſiderationem 25. & ſic per totum.
Exemplum Chriſti & zelus illius omnibus proponitur Chriſticolis. Vide Conſiderationem 33. & ſic per totum.

F.

Fides Chriſtiana operibus nobis comprobanda. Vide Conſiderat. 32. & ſic per totum.
Finis hominis, ad quem creatus eſt, Deus & æterna beatitudo eſt. Vide Conſid. 1. atque ſic per totum.

G.

Gratia Dei à nobis unicè, & anxiô ſtudiô quærenda, ne in æternum pereamus. Vide Conſiderationem 6. & per totum.
Gratitudo, quam Deo debemus. Conſideratio 46. per totum.

H.

Humilitas & proprius contemptus valde nobis neceſſarius. Vide Conſiderat. 49. & per totum.

INDEX RERUM.

I.

Intentio recta operibus noſtris præfigenda. Vide Conſid. 44. & per totum.
Indiſcretum judicium non ferendum. Vide Conſiderationem 41. & per totum.
Judicium particulare animæ poſt mortem. Vide Conſiderationem 16. & per totum.
Judicii finalis memoria, ſemper habenda. Conſid 57. & per totum.
Inferni pœnæ quàm horrendæ, quia ſempiternæ. Vide Conſiderationem 17. & per totum.

L.

Lapſus & relapſus in peccata priſtina ſummè cavendus. Vide Conſiderationem 22. & per totum.

M.

Mendacium nunquam dicendum. Conſideratio 30. & per totum.
Menſura certa peccatorum peccatoribus à Deo eſt definita. Conſideratio 7. & per totum.
Miſericordiam inter & juſtitiam ambulandum. Conſideratio 5. & per totum.
Miſſæ Sacrificium quantùm nobis ſalutiferum. Conſid. 38. & per totum.
Mortis memoria ſemper nobis ingerenda. Conſideratio 48. & per totum.
Mors peccatorum peſſima. Conſideratio 15. & per totum.

N.

Numerus ſalvandorum planè exiguus. Conſideratio 18. per totum.

O.

Occaſio peccandi ſemper timenda & fugienda. Conſideratio 24. & per totum.
Oratio Deo grata, & ſummè nobis neceſſaria. Conſideratio 28. & per totum.
Oratio noſtra cur ſæpè à Deo non exauditur. Conſideratio 43. & per totum.

P.

Peccatum mortale conſideratum in ſuis effectibus. Conſideratio 8. per totum.
Peccatum veniale quantoperè noceat? Conſideratio 9. & per totum.
Perſeverantia in bonis ſola coronatur. Conſideratio 56. & per totum.
Politia & hypocriſis hujus mundi deteſtanda. Conſideratio 40. per totum.

Præpa-

INDEX RERUM.

Præparatio debita ad SS. Communionem dignè ſumendam. Conſideratio 20. & ſeq.

R.

Reditus animæ peccatricis ad pœnitentiam. Conſideratio 19. & ſequentibus.
Remiſſio injuriarum Deo gratiſſima. Conſideratio 54. & per totum.
Reſurrectio Domini, & noſtra ſpiritualis. Conſideratio 21. & ſeqq.
Reverentia, quam debemus SS. Evchariſtiæ. Conſideratio 35.

S.

Societas malorum cautè vitanda. Conſideratio 45. & ſeqq.
Spera in Deum, & time Deum. Conſideratio 52. per totum.
Spiritus Sanctus cur in figura ignis apparuit? Conſid. 31. & ſeq.

T.

Tentationibus quomodo reſiſtendum? Conſid. 23. & per totum.
Tepiditas & ſomnolentia excutienda. Conſid. 10. per totum.
Tempus ſalutis noſtræ bene impendendum. Conſid. 3. per totum.
Timor Dei ad ſalutem obtinendam neceſſarius. Conſid. 51. per totum.
Tolerantia & patientia ad coronam neceſſaria. Conſid. 39. per totum.

V.

Verbum Dei audiendum non ſolùm, ſed & opere exequendum. Conſideratio 37. & ſeq.
In via virtutis non proficere, eſt deficere. Conſideratio. 36. per totum.

Copio-

INDEX

Copioſior Index & Synopſis

Figurarum, Conceptuum & rerum memorabilium ſuper Currum Iſraël & Aurigam ejus, qui in prima editione ob plures alios Auctoris labores formari non poterat, nunc in gratiam benevolorum Lectorum, illum impenſiùs deſiderantium, in hac ſecunda editione adjectus.

Index Primus Dominicalis.

A.

ADverſa, *quæ nos premunt ; ad Deum ire compellunt.* Vide Conſiderationem 53.
Adverſa comparantur cum amara medicina. Ibi. n. 1.
Adverſa populum Iſraëliticum corrigunt, & ad Deum reducunt. n. 1. & 2.
Adverſa Regulum ad Chriſtum compellunt. n. 1.
Adverſitas comparatur cum felle, quo oculi Tobiæ ſenioris fuerunt illuminati. n. 3.
Adverſitas per varia ſymbola dilucidatur. n. 3.
Adverſa docent Jonam ad preces ad Deum confugere. n. 4.
Adverſa Manaſſem ad pœnitentiam diſponunt. n. 5.
Adverſa Nabuchodonoſori oculos aperiunt. n. 5.
Adverſa filium prodigum ad patrem reducunt. n. 5.
Adverſa hominem probant, prout olim hauſtus amarus fœminæ de adulterio ſuſpectæ porrectus. n. 6.
Adverſa probant Ezechiam Regem. n. 6.
Adverſitas, velut aurum, tres pueros probat. n. 6.
Adverſa Joſephum ad dignitates ſupremas evehunt. n. 7.
Adverſitas fratribus Joſephi cæcutientes oculos reſerat, & ſanat. n. 8.
Abſque adverſis perit Balthaſar Rex, Samſon in ſinu Dalilæ, Hebræi carnes appetentes, & dives epulo. n. 8.
Adverſi fluctus & venti Petrum Ap. ad Chriſtum perducunt. n. 9.
Adverſitas Claudiam Proculam uxorem Pilati ad fidem Chriſti convertit. n. 9.

Amor

A.

A*Mor Dei & proximi ſummè nobis neceſſarius.* Conſid. 50.
Amor Dei & proximi non poſſunt dividi. Figura de infante in judicio Salomonis dividendo. n. 1.
Amoris falſi Symbolum aquila, & cur? n. 1.
Amoris veri & ſinceri ſymbolum malum Punicum; & cur? n. 2.
Amor Dei & proximi cur à Chriſto cuidam Legisperito recommendatus? n. 2.
Amor Dei & proximi per volatum Seraphinorum præſignatus, & quomodo? n. 3,
Amor Dei & proximi vexillum, ſub quo omnes militant virtutes. n. 3,
Eſt illa Regina, quæ in veſtitu deaurato ſtat ante thronum Dei. Eſt tunica Chriſti inconſutilis. n. 3.
Amor Dei & proximi ſunt duo annuli aurei in Arca fœderis. Sunt duo ubera Sponſæ. Duæ columnæ marmoreæ. Duo poli, Arcticus & Antarcticus. Deſcenſus & aſcenſus in ſcala Jacob. n. 3.
Amor verus & falſus per aſinum & ovem præfiguratus; & quomodo? n. 4.
Amoris ſymbolum erat oleum viduæ mirabiliter adauctum. Et quomodo? n. 5.
Amorem Dei & proximi quia non habuit dives epulo, meritò reprobatus. n. 6.
Item adoleſcens ille dives, qui conſilii causâ ad Chriſtum venerat. n. 6.
Amor Dei & proximi per numiſma Cæſaris præſignatus. n. 7,
Amor Dei & proximi per ignem perpetuum adumbratus. Item per arundinem auream; Funiculum coccineum, & per margaritam pretioſam Evangelicam. n. 8.

A.

A*Nima cura major habenda, quàm corporis.* Conſid. 47.
Animæ ob gratiam cœlum priùs creatum, quàm terra. n. 1.
Cur priùs à Salomone templum, quàm palatium extructum? n. 1.
Chriſtus animæ curam omnibus rebus cæteris anteponit. n. 1.
Claudus cur à Petro primo ſanatus? n. 2.
Chriſtus priùs paralytici animam, quàm corpus ſanavit. n. 2.
Animæ felicitas in quo conſiſtat? n. 3.
Anima ſit prudens, ut ſerpens. n. 4.
Anima noſtra cur ſemper in manibus habenda? n. 4.

INDEX.

Animam priùs curant tres pueri Babylonici. n. 4.
Dives Epulo cur nunc æternum ardeat? n. 5.
Pro anima unica Dæmon totum mundum offert. n. 5.
Anima theſaurus abſconditus & Margarita. n. 5.
Eſau pro lentis edulio ſua primogenita vendens, typus eſt hominis animæ ſuæ curam negligentis. n. 5.
Animam Judæ, ut conſervaret Chriſtus, ſordidos illius pedes abluere non dubitavit. n. 6.
Chriſtus quare Judam proditorem amicum vocavit? n. 6.
Animarum Curatoribus præſcribitur forma magis curandi animas, quàm loculos. n. 6.
Animæ typus toga Chriſti interior, & quomodo? n. 7.
Animam quærit leo infernalis, non corpus hominis. Figura hac de re inſignis. n. 8.

A.

A*ſcenſus per Crucem tendit ad lucem.* Conſid. 29.
Aſcenſus in cœlum Jacob per ſcalam monſtratus. n. 1.
Talis erat Chriſti: per crucem ad lucem. n. 1.
Aſcenſus quatuor animalium Ezechielis Prophetæ Chriſto accommodatur. n. 2.
Aſcenſus nubeculæ in mari Chriſti humanitatem in cœlum aſcendentem præſignavit. n. 3.
Aſcenſus Eliæ per turbinem in cœlum. Cur? n. 3.
Aſcendens Chriſtus in cœlum cur Diſcipulis per modum Crucis benedixerit? Figura de Jacob Filiis Joſeph benedicente. n. 4.
Aſcendit Chriſtus in meridie. Cur? n. 4.
Aſcendentem Chriſtum in cœlum cur Apoſtoli diutiùs intuentes, ab Angelis reprehenſi? n. 5.
Aſcenſus Joſeph in currum triumphalem quomodo Chriſtum adumbraverit? n. 6.
Quis ille homo nobilis, qui abiit in regionem longinquam accipere ſibi regnum? n. 7.
Chriſtus priùs torcular calcavit, deinde exaltatus. n. 7.
Aſcendens Chriſtus triumphator cum Davide comparatur. n. 8.
Aſcendenti Chriſto in cœlum omnes Angeli aggratulantur ob inventam ovem perditam. n. 8.

B.

B*Revitas & inconſtantia vitæ humanæ.* Conſid. 2.

Brevitas vitæ per varia Scripturæ ſymbola dilucidatur: 1. per guttam roris antelucani; 2. per vaporem terræ; 3. per paululum mellis; 4. per telam aranearum; 5. per filum à texente præciſum; 6. per hæderam Jonæ; 7. per fœnum areſcens; & 8. per arundinem vento agitatam. n. 1.

Brevem & miſeram vitam ſibi præſagit infans, dum in lucem naſcitur plorans. n. 2.

Cur Chriſtus in reſuſcitatione Lazari ploravit? n. 2.

Cur voluit, ut in oratione Dominica oremus: *Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.*

Brevitas gloriæ humanæ & voluptatum; quod patet in Amano, Nabuchodonoſore, Rege Achab divite epulone, Jezabele & aliis. n. 4.

Brevitas vitæ noſtræ per Jordanem in mare mortuum ſe effundentem declaratur. n. 5.

Brevis eſt omnis potentatus. n. 5.

Figuræ hac de re variæ: de Judith, Eſther, Sionitis, Achab, Rege Iſraël, Philiſtæis &c. n. 6.

Moyſes quare vitulum aureum combuſſerit, & pulverem Hebræis in potum dederit? n. 6.

Cur Deus hominem non ex auro & argento, ſed de limo terræ produxerit? n. 7.

Cur Jeremias ad officinam figuli à Deo miſſus? n. 8.

Cur Chriſtus expuit in terram, lutúmque ex ſputo fecit, liniens ſuper oculos cæci nati? n. 9.

Quare Job luto & pulveri ſe comparavit? n. 9.

Igitur parati ſimus ad ultimum prælium, ne nobis contingat, ſicut quondam Hebræis, in bello non habentibus enſem. n. 10.

C.

C*Æcitas Mundanorum & peccatorum.* Conſid. 14.

Corvo nullus cibus magis in deliciis, quàm oculus humanus. n. 1.

Corvus in hoc typus Diaboli. n. 1.

Cæcus ſedens ſecùs viam, cœcum adumbrat peccatorem. n. 1.

Cur maledictus ille, qui cæcum in via errare facit? n. 1.

Aquila cervum pulvere obcæcans & præcipitans, Dæmonem repreſentat, n. 2.

Cæcitas corporis magna miſeria, prout patet in Tobia; ſed major animæ. n. 2.
Caſus miſerabilis de fele oculos infantis in cunis jacentis eruente ac devorante. n. 1.
Samſon figura cæcorum Mundanorum. n. 3.
Naas viris Gabes dextrum oculum eruens typus Diaboli. n. 4.
Primi parentes quomodo à Dæmone obcæcati? n. 4.
Duo ſenes Suſannam tentantes cur oculos à cœlo declinârunt? n. 4.
S. Felix cur propter canem Matronam Romanam objurgârit? n. 5.
Inſanus amor in canem & felem. n. 5.
Sedecias Rex duobus privatus oculis, figura peccatoris. n. 5.
Samſon cæcus ad molam truſatilem cur damnatus? n. 6.
Sodomitæ excæcati typus libidinoſorum. n. 6.
Item Iſraëlitæ in deſerto carnes præ Manna appetentes. n. 6.
Item invitati ad nuptias regales. n. 6.
Chriſtus plures cæcos illuminavit, inter quos famoſus ille Bartimæus. n. 7.
Prodigus in miſeriis ſuam agnoſcens cæcitatem, typus peccatoris à Deo illuminati. n. 7.

C.

Chriſtus à Chriſtianis imitandus. Conſid. 55.
Pictor imitatur ſuam ideam & prototypon, ita Chriſtianus imitetur Chriſtum. n. 1.
Quare Iſraëlitæ partim gaudebant, partim flebant, ubi novum templum ſub Duce Zorobabel videbant extructum? n. 2.
Facies moderni Chriſtianiſmi valdè deficientis. n. 2.
Tentamen Gedeonis cum ſuis militibus ſiti laborantibus. n. 3.
Armiger Jonathæ, Ethai & Eliſæus, typus veri Chriſtiani. n. 4.
Petrus à longè ſequens Chriſtum, typus tepidorum Chriſtianorum. n. 4.
Petrus, cur dixerit: *Non novi hominem*? n. 5.
Frater prodigi, quare dixerit ad patrem: *Ecce, tot annis ſervio tibi, & mandatum tuum nunquam præterivi.* n. 5.
Cives Nazarethani typus ingratorum Chriſtianorum. n. 5.
Amalecita mittens manum in Dominum ſuum, typus malorum Chriſtianorum. n. 6.
Ninivitæ ad unam Jonæ prædicationem pœnitentiam agunt; non ſic moderni Chriſtiani. n. 6.
Cur Scriba ille Chriſtum imitari volens, fuerit rejectus? n. 7.

Pharao

Pharao cur dixerit: *Neſcio Dominum?* n. 7.
Adhortatio ad Chriſtianos, ut ſequantur Chriſtum. n. 8.

C.

Conſcientia remordens ad pœnitentiam nos ſtimulat. Conſid. 13.
Conſcientiæ remordentis varia ſymbola. n. 1.
Cor Davidis cur ſpinâ ſaucium? ibid.
David Rex Uriam timuit? n. 2.
Urſus dum mel quærit, clavâ trucidatur. n. 2.
Balthaſar Rex cur ad conſpectum manûs ſcribentis adeò exhorruit? n. 3.
Cain cur nullo loco conſiſtebat tutus? n. 4.
David cur oravit: *libera me de ſanguinibus?* n. 4.
Fratres Joſeph quare adeò in carcere ſibi timebant? n. 5.
Antiochus Rex cur adeò in morbo exagitatus? n. 5.
Filia Chananææ malè à Dæmone vexata, quid denotet? n. 6.
Conviva ſine veſte nuptiali cur reprobatus? n. 7.
In excidio Jobi cur unus ſervus ſemper remanſit? n. 8.
Cur gallus gallinaceus Petrum errantem debuit corrigere? n. 9.
Vermis conſcientiæ per lacrymas ſuffocatur, ut patet in Petro, Magdalena, Davide, Manaſſe &c. n. 9.

C.

Conſilium bonum à Deo & prudente viro petendum. Conſid. 26.
Nemo ſibi ſatis prudens, ut patet in Salomone, Davide, Paulo &c. n. 1.
Conſilium bonum Diſcipuli à Chriſto requirunt. n. 1.
Viator de ſecura via inquirit: ſic faciat Chriſtianus. n. 2.
Rebecca, Moyſes, David, Suſanna &c. priùs Dominum conſulunt. n. 2.
Quare ipſemet Chriſtus ſuos Diſcipulos in conſilium vocavit? n. 3.
Jethro Moyſi bonum ſuggerit conſilium. n. 4.
Item Joſeph Pharaoni; Seniores Aſſuero; Rebecca Jacobo filio. n. 4.
SS. Trinitas de homine creando priùs init conſilium. n. 5.
Loth bonum conſilium dat generis ſuis; Daniel Nabuchodonoſori; ſenes Roboamo Salomonis filiò &c. n. 5.
Spernens bonum conſilium ſimilis eſt equo indomito. n. 6.
Aſa Rex periit, quia bonum conſilium non eſt ſecutus; econtra David ſalvatur, quia bonum conſilium Nathani audiit. n. 6.
Dives Evangelicus periit, quia nullum vocavit in conſilium. n. 7.
Scriba à Chriſto optimum percipit conſilium. n. 7.

INDEX

Quare Reges & Principes ſcribere ſoleant: *Nos Dei gratia &c.* n. 8.
Samuel puer ab Heli exquirit conſilium. n. 8.
Samaritana ſequens Chriſti conſilium, ſalvatur. n. 8.
Adoleſcens dives Chriſti contemnens conſilium, perit. n. 8.

C.

Converſio ad Deum non differenda. Conſid 4.
Ad veram converſionem nos monet Præcurſor Domini: *Aut pœnitendum, aut ardendum.* n. 1.
Mundus periit in diluvio propter cras, cras, n. 1.
Pharao cum populo ſuo ob ſimilem cauſam. n. 3.
Item Abſalon in quercu ſuſpenſus. n. 4.
Similiter & Abner Belli-dux. n. 5.
Piſcis & cygnus quare à ſacrificio rejecti? n. 5.
Arbor fici non ferens fructum, quem ſignificaverit? n. 6.
Virgines fatuæ cur à nuptiis cœleſtibus repudiatæ? n. 7.
Herinacii fœmina in partu, typus procraſtinatorum. n. 7.
Cyrus Rex Jones ſubvertit, & cur? n. 8.
Adhortatio ad peccatores, converſionem procraſtinantes. n. 8.

C.

Correctio paterna & fraterna ſummè neceſſaria. Conſid. 27.
Correctto in delinquentes ſummum auimæ bonum. n. 1.
Cur hoc officium non Angelis commiſſum? n. 1.
Deus cur unicuique mandavit de proximo ſuo? n. 2.
Adam non corrigens Evam ſummè culpabilis. n. 2.
Heli, quia neglexit pravos filiorum mores corrigere, acerbè punitus. n. 3.
Virga Moſaica, quare projecta in colubrum mutata eſt? n. 3.
Abſcondens frumenta quare maledictus? n. 4.
Virga vigilans Jeremiæ & olla ſuccenſa quid portendant? n. 4.
Quare filii Bethel maledicentes Eliſæo ab urſis dilacerati? n. 5.
Quare Chriſtus mulieribus dixerit: *Nolite flere ſuper me*? n. 5.
David bonus Pater, ſed mali filii ejus. Cur? n. 6.
Cur Deus mandavit, ut principes populi Iſraël contra ſolem ſuſpenderentur? n. 7.
Samuel quàm prudenter populum prævaricantem correxerit? n. 7.
Sara cur à marito petîerit, ut ancillam cum filio ejiceret? n. 8.
Cur in incendio Sodomæ etiam parvuli innocentes perîerint? n. 8.
Job cur quotidie pro filiis ſuis ſacrificia obtulerit? n. 8.

Simil.

Similitudines variæ de correctione proximi? n. 8.
Cur Chriſtus aſcendens in cœlum priùs Apoſtolos increpavit? n. 8.

D.

D*Etractio cane pejus & angue fugienda.* Conſid. 41.
Cur olim fermentum & mel à ſacrificio prohibitum? n. 1.
Anna & Juditha cur tam ſollicitæ de bono nomine? n. 1.
Villicus licèt diffamatus adhuc curam boni nominis quærit. n. 1.
Detractor ſimilis ſerpenti, & quomodo? n. 2.
Dives Epulo cur adhuc in lingua crucietur? n. 2.
David cur doluit propter abſciſſam Saulis chlamydis oram? n. 2.
Cur olim Iſraëlitæ in deſerto ignitis ſerpentibus caſtigati? n. 3.
Cur Sponſus voluit, ut Sponſa vulpes parvulas caperet? n. 3.
Cur ſoror Moyſis leprâ punita? n. 4.
Detractores cur ſimiles ſcarabæis, veſpis, noctuis, ranis, canibus, hyenæ, porco &c. n. 4.
Cur Hanon Rex Legatis Davidis dimidiam barbam juſſit præſcindi? n. 5.
Diffamatores ſimiles Camo filio Noëmi, & quomodo. n. 6.
Item ſimiles Michol, Core, Dathan & Abiron. n. 6.
Non ſic Chriſtus cum Photina muliere Samaritana. n. 7.
Cur Joſeph Ægyptios abſcedere juſſit, ubi cum fratribus ſuis locutus eſt? n. 8.
Quomodo Diſmas bonus latro imitandus? n. 9.
Cur Judas à Chriſto non fuit manifeſtatus? n. 9.

D.

D*Eo qualis in templo debeatur reverentia?* Conſid. 42.
Reſpectus humanus ſollicitè quæritur. Ita Aman, Saul, Pharao &c. ſed prævalet reſpectus Divinus in templo. n. 1.
Cur Angelus poſt peccatum mox damnatus, & non Adam? n. 2.
Jacob cur exclamavit: *Verè Dominus in loco iſto*? n. 3.
Heliodorus quare ab Angelis, & non à Dæmonibus flagellatus? n. 3. & 4.
Diabolus quare non auſus eſt Chriſtum in templo tentare? n. 4.
Mulier adultera & Publicanus quare à Chriſto defenſi? n. 5.
Phariſæus à Chriſto in templo orans rejectus? n. 5.
Seraphini quare faciem ſuam in templo velârint? n. 6.
Simeon quare dicatur, quòd in ſpiritu in templum venerit? n. 6.
Tres Magi quare procidentes Chriſtum infantem adorârunt? n. 6.
Antiochus Rex cur nullam à Deo miſericordiam conſecutus? n. 7.

Baltha-

Balthaſar Rex quare ad conſpectum manûs ſcribentis adeò contremuit? n. 8.
Aman cur ab Aſſuero Rege ſine mora ſuſpenſus? n. 9.
Nadab & Abiu cur igne cœleſti conſumpti? n. 9.
Apoſtoli cur in piſcatione annuerint ſociis? n. 9.

D.

Deus trinus & unus ſummè amandus & colendus. Conſid. 34.
Ezechiel quare torrentem non poterat transvadare? n. 1.
Iſaias cur calculô ignitô ab Angelo notatus? n. 1.
Jeremias cur dixerit: A, a, a? n. 1.
Sol egregium ſymbolum SS. Trinitatis. n. 2.
Arcus tricolor Noëmo monſtratus. Cur? n. 2.
Oceanus in duo alia maria ſe dividens. Quid? n. 2.
Noë quare tres columbas ex arca dimiſerit? n. 3.
Pincerna Regis Pharaonis quare ſalvatus? n. 4.
Balthaſari Regi cur tres digiti ſcripſerunt ſententiam? n. 4.
Danieli qualiter myſterium SS. Trinitatis monſtratum? n. 5.
Tres pueri Babylonici quare in igne ſervati? n. 5.
Triplex funiculus conſervans domum Rahab, quid? n. 6.
Virgines fatuæ pulſantes cœli januam cur non admiſſæ? n. 7.
Abraham, Iſaac & Jacob, quomodo typus SS. Trinitatis? n. 7.
Angelus ſalutans B. Virginem quomodo SS. Trinitatem inſinuaverit? n. 8.
Tres panes ab amico de nocte poſtulatæ, quid? n. 9.
Cur Chriſtus dixerit: *Solvite templum hoc.* n. 9.
Turbæ per triduum Chriſtum ſequentes, cur tam benignè exauditæ? n. 9.
Myſterium SS. Trinitatis agnoverunt David & plures alii. n. 9.
Ad Deum unum & trinum ſemper confugiendum. n. 9.

D.

Dæmon paulatim hominem ſeducit, & ad majora impellit peccata. Conſid. 11.
David hîc poteſt eſſe teſtis. n. 1.
Item granum ſinapis excreſcens in arborem. n. 1.
Ezechiel ſenſim pervenit ad torrentem intransmeabilem. Quid? n. 2.
Petrus paulatim ab uno ad alterum peccatum delapſus. n. 2.
Statua Nabuchodonoſoris ſenſim deficiens, quid denotet? n. 3.
Populus Iſraëliticus quomodo à luſu ad peſſima peccata delapſus? n. 3.
Item Saul Rex ſpernens ab initio modica? n. 3.
Abſaloni quomodo, & cur crines fuerunt laquei? n. 4.
Panis fermentatus cur olim Iſraëlitis à Deo prohibitus? n. 5.

Salomon cur in Senectute depravatus? n. 5.
Samſon cur amiſſis crinibus à Deo derelictus? n. 5.
Cur, quaſi coluber, peccatum fugiendum? n. 6.
Dalila abblandiens viro, quid? n. 7.
Eva ab antiquo ſerpente paulatim ſeducta. n. 8.
Cur Judæi dixerunt Chriſto, quòd in Belzebub ejiciat Dæmonia? n. 8.
Dæmon cur ad Chriſtum dixerit: Dic, ut lapides iſti panes fiant? n. 8.

E.

E*Mendatio vitæ homini Chriſtiano non procraſtinanda.* Conſideratio 12.
Mora ſua cuilibet nociva; Julium Cæſarem interroga. n. 1.
Si te vocat Deus, noli interponere moram. n. 1.
Struthio cur in Lege veteri rejectus? n. 2.
Cur ſacrificium Abelis Deo acceptum, & non Caini? n. 3.
Joſeph quare tam citò Regioni de frumento providit? n. 3.
Qui citò in piſcinam deſcendit, cur ſanatus? n. 3.
Confeſſio Petri & Dæmonis examinatur. n. 4.
Jeroboam & Achab cur à Deo rejecti? n. 4.
Judæ Iſcariothis pœnitentia cur non accepta? n. 5.
Luſus Samſonis explicatur. n. 6.
Holofernes aquæ ductum incidens, quid? n. 6.
Seba ſeditionem movens, quid? n. 7.
Eliezer quare tam citò negotia expediri voluit? n. 8.
Figuræ aliæ hac de re cum moralitate. n. 8.

E.

E*Xemplum bonum quid poſſit, & viciſſim.* Conſid. 25.
Chriſtus quare titulô paſtoris gaudeat? n. 1.
David, Jacob, Moyſes, paſtores quomodo Chriſtum repræſentaverint Paſtorem? n. 1.
Virgæ decorticatæ Jácob quid ſibi volunt? n. 2.
Columna nubis & ignis quid portendat? n. 2.
Sole ſtante tempore Joſuæ, an etiam luna & aſtra ſteterint? n. 2.
Sol, luna & undecim ſtellæ Joſephum adorantes, quid? n. 3.
Regem Ninive præeuntem ſequitur omnis populus. n. 3.
Moyſen præcedentem & præcantantem mox ſequitur omnis Iſraël. n. 3.
Ignis in altari perpetuus, & ligna ſubjecta quid ſignificent? n. 4.
David Rex cur aquam ex ciſterna allatam non bibit? n. 4.
Arcam præcedentem ſuper Jordanem comitantur omnes. n. 5.

Gedeon quare tubam & lampadem ſuis dederit militibus? n. 5.
Chriſtus cur primùm annô ætatis trigeſimô prædicationem ſuam inchoaverit? n. 5.
Moyſes cur virgâ & voce aquam ex petra produxerit? n. 6.
Quare Zachæo & toti domui ejus ſalus facta eſt? n. 6.
Regulo credente omnes domeſtici ad fidem convertuntur? n. 6.
Chriſtus quare à Joanne baptizari voluit? n. 6.
Lazaro cur à nullo mica panis data? n. 7.
Cur perturbato Herode omnis Jeroſolyma perturbatur? n. 8.
Cur omnis populus Barrabam petiêrit, & non Chriſtum? n. 8.

E.

Exemplo Chriſti magna nobis cura ſit zelus animarum. Conſid. 33.
Cur Deus dixit: *Faciamus hominem?* & cur non *Fiat?* n. 1.
Simia pingens imaginem, typus Diaboli. n. 1.
Innocens ad mortem damnatus, quomodo liberandus, & cur? n. 2.
Vox Sanguinis Abel quid ſibi velit? n. 2.
Eliezer quàm expeditus in ſuis negotiis? n. 3.
Rahab cur tam citò funiculum coccineum feneſtræ appendit? n. 3.
Achitophel majorem domûs ſuæ, quàm animæ curam habet. n. 4.
Item Abſalon & Abimelech. n. 4.
Labor hominum araneæ ſimilis. n. 4.
Eſau parvi pendens primogenita, typus mundanorum. n. 4.
Chriſtus cur petiêrit potum à Samaritana? n. 5.
Cur bonus paſtor dixerit: *Congratulamini mihi*, & non ovi? n. 5.
Cur Chriſtus Præcurſori, Eliæ & Jeremiæ comparatus? n. 6.
Figuræ plures de Amano, Zambri, divite Evangelico &c. n. 6.
Chriſtus cur clamaverit: *Si quis ſitit, veniat ad me?* n. 7.
Pretium Sanguinis Chriſti. n. 8.

F.

Ides vera à Chriſtiano operibus comprobanda. Conſid. 23.
Duæ Mulieres coram Salomone litigantes, quid ſignificent? n. 2.
Ficulnea à Chriſto maledicta. Cur? n. 2.
Cur Iſraëlitæ unâ manu ædificabant, & alterâ tenebant gladium? n. 2.
Cur columna nubis & ignis diſparuit, ubi populus terram deſiderabilem ingreſſus eſt? n. 3.
Cur dicatur, quòd Iſraël in manu Moyſis & Aaron egreſſus ſit? n. 3.
Cur filio prodigo annulus in manum miſſus? n. 4.

Jehu cur manum à Jonadab petièrit? n. 5.
Cur carens veſte nuptiali in tenebras amandatus? n. 5.
Quid ſunt inaures & armillæ Rebeccæ? n. 6.
Simeon cur Chriſtum in brachia ſua acceperit? n. 6.
Paterfamilias cur ſolis operantibus mercedem dederit? n. 6.
Oſſa arida Ezechielis quid portendant? n. 6.
Cur à Chriſto judice Chriſtiani duriùs increpabuntur? n. 7.
Cur aurum ignitum emamus, & veſtibus albis induamur? n. 7.

F.

F*Inis hominis, ad quem à Deo creatus eſt.* Conſiderat. 1.
Cur homo prudens oculos in capite ſuo habeat? n. 1.
Iſraëlitæ in captivitate Babylonica typus Chriſtianorum. n. 2.
Cur Gallus Gallinaceus à ſacrificio rejectus? n. 3.
Eſther quomodo ſemper finem conſideraverit? n. 4.
Deus quomodo ſolus finis noſter ultimus? n. 4.
Ad finem ultimum obtinendum quænam requirantur? n. 5.
Cur Deus omnia operà ſua recens creata laudaverit? n. 6.
Quomodo omnia elementa agant propter finem? n. 6.
Cur prima Chriſti concio de octo beatitudinibus? n. 7.
Pueri Eliſæi plangentes jacturam ſecuris, typus multorum Chriſtianorum. n. 8.
Adhortatio pathetica, ut finem noſtrum ultimum quæramus. n. 9.

G.

G*Ratia Dei quomodo unicè & anxiè à nobis quærenda?* Conſid. 6.
Paſtor ovem quærens, mulier drachmam, B. Virgo Filium duodennem typi ſunt, qualiter à nobis gratia Dei quæri debeat. n. 1.
Quid ſit gratia Divina tantoperè à nobis quærenda? n. 2.
Gratia Divina lux, aqua viva, columna nubis & ignis, ſcala Jacob, pulchra Abiſag, Stola, Regina, veſtis nuptialis, theſaurus &c. n. 2.
Cur Pater filio prodigo nunc pœnitenti annulum in digitum miſit? n. 3.
Cur Eliſæus farinam in ollam mortis projecit? n. 4.
Cur arbor fici à Chriſto maledicta? n. 5.
Gratiam Divinam perdere incomparabilis jactura. n. 6.
Tales fuerunt primi parentes, Eſau, Iſraëlitæ, Herodes, Lyſimachus, Judas Iſchariotes, & peccatores omnes. n. 6.
Cur Samſon abſciſſis capillis omne robur perdidit? n. 7.
Samuel cur fruſtra ſortem Saulis Regis deplanxerit? n. 7.

Aulicorum ſtudium de gratia Principis aucupanda. n. 8.
Tales fuerunt Aman & alii &c. n. 8.
Naboth cur hæreditatem Patrum ſuorum vendere noluit? Tales ſimus & nos &c. n. 8.

G.

G*Ratitudo, quam Deo debemus.* Conſideratio 46.
Homo cur de limo terræ creatus? n. 1.
Samaritanus à Chriſto ſanatus, ſolus inventus gratus. n. 1.
Cur columba Noëmo grata, & non corvus? n. 2.
Cur holocauſta Noëmi tam grata & accepta Deo? n. 2.
Cur Jacobo Dominus viſus eſt innixus ſcalæ? n. 3.
Nathan Propheta quomodo Davidem errantem correxit? n. 3.
Canis Tobiæ cur de illo commemoret Scriptura? n. 4.
Animalia pleraque grata hominibus. n. 4.
Ager, arbor, vinea &c. ſuis ſunt grata cultoribus. n. 5.
Cur piſcis rejectus, & alia acceptata animalia? n. 6.
Cur Dæmones ſupplicârunt, quatenùs poſſent intrare in porcos? n. 6.
Cur Chriſtus in ſua Paſſione ſolùm ad alapam conqueſtus eſt? n. 7.
Cur Chriſtus vinum porrectum felle mixtum noluit bibere? n. 8.
Cur Chriſtus in Cruce altâ voce clamaverit, & fleverit? n. 8.

H.

H*Umilitas & proprius contemptus valde nobis eſt neceſſarius.* Conſideratio. 49.
De gradibus ſcalæ Jacob, quorum primus eſt humilitas. n. 1.
Chriſtus verbo & opere docuit humilitatem. n. 1.
Statua Nabuchodonoſoris cur in pedibus luteis percuſſa? n. 2.
Duæ columnæ ſuper Samſonem corruentes, quid? n. 2.
Petrus cur Satanas à Chriſto vocatus? n. 3.
Cur S. Paulo ſtimulus carnis datus? n. 3.
Cur Chriſtus ad ſervum, & non ad Regulum venire voluit? n. 4.
Deus cur humiles reſpiciat? quod patet in B. V. Eſther, Davide, Jacob Publicano &c. n. 4.
Cur Apoſtoli moverint iſtam quæſtionem: *Quis putas major eſt in Regno cœlorum?* n. 5.
Cur Chriſtus ſputô & lutô cæcum natum curare voluerit? n. 5.
Cur Syrophæniſſa à Chriſto exaudita & laudata? n. 6.
Humilitas per varias figuras dilucidata. n. 7.
Humilis & paupercula vidua cur plus dederit omnibus? n. 8.

Cur

Cur Chriſtus energumenum curatum ad ſui ſequelam non admiſit? n. 9.
Cur Chriſtus primùm poſt ſolis occaſum ægros curavit? n. 9.
Cur Chriſtus in monte Thabor de Paſſione ſua locutus? n. 9.

I.

Intentio recta ſemper operibus noſtris eſt præfigenda. Conſid. 44.
Aquila quomodo proles ſuas probet? typus Chriſti. n. 1.
Intentio bona quomodo Regula actionum humanarum? n. 1.
Chriſtus cur ſuſpiciens in cœlum ingemuerit? n. 1.
Cur Deus omnia opera ſua laudaverit, & non hominem? n. 2.
Cur cor Sponſi vulneratum per unum Sponſæ oculum? n. 2.
Sine luce omnia creata ſunt cæca? quid hoc? n. 3.
Cur Chriſtus præcepit, ut lucernas ardentes habeamus in manibus? n. 3.
Intentio noſtra cur ſimilis virgæ Moſaicæ? n. 4.
Cur caput Sponſi aurum optimum dicatur? n. 4.
Cur Naas Rex Galaaditis oculos dextros erui voluerit? n. 5.
Quomodo cum Abrahamo ſemper cum Deo ambulandum? n. 5.
Cur omne primogenitum Deo ſacrificandum? n. 6.
Cur Petrus per totam noctem laborando nihil ceperit? n. 6.
Cur ſemper orandum, & nunquam deficiendum? n. 6.
Cur vidua propter duo minuta adeò à Chriſto laudata? n. 6.
Cur duo ſervi propter talenta applicata æqualiter laudati? n. 7.
Cur Ezechias Rex pientiſſimus tam acerbè à Deo caſtigatus? n. 8.
Cur Moyſes pugnante Joſue manus in cœlum levavit? n. 8.
Cur ſeptuaginta Diſcipuli à Chriſto reprehenſi? n. 9.
Cur Epiſcopus Laodicenſis à Chriſto tantoperè inculpatus? n. 9.

I.

Judicium particulare animæ poſt mortem cuilibet pertimeſcendum. Conſid. 16.
Cur Diſcipuli in monte Thaboræo, viſâ Chriſti gloriâ timebant? n. 1.
Cur Balaam ariolus in arcta via poſitus adeò ſibi timuit? n. 1.
Cur Mundus à Thoma Moro carcer dicatur? n. 2.
Joſeph, pincerna & piſtor in carcere quid denotant? n. 2.
Rex Sinenſium quomodo judicare ſoleat? n. 3.
Adam cur ob unicam noxiam adeò ſibi formidavit? n. 4.
Item populus Iſraëliticus ad adventum Dei in monte Sinai. n. 4.
Item Eſther ad conſpectum Regis Aſſueri? n. 4.
David cur in ſenectute ſua non potuerit calefieri? n. 5.
Tremor Danielis, Balthaſaris, Ananiæ, Saphiræ &c. n. 5.

Qualis, & quàm exacta ratio Judici ſupremo reddenda? n. 5.
Judicium particulare nullus hominum poterit effugere. n. 6.
Parabola de tritico & zizaniis explicatur. n. 6.
Cur Regnum cœlorum ſimile ſagenæ miſſæ in mare? n. 7.
Cur pauper ille ob defectum veſtis nuptialis reprobatus? n. 7.
Cur Jeruſalem in lucernis ſcrutanda dicitur? n. 8.
Judicium Pontii Pilati de Chriſto cum moralitate. n. 8.

I.

Inferni pœna quàm horrenda, quia ſempiterna. Conſiderat. 17.
Cur olim mors pedes, & nunc eques? n. 1.
Cur infernus viſus ſit ſequi mortem? n. 1.
Cur tam ſalubre inferni pœnas meditari? n. 1.
Infernus quomodo locus omnium tormentorum? n. 2.
Quid pœna ſensûs, quam patiuntur damnati? n. 3.
Quomodo tres animæ cruciantur potentiæ? n. 4.
De pœna damni, quam patiuntur inferi. n. 5.
Cur in morte Chriſti omnia lugebant elementa? n. 5.
Figuræ de Abſalon, Cain, Saul, Mendico, Prodigo &c. n. 6.
Cur ipſe Dominus, & non Angelus, Oſtium in Arca Noë concluſit. n. 6.
Eſau vendens ſua primogenita, typus multorum Chriſtianorum. n. 7.
Adhortatio ſeria ad hominem Chriſtianum. n. 7.

L.

Lapſus & relapſus in peccata priſtina ſummè cavendus. Conſid. 22.
Cur Deus Ægyptum tot millionibus muſcarum caſtigavit? n. 1.
Cur Chriſtus Diſcipulos in Emaus ſecum euntes, adeò reprehenderit? n. 1.
Quomodo relapſus Iſraelitarum, typus ſit Chriſtianorum poſt Paſcha? n. 2.
Cur David propter levem relapſum tam acerbè à Deo punitus? n. 3.
Cur Paralyticus ſanatus, tam ſeriò à Chriſto admonitus? n. 4.
Cur ſervus nequam traditus tortoribus? n. 4.
Cur ementes & vendentes in templo ab ipſo Chriſto flagellati? n. 4.
Cur Semei ob levem cauſam juſſu Salomonis trucidatus? n. 4.
Cur Achab Rex in curru ſuo regali poſitus, tam miſerè occiſus? n. 4.
Cur Aaron & Moyſes in terram deſiderabilem non fuerint admiſſi. n. 5.
Cur impii dicantur, quòd in circuitu ambulent. n. 6.
Samſon in mola truſatili quid nobis portendit? n. 6.
Cur legio Dæmoniorum in porcos abire voluit? n. 6.

Cur

Cur Dagon idolum ab Arca Domini bis rejectus? n. 7.
Exemplum memorabile de fure recidivo in Hiſpania. n. 7.

M.

M*Endacium ſemper vitandum, & nunquam faciendum.* Conſid. 30.
Cur diabolus Pater mendacii, & Eva Mater illius? n. 1.
Quàm frequens hoc vitium, oſtendit David: *Omnis homo mendax?* n. 1.
Cur Chriſtus dixerit ad Pilatum: *Ad hoc veni in mundum, ut teſtimonium perhibeam veritati.* n. 2.
Quare Jonas adeò contriſtatus, quòd die determinato Ninive non periêrit? n. 3.
Vera veritas quàm rara avis hoc tempore? n. 3.
Cur Nazaræi Chriſtum per montem volebant præcipitare? n. 4.
Cur Judæi Chriſto in Paſſione velabant faciem? n. 6.
Cur S. Petrus Ap. vel unicum mendacium non poterat tolerare? n. 6.
Cur Chriſtus vinum felle mixtum noluit bibere? n. 7.
Cur Chriſtus inter ægros primò leproſum ſanavit. n. 8.
Cur Giezi ſervus Eliſæi leprâ infectus? n. 8.
Quomodo Ezechias in corde perfecto coram Deo ambulârit. n. 8.

M.

M*Enſura certa peccatorum à Deo eſt definita.* Conſid. 7.
Menſura, cùm plena eſt, redundat. n. 1.
Viſio Jeremiæ de virga vigilante, & olla ſuccenſa. n. 2.
Dum ſcelerum menſura erat impleta, venit diluvium. n. 2.
Cur Deus, antequam everteret Sodomam, ipſemet voluit deſcendere? n. 3.
Cur Saul Rex non ampliùs ad preces Samuelis in gratiam fuit receptus? n. 4.
Cur Onan peſſimâ morte à Deo correptus. n. 4.
Cur caſtra Aſſyriorum uno momento ab Angelo everſa. n. 4.
Cur Achan, licèt pœnitens, nihilominùs lapidibus obrutus. n. 4.
Cur Regnum Davidis ſævâ peſtilentiâ caſtigatum? n. 4.
Cur ſervus nequam carceri & tortoribus traditus. n. 4.
Menſuram peccatorum multùm adimplent Eccleſiaſtici, ut patet in paſſione Chriſti, in Heli, Ophni & Phinees n. 5.
Menſuram eandem adimplent Magiſtratus ſæculares, ut patet in Sedecia Rege ſubditis. n. 6.
Hanc peccatorum menſuram, quàm maximè implent ſæculares. n. 7.
Figuræ plures de hac veritate agglomerantur. n. 7.
Cur templum Solimæum deſtructum & civitas vaſtata. n. 8.

M. *Miſe-*

INDEX.

M.

Miſericordiam inter & juſtitiam ambulandum. Conſid. 5.
Aquila quomodo proles ſuas probet, & reprobet? n. 1.
Cur Chriſtus poſitus in ruinam & reſurrectionem multorum? n. 1.
Cur Cherubinus duplicem faciem Ezechieli exhibuerit. n. 2.
Cur duæ manus in throno tenebant Salomonem. n. 3.
Cur mola ſuperior & inferior non poterat oppignorari. n. 4.
Cur pedes Sponſi columnis marmoreis aſſimilati? n. 4.
Cur Samaritanus oleum & vinum in vulnera Jerichuntini infudit? n. 5.
Cur Deus apparuit in habitu Jaſpideo & Sardinio? n. 5.
Cur Joſeph in carcere inter pincernam & piſtorem medius? n. 6.
Cur leo & agnus in perſona Chriſti ſimul commorantur? n. 6.
Cur Chriſtus in monte Thabor medius inter Moyſen & Eliam. n. 7.
Cur Chriſtus à D. Paulo petræ comparetur? n. 7.
Cur Chriſtus adulteram non condemnavit? n. 8.
Cur duo Cherubini in Arca ſe invicem aſpiciebant. n. 8.
Cur Manna & virga in eadem Arca aſſervabantur. n. 8.
Cur columna nubis & ignis populo præceſſit. n. 8.
Cur David, S. Petrus Ap. Magdalena &c. ferè ſemper flebant. n. 9.

M.

Miſſa Sacrificium quantùm nobis ſalutiferum. Conſid. 38.
Cur olim agnus immaculatus manè & veſperè Deo oblatus? n. 1.
Sacrificium Miſſæ quomodo latreuticum, propitiatorium, Evchariſticum, & impetratorium. n. 1.
Cur ſacrificium Abel Deo tam gratum fuit. n. 2.
Cur ſacrificium Noëmi poſt diluvium Deo tam acceptabile. n. 2.
Cur ſacrificium Davidis Deum placavit, & peſtem ſuſtulit. n. 2.
Cur oſtia domorum ab Hebræis ſanguine agni illinita. n. 3.
Cur Mulier Chananæa tam benignè à Chriſto exaudita. n. 4.
Cur Joſeph inter triticum pecunias immiſcuit. n. 4.
Cur Chriſtus in ultimo Crucis teſtamento nulli corpus ſuum recommendavit. n. 5.
Cur ad corpus dicantur congregari aquilæ. n. 6.
Herodes ſpernens Chriſtum in veſte alba, typus mali Chriſtiani. n. 6.
Zizania tritico immixta quid ſibi velint? n 6.
Thronum Salomonis cur cingebant Leones? n. 6.
Cur mons, in quem Deus deſcendit, adeò honoratus? n, 7.

Cur

Cur Bethſamitæ olim tam acerbè à Deo puniti? n. 7.
Cur viri illi, qui tergum altari vertebant, à Deo reprobati? n. 8.
Cur Abraham à ſacrificio ſuo baculô abigebat volucres? n. 9.
Cur idem ſervos cum aſino ad radices montis ſtare juſſit? n. 9.

M.

M*Ortis memoria ſemper ante oculos mentis habenda.* Conſid. 48.
Mortem ſeriò cogitanti viteſcunt omnia. n. 1.
Cæco nato cur Chriſtus lutô & ſalivâ viſum reſtituit? n. 1.
David quomodo cinerem cum pane manducabat? n. 2.
Cur Joſeph voluit, ut oſſa ſua fratres aliò aſportarent? n. 2.
Cur Moyſes oſſa prædicti Joſephi ante ſe in feretro portari mandavit? n. 2.
Cur mors pingatur oſſea, ſine carne, ſine oculis? n. 3.
David orat: *Conſtitue, Domine, Legiſlatorem ſuper eos.* Quis hic? n. 3.
Quid Leo denotat, quem Samſon in via interfecit? n. 3.
Quomodo Deus Joſue memoriam mortis inſinuavit? n. 4.
Cur Moyſes mortuus in valle Phogor ſepultus eſt? n. 4.
Cur ad cadaver Amaſæ omnis populus ſubſtitit? n. 5.
Cur Rex Ninive & omnis populus ad unicam concionem converſi? n. 6.
Figuræ de Antiocho, Herode, Jezabel &c. n. 6.
Adam quomodo à primordio vitæ ſuæ mortuus? n. 7.
Cum Ezechia recogitandi ſunt omnes anni noſtri. n. 7.
Chriſtus ipſe cur ſemper memor mortis ſuæ in convivio, monte Thaboræo &c. n. 8.
Chriſtus cur illis à ſe reſuſcitatis à morte ad vitam, nullam dedit admonitionem? n. 9.

M.

M*Ors peccatorum quomodo, & qualiter peſſima?* Conſid. 15.
Cur Diabolus inſidiatur calcaneo hominis? n. 1.
Urias litteras mortis ſecum in ſinu ſuo portans, typus noſter. n. 2.
Lex Perſarum, & Lex mortis immutari non poſſunt. n. 2.
Figuræ plures de Salomone, Abſalone, Samſone, Achitophele, Ammano, Alexandro M. Agag. Epulone, Balaamo &c. n. 2.
Goliath cur in morte ſua non retrorſum, ſed in faciem cecidit? n. 3.
Saul agonizans, typus peccatorum malè morientium. n. 4.
Aaron ante mortem omnibus veſtibus ſpoliatus, quid denotaverit? n. 5.
Strages tribûs Benjamin quid nobis inſinuaverit. n. 6.
Ezechias Rex bene ad mortem ſe diſponens nobis ſit exemplo. n. 6.

INDEX

N.

N*Umerus ſalvandorum quare tam exiguus.* Conſid. 18.
Quàm pauci ſunt, qui intrare volunt per anguſtam portam. n. 1.
Incipere multorum, ſed perſeverare paucorum. n. 1.
Figuræ de Arca Noëmica, Pentapoli, Caleb & Joſue, Hiericho &c. n. 2.
Item de Abſalone rebellante, Daniele, Tobia & aliis. n. 3.
Cur Chriſtus ad mare tranſeundum naviculâ, & non grandi navi uſus. n. 4.
An plures inter Catholicos ſalventur, vel damnentur. n. 5.
An plures inter Sacerdotes, Magiſtratus ſæculares, laicos. n. 6.
Quomodo Deus omnes velit ſalvos fieri. n. 7.
Concionator Italus quomodo hanc tractaverit, ac propoſuerit veritatem de paucitate ſalvandorum. n. 7.

O.

O*Ccaſio peccandi quare ſemper timenda, & fugienda.* Conſid. 24.
Figura de uxore Lothi, & Iſraëlitis ad carnis ollas anhelantibus. n. 1.
Homo ſit prudens, ſicut ſerpens; quare hoc? n. 1.
Quare oculus dexter eruendus, & manus dextra abſcindenda. n. 1.
Columba ſeducta, & aberrans, quonam fugiat. n. 1.
Samſon talis ac tantus quomodo dementatus, ac deceptus. n. 2.
Figuræ de Loth, Moyſe, Joſepho, Apoſtolis &c. n. 2.
Dina Jacobi filia cur tam miſerè decepta & fœdata. n. 3.
Cur Moyſes voluit, ut nec ungula pecoris in Ægypto remaneret. n. 3.
Quare Moyſes vitulum aureum in pulverem redactum in aquas miſit. n. 3.
Cur Iſmaël unà cum Matre ſua Agar rejectus & expulſus. n. 4.
Cur Iſraëlitis tempore Paſchæ panis fermentatus prohibitus. n. 4.
Samuel cur præcepit, ut Iſraëlitæ pretioſa idola abjicerent. n. 4.
Jacob quare ſub Terebintho idola aurea infodit. n. 4.
Quare Chriſtus adoleſcenti non permiſit, ut patrem ſepeliret. n. 5.
Quæ cauſa lapsûs Petri Apoſtolorum Principis. n. 6.
Quare Apoſtoli mirati ſunt, quòd Chriſtus ſolùs cum Samaritana ſit locutus. n. 7.
Jacob cur potius in campo, quàm in urbe Luza pernoctare voluit. n. 7.

O.

O*Ratio Deo grata & ſummè nobis neceſſaria.* Conſid. 28.
Cur dies Rogationum ab Eccleſia fuerunt inſtituti. n. 1.

Figuræ

Figuræ hâc de re, de Joſue, Bethulienſibus, Machabæis &c. n. 1.
Cur filii Jacob adeò coram Joſepho fratre ſuo ſe humiliârunt. n. 2.
Joſaphat quomodo in publica neceſſitate ad orationem confugerit. n. 2.
Ezechias per orationem obſidionem Hieroſolymæ ſolvit. n. 3.
Samuel ſine ferro & armis Philiſtæos ſuperat. n. 3.
David tempore peſtis oratione Deum iratum placat. n. 4.
Oratio eſt ligamen, ſcala cœli clypeus, catena thymiama &c. n. 4.
Cur olim inter cœli cives per mediam horam ſilentium factum eſt? n. 5.
Cur Angeli à Jacobo viſi ſunt aſcendentes & deſcendentes per ſcalam? n. 5.
Angeli non arcent ſupplices orationes noſtras, ſed magìs adjuvant. n. 5.
David Rex cur Iſraëlitas ſuos artem ſagittandi docuerit? n. 6.
Judith per orationem Bethuliam liberat, & Holofernem necat? n. 6.
Oratio lacrymis mixta Ezechiæ vitam impetrat. n. 7.
Loth per orationem urbem Segor conſervat. n. 8.
Eſther Regina univerſum populum Hebræorum. n. 8.
Elias per orationem cœlum claudit, & aperit. n. 8.
Joſue oratione ſua ſolem in medio curſu ſiſtit. n. 8.
Cur Enoch tam citò raptus fuit in cœlum? n. 8.
Chriſtus in Cruce pendens oratione mundum collabantem conſervat. n. 9.
Jonas per orationem de ventre piſcis & profundo maris liberatur. n. 9.
Tres pueri Babylonici de fornace ignis ardentis. n. 9.
Suſanna de lapidatione & ignominioſa morte. n. 9.
Eliſæus per orationem hoſtilem exercitum cæcitate percutit. n. 9.
Mulier Chananæa filiæ ſuæ ſanitatem. n. 9.
Latro bonus per orationem paradiſum rapit. n. 9.

P.

PEccatum mortale conſideratum in ſuis effectibus. Conſid. 8.
Peccator ſimilis Samſoni, Viatori Jerichuntino, palmiti abſciſſæ, membro mortuo & paralytico. n. 1.
Peccatum mortale baſiliſcus, ignis currens, grando, draco &c. n. 1.
Adonibezec tyrannus typus Diaboli & peccati. n 2.
Peccatum mortale cur in æternum puniatur? n. 2.
Strages Angelorum ob unicum peccatum mortale. n. 3.
Cherubinus cur flammeo gladio protoparentes noſtros è paradiſi horto ejecit? n. 4.
Figuræ plures de gravitate & effectu peccati mortalis. n. 4.
Nabuzardan cur templum Domini ſuccenderit? n. 5.

Ficulnea à Chriſto maledicta, typus animæ peccatricis. n. 5.
Peccatum mortale quomodo evacuet à Chriſto? n. 6.
Peccatum lethale quomodo ſeparet à ſummo bono? n. 7.
Super mortuum & ſuper fatuum plora. Cur hoc? n. 7.
Peccator ſimilis Philiſtæis Samſoni illudentibus. n. 7.
Cur univerſa natura perturbata in morte Chriſti? n. 8.
Cur Loth videbatur Sodomitis ludens loqui? n. 8.
Eleazarus præmitti potiùs voluit in infernum, quàm peccare. n. 8.

P.

Peccatum veniale in ſe, ſuiſque effectibus conſideratur. Conſid. 9.
Peccatum veniale hominem in majora præcipitat pericula. n. 1.
Minima non minimè nocent. Exempla & figuræ plurimæ. n. 2.
Spernens modica paulatim decidet. n. 2.
Maria Soror Moyſis quare leprà punita? n. 3.
Uxor Lothi cur in ſtatuam ſalis converſa? n. 3.
Cur Moyſes & Aaron ab ingreſſu Paleſtinæ prohibiti? n. 3.
Cur David trium dierum peſtilentiâ correptus? n. 3.
Cur Ezechias ob oſtenſos theſauros ſuos adeò caſtigatus? n. 3.
Cur vir pauper ob portata ligna in Sabbatho, lapidibus obrutus? n. 4.
Cur Nadab & Abiu igne cœleſti conſumpti? n. 4.
Cur Oza Arcam ſuffulciens ſubitaneâ nece punitus? n. 4.
Cur Bethſamitæ tantopere ob viſam arcam reprehenſi? n. 4.
Cur Propheta Anonymus à Leone interfectus? n. 4.
Cur Zacharias Pater Sanct. Joannis Baptiſtæ uſu linguæ privatus? n. 4.
Abſalon quomodo per proprios capillos ſibi adſcivit interitum? n. 5.
Peccatum veniale, lepra, ulcus, ſcabies, carcinoma &c. n. 5.
Peccato veniali coinquinatus non intrabit in cœlum. n. 6.
Cur Petrus propter lotionem pedum recuſatam, adeò increpatus? n. 6.
Peccati venialis pœna ſensûs & damni, & quid hoc? n. 6.
David cur adeò doluit ob oram chlamydis in Saule præſciſſam. n. 7.
Cur Pincerna & piſtor unâ die in carcerem rejecti? n. 7.
S. Caſſianus M. puerorum minutiſſimis graphiorum ictibus confoſſus. n. 7.

P.

Perſeverantia in bono ſola à Deo coronatur. Conſid. 56.
Joab fortiter perſeverans Rabba civitatem expugnat. n. 1.

Sponſa

Sponſa perſeverans dilectum invenit, Paſtor ovem, Mulier drachmam, Hæmorrhoiſſa ſanitatem. n. 1.
Cur Deus Jacob in ſummitate ſcalæ apparuit? n. 2.
Saul non perſeverans in bene cœptis, miſerè periit? n. 2.
Item Salomon, Judas Apoſtolus, Tertullianus, Origenes. n. 2.
Uxor Lothi cur reſpiciens in ſtatuam ſalis converſa eſt? n. 3.
Cur gladius Davidis, & non lapis cum ſunda aſſervatus? n. 4.
Perſeverantia conſervavit, & coronavit Joſephum. n. 4.
Item Nehemiam, Tobiam, Eleazarum, Machabæos &c. n. 4.
Petrus Ap. cur in monte Taboræo correctus? n. 5.
Cur quinque Virgines fatuæ à nuptiis cœleſtibus rejectæ? n. 5.
Cur Centurio in monte Calvario ad Deum & fidem converſus? n. 6.
Cur Chriſtus ad poſtulationem Judæorum non de Cruce deſcendit? n. 6.
Cur Chriſtus ſolos illos pane refecit, qui triduò eum ſuſtinebant? n. 6.
Denarius non incipientibus, ſed perſeverantibus datus. n. 6.
Cur ſtatua Nabuchodonoſoris per unum lapillum dejecta? n. 7.
Cur vaccæ, quæ trahebant Arcam, à Chriſtianis imitandæ. n. 7.

P.

POlitia falſa hujus mundi quàm deteſtanda. Conſid. 40.
Cur cygnus à Sacrificio & ab eſu olim rejectus? n. 1.
Pſeudopoliticus ſimilis vertumno, ſcorpioni, aſpidi, baſiliſco, upupæ, Chamæleonti, Tarantulæ, aleæ, ſepulchro dealbato &c. n. 1.
Cur olim veſtis ex lana, linoque contexta, prohibita? n. 2.
Quàm pauci nunc Jobum imitantur, qui erat vir ſimplex & rectus, n. 2.
Conviva ſine veſte nuptiali cur amicus, & reprobus? n. 2.
Cur ille Legis peritus rejectus, qui ad Chriſtum dixit: *Sequar te?* n. 3.
Cur quinque Virgines fatuæ non ad cœlum admiſſæ? n. 4.
Cur uxor Jeroboam ab Ahia Propheta tantopere reprehenſa? n. 5.
Moralitas de Machiavellicis & falſis amicis. n. 5.
Cur ficulnea virentibus foliis turgida à Chriſto maledicta? n. 6.
Cur Chriſtus laudem & teſtimonium à Dæmone non accepit? n. 7.
Abſalon pſeudopoliticorum Princeps & quomodo? n. 8.
Pſeudopolitici ſimiles ſunt Cuthæis, veſpertillionibus, Caino, Joabo, Herodi, Judæ Iſcariothi, Pilato, Judæis &c. n. 8.
Pſeudopolitici, ut octo, à Deo maledicti. n. 8.
Cur Chriſtus poſt mortem ſuam cor ſuum lanceâ voluit adaperiri? n. 9.

INDEX

P.

PReparatio debita ad SS. Communionem dignè ſumendam. Confid. 20.
Cur olim in Eccleſia à Diacono ante communionem proclamatum: *Sancta Sanctè*? n. 1.
Cur Moyſes calceamenta debuit exuere, antequam ad rubum accederet? n. 1.
Cur Chriſto Hieroſolymam introeunti veſtimenta ſubſtrata? n. 1.
Panis ex tribus conficitur, ex farina, aqua & igne. Et quid hoc? n. 2.
Cur Elias priùs à vidua aquam, & deinde panem poſtulaverit? n. 2.
Cur Chriſtus ad parandam cœnam Petrum & Joannem præmiſit? n. 2.
Cur Joſeph voluit, ut fratres priùs ſe levarent, antequam comederent? n. 3.
Cur in nuptiis Cananæis ſex hydriæ fuerunt appoſitæ? n. 3.
Cur Chriſtus voluit, ut ſimus prudentes, ſicut ſerpentes? n. 3.
Cur Dagon juxta Arcam non fuit toleratus? n. 3.
Cur pincerna à Pharaone in gratiam reſtitutus, & piſtor rejectus? n. 4.
Cur SS. Sacramentum Eucharistiæ in monte Sion à Chriſto inſtitutum? n. 5.
Cur cum Principe comedens cultrum in gutture ſtatuat? n. 5.
Cur Iſaiæ Prophetæ calculô ignitô labia fuerunt aperta? n. 6.
Cur Joſeph à carcere eductus, pretioſis veſtimentis indutus eſt? n. 6.
Quare crines Abſaloni facti fuerunt laquei? n. 6.
Cur filio prodigo revertenti ad frugem ſtola prima data? n. 7.
Cur aſina, in qua Chriſtus ſedebat, veſtimentis adornata? n. 7.
Martha cur conqueſta contra ſororem ſuam Magdalenam? n. 7.

R.

REditus animæ peccatricis ad pœnitentiam. Conſid. 19.
Cur olim pax priùs oblata urbi oppugnandæ? n. 1.
Cur Chriſtus de navicula turbas docere voluit? n. 1.
Oſſa arida Ezechieli Prophetæ oſtenſa, quid ſignificant? n. 2.
Scala Jacob quomodo pœnitentiæ typus? n. 3.
Virga Moſaica in colubrum verſa, quid denotat. n. 3.
Funda & lapis, quo Goliath proſtratus eſt, quid ſibi volunt. n. 3.
Cetus, qui evomuit Jonam in aridam, quid ſignificat? n. 3.
Quare volumen in ore Ezechielis in mel verſum eſt. n. 3.
Cur olim Sacerdotes ſacrificium offerentes, ex labro æneo ſe lavabant. n. 4.
Fons Zachariæ patens domui David, typus pœnitentiæ. n. 4.
Item piſcina probatica in Jeruſalem. n. 4.
Moneta in ore piſcis à S. Petro inventa, quid portendit. n. 4.
Naaman Syrus cur in Jordanis flumine ſe lavare debuit. n. 4.

Cur

Cur Mulieri captæ in bello cæſaries abſcindi debuit. n. 5.
Cur Mulier vim paſſa, & non clamans lapidibus obruta. n. 5.
Cur lupus ovem deprehenſam in gutture ſtringit. n. 5.
Cur Chriſtus in horto ſuum proditorem proprio Nomine allocutus. n. 6.
Cur Pater filium ſuum prodigum nunc revertentem, oſculatus eſt. n. 6.
Confeſſio latronis in Cruce ei cœlum aperuit. n. 6.
Ananias & Zaphyra cur ſubitaneâ morte caſtigati. n. 6.
Noë columbam vagabundam in arcam intromittentem, typus Confeſſarii. n. 7.
Item paſtor bonus, & Samaritanus. n. 7.
Cur Chriſtus jubet: *Tu cùm jejunas, unge caput tuum &c.* n. 7.
Cur Chriſtus peccata Phariſæorum in pulvere ſcripſit? n. 7.

R.

Remiſſio injuriarum Deo gratiſſima. Conſid. 54.
Joab cantans buccinâ, & retinens populum à perſecutione, quid? n. 1.
Cur ad ſonitum citharæ Davidicæ Spiritus malignus à Saule receſſit. n. 2.
Cur Deus voluit, ut ſibi altare ex lapidibus inſectis ædificaretur. n. 3.
Cur olim judicia forenſia non in urbe, ſed in porta urbis inſtituta. n. 3.
Cur Joſeph Ægyptiorum Pro-Rex filium ſuum primogenitum Manaſſem vocavit? n. 3.
Cur David in S. Scriptura vir ſecundùm cor Dei appelletur. n. 4.
Cur Elias in deſerto primùm à corvis, & dein ab Angelo pane refectus eſt? n. 5.
Job cur non Chaldæos, aut Sabæos, aut Dæmonem incuſavit? n. 5.
Quomodo Moyſes & Aaron contra ſeſe perſequentes agebant? n. 5.
Cur Chriſtus non voluit, ut ignis de cœlo in Samaritanos deſcenderet? n. 6.
Cur Chriſtus pro peccatoribus primò in Cruce oravit? n. 6.
Cur Samſon ante mortem de inimicis ſuis ulciſci ſe voluit. n. 7.
Cur ſervus nequam vocatus, qui conſervo ſuo non ignovit. n. 7.
Cur Chriſtus captivus Judam amicum vocavit. n. 7.
Cur Moyſes virgam ſuam in colubrum mutatam de novo apprehendit. n. 7.

R.

Reſurrectio Domini, & noſtra ſpiritualis. Conſid. 21.
Sol oriens & occidens allegorice eſt Chriſtus. n. 1.
Virga Aaronica areſacta & refloreſcens, typus Chriſti reſurgentis. n. 1.
Granum frumenti in terram cadens, & reſurgens, figura Chriſti. n. 1.
Quomodo Dominus regnavit, & decorem indutus eſt. n. 1.

Quo-

Quomodo templum Dei deſtructum, & poſt triduum reædificatum? n. 1.
Phœnix quomodo ſymbolum mortis & reſurrectionis Chriſti? n. 2.
Jonas poſt triduum è ceto ejectus, inſignis typus Chriſti. n. 2.
Item Joſeph humiliatus, & exaltatus. n. 2.
Cur paſchale feſtum? Figuræ plures. n. 3.
Samſon circumſeſſus in Gaza & reſurgens media nocte, typus Chriſti. n. 4.
Noë pulcherrimus Chriſti patientis, & reſurgentis typus. n. 5.
Petrus Ap: cur Sathanas à Chriſto appellatus? n. 6.
Cur Jeſus Crucifixus juxta monitum Angeli quærendus? n. 7.
Mardochæus & David humiliati, & exaltati, typus Chriſti. n. 7.
Item Jacob cum baculo, Daniel, & Eliſæus &c. n. 7.

R.

R*Everentia, quam debemus SS. Eucharistiæ.* Conſid. 35.
Vaſthi Regina cur ab Aſſuero repudiata? n. 1.
Plures ad cœnam magnam invitati cur dederunt repulſam? n. 1.
Cur Chriſtus Deus & homo in SS. Evchariſtia ſummè amandus, & venerandus? n. 2.
Cur Oza ſubitanea morte propter attactum arcæ punitus? n. 2.
Cur Arca per ſeptem dies in expugnatione Jericho circumducta? n. 3.
Cur Dominus in candida nebula Salomoni apparuit? n. 3.
Chriſtus Evchariſticus quomodo per columnam nubis & ignis adumbratus? n. 4.
Cur Azotii à Deo tam gravi plagâ fuerunt caſtigati? n. 5.
Balthaſari Regi cur Divina manus in pariete ſcripſit Mane, Thecel, Phares? n. 5.
Ophini & Phinees filii Heli cur tam acerbè à Deo correcti? n. 5.
Panis ſubcinericius in caſtra Madian deſcendens, quid portendit? n. 6.
Thronus, de quo procedebant fulgura, & voces, & tonitrua, quid? n. 6.
Panes propoſitionis cur duplicem præſeferebant faciem? n. 6.
Cur domus Obededom tantopere à Deo benedicta? n. 7.
Figuræ de Petro, Adamo, & Muliere ſanguinis fluxum patiente. n. 7.
Botrus, quem in vecte portaverunt duo viri, quid præſignavit? n. 8.
Cur non alia natio tam grandis, quàm Chriſtianorum? n. 9.
Agnus à viginti quatuor ſenioribus adornatus, quid? & cur? n. 9.

S.

S*Ocietas malorum hominum cautè vitanda.* Conſid. 45.
Variæ experientiæ de vitanda malorum Societate. n. 1.

De Rege Sedecia capto propè Jericho, & Viatore Jerichuntino. n. 1.
Cur Abraham prohibuit, ne filio de Chananæis daretur uxor? n. 2.
Cur Sara voluit, ut Agar ſimul cum filio Iſmaël ejiceretur? n. 2.
Cur Jacob conſortium fratris ſui Eſau recuſavit? n. 3.
Cur vaccæ macilentæ apud Pharaonem pinguiores devorârunt. n. 3.
Cur olim prohibuit Deus: *Non arabis in bove ſimul & aſino?* n. 4.
Cur voluit Chriſtus, ut Diſcipuli ſui pulverem de pedibus excuterent. n. 4.
Cur Petrus Ap. tam miſerè lapſus eſt? n. 5.
Cur Chriſtus cæcos & mutos ſanandos ſeorſim duxit? n. 5.
Cur Chriſtus non permiſit adoleſcenti, ut patrem ſepeliret? n. 6.
Variæ ſimilitudines de fugienda ſocietate malorum. n. 6.
Quare Chriſtus in patria ſua nullam poterat facere virtutem? n. 7.
Quare Elias furorem Jezabelis adeò formidavit? n. 7.
Cur Enoch ab hoc ſæculo translatus in paradiſum? n. 8.
Cur Joſeph & Nehemias adeò vitârunt familiaritatem mulierum? n. 8.
Cur prodigus amandatus ad paſcendos porcos? n. 8.
Cur Tobias ſenior & junior tam ſolliciti in inquirendo bono ſocio? n. 8.

S.

S*Pera in Deum, & time Deum.* Conſid. 52.
Spes omni homini Chriſtiano ad ſalutem neceſſaria. n. 1.
Spes eſt ſtella polaris, baculus, galea ſalutis, lucerna fulgida, theſaurus abſconditus, Sapphirus &c. n. 1.
Cur Regnum cœlorum ſimile factum homini Regi? n. 1.
Cur David adoleſcens tam generosè contra Goliathum pugnavit? n. 2.
Cur Jacob omnis labor levis & dulcis videbatur? n. 2.
Cur animalia naſcantur cum armis, & homo ſolus inermis? n. 3.
Cur Judith ſine armis ad caſtra Aſſyriorum transfugit? n. 3.
Cur mulier Sanguinis fluxum patiens, retrò Chriſtum acceſſit? n. 4.
Cur Dominus præcedebat in columna nubis & ignis? n. 5.
Cur Deus duos turtures à matribus ſibi voluit offerri? n. 6.
Cur Chriſtus viſus S. Joanni cum 7. ſtellis & gladio? n. 6.
Cur Chriſtus priùs paralytico peccata remiſit? n. 7.
Cur Hebræi cum baculo agnum Paſchalem manducabant? n. 8.
Abraham quàm bene ſpem & timorem conjunxit? n. 9.
Item S. Simeon, qui Chriſtum infantem portare meruit? n. 9.
Latro cur ad Chriſtum Crucifixum dixit: *Domine, memento mei?* n. 9.
Cur vir ſapiens ædificat ſupra petram, & ſtultus ſuper arenam? n. 10.

INDEX

S.

Spiritus Sanctus cur apparuit in figura ignis? Conſid. 31.
Lex antiqua cur in monte Sinai promulgata? n. 1.
Spiritus S. cur in monte Sion in forma ignis apparuit? n. 1.
Samſon, cur amiſſis ſeptem capitis ſui capillis, omnem fortitudinem perdidit? n. 1.
Gedeon cur in bello militibus tubam, lagenam, & lampadem dedit? n. 2.
Ignis ſacer occultatus quomodo de novo ex aqua craſſa accenſus? n. 3.
Cur ignis de cœlo ſuper ſacrificium Salomonis deſcendit? n. 3.
Ignis cœleſtis deſcendens ſuper holocauſtum Eliæ, cujus typus? n. 4.
Cur calculo ignito labia Iſaiæ Prophetæ fuerunt aperta? n. 5.
Ignis perpetuus in altari ſemper ardens, quid? n. 6.
Conſtantinopolis quomodo per ſpecula combuſtoria conſervata? n. 6.
Cur à facie DEI fluvius igneus, rapidúsque egreſſus? n. 7.
Alia figura de thuribulo aureo & igne de altari ſumpto? n. 7.
Ignis de petra aſcendens, typus Spiritus Sancti? n. 8.
Nubes candida in monte Thabor apparens, quid denotavit? n. 8.
Unde tanta fortitudo Samſonis? n. 9.
Oſſa arida Ezechielis quomodo incipiebant vivere? n. 9.

T.

Tentationibus quomodo debeamus reſiſtere? Conſid. 23.
Populus Iſraeliticus poſt tranſitum maris rubri de novo tentatur. Cur? n. 1.
Tentatio eſt vita hominis ſuper terram. Cur? n. 1.
Joſeph fratres ſuos animans, typus Chriſti. n. 1.
Laquei tentationum ubique nobis parantur. n. 2.
Eliſæus tentatus animat ad fortiter reſiſtendum. n. 2.
Quomodo Deus Sanctos ſuos tentavit ad bonum? n. 3.
Quomodo Diabolus, tanquam Leo rugiens, tentet homines? n. 3.
Exempla de Leone ſuos patronos devorante. n. 4.
Cur David ad expellendum Dœmonem à Saule, citharam pulſavit? n. 5.
Jahel cur clavo ferreo uſa ad ſuperandum Siſaram? n. 5.
Samſon quomodo catulum leonis devicit, ac dilaceravit? n. 5.
Cur ſerpens æneus à Moyſe Iſraclitis tentatis propoſitus? n. 5.
David cur quinque lapides ad expugnandum Goliam elegit? n. 5.
Aman cur inimicus noſter & peſſimus? n. 6.
Joſue cur quinque Reges captos ſine mora in cruce ſuſpendit? n. 6.

Cur elephantis ante pugnam Sanguis uvæ oſtenditur? n. 6.
Pomum ab Eva Adamo porrectum, expenditur. n. 7.
Joſeph tentatus docet nos, quomodo & quonam fugiendum. n. 7.
Dalila Samſoni abblandiens, typus carnis noſtræ. n. 7.
Cur duo Latrones cum Chriſto Cruci affixi? n. 7.
Cur S. Paulus Ap. ab Angelo Satanæ & carne tentatus? n. 8.
Quomodo Iſaac tentavit, & probavit filium Jacob? n. 9.
Sic Deus probavit Tobiam, S. Petrum Ap. &c. n. 9.
Cur Deus dicatur, quòd ventilabrum in manu ſua habeat? n. 9.

T.

T*Epiditas & ſomnolentia quomodo excutienda?* Conſid. 10.
Cur noluit Deus, ut homo primus vitam deſidem ageret? n. 1.
Similitudines plures de vita tepida conglomerantur. n. 1.
Cur Philiſtæi cavebant, ne Hebræi gladium facerent? n. 2.
Cur Joſeph patrem & fratres ſuos non in aula retinuit? n. 3.
Quæ cauſa lapsûs Davidis, Samſonis, Salomonis? n. 4.
Cur Pentapolis ab igne cœleſti conſumpta? n. 5.
Cur Ninive à Chaldæis capta, ſuccenſa & everſa? n. 5.
Figuræ de Holoferne, Siſara, Isboſeth, Tobia &c. n. 5.
Chriſtus quomodo hominem, manum aridam habentem, curavit. n. 6.
Cur ſervus inutilis in tenebras exteriores ejectus? n. 6.
Cur Petrus à Chriſto præ aliis Diſcipulis in monte Oliveti increpatus? n. 6.
Cur Apoſtoli in Aſcenſione Domini cælum intuentes, ab Angelis correcti? n. 7.
Cur Eunuchus nec momento quievit, donec baptiſmum ſuſciperet? n. 7.
Cur Magdalena vocata ſine mora ad Chriſtum perrexit? n. 8.
Regnum Siciliæ quomodo per deſidiam nuntii perierit? n. 8.
Adhortatio ad Chriſtianos, ut tepiditatem excutiant. n. 8.

T.

T*Empus ſalutis bene & rectè impendendum.* Conſid. 3.
Cur Siracides dixit: Fili, conſerva tempus, & devita à malo? n. 1.
Cur S. Joannes Præcurſor voluit, ut viam Domini dirigamus? n. 1.
Cur Deus in veteri Lege populo ſuo tot leges & ceremonias præſcripſit? n. 2.

Cur populus Hebræus vitulum aureum ſibi conflavit adorandum ? n. 3.
Duæ mulieres coram judicio Salomonis litigantes, quid denotant? n. 4.
Quomodo quotidie magis, magisque, ſicut aqua, in mare mortuum decurrimus? n. 5.
Cur Chriſtus, videns Hieroſolymam, amarè fleverit? n. 5.
Hodie vox Domini, dum pulſat ad oſtium, audienda. n. 5.
Pharao cur in mediis maris fluctibus cum exercitu periit? n. 6.
Balthaſar Rex cur in convivio æternùm reprobatus? n. 6.
Jezabel Regina cur tam miſerandum in modum extincta eſt? n. 6.
Jeremias cur viderit virgam vigilantem & dein ollam ſuccenſam? n. 7.
Jacob quomodo providerit domui ſuæ? n. 8.

T.

T*imor Dei ad ſalutem obtinendam neceſſarius.* Conſid. 51.
Ubi, & in quo vera ſapientia in orbe eſt invenienda? n. 1.
Timor Domini eſt fons vitæ, radix, frænum, calcar, baſis &c. n. 1.
Cur olim prohibitum: *Non accipies loco pignoris inferiorem & ſuperiorem molam?* n. 2.
Cur Joſue & Caleb ſoli ad terram promiſſionis admiſſi? n. 2.
Joſeph quomodo in Ægypto inter tot tentationes ſervatus? n. 3.
Suſanna cur mori magis voluit, quàm peccare? n. 3.
Unde tanta conſtantia Jobi inter tot adverſitates? n. 4.
Cur pueri Babylonici in fornace ignis ardentis illæſi? n. 4.
Cur Jonas in tanta maris tempeſtate fuit ſervatus incolumis? n. 5.
Timor Domini in Tobia ſeniore & juniore, in Eleazaro &c. n. 5.
Cur Deus Cherubinum cum flammeo gladio ante paradiſum collocavit? n. 6.
Cur poſt diluvium arcum in nubibus cœli? n. 6.
Quare Chriſtus Diſcipulos corripuit, quòd etiam Dæmonia ipſis ſubjiciantur? n. 6.
Cur Chriſtus permiſit tam miſerabilem Petri lapſum? n. 7.
Cur omnes Apoſtoli metu perculſi, quando Chriſtus de proditore ſuo locutus? n. 8.
Cur gladius ex utraque parte acutus de ore Chriſti promanavit? n. 8.
Cur latro dexter ſalvatus, & ſiniſter reprobatus? n. 8.

T.

T*olerantia & conſtans patientia ad coronam neceſſaria.* Conſid. 39.
Cur Job nos mittat ad jumenta, ut ab illis inſtruamur? n. 1.

Ovis

Ovis typus Chriſti, & patientiæ ſymbolum. n. 1.
Cur Chriſtus turbam per triduum fame permiſit vexari? n. 1.
Cur Deus olim inter horridas ſpinas apparuit? n. 2.
Cur Moyſes in deſerto calceamenta debuit deponere? n. 2.
Cur gladius igneus & verſatilis ad cuſtodiam paradiſi poſitus? n. 3.
Cur ipſe Dominus ſcalam Jacob in ſummitate tentare voluit? n. 3.
Cur priùs Jacob Lia, & exinde pulchra Rachel data? n. 4.
Samſon priùs cum Leone certavit, & dein favum mellis guſtavit. n. 4.
Cur Chriſtus primùm poſt Reſurrectionem ſuam mellis favum ſumpſit? n. 4.
Gedeon probans ſuos milites in ſiti, typus Chriſti inſignis, n. 5.
Cur David non permiſit, ut Semei ab Abiſai caput amputaretur? n. 6.
Cur Salomon voluit, ut Leones ſtiparent thronum ſuum? n. 7.
Cur Chriſtus ad preces Judæorum non deſcendit de Cruce? n. 7.
Cur Eſther virgam auream, ſuper collum poſitam, oſculata eſt? n. 7.
Sequitur moralitas ad Chriſtianos omnes. n. 7.

V.

V*Erbum Dei audiendum, & opere exequendum.* Conſid. 37.
Mira vis ſuccini, ſed major Chriſti concionantis. n. 1.
Non ſufficit ſola verbi DEI auditio, niſi & opere compleatur. n. 1.
Cur ſolum illud animal mundum, quod ruminat, & diviſam habet ungulam. n. 1.
Cur in ædificando templo Solymæo nullus malleus auditus? n. 2.
Cur ad ſonitum tubarum Urbs Hiericho expugnata? n. 3.
Cur Ezechiel Propheta oſſibus aridis verbum Dei prædicavit? n. 4.
David, Sardanapalus, Magdalena & alii cur converſi? n. 4.
Cur Chriſtus juxta gazophylacium ſolebat prædicare? n. 5.
Verbum Dei cum ſpeculis mulierum comparatur? n. 5.
Cur Joſeph in medio nationis pravæ non perverſus? 4.
Cur verbum Dei malleo Jahelis, quo Siſaram devicit, aſſimiletur? n. 5.
Cur tubæ & lucernæ Gedeonis? n. 6.
Verbum Dei epiſtola eſt, digito Dei exarata. Figura de Uria. n. 7.
Figuræ de Nathan, corvo Eliæ, Samſone &c. n. 7.
Concionator Italus, quomodo verbum Diaboli prædicavit. n. 8.
Cur Chriſtus non aliam, quàm Crucis necem elegit? n. 8.
Cur Chriſtus in Cruce clamans expiravit? n. 8.

INDEX Copioſior & Synopſis.

V.

IN via virtutis non proficere, eſt deficere. Conſid. 36.
Similitudines hac de re, de cygno, cervo, milvo, paſtore, drachma & n. 1.
Cur olim ignis ſacer ſemper in Altari ardere debuit? n. 2.
De quatuor animalibus Ezechielis, quid portendant? n. 2.
In ſcala Jacob cur nullus Angelus ſubſtitit? n. 3.
Cur S. Petrus Ap. in monte Thabor de ignorantia accuſatur? n. 4.
Jonathas cur laudatur de aſcenſu tam arduo? n. 4.
Cur Saul non tantùm Regnum terrenum, ſed & cœleſte perdidit? n. 5.
Joſeph cur à patre dicatur filius accreſcens. n. 6.
S. Paulus Ap. cur vitam noſtram ſtadio, ſeu cur ſui aſſimilavit? n. 7.
Abraham quomodo coram Deo ſemper ambulavit? n. 7.
Cur agnus Paſchalis cum feſtinatione debeat manducari? n. 7.
Cur tot Leones ſtipabant thronum Salomonis. n. 8.
Quomodo JEſus proficiebat ſapientiâ, & ætate, & gratia? n. 8.
Cur peccatores dicantur, quòd in circuitu ambulent? n. 8.

Lector amice.

Errata, quæ in typo irrepſerunt, pro tua prudentia & benevolentia corrige, & ignoſce. Vale.

Soli DEO Gloria, nobis autem confuſio faciei.